

Ikulu: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

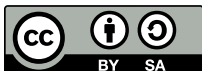
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Be kol gu yang bi ka'a bi ri bung a Babila ni, iYokoniya ya shi ate iSheyatiyel, iSheyatiyel ya shi ateh iZarubabel.

²Zarubabel ya shi ateh iAbihudu, iAbihudu ya shi ate iEliyakim, ni iEliyakim ya shi ate iAzuru. ³iAzuru ya shi ate iSaduku. iSaduku ya shi ate iAkimu, ni iAkimu ya ateh iAliyudu⁴Aram ya shi ateh Amminadab ya shi ateh iNashon ya shi ateh isalmoni. ⁵isalmon ya shi ateh iBo'aza gi ukwo iRahab, iBo'aza ya shi ateh iobida ai ukwo iRut. iObida ya shi ateh iyessi. ⁶Yessi ya shi ateh Agam iDauda. Agam iDauda ya shi ateh iSulemanu gi ukwo iUriya. ⁷iSulemanu ya shi ateh iRehobo'am, iRehobo'am ya shi ateh iAbija, iAija y shi ateh iAsa. ⁸iAsa ya shi ateh iYehoshafat, iYehoshafat ya shi ateh iYoram, iYoram ya shi ateh iUziya. ⁹iUziya ya shi ateh iYotam, iYotam ya shi ateh iAhaz, iAhaz ya shi ateh iHezekiya. ¹⁰iHezekiya ya shi ateh iManassa, iManassa ya shi ateh iAmon, ni iAmon ya shi ateh iYosiya. ¹¹iYosiya ya shi ateh iYekoniya gi aweneziri ngah, ga kar gri be yang bi kaa bi ribung a Bibila. Ni be kol gu yang bi ka'a bi ri bung a Babila ni, iYokoniya ya shi ateh iSheyatiyel, iSheyatiyel ya shi ateh iZarubabel. ¹³Zarubabel ya shi ateh iAbihudu, iAbihudu ya shi ateh iEliyakim, ni iEliyakim ya shi ateh iAzuru.

¹⁴iAzuru ya shi ateh iSaduku. iSaduku ya shi ateh iAkimu, ni iAkimu ya ateh iAliyudu¹⁵i Aliyudu ya shi ateh iAliazara, iAli'azara ya shi ateh iMatana ya shi ateh iYakubu. ¹⁶iYakubu ya shi ateh iyusufu acii iMariya, anwuri ni anwabii Iyesu ni, anwuri be zila ashi Agam. ¹⁷Gu nuyia gi ibrahim kaa bi iDauda, be teh izam ukop niri naah, gi iDauda kaa bi ge kar gri be yang bi kaa bi aBabila ni izam ukop ni ri naah. ¹⁸Idoh ri gu bi Iyesu Agam gu shi ni. Ayeh ngah, iMariyamu, sugu leh iziri gi iYusufu, be sang leh bi gu bal, ni be nyah kum ni a shi ni gufung Alum a sheshi. ¹⁹Aciingah, iYusufu, anyi digwapan ya, yare wa'u gu sohu uwah gi unyi. Ni a ya tibi gu tiba'u gi ututugu²⁰A be sugu paa gi umeh ikol, ni alum akii ichi ya ba'u ma ai alellah, ya tohu ashi, iYusufu, awen iDauda, zan a be kong ribung au kyo'u akyel iMaryamu a shi a kyel. ukiri ushi gufung, akum gi ukwu'o alum a sheshi ya. ²¹A ribii awen, beri zilau ni intimah Iyesu, a ba winni be nyih ngah gu gi ileh ibibi amaa. ²²Gu shi nenubi ya shi gu shini iwii ge nyuh atimah Agwapan gu shi ripang a shi. ²³Nung blah awenekyel ri kyu'o gufung a ri bii awen, be ri zillah intimah nga'a a shi Immanuel "Gun ka shi, Agwapan shi ge andil." ²⁴Gu nyeh iyusufu gi innah ni, ne ya leh iloh ri Alum a kii ichii a yah'u ni, ni a nyah kyu'o akyelagu. ²⁵A bii awen a ni iYusufu ya re karba gi anwah. A Zillah intimah ngah ashi Iyesu.

Chapter 2

¹Ni be kol gu bi Iyesu gi aBetalami dibung a ayahudiya ni, gi ibung agam aHirudus, ni be zile nyuh zah abin unyii gi ri tirii nya ba aurshlima, na lirbi. ²Agam aYahudawa ri be bii ne shi be lehu iparah. ³Ni agam iHirudus a kong nenuu ne, ni ikol ngah ya bunge gusang inang, anuu ni nyi aUrushelima geduk. ⁴Ihrudue nyuh chung ge diduk be nyul song gulul, ni be nyuh wal, ya hirbi bi, "ge shi mi be bi agam? ⁵Be nyah u gi a beitami ribung a yaduya, nenuu ni anyuh paah uki ri urii ba ni a wal Anwuh. ⁶Baltalami ri bung a yahudiya, sang anweh shi afefien gi umeh nyuh song a yahu diya, gu shini gi unching ni anyiri gam ri wulu amwuri a ri pii be nyi alsra ila" ⁷Ni ihuiudus nya zillah be nyuh zah gu lu unuil ai rin gang rizing gi inelleh ya hirbi ge kar ri be yi amar, a guni. ⁸A ya timah bi ge a baitalame ashi nung ga wa. ah mi awen ri ge shinshi. nung ge kumu, u ni nung bame ni uyal a indch ming ga le u iparah" ⁹Gu kol gu kyiele agam, na be kam bi a nuu amar ri be yi giri tiri ga ni a kyo bi gunsong ya ge kyen ga pan ukwu ri awen a shiga ni. ¹⁰Nu gu yii amar a ni be ya leh ikol ikil ge kin kan. ¹¹Be nyah kana gesal, ya yi awen a gi ayeh ngah maryamu. be nyah hiliguh gunsong ngah ya leh u ipara. ni nyah ga kar ga ni be nyah bigri i kii ama a ya mire u ikii ri be bung u ni a ngah a zinariya gi alubban ni amur. ¹²Agwapan ya kiye bi gi umch alallah be zang be lul ukwu altrudus, ni be nyah illi bi utong amm a gi uzil uturah giri tog. ¹³Nu be nyaa bi ni nu alum ichi andid ya toh iyusufu gi al allah, nyinyah kyo awen a gi ayeh ngah nung ting nung kan ngah ribung amasar loh gu fa ge mel ge kar gri mi di yahng ni ni iHirudus shi ni ikol gu waa awen naa a pel u. ¹⁴Nu getuk ga iYusufu ya kyo'awen'a gi ayeh ngah ya kanu ribung amasar. ¹⁵A'a loh gufah be mel gu kpuh iHirudus. Gun krie ga shi gu mileh gu kyiele ichi gesal andil ga nyuu anyuh paa abin ri a ri bani, "Aming zilah awen mi ge amasar." ¹⁶iHirudus ni a kpelleh ashi be nuyeh zah abin unyii be lel'u ni. ni ya nyah benang ge kinkan, ni anyah timah be pelleh be wene cii be wee ri be shi gi aBeitalami gi angang ni, be ngah ni be melleh be pallah sigri bi, gu nyah ga kar ri a kong gi ukwo ni be nyuh zah abin gu lu'unyi ni. ¹⁷Ga kar ga ni gu paa ukiri uri ba gu lu'unyi Irimiya gumel. ¹⁸"Be kong ri zuleh riwii gumeh unum, di saa ni ri wii gu bong ikol, iRahila ya saa be wen ngah ni nyah tong'u gu balla'u, gu shine be sang bi gu. ¹⁹Ga gar gri iHirudus a kpuh'u ni, ni alum akyii ichi gesal a kan ukwu'o iYusufu gi alellah ge aMasar ya toh'u ashi. ²⁰Nyinyah nwuh kyo'awen'a gi ayeh, nung kan ngan ribung alsrila, ni be nyuh wah ulang awen'a be pkiri bi. ²¹Iyusuf a nyi ya kyo'awen'a gi ayeh ba aisrila. ²²Ni gu kong ashi iArkilayus ya bung rigam ateh nteh iHirudus, giri bung a Yahudiya, ne ya kong riung gumel guga. Guntuni Agwapan a kyiele'u gi alallah ni, ni aya yag kannu ribung aGalilee. ²³Ni a ya ge loh gi uzileh utong ri be zilah ashi aNazaret ni. Gun ka soh gu kyiele ge nyuu atarba Agwapan, ashi Be ri zillau ashi anyi aNazaret

Chapter 3

¹Gi ibung ngah ni iyohanna gu salla gu lul a ba ne leh gu dam ga lumuh aYahudiya a shi. ²Nung ngar gukpah ni rigam gepan nyuu ba. ³Anwa shi anyiri Ishaya anyun paa ukiri ubil ni a paa, ashi, Riwii gu zilla ga lumuh ge leh ashi, Nung leh ichi gesal uturah ma, nung tugroh uturah ngah. ⁴Iyohana gu ngah a tebah alab a ngah nin- fung girakumi, nyal lab gebilih ngah ni ankulu, iyiuyah ngah agalla ya gi ritung ge lumuh. ⁶Aleh bi gu salla gu lul gi riyama a urdun, ga kar vugu abin abebi amah. ⁷Ni a gu be yi afarisiyawa gi asadukiyawa gi be mamah, na wiri gushi ni be leh bi gu- salla gulul ni, ni a nyah toh bi ashi, "Anung be wen i wuge na kan, nyan ki'eh ngah gu ting benang gubii le? ⁸Nung mah be wen bri yigri guvuguh anung ni. ⁹Nung zan be kyu'o gi ilang anung ashi Ibrahim ya shi ateh anung. Ni aming paa nung, Agwapan shini rigam gu shini a nyung nuh Ibrahim be wen maa gi umeh igban ri. ¹⁰Gi kper gri be gu soh gintam gi atirih ninkii'e. Ne nuu iyal ishishi ri ire maal iwen ishishi ni, be kpah i gu be teh gi ulah. ¹¹Aming leh nung gu salla ulang ni imininbel, kaa bi guvuguh abin abebi. Ni anyuh bii gun- timimi ri leh ngah gu salla gu lul ni Alum di- Agwapan, ni ulah. ¹²Gintiri guh biyere ngah shi gi anyii ngah, ari piyara----- ni achung asoh gi umeh ginmeh ngah, ni ufeh ni ari kunnuh gu ni ulah gusang bra gu pel. ¹³Ni Iyesu ba gi ribung aGalilee, ya kan'u riyama aUrdun gi ukwu'o iYohanna, gu shi ni a leh'u gusalla gulul. ¹⁴Ni iYohanna, wah guton'u ni aleh ashi, "Ami ri aming wah gu shi ni a nwu'u, leh mi gusalla gu-lul ni, ni anwu nyah ba ukwu'o me? ¹⁵Iyesu be ngar'u ma ashi, Blah gu shi ne ni gi kper gri, gu shi ni ididuk ripang kum gu shi. Ni iYohannaya ngar'u ma. ¹⁶Gun timi gu sall gulul, ni Iyesu Ayah wulu ga gar ga gi umeh ni mininbel, ni ge pan be'i krii'u ma. Anyah yi Alum Agwapan sir mah ni gilibni, nyah sigri giri kii ngah. ¹⁷Blah, di zileh riwii ga pan teh ashi, Anwah shi awen gubibiya me. Anwuri a shiri mingulang ni ge kinkan.

Chapter 4

¹Ga gar gri alum a sing gi Iyesu kan'u umeh andang ge lumuh ni, gu shini gi chagra mag'u. ²Ni aloh gusang ya ikyiuyah ibung isoginaa ge tug ni ge wee, gun timi ni iyong ya fre'u. ³Ni anyuh milli ri ya ba, ya toh'u ashi. "Anwau ga shi awen Agwapan ni soh igbang iba getunkuna. " ⁴Iyesu ya toh'u ashi gi wal ashi sang ni getunkuna getak ni anyenyi ri leh ulang gu, ----- ni gu kyiele ri gu willuh gi ukwo Agwapan ni. ⁵Ni gi chagra ya kyu'o kan'u ge chachi utong di- Agwapan nya tibi'u ga pan gedog gu dah gulul. ⁶Ya toh'u a shi, nwu geh shi awen Agwapan ya ni, sigri ribung. Ni gu shi gi umeh iwal ashi, Arima belun be kii ngah be shi ge nwu'o be risag ni anyih amaa, indeh nwu na tulu'ung gi igbang. ⁷Iyesu ya toh'u ashi Anu ni gu shi gi umeh iwal, zang be mag ichi ge sal Agwapan. ⁸Ni gi chagra ya villi kyu'o ga pan ge zile ge kong ge dol ge kinkang ya yigri'u ididuk agam gu lu'unyi ni alub emaa. ⁹Ya toh'u ashi, Miri mang ge diduk ikyi ri nwu ge lillugu nwu leh me iparani. ¹⁰Ni Iyesu be toh'u ashi. Nuyang gu fri, gichagra Gushi gi umeh iwal, leh ichi gesal Agwapan ipara, anwa gen zung ngah nwu di lul. ¹¹Ni ge kar ga ni gichgra ya re nyia'u, Ni be lum be kii ya re be leh'u ilam. ¹²Ni Iyesu a kong ashi be fre Iyohanna ni, ni a nyah kannu ribung a Galilee. ¹³Nyah nwoh aNazaret, ya villi'u akafar nahum ni guloh ge frah gi ibile riyama aGalilee gi a mileh ribung a zaba aluna gi aNaftali. ¹⁴Gu shi nenuu gu shini gu kyiel Ishaya anyu paa ukiri ubii ni ashi. ¹⁵Ribung aZabalu gi ribung aNaftali, gi ibile riyama, ni upiya guziri guleh aUrdun, aGalilee ka bi be nyie! ¹⁶Be nyiri be loh gi iting ni ya yi useh, ni be nyi bri be loh gi gikaa iwiwil gu kpuh ni, ushe ya segre be. ¹⁷Ga kar ga ni, Iyesu lugu gu dam, ni aleh ashi, "Nun nwoh ikii guleh anung ni rigam gu lu'unyi ba ma gu" ¹⁸A sing gi ibile gu ziri guleh aGalilee, ni abe yi be zile be weneziri be pallah, Isaminu ri be zilau a she iBitrus, gi aweneziri ngah iAndarawus, be sugu sulu alilig guziri ni be shi be nyuh fiereh ivong ba ni. ¹⁹iYesu ya toh bi ashi, Nung ba nung lul mi nung ri lugguh gu fiere be nyanyi ba. ²⁰Gi kper a ni be nyah nwoh alilig amah na nyah lul'u. ²¹Ni iYesu ya gun sang ni gu ising ni, ni a ya yi be zila nyi be pallah, be shi be weneziri ba. iYakubu awen iZabadi gi aweneziri ngah iYohanna be shi gumeh akwomi gi ateh amah iZabedi be sugu yallah alilig amah. Ni a nyah zila bi. ²²Gi kper ga ni be nyah nwoh ateh amah gi akwomire nyah lul'u. ²³iYesu a kannah ididuk ribung aGalilee ne lulluh gi ada gu lulamah ni a paa iyal ishishi rigam ni a langnah ayuu gi gu lang ulang ri shi gi umeh ni be nyanyi. ²⁴Iyal ngah nyah ziga gi umeh ribung aSuriya ni be nyanyi nyah bi'u ni be nyu sang ulang be nyuh piallah ne ayuu gililoh, ni be nyuh seh ipimpan, ni be nyuh shi ni inchagra, ni be nyuh kper ulah guziri, ni be nyuh seh anam. iYesu alangna ni bemba. ²⁵Be nyanyi be mameh ya lul'u gu nyia gi ribang aGalilee, gi aDikafolis, ni aUrushelima, ni ribung aYahudiya gi upia aUrdun

Chapter 5

¹Ni iYesu yi guchung ni be nyanyi ni, ni a nyah yang'u ge gekon yare sisila, be tarba ngah nyah ba ukwuo ngah.

²Aya lullu bi, ashi. ³Be nyi ni benkii be sha'ashi ba shi be nya- miri gi alum, ni rigam gepan shi rimaa ga ⁴Be nyi ne bankii be sha'ashi ba shi be nyi shi gi ikol ibibi, be ri shiri bi ikol. ⁵Be nyi ni be kii be sha'ashi ba sang bi ni ri kii ri dol ni, be ri unggah ni gu lu'unyi. ⁶Be nyi ni be sha'ashi ba shi be nyibri be kuggoh iyong gi usugoh ileh ishishi ni, be ri fugu bi. ⁷Be nyi ni benkii be sha'ashi ba shi be nyi gu shini ge kubuh, be ri kum gu kong ge kubu. ⁸Be nyi ni ben kii be sha'ashi ba shi ba nyi ikol iwinwing be ri yi Agwapan. ⁹Be nyi ni be kii be sha'ashi ba shi be nyu bi ni inna in shishi, be ri zila bi be wen Agwapan. ¹⁰Be nyi ni ben kii be sha'ashi ba shi be nyuh seh inpimpam ileh ripang ni, rigam ge pan shi bema ba. ¹¹Nung shi be nyi ni ben kii be sha'ashi ba gu shini be nyanyi togroh nung na mireh ngah riler, ta be kiyereh nung ni lal ileh ibibi, gu shi mi. ¹²Mung leh gufung gu kii gi ikol ikii gu sang lal, ni ribili anung shi ri leh gu ga pan. Nu ya ni be nyanyi be mireh benuu paa uki ri uri bani riler ga kargri be zanmah nung gu shi ni ¹³Nung ba shi betug gu lu'unyi, betung gi be vulu gi uchep ngah ni, be ri leh neni uchep a villi? Gu ra villi gi gu shini ilam gi ulu kii geshan, be ri nyeri bi gu na gyagna gi afrah na nyanyi. ¹⁴Nung ba shi betong dulli'u nyi, utong ri ushi ga pan uguk re nilli'u. ¹⁵Be nyanyi ra suguh bi uleh ni be flah ni gingyie, be ri gagu gi ukwu'o gagrah ngah, gushi ni useh karba ge diduk ge sal'a. ¹⁶Billah ni useh amung sa'anah gun- song ni be nyanyi be nyanyi yi ileh ishishi aning be jhio ichi anung a shi ga pan ni. ¹⁷Nung zang be paa ashi aming ba gu muru ge ta'anah gu be nyi guh paa ukiri ibii ni Aming ne bami gu lu'unyi gu muruh bi gu ya, gu shini gu dila. Niri pang a ming paa nung aming ba guh leh gi gu sila ya ¹⁸Ripang aming paa ngah, ka'a bi ge kar gri ribung gi ge pan ri nyah gi ufufien ta iwen gu kyiele ra vullu gi gu umeh ge ta'anah ge mel ididuk ukiri uri bani. ¹⁹Anu'u anyi ri a ge kyia iffien gi umeh iwor ta a lullu be zila nyi gu leh nenuu ne, be ri zilau ni unfien gi umeh rigam gepan. A nyiri a ge lul iwor ta gu lullu bi ni, be ri zila'u ni unleh gi rigam gepan. ²⁰Aming pa nung ashi ileh ri pang aming ire reseleh'e ileh ripang ni be nwuh wal gi afarisawa ni, nung sang nung ni gu kanarigam gepan. ²¹Nung kong be we toh be yi uku'ukor, zang be pel anyenyi, anyiri a pel alogni a shi gi umeh upii geta'anah. ²²Ni aming paa ngah anyiri a nyah be nang ni aweneziri ngah ni, a shi umeh upii getanah Ni anyiri a toh aweneziri ngah, Anwa shi anyi abel yah i' a shi gi umeh upii gu kyeng gun song na nyinin kung. Ni anyiri a toh aweneziri naah ashi, anwuh shi anliggah a shi gi umeh upii gu kanah gesal ulah ga pan. ²³Gu shi nenuu nwuh ga shinu guleh gumah gi- idalah ni anyuh ya kpuu ashi aweneziri shi ni ibong ulang ge nwuh. ²⁴nwoh gu mang ai nung kan. zannah gu ge tibi gu kyiele nung re ba nwuh be mah uki gu mah'ng ²⁵Tibi gu kyiele gi anyiri a kyuong gasal getaanah, guting gu shi a mating gi anyih anya. ta'anah, anya- ta'aanah mah'ng gi anyi na nyu yag agam be ri teh'ng gi umeh ge sal ge sirah. ²⁶Ripan aming pah ngah, nwuh sang gu wulu gufa gu sang paa ukiri a lul ni ge chinchin. ²⁷Anung kon be toh ashi nung be ting guji. ²⁸Aming pah ngah, anyiri a ge blah anyin-kyiel, ni ikol guwah gububi ni, a gu leh guji ge anwa gi ikol ngah. ²⁹Nwuh ge yi iyii i wyah'ng ri sang gu kpah ni, winni'e gu nung tagu. Gu ri seleh gu tag a sii gi umeh asii'ng azing giri nam ni gu teh ididuk ri nam gi umeh ulah gepan. ³⁰Gu ge shi ashi gu nyii iwyah'ng ri song gu kpah ni, kpah gi gu nung tagu. Gu ri seleh gu tag a sii azing giri nam ni gutah ididuk rinam gi umeh ulah gepan. ³¹Be villi yah ashi, Anyiri a ge daa akyel ngah ni, a ma'u ankpag gu kap. ³²Aming paa ngah anyiri a ge kab gi akyiel ngah, gu sang gu kpah guji, a kyu'o gi anyuh leh guji gu ka. Ni anyiri a ge kyu'o ni, a re leh guji guka. ³³Nung villi kong ashi be nyi bri be shi gi ibung uku'ukwor ni, Nung zan be leh gu silli rilal, nung leh gu silli amung gi Ichi gesal amung. ³⁴Aming paa ngah. ³⁵Nu zan be silli ni ge pan ni getol Agwapan ga. ³⁶Ta ni a shi nung silli ni kii a nung, ni nung sang nung gu brah gu kigli inkininki anung inba insil tinkii. ³⁷Gu shinu'u ne kyiele nung shi a'eh ta q o'o, ukii ri gu seleh nuu ni gu ngah rifen ga. ³⁸Nung kong ni be toh ashi, "iyii gi iyii" riziri gi riziri. ³⁹Aming paah ngah, nung zang be ya inang gi anyii ikii ibibi, gu ge shi nuu ni, anyi ri age dup gi gigbok iwyah ni, kigli'u gizing a maa. ⁴⁰Alog ge shi gu kan ni aming ga sal ge ta'anah gu shi ni angar gu kigri aming, nung ma'u ukyu fallah anung. ⁴¹Anyiri age soh nung gusing a mil azing rigbana ni, ni aming aming sing apallah ⁴²Nung mah anyiri a lirbi nung ni, ni a nung zang be daa anyuh wah getah gi ukwu anung. ⁴³Nung kong abin ri be toh ni, "Nwuh ri biya anyi utur ni nwuh tong anendug u. ⁴⁴Ginka ni aming paa ngah nung biyah anyi utur, nung kyiele gi Agwapan gu shi ni be nyuh soroh nung impiya, nung ma bi nyih ri be togroh nung benkii be sha'ashi nung leh ileh upeh gi be nyuh tong nuu. ⁴⁵Gunkari soh nung gu shi be wan ichi anung ri a shi ga pan ni. Anyi ne soh unum usnah anyi ikii ibibi gi anyi a sheshi ma, anyi ne tima in ibila gi anyi ripan gi anyumug be nyi. ⁴⁶Gun ka shi ashi nung ge biyah be nyi bii be biya ni, ri ningribili ni anung kum? sang nenu ni be nyuh ngah guyal be lee leh? ⁴⁷Nung ge billih be weneziri anung getak, shi ni anung leh seleh anteg ni be nyie? sang nenu ni be ayuh iee leh? ⁴⁸Gu shi nuu, Gu shi gu shini nung ba be kikeg, ni loh ri ichi ge sal anung a nyah ge pan a shi geki keg ni.

Chapter 6

¹Nung leh geshinshi gushini ileh ishishi aming zn be shi gu shi ni be nyanyi yii ya, nung ga leh nenuu ni, nung na kun nung ribilli giukwuo ichi anung ri a shi gapan ni. ²Anuu, nung ga shi ni gu mah gu mah ni, nung za'a be teh gu narah ilori be nyuh wah gu yigri ileh ma leh gi ikwo lul gi itira gu shi ni benyanyi duggoh bi. Ripang aming paa ngah, be gu kum ribilli amah³Nung ga nyuh leh gu mah ni, gu nyii ipil zang be zah ukiri uwyah leh ni. ⁴Gu mah aming ri be shi gi umeh ineleh Achi gesal anung ri ablah ineleh ni, ripaa ngah. ⁵Nung ga nyeh gu kyiele gi Agwapan ni, Nung zang a be shi ni be nyuh sang ripang ni, be nyah ni be leh gu kyiele gi Agwapan gu kukegre gi ikwo lul amah gi igang itraa, gu shini be nyanyi yi bi. Ripang ming paa ngah be kum ribilli a maa gu ka. ⁶Anung, nung ga shi ni gu kyiele gi Agwapan ni, nung ganah ngata guda, nung kugru ri ya guga, nung lkyiele gi ichi anung ri a shi gi ineleh ne, ichi anung ri a blah ukii leh ri ishi gi ineleh ni, ari paa ngah. ⁷Nung ga shi ni gu kyiele gi Agwapan ni, nung zan be leh gu valloh gu sang ribilli iloh ri be nyanyi leh ni, gu yi maa be ri guggoh bi ni iwen a bin amah. ⁸Ne huu, nung zang be leh ni benba ni, ni ichi anung zan abin gu wah anung ni anung re kullu'u. ⁹Gu shi nuu nung kyiele ne ni Ichi andil ri a shi ga pan ni. ¹⁰In timah'ng shin leh gu, Rigam ba gulu'unyi, ukyuh ri anwuh wa be leh gu lu'unyi iloh ri be leh'u ga pan ni. ¹¹Ma ya ukii ri dil ri yah gun bi ni. ¹²Zang be blsh abin abebi andil iloh ri dil re blah ya abin abebi ri be zilah nyi leh yah mah ni. ¹³Zang a be nwoh ya dul kpah gi ileh na gam ninchangrah, Nung wini ya gu gi ukwu'o abin abebii. [Ni ri gam ni rigbana ni gu bung rigam a ri nwu, o ga kaa bi ge kar gu sang amelleh. Gu kyeng ne nuu] ¹⁴Anung ge jilli abin abebi ni be nyanyi gu ni, ichi anung ri a shiga pan ni jilli nung a nung gu. ¹⁵Nung ge tong nung gu jilli abin abebi ri be zila nyi be leh ngah mani, ichi anung ri toh'u gu jilli nung abin abebi anung maa. ¹⁶Ge wang nung ga shi ni gu loh iyong ni, nung zang be bung iyii ni be nyuh loh ge kpuh na nyuh sang ri pang leh ni be nyah ni be chung iyii amaa, gu shini be nyaayi yi ni be zah ashii be loh iyong, Ripang, ming paa ngah be gu ngar ribilli gu ka. ¹⁷Anung g sugoh loh iyong ni, nung tugguh ripep giri kii, ne nung niggeh iyii. ¹⁸Gu shini be nyanyi zan be kpele ashii nung loh iyong, ichi anung ri ablah ineleh ya kpah gu zah, a ri paa ngah. ¹⁹Nung gang a be ching akii anung gukum gu lu'unyi, gi ukwu'o ri a bribug ni gu fobdibung bugroh guni, ukwu'o ri befugu ge jii ni. ²⁰Ni gung ka ni, nung chung akii anung gukum a pan, ukwu'o ri abribung ni gufobdibung ra bang'u gu ni, ukwu'o ri be tuguh ra zang bi be jii ni. ²¹Gu shi ashii ukwu'o ri gukum shiga gu ni, ukwu'o ni ikol shi ga gu. ²²Iyii ya shi ulah rinam. Anuu, iyii ga shi ishishi ni, ididuk rinam ya shi ni useh. ²³Iyii ga shi ni ukugguh ni, ididuk rinam shi gi umeh umsep. Anuu, shi useh ri ushi gi umeh'ng shi umup ni. gu sinnih umub a shi ne ni! ²⁴Kwu'o anyuh brah gu lul ning- chi gesal in pallah, o' a tong'u azing ne biya azing, o' a biyah azing ne surbu azing. Gu ra leh gi nung lul Agwapan gi gukum. ²⁵Anuu, ming paa ngaa, nung zan be soh ikol gu-shi nung, ukyi ri nung ri yab ta gu soh, ta rinam anung, ikii ri nung ri tirbi ni. Ulang re sele'u ikyu yah lel, rinam resele gi ikyuh tirbi? ²⁶Nung bkah ninung ri inshi ga pan, be re tugruh bi, re larbabi, re chugruh bi gi ningineb, ichi anung shi a shi ga pan ni a yah ni benba. Ashi a nung ne seleh ngah bi gu shi gun- sang leh. ²⁷Anyang a gi umeh anung. gu shi aweneziri ngah, ri brah gu konnoh gu moh ilang ngah? ²⁸Shi soh nung bogroh ilang anung gi abin ikyu tirbi?, Nung blah infuguh ga lumuh, iloh ri be kwonoh ni, be re leh bi ilam ya re tirbibi akigri. ²⁹Gun ka ni aming paa ngah, Isulaimanu gi umeh rigam ngah a re sung'u gusung azing gi umeh amaa. ³⁰Agwapan geh sung ifugu ge lumuh, anyiri ubi e kper ri, anbung ni be tireh gi umeh a keleh, ining iloh gu sung ni be ri sung nung, ina nyuh mah ripang gulalah? ³¹Anuu anung zang be bong ikol anung, ashii, shi ni andil ri yaa? ta shi ni andil ri soh? Ta, aning akigri ni andil ri tebeh? ³²Begyuh be nyah ni be wal iloh ikyii ri, ichi anung ga pan zah ahi nung wah'i. ³³Nung wah rigam gun song ni ripang, ididuk ikyi ri beri mah ngah'i. ³⁴Anuu, anung zang a be blah anbung, Anbung ri blah rikii ngah. Sununum shi ni ipimpan ngah

Chapter 7

¹Nung zang be leh geta'anah gu shi ni be zang be leh ngah geta'anah. Ni iloh getaanah ri nung leh ni, gun-ka ni be ri leh ngah ma. ²Gintiri ri nung mag guni, ginka ni beri mag mah gu. ³Shi soh nwuh blah, blah unweh'n ukii ri ushi gi iyii aweneziri, gusang kpuh gingbung ri gi iyii'ng ni? ⁴Ta nwuh ri leh neni nwuh toh aweneziri ashi, blah ni aming wining unwehri ukiri ushi gi iyii'ng, Niri piri pang ginbung shi shi gi iyii'ng. ⁵Anwuh anyuh sang ripang! Zannah guh wini gingbung ri gi shi gi iyii, nung ri re brah gu yi genshi shi aloh ri nwuh ri winni unweh'n uki ri u shi gi iyii aweneziri ni. ⁶Nung zang be mah ning vah ukiri ushi ni di- gwapan ni. Nung zang'a be teh alede, a lug'uluguh --- sang ne nuu beri kyagrah ni afrah, be kiglih be peh nung. ⁷Kulluh, ni be ri mah ngah. Wah, nung ri kum. Kpan'nah ni be ri kri ngah mah. ⁸Ididuk anyiri a kwu'o ni, ari ngar, anyiri awah ni a ri kum, anyiri a kpannah ni be ri kii'u ma. ⁹Ta, aning anyi ni awen ngah akwu'o getankuna, ne yah ma'u igban?. ¹⁰Ta a kwu'o ivong, ne ma'u iwugel?. ¹¹Ne nuu anung ri nung shi be nyih ikii ibibi, nung zah ilori, nung ri mah be wen anung gu mah gu shu'ushi, aming suguh blah iloh ri ichi anung ri ashi ga pan ri mireh be kulluh'u ikyi ishishi?. ¹²Ne nu'u, ukiri nung wah be nyanyi leh ngah ni, nung leh bi nenuu, ni gunka shi ididuk getanaah ni gu lulluh ni be nyuh paa ukiri uirh bah ni. ¹³Nung kanah giri yah ri moglosoh, ni ri yah gu kaa bi gukpuh shi gu pu'upil, uturah mi sang'u niler gu sing, be nyuh lul'u shi be mah meh. ¹⁴Ni ri yah gu kaa bi ulang shi ge moglosoh, uturah gu shi ni ri ler gu sing ya, be nyuh kum gi sang bi bemameh. ¹⁵Nung be zah be nyuh paa abin gi ba ri lal, ben bri be nyah ni be wuluh ni gu shi beteen ni, ni ri pang be shi agbu'u ba nguh zaggah ba. ¹⁶Nung ri kpeleh iloh gu shi amah gi be "wen amah. Be nyanyi wilih a agbesa gi ri nam akan, ta anful gi ri nam ri ngah di- gwapan?. ¹⁷Anuh ni ginki gishishi mireh iwen ishishi, ni ginki gi ibibi mireh. ¹⁸Ginki gi shishi sang gi gu mah iwen ibibi, anuu ni ginki gi ibibi sang gi gu ma iwen ishishi. ¹⁹Ni ginki gri gi re mireh gi iwen ishishi ne, be kpah gi gu ni be teh gi ulah. ²⁰Ne nuu, gi iwen amah ni be ri zah bi guh. ²¹Sang ididuk anyuh leh mi ashi ichi gesal mi, ichi gesal me; ya ri kanah rigam gepan, in sang anyiri aleh ukwu wah ichi mi ri a shi gi umeh gepan ni. ²²Gi unum'a be nyanyi gi be mameh ri leh mi ashi, ichi gesal me, ichi gesal mi, andil paa ya ukiri uri ba ni gi intimah'ng leh, dilre winnih yah inchagrah ni intimah'ng, dil ya re leh yah abin akatun amameh ni intimah'ng?. ²³Ga kar ga ni a miri toh bi ashi, Ming re zah ngah'u! nung nwu'o mi, anung be nyi ileh ibibi! ²⁴Anuu, anyiri a kuggoh gu kyiele mi, ni a singgi gun ka ni, be ri mag'u ni anyi ri a shi ni gumah gu zah ni awuri a vianah gesal ngah ga pan igbang ni. ²⁵Ni ibileh ya sigri, ni afuluchi nyang ba, uwuru ya nyah be dub gesal, ni ge yare kpah gi, gu shini be vianah gi ga pan igbang. ²⁶Ni anyiri a kong gu kyiele mi, nyah reh sing'u gun ka ni, be ri magu ni anliggah benyi ri a leh gu vianah gesal ngah ga pan ishii ni. ²⁷Ibilah ya sigri ni afuluchi nyah ba, ni uwuru nyah babe dub gesal a, Ni ge nyah muruh gi, ya leh gi gumuruh gububi. ²⁸Ni ge kar Iyesu kol gu kyiele guh ni, ni be nyanyi nyah kpah beji ni gu lulluh ngah. ²⁹Gushi a shi a lulluh bi ni ri gbana, sang ni be nyuh wal ni.

Chapter 8

¹Ni iYesu a singri kongni, nibe nyiia nyii ga mame bei lul-lu. ²Ni gi zile gigbul-lu nyiia ba ukwo nghaa, nigi bai kpa gun song nghaa, nigi bei to ashi, "Ichi unge biya ni, anwo gaa kwura mii." ³Ni iYesu nyiia nanna gu nyi ngha nyiia piyau, ne bei to ashi, "Ami ma ripang kura mi." Gi kper ra ne bai langna ne awa gu ngbullu nghaa. ⁴iYesu tow ashi, "Aza nghabe to alog alebin. Kan ukwori unka angni, ge shigri riking gu kwo gi firist, ni uma guma upe giri iMusa so ni, nign ba ukigu yigri guu kwo amaa." ⁵Nii iYesu akana akafar nahum ni, ne zile anyi ale nibe nyiu kon ulira nyiia ba be kwuwou ⁶ne bei toshi, Ichi, a genmii awa a ninana rinam nghaa rikpugi a shigu ma gu piyara ge kinkang! ⁷Ni iYesu bai tau ashi, "Ami bii imbe langna ne wa." ⁸Ne nyie bei toshi, "Ichi ahmi inde mile ni gushini nu kana gu damii. To ni iwi gii agenmi ri langna. ⁹Gi ahmi maa shi anyin cii ya an wuri be mami rigbana rigam nibenyiia-nyii ni, ni Ami nyiia shi ni be nyu kon ulira ge anyimii be biri inge tobi ashi ashii nun ba, nibe bani, ni Ami tobi ashi nun kyeng ge fa nibe kyeng ni, Ami ga to agen mi ashi lee ukiya ne pan lee ni. ¹⁰Ni iYesu akong nenu ni, ne bei kong ushushi ni bei to be nyibiri be sing ge wani ashi, "Ripang Ami to ngha ashi, Ami sang kum ni anyi gu ma ripang neni gi Isra'ila." ¹¹Amin to ngha ashi, be nyi gaa mame riwulu geritiri giri len be sila be ya ikiuya gi lbrashi gi Ishaku, gi Iyakubu gu me rigam gepan. ¹²Nibe wen di gam ma ni be fonno bi gume iting ilum. Ge fira nibe ri saa gu na larba aziri amaa." ¹³Ni iYesu bei to gi hfaa ashi kan, "Bila! gu be gilon guma ripang gulee ni," Gu me ge kar'ra ni ne agen nghaa nyiia langna. ¹⁴Ni iYesu a kana gesal iBitrus ni, ne beiyi ajiyo iBitrus shigu nana gu sang ulang. ¹⁵Ni iYesu nyiia piya gu nyingha, ni gu yuu bei langna gi. Ne bai kaba nyiia kikeng lugu lullu. ¹⁶Ni anle abani, nibe nyi nyiia ba nibe nyiia-nyii gibe mame be nyiu piya cagra. Ne bei sigri in cagra gu ni iwi ne nyuya langna nibe nyi anyuu. ¹⁷Nenu ya ni gukyele anabi Ishaya gu yigri guu ashi, "Anwa girikinghar a va gu yuu andil, nyi kiyo gu sang-ulang andil." ¹⁸Ni iYesu benyi becung gibe mamani be kannau ni, ne bei tobi ashi be kanbi nibe juli bi unwura upiya riyama ri nghar Galili. ¹⁹Ni azile anyi gu wal nyiia ba be tou ashi, "Anyi gu song, Ami rilul duk ukwori unka'ang ni." ²⁰Ni iYesu bei tou ashi, "iki imime shi gii ikpu amaa, ni nung ge pam shi ge andur ahmaa, ni Awen Anyenyi a sangu ni ukwori ariso rikigu ni." ²¹Ne azile anyi gu me nibe nyi gu sing nghar nyiia tou ashi, "Ichi nwomi ni ami ge lang ate-mii." ²²Ni iYesu bei tou ashi, "Lul mi, nun-nwo be nyibiri kpiribi ni be lang be zile amaa." ²³Ni iYesu a kana a girgi ni mininbel ni, ni be nyiu lee ilam nghar bei lul-lu. ²⁴Ni uwuru ululle bei nyinya gume ri yama, ulig ni minibel la bei lugu see rigbana agirgie. Ni iYesu shigu kpiri inna. ²⁵Ni be nyiu lee ilam nghar nyiia sonnow na bei tow ashi ichi, dirya ge adil ri kpiri ya." ²⁶Ni iYesu bei toshi, shi so nun kpa beji nenu? Anung be nyiu sang ripang? Ni bei kaba nyinyiia kaba kyengu. ²⁷Ni be nyiia nyii bei kong ribung, na bei toshi iling ilo anyenyi yewiri anyiri uwuru gii imininbel kugu ribung nghar ni? ²⁸Ni iYesu a kigli gu ka gupag giri bung aGarasinawa, ni be nyuya pala be nyi nin cagra nyiia wulu ge kummu. Ni be wulu gu me ikugu ni ikal ipi gukon, ilori duk be nyi gu sing ra selebi gu utira ni. ²⁹Nabei lugu saa na paa ashi, "Shi ni andil ri lee ne anwo a wen Agwapan? unba maya gu piya rinam ni ge kar andil san bagi lee?" ³⁰Nin kum Alade ge amame shigu pii, a sangi anung gi beba. ³¹Ni cagra in ya gun song ni gu kwo iYesu ashi "Unge winni ya gu ni, nu zin ni ya gume anam alade." ³²Ni iYesu nyiia tobi ashi "Sin!" Ni incagra nyiia wulu bi julibi anam alade gii kper ra gediduk na bei tingbi kpabi gu ziri na bei kpiri bi gi mininbel. ³³Ni be nyu pii alade nyiia tingbi kanbi ume Utong nyiia ge paa ukiri uba ni gi be nyibiri incagra gu kana anam ama ni. ³⁴Ni be nyi utong nghar nyiia wulu ge diduk be kum iYesu. Nibe yiu ni, Na bei kuwou ni anwo untong nghar.

Chapter 9

¹Ni iYesu bei Kana a girgi ni mininbel a sheshiyen nyiya kpee upiya juliu utong nghah. ²Na gyaa ba ne zile anyincii a wuri a wee gu kira ni, ne nana ga pan iguma. Nii ayi ripang amaa ni, ni iYesu nyaa to a nyiu wee gu kira a shi, "Awen kyeng niri pang, Ami winning uki ibibing gu." ³Ni be zile be nyiu wal nya'a lugu pa'a be zile amaa ashi, "Anyiri shigu kyagra riga ri bung," ⁴iYesu nee aza ukiri ushi gi ikol amaa ni ne bei tobi ashi shi ba anung shigu lee iwi gume ikol anung? ⁵Gu ling ga sele, gu shini unto anyenyi ashi un nwon gu kpa nga gaa, gigu shini unto anyi ashi nyin nyiya ni unsa'ang. ⁶Ama inde anung ri kpele ashi awen anye nyi shi ni ri gyana gu nwo anyenyi iki ibibiri alee ga nigu lo'unyiri, Nebei to a nyiu wee gu kira, "Nyin-nyiya unkyoo iguma nu sa'ang." ⁷Ne anyi iko nya sau. ⁸Ni gu chung nga gu yi nenu ni ne bin na nyaa mabi rimen na nyaa lugu peme Agwapan an wuri a ma be nyanyi rignana ni. ⁹Ni iYesu ya gun song ni, ne nyaa yi a zile anyi be zila ashi iMatiyu ne pang liloo ne lee ilam gu ukwo gu nghah guyal. Ne bei tou ashi, "lulmi" nebeu nyiya lullu. ¹⁰Ni iYesu shigu ya ikiuya ga sai ni Nibe nyiu ghaa guyal gibe nyu lee iki ibibi ga mame nyiya ba be sisila gen wa gi be nyign tarba ghaa. ¹¹Nii Afrisawa gi nenu ni, "na bei to be nyu tarba ghaa." ¹²Ni iyesu akong nenu ni, ne bai to ashi "ba nyi biri be shi be lang ni be re waabi a nyiu ler ni be nyeu sang ulang ba sai be nye ayuu. ¹³Anu kpele iwiri gi kpergiri, Ami dai in waa ulang ba ma ripang ba ami baya ge aki nibe nyiu lee iki ibibi. ¹⁴Ni be wen gu tarba Iyahaya nyiya ba ukwo nghaa na bei tou ashi, ashi so andil gee aFarisiyawaandil loo iyong duguci gekar ni be nwo be wen ilam bere lee bi? ¹⁵Ni iYesu nyiya tobi ashi, "Be nyu lee ilam abiki ri lee ikom ibibi ni ici abiki shi giben ba lee? Ge kar bima ge kiri ici abiki ri nwo bi gu ni ge kar ga na bem ba ri lugu loo iyang gu. ¹⁶Be sanbi ne anyiri ari tobe iki ipar ga pan ikor ni, ai ni kie ri pei isele ilori ishi ga pan ikor ni, ai ni kie ripei isele ilori ishi gu kukor ni. ¹⁷Be sangbi ni ilori beri so bebag be par gu me nibe korni bege lee nenuni ni nigu zagrobi nibebag ga nyerebi, Segu shini be so Bebag bepar gi giwi gi par gun kaa ri so be loo gibe lang. ¹⁸Ni iYesu shigu paabi nenu ni, ne azile a nyin lee ilam nyiya titing be kpa gun song nghaa ni abai toshi, "Awen mii a kpuu gi kpi-pker giri ba unbe tilau gu nyi geri nyinya." ¹⁹Ni iYesu nyiya lullu, gibe wen gutarba nghaa. ²⁰Na bai azile akyel a sulu beji agu lee bemele ukop nibe pala, ne nei ba ukwo iYesu ne bei piya ilen gu kigri nghaa. ²¹Ni agu toriki nghaa ashi "amige kum gu piya alap nghaa ni, ami za ashi amiri langna." ²²Ni iYesu bai kyigli yiu ne bei toshi, Awen, kyeng niri pang, gign ma ripang gu langna ne nwo." Ni Akyel laa nyaa lang na gume ge karga. ²³Ni iyesu a juliu ume Gesal nghaa ni, ne beiyi be nyu tee iwulu ni, be nyiya nyii lee iwenebin. ²⁴Ne bei toshi "nu kan nghaa gee Awen nekyel la sang kpuu ba, ashi gu kyiri inna baa." Na nyiya lugu gu kalau gu nghaa gu shini are zau ukiri a paa ni. ²⁵Ni be nyanyi wulu bi ni, ne nyiya kana gudaa ne bai fireu gu nyi ne awen na bei nyiya nebai fireu gu nyi ne awen na bei nyiya a kaba nyinyi ya. ²⁶Ni iyalla nyiya karba uko guu. ²⁷Ni iyesu ajuli ge kira a shigu silli ni nibe fug be pala nyiya lullu nibe soro isha ni be paa ashi "awen iDauda wolla gu!" ²⁸Ni iYesu a mel gesal la ni, ni be fug ga bei ba uko nghaa iYesu nyiya toshi anung nghar ashi ami gaa lee nennu lee? Na be toshi eh ichi. ²⁹Ni iYesu nyiya piya iyii amaa ne nyiya toshi, "Bila gu kyeng nenu gu me gu ma ripang anung," ³⁰ni iyii amaa nyiya penne. Ni iYesu bei tobi ge didir "ashi be zan be yaa alelog." ³¹Ni be ba gun pala ama bie wulu nyiya ziga iyallaa guu ton nghaa, gididuk. ³²Nii be ba gun pala ammaa nyiya kabi ni, ni bei ba ni azile anliga anyi nin cagra. ³³Ni awin ni in cagra gu ni ne anliga nyiya lulu kele, nigu cung ni be nyiya nyiye be toshi, "be sang kumbi alebin nenu giri bung Israila ba!" ³⁴Ni aFarisawa bei toshi, "Ukpana a gam ni cagra ne willi incagra guu." ³⁵Ni iYesu bei kana itong ikikung gii Ikikke ne lullu ge Ada gu peme ne lullu giri ki Rigam gesal Agwapan, ne langna ni be nyi anyuu, gibe nyiu sang ulang. ³⁶Ni anyi be nyiya nyii be cung gekinkani ni kol nghan ya bong gi ni ilori be be see ribung amani, be shi nii inag gu sang anyiu pii ni. ³⁷Ne bei to be wen gu tarba nghaa "Gu larba gu shi gu mume ni be nyi ilam ma me ge shuen. ³⁸Don ne nule ge didir nu kowo ichi gu larba nii a zinni be nyi ilam gu me gu larba nghaa.

Chapter 10

¹iYesu a zila be wengu tarba nhaa ukop nibe nyiya pala ukwo uzing nyinya mabi rigbana gu willi be lum bebabu gu gigu dabi gigu langna nibe nyi ayuu gi lilo gii duk alo gu yuu.²Gi kpergiri in turma ni be wen gu tarba nhaa ukop ni be nyiya pala shine nii; A nyi unjii, iSaminu (an wuri a zila ashi iBitrus, gi awen-aziri nhaa Andarawus gii iYakubu³iFilibus gii iBartalamawus, gii iToma gii iMatiyu a nga gu nhaa gu yal gii iYakubu awen iHalfa, gii iTaddawus; ⁴iSaminu, iBakaira wane, gii duk iYahuza Iskariyoti an wuri a leb iYesu gu ni.⁵Be nyu kob nibe nyiya pala ba bem ba ni iYesu a tuma, nyiya to bi ashi, "Anung za nhaa be kana ukwo naa nyiu sang usee, gii duk utong aSamaruyawa.⁶Sai gu shini anung kan nhaa ukwo na tee biri be vulubi ni gibe sal Israila.⁷Nuge shigu sing ni, nenung ziga gu kyele unlang nenung yaa ashi, Ragam gepan ri nyu ba.⁸Ne nung langna nibe nyi aynu nenung nyunnu be nyibiri be gu kpiri bi ni nenung langna ni nin gbullu, ne nung willi incagra. Be ma nhaa ge nar, anung maa nun ma ge nar.⁹Anung za anghaa be bung izinariya gii azurfa gii itaglla ginin pag anung,¹⁰Nun zan nhaa be bung nin pag gu sing anung, nun zan be bung a kigri a pepal, gee atiga gii anyi gu lee ilam a waa ukiri ki nhaa.¹¹Ge dug utong ule gii untong ushushuer ri anung nun kana ni, nun waa anyi amina gu me amaa, nenung sila gu kwoa sai gi kpergiri anung ri nyiya sila gu kwoa saigi kpergiri anung ri nyiya gu ni.¹²Anung ge shini gu kana gesal ni ne nung wa rimen ni be nyu gesal laa.¹³Bege shi ne anyi amina ni apang ri nghar nhaa bege sang bi ni to gu wa rimen anung raa nghar gi.¹⁴Gu kwo nibe nyibiri be tongbi gu nngar nhaa ni, anung ge nyiya gu wulu gu tong nhaa, gi ge sallaa ni nenung dub gefung afira anun.¹⁵Nenu ya ami paa nhaa, unum ge tana, ukiri ube ba geri bung asaduma gee aGwamrata ben to ashi ube me ge shuwen.¹⁶Bila, ami intima nhaa nibe tee ni gu me nibe akyaketai nenu ni bila nun ba benyi amana nii iwege ni gibe nyuu sang bogro guu nii ninlip ni.¹⁷Anung lee amina gibe nyanyii! kulu shini be kyoo nhaa gun song rigam, nibe sarba nhaa nibang gume ada gu peme amaa.¹⁸Beri kyoo bi gun song nibe nyuu paa be tana gibe gam giri kimi, nii anung yigri guza anung gun song amaa, gigu song nibe nyuu sang za.¹⁹Geshi ashi be ma nhaa ni, ne nung za nga be bong ikol anung guu ni lori anung ri kyele ni, kowo ukiri anung ri to ni, gii beri ma nhaa ukiri anun ri to ga kar raa ni.²⁰Gii ba anung baa kyele ba, Alum ate anung ya ri kyele gu me anung.²¹Awen aziri ari ma awenaziri nibe pel, ate rima awen nhaa. Be wen ri lirabi gibe nyuu biribi har belee inna gukpu amaa.²²Be nyinya nyii ritong nhaa, giri ki nin tuma mii. A nyiri a nghal rinam nyiya mel amile ni apan rileng.²³Be ge lee nhaa rifen gu tongri ni, ni anung ting ngahaa nu kan nhaa uzile utong, ripang ami to nhaa ashi, anung sang nhaa ni gu kana utong Israila ni awen anyenyi san nhaa baw ba.²⁴Awen gu tarba are silliu a nyi gu lulluu, ni agen resilliu ici gesal nhaa.²⁵Gu mile gu shini be wen gu tarbaa nibe ba ni anyu lullu bi ni, ni, ni agen ba nii ici gesal nhaa ni. Be zila ici gesal iBa'alzabuba, ni bem ba ri bong be nyia sal nhaa.²⁶Nenu ya ni anung zan be kong beji gu kpa, gii sunu ukiri ushi ututugu ni uri wuluw unyi.²⁷Ukiri ami paa nhaa gu tutugu ni, nun yaa gu unyi. Ukiri nun kong guu nyi ni, nun zigau gikwo.²⁸Nun za nhaa be kpa beji nibe nyu pele anam, ben biri be sanbi gu bira gu pel ulang ni. Segu shini kpa beji anyiri ari pel rinam ne fonno ula gume ula ni.²⁹Ge duk anyiri awaa gu nghar ulang nhaa ni, apang ri tag gu ni duk anyiri a tag ulan nhaa ya-a.³⁰Ge duk inkininki anung begu palla.³¹Nung za nhaa be kpa beji, gigu song anung gu sele gu nga ninung gu mume.³²Ne nuya'a ni geduk anyiri a yigri mii gun song nibe nyiya nyii ni, ammi maa ri yigriu gun song nibe nyiya-nyii ni, ammi maa ri yigriu gun song Ici mii anwuri ashi guu me gepan ni.³³Ni anyiri aa nagrau ashi are za muu gume nibe nyiya nyii ni, ami rito ashi inde za muu gun song icimii anwuri ashi gume gepan ni.³⁴"Nun zanghaa be to ashi ami bagu ma guloo gu shushi gaa gu lunyi ami de bami guma guloo gu lunyi ami de bami guma guloo guzam gaa see ginkyana.³⁵Ami ba yaa nibe fulu anye nyi gi Ici nhaa gun song ni awen akyel giriki aye nhaa, ni abal giri ki ayie nhaa.³⁶Anan dog rishi anyi yaa gume gesal.³⁷A nyiri abiya ate nhaa gii aye nhaa sele mi ni apang sang gu ami aye nhaa sele mi ni apang sang gu ami yaa. Anyiri a biya awen nhaa gii awen bekyel nhaa nyiya sele mi ni, apang san gu amii yaa.³⁸Anyiri are kiyu agagla nhaa nyiya lul gun timi mii ni, apang are mileu gushi ge mi.³⁹Anyiri a biya rinam nhaa ni ari tag'gi. Ni anyiri a tong rinam nhaa giri ki mii ni ari kum gi.⁴⁰Anyiri a nhar nhaa ge shinshi ni, apang a nghar mi gu ka.⁴¹Anyiri aa nghar mi-i ni, apang a nghar aa tuma mi ni. Anyiri a-a nghar anyi ilam Agwapan ya ni apang shi ri nghar ribili gu nghar ru. Anyiri a-a nghar anyiu lee ripang don apan shi anyi ripang ya ni, apang ri nghar ribili gu lee ripang.⁴²Ge duk anyiri a-ama ikop ni mininbel ge shuwen ni tuma nibe wen gu tarba birin, repang ami to nhaa ashi apan sangu ni ilori ari to ngahu ashi apan sangu ni ilori ari tag gu nghar ribili nhaa ni."

Chapter 11

¹Ni-i iYesu akol gu mire be wen gu tarba ngha-a gu kyele guzam ni, ne bei nyo ukwoo, ne bei kan-nu itong nghaa gaa lullu bi ne pa-abi gu kyele ulang. ²Nii iYahaya kon nenu guda gu kiye ni ilo ikiri iYesu shigu lee ni, ne nei ma gu tuma gu kangu ukwo nibe wengu tarba nghaa. ³Ne bei tobi ashi. "A nwo shi anyu ba lee? tibi andil so ikol gelog lee?"⁴ni iyesu bei nghar ru ma ashi, "Nu kan nghaa nuge to iYahaya ukiri anun yi ni gii ukiri anung nu kong ni. ⁵Be fug be kum gu bila ukwo, be nyu sang afira be lugu sing, be shigu langna ninin gbullu, be nyu san koggo gu kyele be lugu kyele, be shigu nyullu be nyibiri be gu kiri bi ni be nyu waa shigu nghaa gu kyele gu zam. ⁶Gu shi gushishi gu kwo anyiri are kummu gu kpa giri ki mi-i ni. ⁷Nibe nyibiri be sing gu sing ama ni, ni iYesu nyiya luguu paa gucung nghaa giri ki iYahaya. Ashi ne nung kan nghaa ge kumu gaa yi abung guu unwuru ya shigu pilli? ⁸Ge shang ni shine nung sing gu bila ga lumu a nyu tirbi nung sing gu bila ga lumu a nyu tirbi iki ikpikpulu? Ripang be nyu-u tirbi iki ikpi kpulu be loo yaa ga sal nibe gam. ⁹ne anung shini anung sing gubila a nyiu paa ukiri ubii ni? Ripang ami paa nghaa sele anyiu paa ukiri ubii ni. ¹⁰Anyiri awa shi anyiri be wal giri ki nghaa ni bila, 'ami tarba anyiu tarba mii anwuri arikannu gun song nii age seer utira un wiri beri lul ni.'¹¹Ami paa nghaa ripang, gu me nibe nyibri bekyel be biri ni, be sanbi ne anyi ale ni iYahaya gu salla gu lul. Ni a nyiri awaa shi ge shuwen gasal rigam ni a sallee unle. ¹²Gu nyiya gibung iYahaya angha gu salla gu lul be julibi gi kper giri, rigam Gepan shigu see inkwom, be nyi nin kwom waa gu kyo ugu gu ume rigbana. ¹³Ge duk benyiu paa ukiri bii ni gige tana begu paa ukiri uri bani yiya gemel gekar iYahaya. ¹⁴Geshi anung ri nghar ni anyiri awaa shi iliya a wuri abii ni. ¹⁵Anyiri ashi ne atong gu kong ni ne pang kong. ¹⁶Ami ri mag gu loo unyi ri ne shi? Gushi nibe wen ba shigu len ge tunga ni, be sissila sugu zila bezile ¹⁷nibele ashi andil tee ngha iwulu ni anung retag nghaa; andil shigu loo gekpu, anung resaa nghaa. ¹⁸Gii iYesu are baw gnya getenkuna gigu see bebag na bei to ashi, ashi nin cagra. ¹⁹Awen anye-nyi aba gu ya gigu so ni bei to ashi, 'bila, ashi anyu bira guya yaa gee anyiu see anyinsing nibe nyiu nghaa guyal gibe nyiu lee iki ibibi!' Ni gu za gu yigri ikigu lee amaa. ²⁰Ni iYesu nyiya lugu puru utong ngha'a un wuri a lee ilam gu ma ribung nghaa guni, don besa ngha nghar bi gukpa amaa. ²¹"Rilal, iBatsaida, ukori br lee ilam gu ma ribung ge ataya gii aSidon ilori be lee gume anung ni, bege shi ushi begu nghar gukpa nyiya tirbi anpe-e iki gigu tugu intong. ²²Guri sangi ziler giri ki aTaya gii asidon gunum getana sele nghaa. ²³Anwo,iKafarnahum a nwo bila ashi beri dugon har gige pan? Beri Sigrin gu giri bung be kanbi ahades. Gii geshi ashi ge aSodom, begu lee iki gu ma ribung inyiri begu lee gu me anung ni, gu ga tek har unbee. ²⁴Amidai to nghaa ashi gu rishi ge didir gu shini ribung asadom gubung getana ni anung. ²⁵Ga karga ni iYesu nyiya to ashi, "Ami dogon Ici gepan giri bung, ilori un nele be nyiu za nigu kpele ikiri ni anwo nyiya yigri be nyibri bere zabi ni, nibe wen be kyakye ni. ²⁶e, ici unwiri ya lee ge shin shi gu-ukwong. ²⁷Be nyomi iki gediduk gu ukwo Ici mii. Nenuu ni be sangbi ne anyiri aza awen nani sedai ici e, be sanbi ne anyiri aza ici ni see awen naa, ge anyiri a biya gu tou ni. ²⁸Anung ba ukwo mii ge diduk anun be nyiu see impiya giri bung ne akiyo adinding, ge ami ri ma nghaa gu peme. ²⁹Nun kiyo iki gu lee mii anung lul-luge mi, ge ami shi anyi riki rishu ge amina gi kol mii nenu yaa ne anung ri kum gu peme gii ikol anung. ³⁰Gii akarjuya nghaa a sangu riler akiyo mii sangu gedin ding."

Chapter 12

¹Ga kiri ge kar raa, iYesu a kannu gu unum Aseber, ne bei lul rilam aya nibe nyu tarba ngha kug'go iyong, na bei lugu wulli ayaa nibe ya. ²Wii aFarisawa yibi ni, na nyiyya to iYesu ashi, "Bila benyi gu tarbang shigu lee ukiri gukyele gukyele ribung gure mabigu lee gunum Asaber ni." ³Ni iYesu nyiyya tobi ashi, "Anung san palla nghaa ukiri iDauda a lee ni, ga kar giri ga kong iyong guni gibe cii biri beshi genwa ni?" ⁴Ilori a kana gesal Agwapan, ya ya ge tankuna a nghaa alfarwa a wiri rigam ridabi guya ni gebe cii biri be shi gen wa ni. Inba be nyiu mire gu kyele gu lang giri bem baa gaa ya ni? ⁵Anung re palla nghaa gume gu kyele rigam, gu num Asaber, be nyigu song gulul biri beshi gume guda gulul be lee unum Asaber gu kpa, nii bere lee bi gu kpa ni? ⁶Ami paa nghaa ripang ashi, anyiri a sele guda gulul unle ni. ⁷Da anun ge za riki iwi rini, 'Ami waa azibi nyiyya sele ipara, anung san-nghaa nigu lee bengung sang lee gukpa getana. ⁸Gii awen anyeyi awaa shi Ici Aseber. ⁹Ni iYesu nyiyya nwo ukoo, ne bei kanau guda gu lul amaa. ¹⁰Ni azile anyi an wuri gunyie gu weegi ni ya ba. Ni aFarisawa nyiyya libi iYesu ashi, "Rigam riyaa ashi bere langnabi ni be nyiyya nyii unum Aseber?" nibe kum gu fireu ni iki ibibi. ¹¹Ni iYesu nyiyya tobi ashi, "Anyan nghaa gume anung a wuri age shi nige tee ge zing, nige nyiyya kpa gume ukpu ullum gunum Asaber ni apang sangu winni gi ni?" ¹²Beri leneni be mak Anyenyi gige gu lee abin azam gunum Aseber. ¹³Ni iYesu nyiyya to anyie ashi. "Nan na gu nying" ne nyiyya nanna, nigu nyie nyiyya juli gi bagu lang ilori unteg gunka shini. ¹⁴Ni aFarisawa nyiyya wulu lugu par iki ibibi giri ki nghaa. Na bei lugu waa itira ri beri pellu guni. ¹⁵Ni iYesu kpelepi ni, ne bei winni riki nghaa gu gume amma. Ni beyiyya nyii gaa mame nyiyya lullu ne nyiyya langna nibe ba. ¹⁶Ni abei tobi ashi be za nghaa be to alog, ¹⁷ni guba ripang ukiri be yaa gume iShaya anyiu paa ukiri ubii ni anwur ato ashi, ¹⁸"Bila agen mii a wuri in see ni, anwuri in biya ni, anwuri amire me ikol ikii ge kinkang ni. Ami riso ulum mii giri ki nghaa, ari lee ripang gi ukwo nibe gyu. ¹⁹Are tallu ni are sagrau riwi, alog sangu kong riwi nghaa gu untira. ²⁰Are wureu akiken ri agu yang ni; are paleu ibitilla ri iwaa gu kpuini, ah nyinie juli ni ge tana be nyiyya ya rikor. ²¹Nenu nibe gyu rikum ribili gu-u." ²²Nenu ya ne azile anyi ashi afug ya, a lantong ya'a incagra shi giri nam nghaa na nyiyya bane awa gu ukwo iYesu Ne anyiyya langna ne awa, ne awa, ne bei kum gu bila ikwo, nyiyya luguu kyele. ²³Nibe nyiyya nyii bei kpa beji na bei to ashi, "tibi anyiri yashi awen iDauda?" ²⁴Nii aFarisawa akong abin azam rini, na nyiyya to ashi, "Anyiri willi incagra gu niri gbana iBahalزابوبا agam nin cagra yaa." ²⁵Ni iyesu agu kpele ukiri ushi gii ikol amaa ni, ne bei toshi. "Geduk rigam giri ri kab riki nghaa giri ki nghaa ni to ri sangi nigu keng. Ni utong ri ukab riki nghaa ni, usangu gu ken, geshi gisal gisal ge san nagi ni, geri muru gi. ²⁶Geshi ashi gicangra gi winni gicagra ni wa gi kab riki nghaa. Beri leneni ni rigam nghaa resila? ²⁷Be ge shi ashi ami winni incagra niri gbana aBa'alزابوبا, ni ukwo nyieng nibe nyu lul nghaa willi imma'a gu? Don nenuni na bamba ri lee nghaa ge tana gu. ²⁸Geshi ami willi incagra ni ulum Agwapan ya-ani, Ripang rigam Agwapan ri ba uko anung. ²⁹Beri leneni ne anye nyi kana gesal anyi agbana nii anyang gu iki ni apang are yu labbu? nepang re yangu iki ga sal nghaa. ³⁰Anyiri a sangu ge mi ni apang lebe nang ge mi guka, Ni anyiri are cung gu gemi ni apang muru gu yaa. ³¹Nenu ya ni paa nghaa, Geduk iki ibili gigu ya amina beri nwo awen anyenyi gaa, Ni gu ya amina alum a win wung, be sang bi guu nwo apang gaa. ³²Geduk anyiri akyele iwi ibibi giriki awen anyenyi ni beri nwo apanga, ni anyiri paa iwi ibibi alum a winwung ni be ra nwobi apangaa gu lunyi giri geduk gige pan. ³³Be gaa kigli ginki gi zam, ni wen nghaa folo, kobe kigli ginki giri gisangi izam ni iwen nghaa sang izam ni gibe kpele ginki gizam gii iwenna ya'a. ³⁴Anung bewen iwiige nii anun shi be nyi iki ibi yani, anung rile neni num paa abin azam? Gigu mile ikol nige nyu kyelegu. ³⁵Ani amina gume ukiri a tibi gikol nghaa ni ne kyele abinazam guu, ni anyi abel ni iki ibibiri a tirbi gikol nghaa ni ne paa iki ibibi gu. ³⁶Ami paa nghaa unum getana, be nyiyya nyii ri paa iki ibel ri be paa ni. ³⁷Gii ume gu kyele anung, nibe ri winni nghaa, gume gu kyele anung niberi pele nghaa gu." ³⁸Ni be zile be nyu za iwor ge afarisawa na nyiyya nghar na nyinya to iYesu, ashi, "Ichi, andil waa gu yi uki gu lilli nenu gu ukwong." ³⁹Ni iYesu nyi ya tobi ashi, ibung ibibi gu mire uwa, be shigu waa gu yigri bi ge mag Be sang bi nige mag giri beri ma bi ni, se sang bi nige mag giri beri ma bi ni, se gemag iYunusa a nyu tarba Agwapan. ⁴⁰Gi lori iYunusa a lee ibung iciya gibe tug be ciya gume gufung ifong, iloo yaa ni awen anyenyi rikol ibung iciya gibe tug be ciya gume ikol ribung. ⁴¹Be nyi ribung aNineba be ba kyeng gu num ge tana gun kiri gu lungyi nibe re Pelle bi. Bem ba mari bang nibe kong gu kele guzam gu ukwo iYunusa. Nenu nubila anyiri a sele iYunusa a shiga. ⁴²iSarauniya rilen ri nyiyu gibe nyi gulunyi biri nee pale bi. Aba ge melle gulunyi don gu kong guza iSulaimanu, juli unbila, anyiri a sele iSulaimanu ni ashiga. ⁴³Ge shi alum abebi akab ge anyenyi ni, a nyine sele nyiyya waa ukwo ri imininbel shega ni inde anwa ri peme, ni anwa re kum mu. ⁴⁴Ne nyinya to ashi ami rijuli mi gesal mii ukwo ri ami inwulu gu ni. Nii anwa ajuliu ni, ne anyinya kum gesal laa be gu nyiere gi ge nyinya ba ge win'wung. Ne nyiyya julige ba ni belum be toppaa an yiri ashi niri fen ge kinkang ni ni bem ba yiri ashi niri fen ge winwung. ⁴⁵Ne nyiyya juli ge ba ni belum be toppaa, an yiri ashi niri fen ge kinkang ni, ni bem ba riba nibe sissila gefiri. Ni ilogu lee nghaa gu para gu sele gu nghao unjie ububi. iloya niguri shi gulunyi rifen giri." ⁴⁶Ge kargiri iYesu ashigu kyele gibe nyiyya nyi, Ni

Aye gu biyu gide wen-aziri nghaa nyiya ba be kyeng ga tinni, be waa gu kyele gen wa. ⁴⁷Ni azile anyi bei tau ashi, "Yi Anyu biying gibe wen-aziring be kyegre ga tinni, be waa gu kyele ge nwo."⁴⁸Ni iYesu nyiya to anyiri aa tou gu tuma ni ashi, "Anyang shi anyu bii mi? Ni be nying ba shi bewena ziri mii." ⁴⁹Ne bei nan na gunyi nghaa nyiya yagri bewen gu tarba nghaa ne bei tobi ashi, "Bila anyu bii me gibe wen aziri mii, Geduk anyiri a lee ukiri Ichi mii anwuri ashi gapan ni, anwaa shi awenaziri mii ge atong mee gee anyi bii mi. ⁵⁰Geduk anyiri a lee ukiri Ichi mi anwuri ashi ga pan ni anwaa ge anyiu bii mi.

Chapter 13

¹Gu wa unum nii iYesu awulu gu mege sal nyiya sissila gibi le gu ziri gule ni. ²Nibe nyiya-nii nyiya cung kannau gibe mame, nebei kana ume akwomi nyiya sissila. Nibe nyibiri be chung ni nyiya keng gibile gu ziriya. ³Ni iYesu nyiya tobi iki gi mime gume akeri. Nebei toshi, "Azile anyi gu tugru, a-akan nu nyiya ge lee gutugru. ⁴Nii aga tugru ni, ni izile ilo nyiya kpa ga pan utira, ne ni nung nyiya babe yagu. ⁵Ni izile ilo nyiya kpa gume igbang, ukwo ri nsangu ribung ni, gii kper-raa ni nyiya tar, niri bung nghaa sangi ri lum ni. ⁶Nii unum uta ni, ni nyiya koglou sobe ni anang nghaa a san nyi ga'a be nyiya koglou nyiya kper ri. ⁷Izile ilo ikper gume akan, ni akan na'a nyiya fireu nyiya bung. ⁸Izile ilo ikper gu ukwo ribung rizam ni nyiya ma iwen, izile iwen atade, izile isog icunu, izile isog iciya. ⁹Anyi atong gu kong, bila apan kong. ¹⁰Nibe wen gutarba ngha nyiya babe tow ashi, "iYesu, ashi so anwo lee gu cung nghaa gu kyiele niben ser gu kyiele?" ¹¹Ni iYesu nyiya nghar bi ma ashi, "Bema nghaa remen gu kpele inele rigam gepan ni gu ukwo amaa bere mabi. ¹²Gii anyiri ashi ni, beri konno apang gaa, apang rikum ge kinkang niri pang ni gediduk anyiri a sang nghu ni, beri nghar gu uge diduk unwiri ashi ni. ¹³Don nenu ni ami inkyle gibemba gume nibenser nibemba be kpele ni, geduk bere yibi ba. Geduk nibe kong ni, nenu be re kong bi, bele gu shini be kpele. ¹⁴Gu ukwo amaa ni alella agbana Ishaya a wulu gu, anyiri ato shi, "Gu nghal atong ni anung rikon gu ni anung san nghaa gu ukpele. Nigu yini, anung ri bila, ni anung sang nghaa guu kpele." ¹⁵Gii ikol amaa igu kpai iting, igu kan inung gu kugo, nibe nyiya fung iyii amaa inde be sambe guu yi beni iyii amaa, kogu kong ni atong amaa, gigu kpele gii ikol amaa, inde beri juli nii ami langna nibemba. ¹⁶Ni iyii amaa ishi ingha ribili ga ya, don bemba gu kong. ¹⁷Ripang amin paa ngha, be nyu paa gu kyiele Agwapan gibe nyiya- nyii gibe mame be nyi amina, ba waa guyi ukiri anung yi ni, bere kum bi guyi be waa gu kong ukiri anung kong ni, bemba bere kong bi. ¹⁸Anung kong benser gu kyiele giri ge nghaa anyi gu tugru. ¹⁹Ishiya alog akong gu kyiele rigam gepan are kpeleu ni, ni anyi iki ibibie ba nebe yang ikiri betugru gi ikol apang ikiri be tugru gi ikol apang ni. Gu kaa shi ilori be tugru ga pan utira. ²⁰Inyiri be tugru ga pan igbang, an waa shi anyiri akong gu kyele ni apang nyiya nghar ni ikol ikii gii kper raa, ²¹nenuu, are ken nghu ni rigbana gu umee, gu gekar ge shiwen nii ayi gu piya rinam gigu sou gun song gigu kyiele ni, ne bei kigli kpa. ²²In yiri be tugru gume akan ni inya shi, anyiri akong gu kyiele, ni udinding ggu lunyi gii gugu piyara gukum gu moglo gu kyele, a nyiya re birau gu ma iwen. ²³In yiri be tugru giri bung rizam ni, inya shi, anyiri a kong gu kyele, ne nyiya kpele gu kyiele, anwaa shi anyiri ama iwen ge shinshi; izile ga caci atadee, izile isog icunu, izile isog iciya. ²⁴iYesu nyiya juli mabi azile benser gu kyele ne bei to ashi, "Beri mag rigam gepan ge azile anyiri a tugru ilo izam giri lam. ²⁵Nibe nyiya nyii be kpinna ni, ni anyiri abug nyiya babe tugru abung gume iloa, nebei sing gekan nu. ²⁶Nii igabe kwono so iwen ni, ni abu nghaa nyiya yigri. ²⁷Nibe gen rilam maa nyiya ba betow ashi, Ichi gisal, baa ilo izam ni anow untugru giri lam lee? Be lee nini abung ya shigri lam maa? ²⁸Nebei to ashi, "Anandog ya lee nenuu, nibe gen naa nyiya tou ashi, "Inwaa ashi ri kan naa rige tab bi gu lee?" ²⁹"Ni anyi rilam maa nyiya toshi, "Kulu gushini ukwo gu willi abung nghaa guni, ni anung willi alikama gu. ³⁰Nung nwo bi be kwono gu zing nibe mel gekar gu larba gekar gu larba ni ami rito be nyiu larba, "Ashi nung willi abung nghaa ninum labbu gibe kakub nibe kunu guu, ni anung re nyiya nun re nyiya nun cung alikama nibe so gini mee." ³¹Ni iYesu nyiya juli legu kyele gume inkrinkung gu kyiele nyiya to ashi, "Beri mag rigam gepan gii wen ikpung, anwuri azile anyi aa tugru giri lam ni. ³²Inyiri iloo inyaa shi ge shuwen gekinkang gume ilo inya ge kwono ni, ne nyiya sele gedug anung ri ashi gume rilam mani nyiya ba a ginki nin nung gepan lugu loo ge ayag gaa. ³³iYesu nyiya juli yabi be zile benser gu kyele, "Beri mag rigam gepan gii ayisti anwuri anyinkyel anyine kiyo nyiya toguw ingog gaa gumag gu ciya se afugu." ³⁴Geduk ukiri iYesu aa yaa gucung nghaa gume nibe sergu kyele besang bi ni ukiri ayaa be unwuri are yabi gume nibenser gu kyiele ni. ³⁵Gu shi nenu gu ukiri awen gutarba ngha ayaa ni uba ripang nii ato ashi, "Ami ripenne anyu mii n inkirinkung gu kyele. ami rito ikiri be nele nigu tungu lugu gulu nyi." ³⁶Ni iYesu nyiya nwo gu cung nghaa nyiya kannu gesal ni bewen gutarba iYesu nyiya ba be tou ashi, "Penne ya riki giri ki abung ri ashi giri lam mani." ³⁷iYesu nyi ya anghar bi ma ashi, "Anyiri a tugru ilo izam ni anwaa shi awen anyenyii. ³⁸Ri lam maa rika shi guloo unyi ilo izam ma inya shi bewen rigam, abun nghaa anwaa shi bewen rifen, ³⁹anandog ri aa tugru ni anwaa shi agam nicangra, gu larba gaa shi amele gu loo unyi, nibe nyu larba bembaa shi belum be kii. ⁴⁰Don nenuu ni, niiukwori be cung abungu nyi ya kunu guu nula iloya nigu ri shige mile gu lunyi. ⁴¹Awen anyenyi ari tuma belum be kii nghaa nibe cung gediduk ikiri isoro gu lee Ici bibi ni gume rigam nghaa gibe nyi biri be lee ilam rifen ni. ⁴²Beri fonno bi gume nin lim ula, ikori beri saa gigu larba aziri ni. ⁴³Nenu nibe nyu ripan beri sana nii unum ni giri gam Ici nghaa bila anyi atong gu kong ne pan kong. ⁴⁴Rigam gepan shinii gu kum ni gu ngha utugu giri lam ni anyenyi gekum ni be pang nyiya nele, ne kannu gu me ikol ikii nyi ya geleb ikiri ashi nyi ya leb rilam gu. ⁴⁵Nenung rigam ge pan shine anyi ize ri awa igban iwingwung ni. ⁴⁶Ne kumni izinging ni ilamni ne nya kannu ge lep kwogeshingna nya be lep bi. ⁴⁷Nenung rigam ge pan shini akoma ribe teh guziri gu lulle ni, nyenya cung ikyi gililo. ⁴⁸Ne mileuni benyu fiere ivongna nya tallau bau agug nebe nya sisla nya

cung ishishi gume agumu ni, ibibi ni be nya nyere u.⁴⁹Guri shine nung ge mile na mele be lum bekyii riba be kab benyi ikyi ibibi gebe nyiri pang.⁵⁰Beri fonno bigu dumu ukwori beri tre ge kpu nigu larba aziri.⁵¹Nun kpele ikyiri le?" Bewen gutarba ngna lirbiu ashi.⁵²"Ne iYesu betobi ashi," nenung gediduk anyu walri ba awengutarba rigam gepan ni ashi ne anyiu shini ge sal ne winni ikyi ikor ge ipar gume ginugu gutirbi ikilli." ⁵³Ne iYesu kol gu kyele nikiri nkungni nebe nyau gukwo.⁵⁴Ni iYesu be kaana ungan untongna nya tullu benyanyi gume guda guda gulull ne nung be kpabeji nibe pashi, "Geshi ne nyiri kum guza ge gu kyele ninkrinkung?" ⁵⁵Anyiri sang awen anyu sep ninkyi ya yale? Sang intima ayengna shi iMaryamu yale? Sang be weneziringna bashi iYakubu gi iYusufu gi iSaminu ni iYahuza le? ⁵⁶Sang be fongna ba shi gendil le? Geshi ne nyiri kum gediduk ikyiri ale ni?⁵⁷Benya bang ikol ama gu ukwo ngna nenung iYesu tobi ashi, "Anyu pa ukiri uri ba gunsongni asangnu nu ume giri bung nage benya salngna." ⁵⁸Are leu ikyiu kper beji gufa nugu sang maripang ama.

Chapter 14

¹Ge kar ya ni iHirudus anya tol rigam, a kong iyal iYesu.²Na aya to be gen gna, "Anyiri ni iYohanna anyu sala gu lul ya le, anya gu kpa nie nugu megri shi ge me gna."³iHirudus a fre iYohanna nya lap, nya teu ge ada ge sra ne iHirudiya, akyel a aweneziri gna iFilibus.⁴Atoushi gure folo gi un kyou a ashe kyel.⁵Ne iHirudus pellu ni, a kugo ribung ni be nyayi, ilori be kyou ge alum asheshi ni.⁶Ne unum gu tak gu bi iHirudus ka nna ni, unwen ukyel iHirudus, a lak ge kar, nya so iHirudus ikol ikii?⁷Ne nye ka isil ge gu shashi a kullu ukirii awani ari mau⁸Ne agu gnar iwor gu ukwu ayeh gna ni na nya toshi, Mami rikii iYohanna ayu sala gu lul ge perenti.⁹Agam a nya be nang ne gu kwo gna, amma gu shi ri a gu le nige be nyiri be shi gu ukwo gu tak gna ge nwani, ne ne be ma iwor bele nung.¹⁰Atma be wa rikii iYohana gu une uda ge sra.¹¹Be nya ba ni ri kiye gepirenti, nya nanna a wenna, ne nya ge ma ayeh gna.¹²Ne be nyu tarba nyu tarba gna be ba, nya kyo ukumma ge lang. Be nya kanbi ge ya iYesu.¹³Ni iYesu kong ni, a wulu gu ume a komi kanu ringang. Ni ge kub ni nyi kong ni be nya lulu ne fra ge itong ge ililo.¹⁴iYesu nyaba unsang ama nyi gu chung gu lulle. Akong a kubu ama ne be langna ni be nyu sang ulang gu umeh ma.¹⁵Ne anle ba be wengu tarbagna nyabe tou shi, ukwori ge lumu ga, ukwo gu kpa ge tuk, tba gu chung gri. be kan bi itong, be libi a kiye ma ikyinya.¹⁶iYesu tobi ashi, gu wulu ma gi kpekgru sangi niri bli nun mabi ukiri beri yanil.¹⁷Be my a toushi andi shini atankuna ahuu ge ivong ipala.¹⁸iYesu toshi, "Nun bagu",¹⁹Ni iYesu be so gu chung a be sista ge pan a bung. A ky o a tankuna ge ivongi pala. Yvya bla ge pan, nya so ben kyashashi, nya fe, ne nya ma be wen gu tarba gna, Be wen gu tarba gna be mire gu chung.²⁰Ge diduk ama be ya nya fugu. Ni be nyo kyo anvru atenkuna ge ivong, ni gi ye ukp nin pala in mile.²¹Be nyiri be nya ni be chishe tade ukop su utra ri chuu, gu sang be kyel gibe wen.²²Gu ukwo ne be tba be wen gu tarba gna na be kaa na akomi kyebe uwar a u piya nen nwa sugu ba idon agu tba gu chung gna.²³Ne tba gu chung gna, ne be ya u ge ban ge kong ge a kyele ge Agwapan. Nige tuk ashi fra.²⁴Gi kpekgru Akomi shi ge chachi Gu giri gu le, ashini ri ler gu singdon ilig imininbel shin shin gbana, ge uwuru shi ugbana.²⁵Ga shashiya (ke ker a chi ya nige tuk) iYesu ba ukwuo ma ne sing ga pan ga ziri gule.²⁶Ne be wen gutarba yiu ne sing ge pan guziri gule ni be nya kpa be ji ni be pa ashi Akpeshe ya, be nya wii isha gu ume gi kong ribung.²⁷iYesu be kyele giben be ge kar a ashi, Nun le ikol igbana! Ami Nun za gna kong ri bung.²⁸iBitrus gner ashi ichi, in anwu ni, tomi im ba ukwong ge pan ni mininbel.²⁹iYesu toshi; "Ba" Ni iBitrus be wulu ge komi, ne sing ge pan ni mininbel kan ukwo iYesu.³⁰Ne iBitrus a yi uwuru, ne be kong ri bung. Ne lugu kallau umeh ni, nebe wi ishi, ashi ichi funu mi.³¹Ge lara ni iYesu be nana gu ny gna fre iBitrus, touhi. "Anwo nyu san mari pang shi sho nung sang nuga gnar)".³²Ne iYesu ge iBitrus be kana akomi ne uwuru benwo guting.³³Ne be wen gu tarba ni be shi gu umeh atomi ni, le iYesu gu kyiele ni be le ashi, ni pang anwu she anwene Agwapan gna.³⁴Ni be kpe ni, ibe kana ribung i Janisarata.³⁵Ni benya ukwo be kpele iYesu ni, Ne be nya tarba ge ikwo, be ban ne diduk be nyu sang ulang.³⁶Be kullu don be piya, ungan gu kigri gna, ididuk be nyi be piyau ni be langna bi.

Chapter 15

¹Ni be zile afarisiyagi be lullu iwor be ba ukwo iYesu ge urshelima, me nya toushi ashi. ²Shisho be wen gu tarbang iwre iJara nin gun chi? Ge bere kwara abi anyi nibere ya ikyiu ya. iYesu gnar bi ma ashi. ³Anun shisoh nun wre iwor Agwapan don ipara nun? ⁴Agwapan toshi, "Ma atehgn ge Ayehgn guumube" Anyiri a ya gu bubi ge ateh ge ayeh ko ayeh ri kpuu. ⁵Nun to shi, Anyiri a to ateh ko ayeh, Gu wel ri unri kum gu ukwo mi gi kpegri ni gu ma ga gu ukwo Agwapan. ⁶Anyiri re wa gu ma be nyu biu gu meh. Gu wuri utra nun kigli gu kyele Agwapan abin abel don ipara nung? ⁷Be nyu lul ri lal, di pang ne Ishaya pa gun song giri kyenung, ne toshi. ⁸Be nyi biri lul me ni ge nyu ga ikol a ma shi nungge mi. ⁹Be lul ni ge bin abel don be lulu iwor ni be nyayi ge gu za ma. ¹⁰Ne be zila gu chung na nyayi gu ukwo, gna, nya tobi ashi, Nu kong nun pkele. ¹¹Ukiri ukala ge nyu ni bu unwa bogro anyeyi, su ukri uwiri ge nyo anyeyi ni unwa bogro anyenyi gu. ¹²Ni be wengu tarba gna be tou ashi " unza ashi be farisiyawa bere kong be ushishi gu kyele ri? ¹³iYesu be gnar ashi, "Ukiri be tugru be ateh mi ya tugru ni be ri yilgu. ¹⁴Nun awo bi be fuk gu tal ya. Afuk ge talla afuk ni ge diduk ama ri kpa ge ukpu. ¹⁵iBitrus a gner iYesu ma ashi, "pene ya gu za gri". ¹⁶iYesu toshi Anun ma sang kpele nun? ¹⁷Nun re bl nun ukiri uklla ge nyu ni nun nu uwiri ge nyu ka abi ufung nung ne u kalla ukpu ribung ¹⁸Ukiri uwiri ge nyu ni uwiri ya ge ikol inya soro ri ligi ge ukwo nyi. ¹⁹Gu ume ikol ni ikyibibi wiri gu, gu pel, guji, guji awene pal, gujiri, gu gnar riral ge gu logro. ²⁰Akyiri inya soro anenyenyi rilig. Gu ya gi gu sang ni ge anyi gure sorou ri ligi. ²¹iYesu be ulu tla ungan itong a taya ge asidon. ²²Ne a zila akyel abakananiya a ba gu untong gna, ichi a wen iDauda, awen mi shi ge ipimpayan ni gi chagra. ²³iYesu re tou uluki be wen gu tarba gna nya be kwulu ni be la ashi tbau, a lul ya isha. ²⁴iYesu toshi "Bere tmamigu ukwo alok sai be teh ri be vlu bi ge sal israila wa". ²⁵A ba be li lugu gu un son gna ne pa ashi, ichi, wel mi. ²⁶A gnar ashi, Gure folo gi be kojo a tenkuna nibe wen be fonno be wen ninvar. ²⁷Atoshi. Ee, ichi, be wennin va be ya anvru ri a kper getebur anya sal. ²⁸Ni iYesu gnar ashi Akyel, gu ma ripang shini ri ler Gu ba ne un wani, Awen gna be langna kerari. ²⁹iYesu nwo ukwo ne be kanu utura ni gu ziri gulule aGalilee. Ne be yang u gug nya sisila fa. ³⁰Gu chung gululle nya ba ukwo gna. Be bau ne be nyu sang afra, be fuk, be sang kugo, ge be sang ri gbana, ge kinkang, ge be agbi gbok be ba gun song iYesu ne be tangna ni bem ba. ³¹Nenun be nyayi kpabeji ilori be yi be nyu sang kyele sugu kyele, be a gbigbok be langna, be nya sang afra be sing, be fuk, bebla. Nibe nga ma Agwapan agna israila gu meh. ³²iYesu zila be wen gu tarba na gu ukwo gna na be toshi "Amin kugo a kubu gu chung gri, be shi ge mi ibung ichiya, be sangbi nu ukiri beri ya ni. Ina wami gu tba bi ni bere ya bi ikyiu ya, be za gna kpa suma a gu utra. ³³Be wen gu tarba gna be toushi, 'Ge shi ne dil di kum a tenkuna ge ukwo ri kwo a lelok unwari uri mle gu chung gri ni". ³⁴iYesu to be ashi, Atenkuna amang nun shi? Be toshi, " Atoppa ge be wen ivong iSangni ileh". ³⁵iYesu nya so gu chung gna be sisila gi ti bung. ³⁶A kyo atenkuna atoppa ge ivong gna, ne be meh, ne nya wiire a tankuna nya ma be wen gu tarba gna, ne be wen gu tarba gna be ma gu chung gna. ³⁷Be nyayi ge diduk ya nya su gu. Ne be nya chung anvru i kyin ya ri tekni, ningiye intoppa mile. ³⁸Benjiri be yani be nyu tade ukop utri ir chuu ko be kyele gi be wen. ³⁹iYesu tba gu chung gna ne be kana.

Chapter 16

¹Ne iFarisiyawa ge iSadukiyawa be gu mele a be kwulu a rigribi ge mak ga pan. ²iYesu be gnarbi ma ashi, anle ge leni, nun toshi be ri lege karge sheshi, ge pan ge ba ge sing. ³Ni ge shiya, nuna toshi, Ge kar ra ri sang i ge sheshi, ge pan ge ba ge sing ge nya kol untong Nun za ilori ge pan shi ni nunne sa nun gu pa ge mak. ke kar. ⁴Ge kar ikyi bibi be nyu amana nu wa ge mak gri amiri yigri nun ni sai ga gna iYunusa. "Ne iYesu be kanu. ⁵Be wen gu tarba gna ba ge unwura ungan, be ji li atenkuna ga. ⁶iYesu tobi ashi, "Numbla ne le ge seh ge a yitsi gaa afarisiyawa ge asadukiyawa". ⁷Ni be wen gu tarba gna be bu gu kyele gibezele ashi, "Ushini andi re baya ne atenkuna ya gu". ⁸iYesu ya gu kyele ne nya toshi, "An nun be nyu sang ri pang, shi sho nu kyele gu umeh nung ashi, andi re ba ya ne atenkuna le?" ⁹Nune kpele ge gu kpu ne atenkuna a chuu chuu ri be ya ni be nya tade ukop utra riri chuu ne nin giye in mang ne nun chung? ¹⁰Tibi atenkuna a toppa ne be nye tade ukop utra rinaa, nin giye in mang ne nung kyo? ¹¹Nu lei meni ne nu nne bra nung gu kpele ashi sang abin ne atenkuna ne mi kyele ge nunb ba? "Nu le ge seh ne nun bla a yiti afarisiyawa ge a sadukiyawa". ¹²Ni be nya kpele ashi are pabi ashi be le ge sah ne a yitsi a shi gu umeh atenkuna ya be, a pa ashi, be bla gu lulu afarisiyawa ge asadukiyawa. ¹³Akari iYesu ba ungan a kaisariya na nya libi be wen gu tarba gna, ashi, "An yang ni be nyanyi pa ashi a wen anyanyi shi? ¹⁴Be nya toshi, Be zla nyi toshi iYahaya anya sala gu lul, be zlanyi iLiya, untek ga ashi Irimiya, ko anye zingu me be nyu pa gun song. ¹⁵Atobi ashi, "Amin she anyang gu ukwo nung? ¹⁶Ni iBitrus nya gnar ashi, anyun shi Agam, Awen Agwapan anya lang. ¹⁷iYesu nya gnar ashi "Anye be nkyi a shashi ya anwo iSaminu awen ni iYunusa ko inam gi be ji ya yang unwuri, ichimi anyiri ashi ga pan. ¹⁸Amin pan anwu shi iBitrus ge pan igbang amiri viana ukwu lulu mi. ukwo kala ihades ra ya bi gu kon gun unka. ¹⁹Mri ma uki ukri ukwo ge pan. Ukiri be lap gu lunyi ni, ne nung be lap ga pan, Ne ukiri be sigri gu lunyini ne nung be bigri ge ban. ²⁰Ni iYesu be so be wen gu larba gna be ya koge nyang ashi anwa shi Agam. ²¹Ge kar ga ni iYesu nyu lugu pa be wen gu tarba gna ashi ri gbana ne an wa kann a Urshelima, ari so ipimpam ge kinkang ge anyi nin gunchi gi be nyinin kung be nyu lul ukor be ri pellu, be nyonou ge unbung un chiya. ²²Ne iBitrus be kyon girin gang nanya nyau upi ashi, " Anyiri shenung ge anwu, ichi, unkiri ra bangnu". ²³Ni iYesu nya kyigli bla iBitrus nya toshi "Viling gu timi agam nichagra, Anwu so gu pkami anwu re song ikol ne ikiri ushi ungna Agwapan ni, sa ungna nyenyi. ²⁴iYesu nya to be wen gu tarba gna, "Anyiri awa gu lull mi ni ari tong me rikyi gna, a kyo agagla gna alul me. ²⁵Anyiri awa afunu ulang gna ni atak ulang gna. Anyiri a tak ulang gna don amini arikum mu. ²⁶Riling ri bli ne anye nyi rikum a ga kum gu lunyi ne nya tak ulang gna? Ashini anye yi ri ma ge ulang gna? ²⁷Awen anyayi ri bi ba gu umeh rigam ateh gna ge be lum be kyii gna. Ge kar ari pa koge nyang ge be ilo ikyiu le gna. ²⁸Di pang min pa nung be zla nyi nye nun be kyegrefiri ni bere kong be gu kpu sai ba yi Awen anyeyi bi ge umeh ri gam gna.

Chapter 17

¹Ibung i chunu gu sele iYesu nya kyo iBitrus ge iYakubu ge iYohanna ge aweneziri gna kannu ge pan izine igban ididol gun zungama. ²ilo gna kigii gun song ama. ipeh iya gna sana ne unum ni ne alalap gna gna be sana ge kii. ³iMusa be ba gi iLiya ni be kyele gen anwa. ⁴iBitrus to iYesu ashi, "ichi gu folo nen dil shi gu ukwo ri ni, unge wa ni, amirile azana achiya don anwo, agin agna iMusa a zin a gna iLiya. ⁵Ne su gu kyele ni ne a mel be sana nya flabi, ne iwii ge amel le ashi, Anyiri ya she Awen gu biya ni anwa she angu shiri mi ikol. Nun gnal along ge ukwo gna". ⁶Ni be wen gu tarba gna kong nung ni, be nya kpa fla iYema giri bung, be kong ri bung? ⁷iYesu be ba piya bi nya toshi, "Nun ninya, nun za gna kong ri bung". ⁸Ni be sak akye ma ni, bere yibi alelok sai iYesu gu zung gna. ⁹Ni be sir ge igbang ni, iYesu be to bi ashi be zagna ya alok alalari, Awen anyenyi ge kpu ni nu re pa. ¹⁰Be wen gu tarba gna be libiu ashi, " shiso be nyu wal pa shi iLiya ya riba gun song?" ¹¹iYesu gnar ashi, Dipang, iLiya ri ba ari vili ni ikyi ge diduk. ¹²Amin pa nungi iLiya gu ba, nun ne kpele nung. Ne nung be len ukiri be biya ni. Ge ilo utra ri. Awen Anyayi ri so ipimpam ge anye ma. ¹³Ne be wen gu tarba gna nya kpele ashi a kyele a ka, iYohanna anyu sala gu lul ga. ¹⁴Nibe melukwo gu chung ni, a zle nyi nya ba ukwo gna, a lilugu gun song gna, nya toshi. ¹⁵Ichi kong akubu a wen mi, shi ni gu kper ula gu ziri, ase impimpam, anya ni kpa ge ume ula ge imininbel. ¹⁶Min ba nen wa ge ukwo be wen gu tarbang, bere bra bi gu lagna nen wa. ¹⁷iYesu gnar ashi, be nyu sang ma ri pang ge ge kar sang sla ge ling ge karne min shi genung? Ge lingege kar ne mirilap ikol ge nung? Nun ba nen wa gu ukwo mi. ¹⁸Nibe wen gu tarba gna ba ukwo iYesu ge inele, be nya tau ashi, "shi so nen re bra ya gu la gna nen wa? ²⁰iYesu be toshi "Nugu sang ri pang anung. Dipang amin pa nung, nunge shini mari pang ni iwen a mastadni, nun ri to igbang ri, kunnu gu firi, viling ufra, irikunnu, bu ukiri uri leng nung ni. ²¹(Ilorigi chagra gri re wiri ne nungsai ne gu kyele ge Agwapan ge gu wula ge iyong). ²²Be loge Galili iYesu to be wen anyeyi ge anye ba nyanyi. ²³Beri pellu, unbung un chiya ari nyiya. Be wen gu tarba gna kpabeji. ²⁴Ni be ba acapar nahum ni, be nyu gna uyal, anfa a shekel be ba ukwo ibitrus be nya toshi. Anyu lul anung mire anfa a shekel ge uyal. ²⁵Nebe toshi "Ee" Ni iBitrus kana umeh ge sal ni. iYesu be hugu kyele ge anwa ashi shi shi ikol isaminu? Be gam gu lu nyi ge ukwo ayan ni be gna uyal ge ikilli? Ge uku be nyu sang tibi ge ukwo ni be sing. ²⁶Ni iBitrus be toshi, Gu ukwo ni be sing iYesu toshi, Wato be kyo gu palla ge ukwo ni be nyu sang gu ka? ²⁷Don di zangna za be nyu gna uya bele abin abebi, kan gu ziri gu lule, fonuo ilep, nu wini ivong ri ishi un song gu bani, un ge pene ge nyu ni uri kum a shekel kyo un ma be nyu gna uyal imi ge inwo.

Chapter 18

¹Ge kara ni, be wen gu larba iYesu be ba ukwo gna nya toshi, "Nya gna shi anye le ga pan? ²Ni iYesu be zla awen a fefien gu ukwo gna, nya sau ge chachi a ma. ³A toshi, Di pang amin pa nung gre re kigli nung nun ba ne bewen biri ni, ko ikori nung ni kana umeh ga pan. ⁴Ne nung Anyiri a surbu ri kinga ne awen a fefien diri ni, anwa she anyele ge umeh ga pan. ⁵Anyiri a gna awen diri gin tima nini, a gnar mi. ⁶Anyiri aso anye zing gu umeh nibe wen biri be gnar abin abebi umel be fonou ge uziri gule gu lum. ⁷Gu inni ge kar gu tulu afra, ri gbana ga kar gri ba anyiri ilo bindiri ban gei kar gu ba. ⁸Gu nyin ko gu frang rison untlu afra ni, wa gu, untagui, Guri seleh unkana gun lang ne u gbigbok ko gu sang afra, ne be fonnong gu ume ulah usang amile ge anyinne afrang⁹Iying ri song gu the ufra, ne kobo gu untagu, Guri seleh un kaa na ne iyi izing, ne be fonnong gu ulal usang a mile, ne iyi ipala.

¹⁰Nun so ikol nung za gna surbu be wen biri. Ge sunu bung ge pan, be lum be sheshi bla iyi ateh miga pan.

¹¹(Awen Anye nyi ba gu fu nu ukiri u vlu ni)¹²Shi shi ge kol anung? Anyenyi ge shini be tulu tade, ne a zing nya vlu ni, ara nwou iso gu tolla nu utolla ge rin gang a gug ne ge wa anwia vlu ni? ¹³Age kum ni di pand in pa nung, ikol ikii gna ne a kum ge zin ga ni, ri sele unga isogi utolla ne utolla ri bere vlu bi ni. ¹⁴Ne nung, ba gu wa ateh nuri a shi ga pan, ya ne anye zing umeh ni be nyiri a kpu.¹⁵Aweneziri ng ge kpa ni, yau anwu gen anwa, a ge kong ni, un viline aweneziring gu ka. ¹⁶Are kong nu ni, kan gi be weneziri be pala ko be chiya be nyu magu za, gu ukwo kwo ni be nyu ma gu za, be pala ilo be chiya, be gnar ko ge iling iwi.¹⁷Age tong nu gu kong bini nun kong ukwo ukullu, age tong nu ni yu kong ge ukwo lull ni, nun kyo ne anyenyi ga anyu gna gu yalni.¹⁸Ri pang, amin pa nung ukiribe lap gu ulunyi ni, be lap ga pan, ukiri nung bigri ni be bigri ga pan. ¹⁹Amin ba nung, Benya pala be gnar be kullu ni, Ateh miri shi ga pan ni ari le nung ma. ²⁰Ukwo ri be nya pala ko be nya chiya be chung gu umeh in tima nini, amin shi gu ume ma.²¹Bitrus nya ba to iYesu ashi ichi ri mang ne awenezirimi ri, kpa gu ukwoni ne min jili gu? A ge mel ri toppa? ²²iYesu gnar ashi, Amire to miashi ri toppa, amma ri topp isogi toppa.²³Nenung beri milli rigam ge pan ne azile a gam awa gu palla, gu kim gna gu ukwo nibe gen gna. ²⁴Ne le meni, ni be nya ba neanye zing gu umeni be gengna anyiri a lulu a talanti a tade ukop nu ukop.

²⁶Ne agen na be kpa gun song, lilugu gun song anya sa gna nya toshi, "Anyas sal mi, dele ikol ami ri pa gediduk ukiri amin gnar ni. ²⁷Ne nun ne Anya sal gna be kong akubu, nya toshi anwa jili getari a lulu ni be nwo agon na,

²⁸Ni be nwo a en na ni, ne be ka nu ukwo azile agen ni a lulu ge ta di narii tade ni, A be freu gu utoh, nya moglou gu utoh, ashi pami ge ta ri amin lul ni. ²⁹Ne aweneziri gna agen a kullu, ashi dele ikol ami ri pang gediduk ge ta ri amin gnar ni. ³⁰Amma a gen agnu song gna tong nu, Na nya so be fono aweneziri gna agen gu da ge sra sai a pa ge ta. ³¹Ni anteg ne be gen a yi ukiri u ba ni, ikol a ma nya bang ni ge kinkang Ne be nyakanbi ge ya Anya sal ama ukiri uba ni ge diduk. ³²Ne Anya sal nya be zilau, ya tou ashi, Anwo age ri fen, Amin jilin ge ta ge diduk ne anwu kulu mi ni. ³³Kure folo gi ne anwung kong a kubung ni?³⁴Anya sal gna kong be nang, na nya na nnau ge be nyu mire ipimpam sai ikol gu pa ge diduk betaribe lulu ni. ³⁵Ne nung gna Ateh mi ga pan rile nung ma nung gere jili nung gu kpa ni be zile gu ume ikol ni.

Chapter 19

¹Ne iYesu kal gu kyele ni nya mro a galili nya ba amile a yahudiya, gu upiya, Gu jiri gulule urdun. ²Gu chuu gu lule nya lulu, ne nya lag na ne bemba gu ukwo. ³Afarisiyawa nya ba ukwo ngna, ni be milleu, ashi Gu folo anyeyi kap ge kyele gna ne kwo ge cing agalili? ⁴iYesu nyar ashi, Nu ne palla nung, ashi anyiri alebini, a lebi achi ge akyel. ⁵Anyiri alebeni atoshi unka so anyenyi ri kap ge ateh gna ge aye a gna, ne be karba ge akyel gna, gu pala ma ni be ba ri nam rizing. ⁶Be sang bi be pala, be shi ri nam rizing. Nenun ukiri Agwapan a karba ikol anye nyi kap. ⁷Ni be nya tou ashi, shiso iMusa to ya ashi andil me an gu kap gu bal, nen dil da bi. ⁸Ne be tobi ashi, ikol igbana nung, unka so ni iMus gnar nunnwo be kyel anung. Bere to bi nung ge kar gu sele. ⁹Amin pa nung anyiri a nwo akyel gna, in ba ni guji ni, a nya kyo azla akyel ni, asugu le guji guka, Anyiri a kyo kyel ri be nwo ale guji. ¹⁰Be wen gu tarba to iYesu ashi "Guge shi nung ni ge anyenyi ge akyel gna ni gure folo gi ne anyenyi kyo a kyel. ¹¹iYesu be tobi ashi, Be koge nyang gna ri gnar gululuri, sai be nyiri gnarbi ma ashi be shigu gnar ni. ¹²Be nyiri be biri bi ni chi ni be shigu, ni be nyiri be biri bi be nyanyi kigli bi ninchi mini be nyiri be kigli a ky ema ninchi don gumeh ga pan ni. Anyiri ari gnar gu luluri, a gnar. ¹³Ni be nya bau nibe wen a talla anyi gna ge a kyema, akyele ne Agwapan giben ba, amma be wen gu tarba gna bechoglo bi. ¹⁴iYesu to bi ashi, Nu nwo be wen be wawe nu za gnadi bi gu ba ukwo mi, ge gu meh ge pan shi u gna, ilo ma ya. ¹⁵Aso anyi gna ge akyema, ne be nwo ukwo. ¹⁶Azile anyi a ba ukwo iYesu, a toshi, Anyu lulu, shi ni amirile ushishi nemi kum ulang gu sang amile? ¹⁷iYesu nya tou ashi, shiso nun libi mi ukiri ushi ushishi ni?. ¹⁸Anye be tou ashi aling iYesu ga to, za gna pel zagna, le guji za gna gnar ri leh. ¹⁹Ma umeh ge ukwo tehng ge Ayehng nun biya be nyu long niri king ni. ²⁰Awene para be to shi, Amin gule ge diduk ikiri shini amin wale? ²¹iYesu ba, toushi "Un wa gu shini un mile mi kan ge libi ikiri unshi, num ma be sang uluky, urikum gu ma pan, nun ba un be lulmi. ²²Awene para akong ukiri iYesu yau ni ne be kong ikol ibibi ne ashini gu kumi. ²³iYesu to be wen gu tarba gna, "Ripan amin pa nung guri san, ri ler ne gi ra kumi ka na a fra alura ne anyu kum kana ge sal Agwapan. ²⁴Amin pa nung, guri san riler ne gi ra kumi kana afra alura ne nyu kum kana ge sal Agwapan. ²⁵Ne be wen gu tarba gna kong nung ni, be nya kpa beji niri pang, be nya toshi Anya gna ri kum gu funu? ²⁶iYesu bla bi nya toshi, Gu ukwo ni be nyanyi gura pe gi, gu ukwo Agwapan ko geshi shi unwule ya. ²⁷Ni iBitrus nya gnar ashi, "Bla, dil nwo kogeshi nya lul, shi andil ri kum? ²⁸iYesu nya tobi ashi, "Ripang amin pa nung, Anung ri mun lul mini, ge gu bi gu par, a kari awen anye nyi sisila ge ukwo nu le gna ni, nung ma ri sisila ge ikwo ile ukop ni pala. nun shari'ata ilum ukop ni pala igna israela. ²⁹A nyiri anwo be sal, be weneziri be chi, be weneziri be kyel, Ateh, Ayeh, be wen, ge alam, don intima mini, ari kum, gu konno rikol a tade ari lagla ne ulang usang a ml. ³⁰Unle ri be shi gun songi gi kpekgrni ni, be vilibi un timi, unle ri be shi gun timi ni be vilibi un song.

Chapter 20

¹Di gam ge pan shi ni azile anyiri lamini awulu ni ge shashiya nya wa be nyi bibi, be len ilam giri lam gna.²Nibe pa ikilliri apa be nyi ilama a dinary a zing gu wula, ne abe tma bi giri lam ge be le ilam.³Unchiya ne nyi be zile be nyu le ilam be kyegre ge nyu a kasuwa ko ilam.⁴Ne be to be ashi, nu ba nun bae le ilam geri lam, duk ukiri ukeng ni, miri ma nung, Be nya kan be ge le ilam.⁵Nebe kono gu wulu ge kar unchunu, a kono gu wulu ge kar utolla, a kon o gu le ne nung.⁶A kono gu le nung ge kar ukop nirizing, ne a wuluni ne be yi bezile nyi kyegre bere le bi uluki, ne be tobi ashi, shi so nun kyegre nune len ung uluki ge diduk gu wula? ⁷Ne benya tou shi, ko anyiri a kyo ya ilam ni, unka so, Ne be tobi ashi, Anung ma, nung kan nung ri lama.⁸Ne anle leni, ne anyiri lam a beto anyu palla ikilli, zila be nyi ilam a un pa bi ukiri ushi umma ni, yu mir be nyiri be nyiri be ba gun timi ni, kaa bi gun song.⁹Ne be nyiri yule ikam ne anle be ba ni, be pabi gu kpu-kpu ge be nya u wulla.¹⁰Ni be nyiri be yule. ilam ni ge shi ya be ba ni, be pani beri pabi gu sele be nyiri be ba gun timi ni, be ma go ge nyang a dinari'a zing.¹¹Ni be ngnar ukiri ushi uma ni, ni be nya kyele gububi ge anyiri lama.¹²Be toshi, "Be nyiri be ba gun timi ni, ke kar ge zing ga ni be le ilam gu, amin un mabi gu kpu- kpu gen dil, andi ri riga lo ni rile ilam gu ume upi'u num."¹³Anyiri lama ngnar anye zing ama ashi, Anyin sing mi, min rele nung gu vlu Andi pa kyeng amiri pamung ilori be palla ge weh ni ti bi ba ne nung? ¹⁴Nu ngnar ukiri ushi unung ni nun kan nung, Gu biya mi ga ne min ma be nyiri be ba gun timi ni gu kpu-kpu ge nung.¹⁵Gu san gi gu zam gu ukwo mi in le ukiri ikol mi biya ni ge ukiri aminshi ni? Ti bi nung kugo ri fimi ga ne aminle upeh ni? ¹⁶Ne nung nugu shi gu be nyun timi ri vilibi un timi, "(Be zla ge kinkang ge fiyen ni be seh)"¹⁷Ne iYesu kau a urushelima ni, ne nya kyo ukop ni be pala ba gi ringang, ni be sing ni a be tobi ashi.¹⁸Nun bla ri kaya aUrshelima beri ma Awen Anyenyi ge be nyinin kung be nyu lul ge be nyu wal. Beri shau iwor gu kpu.¹⁹"Be ri mau ge be nyayi don be kalau, be sarbau ne be kpagnar ge agagla unbung unchiya, beri nyo gnou.²⁰Ne anyeh ni bewen Izabadi nya ba ukwo Iyesu gibe wen agna. A lilugu gun song ngna awa gu wel gu ukwo ngna.²¹Iyesu be tou ashi, "Shini unwa amin leng ma?" ne be toshi, Amin wa ashi uma be wen mi utra gu lo gerigam, anye zing ge unyi iyang anye zing ge unyi ipil."²²Iyesu toshi, "Nu re zangnung ukiri nung kulu ni. Nun ri bra guso ge gintiri gri ami ri so ni ne gu sang mo?" Be nya tou ashi, "Andil ribra."²³Ni Iyesu be tobi ashi, "In gi tiri gri amire so yani, nun ri so. Amma gu lo ge unyi iyami ge anyi ipil mi ni, ba minshe anyu mashe be nyi biri Ateh leh don bamba ni.²⁴Ne be wen gu tarba ukop be kong nung ni bebong ikol ama gi be weneziri be pala ba.²⁵iYesu zlabi gu ukwo ngna ne nya toshi, "Nun za ashi be gam ni be nyayi be melle be nyatal be nyi nin kung utong sugu yigri ubi rigbana.²⁶curi sangi nenung gu umeh nung.²⁷Anyiri ashi ni ikol gu wa umeh gu umeh anung ni, a zama agen anung.²⁸Ne awene anyeyi re bau gu shi ni bele rigen ni, sai anwa lerigen. Ne ma ulang ngna gu pa don benyayige kin kang.²⁹Nibe wulu ge ayeriko ni gu chung gu lulle be lulu.³⁰Be nyayi nyu utra Ni be fuk ga be kong ashi iYesu silli ni, ni be nya nyongno riwi ne be le ashi, "Ichi Awen iDauda kong a kubu andil.³²Ni iYesu be kyeng gu ukwo anya so be zila bi, ne be tobi ashi, shini nun wa inle nung ma? ³³Nibe nya tou shi, Ichi, andi wal gu be ikwo.³⁴Ne iYesu kong ububi gu umeh ngna, a piya iyi ama, Ge kpera ni nya kum gu bla, be nya lulu.

Chapter 21

¹iYesu ge be nyu tarba gna be nyu mel a Urshelima ni be nya ba abetafa ji ge ukwo igban azaitun, ni iYesu tima be gu tarba ngna be pala. ²Atobi ashi, nun kannu untong ri ushi gu unisong an ung ni, nu. ri yi gi zile gizigikige aholaki utolla. Nun bigri nu ba gu. ³Alok getonung alebin ni. nun toushi ichi ya wa. Anyi kwori tma ga ge didiri. ⁴Bele unko don be mle gu pa gun song atma Agwapan. Atoshi.

⁶Ni be wan gu tarba be le ilori iYesu so bini. ⁷Be nya bani gizigiki ga aholaki, be nya tebau ikyi, iYesu be sisila ge pan ikyi. ⁸Unle ne be nyanyi be vulu ikye ma ukyi gu utra, be zle nyi tem afub genin kyibe vugu gutra. ⁹Gu chung ni be nyiri be shi gun song agna ni ge nyu shi gun timi ngna, be kono riwi ni be pa ashi, "Hossana ge Awen iDauda! Anyiben kyi a shashi ya shi nyiri abi gu umeh min tima Agwapan, Hossana ge ichi". ¹⁰Ne iYesu kana aUrshelima ne ikol ikyi kana utong ngna ni be pa ashi, Anyang wuri? ¹¹Ni be nyayi be ngnar ashi "Anyiri ya shi iYesu a tarba Agwapan, ge a nazaret ngna aGalili. ¹²Ne iYesu kana gu da gulul ni, nya da ge di duk be nyiu libi gi gu libi gu umeh gu dah gu lul. Ne nya muru atebur be nyu kigli ikilli ge be nyu libia tattabara gu. ¹³Atobi ashi, Usui gu wal, beri zila ge salmi ge sal gu kyele ge Agwapan, nun kyou gu teh be nyu kara. ¹⁴Ni be fuk gi be nyu sang afra be ba ukwo ngna ge gu dagukullu, ne nya langna. ¹⁵Be nyinin kung usong gu lul gebnyulul anpak iwal iwor Imusa be nyi ukiye kper be ji ni a le ni be kong ilori be wen nyono iwi ama gu ume gu da gu lul ni be pa ashi, "Hossana ge Awen iDauda" ni be nya kong be nang. ¹⁶Be nya toushi, un kugo ukiri be nyiri pani? iYesu to bi ashi, "te", Nun sang pala nung ni, "ge be nyu awunu we ge be nyu ngnara nun so gu peme? ¹⁷Ni iYesu be De nwobi, nya wulu ge untogna kanu aBetanya nya na gu ukwo. ¹⁸Be wulu kri nige shiga ne a vivliu, untong ni, ne be kong iyong. ¹⁹Ne ayi gin inki anfuk ge nyu utra, ne be kanu ukwo, are kummu uluki sai aza Ne be togi, "Zan ngna konno gu le iwen har ge kar gu sang amile". Gu ukwo ne ginki anfuga be kogto gi. ²⁰Ne be wen gu tarba be yi nung ni, ni be nya kpa be ji, be nya toshi, shiso ni gingki afukgri gi koglo gi gi kpegri? ²¹iYesu Agnar bi ma ashi, 'Ripang amin pa nung, Nun ge shini gu maripangni nune yanung inang ni, Ukiri be le anfukgri ingbem ba, nun ge to ge tong gri, ninya un kpa gu ume gu ziri gule. ne nung gu ri kyeng gu. ²²Ukiri nung kwo gu umeh gu kyele ge Agwapani, nunga ma ri pangni, nunri kum. ²³Ne iYesu kana gu da gu lul, ne be ninyung song gulul ge be nya kung, ni be nyayi be ba be kum nu ne sugu lulu, ne be toshi "Gellin ri gbana ne unle ilam ri gu? ²⁴Iyesu ngnar bi ma ashi "Amin rilibung ri zing. Nun ge yamini, amiri ya nung tibiri gbana nyan ne minle abindiri. ²⁵Ge shini gu sala gu lul Iyohanna wulugu, ge pan tibi ge be nyanyi? Ni be nya gil akyi gu umeh ma, be oshi, "Di ge toshi ga pan ni, ari toya ashi, shi so di rie maya ri pang nen wa. ²⁶Di ge toshi, gibe nyanyi, ri gugori bung ni be nyayi, be za ashi Iyohana she anyu pa unsong ngna". ²⁷Ni be nya ngnar ru ma ashi, Di re za ya anwa be tobe ashi, Ami ma ra ya nungniri ling ribana ne amin le ikri. ²⁸Shine nung tang ge ikol? zile anyi shini be wen be pala, A kannu ukwo an nyun songnashi, "Awen kan gele unbigiri lam". ²⁹Awen nya gnar ashi, amira lenu, atang ge ikol ngna nya kigli ne nya kannu. ³⁰Ne anyi kwo be kannu ukwo awen un palla nya yau ukyele uzing, Awiri a wena ngnar ashi amin kam, ateh, ni anya re kannu. ³¹Anyi ngna gu umeh ma le gu wa Ale ngna? Be nya toshi anyung song". Iyesu be to bi, ashi "Ripang ami panung be nyu gna uyar gi be kpe ri kana gumeh Agwapan gun song anung. ³²Iyohana ba nung ne gu utra gule ripang, ne nung re ma nung re pang, ni be nyu ngnar gu yal gi be kpe ma ri ripang ge anwa, ne nunyi ukiri uba ni nun re ma nun ri pang ne anw. ³³Nun kong gu zile gu yigri, Be le azle anyiri lam, Atugru ge rilam, , a kana umeh, a viana ukwo migni anyu bla unsong gu umeh ri lama, ne be viana ukwo ugum ne be ma ge be zle be nyiri lam. Ne be kanu u zle ri bung. ³⁴Ne risa a nabi le ni, ne be tima be pala be gnar iki ri lama. ³⁵Be nyu wil ri lama fre be genna be niba bi, aye zing ngna be pellu, azing be fullu ne igbang. ³⁶Ne anyiri lama kono gu tina be zile be gen ri be sele be ngnung song, ne be nyu wul le bi ilori be le be nyin untimi ni. ³⁷Un ka sele ni, ne anyiri lama be tina awen ngna gu ukwo ma ne le ashi, "be ri lul awen ni. ³⁸Ni be nyu wile ashi be yi awen a ni, ni be nya to gu umeh ma ashi, "Anyiri ya shi anyu lga nenwa, nun ba, ripellu ni gnar ri lam a gu. ³⁹Ni be nya kyou, nyi fonno geri ma, be nya bellu. ⁴⁰Anyiri lam a ge ba ni shini are le benyu wila? ⁴¹Be nya tou shi, "Ari pell be nyu wil ri fen gu utra ipimpam. ari ma rilam a ge be zla nyi be nyi beri pa, ge kar gri inabi bra guni. ⁴²Iyesu tobi ashi, "Nun sang pala nun iwal Agwapan le? Igbang ri be nyu viana tong bi ni inya shi igban gu le ilam. Gun gna Agwapan na gu ukwo Ichi ya, ukye u kper bejiya gi iyien dil. ⁴³Ne nung min pa nung, be ri ngnar ri gam gu ukwo nung, be ma zla nyiri be ra mabi ilama ni. ⁴⁴Anyiri a kpa ga pan igban ri ni ari wi rew. " Ne anyiri igbang ngna kpa gi rinya ni, ari vru" ⁴⁵Ne be nyun usong gu lul afarisiyawa kong gu yi gri ni, be nya kpele ashi ben ba ne a le gu. ⁴⁶Nibe wagu frau ni, be nya kong, bung ni gu chung, be kyou a tarba Agwapan.

Chapter 22

¹Iyesu konno gu kyiele gi bemba gu kyiele nin kirin kung ashi.

³Ne nya tima be gen nga be zila be nyiri be balla gu tak gu lap gubal a ni, be tong bi guba.⁴Ne agama be konno gu tima be zila be gen ashi, nung pa benyiri be balla ni, Nung bila, amin gu tibi gu tak mi, Be gu wa inag ichi ge inakri Benyu lullu be gu kol gu le kwo ge shi pete be kung, Nun be ukwogutak gu lab gu bala.⁵Be nye re kyobi gu tima ne ri pang ne be nya kanbi okwo kaa ma. Azila nyi ri lam ngna azila my my ukwo libi ikyi gna gu. ⁶Untek ga ni be nya fire be gen agama, nyi sobi uwa be nya pelle bi. ⁷Ni Agam a long be nang. Ne nya tima be nyu kong utura nga, nun pele be nyu pele ba fu, nung kunu untong ama gu.⁸Ne be to be gen nga ashi Be gu kol gu tibi gu tak, be nyiri be ballabini bere kpabi gu ba. ⁹Gushi Nenung nung kang nung ge nya utura nun balla amile unle nibe nyanyi beri kum gu ba gu tak ni. ¹⁰Be ge na kanbi utura be nya cung ge diduk be nyiri be kum ni, ni be nya shashi gi be nya babi. Gu da gu lap gu bala mile gi ni be sing,¹¹Ni agama ba gu be yi gu tak ni, ne be yi azila nyiri are taben ikkyiu lap gu bal ni. ¹²Ne agama be toushi, Anyiri sing unle neni nun kana firi ne gu sang ikyiu lap gu bal, Anyi kwo tak ukyiu to.¹³Ne agama be to be gen nga, Nun lab anyi kwori anyi gi afra, nun fonnou gume iting, ukwori be ri sa ne gu larba a ziri gu ni. ¹⁴Be zila benyanti name ni ge fien ni be cee ge kinkang unfiyen ni be se¹⁵Ni farisiyawa be kanbi ge iee ikima ilori beri firen gu kyelegna ni. ¹⁶Be nya zinni be wen gu tarba ama gi aHirudiyawa. Benya tou iYesu ashi "Anyu lullu andil zashi anwushi anyi ripang, ya ni anwu ya lullu utura kigesal ni ripang. Anwu ne so'ong ikol gu paa alog ni anwu re yigring gu bia rikyii ga ka'a ni be nyanyi. ¹⁷Nun ya yashi shi gu tang ikol? Gu shi gu zam ba pa guyal ge ika. sar tibi ta o'o?"¹⁸IYesu be kpele rifen ama nebe toshi, "shiso nun melle mi, anun be nyiri lal? ¹⁹Nun yigrima ikilli gu yal" Ni be nya bau ne ikilli. ²⁰Iyesu tobi ashi "Itwiwl ge intima be nyang bebri?" ²¹Ni be nya to'u ashi, "Agha ikaisar" Ni iYesu be tobi ashi, "Nung ma ikaisar ikiri ishi ungha ikai sar ni, Agwapan ni ikiri ushi ugha Agwapan" ²²Ni be kong nuu be nya kpa be ji be nya nwou nya kambu. ²³Unbung nga ni be zila nyi asadukiyawa, be nyiri be toshi kwo gu nya gu kpuni, be nya be ukwo nga. Be nya lirbiu, ashi. ²⁴Anyu lullu iMusa toshi, anyenyi ge kpu'uni, ni a sang'u ni be wen, ri gbana ga ne aweneziri nga lap gu bal ge akyel nga ni abiri aweneziri nga be wen²⁵Be zila be weneziri be topps shi gu. Anyun song a lap gu bal ne be kpu'u. ni a re nwo'u be weni. Anwo aweneziri nga akyel nga. ²⁶Ne aweneziri un pala ie nenuu ne nuu nwu unciya, kabi aweneziri un toppa. ²⁷Gun timi ge diduk ama ne akyele be kpu'u. ²⁸Gu nya gu kpu ni, akyel anyang gu me be nya toppa? Ge diduk be lap gu bal gi anwa. ²⁹Iyesu nga ashi, "Nun vulu nung re za nung anpkog iwal ta rigbana Agwapan. ³⁰Gu nya gu kpu bere lubu bi gu bal, bere mire bi ge ukwu bal, Nenuu be shine Belum be kii ni ga pan. ³¹Gu nya gu kpu anung re palla nung ukiri Agwapan ya nung ni, ashi. ³²Amin shi Agwapan angha Ibrahim, Agwapan angha Ishaku, Agwapan angha iYakubu? Agwapan sangu. Agwapan ni be nyi bri be gu kpuri bi ni ya angha ni be nya lang ba. ³³Ni gu cung a kong ne nuu ni be nya kpa be ji ni gu lullu nga³⁴Ni aFarisiyawa kon gashi Iyesu da a sadukiyawa ni, ni be nya cung akyema. ³⁵Anye zing gu mema shi anyu za ge ta'ana ya gu, nya libiu ni a milli. ³⁶Anyu lullu, ining iwor ya shi ile gil ume ge ta'ana?³⁷Iyesu nya to'u ashi, " Biya ki gesal Agwapan ni ge diduk ikol, gi ididuk ulang'ng ni gi diduk aminan. ³⁸Uwuri un wa shi iwor ilille gu zanna³⁹Iwor un pala shi ne nuw ni, biya azileng niri, king ni. ⁴⁰Ge pen iworu yani gediduk getana ribe nyu bla unsong be gag. ⁴¹Ge kar gri afarisiyawa be cung ukwou zing ni, iYesu lirbi bi. ⁴²Atoshi "Shini nung tang ge ikol geri kyi Agam? Ashe awene nyan? "Betoushi, "Awen iDauda ya gu.⁴³iYesu tobi ashi, " shiso iDauda gume alum a zilau ashi ichi ne pa shi. ⁴⁴Icito icimi, sisila ge unyi iyani, amiri kigbi be nandog gume afra mi.⁴⁵iDauda ge zila Agam ashi ici ni neni neri shi awen iDauda? ⁴⁶Kwo anyiri a gnar umani, kwo anyiri a lirbiu ge unwa unum ni.

Chapter 23

¹iYesu kyele gu cung ge be wen gu tarba gna. ²Atoshi, "Be nya wal afrisiyawa be sisila ge ukwo ulo iMusa. ³Nenun ukir be so nung gu le ni, nunle ne nun lul ge shinshi. Nun zagna lulu ne ikyiuema, be pa abin bere lebi. ⁴E, be nyani lap akyo alup, anwori ler gu kyo, ni be kyio be te gu tili ni be my anyi. Bemba ra bra bi gu sag ifonyi be kyio. ⁵Ikyiu le ma, be le shi be nyanyi yi, be ta nin pakiwal Agwapan ama gu pupil, ni be ko amile akigri ma. ⁶Be wa ikwo unle ge sal gu tak, ge ikwo unle ge a da gu lu. ⁷ge gu billi guwa ge ukwo libi ikyi ni be zila bi ashi anya lulu. ⁸Be sang bi gu zila nung ashi be nyu lulu, ge anung shini anyu lulu azing agna, gediduk anung be weneziri ni be zile ba. ⁹Nu angna zila alelok " Atehung" gu lunyi ge Ate azing ne nung shigu ashi ge pan. ¹⁰Be zangna zila nung be nyu lulu, ge anyu lulu nung shi zing, anwa shi Agam. ¹¹Anyiri a she lelle gume nungni ari she agen anung. ¹²Anyiri amari kyingna rigam ni beri men rigam. ¹³Rilal anung be nyu wal ge afarisiyawa, benyiri lal. Nun fung benyanyi ukwo kana rigam ga pan, Nun re kana nung, nure nwo nung be nyu wa gu kana. ¹⁴Rilal anung be nyu wal ge afarisiyawa, nun pele be kubu. ¹⁵Rilal, Nun sing upiyagu zirigule ge ribung nugu wa gu kum a nyu tarba azing, nun ge kum ni, nun kigliu unpala nung awen ula. ¹⁶Rilal anung, be fuk gu tal, nung ri nun pashi age sini ne gu da gulul, kwo uluki, Anyiri asiline azinariya, gu da gulul ni, gu isil gna ri lap bu. ¹⁷Anung ben laga ni be fuki, anyangna sele unle, azinariya tibi gu da gu lul ri gu shini rigwapan azinariya ni? ¹⁸Nenun, anyiri asili ne unsong gu dagulul ni, sang uluki ya gu, Anyiri a sili ne gu ma ri libiga pani isil ri firew. ¹⁹Anung be fuk, anya ngna she lele gu ma tibi gun song gu da gulul ri tirbi gu ma Agwapan? ²⁰Nung Anyiri a silli ne gun song gu da gulul ni asili anwa ge ididuk ukiri ushi giri kingnan. ²¹Anyiri a silin ge pan, asili ne ukwo sila Agwapan ge anyiri a sila ga panani. ²²Ne anyiri asili ni ge panni, asili ne ukwulo Agwapan ge anyiri alo gapannani. ²³Rilal anung aFarisiyawa ge be nyu wal be nyiri lal! Nun nyani winni guma gu fien, ge a karkashi, ge alamsur, nun ta abin iwor gu ge dinding, gungnar gu kpa, ge kubu, ge gu ma ripan. Unka folo shini nun le, nun zangna ta antega gu. ²⁴Befuk gutal, nun nyanidele anzing a fefien nun nya nwen irakumi. ²⁵Rilal anung be nyu wal ge aFarisiyawa benyi rilal nunnyani kwura untimi gintiri ge kwano gume mile ni gu ya amina ge rifen. ²⁶Anwo afuka ba Ferise! unri yu kwira ume gintiri ge kwano ne untiri kum use. ²⁷"Rilal anung be nyu wal ge aFarisiyawa, be nyirilal' ushini ikviga ribe luguri bung ri kyini ne nung shi gu be nyu shishi gu bla gu nyi, gu me akubu nibe nyu kpuniri ligi gi lilo. ²⁸Ne nung nun shigu gi iyi ni be nyanyi nunshi be nyu le bin ripang gume rilal ge ilam ibibii. ²⁹Rilal anung be nyu wal ge aFarisiyawa be nyiri lal! nun nyani viana ikwiga be nyu bila unsong, nun nyani dugo ikwiga ni benyule binri pang. ³⁰Nung pashi dil geshiibun unyi nincendil in di shinure guya getiri nugu nyere be ji ni benyu paunsong. ³¹Nenun nung ma gu za akye nung anung bashi bewen benyu pele benyu pa unsong. ³²Nun nya mile uki umele nince nung. ³³Iwege, be wen ifige nun rile meni nunting gu kpu gesal ula. ³⁴Nenung, bila min tarba nung ne be nyubla unsong, gibe nyu jaikye gibe nyu wal. nun ripele be zile ma ne nun lap be zile ge gagla. Nunri niba be zile gunsong guda gulul anung nunri lulbi ge itong. ³⁵Gunka riso alaki ni be ji gediduk be nyu le bin ripangri be nyere gu lunyi ri vili giri kye nung giri kyii iHabla kabi ri kyi iZakariya a wen iBakarakiya, anyiri nun pel ge caci guda gulul ge unsong guda gulul. ³⁶Ripang min panung, ukiri ri sigri giri kyi nibe nyi ibun unyiri. ³⁷"aUrushelima, aUrushelima, anwuri unpel be nyu bla unsong un fulu be nyiri be jini gu ukwo ngni igbang! Rinam nemin wa gu cung be wen ilori gi nung nyani cung be wengna gume nin fu kgnani, untong! ³⁸Gu kri min nwo nung ge sal gu muru gi. ³⁹Amin tong ashi nung ra konno gu yimi, su bungri nun toshi, 'Benky ashashi ba shi anyiri a ba gu me intima icini.'"

Chapter 24

¹iYesu wulu gu da gulul nya fru utra gna. Bewen gu tara gna ba be sugu yigri'u gu viana gu da gulul. ²Agnar bima ashi, "Nung yi gediduk ikiri? min pa nung ri pang, kwo igban izingri be nwo ga pan aweneziri anwuri bera nwrubi guni." ³Ge kar gri a sisila ga pan igban aZaituni, be wen gutarba gna ba ukwo gna ge inele benye toshi, "Shiri yigri ge mak gu bang ge a mile gu lunyi?" ⁴iYesu ngnar ashi, "Nun so mina kolalok be sonung vulunung." ⁵unle riba gintima mi. Beri toshi, aminshi Agam, Nung so amina kol alok be sonung vulunung. ⁶Nunri kong iyal ulira ge gu pa ulira, Nun so amina nun zangna kon ribung, rigbana ga ne ilobinri ba; ba gukol wagu. ⁷Benyanyi ri kongi be zile ni rigam ri kon giri gam, Berile iyong nigu lugo ri bung ge ikwo gililo. ⁸Gediduk abinri shi gu yu unsong gu bi yagu. ⁹Nenung beri manung ge ipimpam nibe pele nung. Gediduk be nyanyi ri tong nung gin tima ni. ¹⁰Nenung unle ri tulu afra, nibe ya amina nibe zile, nibe tong bi be zile. ¹¹Benyu pari lal ge kinkang ri nyiya nibe so ge diduk valubi. ¹²Ikyi bibi ri konno, gu biya unleri shirigi. ¹³Anyiri a mur ge melle ni; ari kum gufunu. ¹⁴Beri legudam unwuri iyalishishi rigam gediduk gulunyi ne gu shi gu yigri guja ge diduk beny anyi. Nenung amileri ba. ¹⁵"Nenung, nun geyi abin abebi anwu bong, unwuri anyu pa unsong iDaniel a kyele giri kye, A kyeng ge ukwo digwapan (Bila ne anyu bala iwal kpele), ¹⁶Bila ne benyiri be shi ge a Yahudi ya betinbi be kanbi ge pan igbang. ¹⁷Bila ne anyiri ashige pan ge sal ni azangna sigri gun kyio ukuki gume ge salngna. ¹⁸Anyiri ashi giri lamni ajanga vilu ge sal abe kyio gu lullegna. ¹⁹Rilal binyiri be kyio awen, kwo benyu ngnarau ge ibungna. ²⁰Nun kyele ge Agwapan kol gu ting anung beshi ge kar ge kinkang, gu ting anung beshi ge kar gevii kwo unbung asabar. ²¹berilei pimpam ge kinkang, gun kiri be sang le bi iloni, gu le gunyi kabi unbi, oo bera lebi ilo. ²²Guge sangishi begu yebe ibungna guni, kwo anyiri ari lengni, Benkyashashi ribe nyiri be se ni be yebe ibungna gu. ²³Alelok ge tonung ashi bila "Agam awiri gu firi" "Agam a awira gufra" nun zagna mari'pang. ²⁴Benyu parilal ge agam rilal beri ba nibe yigri ge mak ge abingu kpabeji, nibe lel unle kanbi, gu kpa, guri ge benyiri be seni. ²⁵Nung min yanung ni ge kar suguba. ²⁶Nenung bege to nung ashi, 'awira ge lumu,' kwo 'awira ge umuda,' nung jangna maripang. ²⁷Ilori unyi shi use ni gu sana giri tiri ge kabi rilenni, nenung ne gu ba Awen anyenyi ri shi. ²⁸Ukwori ukiu kpu shigani, ukwo ni angullu cung gu. ²⁹Ge karra ne ibung ipimpam sele ni, unum ri shige mub upen ra sanau, amar rikper gapan, rigbana ge panri muru. ³⁰Ne ge mak awen anyenyi ri yigri ge usege pan, ne gediduk ilum ulunyi rile gu fung gu sil. Beriyi awen anyenyi bi ne alum geni gbana ge rigam unle. ³¹Ari tima belum be kyigna gu sa utima ugbana beri cung benyiri beseni gediduk agang ana, ge mile ge pan kanbi azile amile. ³²"Nun lulu ne ginki anfuk. Ayakgna ge tunnu ni a lugu mire ajani, nunri zashi abila nyu bar. ³³Ne nung nunge yi gediduk ikiri nenunja anyu ba, ashi ge nyu guda. ³⁴Amin panung ripang, ibungunyi ri ra sele, she gediduk ikiri ba. ³⁵Gepan giri bung rilalgi, gu kyelemi ralal gi. ³⁶Ne unumri kwo ge kar gri kwo nyiri azani, kwo alum akui gepan. kwo awen ate yari jar. ³⁷Ilori ibungi Nuhu shiguni nenung niguri shini guba Awen Anyenyi. ³⁸Gi bung ri gusugu ba ibla a tufana, be ya nibe se, ne be libigu bal nibe mire gubal kanbi unbungri iNuhu kana a kome ni, ³⁹bere jabi uliki ne ibila gube ya bigu Nenung ni guba Awen Anyenyi rishi gu. ⁴⁰Ni be nya pala ri shigiri lam, beri kyio anye zing ni be nwo anye zing guntimi. ⁴¹Bekyel be pala shigu ukwu kok beri kyio anye zing, beri nwo anyezing. ⁴²Nenung nun le gu lo gu bila, ge nung re zanung unbung ri icenung ribani. ⁴³Nun za unwuri, anya sal ge za ge kar gri atugu ri ba guni, ari lo nugu za ara nwou gesal ngna be kaana. ⁴⁴Nenung nun lo nugu za, ge Awen Anyeyenyi ri ba ge kar gri nun re zanungni. ⁴⁵Anyangna shi agen gu ngnari ashi nu ja, anyiri anya sal sou gu bila ne amabi ikyiuya gume ge kar? ⁴⁶Anyiri ben kya shashi ya shi agenri, anyasal ri kumu gume ilam gna ge kar gri a vili guni. ⁴⁷Amin panung ri pang anya sal ri lilau gapan gediduk ikyiri ashini. ⁴⁸Gugwshi agen ikyi bibi ge to gu mu ulangna, "anye salmi mo," ⁴⁹nebe lugu niba unteg ni be gen na, alo ne ya ne so ge benyuse, ⁵⁰anya sal agenna ri vili gun ubung ri agen na sangnu nugu zani. ⁵¹Anyasal gna ri kabbu ri pala, ge melle ari shi gu zing gibe nyiri lal be sou ge ukwori be sa nugu larba azirini.

Chapter 25

¹Ne rigam ge pan rishi ni bewene kyel ukopri be kyio bi ula ma gibe kanbi gu kum aciri be ri'labbi gu balni. ²Be luu gumema shini amina gu za, be cu shi beliga. ³Nibe wene kyel be liga be kyio ula ma bere kyio bi ri pep gu konno gu. ⁴Be wene kyel gu shi aminani be kyio gi'nugu ripep ge ula ma. ⁵Ciri beri lapbi gubalni a mo, gediduk ama be lugu wa gu kpinna ne ne inna nya kyio bi gu. ⁶Ni ge ciatuk nibe nya so isanna aciri beri lapbi gubal ni aba! nun wulu rige kummu. ⁷Gediduk bewene kyel la be nya le ula ma. ⁸Be liga be to benye mina ashi, num maya ge fiyen gu me ripep anung ge ulandil sugu kpiriu. ⁹Benye mina toshi, ni ripep ra mile ya ge nungni nun kan nung ukwu libi gu nun lap akenun gma. ¹⁰Nibe kan ukwo lep ripep ni, ne aciri beri lapbi gubalni aba, benyiri be gu kolni be kana ge anyu lab gubal guu kwo tak gu lab gu bal, ni be nya fla guda. ¹¹Ge kar ge fiyen ni untek nibe wene kyel be vilinibe nya toshi, 'Anya sal, any asal, kiri ya ukwo.' ¹²Agnar ashi, 'Ripang amin panung aminre zanung.' ¹³"Nenug nun so ikol, nun re zanung unbung kwo ge kar." ¹⁴"Gushini azile nyi kau ukwu sing giri zile ribung. A zile be gengna nya mabi ikyi ngna. ¹⁵Azile amau a talanti acuu, azile a mau apala, ne azile amau a talanti azing. kwo ge nyang be mau amelle gu zangna, ne anyi kwo be kanu ukwo singna. ¹⁶Ge kara ne anyiri a ngnar a talanti a cuu ni a so ingna gu libi ikyi ne libi'gu, a kum ribili a zile atalanti acuu. ¹⁷Nenu anyiri agnar a talanti apalani a kum ri bili azile apala. ¹⁸Ne ayenri a gnar a talanti azing ni akanu ge tum ukpu, nya lang ikilli anyasal gnar. ¹⁹Ni ge kar leni anya salni be genba nya vili ge a palla ikillima. ²⁰Ayenri agnar a talanti acuu ni, abene agna niri zile ri bili acuu. atoshi, Anyasal, unmmami atalanti acuu gu kiri amin kum gu konno ribili azile atalanti acuu. ²¹Anyasal gna toshi, Gu folo agenri pan any u gnar! unle gu ngnar ge pan uki ge fiyen. Miri song ge pan ikyi ge kinkang, kana ume gu fungu kii a nyasal. ²²Agenri angner atalanti a pala ni, ba nya toshi, 'Anyasal unmmami atalanti a pala gu kiri amin kum gu konno ribili azile a pala. ²³Icesal gna nya toushi, gufolo anwo agenri pang anyu gnar! ungnar ikyi ge fiyen. Minri song ge pan ikyi ge kinkang. Kana ume unfung gu kyi anyasal. ²⁴Ne agenri a gnar a talanti azing a ba nya toshi, Anyasal, aminza shi anyi ipimpam ya gu, unyani unlarba ge ukwori unre jigan guni. ²⁵Amin kong ribung, nenung aming kanmi ge nele atalati gu kpu. Bila gnar ukiri unshi unwoni. ²⁶Anyusal gna gnar ashi, anwo anyi kyi bibi gesiri agen anwu za ashi amin shenyu larba a gukwori minre tugru mini ne min cung gu kwori min ri ziga mini. ²⁷Ure kan ni ikilli gu kwo tirbi ikilli, amin ge vilini nemin gnar, kyimi niri bili. ²⁸Nenung nun gnar atalanti gu kwo gna num ma anye talanti ukop ba. ²⁹Anyiri ashini beri konnou ma ge kankang beri konno gu mau. Anyiri asnagnu ne uluki ukiri ushi ugna beri kar gu. ³⁰Nun fonno agen ikyibibi ya anyu sang gukonno, gume iting ulum, ukwori be sa nugu lara azirini. ³¹Gekar gri Awen Anyenyi ri ba gume rigam gna ge ididuk be lum be kyi gen wa, ne ari sisila geringan gna ungnar gam. ³²Gun song gna be cung gediduk be nyanyi, ari kab benyanyi gibe zazing, ilori anyu bi nyani kab be te gi nin bungni. ³³Ariso be le gunyi iya, nin bung gu nyi, pilgna. ³⁴Ge kar ga ne agane rito be nyi yasgna ashi, nunba anunri ici mi gu ma benky ashashi ni, nun liga neri gamri be tibi nung ne usugu kyungno gu lunyini. ³⁵Amin kong iyong nun mami ikyiuya, min kong gu sugo nun mami imininbel, minre rising nun mami ukwo sisila. ³⁶Minle gu sang ikyiu tabe nung tebe mi ikyi. Min le usang ulang nun lar nemi. Min shigu dage sira nun babe yimi. ³⁷Ne benyiu leabi ripang rigner be toshi, Ici unsong bung niri yin nungugo iyong niri nya mang ikyiuya? tibi unkugo usugo niri nya mang ikyiuya? tibi un kugo usugo niri nya mang imininbel guso? ³⁸Ne unsonbung ni riyin gnun she sing niri nya mang ikyiu tebe? ³⁹Usogbung niri nunsang alang gu da ge sira niri nya ba ukwong. ⁴⁰Ne Agama ri gnar bima ashi. 'Ripang amin panung, ukiri nunlo ushi ge fiyen gume nibe wenezirini gu firini ami nenung le ma.' ⁴¹Ari to be nyiri be shi gu nyi ipilni, nun nyanung gu ukwomi, anung be nyu yak gu kpu, nun kannung ume ula upige pan ri be tibi agam nin cagra ge nincagra gna, ⁴²amin kong iyong nunre mami ikyiuya, amin kon gu sugo nunre mami imininbel; ⁴³Ami lerising nunre mami ukwu lo; min sangu mi ne alab nure mami ikyru tebe, min sangmi unlang minshi guda gesira nunre lernung nemi. ⁴⁴"Ne bempa ri gnar ashi, Ici, usong bung niri ying nun kugo iyong tibi gusugo, tibi unle rising, tibi unsang ne alap, tibi gu sangulang, tibi gume guda gesira, nidire lengnu ilam?" ⁴⁵"Ne anwari gnar a tobi ashi, 'Amin panung ripang ukiri nunre bra nung gule ufufiyen gume ikiri ni, nunre lelemi'ma. ⁴⁶Benyiri beri kanbi ume ipimpam gu sang amile ni be nyu le bin ripang kabi ulang gu sang amile."

Chapter 26

¹Ge kar gri iYesu kol gu pa bi gu kyeleni, ne be to be wen gu tarba gna, ²"Nun za ashi uteg ibung ipala nugu tak gu gabe sal ba, beri ma Awen anyenye gibe lap bu ge gaga." ³Benyun song gu lul ge ni gunci gu me na nyanyi be cung guda anyele gulul anyintima iKayafar. ⁴Be pailori beri fire iYesu gu ututugu ni be pelli. ⁵Nibe pa ashi, "Sang ge kar gu tak, kol gu puru be nya gumeni be nyanyi." ⁶Ge kar gri iYesu shige a Baitanya gesal iSaminu gigbullu. ⁷Ge kargri a sisila ge ukwo yi ikiuya, ne azile akyel kana ne a kwalbari pep rishini ize a so iYesu giri kyi. ⁸Ne bewen gu tarba gna yinungni, nibe nya kong be nang, be nya toshi, "Shishi ilo gu kpa gri?" ⁹Be shunu lep ripep ni ikilli ge imime ni be nyina miri. ¹⁰Ne iYesu kyenja gutan ikol amani ne nya tobi ashi, "Shiso nun mire akyelri gu sala rikyi? Ale abin asheshi giri kyimi. ¹¹Nun shige be nyina miri sununbung, amiri sang mi ge nung sununbung." ¹²Ge kargri ashi ripep gri nammi ni, ale nun nugu langmi yagu. ¹³Ripang min pa nung, ukwori, beri le iyal ishishiri ge diduk gu lunyi, ukiri akyel ri leni beri lo nibe pa nibe kpu. ¹⁴Aye zing gume ukop nibe pala, anyi intima iYahuza iskariyoti akanu ukwo be nyu song gu lul. ¹⁵Atoshi, shini nung wa gu mami, aminge nanna nung anwani?" Be nya yigriu azurfa ishogi ciya. ¹⁶Nege karga nebe luguwa ge kar gri ari mau gukwo ma. ¹⁷Unbung unji gutak gu ga basal bewengu tarba ba ukwo iYesu ashi, "Geshe nunwashi be tibi unriya ikyiu ya gutak guga be sal?" ¹⁸Atoshi, "Nun kana umuntong nunri kum azile nyi nun touse, "Gekar mige nyiu ba, minri ya ikyiaya gutak gu ga be sal gasal, gibe wen gutarbami." ¹⁹Bewen gu tarba gna be le ilori iYesu sobini, be nya le ikyiuya gutak guga besal. ²⁰Nenle bani, nebe sisil ge yagi bewen gu tarba gna ukop nibe pala. ²¹Ge kargri be sugu ya gum! atoshi, "Ripang min panung, anye zing gume nung manemi." ²²Bele gufun gusil, be nya lugu lirbiu gibe zazing, "min maripang sang ami, Ici?" ²³Nebe ngnar, "Anyiri a so gunyi gemi gintiri gi zingni anwari manemi. ²⁴Awen anyenye ri kanu ilori be walni giri kyingna ni. Rilal anyiri gu gu ukwo gna ni beri ma awen anyenye! Gufolo gushini beri bibi anye." ²⁵iYahuza ri ari mau gum atoshi, "Anyululu tibi amile?" "Atoshi, unya giri king." ²⁶Ge kar gri be sugu ya guni, ni iYesu be kyio atenkuna, aso benkyia shashi, awire, Ama bewengu tarba gna atoshi, "Nung gnar, nun ya, unwuri shi rinam mi nga." ²⁷Nebe kyio gintiri nya peme, a mabi nya toshi, "Nun so, gediduk anung. ²⁸Bejimibagu bengna iwor anwuri be nyeregu negu gnar gujili abin abebi ni be nyanyi ge kinkang. ²⁹Amin panung, minra konomigu so imininbel agbasa risubunri amiri sou ge nung gume rigam Atemi." ³⁰Ne be tak anteni, nibe nya kanbi igbang aza tun. ³¹Ni iYesu be tobi ashi, "Gediduk anungri tulu afra ge tukgri giri kyimi, be guwal," miri nub anyu pi, agarke beteri murubi. ³²Bege nyon nomi ni miri ya gun song anung gu kabi aGalili. ³³iBitrus touse, "Gediduk ri kpa giri kyigni amira kpami." ³⁴iYesu be touse, "Ripang amin pang, ge tuk gri gi kwonoge sugu teni, unri ya inang gu zamiriciya." ³⁵iBitrus touse, kwomiri kpunni ge muo, min sangmi guyi nang." Ne untek ni bewegutarba bamba be to nung. ³⁶Ni iYesu be kanu gibemba ne ukwori be zila aGetsaimani atobe wengu tarbagna. "Nunsisila gufiri amin kami unsong min ge kyelege Awapan." ³⁷Akyio iBitrus gi bewen be pala ben gna iZabadi gen wa, nebe lugu le gufung gu sil ge ikol ibibi. ³⁸Ne nya tobi ashi, "Ulang ni shi gume gu fung gusil ge kinkang kabi gu kpu. Nun kyeng gu fri nun yak gemi." ³⁹Apu kyagra kannu song ge fiyen, nebe kpa sughuri, Kyingna, a kyele ge Agwapan Atoshi, "Ici, guri leni bila ni gintiri gri selemi, nenung sang gu pa ikolmi ni berile, gunwo gu pa ikol." ⁴⁰Aviliu ukwo nibewengu larba gna a kumbi ni be sugu kpirinna, ne betu iBitrus," Anwo, nun rabra nung gu bila gemi kwo ge kar ge zing? ⁴¹Nun kanno gu bila ne nung, nun kyele ge Agwapan ge nun zangna kpa gume gu mak. Alum agnar, rinam sangiri gbana." ⁴²Nebe vilu unbala a kyele ge Agwapan. Atoshi, "Ici mi guge shi gintiri ra sele gini ne min sogi, bila ne upa ikol gu shinung." ⁴³Akonno gu vili, be kumbi nibe sugu kpirinna, ne iyema ba ge dinding. ⁴⁴Nebe konno gu nwobi nya kannu. A vili gun nwun ciya asugu kyele ge Agwapan ne pa iwi ilogi zing. ⁴⁵Ni iYesu be kannu ukwo ni bewen gutarba gna atobi ashi, "Nu wagu kpiri nna nenun peme gikpegri? Bila ge kar ge nyu ba, be guma Awen Anyenye ge anyi nibe nyi abin abebi. ⁴⁶Nyinya rising. Bila anyiri ari mam guni anyu ba." ⁴⁷Asugu kyeleni iYehuza, anyezing gume ukop nibe pala, aba. Gu cung gu lule sing genwa gukwo nibe nyunsong gulul gibe gunci nibe nyanyi. Bebung nin kigyana ge ibang. ⁴⁸Anyiri ari ma iYesu guni agu mabi gemak, ashi, "Anyiri aming Kibauni, anwa ne nun fireu." ⁴⁹Gekara amel ukwo iYesu nya toshi, "Gubilli, Anyululu," nebe kibau. ⁵⁰iYesu nya touse, "Anyin sing, le ukiri uba ne nwo ni." Ne benya mee nya so anyema ge pan iYesu benya fireu. ⁵¹Gu kwo, anyezing gume nibe nyiri be shigi iYesu ni nya sak unyi gna, nya talla ginkiyana gna kpa agen alalle agna anyun song gulul gutung. ⁵²Ni iYesu be touse, "Viline ginkiyana gume gin pag. gediduk be nyiri" be kyio ginki yana nigu ukwo ginkiyana nebiri kpubi. ⁵³Tibi unpa gikol ashi mira bra mi guzila atemi, ne tima ne gikub nibe lum be kyi sele ukopnibe pala. ⁵⁴Neni niberi mile iwal Agwapan ashi, rigbana ge ne ukiri ba?" ⁵⁵Ge kar ga ne iYesu be to gu cungna, "Nun be ne nin kiyana ge ibang nun fire mi ni be nyu pele be nyini? Amintu sununbung guda gu lul nemin lulu, nunre fire min. ⁵⁶Gun kiri gu bani gibe mile ukiri be nyu pa unsong be walni." Nenung ge diduk be wengu tarba gna nya nwou be benya tingbi. ⁵⁷Benyiri be fire iYesuni be kanbi nenwa ukwo ikayafas anyunsong guda gulul, ukwo ri benyu wal ge nigunei nibe nyanyi be cungni. ⁵⁸iBitrus lulu gu nunung, kabi agunnu anyuu

song guda gulul. A kaana sisila ge benyu bila ukwo ayi ukiri uri bani.⁵⁹ Ge kar ga benyunsong gu da gulul gi gediduk beny anya nya lugu wa ge mak rilal giri kyi iYesu, gibe kum be pallu.⁶⁰ Bere kum ukiu zing, kwone begu kum benyu ma guzari lal ge kinkang gunsong. Gunsong ne be zile nya pala nya wulu.⁶¹ Benya toshi, "Anyiri toshi miri bira gu muru guda gulul Agwapan, nemin vianau gume ibung iciya."⁶² Anyun song guda gulu ninya nya toushi, "Unratong uluki? Ilingilo guma guja nibe pa giri king?"⁶³ iYesu so ge linlang. Anyunsong guda gulul toushi, "Min songnirigbana nintima Agwapan ushini ulang, tibi anwushi Agam, Awen Agwapan"⁶⁴ iYesu gnar uma, "Unya nige nyung, Amin yang, ge kar gri unriyi awen anyenyi a sisila gunyi iya gungna rigbana abi gepan amen ge pan."⁶⁵ Ne anyun song gu da gulul nya pe gu kigri gna, ne pashi, "A tugo Agwapan, shiso nun wa gu zile gu maguza? Bila, gi kpekgri nun kon gu tugo Agwapan."⁶⁶ Shishi gu tang ikolanung?" Be ngar ashi, "A folo gu kpu."⁶⁷ Benya curu nibenkyi ge iyi, be nya nibau, be nya sarbau ni ipar anyema,⁶⁸ Benya toshi, "Neya gubla gusong, anwo Agam, Anyagna nibang?"⁶⁹ iBitrus lo gume ge gunnu, ne azile awene kyel agen aba ukwo gna ashi, "Anwun shige iYesu agna aGalili."⁷⁰ Ayinang gun song ama gediduk atoshi "Amire zami ukiri unpa gukyele giri kyieni."⁷¹ Ne awulu kan riya gudani, ukwo azile awene kyel agen ayiu na nya tobe nyiri be shigu kwoni, "Anyi kwori shi gu zing ge iYesu anye aNazare."⁷² Ne be ya inang, nisil ashi, "Mire zami anyiri."⁷³ Ge kar ge fiyen be kyegre ni benya ba ukwo iBitrus benya toushi. Ripang anwu shi anye jing gume ma, rilum ri kobong."⁷⁴ Ne be lugu sili ilo gugna ge nyu gebebi, ashi, minre zami anyi kwori," Ge kara ne gi kwoo no be te.⁷⁵ iBitrus kpu gu kyele ri iYesu ya ni, "Ginkwono ge sugu teni ungu yinang gu zami riciya." Ne be wulu getini nya sa gu kong u kpu.

Chapter 27

¹Nu ukwo shiya ni, be nyaa ka'akung gu lul gi be nyininkung ni be nya'anyi nyaa lab ge nyu ilo ri beri ta iYesu ne abin be kum gu pellu ni. ²Ni bei lap bu'nya'a ge ma iBilatus Agam e maa. ³Nii Yahuza an wiri ne vuluu gu ni, ayi be sabau ge ta'na gu kpu ni, ne wa'a gu shini be nwow ga'a ni be nyar ikilli a sule isog ichiya ma'a. ⁴Ne bei to bi ashi, "Amin kpahgun song anung, ni gu tag anyiri a song alebin ni ne abin. Ni bembu nyaa tou ashi, "Ba'a amina andil kong gu kong ge fa." ⁵Ne bei fonno ikilli maa gume guda gu lul, nei kannu gesoh di kyi-ngha ulik-pel di kii-ngha. ⁶Be nyi gun song gu lul nya yang ikilli ma'a. Ni be toshi, "Gu de kpa gi gu shini ni be so ikilli ni be jii gi nugu andil." ⁷Ne bei sila di-kyi abinna, ni be kolni ni be nya leb dibung gu lang be sing gu'u ni killie. ⁸Gunka so be zila di bung gaa ashi, "Dibung ni be jii." ⁹Ilori ni atima iIrimiya to ni ashi, "Ni be nya kyio iwiwen ikilli isog gi chiya in yiri benyi Isrela beso gi dikyi-ngha ni." ¹⁰"Ne be nya kyio ikilli ide beri leb di lam gi nugu guu ilori Ichi andil tobi ni." ¹¹Gi kper gri iYesu kyeng gun song Agam, ne gama'a nyaa lirliu ashi, "Anwu shi Agam aYahudawa yaa le?" iYesu nya nghar ru ma'a ashi, "Anwu ya'a." ¹²Ne anye le gu lul Ayanfiudawa ge be nyininkung be bla gukpa ni ne nyaa tong nhu gu ligri. ¹³Ni Bilatus bei tou ashi, "Unde kogong abin dri be pa'a gri kiing ni le?" ¹⁴Ne nyaa de ligri iwi inging, ni be jii nya kpa Agama'a. ¹⁵Ge kar gu lee gu tak ma'a, be nya'a ne, winni anyi ge zing gu me ni be nyiri be shi gu dagu kugru ni, anwiri ni be nya'anyi be segle ni. ¹⁶Ge kar ga a zile atugu ale ashi gu da gu kugru anyiri be zila ashi Barnabas ni. ¹⁷Ni be chung ni, ni Bilatus nya lirbi ashi, "In winni-ngha nyang gu me nanyan pa'ala bri?" ¹⁸Aza ge chinchang ashi difimi gaso be fre iYesu ya ba ikwo-ngha gu. ¹⁹Anwu loo gaatol gu pa'a ge taana-ngha ni, ne kyel-ngha nya tima be ge tou ashi, "Taama anyi-ngha ge abin anyi kwo ya ade kew alebin ni. Ne ami na'a alella abebi gri kyi-ngha." ²⁰Ge kar ga ni be nyu gun song gu lul gi be nyininkung gu lul-ngha lugu tullu untek ni be nyiri be chung gu kwo ni ashi, be wao gu shini be nwo iBarraba'a ni be pel iYesu. ²¹Ne Agama'a anyaa lirbi bi ashi, "Anyang gu me ni be nyaa paala bri." Ne be tou ashi, "iBarabas." ²²Ni iBilatus nyaa lirbi ashi, "In lee ne nii nii iYesu ri be zila shi Kiristi nii?" Ne be nghar ashi, "Be labbu ga pan agagla." ²³Ne viili lirbi ashi, "Ashi soo, iling ilo abin abebi ne lee?" Ni be konno gu so'oro ashi, "Be labbu ge gagla." ²⁴Nii Bilatus yii ashi, adaa kummu amina maa ni, inkomma'a kikoo ni, nei kyo imininbel kwira anyii -ngha gun sang ama'a ni bei toshi, "Anyii mii shi ge winuung gu shii be jii anyi ri. Anung yii." ²⁵"Nwo bejii-ngha be keng ge kyii andil gi bewen andil." ²⁶Ne bei winni iBarabbas ma bi, ne sarba iYesu ni gi wor ne nana buw be ge labbu ge pan agagla. ²⁷Ni be nyu kon ulira Agam nyaa kyio iYesu ka'ana bi ume ukwo ulule ilam digam, ni be nya'a chung ge kup ni be nyuu kon ulira. ²⁸Ni be nya ka'ama iku bun-ngha gu. Ni be nyaa tebew gu kugri gu sing. ²⁹Ni be nyaa lee ikal akan nyaa tebew gri kyi, ne be nyaa mau ubang gu nyi iya-ngha ne be nyaa lugu kuk gun so-ngha ni be ka'law ni be leew shi, "Ulang zinni gun song Agam Ayahudawa." ³⁰Be fulluw ben kyi gi yii ne be nyaa nghar uban unhep ni baw gu gri. ³¹Ne be kol gu ka lau ni, ne nyaa ka'ama gu kigri gu si-ngha gu ni be sou angha lap, ni be nyaa sing genwa ka'a ukwo labbu ge gagla. ³²Ni be wulu fre utra ni, ni be nyaa kum azilenyi awulu ge Sairene an wuri be zila shi Saminu ni, ne be nyaa sou digbana asing gi bembu inde adi weln iYesu gu gu'u kyio agagla ngha. ³³Be mel uzile ukwo ri be zila shi Agolgota ni, "Ashi ukwo akpokoro di kyi gu ka." ³⁴Ni be mau bebag be ligri gi imininbel gi kan inag. Ne fugu ni, ne nyaa tong nhu gu so. ³⁵Ni be kol gu labbu ge gagla ni, ni be lugu pana gu kap alab-ngha. ³⁶Ni be so be nyu loo ni yak gu. ³⁷Gaapan dikyi-ngha ni be wal ashi, "Agam Ayahudawa ye wiri." ³⁸Be nya'a lab be zile be nyu ka'ara be nyanyi genwa, azing gu nyi iya-ngha, ne azing gu nyi ipil-ngha. ³⁹Be nyu sisilli, silli be togrou ni be wii akyi maa ⁴⁰ni be lee shi, "Ana ri unto ashi undi muru ga kwu'o Agwapan andil gu ne nwu viili vigan gi, gu me ibung ichii ni winni di kying di yi-ng anwu shi awen Agwapan na ni, sigri gaapan agla." ⁴¹Ilo ge zing ni be nyu song gu lul be silli ni be leew shi ⁴²willi be zile be nyi an wiri ade brau, gu winni di kyi-ngha ba. Anwa shi Agam Ayahudawa a sigri ga pan a gagla ri di yi, ni di ma di pang ge awa. ⁴³Anyilli ge Agwapan, to'o Agwapan nghar ru gi kper gri, ing gubiya Agwapan ga'a ni, a lilee mang ashi, anwa shi awen Agwapan ya. ⁴⁴Ilo ya gi zing, ni be nyuu kaara be nyaanyi bri be labbi guu zing gi bembu ni togrow. ⁴⁵Be wuu loo ge kar ge chunu ge lee ni, ni gulu'unyi nyaa ba ge mup ge diduk ge mi gekar utolla. ⁴⁶"Ni gekar utolla le ni, ni iYesu bei so gu nyi ge kinkang, ni be ngha shi; Eli, Eli lama sabahtani?" Aya'a gu ka ashi, "Agwapan mii Agwapan mii, shi so unta miguu?" ⁴⁷Be zile be nyiri be kye gre gu kwu'o ni be kong mi, ni be: lee shi, "A su gu zila Iliya'a." ⁴⁸Gi kpikper ga ne zile anyi bei kyio asoso luglu gume ni bebag be kpululu, nyaa gag gu bang nya'a sugu mirew ashi so ⁴⁹untek ni be nyii be tou shi, "Nwohw ge shebi kyeng ne andil yii shi Iliya di ba abe nghar gu le." ⁵⁰Ni iYesu bei viili sou gun yii ne i talla infiyana gukpu. ⁵¹Ge kper ga ni gu kik gu daa ukwo kyiele ge Agwapan nya kap ingbal ipaala, kyio ga pan be kpa bi ite-ngha, ni di bung nyaa loglo ni digbana, apang ya'a chui. ⁵²Ikwiga nya'a pellei, anam ai be nyi diGwapan ri be gu kpri bi ni nya'a wulu kper gunyii. ⁵³Ne nya'a wulu ka'ana ume utong ni iYesu gu kol gu nyi ya gi kwiga, be ni ba nya'anyi ge kinkang nya'a blaa bi. ⁵⁴Ne nyi gu song ni be nyuu kon ulira at de bri bembu'a lee ilam gu lap iYesu ge gagla, gi be nyiri be kyegre gu ukwo ni beblaa iYesu ni, be kong gu loglo dibung ge abin gi ilori aba ni, ne nyaa kpa be jii ne be lugu lee shi, "Anyiri a'a shi awen Agwapan

na'a ni di pang." ⁵⁵ Bekyel bri be wulu gun ukong Agaliya lul iYesu inde be ri ler ne anwa ni, nyaa kegre guu nu'ung ni be bla. ⁵⁶ Gume ni bekyel bri be ba ni, iMaryamu Magdalin, iMaryamu aye iYakubu gi Yusufu ne aye ni bewen Izebedi. ⁵⁷ Ne anle lee ni, ne zile anyi gu kum anwiri be zila shi Yusufu anyee Arimatiya an wiri ashi gume na'anyu lul iYesu ni. ⁵⁸ Ne nyaa kannu ukwo Ibilatus nyaa ge kwu'ow ashi amahw ukum iYesu. Ni Ibilatus nyaa nghar ashi be mau. ⁵⁹ Ni iYusufu nyaa naama ni utek kigri ukyii. ⁶⁰ Ne nya'a ge nghar iYesu'u gu me ikwiga-ngha in yiri atum ga pan gupang ni, ni kur igbang ilille nya'a fla ge nyu'u ikwiga gi ⁶¹ iMaryamu Magdialina gi ge zile gi iMaryamu nya'a sila gutur ikujiga'a. ⁶² Be wulu kir ni, ne Afarisiyawa gi be song lul ama'a nya'a chung gu zing iBilatus. ⁶³ Ne bei nha shi, "Ulang zonni gun song, andil kpu ashi anyi di lalla ashi ge lang ni, ne nya'a toshi, anwa ga be kpuw ni, be ri lee ibung ichiya ni, ne anwa nyinya gi kwiga. ⁶⁴ Ni gu shi nenuu ni, ma ya'a digbana di nha gu so be nyu'u yak ikwiga'a be lee ibung ichiya, kanii bewen gu tarba-ngha gu bagra be ge jii ukumma gu, ni be paa be nya'anyi ashi a gu niya gi ikwiga, ge duk nun ukyiri di ba gun timi ni, udi see le unya gusong nha'a ubu'ubi. ⁶⁵ Ni iBilatus nya'a to bi ashi, "Nunkyo anyu'u yak. Nun ge a lee ilo ri nun bira ni, inde ulukyi da bahw ikwiga'a ba. "

⁶⁶ Ni bei kanbi ge so anyuu yak ikwigaa.

Chapter 28

¹Ne anleh ijii lee ni nyu kaa bi atekap yu shiya ukwo ni, iMaryamu, nyaa kanbi ukwo yih ikwi gra. ²Ni di bung loglo ni, ne Alum ikyii Agwapan nya'a sigri ga pan, nya'a kugru igbang ri be flah ge nyu ikwiga ni nya'a sila ga panna. ³Gu wulu nha nya shini gu fegle ge pan ni ne alap nha'a shi akyii ge pinpung ne tana ni. ⁴Be nyu yak ikwiga'a nya kong di bung nyea bah ni ikwiga'a nya kong di bung nyea bah ni ikum ni. ⁵Ne Alum akyie nya'a toh be kyel ba ashi, "Nung zang be kpah bejii, Amin zah shi nun bah gu wa'a iYesu ri be lab bu ga pan agagla ni ya'a. ⁶A sang nhu ge fri, "agu nyiya gu kpuh iloh nibe ya'a ni. Num bah anung be yih ukwo ri bee be nhal guh ni. ⁷Nun nyiya ge didir nuge ya'a be wen gu tarba nha'a ashi agu nyiya gu kpuh. Nu blah a wira ashi gun song anung a kau Agaliya. Amin gu yah nha'a. Gefah ni nun di yiw gu. ⁸Be kyellaa nya'a nyiya ge didir nwuh ukwo ikwiga'a ni gu kpah bejii gi ikolikyii nya'a tiiting ga ya'a be wen gutarba nha'a. ⁹Ge kar gi ni iYesu karba gi be be kyellae ni, ne be nhah bi ashi, "Inbilli nha'a." Be kyella nya'a ting be fierew ge frah, nyah billius. ¹⁰Ni iYesu nya'a toh bi ashi, zang nha'a, "Nun zang nha'a kong di bung, nun tiiting nu ge ya'a be weneziri mii, ashi be nyiya be kan bi Agaliya ge fah na di yih mi gu." ¹¹Ne be kyel ba be sugu sing ni, ni be zile be yak bah, nya'a ka'ana umeh utong nya'a lugu pa'a be nyah ka'akung gu lul ukyi ri ubah ni. ¹²Ni be nya'a ka'akung gu lul nya'a sila gu zing gi be nyinikung, nya'a pa'a iyalla gu zing ni, na nyah mah be nyuu kon wira ge kingkang. ¹³Nibe nya'a toh abi ashi, "Ba kyil ni be pa'a ashi be wen yu tarba iYesu ba'a bah ni ge tuk nya'a jii ukum iYesu guu, ne sugu kpiri innani. ¹⁴Iyalla ge mel ukwo iBilatus ni andil di kyiele gen anweh ilah ri ne alebin da bah nha'a." ¹⁵Ne kon ulika nya'a nhar ikilli, ni be ya'a lee ilor ri be bi ni. Iyal dri nya'a karba umeh Ayanhudawa gu, har unbii be wu'u pah, nenu'u yah. ¹⁶Gi iloh ya'a dei, ne bewen gu tarba nha'a kan Agaliya, ge pan ge kong gri iYesu toh bi shi beh be kummu nha'a ni. ¹⁷Ni be yih iYesu ni, ni be nya'a billiu gu billi di gam, ne gu'u re shine nuu ni, be zile be nyih amah ga'a yah inang. ¹⁸Ni iYesu nya'a bah ukwo ma'a, be kiele gi bem bah nya'a toh shi, "Digam ge pan gii di nhah gu lu'uyi be gu mah mi." ¹⁹Nung sing nun ge soh be nyuu gu lu'uyi be bah be nyu'u tanba. Nun salla gu lul, gu umeh nin inchi ni nhah awenaa ni nhah Alum Agwapan. Nun lulu be lul abin dri amin toh nha'a ashi nunlee ni. Amin shi gee nung sunu ubungi ka'a bi a mile gu lu'unyi.

Mark

Chapter 1

¹Gun kri ga shi gu luggu iyal ishishi Iyesu Kiristi,awen Agwapan. ²Ilohri be wal gi umeh ankpak atarba Ishaya ni,blah aming tarba awen gu tarba mi gun song,anwuri aba leh ng utura ni. ³De wii gu zila gumege lumuh,'Anwa ri le'ng utura ma;leh utura usisug.⁴Iyohanna ba,alehsalla guluh gi umeh ge lumuh ne leh gudam gu ngar guh kpa gu shini bezang be blah abin abebi andil. ⁵Ididik ribung Ajudiya gi be nyi a Urshelima kan bi uku'o ngha. A leh bi gu salla gu lul gi umeh gu ziri Ajudiya,ni be vulu abin abebi amaa. ⁶Iyohanna a tebe gu kigri ni infung gi rakumi ya lab gebili ngah ni ankulu,ikyiyah ngah ya shi agalla gi ritong.⁷A dam,ashi,'alog bii gun timi mi ashi ni ri gam seleh mi.Aming ne mileh mi gu bigri illig atigah ngha. ⁸Aming le ngah gu salla gulul ni inmiminbel,ni anyu bii guntimi mi be salla ngha ni alum Di-gwapan.⁹Gu be shi gi ibung a Iyesu be wulu gi Anazaret a Galili,mi Iyahaya ya le'u gu salla gulul gumege gu ziri a Urdun. ¹⁰Ni Iyesu a wulu gi umeh nimiminbel ni, gepan ya kri,ni alum akii ya sigri gi ri kii ngha nii gilip ni. ¹¹Ni ri wii gapan,ya ngha ashi,'Anwa shi awen gu biya mi,anwuri ne shi mi ulang geshang.¹²Alum asheshi akiou kanu umeh ge lumuh. ¹³A shi gu umeh ge lumuh ibung isog inaah,gi chagra milli'u. A shi gi umeh ge lumuh gi inam ge lumuh,ni be lum be kii ya shi ge anwah.¹⁴Ni be fireh Iyahaya ni,I ya kana a Galili ne paa iyal ishishi Agwapan. ¹⁵Ni a bi ashi,'Ge kar geleh , di gam Agwapan dil mireh gi,nung nwo ikii ibibi enung ni anung nghar iyal ishishi Agwapan.¹⁶Ga kar gri a silli yi ibile diyama a Galili ni,ni a be yi Isaminu gi Andarawus,aweneziri ngha na sullu alilig ama'a gi riyama be shi be nyuh fiyere ivong ba.Ni be shi be nyuh bala ba ni. ¹⁷Iyesu ya cho bi ashi,"ba,lul mi,nung ri luguh gu fiyere be nyanyi ba." ¹⁸Ga kar ga ni be nyah nwo alilig amaa nyah ya lul'u¹⁹Iyesu kunnu ge fiyien ni,ne ya yi Iyakubu awen Izabadi gi Yohanna aweneziri ngha;be sugu yallah alilig ama'a yume akwomi amaa. ²⁰Ne anhya zila bi,ne bi anhya nwo atek amaa Izabadi gi umeh akwomi gi be nyi ilam amaa,na nyah lul'u.²¹Ni be kana Akafanahum ni,unum Asabar,Iyesu ya kana guda gu lul gu lulleh gu shini a lullu bi. ²²Dinam amaa ya shiri gi ni gu lullu angha,gushini a lullu bi ne ri gbana ya sang ne a nyuh wiwul.²³Gu umeh guda gu lul'a azila anyuh shini inchagra inbinbi shi ga, ni a be soh isha ni ri gbana. ²⁴Ni leh a shi,shi inminang gi andil,Iyesu Anazaret?Nwuh ba gu be pelleh yaa ya le? Ming za anyiri anwu shi ni.Anuwu shi anyi di-gwapan angha Agwapan. ²⁵Ami Iyesu be tallah alum abebi,"Soh ge lilang nung wulu'u gi umeh ngha." ²⁶Mi alum abebi ya soh isha ya re wulu'u gi ri nam ngha."²⁷Ni rinam ni be nyanyi ya shiri

ge kinkan,ni be nyah lirbi be zile maa ukiri ubani,gu nin gu lullu gu par ga shi rigbana nun?Gun kri gu daa be lum bebab,ni be nyah kong u. ²⁸ Gekar ga ne iyal nga bai zaggai karba ri bung a Galili.²⁹Ni be nwoh guda gu lul ni,na bei kana bi gesal Isaminu gi Andarawus,na shi gunbi gi Iyakubu ni Iyohanna. ³⁰ Ayie- bekyel Isaminu nana gu san ulang gu piya rinam.Ni be nyah ya Iyesu iyal'a. ³¹ Ne nyah ba, ya fire'u gu-nyih,nyah nugnu'u,ni gu piya rinam a ya nwoh'u, ne nyah luggu leh bi ilam.³²Ni anleh, ni unum ukpah'u ni,ni be nyah ba'u ni be nyi gu san ulang ni be nyuh piyalla bi nin chagra. ³³ Ge diduk be nyuh utong'a nyah chung gi ri yah guda. ³⁴ A langnah ni nyuu yu'u gi be mameh ni be nyi ayu'u gilliloh nyah willih inchagrah insil,anyah re ma bi inchagra gu ligri gu shini be zau.³⁵Anyah ga shashiya, ni atakab gu shiya ukwo, ya kannu ukwo ri alok sang 'u ga ni , gu fa ni nyah kyiele gi Agwapan. ³⁶ Isaminu gi be nyibri be shi gi anwa ni nyah wa'u. ³⁷ Be nyah kum'u,na nyah toh ashi,"Ikwo ge nyan wa'ang."³⁸Ni anya toh ashi, billah ri kana'a uzile-ukwo, ka'a bi izile tong gu shi ututur, gu shini aming ge re dam ge fa. Gun ka soh ming ba gu firi. ³⁹ A Kan'u gediduk ri bung a Galili ne leh gu dam gi ada gulul ama'a willih inchagra.⁴⁰Gi zile gi gbullu gi ba ukwuo nga.Ya kullu'u, nyah lilluguh.Ya toh ashi,'Nwu ri nghar ,nyu ri bra gu langnah ni ami.' ⁴¹ Ne ya kong ge kubu,Iyesu nya nannah gunyih nya piya'u ya toh'u ashi,'Aming nghar.'Anwu ba ge winwung? ⁴² Gi kper ga ugbulu'o ya nwu'o,ne nyah kum diwinwung. ⁴³ Iyesu kiye'u ge kinkan, nyah tiba'u. ⁴⁴ Ya ya'u ashi ,'A zan a be ya alog.'Anu'u sing ge yigri di kii ng gi ukwu'o gi chi-ku anung, nung kan nwuh ga ma kii ng gu shini a nwuh kum di winwung iloh ri Imusa ya ni gu soh gemag.⁴⁵Ni gu wulu nga,ne nyah lugguh pa'a be nyanyi , nyah ziggah gi ikwu'o.Gu ya soh Iyesu gu sang brah guh sing gu-buyah nga.A nyah ya ge kyeng gi ukwu'o ri kwu'o alog ni,be nyanyi nyah ba u kwu'o nga gi ikwu'o ge diduk.

Chapter 2

¹Ni gu villi angha ge Akafanahum gi be wen ibung,ni be ya kon ashi ga sal. ² Be nyah mameh ya chung mileh ge wulu riya guda,ni Iyesun ya kyiele gi bemba. ³Ga karga be zilanyi ya ba ukwu'o ngha ni be killih azileh anyu sang ulang ri rinam ngha ri kpu gi ni, be nyah na'ah wa kyo'u. ⁴ Ge kar gri be ri bra bi gu mel ututur ngha ni gu shini be nyi be gumah, ni be nyah yang ya wagla gu flah gu da'a ge sisug gi ikwu'o shi ngha.Ni be nyah kinnih ukpuh ni be nyah sigri anyu-kpuh rinam gi ukwu'o nana ngha. ⁵Ni gu yi gu mah-ripang amaa,Iyesu nyah toh anyuh kpuh-rinam ashi,"Gu ku'ukor be gu jilli abin abebi gu." ⁶ Nenu be zila nyuh wal bri loh gi ukwu'o ni,nyah tang gi ulang amaa. ⁷ " Shi so anyi ukwu'o ri di kyiele nenuu? aleh gu kpah! Nyang ri bra gu kura abin abebi Agwapan ya gen zung ngha?"⁸Ga karga ni Iyesu ya kpeleh gi alum ngha ukii ri gu shi amaa paah gi ilang amaa ni. Ni anyah lirbi bi ashi,"Shi soh nung tang gi ikol enung nenuu?" ⁹ Shi shi ukah gu toh anyu gu-kpuh rinam ashi,'Be guh kura'ng abin abebi'n gu ta be toh'u ashi ,nyinyah ,kyou ukwu'o nana'ng,unkan'.¹⁰Nenung ya za ashi Awen Anyenyi shini rigbana gu kura-abin abebi gulu'unyi, a ya anyu kpuh-rinam . ¹¹ "Aming ya'ang,nyinyah, kyo ukwo nana'ng ,nung sa'ang ge sal'ng. ¹² Gi kper a ne ya nyah kyo ukuwo nana'nga, ya wulu'u ge sal'a gunsong a ma,ge diduk ama'a ya ma bi gu kpah beji,be nyah duggor Agwapan,"Be nya toh ashi dil sang yi ya iloh abin ri."¹³A villi wulu ringan ginleng, ge kub ni be nyi ya ba bi ukwo' ngha, ne ya kullu bi. ¹⁴ Ni abe sugu silli ni,ni anya yi llewi awen Ihalfa loh gi ukwo'nga guyal,ni bei toh'u ashi,'Lul mi.'A ya nyah ya lul'u.¹⁵Ge kar ri Iyesu a kana gesal llewi gu ya ikyiuya ni, be nyuh nghaa guyal ni be nyi abin abebi gi be mameh be ba ukwo' ngha gi bewen gu tarba ngha,be nyanyi be mameh ge kinkang be lul'u. ¹⁶ Be nyul wal bri be shi Afarisiyawa,be yi ashi Iyesu ya ikyiuya gi be nyi abin abebi gi be nyu nghaa guyal ,ne bei lirbi bewen gu tarba ngha ashi,"Shi soh a ya gi be nyi nghaa guyal gi be nyi iki ibibi?"Ni Iyesu kon ni ne ya toh bi ashi,"Anyiri ashi ulang ri nam ni a re wa'u avuggoh;anyu sang ulang ya wa'au.Aming ne bami gu zilah benyi ripang,ming ba gu ba ni be nyi abin abebi ya."¹⁸Bewen gu tarba Iyohanna gi Afarisiyawa sugu wula iyong, ni be zilah nyi ya be lirbi bi ashi,"Shi soh bewen gu tarba Iyohanna ni bewen gu tarba Afarisiyawa wula iyong ni be nwu'o ri wula bi?" ¹⁹ Ni Iyesu ya toh bi ashi,"Be nyi-sing acii apar,ri wula iyong ga kar gri acii apar shi gi benba le?"Be ge shi guzing gi acii apar ni be sang bi gu wula iyong. ²⁰Ibung bi ma ri be ri kyu'o acii apar gu gi ukwu'o amaa,gi ibung ngha ya, be ri leh gukpah. ²¹ Be ra kumbi anyiri a ri ta'a gu kigri gu par ne fulu bi gu zi gi gu kor, ni gu kigri pegreh gi,gu ri leh gu pegreh gububi. ²²Kwo any iri a ri shi imininbel agbasa gi umeh ginsum gi ikung,ginsum'u ri zong gi ni agbasa nyere bi, ga pallah ni imininbel agbasa ni ginsumu be ri tag bi.Gu ge shi nenu'u ni,soh imininbel,agbasa impar ginsumu gi par. ²³Gi unum Asabar Iyesu nyah kan'u umeh alam ayaa,ni bewen gu tarba ngha ya nyah gu kaa alam ayah. Ni Afarisiyawa toh bi ashi," ²⁴Nun blah,shi soh nung leh abin ri are kpah g u shini be leh gi unum Asabar ni?"²⁵Ni nyah toh bi ashi,nung sang pallah ngha ukiri ri Idauda a leh ga kar ri a kon iyongni,anwa gi be anyi bri be shi ge anwa? ²⁶ Iloh ri a kannah gesal ichi gesal,ga'a kar ri Abiyata ashi gi ci-aku gi kung ni, a ya getankuna ri ge shi ge ngha gi ci-aku.Gun kri gu re kpah gi gu shini alok ya .Gu shi nenu ne ya mi re be nyi bri be shi gen wa.²⁷Iyesu toh bi ashi, be leh Asabe gu shi anyenyi ya sang ashi be leh anyenyi gu shi Asaber ya. ²⁸ Kun ka shi nenu ni,awen anyenyi ichi gesal ya,ge Asabar ngha Asaber.

Chapter 3

¹Gu konnogu ni Iyesu nyah sin gu me guda gu hilg u shushuwen , gu konnogu be shi ne azile anyi a wuri gunyie gu wegi ni. ² Ni be zila nyi kannun bu ukukka ge wa nibeyi ashi adi langna ne wa gu ubung a Sabar le nibe nyah mau ukpah. ³Iyesu bai toh anyi gu weh nyeh ashi gyingyiah ge firi ga caci nibe nyanyii. ⁴ Ne bei toh be nyanyii,gu shi abin abebiya gu le abin azam gu num Asabar tibi gu le abebi,gu nghar-ulang tibi gu pell-ulang? Ni be soh ge ling-lang. ⁵Ne bei chigli ya bilabi gu me ni be nang ne gu fuguu ni ikol di wendi-bibi amaa ne bei toh apang ashi," Nan-na anying" ne bei nan-na,ne anyi-ngha bei langna. ⁶ Ni Afarisiyawa bei wulubi ge didir ge lugu kyiele ge be Hiridus nibe wah ilohri beri pel-luni. ⁷Ni Iyesu bei wulu'u gi bewen ilam-ngha kannu guziri gu leh,nibe nyanyii ga mame bei wulu ge Galili ge Yahudawa ⁸ ge Urshelima ge Edom gusong ne Urdun gu kanna Taya ge Sidom, ni gu chung gu hilyeh gu kong ukiri aleni,na bei bu ukwo ngha. ⁹Ne bei libi bewen gu tarba ngha be le'u a girgi ni mininbel ashu-shuen an wuri arah wureu guni. ¹⁰ Ni bei langna nibe nyanyii ga mame gun kiri be-nyu yu'u ugbullu be kon ilohri be ri piyau ni. ¹¹Gi kper giri be nye alum abebi be yiu guni,be nyina kik-kugu gun song-nyah nibe soro isha niri gbana ni be toh ashi ,a wung shi awen Agwapan. ¹² " Ne be sobi ni ri gbana be zang soh be kpele'u. ¹³Ne bei yang ge ban kong, ne bei zila be nyiri a wan'ni nibe bei bu uko ngha. ¹⁴ Ni bei seg-geleh be nyu kop ni be nya pala (benyiri ah mabi intuba ashi bewen ilam ngha ni) be nyiri beri sing ge wah ne tarba bi na pah gu kyele gu dam. ¹⁵Ne bei ma bi rigbana gu wil-li inchagra. ¹⁶ Ah segle be nyiu kop na nyah pala: Isaminu ne bei mau intima Ibitrus. ¹⁷Iyaka a wen Izabedi gi Iyahaya aweneziri Iyakubu anyiri ahma bi intiba Ibuwanarjis bewen gu tara ge pan, ¹⁸ge Andarawus gi Filibus gi Ibartalamawus gi Matta gi Toma gi Iyakubu awen Ihalfa,gi Itaddawus gi Isaminu Ba-kananiye, ¹⁹gi Iyahuza Iskariyoti anyiri ari fuluguni. ²⁰Ne kannu ge sal ni , ni nugu chung bei be mile, uko gun kiri bere kumbi gu ya ikyiuya ni. ²¹Ni be nyi biyau be kon nenu ni, ni be bei wulu nibe ge kar-ru,na bei toh shi a sang'u ge mina-ngha. ²² Be nyu wal biri be ba ge Urushelima ni na be toh shi Iba'alzabu ba ya yang gu , ashi rigbana agam ninchagra ne willi inchagra gu. ²³Iyesu bei zilabi gu ko-ngha ne bei ya bi gu me iwi gu kyiele,"Beri leneni gi chagra winni gi chagra?" ²⁴Rigam ge kabbe sal be pala ni di sangu gu keng. ²⁵Gesal ge kab di pala ni, ge sangi gu keng. ²⁶Gi chagra ga lira gi ni ri ki-ngha ni gi sangi gu bira gu keng rigbana-ngha ri lalgi, ²⁷alag sangu gu bira gu kana gesal anyie rigbana ne yan iki-ngha ne pang are yu lab bu a pang ba ne pang re kyiya a yan iki ge sal-ngha. ²⁸Amin pah-ngha ge diduk gu vulu giri be nyanyi lehni beri filabi ga ge diduk ikii-bibi. ²⁹Anyiri a wari lal ge lum Agwapan be ra gwobu'u ga ikii-bibi apang ri lul-lu. ³⁰Iyesu a toh nenu gi ilohri ben ba toh shi," A sang'u alum asheshi ya ni. ³¹Ne aye-ngha gi beweneziri bei ba be keng giri yuda,na bei tuma gen wa. ³²Nibe kanbi ge tou ashi, ayeng gi beweneziring be shiga tinni, be shigu wang. ³³Ne be nghar bi ma,"Be nyanba shi ayemi gi beweneziri mii?" ³⁴ Ni bei kigli bila be nyiri be sisila ya kannau ni ne be toh shi,"Nun bila ge firi bem ba ayemi gi beweneziri mii!" ³⁵ Anyiri a le ukiri Agwapan wa ni apang-ngha shi awenezirimi ge fong mi ge ayemi.

Chapter 4

¹Ne be lugu gu lullu gun gang guziri gu lulle , ni be nyanyii buame bei chung ya kannau.Ne wa bei kana kwelekwele gu me guziri gu lul-leh nyinya sisila gu meh ge diduk be nyiri be chung gu kor gudan guziri gu le. ²Ne bei lullubi iki gi mimeh gu me iwi,gu me gu lullu-ngha,ne bei toh shi,³" Nunso ge linlang," Anyi gu wul akannu uku tugru ilo.⁴Ne aturuni,ni izile ilo bai kpa gu tira, ni ninung nya ba be yangu.⁵Ni ze le ilo nyiya kpah gu pang,ukori ire kummi ribung gu ni, gi kper-ra ni bei kogloi,nenu ire kummi ribung ge kingkang nii.⁶Unum usan ni bai kogloi nenu annan-ngha a re kum'mi dibung. ⁷Izile ilo ikpah gu me akan ni bei kono,ne kannu be nyinya firei bung,ni nyieya re kummi iwen.⁸Izile ikpah gu ko ri bung di shishi,ni bei kono nyah leh iwen be yah kum ningye isog-iciya,isog icunu ya mu ma a tade nugu sele.⁹Ne be toh shi,"Anyiri ashi ne atong gu konni ne pang kong."¹⁰Ge kar giri Iyesu a liga gun zun-ngha guni, be nyiri be liga gun gan-ngha ni gibe wen gu tarba-ngha ukop ni be pala be libi'u giri ki ku kyiele iwi,"¹¹Ne be tohbi ashi,gu kwo anung be shigri-ngha rigam Agwapan gu me iwiwil, nyibiri be shi gu unyi ni be yigri be gu ume iwih¹²inde be gere bila be juli be bila ni be sang be gu yi,be gere kong bejili be kong ni be san be gu kpele,kulu gu shini be kigli ni be filabi ga."¹³Ne bei toh bi ashi, anung sang kpele-ngha iwiri leh?Wa usombung ne nung ri kpele unteg-ga-gu?¹⁴ Anyi gu tugru ya a tugriu gu kyiele Agwapan. ¹⁵Inyiri ikpa gu tira ga ni be ba shi nyiri be tugru gu kyiele Agwapan gi ikol amaa be ge kong ni, gi kper ra nigi chagra ba be kyio ukiri be tugri a kol-la ni.¹⁶Ilohya ni be nyiri be tugru gu ume igbang ni, be ba shi be nyiri be bah kong gu kyiele Agwapan ni be ya nghar ni kol ikiyi, ¹⁷be ba geduk be sang bi ni riki,be sang bi ni rigbana, be yi impiya ni,ni be yakpa,¹⁸izile iwi ya shi in yiri ikpa gume akan ni,inya shi be nyiri be kong gu kyiele¹⁹ni ki gu lo'uyi gi gu lel gukum ginin tah izile iki-ngha be der uko,ni gu kele nya juli sang gi ri bili. ²⁰Inyiri be tugru giri bung dizam ni, ben ba shi be nyiri be kong gu kyiele ni be nya-nghar ya leh ribili guni ben ba shi ni ribili isog iciya,be zilanyi isog icunu,be zilanyi atade,²¹ne bai tohbi ashi,be nyina ba ni bitila gume gesal ni be fila ni gingyeh ,tibi be nyina tibi gu fung uku nina le?Be nyina ba gu be labgu kori be tirbi gu ni. ²²Ge diduk ukiri be nele ni be shi nu kpele'u ukiri ushi ututugu ni be shi nu ba nu wa ga ben.²³Anyiri ashi ne atong gu kongni apang rikong."²⁴Ne bei tohbi ashi, nu so amina- anu gu kiri nu kong ni, gin tiri giri un mag gu ni gin ka nari mag ma,be ki konno ga. ²⁵Anyiri ashi nu ki ni awa ni be kow ga, anyiri a sangu ni,ni be-nghar gu gu ko apang ni be konno a nyiri a shini,ne anyiri a sangu ge shang ni ukiri ashi ni be ri kiyo gu.²⁶Ne bei toh shi, gesal digam Agwapan ge shi ne anyiri a tugru ilo-ngha giri bung ²⁷apang akpinna, a sonno ni ge shiya ni ne bei yi ilo itar ya kwono apang re zau ilohri guba nenu ni. ²⁸Di-gbug kono iki giriki-ngha,iloh ya injii ²⁹Ni ilo i bira ni,ne bei kiyo ilebeji ya wagu ge didir, anya shi diwong di ba gu ka."³⁰Ne be toh shi,"Ashi ne dildi mak gu gi gesal di gam Agwapan,iling iwe gu kyiele ne dil di lul ni andil penne be nyanyi akii? ³¹Gu shi iwen ikpung ni, iyiri be ge tugru ni ime ge shuen gu me ilo gu lo-uyi. ³²Be ge tugru ni,iri kono isele ikiri be tugru giri namma ni,niya ya le ayag ge meme in de ni nung ge pan ri kum ikiri be wani wiwillah.³³Gi iwi gu kyiele gi mime ni yiri ni a kyiele be iwi gi lohri be ri kpele guni. ³⁴Ge didug ga ba gu me iwi ya a kigilin regang ni,ne ya par bewen ilam gu tarba-ngha ge cincang.³⁵Gu zile unum ne alle-aleh ni ne be toh shi,"Di yang ugugra."³⁶Nibe be nyinya tebe kyiri be cung ni na bei kanbi gi benba gu me akwomi shi gen wa. ³⁷Ni gu luru ibila lul-le bei gu wuru ugbana be nyinya ni mininbel bei lugu gu fugru, ne kwomi be mileu.³⁸Ni iYesu shi gun timi ge mille akwomi a sila ye pan getol ne shi gu kpiri inna, ni be bei sonnou na bei toh ashi adil ri kyiriy nu de bilang le? ³⁹Ne bei sonno ginna, ne bei gaba uwuru upi ne bei toh imininbel guziri gu le ashi,"Ken ge sep, nun soh ge linlang, nu uwuru bei keng,nu ko ge diduk bei soh ge linlang.⁴⁰Ne be tohbi ashi, shi soh nun kpa beji? Dukgi kper giri anung sang ma-ngha ripang? ⁴¹Ni be bei kpa beji, na be toh be zile ma,"Aling anyenyi ye wiri, an wiri geduk uwuru gi imininbel guziri gu le mireu ulen-ngha?

Chapter 5

¹Ba kpeh gu pi ya shir a wiriu shiga a garasinawa. ²Ne iyesu su kliriu ga akomi, gabagazin yaba be yiu ne, ba klilui gu ma, u ikwigu a yih tun gun nah. ³A ye lan ga ikwigu. ba a ayiri a buru farai no, ko ba sira. ⁴Ba lap kul ne ba sira ne ugan bu turuzinba, amma a biriu a sara ga ugam. ba a yiri agra u lapidu ni. ⁵Atuk ne a idal qumai ikidgu ge igbang anyiko a so isha, an a perai ri nam ha gu ne igwana. ⁶Ne ayi yesu a klau gu nun nu a kabau ya lillugu gun sun a. ⁷A sak ride a neri gwana ya yashi, ashi foow ge mi, Iyesu aidanne gwapam anha rigam min kon gin intema agwapam za amami impiya. ⁸Ge anyeshi, anleloh injarkra iduluu gu funmi. ⁹A lirbu ashi, in timan shi yan? anwa ya gashi in tamam shi amaimai. ¹⁰A kulluu zan ba kapyia ni idupar ribuni. ¹¹Gikup alade basu bil ga gumuu ga gau. ¹²Ba kuluu anido bi bakana rinam aladu Anida kuma angar bima gu. ¹³ginjarra ba kluluu ya kana rinam aladuu ba ma, a dubu a bala. Aladun ba shiri ga belle ga gwon ya kanau guma, mininbel. ¹⁴Ba u pee aladu ba kana umeh untong kannan bama iyal abindiri a bani.ayanyi gaginkan ba kanbi gayi ukiri abani. ¹⁵Ni bababi guko iyesu ya yi ayinkoi ashine ginjarra allilau, gumai amina a akyerai ga alap, a be kong ribun. ¹⁶Bayi bari baba u balla ukiri a bani nin chackra ni basah ya kappa bayayi gukiri bayi ni giriki ukiri aba aladu ni. ¹⁷Bayiko ba kau a iclulu gupar ribung ama. ¹⁸a yiri inchagra shine rigam giri ki hani ne ayi iyesu a kannau akomi a kanuu a kullau iyesu ya lullu. ¹⁹Inkiri iyesu don, uni. ga san gassalla nun, gu ko bayee num ga pahbi gukiri upehri ichindel allaima. ²⁰A yinkon a kannau guma, adikafols aki na pah ukiri iyesu allaimani gadiduk gamma dukpa beji. ²¹Ne Iyesu a kunnu gu akpe gu ziri ni mininbel ugupiya gumi komai gikup na kaunau, ringang ishil. ²²Azillai ayin allailam ni ayiri ba sallah ashi iyayirus, aba uko rine ayibini a lilligu sun. ²³A lau ne kulluu, ashi aidan mi samhu alan gba ashe a kaka nu ukpu, in kullum dei kania asalmi a tallau uyi kiriki inda ari launau. akum ulan." ²⁴Anula ya lulluu bi bayayi gakinkan ba kawu ganwa ba mau. ²⁵A kyel udin adin abaji ama umaille gukup ne palla. ²⁶A piyau ga kin kan ni ripan akaulu guko bayi mirai gukan a pel e killi kakigan, ara gum uln ba abinna sai u yara. ²⁷A kon iyel iyesu ni ne allau qun tum a ne sin umai ayayini a biya uye alap. a ulu rika ya ya ashi ni ne allau gun tumi a ne sin umai ayayini a biya uye alapia. aulu rika ya ya ashi anula ga piya alap ani ari lannau. ²⁸apiyau ni uwiri baji a ya ken wu a. ²⁹A kon girinam a a lallau, gu piya ulang. ³⁰Nwanni iyesu ayi rigam a wulu gu ko a ne ya toshi an ya biya alap mi? ³¹Bawan utarba yagshi qumai lullai ayayirini un ya shi an ya bi yami? ³²Unkani iyesu dullu ya yi ayiri abiyauni. ³³kyella ne aza ukiri a bauni ne aba gumai gu kyalla rinam nu yllilugu gun sun iyesu ni ya pau ripan. ³⁴Ne ya yah ashi, u ma ripan alangna ne anwo, sin gagan ungum ulang ga wuyu." ³⁵Ne a kyelle ga akyellni ba yayi rishi quda qullui ba yashi awen akpu shiba inwo ri pilli an yu lullu?" ³⁶Ne iyesu akon gu kyelle amani, ne ya ba u qunson guda gulluu, za a kon ribun mariban napandang. ³⁷A raiclou ko giyan alan ne awaba aulinni l bitrus ge yakubu ge yahaya awanne siri Iyakubu. ³⁸Baba a sal ayi allailai basusa ni ikol ibibi. ³⁹Ne a kana gassalani ne yaya bayayi" shiba unun su borro qullah nigu sa? awenna ara akpupa a kpiri nna ya. ⁴⁰Ne ya farai gu kally. a weri nem ba gaduduk ama. a salla allelai awanna ge aya ma ne bazilei yiri shi gamban ne yaba kanna gukori unwannan shig a ni. ⁴¹Gu ko yani unwannan ya qushi akau a maille ukom ne pallaj gu koyani. ⁴²Bayinko amaya ribun ga ginkah. ⁴³A kyeb l gakingan zah alan ba mau lkyiyya.

Chapter 6

¹Gidobi yaba gun tun ama, bawan gutarba ma ba lullu. ²Ne gun bun asabar yabam a kanna guda guko gkwapan ya lullu. bayiko ne bakon gullulu am, ballen bakon ribun, ne ya ashi akum i lau gulluluri gashi? alin llan gu zabin ya agwaoan amman nanu? ³Ayiri ba ayu sep inki ba yalle wanne imaryamu, awanne ziri yakubu ge yosi ge yahuza ge saminu san baulanne ziri ama ba idanne kyel an del shi giban ba ni? bara konbi gushinshi guma gulan ama ba don iyesu. ⁴Iyesu ayeshi ba surbi bi atima gayya ba sai ge salgna un tonggna guci an. ⁵Ara barau gulle ulluki gu pah bajiba gu koba mayi afeten ne sanbi galanni atilan uti kiriki ya launar ne mba. ⁶Gusan mripam ama a man ribun ya ganelu iton ya kina lulluga. ⁷A salla ba yu tarba, a biyu komb ne balla, ya tarbab ga paa pal, a mab rigwana ge ikini inchagra. ⁸A yabi azan akyau uluki don gusin a ba kyan ubang kandan ba za a kyan a yaba ko inpak ko ikkil goma inpak ama. ⁹Niba san a taqa ipandan kurshie ataibe gukirri apalla ge rinam ama. ¹⁰Ayabi ashi inka bakana a ze nai asal ni ne nun lau lau ge salla har akaryu yannu. ¹¹Inka num gannu azalle unelon barra agharr nun ni, ne nun sal ganfun gu faranum ne bane gamag goma na yun tong a. ¹²Ba ya kanbi yaga pah ba ba yanyi ba nwo aben abbebi a ma. ¹³Ba winni inchagra gakinkan neya dugu bayanyi gakinkan dpep ne ya langna nen anwaagam Hiridus akonni, ni intema iyesu alle basau kakinka guko ko gangang. Bazilla, yi baya ashi i yahaya anyu sallah ullu ya sannau bayiri baido kpiribin inkaso a del la, abin akwabaji gu. ¹⁴Bazalleini bayashi, " illiya," bazalanyi baya ashi anyi tama agwapan unidun kukur anwa ba. ¹⁵Ni hirudus akonni neya toshi, iyahaya anyiri a kpaurikiy anwa a sannau. ¹⁶Adon Hirudus ye sau ne bafrai iyahaya ya lapbu qe salba sara don Hirodiya (akyell Ifilibus aidanesai'a), Ne a balluni. ¹⁷Ne Iyahaya aya Hirudus ashiba ulla follau a bal akyell aidaniziri'aba. ¹⁸Anwa Hirodiya atibi ari pelli, urai laiba. ¹⁹Ne Hirudus akogu ribung Iyahayani, Ne aza'ashi anyi ribanga. gean'a digwapan yawu. Nannu yani Hirudus ara Wau ulluki baa Iyahayaba, anyine ya banna agakon iyahaya allai gudamni. anyiri lai nibabejibekyii anyine kon gu kylla'a. ²⁰Nanu yani e Hirodiya anyine lai gukiri awa gullaini gakarri gunbun ubia gukilli iduni, Ne Hirudus allai abiki dun maya kakunri ballai ilamp rigam-ribun. bayi gunsun ri shigumai Agalili. ²¹Annen ne Hirodiya ne Hirodiya aba yaba laibe gutak,gutak ani gukwashi Hirudus ge genyu'a. Ne a gamma yaya uwanna ashi, "Lirbi duk kukiri inwani amiri laima"²²A selli ashi, "duk gukiri gukiri anwani, miri laima ko miri kap gumgoldi gammuni." ²³A idullu yaga lirbi ayema, "ashine miri kyau ashi amami?" aye ya yashi rikyi iyahaya ayi guko salla gulur. ²⁴Neya Filiu ne gadidir nni gumai guda gushung guko gagamma yayau ashi, ammi ulashi ummmmi riki iyahaya anyi lai gukosalla gulur gumai gupil. ²⁵Gagam alai Ikol ebinbi gakinkan awurika yaya baya kankun, aragwa wushine a tuniduba. ²⁶Ne gagam ya a tebma bazillai asoja ya yau ashi gabani riki iyahaya. Ni isoja yaga winni riki iyahaya ge gasal ba sara. ²⁷Ne aba ni ni gupilla yaba awanna yagama aye'a. ²⁸Ne bayu tarba iyesu bakon iyallani, Ne yaba yaba kyau gukumia neya Fifal gumal ekuga. ²⁹Bayu tarba iyesu ba, ba guko agwapan, yaba pau gukiri ballai, ge gukiri ba lulluni. ³⁰Neya taubi ashi bakan bi gulluko ne ba cicila gunsun ama, don ashi aga baimaiga, don ashi ayaye cin nakabi gu Fili, bara gumbi gupaimai kon'ushini bari yayani. ³¹Neya kanbi gukori bari cicila gummai akomai gunzun ama. ³²Bayayi ga mamai ba nhar gukelai ma neba cin gu cin ama neya idikribi gumai gunton, a nugu ting neya mai gadidir. ³³Ne bababi gunson Iyesuni ayi gukup nayayini ne yakon gukup ma done ashine bataini a sanwu ni bayuu pia-- ni. Neya ferai gu lullu- bi abin a mamai³⁴Ne anllai alleni, Bawani utarba Iyesu yaba yau ashi, guko yani ashiga rigan gashi gakar akannu. ³⁵A tarba bayiko don bakana guma nun itung ikukun ge itung afaifen ge ballaip kukyauyama³⁶Ne ya mabi nhar ashi, " nun mabi aya ma baya." Ne ambaya ashishi, "bagayya ba gallap getnkuna bamabi baya llai? ³⁷Neya yabi ashi, " egwalla anfurur ammam Nenun shine amba? Nuncin nugayi." Ne bayini Ne- ya ashi, egwalla ge chuu ya ge ivong apalla. ³⁸Ne atobi bayiko ashi, ba cicilla ga bung ashinu. ³⁹Neyaya bi ashi ba cicilla gini kinu-- kup azillai shi azillai - kikap atadai azilla esaugi chuu. ⁴⁰Ne - akyau egwalla getankuna, achuu ne Ivong a palla, a sack riki gapapan, asuu, yamma baidanni tarba Iyesu, geba kap a kankama niba yanyi gaduduk. ⁴¹Gaduduk gama baya neya fugu. ⁴²Bayayin baya genkuna ba Bamai a tadaai esuck gechuu⁴³Gikpraa Neya ba bawwanu tarba iyesu bayan akomi bakanbi gunsun anwa rillulbi Ba kanbi shaida. anwa ya ken don Atiba ayayi. ⁴⁴Ne bakanbini anwa yayan appan rigwan ba kullu agwapan. ⁴⁵allei alleni nekomai idaga chachi genleng anwa kuma yakanidu geguk gin zuna'a. ⁴⁶Ne a leloppi guko peillabi nu uwuru yaba da, abi guko gusing. gumai gakar a karfe anar ga shaishiya niya Filliu, gukoma nerasing gumai gilleng, awagu sailai gun sun, ama. ⁴⁷Nebayi yeyauni asing gappan gileng ne ya pani anapeshe yani, neya teesha. ⁴⁸Ne gaduduk gama Bayiuu, bakon ribun a feraibi. gukoya yani neya kyallo gibanba ashi, nun bunmi neri gwana! nunzan kon ribun!⁴⁹A kana gumai akomai gebanba, nu ululuru ya kenwuru. Ne ya kon gupwabaji gakinkan. ⁵⁰Bara kpelebi abin a egwalla ba. Ne baya gimai ekollama Ne filli bane guke ugwana⁵¹Ne Ba kpebini baba ribun ajanisarita neya sau akomai asara. ⁵²Neya wullubi ga komai ne bayayi ba kyell ashi iyesu ya. ⁵³Bayayi baya ya wu gupak ribun ama, babani bayuu san galang gumai guki nanama gababi gukoma dukgu kori bakon ashi abimma. ⁵⁴Kokashi ne akannani guntong allaile guntong

afefeng, ko, gumai ribbon,a babani bayu san galang guko lirbi kii neba kullui ba peya alap'a duk bayi biri biyauni
ba lanlanbi

Chapter 7

¹Afarisawa bachun guko iyesu neba zillai ayi Walliwal babaga aurushalima.²Neya ashi bazilai gumai Bawanni Tarba iyesu baya genkuna ne gunyi riliki ama, anwashi, bara kurabi gunyi gashinshi ba. ³Don afarisawa gadiduk ne ahayudawa bara yabi aya bataraine ba kuro gunyima gashinshi basugu lullu ikkina ayinikun. ⁴In afarisiyawa ba uilli guko gullibi akki, ripan'a ni Banya neba salla ne kami - shine baya gikyauya. azillai abin kukurkur mawu launini, ni gusalla Agwatau Nenugu, neba zillai Innugu Azinariya har ni guda yaya.⁵Afarisawa balai uwaliwal ne ya lirbi Iyesu ashiba baidanni tarba Iyesu azillai abin kukurkur, donba yaya ba tarai ni ba kura guyinma niba? ⁶Awan ya nhar bima ashi, ishaya allai allala ge bayu lai giba yibi, ne awal ashi, ba yayi bari suga laumi gayuu gura kanau ge kaulamai shi nunum nime. ⁷Abin abbel niba laimi kubiya gubel masugu yirimi gumai gu kiri ama, ⁸Nun ta kukele agwapan niya jyau anu ya kaba abinna ayayi. ⁹Neyabi ashi, nunlai dikon indai ninun kunnu iwor agwapan, ne kachubi ashi asaunnu ni ilam nu biya rikinun ya saillai nunta aladu agwapan numba bun anun. ¹⁰Koni imusa uwal ashi, "ma ayeng ge atang." Duk ayiri atogo ayeha ge atehangni ayiri aviri chuka ayehan ge atehangni agwawushine atuwa gu uko¹¹Nunya ashi, duk anyiri aya nin bayu biu, duk uwai agwawushine nungum ne bazillai anunni agwawushine ashi giringan (ashi min Nanna agwapan). ¹²Don nunu yani, Num mau rigwana azan'a lai atehang ge ayeha wuzilai uluki. ¹³Nunyan gukyellai agwapan abin abel, Don apaarari nun nannabini. ne azelai abindiri llaura nununlai. ¹⁴Afli salla guchung ni bayayi, ya yabi ya yabi ashi, nun gal gatung nanun yee. ¹⁵Ba azilai gukiri asau azilai yi ari buruu yigri nanida inka a kana gumai gufunhan. Nun yani, duk nanun yani, gukiri awulu gufunhani ari yigribi. ¹⁶Anyiri shine gutung gu gunni akan. ¹⁷Ne Iyesu aido guchungg nibayayi, akanau gasal, ni bawani tarba Iyesu ba lirbuu ashishai kukiri apayani ashineni. ¹⁸Iyesu ya yabi ashi, ashi, nun sannuguza? Tibi nunra zanun ashi gukiri akanau gufun ayeyini dag atinni asanwu bura yigri na anwaba. ¹⁹Don arra burau gukana gikolhang ba, sai ashi akana gumai, aviri wigriu ne ukwa sing ritigi. ashi gawunwun. ²⁰Ashi,duk gukiri shi gumai ayeyini awari yigrinanwa. ²¹Don gumai ayeyini, gumai gikol hani, abin abebi, guk san shishi, gu girri gu paipai ayayi. ²²Gunji, inta, refeng gulair ayayi refemi riki gidol, gulaga. ²³Duk eke abebi, a wigri giri nam ayeyi, bayine yigri nanwa. ²⁴A yauu ya kanwu ribun a tyre ga sidon ga arawashi alau zaashi ashifaba. Bu nwa nacle yaba. ²⁵Azle akyel an wuri awen gnashi alum abebi akye la gu kong guba Iyesu nebe lilligu gun usong gna. ²⁶A kyela shi gi bung a Girka itiri gna shige afonishiya. A Kullu a winn alum abebi yagu u kwo awengna. ²⁷Ne be tou ashi Nwo be pill be wen kusang gi gam be kyo ikkyiuya na wen ba na ma ninja! ²⁸Nya tou ashi "munya mungni, ge kan gi cagra gi ulugi giriki awen" ²⁹Na Nya sau ge kum awengna nana ga pan ukuna, gi lagra gi wulugi girinam gna. ³⁰Nu wudu gun ungan asuri ila ungan a sidon, kabi diyama a Galilee gun gan a Dikafolis. ³¹Ba bau ne alan tongi be kwulun a tla nyingna giril kyi gna. ³²Ne be tallau gume na Nyayi kabil rigam, nebe so guyin gnage atong ngaa to benkyi gna, ne be piya rilup. ³³Abe bla ge pan, nya taka infiyana nya tanashi "i fatha," ashi penne. ³⁴Gu ukwo nebe mau gu kugo atong, ukiri ulap di lup gna ni unwou, Nebe lugu kyele ga shinshi. ³⁵A kyang bi ashi be zang ya ale eok. nu gu kpang gri a lebini, be pa ko geshi. ³⁶Be kper bejii ashi, "Ale kogeshi ge shinshi aso be lantong kyele ne be nyu sang, kyele sugu kyele."

Chapter 8

¹Ge ibu-angha gekup na nyaanyi chung ko ikyuya,iYesu nyaa zila bewen gu tarba-ngha tobi ashi, ²"Ami kugo akubu ge gri,nenu be shi ge mi ibung iciya koikyuya." ³ Ami ge ti ba bi gi yong ni be ga kpa gu vulu amina gu utura,be zile nyi ba ikwo inung. ⁴Bewen gu tarba-ngha ge shi ne andil ga Kumanvru atankuna ale gu me ge lumu gri , anwuri a ga mile be yi bri ni?⁵Alibi bi,"Anuru atankuna'a amang nung shi?" Be nya toshi, "a toppa." ⁶ Ne nya tobi ashi be sisila. A kyo anvru topp, a kol gu peme, ya wire anvru y to be wen ga trba ngn be kap be nyayi. be nya kap bima.⁷Be shini ivong iwiwe ge fiyen. Akol gu peme, ne nya tobe wen gu tarba ngna be kap be nyaji. ⁸ Be ya be so nya fugu. Be nya chung antega. ⁹Nya mile ningye in toppa. ¹⁰Be chi be kol gakili guna gu ukwo. iYesu ya ibabi.Gu ukwo ne nya kana komi gi be nyu tarba ngna kanbi gu pak Adalmanuta.¹¹Ne be fari siyawa nya ba be lugu ya inanng gena. Be ashi ayigri bi ge mak gri ge wulu ga pan ni, be wa gu melleu. ¹²Atalla infiyana ge rilum-ngha ne pabi ashi, "Shi sho izam ri wa gem ko gu ya inang ami pa nung, ku ge mak gri beri ma izamri ni." ¹³Ne abe nwo bi ya kono gu kana akomi kaw ubiya gineleng.¹⁴Ge kar , bewen gu tarba-ngha be jili guu kyo avru.Ni anvru azing ya tek gu me akomi.¹⁵Amabi ikiye,"Nun kana amina nung ge yitsi aFarisiyawa ge yitsi-ngha iHiridus."¹⁶Bewen gu tarba-ngha be lugu tang gu me ma,"Ne andil sang ya ne anvru ya le." ¹⁷iYesu za nu gun ka,ne nya tobi ashi,"Shi so nu tang ge abin sang anvru?"¹⁸Nun shi iyi, nun re bla nung? Nun shi ne atong nune kogo-ngha?Nun re kpiri nung? ¹⁹Ne ami wi re anvru gume ni be nyu ukigli gu chu. Ningye in mang ne nung kum antek? Ni be nya toshi,"Ningye ukop nin pala." ²⁰Ne mi wi re anvru a topp gu me na nyanyi ukigli guna,ningye in mang ba ne nung kyo antek? Be toshi, "Intoppa." ²¹Gi kper gri nung sang kpele nung.²²Be ba a Baitsaida be nyu ukwo nya bau ne azile afuk,be nya kwou ashi, a piya'u.²³ iYesu ya bung gunyi afuk ga,nya tallu kanu untimi untu-ngha.Ne ya cur benki-ngha ge iyi anyi kwo, ne nya kono gu tilla anyi-ngha giri kii anye ni, ne be libi'u ashi,"Un bla uluki le?"²⁴Asag iyi nya toshi,"Amin bla be nyanyi be sing ne ninkini."²⁵ Ne nya kono gu tillau anyi gi iyi-ngha,anyi kwo be penne iyi-ngha,ne be lugu bla ikwo ge shinshi. ²⁶ iYesu nya tibau a sau gesal gu ukwo,atou ashi,"Zang kana ume utong." ²⁷iYesu ge bewen gu tarba-ngha kana itong aKaisariya ungha Filibi.Ni be shi gu tra ni,ne be tibi bi," Shi ni be nyanyi paa ashi ami shi anyan? ²⁸Be nya mau gu za ashi,iYohanna anyu salla gu lul.Be zile nyi toshi,"Iliya",ni be zile nyi,"Anye zing gu ume atiman Agwapan." ²⁹Alibi bi ashi,"Anung ni ,shi ne nung zila mi?"iBitrus nya toshi,"Anwu shi Agam." ³⁰ iYesu ya tobi ashi be zang be ya alok a luki giri ki-ngha. ³¹ be lugu lullu bi,ashi di gbana ga ne awen nyeyi so impimpam.Nin gun chi,gi be nyu wal ge nin ce aku,be ri tongnu,be ri pellsu.Gu sele ibung iciya, ari nyiya ge be nyu kpiri bi. ³²A ya gu unyi.Ne iBitrus bei zilau ge ringan nya lugu nyereu upi. ³³Kwo na iYesu kyigili bla bewen gu tarba-ngha ukwo uzing na nya nyiya iBitrus upi ne pau ashi,"Villa untimi mi agam nin chagra, ne anwo lul ne ikyi na nyayi ya ingbem,kwo-ngha Agwapan." ³⁴Ne nya zila bi kub ni be nyi ge bewen gu tarba-ngha ukwo uzing, nya tobi ashi,"Anyiri awa gu lul mi ni ari yi nang ri kii-ngha, a kyo a kagla-ngha ne lul mi." ³⁵Ne anyiri a wal ikol-ngha ni, ari kum gukpu.Ne anyiri a kum gu kpa-ngha ge mi ni ge iyal ishishi ni ari kum gu funu. ³⁶Shi ri ma anyenyi gu kum age kum gulunyi na nya tak ulan-ngha. ³⁷Ashi ne anyenyi ri ma ga ka ulan-ngha?³⁸Anyiri a kugo uwami ge ukyiele mi ,gekar uji ge abin abebi izam gri,awen ne nyenyi ri sau uwa a ge ba ge unle ateg na ge belum be kii.

Chapter 9

¹A tobi ashi,"Dipang ami ya nung gume nung,nun kegre gu firi ni be ra yibi gukpu ni, be ni yi gesal Agwapan ba ni rigbana."²kaabi ubung unchunu,iYesu sing ge iBitrus, ge iYakubu,ge iYohanna kanbi ge pan gekong gun zung ama.Ne be shi ye leu gun un song ama.³Alap-ngha be jara,ge pinpung sel gi gbatal gulunyi.⁴Ne Iliya ge iMusa nya wulu bi ma, ni be kyiele ge iYesu.⁵iBitrus nya-nghar iYesu ma ashi,"Ichasal, gufolo nen andil shi firi ni, nenun bla ni ri viyana iwuwil achiya,anwo uzing,iMusa uzing,ne Iliya uzing."⁶(Ne are zau ukiri ari ya ni,be kogo ri bung).⁷Ame wulu nya le iwiwil fla bi.Ne iwi be wulu ge pan ge amel,"Anyiri ya shi awen gubiya mi, ya kong gu kyiele-ngha."⁸Ne be bla ungan amaa bere yibi alelok,iYesu ni be yii gunzun-ngha.⁹Ni be lugu sigri ge kong ni,ne nya so bi rigbana be zang ya alelok ne awen nyenyi nya gukpu.¹⁰Nun bere yabi alelok,be kyiele gu ume maa," Shi shi gu nyinya gukpu?"Shi ne paa?¹¹Be libi'u, "shi so be nyu wal toshi Iliya ya shi gu song gu ba"¹²Atobi 'ashi, "Iliya ya shi gu so gu ba, aba tarbo akyi ge di duk.¹³Ushi gu wal ashi a wen a myeny, ri so ge pimpam go ko ge shi ni be ritongmi? Amin ya nungi Iliya ba be le ukiri be wa gu le gen ni, ilori ushi ge iwa geri ki gna ni.¹⁴Mi be ba ukwo be we gu tar ba ni, be mya yi gi kup ni be nyanyi be kanna bi, be nyu wa sugu ya inang gi bembar.¹⁵Ni be yi Iyesu ni gi kupini be nyayi be kpa beji nil be ting kang bi a kwa gna, be nya billiu.¹⁶A libi be wen gu tarba gna, " nun ya inang gi bemba?"¹⁷A file anyi gu me be kup nya mau gu z ashi, Anyu luku, amin ba ne a awen aci mi gu ukwong, ashinni alum a sorrou gu san bra gu kyiele.¹⁸Anyani freiu te gri bung,ni ben fugu wiri ga nyu manna aziri,ne ba ge kpigaka,min to bewen gu tarba-ngha ashi be dau a wulu bere bira bi."¹⁹A be ashi, uchi gu sang ma ri pang, ke kar ge mang ne mi shi ge nung? Ke kar ge mang ne ami ri dele ikol go nung? Nun ba nen nwa gu ukwo mi.²⁰Be ba ne we ne chi gu ukwo-ngha. Ne alum a yi iYesu ni, ne nya so awe na u kper u kang. Awena kpa giri bung ni ben fugu wiri ge nyu gna.²¹Iyesu lii ateh, " geling ge kar ne le nemung le? Ateh toshi, ge kr gu bi'u."²²Gu nyani teu gu ula, ge imininbel ni gu wa gu pelli, udil, nin well ya gu".²³Iyesu taulashi, " undi bra ni? ko geshi rile ge anyiri a ma ri bang ni?"²⁴Gekara ateh wenna wi'isha ahi " amin ma ri pang" well gu sang ma ri pang mi.²⁵Ne Iyesu a yi alum abebi bi u kwo ama ni, abe mya upi ashi, ani song niri gbana, wulung gu me gna, nun zan gna ikono gu ba kwo gna.²⁶A wi isha, kpa awen na ukang ge kin kang ne nya wuluw. A wena le ne a kpu ni, uncle nya toshi, "A kpu".²⁷Nenu ni Iyesu be fre u nyi gna sag gu ge pam. awen be nyin ya kikeng.²⁸Ne Iyesu wulu ge sal a ni be uwen gu tarba gna be libi'u ge ri gango ashi, shi so andil re daya?²⁹a tobi ashin ilori re wiriu sai nug kwo³⁰Be wulu gu fani be nya selle kanbi aGalili. Are wau ashi alok za ukwo ri be shiguni.³¹Ne lullu bewen gu tarba-ngha ni,atobi ashi,"Awen ate be ri mau ge anyi ni be nyanyi,beri pelli. "Be ge pelli ni, ibung unchiya ari nyinya."³²Bemba re kpele bi gu kyiele-ngha,be kugo ri bung gu libu'u.³³Ni be nya ba Akaparnahum.Ne kana gesal nya lirbi bi,"Shini nun kyiele ?"³⁴Be so ge linlang. Be gu sing ni be nyi inang gu tra ashi a nya shi a nyele gume ma.³⁵"Ne a sista ni ne nya zila be nyu ukop ni be pala ba nya tobi ashi,anyiri awa usongni, ari filiu untimi yume ididuk ge ume ni be gen."³⁶Anyi kyo awen afeften ti bi gu chachi amaa,fre anyi-ngha,nya toshi,³⁷"Anyira anghar awen diri gin intima mi ni,anghar mi, anyiri ri nghar mi ni a nghar anyiri a tima mi ni"³⁸iYohanna tou shi,"anyu lullu, andil yi azile anyi sugu da alum abebi gume ni tumang,andil dau,ne a're lulya ni."³⁹iYesu toshi,nun zan-ngha dau, gi ko anyiri ari le ilam ilille gu me intima mi,ne to abin abebi gi ri kii mi ni.⁴⁰Anyiri asan-nghu gendil ni ,ashi gen dil.⁴¹Anyiri a manung agboto ni mininbel gin intima mi ni ge nu shi ge Kiristi ni, dipang amin ya nung,ara takgu ri bili ilam-ngha.⁴²Anyiri aso unwen uffien ri ama ripang ge mi, akpani,gu folo shini be lap igban gu kok ge uto-ngha ni be tallau be te ge ume ishir.⁴³Gu nyin geso gu kpani,subagu, gufolo shini un kana gesal Agwapan nu gu nyi uzing,ge shini und kana gesal ula ne anye a palla.⁴⁴Be nyi wal ichang ni be melegu sele sang bi ne ichang ge ukwori alu ji re kpu ge ula re kpuni.⁴⁵Gu frang ge song unkpa ni, ebi siba gu,gu sele un kana gesal Agwapan ne gu fra uzing,neu shini unkana gesal ula ne afra a palla.Be nyu wal be mele gu sele sang bi ne ichang.⁴⁶Ukwori alu ji re kpuni,geula rekpu.⁴⁷Iying ge song gu kpani pegrey gu,gufolo shini un kana gesal Agwapan ni iyi izing ne ushini unkana gesal ula ne iyi ipala,⁴⁸ukwo ri'alujina re kpu ni ula ra kpu.⁴⁹Ko ge nyan ne beu nu ula.⁵⁰Betok shi be shashi,betok be sang be ne gu piyani,beri lene ni betok ba betok? Nun so betok gume nung, nu lo gu shini ikol gi be zile

Chapter 10

¹iYesu nwo ukwo nya kanbi u agan a yuclea ge u kabi gu ziri aJodan, ni be kum gi kub nibe nyayi be kono gu ba ukwo ma. A sugu lullu bi ilori agu leu gu leni. ²Be farisawa ba gu melliu be nya libi ashi, "Iwor ishishi ya ne achi kap gubal ge a kyel gna le?" ³Ni nya mabi gu za ashi; "Ashini iMusa nwo anyinchi wal ankpak gu le niri gbana?" ⁴Be toshi, "iMusa nwo anyinchin wal ankpak gu kap gu bal a da akyel gna" ⁵"Don di kyi gbana nung unka so ne ma nung in inyiri iwor. IYesu yabi." ⁶"Gu wulu unyi, 'Agwapan le be anyi chi'ge anyin kyel." ⁷Ne nun anyi chi ri nwo ate ge aye gna ne be kba be zle ge a kyelgna, ⁸gun pala ma ri ba inam izing. Be sang bi be nya pala ba, be ba anye inam izing. ⁹Ukiri Agwapan lab ni, kul anyeyi toshi ari pegre gu ¹⁰Ni be shi gu me sal ni, be lirbiu game ¹¹ne gu kyiele, na nya tobi ashi, 'Anyi ri a ka gu bal ge a kyel gna nya kyo a jile a kyel ni a le guji gu ukwo gna. ¹²Akyel a ge kab gu bal ge achinya, nya bal azile anyi ni a le guji". ¹³Be nya ba ni be wen be kya-kye ma don a lullubi, ne be wen gu tarba gna be da bi. ¹⁴Amma iYesu kpele bi, ne be kong ububi nya tobi ashi, nwo be wen be kya-kye ba ba ukwo mi, nung jan da bi, ge sal Agwapan shini ge gna iloma. ¹⁵Di pang in pa nung Anyi are ngna ge sal Agwapan ni be wen biri ni, be ra kana bi ukwo." ¹⁶Ne nya fre be wen a ge anye ma ne mire bi ben kyi ba shashi, ne talla anyi ge a kye ma. ¹⁷Ni kan ukwu sing gna ni, a zile nyi libi ashi, "anyu lullu, shi ni ami rile ne min kum ikwo lo unwu sang a mile?" ¹⁸iYesu toshi, "shi so nung zila me ashi Amin shi a sheshi? kwo nye she shi sai Agwapan gun zungna. ¹⁹Nun ga iwor: Za gna wa ri lee ukiri ne zang ni zagna lebin abebi, ma atehng ge ayeng gu meh." ²⁰Anyi, kwo to shi, "Anyululli ami gu le ge diduk, ne min wa awen pari." ²¹iYesu nilau ne be biya u ne be tou ashi, "ukyi ni nu kap be miri, un di shi ni gu kum ga pan. Nun ba un be lull mi." ²²Ne kong nung ni, ikol gna be bong gni nebe sau ni ikol ibibis din ashi ni gu kum. ²³iYesu bla angams ne to be wen gu tarba gna, "Gu ri shini riler ne anyu kum kana ge sal Agwapan!" ²⁴Be wen gu tarba gna be kpa be ji ge iwi gna. iYesu be kono gu ashi, Bewen, gushi ni ri ler nugu kana ge sal Agwapan. ²⁵Gu sangi ri ler ne irakumi kana ge sal Agwapan." ²⁶Be nya kpa beji ge kinkang gi be zile, "Anyi ri kum gu gnar?" ²⁷iYesu bla, nebe toshi, "Gu ukwo anyeyi gurile, gura leu gu ukwo Agwapan." ²⁸iBitrus be lugu kyele ge anwa, "Bla ri nwo kwo ge shi nya lull." ²⁹iYesu ya ashi, "Di pang amin ya nung, ko nyiri awo ge sal, ko aweneziri ko a fong, ko aye, ko ate, ko bewene, ko a lam, don ami ge iyal ishishi ³⁰ira ngnaru a kar a tade gu lunyi be sal ge be wene ziri, be fong, nin yeh, be wen, ge alam, ge ipimpam ne gu lunyi be gi ge kar nu sang a mileh. ³¹Be nyu song, kabi untimi, ne nyun timi ba unsong." ³²Beshi shi gu utura gu kabi aUrushelima nen wa shigu unsong ama. Be wen gu tarba gna, be kpa beji, ni be nyi bri be lul bi kpa besi. iYesu be zla be nyi kap nibe pala girin gan lugu pabi ukiri uri bauni. ³³"Yi di kaya aUrushalima ni beri ma awen anyeyi gu ukwo ichi gu lullul gi be nyu wal be ritong nu kabi gu kpu, gibe gyu. ³⁴Be ri kalai, cur ru niben kyi, sarbau nibe pelli, gume ibung ichiy ari nyiya." ³⁵Iyakubu ge iYahaya bewen iIzabadi, ba ukwo gna nya libi'u ashi, Ayulull, di'wa shini un leya gediduk ukiri andil libing ni." ³⁶Atobe ashi, "shini nung wa ami le nung ma?" ³⁷Be toshi, "Nwo ya di' sisle ge nwo gun unle, anyezing gu unyi iyanne anye zing gu unyi ipil." ³⁸iYesu gnar bi ma ashi, "Nu ne zan nung ukiri nun libi ni, nu ri bra gu so ge gboto ge gu sala gu lull re amiri salla ni?" ³⁹Ne nya gnar ashi "Andil ri bra." iYesu nya tobi ashi, "Gu ubyoto ri amin so ni, nundiso, gu salla gu lull ri ami salla ni anung ri bra. ⁴⁰Anyiri ari sila ge unyi iya mi ge unyi ibil mi ni, sang gu mi ga." ⁴¹Ne nkop ge wen gu tarba gna kong nung ni ne be nya kong be nang ni iYakubu ge iYohana. ⁴²iYesu zila bi gu ukwo gna ashi, "Nu za ashi be ri be kyo bi ashi be nyiri zam be gyu i be tibi bi, gi be nya ka kung gu bung ri gbana giri kye ma." ⁴³Gu risang gi nung gu ume nung. Anyiri awa ashi a za a nye ale gumenung ni, anwa shi'aghen anung. ⁴⁴Ne anyiri awa unsong gu ume nung ni anwa she aghen anung gediduk. ⁴⁵Awene anyeyi're bau gu shini be leu rigen an wa le ri ghen, ne ma ulangna ge tah gu unle." ⁴⁶Be ba a iYariko, Ne anwo a yeriko ge be wen gutarba gna ge ikup ni be nyayi. Awene iTimaus, iBatimaus afuk a nyu kullu, sisila gu utra. ⁴⁷Ne a kong ashi iYesuanye Nazarate, ne be lugu wii isha ashi, "iYesu, a wen iDAuda, kong a kubu mi" ⁴⁸Unle talla anyu kullu atong, ni be pau ashi, so ge lillang, ni anwa be wi isha ge kinkang, "Awene iDAuda, kong a kubu mi." ⁴⁹iYesu der nanya asauri gbana aba. Be nya zila a fuka aba ashi, "Le richi, Nyinya! A zilang." ⁵⁰Ne ta gu kigri gna, ninya, be kum iYesu. ⁵¹iYesu gnar u ma ashi, "Shi'nung wa in leng ma?" Afula be toshi a nyu lul, mi wa iyi me penne." ⁵²iYesu taushi, "kan, gu ma ripang gu langna ne anwo" ke kar ra ne be lugu bla ikwo ne be lullu gu utra.

Chapter 11

¹Gi kpek gri be ba aUrushalima, be shi u tur ge aBetefaji ge aBetani gige kong aZaitun, ni iYesu be tima be bala ge be wengu tarbagna ²nya tobi' ashi, "Nun kang nung untong ushi gu uwara upag ni. nun ge kana ni nun di yi gu fologi izigiki anwuri be san taba gu yang ni. Brigri'u nung bagu u ukwo mi. ³Alellok ge toshi shi ne nung le nung le? nuntou ashi. Ichendil rile wa ge didir tima gu gi kpek gri. ⁴Be kanbi ge kum gu folo gi zigiki be ge ri yu da gu unyi ge umun tong ni be nya bigri. ⁵Be zla nyi kyege ge ukwo, nya li bibi ashi shini nung le? gu bir gu folo gi zigiki? ⁶Be nya ya bi ilori iYesu tobini, be nye nya nwo bi be kang bi. ⁷Be ba ne gu folo gi zigiki gu ukwo iYesu, be nya fla a legri a ma ge a pan na, ne nya sla ga ba na. ⁸Unle ni be nyi fla a kigri ama gu utra, ⁹ni be nyiri be lul ni iwii isha, "Hossana! Anyi ben kyi a shashi, anwa ba gu me intima Agwapan. ¹⁰Ben kya shashi ba shi gu ba se sal Agwapan. Hossana ga apan!" ¹¹Ni iYesu kana aUrushalima, be kana gu da gulul, nya bla koge shi, Gi kpek gri ke kar gu sele, abe kanu a Betani ge be nyu kop ni pala. ¹²Be wulu kri na be wulu ge aBetanya ni iyong be freu. ¹³Ni abe yi ginki anfuk ge aza ge nung, ne be kanu tibi ari kum iwen. Ne a mel ukwo are yi'u uluki sa aza, ba ge kar iwen afuk san leu. ¹⁴Ne be tosh "ginki anfuk ashi ko anyu fili a ya iwen har kekar gu sang amle". Bewen gu gna be kong gu kyiele gna. ¹⁵Be nya kan aUrushalima nugu kana ma, na nya da ba nyu lii bi ge gu liibi gu, ne nya zga ukwo be nyu kyigili ikilli, gibe tol be nyu libe a taitabaru. ¹⁶Nya da, ko nyu kyo uluki ulibi ge uda ukwo. ¹⁷Ne be lullubi ashi, "Gu sangi gu wal le 'Beri zila ge sal me ge sal gu kwo ididuk be nyi'? Nun fili nung so u ba guteh na tugu?" ¹⁸Ni be nyu song gu lul ge nyu wal iwor iMusa be kong gu kyiele gna ni, ni be be wa gu pellu. Be nya kong ri bung gna don ididuk gu chung gna kper be ji gu lullu gna. ¹⁹ko ge aling anle, be nyani wullu gu untong. ²⁰Nige shiya ni be sillini be nya yi gin ki anfuk ga gi koglo ki. ²¹iBitrus a kpu, na toshi, "Anyu lullu bla ginki anfuk ga gi koglogi" ²²iYesu nya gnar bi'ma ashi, "nu ma ripang ge Agwapan." ²³Di pang, min pa nung, anyiri' aga toshi igbangri nya un kpa gu ume ri'yama rile, are yan inang gu ume ikol gna, amma a ma ripang nenung gu kyeu u ne, Agwapan rile. ²⁴Ne nung mi pa nung, koge shi nunge kyiele ge Agwapan, nun kwon, nun ma ripang ashi anwu kum, guri ba gu nung. ²⁵Ke kar ri nung kyele ge agwapan a nwo ya ga ni be bele nun abin abebi, don ate nung, anwa ri nwo nung, anwa ri nwo nung anug abin abebi? ²⁶(Nun gere nwo nung be nyayi abin abebi ama ni ice nu ga pan ra nwo nung abin abebi anung) ²⁷Ni be vi'vili aUrushelima ni, Iyesusing gu me gu da gu lull, ne be nyu song gulull ge be nyu wal gi nin gunci nya ba ukwo gna, ²⁸Be nya tou ashi, ge ling ri gbana nun le abin diri gu? Tibi anya ya mang ri gbana gulei? ²⁹iYesu be to bi ashi "amiri libi nung nung gnar mi ma, amiri gnar nung ma iYing ilo ri gbana remi'le abina. ³⁰Gu salla gu lul ri iYohana leni, ge pan'na a wulu gu ta ge nyeyi ne a wulu gu? Nun gnarmi ma" ³¹Ni be nya lugu ya inang gibe jile, ashi, di ge toshi ga pan na guni, ari toshi, shi so mung re mau ripang? ³²Be nya toshi di getoshi a nyeji yani be taya don be kugo ri bung benyanyi, anyiri a ma ripang ashi iYohana shi Atma Agwapan na. ³³Ni be nya gnar iYesu ma ashi, "Andil re zaya" iYesu ya tobi ashi Ne nung ami na ya gna ri gbana re aminle abin diri ni'r.

Chapter 12

¹Ni iYesu nya lugu yulubi ye milarai ashi " Be le agle nyi awuri a tukru ninshii ne be der ninshie yi kong ne bei tum upku uwuri awo di lee be bak guni. Ne a nya ma be yu wulu nin shii na bak. Ne anya kang u gu ching. ² Ni ge kar ge lee ni ne nya tubu a gen nya yukwo na nyu wuluo ashi be mau awen nin shii ni be man. ³ Be yu wuluo nya pre'u dabau na nya sau nya kayu gu sang ulushi. ⁴ Gu kono gu ne nya di tuba agile agen nya ni be nyu wuluo nya pire'u nya dobou nya sau gu ghugu na nya sau uwa. ⁵ Ne nya di tuba agile ne awuri nibe nya pel'u. nibe gile gibelle, na nya le be ushu gu sing nibe dobo be gile na nya pele be gille. ⁶ Ne nya shi a ye sing a wuri awoo chak ni an wuri awoo ne adi tubani awen nyari a waa ge kinkangni. Awuo shi nya yiri a tubani a nya gu mile ni. ue nya st cho ashi, 'be di kong udinding awen mii.' ⁷ "Be yu wuluo nya cho beglema ashi Awen agung ia awuri, nun ba dil be pelu dong ishu ichinya iba indil. ⁸ Nibe nya pireu nya pelu nya tau gu, ya chini di lam'a. ⁹ Wa'a shi ni a nyi di lam'a di lee? A di baa a be kunu be nyu wuluo gu ne nyia ne ma be gilanyi le lama'a. ¹⁰ Nung sang pala nyaa ankpak ri lee? Igbang ri ayu biyana a tong u ni iya zama igbang di shu go biana. ¹¹ Ushuri be lee giri ni uwulu u ukwo ichi ge pan yo, nya shi abin alelle ya nyu kwo dill. ¹² Ni be kwol gungkin ni, nibe nyie gu song na Jews nya ugu waa itira ri nya na di phire iYesu gu ni, dong be kpelle ashi a lee igala ngha shugu kwop bi guo. Bemba be shugu kper beji na nyiri be shi yiu. Kwuo ni. Dong anuu ni be ngha whuou a nhya kang'u ¹³ Ni be nhya tuba a Phansawa ge iTerodiawa nyu ukwo nhya ni be ge san di dal yi iyhi nhya. ¹⁴ Ni be ba ni, ni be nhya chon ashi "A yu yulu bi nhyi, dil cha ashi uluslu ade fung u gu sauri a yok gbii ni, ni awhu de yingring gu biya di shu yu ume na yii. A yhu i yulu utra Agwapan yho yu di pang. Gu follo gu shini beyin pa'a iceasar gu yal ti be jang paa? Dil pa'au tii andil jaa paa? ¹⁵ Tun ni iyesu ja ashi be shi equal ipala yi gu swelle ni, ne anya cho be ashi, "shi sa anung mihni?" Nun mam iwen a sule asing ne ami kee. ¹⁶ yha bau sule a sing ue a nhya do be ashi. I iwiwul ayhang a shi yi ikilie? Be nhya chon ashi nhya iCeasar. ¹⁷ iYesu nhya cho bi ashi, nung ma iCeasar ishuri ishi nhya iCeasar ni, ne nung ma Agwapan ishiri nhya Agwapan ni, ni bambanya lee amamakiyi gu shalle. ¹⁸ Ne asadukaiwa ri be cho ushi beyi de kpiribi na nhyani nya ba ukwo nhya nya be liri ashi, ¹⁹ "Ayu yulu, be nhyi iMusa a wal ya ma ashi 'Ing a yeyi ge kpungi ni, ne anhya wuo a chel nhya ni ne a nhya sang uh awen ni awen aziri nhya age suo achel nhyane biriu be wen ma? ²⁰ Be shi bewenaziri be topalla, injii yo jana gu shina achel a ne ayha pkung gu sang awen ²¹ Ni aweneziri umpalla nhya sua'u ne anhya pkung sang ne anhya pkung gu sang awen. ahyu utaa ya di sua achel nya yu utra gu sing ne ahya di pkung go sang awen ²² be nhya toppalla be de mobi bayen. Ye milee nee achel nhya nya di uung." ²³ Yi gu nyiri na nya lang, ni be ga nya'a ni achel ga shi anya nhyang oo? Be weneziri be toppalla baa be sugu ne a nya shi achel ana'a. ²⁴ iYesu nya chobi ashi ba ushin usa anung kper ni don a nung de zha nya anpkak gu wel Awapan gi di gbana Agwapan. ²⁵ Be ge nya yi gukpun in be da sua bi be chal kuma bemba da bal bi ba. Benba ba shi ni alumakii nhya asamariani. ²⁶ Yi di shu na nyin be kpinbi na nya nhyaa in, nusang kan pallang ye anpkak iMusa le? yi iyari ge lubu giri ge kumu gini ne Agwapan a shuelle gen wuo ya injuni Ashi awoo shi Agwapan anya Ibrahim kuma ge Agwapan anhya Isaac ge Agwapan i Jacob. ²⁷ Anwo sangu Agwapan a nhya ikum oo ba amma anwyo shi Agwapan anya na nya lang yo, nung de pkelle nhya yo ba. ²⁸ A nhye zing ume nayu wel nya ba nya be kong iyal ema'a. Nen anwo nya kpelle ashi iYesu a nhyar bi ma ge shinshi Ne awuo nya liri ashi ling a doka yo selle de gbanna yu ume adokoki anya Gwapan? ²⁹ Ni iYesu nya chou ashi, nung kong Isreal, ichi andil ri ashi ya pan, ni awoo shi Agwapan kuma a shi gesing. ³⁰ You shigu bia ichi banadil Afirapan yi kwol gi zing yi ilang anung yi ggijuk di gbanna nung. ³¹ A doka umpalla awo shi nenii. Awhu shi gu bia a nyiri ashi yu uturni iyari nbia di shung ni. ko agle a doka ni awuo aselle a palla ri ni. ³² Ni anyu wel nya be chou ashi, Geshinshi ayoyu yulu, Dipang ga ne whu cho ashi Agwapan shi sing oo kuma kuo agile ri a selleu ni. ³³ Gubia Agwapan ge jijunk the gbanna na nyi gi ge jijunk gu pkelle anyi gi gu bia a nyi shi ututur'u ni di shung ni gin ka'a selle gu mile ushu gu kunuri andil mire nii? ³⁴ Ni iYesu akyee ashi ama ansire asheshini ne anya chou ashi U sang uming gi ge sel Agwapan ba, Ne be kwol ni, ko nyin a di bia gu liri iYesu gu shuelle ni. ³⁵ Akar din iYesu a sugu yulu beyi gu u ume gesal Agwapan gu ni ne anya tiri ishi, shisa, be nyu mel cho ashi Kiristi shi awen iDauda yo? ³⁶ iDauda the suanyhu nhya cho ashi. "Ichibana acho chibanani ashi kikila yi guyuu iyani sei ami say a nyin a de wain ni a zama ge tol a pirang. ³⁷ iDauda di shu nya a glami Ichibanna nya, be lee neni, Almasihu kuma a wuo zama awen iDauda? Benyi gi be mame be kong ushushi to shuelle nya. ³⁸ Yu ume gu yulu nya Iyesu acho ashi, Nung mad ge aminan nung yi guo yulu na nyu wel ankpak be nyiri be biya gu chiri a kigri a nyir na waa gu shini be nyi bilibi yu me akasuwa. ³⁹ nibe wa'a iku nyiraa ikwikung yume uku yul gi be tol be sheshi u ukwo buki. ⁴⁰ Be kala be sal na chel binibe chie maa be gu kpiribi ni be nya le gu kulu agwapan gi ge kar a le dong gi be nyi bila bi. Be nyiri ba ni be di nyar gu kpa'a gu lulle. ⁴¹ Ni iYesu nya kikila nyi utur a kwali gu sire ikili gu wel ga sal Agwapan gu yu ume uku kuo ne nya sugu billa be nyin be sire ikili nume a kwau ikili. ⁴² Ni gi glye gigunchel be kubu nya ba yabe sa a nini a palla yu ume a kwatti an nyin a kpagu ge a kobo asing ni. Anya glye be nyu yulung anya cho be ashi nung kye gin gyunchel giri gi

sa'a ikili yu ume akirati ri nya selle ikwogenyang. kwogenyang a uha yu me ille ri beshini amma gin gunchel gin yu ume na miri nya ne amma gejjuk ikili ri ashini, nyiri ya ne achi libi ishusha gu ni.

Chapter 13

¹Ni iYesu a sufu nyiniu ya guda adua ni a nye sing yume na nyu "yulung nya lining ashi ayu yulu, bla igbang ishishi gi gu biana gushushi giri!" ²Ne anya chon ashi, " Unkye gu biana gu lulle giri? ko igbang izing ri innya di laga a pan iglye ni unyiri iya na da walla be gu ni." ³Ne a kikla ya kong olives ge kong a'a bla a temple iBitrus, Yakab gi iYohaya gi Andrawus nya liri u me utulugu, ⁴ "cho ya, ulung ubung oo ne abindiri di ba gu? She nen dil di kye da ne andil cha gu?" ⁵Ni iYesu nya lugu pabi ashi anung kulu kuli shini a leyok be bulu ny nya gu. ⁶ Be yi gi ba mame di ba yi u me nin tubam ne be cho naya, ami shi anwus be glya nyi di kuwa kong be na kwua be bulubi gu. ⁷Nung be kong iyal uha kuma gi gu wa'a dinal abin ilra ni igwal enung chang be bung ii ba ishuri doli ii ba'a amma amile sang baii ba. ⁸A bung di nyiri akong abung ni the gwom nyin be kong be gwom, Gu wuyi di longlo yi ikwo gi uime ni ishisha di sang yii gu. Ishuri di shi gu bung gu nhua gu nya gu bii ni ⁹Nung yak ashuo nung. Be di ma nyau yu ukwo na nyu le be tana na dobo nyi nku yul. Nin dil tore k yu unsong na gwom gi igwonnom yi u me nin tubami ne ge sheda ni nyu gunsong ama'a. ¹⁰Amma gu shuelle agwapan sai be paa gi har amile gu whuyi ¹¹Be ge bireng ni be nanang yu ukwo ama'a ni, jaa kpa beji gyi ushuri ni undi cho be ni, Domin, ye a kar yo, usluri undi cho ni be le mang, ba awhu di shielle ba anma a ruhn asheshi ahy a Agwapan o di shuelle. ¹²Aweneziri de ma'a aweneziri ni be pel'u, ni ichi maa awen nkya'a beyen din nya be kwon gi nin chii man ni be sabi ni be pelle bi. ¹³Be nyi di tong nya don intubani Amma duk a nyiri a nyin a job igwol haramile ni anwo di tii ulang nya. ¹⁴"Uge kye gu kur atak yu ukwori ude kpau gu ni," (a nyhu palla anpkak ri a kpelle) "Be nyin be shi ye judea ni be ching be kang bi be kong, ¹⁵Ne a nyin shi ya pan guda ni apang jang sirig di bung umme ge sal ba ko kuma a shua ulushu yu umme ge sal'aa, ¹⁶Ne anyiri a shi yi lam ni a ja'a be kang u ge sal ne ge waa gu shua a kirri nya. ¹⁷Ge gkubu na chel etung gi be chel yu bung be wen be wee. ¹⁸Kulu a gwapan ashi guda bagi ye gekar usu. ¹⁹Ibung aa ya ni abin abebi ba fari gu yari i sang tabai gu faru ni tun a kardin a gwapan a le guwuyi gu ni har gi kparri, kuma guda konogi gu faru gu kuma yign song. ²⁰Sa dia ichi gepan a yebe ibung aa gu ko a nyin ne awuo di leng ni. Amma sabo yi be nyin be gu werege sekle ni Be nyin a sekle in, a yebebi ibung aa gu. ²¹Ing ayok ge chong ashi 'bla kye Almasihu a wura ni!' ko kuma kye, kye awura, gyang be ma di pang ba. ²²In Almasihu niya di nal di nyiri kanu na le ishu gu mire amamaki don ni be lel benyi be gede ta be apra ni har gi be nyin be skle ni. ²³Nun yak ashuonung mi in gu cho niya abin din kafin ge kar yagu le. ²⁴Amma gu tii inkwom ibung guttii unum di ba ge mub ni upen da mau ula nya ba. ²⁵Amar dir kyer ya pan' ne a gwanna ri a shi ye Samariyani adi loklo. ²⁶Akar yo na beyi di kye awen ayanyi ye amen gi 'alfurma' nya gi di gbana. ²⁷A kar yo ni anwo di chukru inmalaiaku nya gi be nyin be gu sekle ni yi iyunu unna, dege a mille a wuyi ge uii. ²⁸nung yulu alebin yu ukwuo gin shi alurimi. Ajaa ge wogroni ni ne aja apar nyie wulu ni ne anung ja ashi di kor di ba. ²⁹Ne nu yo ne nung ge kye ni esuri faru ni, ne nung ja ashi abba a kegke, a nyuu mel di sha a kofa. ³⁰The pang, Ami paa nya be nyin shi be lang ge kyerrri ni beda kyiri bi sa abin din a faru. ³¹Gepan gi gu wuri di selle amma ewyi nii ida taba gu selle. ³²Amma gu chu shi abin ubii ko gekar baa anyin ajani, ko ge Lum ri inshe ye samania ni ko awen aa, seidia Ichi awwo jaa. ³³Nun ya gi ishiyi iye Num bila ikuo don unde jang ge kar aa (agile a anpkak wel yi igreek be wel ashi num yyag ne nung le adua). ³⁴Gu shini a nyin a kany guching ni Apang a nwuo ge sal nya ne nya yuo a gen nya gesal nya a lura gu ko ge nyang gi ilam nya ne nya cho anyu yag ge salla ah ashi a jang kpuu inna. ³⁵Nenu yo, nung jaa kpuu inna don nun de jah nya jaa kpuu inna don num de jah nya uburri anya sal nya di bih gun, a ge biya ni ne bili yenle ko ge cha getuk, ko gu chee gunkono ni ya sha ³⁶A ge baa gu jujula ni, jaa ba a be kum nu kpyiri inna. ³⁷Ushun ne ammi paa nya ni anwi cho ikogenyang. Ning yak.

Chapter 14

¹Gu chak ibung ipala kafi a biki gu gagla ge a buki anya a brodi gu sang nyini. Di shu di linle nyha a priest be ya wa'a u tra unwuri benba di jujii iYesu ni be pre'u ni, ni be ge pal'u. ²Don be gai shigu paa ashi, "kul yu umme a bukie ida inkon ge nyabi yu umme nanyi ni"³Ni iYesu a shi ye Bethany ni ya sal gi igbulu Isimon a kar din a kyikla gu ye atabul ne a glye achel nya ba yi ge tedu ge nya tylare a nyha ikili ge kinkang. Ni achel ga nya birgi ge tentu ne anya cii iyesu a tularee yi di shuu nyha. ⁴Amma benyi be sluo gu benbin be nyaa be nang ni be shuele yu umme ama'a ashi, "Shi sa be bong ikili gu nenu?"⁵Be ge nyam be nep atura ri gu yi ikili adinari atade taa nibe maa be nyi na miri, ni be nya purung.⁶Ni iYesu nya cho bi ashi, nung wuou, shi sa anung pyalau gu? A lee mi abing a shehi. ⁷Nung di shi be nyi na min ko ge lee kar ge nung, duk akarri nung bia ni nung ge nyani aming wel bi gu amma ammi di sang mi ge nung koge alea kar. ⁸A chel diri agu le ushuri anwo abrani a gu tugu dinammi iyani be di lang mi ni. ⁹In cho gha di bang dug ukori be paa gu shulle a grapa gu yi guyuuyi ni ushuri achel diri ale mimaa ni be di paa iyalla, in gu shini bedi kuirin gumi."¹⁰Ni Iyahuda Iscarioti anye sing yu umme na nyu kop yi be palla nya kar uu ukwo ge chelu iyari age lop iYesu gu ni. ¹¹Ri ge cheku'u gi kong ni ne benba nya kong ushushi nebe nga chou ashi be di mau ikili, ne anwuo yi lugu wa'a itirari inya ne a di bulu gu ni.¹²Ubung unsing ga ge kar atankuna Ye shi ni uwaa ya gu ni dil ge gyara ulo zha ushusha atanhuna a karri be pel ginbung gi nga gu le gutany gu gala, ni be nyu yull bei chwu ashi "Yeshini uwaa ya'a gushini dil ge grara ukwuo, anyu di zha di zha ishugha ingha gu tak gu galla fu. Me anwuo nga do be nyhu yulu be palla ashi. ¹³Nung kana umu utong ge anung di kia a glye anyi ne bung gi nga ninmininbel. ¹⁴nung di yulliu. Ge sel giri a ge kana ne nung cho ichi ge sala'a ashi, Ayu yulu a cho ashi."¹⁵Guda ri ammi di zha ishisha nga gutag gu gagla gi me nyu tra mii ge adi nyicri nyha gu daa ge papan gu kiri nii be gu werege sa betol yo gu ni kung gyara ya'a guda ma'a. ¹⁶Be nyhu tra be nyhia nyha kana umme utong, ni be nyha kum koge leebini ennyin a cho bi ni ushu gu sing ni bamba nyhugyara zha ishusha nga gutag gu galla¹⁷Ne anle abani, nan awuo bu baa gabe nghu tra nga u kop yi be palla'a. ¹⁸A karri be shigu zha ushuzaha gun, ni iYesu nga cho be ashi, "In cho nga di pang akwai a glye anyhi a mun anwuo zha ushizha ge amni in awuo di bulu nii gu." ¹⁹Ni ge jijuk ama'a nga kon ikon ibibi ni bamba ga zazing nyha tiri ashi inji ba'a mii be?"²⁰iYesu nyha yar be ma'a gu ne annyha cho be ashi "Aye zing yi ume na beyu kop yi be palla, a nyhin ne sire gu yuu nga yu umme ginlin ge ammi ni. ²¹Awn a nghi di kag u ni be wel yi di shu nga ni! amma a nyhiu a di leb mi gu ni gusa'a bii uko nga, gun follo inda bede biu bi ni"²²ni be shugu zha ishuzhani, iYesu nga shua a tankuna nga saa be shu be shashi yogu ne a nyha wureu Ne angha mabi ne ban cho be ashi, "Nung nghan Di nam mi di kiri." ²³Ne nga shua gri tin nga sa be shu be shashi ne nga mabi ni be nyha sa ge jijuk ama'a. ²⁴A nyha cho be ashi "be jii nii be biri be nyha isil ibar. be jii biri be di nyhiu gu sobo yi be nyhi ge kinkang ni. ²⁵Min cho nga di pang, Ami daa di sani iwan gun shiri ba, sa ubung oo umuri ami de sa gu ya sal di gwon Agwapan"²⁶Ni be tag anche in, na bei kang be gegong izetung. ²⁷Ni iYesu, nga cho be ashi. Ge jijuk anung di ching nga'a ming wuo mii don be gu wel "Ammi di dup ayu pii ni nin bung nyha zagabi."²⁸Amma anmi be nyha mi amni di shuo gu song anung ne nung ge kum mi ye Galilee. ²⁹Ni iBitrus bei chon ashi, "Ko da koge nyhang de shing'u ni Ammi daa ching miu."³⁰Ni iYesu nyha cou ashi ibii ee, ubii ee, ya tuk giri, kafi gin kono yagu che di palla ubii in ne anyhu ungu nagra min de chiya. ³¹Ni iBulus bei chou ashi "ko do in di kpu ni ge nyhu ni amni da narngar uu ba" ge jijuk amma nga cho abin ge zing.³²Ni be nyha ba ukwo ri be gila ashi Gethsemane, ni iYesu, nyha aGetisamani cho be nyhu tra nyha, "nung kikla ye firi ne nung yag mi ne mi ne le shulle ge Awapan." ³³Ne a nyha shua iBitrus, yabub, gi iYahanna ne bei infu kogo di der. ³⁴Anyha cho be ashi, "Ikwol mii i pire ula ni amii di kpu kpu mimi. Nung kyiklya ye fri nenung kam."³⁵Ne ayi puu kunu ni iYesu nyha gka yi di bung ne anyha shuelle ge Agwapan ashi inko gu waa ga shi ni gu kum ni, ne ge kar ga seleu. ³⁶Amma ben ni ushuri ammi waa ni sei dei uwuu. Me anyha cho ashi, Abba Ichi ko ge lebin agenyani ba wuyumi mii gin tin giri gu kur ushu ri ani iraa mi sai dei uwu'u gin tin giri gu kur ushu ri ami waa ni sai dei uwu'u.³⁷Ne a nyha billi nyha ge kum bi na kpuri inna ne anyha cho iBulus, "iBulus, ung kpuri inna ne anyha cho iBulus? Nyhu sang u bira gu yak a kar ge sing le?"³⁸Nung yag ne nung shuelle ge Gwapan iwhyari nung da kpa nyha yume gu pia ulang ishetan ni, Ikol nya wa gu le, amma di nam aa sang gi di gbana." ³⁹Ne anya di kang nu uku shuelle ge Agwapan ne anyha le anjani yi iwii izung.⁴⁰Ne agu be bili ni ne a nyha be kum bi na kpin inna dou uzhi enaa ishi ge dindind yi inna. Be de jabu ushirri be di chou ni. ⁴¹Anyha bici di ta'a ne nyha cho bi ashi nung wa gu kpin inna nung ne nung pilile? "Gumile ge gar a'a ge ba bila bedi ta awen enyenyigu yu umme na nyu lee ishu ibibi. ⁴²Nung nying di ching, bla a nyhin a di bulu migu ni a ba'a."⁴³Ne a sugu shuelle ni ni Yahuza a nye sing you umme na nyu kop ye be palla nyaa kana, ni be nyi gi be le Ijung na yulluu gi nin nwang gi be bang, be wulu yi ukwo gi cha eku, gi be bang, be wulu yi ukwo gi nin nwang gi be bang, be wulu yi ukwo gi cha eku, gi be bang, be wulu yi ukwo gi che eku, gi be nyu wel, "A nyin ammi di kubau ni anwuo ne nung di pire ne nung ge dar uu." ⁴⁴Gi kegri a nyu buluu gu a maa bi gemale ashi A nyin amni kubai ni a

pang yo. Ne anung pireu ni nung ge kirruu. ⁴⁵Ge kar gri iYahuza aba gu ni, nei kag u ucho iYesu ne anya chon ashi "Ya ichi gu song" ne enyo kubau. ⁴⁶Ni bei nya pireu. ⁴⁷Amma anye sing yu umme ne nyin be tegre yi di gang ni a wunni gin nwang nyha nya ya suba gu tong gu ngha gen gi che oku maa gu. ⁴⁸Ni iYesu nya cho be ashi, "Nung wulu nibe nyhu ga pire atugu nii gi ning nwang gi be bang ne anung be pire mii? ⁴⁹Ne ammi shi ge nung ko gi ulung ubung ni ne me yulu nyah u da gu kulu gu lulle, nung de pire milu ba, Amma be le abin diri don an kpak ri be wel ni be mileu." ⁵⁰Duk be nyiri be shi gi iYesu ni be nyah wuo'u ne be nya gijing. ⁵¹A gle awen apar, a wurl a ciebe gu kirri umme awuri a kana ya bili nyha ni an nwo yul iYesu. Ne be jii be pireu ne ⁵²ne aba ching u nyah wuo gu kirree ye ayuu amnia'a ne a nyah cicing a bili ge bel. ⁵³Be nyah tal iYesu ukwo gi che eku. Be nyin be shi gi gi che eku ni benba shi be nyu wel, be yankung, gi anche eku. ⁵⁴Ni iBulus nyaka fulu'u yi ban tentan u nunung aa ushi in ge sal ge che ekne ni. Anwuo nyah kikla yu umme na nyu nyak, be nyin be shu yu we'e ulla. ⁵⁵Gi kpegri ge che eku ge be nyi the gwom shugu wua be nyi be bili be di mure gi suuru ge tiri ni be pel iYesu. Amma nyeh de kunbi aleyok ba. ⁵⁶Be nyi gi be lee be biyi nyah be mire gu guuru gi tiri yu nyah di lal. ⁵⁷Nibe gila'nyi yume ma'a ya nyie titeng nibe wa'agu yigri ripan ni, naya wa-rilal ya choshi. ⁵⁸Dikong ni-pa'ashi, ami ri-muru guda guyul Agwapan giri anyinyi yo biana ni, nemi biana gunkire ba anyinyi yo re-biana ni yume ibung ita'a. ⁵⁹Ko gu shuelle ama'a ma gu shi ge tento. ⁶⁰Ge che ellu ge leng u umme nnah anyi ne abei tiri iYesu, "U sang gu nghar ne? shi ni e nyin pa'a yi chi shung." ⁶¹Ne anyah wua nyha ge linlong. Ni gi che eku yadi kono gu liri gu ashi, "A wuu shi Almasihuele?" ⁶²iYesu ya nya nyar ashi "Ami kuma undi kye awen ayenyi iye gekar giri a di kikla gu ugu yuu di gwannani ne bii ye a men ge pan." ⁶³Ge che aku nya pe'e a kirri nyah gu ne anya cho ashi, "Dil wua be gla nyi gu mire gu wua be gla nyi gu mire gu guru ge tiri le? Nung kong go. ⁶⁴Nung kong gu waa Agwapan dilal shi ne adil waa kuma. Shi ni andil di lee?" Gejjuk ama'a be nyah wag genyu ashi be pel uu. ⁶⁵Be gla nyi lugu suluu be shu nebe dobou na pau ashi "cho ya ushuri bii yu song ni!" A log a gbanna'a be dobau. ⁶⁶Akar yo ni iBulus shi yu umme ge sel aa ne awen echel a nya gi che eku nyah ba nya be kyeu. ⁶⁷Ne a kye iBulus sugu wye ulla ni, ne anyah duluu ne anyeh, "Cho ashi a wuu shi ge a Nazarene iYesu." ⁶⁸Ne a nwuo nyeh nagrau a nyah cho ashi "Ammi de cha mi kuma amiri de gwelle ni abn diri unpa'a ni." Ne awulu kaan the zha ge sal a ni ⁶⁹Agen awen echel aa nyah de kyeu ne anyah de lugu paa be nyiri be tegre yu ukwo ni, "Anyiri shi anyi a sing yi umme amma you." ⁷⁰Ne anwuo ya di nageau kuma. Kyi kper ke fiin ni bi nyin be tegre yu ukwo ni lugu paa ashi iBulus, "dil ma di pang a yu shi a nyeh zing yu umme ammaa yoo don anynshi aBagahle yoo" ⁷¹Ni ge kar gri ni anyah lugu sih "Ammi de cha ni anyiri anung paa giri ni." ⁷²Gin kwuono ya che u tra di palla. Ni iBulus nyah kpu abin dri iyesu a chou ni, awuu di narm miu uta di ta'a. Me a nyah kpa yi di bung ne anyah sa'a.

Chapter 15

¹Ga shaha gi che eku be kro gi be gunchi gi be nyu wel ankpak gi gu chung ge paara gungha a Yahudawa. Ni bei yuru iYesu na nyah kar karbi yen enwo be nyah be maa iBilatus. ²iBilatus nyah tiriu "A nyu shi Agwom Ayahudawane?" Ne anyah chou ashi "A wuu cho ne nuu." ³Nin ge che eku in shugu kill uu eshu ye bin je meme. ⁴iBulatus nyah di liri, unde chung alle bin le? Billa abin diri be paa ashi u lle nii. ⁵iYesu kuma ade chou iBulatus allebin kumaba. Abin aa nyah mii iBulatus gu kpa beji. ⁶Ko gele a kar gu tak iBulatus ayani birribi a nyin a shi ya shirami, a nyin Bamba waa ni, ⁷ye foo kwa a gle anyiri be yuop wuni be glyau ashi iBarnabas an wuri ashi yu umme na nyin be lee a zanga zanga ni har be nyeya pel a layuk. ⁸Ni be nyii nyah ba ukwuo iBulatus ashi a lebi abin diri agu leu gu lee bi maa ii. ⁹Ni iBilatus nyah cho bi ashi, Nung wua gu shini ami wuo ngha a Gwom na aYahudawa ma gu le? ¹⁰Domin awuo ja ashi gi che eku a shigu kigo digbing gunkaa sa be man iYesu. ¹¹Ni gi cheeku nyah sire gu nyhu ashi be nyhi sa be wuni iBarabas ¹²iBilatus ngha di bili nhar bi ashi, "Shi ne anuri di le ye Agwom aYahudawa?" ¹³Be nya loklo be nyu ashi "Be gag u yin ginshi!" ¹⁴Ni iBilatus bei liribi ashi, "Iting ibibi ne allee?" Ni be gu kono gu sire gu nyu ashi "Be gag uu." ¹⁵iBilatus a waa gu shini a ma be nyu gu kong ushushi, ne a nyah wuo bii iBarabbas maa, Ne a nyah sa ni bebie dobo iYesu yi ge bang ne anyah ma biu ni be ge gag u yi ginshi. ¹⁶Alung agbana anya sau unsong nyeh kana umme gesal gu (uku wua u lulle unya igomneti) ni be ba gla ge jijink a sojoji in anyaa shi yi illam ye foo ni. ¹⁷Ni be nyah sa iYesu gu kkigri unbimber insing ge agarura ni be bai wua akan nyah le ikal yu ni are wani ni na ba nyah sau maa. ¹⁸Ni be nyii nyah lugu leu abaa gu biliu ne asoja ni, na paa ashi "Ulang zini unsong Agwam aYahudawa!" ¹⁹Ni be nyii dobow yi gebang na suluu be shu. Ni be kol gu saru abin nyah gu ser abin. ²⁰Ni be kol gu ser u abin ni, na bei wuni gi kigri unbiniber using ge agarura gu na nyah chebeu gu nyahar gu kigri ma, ni bei wuniu ni bege gag u. ²¹A gle anyi a shigu Sili (anwuri be gla ashi iSaminu, Bakurane ichi Iskadari gi iRufus), ashi a bii ye akanye, ni e nya sau a slua ikong gu segre. ²²Ni asojoji nyah ba yi iYesu yi ukori be gla ashi aGolgotha ni woto iko di shu. ²³Ni be nya mau bebak ben biri bi ligri gi amur ni, ne anya tingu gu sa'a. ²⁴Ni be yag gah u yi ikon gu susegre ni be nyah kab a kigri nyaha ni be nya tono igbang don be kyie a nyiri ne anwuo di shua aling a gwerri gu kigri nyah ni. ²⁵Be gai gag u a ge kar shi ika'a itaa. ²⁶Yi u gle ukong ni be nyah wel ushuri ika'a yi u gle ukong ni be nyah wel ushuri nwuo ni be cho ashi gu kpaa nyha ni "Agwom aYahudawa." ²⁷Gen wuo nibe nyah gag be gle be tugu a sing yi guyuu ipil ne anye sing yi guyuu iyia. ²⁸Iyal gusong ri be paa ni inya gai baa ashi be pallau umme na nyu sang yul adokoki. ²⁹Be nyiri be sili yi ukiri ni benba maa be ser yu abin, na logo ashi amaa na paa ashi "Ayhuri uncho achi indi wur guda gu shuelle ge Gwapan gu ne ayhu biana gi yi ibung itaa. ³⁰Wuni di shung nung sigri a pan ikong gu susegre. ³¹Iwua gi sing kuma ni inche eku in tegre nin ser abing yi umme ammaa gi be wuu wel anpkak ni be paa ashi a bigri be gla nyi amma ada birau gu bigri di shu nyha. ³²Muny bla Almusihu, Agwom anyha aIsra'ila a sigri yi ukong gu sisegre ne dil nen dil ma dipang be nyin be gag bi ge nyho ni maa bemba maa nyha di chagrau. ³³Ni ge kar ge yhigri dichunu ni ukwo nya kpak de tuk ya crow di bung aa gu shi ni utolla ullea ni. ³⁴Ye karfe utolla ni iYesu nya loglo ge nyhu ne anyha shu ashi "Eloi Eloi lama sabachthani" gu kgiri gun kaa shi ashi Agwapan mi, Agwapan mi, Shi saa unta mi gu" ³⁵Be nyiri be tegre yu ukeou ne ya "cho ashi nury bla, ashigu zla Iliya." ³⁶Mi agle annyi nyah chiching ge shua a shi kura be tin, sa yu umme in beinber inlinleme ne anyah mau a nyah saa ne paa ashi bila di kye tei Iliya di ba ne abe sirriu gu ni ³⁷iYesu nyah sa'a ya di wuii di linle ne anyah kpungh. ³⁸Ni a kgri anyi be der guda gu shuelle ge Agwapan gu ni nyah pegre gi ya pan har icichang. ³⁹Ne alung agwanna an wuri a teng ne bla iYesu ne a kye eyan ni akpungh ni ne anyah cho ashi "Umme de pang a nyiri a shi awen Agwapan yo." ⁴⁰Be chel be shuo gin bembeeri be iMaria Magdalene ashuo gi iMaria aye iYahanna gi Jose. ⁴¹Me ashi ye galillee ni be chel be yuluu ni be nyan be lee be indima. Be zile be chel gi be mame be yuluu nya kang be aUrushelima. ⁴²Ni anle abanni, dong gu shi unum gu le ashini woto ulum kafin u num Asabar, ⁴³Ni iYusufu anyeh Arimatiya nyah baa, Anyih na ji be shii yu imme na nyi digwom anwuri a shugu yag ge kar gu baa diGwon/amulki Agwapan. Ayah le ikol igbana nya kang u ukwo iBilatus nyah ge liri de nam iYesu. ⁴⁴iBilatus nyah kpa beji iyuari har iYesu agu kpungh ni, ni a bei gla alung agbananya nyuu ashi inka iYesu a gu kpungh ni. ⁴⁵Ni alung agbana a chou ashi iYesu agu kpungh ni ne anyah ma i Yusufu di nam iYesu. ⁴⁶iYusufu a gai bayi a yadi a shii ne anyah sigri yi di nam iYesu nia ikon gu gagla. Ne a nyeh kana di nam nyah yu imme ikwaga ri be tum iyu umme igbang ya ni. ne abie jini igbang ilille ye der ikwaga gu. ⁴⁷iMaria Magdalene ge iMaria aye Jose be kye ukwo ri be lang iYesu gu ni.

Chapter 16

¹Ni unum Asabar usele ni, ni iMaria magdalene gi Maria aye iYakubu gi iSalomi, nyah lep di pep ni bege tugu ukum iYesu guu. ²Ga zhazha unum unjii ye pu zhana ibung itupalla, be nya kar bi uko ikwaga ni unum shugu wiiri. ³Be shugu paa be gle amma ashi "Nyang di giri jaa igbang aa ma'a yi di zha ikwaga?" ⁴Ni be bla ge pan ne, ni be nyah kye ni be gu talla igbang aa gu, igbang aa i shi ilille. ⁵Ni benyah kana ikwagaa na nyah kye gle awen apar a chiebe issue ishii awua yi guyu iyua, ni benba nyah kpa beji. ⁶Ne anyah cho be "Nung ja kpa bejii, nung wa'a iYesu a wuri be yob ye gagla ni, A gunya! a sang'u firi, bla ukwo ri be nyal ukum nyah gu ni. ⁷Amma anung ching, nung ge chi be yu wuluu gi iBitrus. 'A shi u usong anung kawu di bung aGalili. Ye foo ne nung di kye'u gu unyari a cho nyha ni. ⁸Be nyah wulu bi umme ikwaga, yu inme gu kpa be ji ne nam amma zulla be nyah de ligri bi ge yok yu utra don be ga kpa beji. ⁹Ge shasha nyu umme i bung utupalla, nee nyah ni, ne anyah ni, ni maria Magdalene yo be janu kyeou anwuri ni ayuniu inchagra in toppalla. ¹⁰Ne anyah kang u nyah ge cho be nya tra nyha ge kar ga nibe wa gu sa'a. ¹¹Be kong ashi agu nya'a kana ashi ge lang. ¹²uibei kwol abin din ni, ne anyah di wulu be gle nyia palla maa gu bembiri bee kaabi u gle utong ufufin ni. ¹³Ni be nyah kang bi nya ge cho unchak na nu tra iYesu anma ni benba nya de mabi dipang ba. ¹⁴yesu nya kol ni a nyah wulu be nyu kop ye oyezing a kar din be shi gu zha eshuzha gu ni, ne anya ourubi iwhari nibemba shi ikol igbana gusang ma di pang don bemba bede ma bi pang ashi awuo a kpungh nyah ayaah ni. ¹⁵Ne anya cho be ashi, "Nung kana gu wuyi ge jijuk, nung ge dau iyal ishishi ge jijuk ishuri Agwapan a le ni. ¹⁶Duk anyiri a nyhar iyal nya ni, ni be nya salau gu sala gu yul ni, a'pang di funu'u ni anyiri ade nyhar yu iyal ishishi ni Agwapan da ngar u apang ba. ¹⁷Be mak bin di ching gi be nyhiri be ma di pang ni, yi umme nin tuba mi be di mil inchakra gu, be de shuelle yi illum i par. ¹⁸Be di firi iyogo ye ayhu amma ng be ge saa ulushu ungwuri ge nnyia ni upelbi ni u lushu da baa bi be di nyhal a yuu ammaa yi be nyiri be sang bi be lang ni, ni be langna. ¹⁹Ni ichi gesal a kwol gu shella gi bemba ni, ni be nyah shuau gu kang be gepan gu ne anjah kikla yi guyu iwyah Agwapan. ²⁰Be yu tra nyha be nyia yan kang bi ko gi luuko nibe paa gu shuelle Agwapan. Ni ichi gesal ya kang u gi bemba iyari duk ukwo ri be kang bi ni be mak biri a cho ashi be di yul be ni nyia kuwa yulbi.

Luke

Chapter 1

¹Benyayi ge kinkang be bragu wal gi ikiri imili gu umendil ni, ²ilori be nan naya ni be nyiri be shini gu rigri gu za ni iyi ma be nyu tarba ya. ³Ne nung ami ma amin ge kol gu bala ge shinshi ni ge ilo abin diri ni gun song ne min yi nu gu folo in wal ikiri gu lul gu be gle unwo unle itiyofilos, ⁴gu shinung ge ilori ungari pang ukiri be lulun ni. ⁵Ge ibung rigami Hiridus agam Iyahudiya azile anyun song gulul intima shi Izakariah ge ungan Abisa; akyel ngna shigi ume bewen be kyel angha gu chi Iharuna ya intima ngna she Alisabetu. ⁶Gediduk ama gun pala ma be le abin ri pang gun song Agwapan, be nyu san galen bin gu sing ama gediduk iwor ichi. ⁷Besang bi ne be gu kura bi. ⁸Ge kar Izakaria shi gun unsong Agwapan, ne ilam ngna igna anyu a song gu lul ge alada ilam agna. Ge lada be gu seh be nyu song gu lul re ari le ilam ni be seh u gu kana ukwo ukuwo ichi a kunu a turare. ⁹Gu chung ni be nyayi sugu kyele ge Agwapan gu ukwo ge kar ri be kunu aturare. ¹⁰Gu chung nibe nyanyi sugu kyele ge Agwapan gu ukwo gekar ribe kunu aturare. ¹¹Ge ke kara alum ashe shi ngna ichi a yigri rikyi ngna ge ukwo ngna a kyegre ge ringam iyah ge idala a turare. ¹²Izakariah kpa beji ne yiu ni a kong ribung. ¹³Alum akii tou shi "Zangna kong ribung Izakariya be kong gu kong gu kwuwong. Akyel Alisabetu aribi awen un zila intim ngna Iyohana. ¹⁴Unri pemeh ni ikol kyii unle ri peme ni gu bi ngna. ¹⁵Ari shi anyele gung song Ichi ara sou imininbel agbasa ge uki uso gu piyara ari mile ni alum aseshi gu be gu fung aye ngna. ¹⁶Be nye a Israila riba gibe leri kigli ge Ichi Agwapan ama. ¹⁷Ari sing gun song ichi gu umeh alum rigbana Iliya, arile nungge ge kigli ikol ninchi ge pewene ama ge be nyi sang kugo abin ikyiu pa be sing gu umeh utra be nya sheshi ale ichi nibe nyanyi unwri ribe leu ma ni. ¹⁸Izakariya to alum asheshi ashi "ami ri za unwa neni? Ami rigu kwra mine akyel mi shi ni be meleh ge kinkang." ¹⁹Alum akii a ngar ashi "Amin shi Ijibraila anyiri akyegre gun song Agwapan. Be tima mi in be yang iyal ishishi. ²⁰Anwu ra kugong atong unna brang gu kyele su unbungri rikiri mileni. Gu ba nun ne ume mang ripang ni iwii mi anyiri a ri mile gekar mi". ²¹Nibe nyanyi sugu yak Izakariya be kpa beji ilori a mo ge kinkang gu umeh guda gu kullu. ²²Awulu are brau gu kyele gi be mba. Be kpele ashi anyi alalla gekar ri ashi gu da gu kullu ni. A ya gu song nugu lebi ge mak are kyele u. ²³Gekar ilam ngna lalli ni ngna kanu gesal. ²⁴Ni ibung gna ne akyel ngna Alisabetu nya kum gu fung anele rikyinya ipen ichuu. A toshi, ²⁵"Unwuni ya shi ukiri Agwapan le nai ni a bla mi akyo uwa migun song be nya nyi." ²⁶Gume ipen ichunu, be ima alum Ijibrailu geukwo Agwapan kabi ujileun tong a Galili gin

intima a Nazaret, ²⁷kabi azile awene kyel ribari mau ge azile nyi anyi intima Iyusufu, gu chi Idauda ya be zla awenekyella Imariyamu. ²⁸A be ukwo ngna "In billing anwuri unshi ni gu ngnar ge cinkang ichi shige nwo." ²⁹Akpa beji ni ilo iwii ri ne be tang ge ikol ngna iling ilo gu billiya shi ne nung. ³⁰Alum akyi tou ashi, "Zangna kong ribung Imariyamu ge anwun shi ni gu ngnar ge kinkang ge ukwo Agwapan. ³¹Bla unri kum gu fung unri bii awen unri mau intima 'Iyesu.' ³²Ari shini unle be to ashi awen Agwapan ga pan ichi Idauda. ³³Ari le rigam gediduk gesal Iyakubu gekar gu sang amle rigam ngna sang amile." ³⁴Imariyamu to alum asheshi ashi " Be le neni urile nun ne ami re zami anyinchi ni?" ³⁵Alum akii be ngnar ashi Alum asheshi ri sigri griking, ri gbana anya pan ri flang ne nung be ri zila anyi asheshi ri anwu ri bani awen Agwapan. ³⁶Bla awenegiring Alisabetu a kum ri pala ge ri kung ngna. Ipen ngna shi chunu gu kri anwa anwiri be zlau Ibakarariya ni. ³⁷Ko ukiri ura leu mi ge ukwo Agwapan. ³⁸Imariyamu toshi, "Ami agen ichi gu kum mi ilori un tima ni" Ne alum akii be nwoun. ³⁹Ni Imariyamu be nyia ge didir gu umeh ibung ngna kau ribung igbana kau uzile ribung ge Yahudiya. ⁴⁰A kana gesal Izakariya nya yi Alisabetu. ⁴¹Ne Alisabetu kong gu billi Imariyamu ni ne awen ri ashi giu fung agna be fullu, be mile Alisabetu ne alum asheshi. ⁴²A sagri wii nya toshi, 'Anyi gu sala gu lul ya shing gu umeh ni be kyel anyi gu sal gul ya shing gu umeh awen gu fung. ⁴³Shi banri inkani ayeh ichi miri ba uko mi. ⁴⁴Bla ne min kong gubi llin ni ne awen gu fung mi be fullu ni ikol ikii. ⁴⁵Anyi ben kia shashi ya shi anyiri a ma ripang ashi ikiri be sili ge ukwu ichi ni iri mle. ⁴⁶Imariyamu toshi, "Ikol me dugo ichi, ⁴⁷alum asheshi mi dugo ge Agwapan anye ufunu. ⁴⁸Abla ufien agen ngna bla gi kpergri ge diduk be lum be sheshi ritomi ashi anyu ben kyia shashi . ⁴⁹Anyiu mire anle leni abin ge kinkang intima ngna shi anye sheshi. ⁵⁰Ayang ngnar ripang izam kaabi izam benyi ri be mirew gu meh ni. ⁵¹A yigri rigbana ngna ge anyi ngna a zigabi ne ri kyi rigbana ngna ne gu tang ikol ngna. ⁵²An kugu be nyu sal ge ikwo ma be ma gumehe ge be kugu. ⁵³Ama be nyi iyon ikinya ge ikyi ishishi ne nya tima be shi ne usang utuki. ⁵⁴Awel a Israila be gen ngna be kpu be kong a kubu. ⁵⁵(ne to betehn dil ni) ne Ibrahim ge gu chi ngna ge bung gu san amle ⁵⁶Imariyamu kyeng ge Alisabetu ipen ichiya nya viliu gesal ngna. ⁵⁷Gekar gubi Alisabetu ge bani abe bi aweb a chi. ⁵⁸Benyu tutur ama ge be weneziri ngna ni nya pemeh gen anwa. ⁵⁹Ge unbung un ninna ni be ba gu le akaciya awena. Be shunnu zlau Izakariya nin intima ateh. ⁶⁰Ayeh ngnar ashi oo be ri zlau Iyohana. ⁶¹Be nya tou ashi, "Kwo alelok gume uchi ngna ri bezla ni iribiri intima ni" ⁶²Be nya le ge mak ge ateh ngna ilori a wagu ma intima ni. ⁶³Ateh tibi ukiu wal ne be wal "intima shi Iyohana." Gediduk kpa be ji. ⁶⁴Ge kar ra ni ge nyu ngna be penne niri lup ngna be bigri gi. A kyele ne pemeh Agwapan. ⁶⁵Ri bung fre be nyiri be shi gen wa ni. Gediduk abindiri fuglu gediduk agug itong a Yahuda. ⁶⁶Be nyiri be kongni be so gi ikol ama ne pa "Shini awendiri ba? Anye ichi shi gen enwa. ⁶⁷Ateh ngna iZakariya amelle ne Alum akyi ne paa abin unsong ashi, ⁶⁸Gu pemeh shi ge ukwo ichi Agwapan ne Israila a ba gu wel ne kol gu funu be nyi ngna. ⁶⁹A nyong no gu tima gu funu ngna gu ukwo andil gesal agen gna Idauda. ⁷⁰(a kyele ge nyu alum ampi tarba ge kar gu sele. ⁷¹Gu funu ge ukwo be nandol andil ge anyi be nyu sang biya ya ⁷²Arike nung ne kong a kubu nin chendil ne kpu isil ishishi andil, ⁷³gusli ri a kkyele ge ibrahim ichendil. ⁷⁴Asli gu maya gu wulu ya ge anyi be nandog andil re lulu ni gu sangri bung, ⁷⁵gu di Agwapan gu bungri pang gu umel ibung andil. ⁷⁶Ee, anwu awen be ri zlang ashi anyu bla gun song ge anya pan anyiri shi gun song ichi nun piara utra un iara be nyayi gu ba ngna, ⁷⁷gumagu bung ripang ngna gu funa ge ukwo ni nyi gna gu jili abin abebi ama. ⁷⁸Unwiri rile ge ukong akubu Agwapan gun wuri unum ge ban ba wel yagu, ⁷⁹uri sana giri kye be nyiri be sla ge iting ge iwiwil gu kpu ni. A sing gendil gu utra gu shiri ikol. ⁸⁰Gi kpergri awen na kwono nya ba agbana gu umeh alum ne ashi ga lumu ne sugu ba gu ukwo ni be nye a Israila.

Chapter 2

¹Ge ibung ngna, Ikaisar Agustas ama gutma be kyi na pa be ripalla be nyayi gediduk be nya ulunyi. ²Gunkashi palla gun song ribe le ge kari ikininyu shigiri gbana a Suriya ni. ³Nenung ko nyang viliu untong ngna ngna gibe wal intima ngna. ⁴Iyusufu nya nwo ri bung a Nazaret kanu untong a Baitalami, ri a shige Iyahudiya ni, unwuri be zla shi ribung Idauda, nen nwa shi uchi benya sal Idauda. ⁵A kan nu fra ge wal intima ngna ge Imaryamu, anyiri ato kni ne shi ni ri pala. ⁶Bashifra ke gar gu bi awen ngna gele. ⁷Abi awen, awen a kung ngna a nama uge shinshi ne anpeh alap, a sou ge umeh ugbal gu yi iyiuya inam ko guda ge ukwo sigri ama. ⁸Ge unungna benyu pi lo gu unyi ni be bla gi kub nibe teh ma ni getuk. ⁹Ge kar ga, ne alum akii ichi yigri ri ky i angna gu ukwo ma rigamichi nya sana kanna bi nibe nya kpa beji ge kinkang. ¹⁰Ne alum akii be to bi ashi, "Nun za ngna kong ribung amin ba nun ne iyal ishishi iri bani ikol ikii ge be nya nyi ge diduk. ¹¹Unbi be bi nung anyu funu gu umeh ribung Idauda! Anwa shi Agam Ichi! ¹²Unwuri ya shi ge mak ri be ri manung ni: Nu nun riya awunu we be namau ge anpeh alap a nana ge ugbal ikyiuya inam." ¹³Ge kar ra ne gu chung gu lule ga pan ge be lum bekii be sugu pemehIchi nibe le ashi, ¹⁴"Rigam shige ukwo Agwapan ga pan ina nshishi shigu ulunyi ge umeh na nyanyiri a kugo ushishima." ¹⁵Ge kar ri alum akii be nwo bi kan ni bi ge pan ne be nyu pi nya to be zle niri a Batalami ri yi ukiri ubani inyiri Ichi yigri ya ni. ¹⁶Be nya gedidir nya kanbi ukwo Imaryamu ge Iyusufu be yi awen na nana gume ugnal inam. ¹⁷Ne be yi nung ni nibe nya pane nyaya yi ukiri be yabi ge abin awen na ni. ¹⁸Gediduk be nyiri be kong ni nya kpa beji ge kinkang ge ukiri be nyu piya bi ni. ¹⁹Imaryamu tang ge ikol ngna ge abin ri a kong ni asugu tang gu lum ikol ngna. ²⁰Be nyu pibe vili bi ni be ma digam ge gu dugo ge gediduk ukiri be kong be yi ilori be ya bini. ²¹Negu mel ibung ininna ni, ge kar gu le awen na a kaciya ni, ne nya ma intima Iyesu, intima bri alum asheshi mau ni be sugu biu ni. ²²Ne ibung di gwapan gu sele ge iwor Imusa Iyusufu ge Imaryamu ba nen nwa guda gu kulu ge a Urshelima be na nau ge Ichi. ²³Ilori be wal ge iwor Ichi ni, "Be ri zlau awen a kung shi giri gang ichi." ²⁴Be nya nanna ipara ma ilori be ya ge iwor Ichi ni, "nin lub i pala ge atattabara pala." ²⁵A zile anyi shige Urshelima, intima Isiman, anyu le abin ripang anyu lul. A yak anyu shiri a Israila ulang alum asheshi shi gen wa. ²⁶Be yigriu ma ge ukwo alum asheshi ashi ara kpu ari yu yi Ikristi angna Ichi. ²⁷Uzile unbung Isiman ba umeh guda gu lulu ge gu tal a lum asheshi. Nebe nyu be ba ne awena gu umeh ni Iyesu gu ka be le ukiri iwo wani, ²⁸ni Isiman nya ngnaru ge anyi ngna ya dugo Agwapan nya toshi, ²⁹"Gi kpergri bla ne agen kanu ne inna inshishi, Ichi gu umeh iwing. ³⁰Ge iyimi yi gu funung, ³¹Un wiri un le gun song ni be nyanyi ge diduk ni: ³²Gu sana ga ge alaka ni be nyanyi ne rigam be nye Aisraila." ³³Ateh awen na ge ayeh be kpa beji ke kinkang ne ikiri be pa bi ni. ³⁴Isiman ben kya shashi nya to ayeh ngna Imaryamu, "Kong ge shinshi awen diri ri shi gu kpa gi gu nyi ya ni be nyanyi ge kinkang ge Israila ni ge makgri be tong bi - ³⁵Gin kiyana yi sanna ikol ilori gu tang ge ikol ni be nya nyi ri yigri." ³⁶Azile atma Agwapan angna intima Annatu shigu ukwo ashi awene Ifanuyila ge lum Iashiru. Agu kurau a shige ci ngna be mele be toppa nugu bal angna, ³⁷a lo ge lo a kubu be mele isogi ninna ni ina. Are nwou gu sing guda gulul asing gu lul ichi ge tuk ge tuk gi gewe. ³⁸Gekar ga a kanu ikwo ma ne peme Agwapan, a ya gediduk be nyiri be yag nyu ngnar Aurshelima. ³⁹Nebe kol gediduk ukiri be wa shi be le ge iwor ichini be vilibe a Galili kan bi ri bung ama a Nazaret. ⁴⁰Awen na kuwono a ko gu za upeh ichi shi giri ki ngna. ⁴¹Benyu biu nya ni kanbi nen anwa a Urshelima suna ga mele ukwo utak gu ga be sal. ⁴²Ashi ni be mele ukop ni be pala be kono gu kanbi gekar gu tak ipara. ⁴³Nibe be kol gediduk ibung gu tak gani be lugu wau gu sarabi gesal. Awen na Iyesu kyeng ge Aurshelima be nyu biu be zabi. ⁴⁴Be pani ashi antek nibe nyiri be sing gu zing ni be sing unbung uzing, be nya lugu wau gu ume uci ngna ge be nyin singna. ⁴⁵Nibere yi biu ni be nya vili bi a Urshelima be sugu wau gufa. ⁴⁶Ibung iciya ne be nya kummu ge umei guda gulul alo gume ni be nyu lulu, a kugo bi ne lir bi. ⁴⁷Ge diduk benyiri be kong ni be kper beji gu za gu ngnar ngna. ⁴⁸Nibe yiu nibe nya kpa beji kekinkang. Aye ngna toshi, "Awen ni shiso nun lemi nung? unkong, ateng ge ami di gu wang ikol andigu bung ngni." ⁴⁹Agnar bi ma ashi, "Shiso nung wa mi? Nure za nung ashi rigbaba ga ne amin kyeng gesal ate mi le? ⁵⁰Bere kpele bi ni wiri na. ⁵¹A vili bi gesal ge bamba kabi a Nazaret ne mire bi ume. Aye ngna tibi gediduk ikiri ge ume ikol ngna. ⁵²Iyesu ya gun song ne guza ge ume, a kum gu ngnar ge ukwo Agwapan gibe nyayi.

Chapter 3

¹Gume ge mele ukop nebe cu Itibariyus Ikaisar shini rigam, Ibilatus Ibabuntus a bung Iyahudiya, Ihiridus bung a Galili, a weneziri gna Ifilibus she a gam ge ungam Aituriya ge Atirakonitis, Lisaniyas agam ungan Abiliya, ²Ge ibung ukukor a Hanana ge a kayafa be shibe nyun song gu lu gu kyele Agwapan ba ukwo Iyohana aweni Izakariya, gu ume gu lumu. ³A sing gume ungan ri be kanna guziri gu le a urudun a dam gusala gu lul gu ngnar gu kpa ne gu jili ibibi. ⁴Ilori be wal ge ume ankpagu pa gun song Ishaya, "Riwi a zile nyi zila ume ge lumu, gu le utra ici, ge kikek. ⁵Beri fla koge ling ansing be zong koge lin igbana ni beri muru kogeling agug beri togro itra ri igullu ni beri fla itra nibe kpong, ⁶be nyanyi gediduk riya gufunu Agwapan." ⁷Ni Iyohana kono gu ga gu chung ni be nyianyi ri be sing a salabi gu lul ni, "Anung be wen iwege niben nkan nya ngna talla nung atong nu ting be nang gu bi?" ⁸Nun ma be Iwenri iri ma gu ngnar gu kpa nun zangna lugu pa gume akye nung andil shini Ibrahim icendil amin pa nung Awapan ga nyongno Ibrahim bewen gu ume igbangri. ⁹Gi kpergri begu so gintamgiri tiri nin ki ne nung gin ki gri gre magi iwen ishshi ni beri te gigri bung ni be fono gu mu ula". ¹⁰Ni benyiri be shi gu ume gu chung ngna be libiu ashi, "Andil rile nini?" ¹¹Angnar bi ma ashi, "Azile nyi ge shini alap a pala ni ne ma anyiri asangnu ni uzing ne anyiri ashi iku ya ni a le nung." ¹²Me nyu ngna gu yal beba ashi be sala be gul be nya tou shi, "Anyu lul, shini andil rile?" ¹³A tobi ashi, "Nun zangna ngnar ikilli ise le ilori be son nung ni." ¹⁴Be zile be nyu kon u lira libiu ashi, "Andil ni? Diri le neni?" Angnar bi ma ashi, "Nun zangna kar a lelok ikilli nung zangna ta alelok rilal, nun kyeng ge ikilli ilam a nung." ¹⁵Beshi gu ni be nyanyi sugu yak gu ba Agam, ko ge nyang sugu tan ige ikol ngna ge Iyohana tibi anwa shi agam. ¹⁶Iyohana agnar bima gediduk ashi, "Gumi amin le nun gu sala gu lul ne imininbel azile nyi bi a selemi rigbana ami re mile mi gu bigri ilik a tiga ngna. Anwa ri sala nung gu lul ne alum asheshi ge ula. ¹⁷Upil gu bere ngna shige anyi ngna ari nyere a dara gubere ge shinshi ne chung alikama gu ume gime ngna. Ari kunu inkub ba ne ula gu sang kpu. ¹⁸Ne ikiye ile nele be nyanyi gu dam iyal ishinshi. ¹⁹Iyohana nya upi ge agam Ihiridus ge kyo akyel aweneziri ngna, Ihiriduyas ge antek ikyiri Ihiridus leni, ²⁰ni Ihiridus nya konno uzile ukoi ubibi, aso be kuguru Iyohana gume guda ge sra. ²¹Be shi ga ne gekar ri be le gediduk benyanyi gu sala gulul be nya le Iyesu gu sala gu lul, gekar ri a kyele ge Agwapan ni ge pan be penne, ²²Alum asheshi bai sigri ri u ne ginlup ni, ne iwi be wulu gapan, "Anwun shi awen gu biya mi, min kogo ushinshi ni." ²³Be shiga ni Iyesu giri ki ngna ne soma ni ashi ni be mele iso giciya anwa awen na (ni bebla ni) Iyusufu ya a wen Iheli, ²⁴aweni Imatat, awen Ilawi, awen Imaliki, awen Iyana, awen Iyusufu. ²⁵Awen Imatatiya, awen Amos, aweni Inahum, awe Ihasli, awen Inajjaya, ²⁶aweni Ima'ata awen Imatatiya, awen Ishimaye, awen Iyuseke, awen Yoda. ²⁷Awen Iyowana, awen Iresa, awen Izerubabel, awen Ishiyaltiyel, awen Iniri, ²⁸awen Imalki, awen Iaddi, awen Ikosama, awen Almadama, awen Ier, ²⁹awen Iyosi, aweni Aliyeza, awen Iyorima, awen Imatat, aweni Ilawi. ³⁰Awen Isaminu, awen Iyahuda, awen Iyusufu, awen Iyohana, awen Aliyakim, ³¹awen Imalaya, awen Imainana, awen Imarata, awen Inatan, awen Idauda, ³²aweni Iyese, awen Obida, awen Iboaz, awen Isalmon, awen Inashon. ³³Awen Aminada, awen Adimi, awen Arama, awen Ihezura, awen Iferesa, awen Iyahuza, ³⁴awen Iyakubu, awen Ishaku, aweni Ibrahim, awen Tera, awen Inahor, ³⁵awen Iserug, awen Ifeleg, awen Abiru, awen Ishela. ³⁶Awen Ikainana, awen Ishem, awen Arfashada, awen Ishem, awen Inuhu, awen Ilamek, ³⁷awen Imetusela, awen Inuhu, awen Iyeret, awen Imahalel, awen Ikainana, ³⁸awen Ienok, awen Ishitu, aweni Adamu, awene Agwapan.

Chapter 4

¹Alum Agwapan a mile giri nam Iyesu a vili ge uziri ulule a Uru itun ne alum Agwapan be sing genwa gume ge lumu, ²ibung isogina agam min cangra magu ge ibungna are yau iyiu ya iyong ifreu ge mile gekar. ³Agam ni cagra tou ashi "anwu ge shiawen Agwapan ni so igbangiri Ikigli a tenkuna." ⁴Iyesu nya ngnar ashi, "Sang ne atenkuna ne anye nyiri le ulan." ⁵Ne agam nin cagra kyo kanu azile agug a dol, nya yigri gediduk gu kum gu lunyi ge gakar ge fafien. ⁶Agam ni cagra nya tou ashi, "Ami ri mang rigbana rigam gediduk ikiri gi ididuk ume ama, miri le nung ne bemi gediduk in le rigam ama amin shi ri gbana guma anyiri ri amin biyani. ⁷Nenung inga lulugu un lulmi ge diduk rishi unwo." ⁸Iyesu ngnar ashi, "Gushi gu wal digba ga nun lul ici Agwapan nunri lul gun zung ngna anwa nun ri leu rigeni. ⁹Ni agam ni cagra be kyo kanu Aurshelima ge papan guda gu lul ne nya tou ashi, "Un shi awen Agwapan ngna ni fonnon riking gri bung. ¹⁰Iyesu tou shi be wal ashi, 'Ama ba lum bekii ngna iwor gu ygang ne be yag, ¹¹Be yi nyong nong ga pan ge anyenna ung tlung gu fra ga pan igban." ¹²Iyesu gnar ashi beya, "Zangna melle ici Agwapan," ¹³Ne agam ni cagra kol gu melle Iyesu ne be nwou ge zile ge kar. ¹⁴Ni Iyesu ya viliu Agalili milene rigbana alum iyal ngna kani ko geshi ge ungangna. ¹⁵A lulu gu ume gu da gululu ma ne ko ge nyan dugon. ¹⁶Uzile unbung a ba Anazaret ribung gri be bung nu guni ilori begule bi gu lemi akana ume guda gu lul asugu pa gun song, a nya ki kyeng a sugu pala gukyele Agwapan. ¹⁷Be na nau ankpak iwal anyu pa un song Ishaya a penne ankpak iwala nya yi ukwo ri be wal ni, ¹⁸Alum ici shi giri kimi a tugu mi indam iyal ishishi ge be nyi na miri, atima mi in pa gu kum yi ki nibe be libi bini ge gu pene iyi ni be fuk in peme benyi ikol ibibi, ¹⁹ami ri pa gu biya ici. ²⁰Ne be fla an kpak wal la ny a ma anyu le ilam gu da gu lul ne be s, sila gedi duk be nyiri be giu ume gu da gu lul be kpuu iyi. ²¹Ne be lugu kyele gi bem ba, unbi gu kyele gri gu kana atong ge anung." ²²Gediduk be nyira ya ni ged duk ama Iyusufu tu ya ti bi ba nung na. ²³Iyesu tobi ashi, num ri yami ben set gu kyele a wago langna un le gu untong gu firi. ²⁴A icono go tosh ripang arnin ya nung, unyu pa unsong be ngna biu ge un tong ngna. ²⁵Amin to nung ri pang be nyu ligri shigu ge kin kang ge alsraila geibun ungi liya ge kar gri be fla ge pani be mele be ciya ne gu kap ga ci nu gu sang ibla ge kar ra ni be le iyong gekin kang ge di duk ri bung ngna. ²⁶Bere tima bi iliya gu ukwo be tima ge ukuo akubu ashi ge azarifafat gu utur ne asidon. ²⁷Nin gibullu ge kin kong ge a israi la ri bung ung ilisha be langnani bi ne lok ne i na aman anye suri ya ne lang na nen anwa gun zung ngna. ²⁸Gediduk be nyiri be shi gu ume gu da gu lul ni be nya be nang ni be kong gu kyele ma. ²⁹Be nya zininu gu unyi ri bung ngna beng kanbi nanya ge anyu igban be viana gu unlong ngna ni ge panna be wa gu fonnu gi ri bung. ³⁰A sing ge ka ama nya kannu. ³¹Ne be kreu kan a kafar na hum zile ri bung ge a galili a ze le asabar asu ga lulu be nyayi ge ume uk wu lu. ³²Be kpa be ji ge kin kan ne gu lulu ng na gu kyele ngna shi ni ri gbana. ³³Azile nyi gekar gume ukwo ulul shi ni alum abebi be sanni riwi ri lirlle, ³⁴"shi foya ge anyu, Iyesu anye a Anazaret? Unba gu pelle ya yale? Amin zan! Anwun shi di gwapan ungna Agwapan!" ³⁵Iyesu nya gi cagra upi ashi, Soge linlang! "Wulung gu ume ngna!" Ni gi cagra fonno anyi kwo gri bung ni ga cacima a wulu gu ume ngna gu sang kugu gu. ³⁶Gediduk be nyi be kpa beji ni pa abin nagu ume ma. Be toshi, "Iling ilo gu kyele ya shine nung? A so a lum a bebi wulu ni rigbana negu mle. ³⁷Nenung lugu pa iyal ngna gediduk gu kannu ungangna. ³⁸Ni Iyesu nwo ukwo gulul nya kana gesal Isiman. Gekar ga ane Isiman gu biya rinam ne nya kulu giri kyi agna. ³⁹Ne Iyesu kyen gu uganri kyin gna nya nya gu piri nam ngna ubi ne nya langnau. Gekar ga ne be lugu lebi ilam. ⁴⁰Ne anle be nyanyi ba Iyesu ni be nyu sang ulang ge ililo. A talla anyi ngna nya langna ne bembaba. ⁴¹Ni cagra wiri bi gume na nyanyi ge kinkan, be sa nibe pa ashi "anwun shi awen Agwapan!" Iyesu nya nin cagra upi nya da bi gu kyele be za ashi awa shi Agwapan. ⁴²Ni ge shiya, a kannu rigan gu zile ukwo ri kwo alo gani be nyayi ge kinkang sugu wau be nya ba ukwori ashi gani. Be le ilori ara nwobi ni. ⁴³A tobi ashi, "Rigbana ga min pa iyal ishishi ngna Agwapan ge itong ge kinkang, ukiri be tima ni gu fri ni uwa." ⁴⁴Nebe ya gun song ne gu dan gume guda gu lul ge upupil Ayahudiya.

Chapter 5

¹Gekar gri be nyanyi chung gu ukwo Iyesu ni be kugo gu kyele Agwapan, a kyegre gin leng a Janisarata. ²Aye akomi apala kyegre a nyu ginlengna be nyu fire ivong wiri ge ume akomi ma nibe kura a lilig ama. ³Iyesu kana azing gu ume akomi angna Ibtus ne be sou ashi a pu kunnu a komi kau ume ni mininbel, nebe si Sila nya lulu be nyayi gu ume a komi. ⁴Ne kol gu kyele ni a to Isiman ashi, "Kunnu akomi kan ukwo olum nun so a lilig anung gu fiere. ⁵Isiman gnar ashi, "Ici, andil gu le ilam getuk gri gediduk kwo uluki gu kyeleng ri so amiri fonno a liligna." ⁶Nibe le nung ni be nya freye ivong kekinkang ne alilig ama be peu. ⁷Nibe kuwo benyinsing ilam ama re be shi ge akomi a zingna ni be ba be wel bi gu. Be nya ba mile akomi a pala ni ivong be sugu kala bi ume nin mininbel. ⁸Isiman Ibtus, yi nunn ni ne nya liligu gun song Iyesu ne pa ashi, "Nwo mi ge sep ici, ge amin shi anyi abin abebi ya." ⁹A kpa beji ne gediduk be nyiri be shi gen anwa ni ge ilo ivong ile ri be fiere. ¹⁰Be shi gi Iyakubu ge Iyohana be wen Izabadi be nyin sing ilam Isiman. Ni Iyesu nya to Isiman ashi, "Zangna kong ri bung ka un song un ri lugu fiere be nyanyi." ¹¹Mine ba ne akome ge ri bung ni be nya lul lu. ¹²Anye zing gu ume ribung na azile anyi shi gi gbullu ashi ge ukwo. Ne ayi Iyesu ni a be suglu ri kyi ngna giri bung ne kulwo ashi, "Ici unga biya ni unri dugo mi." ¹³Iyesu nya sag anyi ngna piau ne pa ashi, "Amin biya amin dugong". Gekar ra ne u gbullu be nwou. ¹⁴A sou a zangna ya a lelok, abe ngnar ashi, "Sing ge yigri ri kin ge anyun song gu lul nule ipara nugu dugo ng, ilori i musa aso be le ni gi gu ri gu za gu ukwo a ma. ¹⁵Iyal ngna vugulu gu unung, gu chung ni be ny an yi kelh kang ba ulwo ngna be ilongnu be kum gu langna ge ayu ama. ¹⁶A tallau kanu u kron alenlok sangnu gani ne kyele ge agwapan. Un bung u zing asugu lulu be Farsiyawa ge be nyu lulu iwor inwsa shi gu ukoo be njiri ba ba ge itong ri ikanna a galili ge a ya hu chi ya hu ch ya ge ri bung a uru shebima. ri gba na ici gu lang na shi ge an wa. ¹⁸Ge kar ga be jila nya nyi be sing ge a zile nyi a gbi gbok ge igima , be wa ilori be ka ana ne an wa be ngna lu gu unsong iyesu ni. ¹⁹Bere kum bi utra ri be ri kana ni ni gu chung ne be nya yang ge pan igimangna ge caci nibe nyanyi gu song Iyesu. ²⁰Ne ayigu mari pang ama ni Iyesu toshi, "Anyal sal be jili abebin gu." ²¹Benyu wal ge Afarisiyawa lugu kieye nibe pa ashi, "Anyang wiri asugu pa ri lal giri kiye Agwapan? Anyang ribra gu jili abin abebi inba Agwapan ni gun zungna?" ²²Ni Iyesu kpele ukiri be tang ge ikol ama ni ne agnar bi ma ashi, "Shi so nun pari lal gume ikol anung?" ²³Un lingna shi ni gu yebe gu bege toshi min jili abin abebin gu ge be toshi ninya sing ge kan? ²⁴Nun za ashi Awen Anyeyi shi ni ri gbana gu jili abi abebi gu lunyi amin tong ashi, "Ninya kyo igmang un kan gesal." ²⁵Gu ukwo anyinya gun unsung ama nya kyo igima ri anana gu ni nya viliu gasal ngna ne digam Agwapan. ²⁶Koge nyan kpabeji ne be mire rigam Agwapan. Be kugo ribung nebe pa shi, "Unbiri yi uki kperbeji." ²⁷Ne be ikyi ya ni Iyesu be wulu gu fra ne be yi anyu ngna uyal anyi intima llewi a lo gu ukwo ngna gu yal anya tou shi "Lul mi." ²⁸Ni llewi be nwo kogeshi nya lul lu. ²⁹Ilewi le akan kama ikiuya gasal ngna nebe nya uyal ke kinkang shiga gebe zila nyiri be lo gun unsong atebur ikinya nibe ya ikiuya gi ben ba. ³⁰Be Farisiyawa gibe nyu wal lugu kyele gebe wengu tarba ngna ashi, "Shiso nunya ne nun se gibe nyu ngna uyal gibe nyi abin abebi?" ³¹Iyesu ngnar bi ma ashi, "Be nya lang re wabi a vugo, be nyu sang ulang ngna wa avugo. ³²Min re bami gu zla be nyu le ripang min ba gu zila be nyi abin abebi be gnar gu kpa. ³³Be tou shi, "Be wen gu tarba Iyohana be wilage iyong ge gu kyele ge Agwapan ne be nyu tarba Afarisiyawa le nenung. Be wengu tarbang yagu se." ³⁴Iyesu tobi ashi, "Azile anyi ri so be nyinsing anyu kyo akyel apar bele u wulagi ge kar gri anyu kyo akyel apar ashi gi bemna ni? ³⁵Ibung bima unwuri be nyinsing anyu kyo akyel gi kyo anyu kyo akyel gu ukwo ama ge ibun ngna ni be wula ge iyong." ³⁶Ni Iyesu be kono gu ma bi gu zile gu za ashi, "Kwo anyiri ari pegre gu tugri ge gu kigri gu par a le ilam gu ata ge ukigri gu kor ni a gale nun ni ari pegre guki gri gu para gu ne gu tu kigri gu kigri gu par gura folo gi ge utu kigri gu kigri gu kor." ³⁷Kwo anyiri ari so agbasa ge gi nugu gi kor ni. Aga le nungni agbasa ri zong ni nu go gu ne agbasa ri nyerei nin nugu ribong bi. ³⁸Rigbana ga ni be so agbasa a parge nin nugu in par. ³⁹Kwo anyiri ari wa gu so agbasa a par ni ne agu so akora kongni ari toshi, "A kor a sele a par."

Chapter 6

¹Ge zile asabar Iyesu silli ume ri lam aya be wen gu tar ngna su wire ake ni be tugu ge anye ma ni ba ya. ²Be zila nyi gu ume Afarisiyawa toshi, "Shiso nun le ukiri ure kpau be le gun ubung asabar ni?"³Iyesu ngnar bima ashi, Nun re pala nung iwal ukiri Idauda a le ge kar gri akugo iyon ni le anwa gibe nyiiri besing gen anwa ni? ⁴A kanu ge sal Agwapan a kyo aten kuna ge kar ga ne nya ya gu ume ne nya cire be shi genwa ni be ya kwo ne be nyu song gul ya shunu yani. ⁵Ne nya tobi ashi, "Awen anyenyi ya shi ici asabar."⁶Gu zulung unbung a sabar a kana ume ukwo gu lul nya lulu be nya nyi gu fra. Azile anyi shi gu fra gu nyi gu zing na gu wegi. ⁷Anyu wal ge Afarisiyawa sugu bilau be yi tibi ari langna ne zile nyi unbung a sabar nebe kum ilori be tugou ni ukiri arau folou ni. ⁸Aza ukiri be tang ge ikol ama ni nebe to anyu we gu nyi. "Ninya kyeng gu ga caci nibe nnyanyi." Ne anyi kwo be nyinya ge ukwo.⁹Iyesu tapi ashi, "Min libi nung gu folo gun unbung asabar gushi gu shishi bele upe tibi fi fen, be funu ulang tibi be pelli?"¹⁰Abila bi gediduk, nebe to anyi kwo ashi, "Nanna anyin a le nenung ne anyin gna be langnau." ¹¹Be nya kong be nang ke kinkang, be nya tang gi be zile ama ilori be ri le ni Iyesu.¹²Ge ibung ngna a ba ge ban ni gban ari dam. A ya gun song ne gu kyele ge Agwapan ni ge tuk. ¹³Ni ge shiya, ne nya zila be wen gu tarba ngna gu ukwo ngna ne nya se ukop nibe pala gu me ma, be nyi azile bi be wen gu tarba.¹⁴Intima ni be nyu tarba ya shi Isiman (anyiri zla ashi Ibitrus ni) ge aweneziri ngna Andrawus, Iyakubu, Iyohana, Ifilibus, Ibatamawus, ¹⁵Imatta, Itoma, Iyakubu awen Ihalfa, Isiman anwuri be zile ashi Izatot, Iyahuda, awen Iyakubu, ¹⁶ge Iyahuda awen Aiskarioti anyiri a mug.¹⁷Ni Iyesu be kreu igbang gi bemba be nya kyen gu se be wen gu tarba ngna ge kinkang shi gu ukwo, gibe nyanyi ge kinkang ge Iyahudiya ge Aurshelima ge nyu Riyama a taya ge a Sidon. ¹⁸Be ba gu kongnu ne be gum gu langna gediduk ayu ama be nyiri be kugo ne alum abe bini be kum gu langna. ¹⁹Gediduk gu chung nibe nyanyi be le ilori be ri piau ni ni rigbana gu langna ni bemba gediduk.²⁰bila be wen gu tarba ngna ne nya toshi, "Be nyen kya shashi ba anung be nyi na miri ge rigam Agwapan ri nung ga. ²¹Be nye kya shashi ba anun be nyi iyong, ge nung ri fugu, be nye kya shashi anung be nyu sa gi kpergri ge nung ri kalla. ²²Be nyen kya shasha ya anundri be nnyanyi tong nung ni be gigri nung gu kap be pa intima nungri fen ge awen anyenyi rile ikol iki gu num. ²³A nung ri ful ni ikol ikii ripang nung ri kum ri bili rile ga pan, nenun ne be kaa ni be kaa be le be nyu tarba Agwapan. ²⁴Rilal anung be nyu kum, nun gu kum gu billi ge kpu nung. ²⁵Rilal anung be fugu gi kpergri ge nung ri kong iyong gu song. Rilal anung be nyu kala gi kpergri ge nu riloge kpu ne nung sa gun song. Rilal anung be nyanyi dugo nung, ne nung ne be kaa nibe kaa ama le be tarba agwapam ri lai. ²⁷Amin pa nung be nyu kugo mi nung biya be nenduk anung nun le abin asheshi gibe nyiri be tong nung ni. ²⁸Nun ma ben kya shashi gi be nyu to gro nung nun kyele ge Agwapan gibe nyu kiu nung unyi. ²⁹Anyiri a bang nung gin kiri gi gbokni, nung kigliu gi zingna anyiri a kyo uki uflang zangna dau ne gu kigring. ³⁰Nu ma anyiri a kuwo nung ni alelok ge kyo ukiri ushi nung ni nu zangna sou a vili gu. ³¹Ukiri un wa ashi be nya nyi lengma ni le bi ma nenung. ³²Un ge biya benyu biyan gri gu zung ama ni shini guri leng? Be nyi abin abi biya benyu biya bi. ³³Nu gele upe gi be nyu le nung upe gunzung ama ni shi gu ri le nun, be nyi abin a bebi le nung. ³⁴Nun ga ba geta ikyi ge benyiri unso ikol beri pang ni shi shiri bli anung gufri? Be nyi abin abebi mire be nye abin abebi beta be soro ikol be pa bi ge geki keg gu ma ama. ³⁵Nun biya anandog a nung nung yi gri bi upe nun mabi geta nun zangna so ikol be ri pa nung ge ribili nung nung rishi ume, nun rishi be we anyu dugo, anwa gri kyi ngna a yingri ge kubu ge be nyu sang peme ge be nyiri fen. ³⁶Nun shi be nyu kung a kubu icen nun she anyi kon a kubu ya. Zangna le a tana ge be ra leungnu ge tana nun zanya pel ge anung be ra pel nung. Nun jili be zila nyi beri jili aben abebi anung. Nu mere be zila nyi beri ma nung ge kinkang gu melle gu mile nugu nyergi gu nyer gi ga pan a kol anung. Uki umelle nun ma. ³⁹Ne kono gu mabi gi zile gu za. "Afuk ri tall fuk? A gale nung ni pala ma beri kpa gu ume ukpu gu sangi nun le? ⁴⁰Agen re silliu anyu lull anyi ri kum ikiye gekinkang ni ari ba ne anyu lullu gna ni. ⁴¹Shiso nun bla unwen ukiri ushi gi iyi aweneziringni, ne unre birang gu yi gin gbung ukong ri ishigi iyingni? ⁴²Shiso nunri to aweneziring, aweneziri bla nin winning unwen ukiri ushi gi iying ni, ne anwa giri king unne biran gu yi gin gbung ukong ri ishi gi iying ni? Anwo anyi ri lali yu wini gin gbung ukong gri shigi iying ni nun ri yi ushishi ilori unri wini unwen ukiri ushi gi iyi a weneziringni. ⁴³Gin ki gi shishi re biriu ansha iwen ne ansha gin kire biriu iwen ishishi. ⁴⁴Be za kwo ge ling gin ki gu ukwo iwen ri imire ni. Be nyayi re kwire bi iwen anfuk ge ri nam akan o be va agbasa giri nam rikan. ⁴⁵Anye amina ge gu kum ikol ngna nyani ma iwen ishishi ne anyiri fen gu ume gi tibi ikol ngna ne rile rifen gu. Ge ume ikol ngna ne ge nyu ngna ri kyelegu. ⁴⁶Shi so nung nyani toni ashi, "Ichi, Ichi, nun re lul nung gu kyele ni? ⁴⁷Anyiri a ba ukwo mi ya kong iwini ne nya lulli ni minri ya nung ilori ashini. ⁴⁸Ashi ne anyiri ashi gu viana ge sal a tum gu lum gu ume ribung ne nya viana iven ga sal ge pan igbang ne imininbel nya nub gesal ne gure loglo gi ni be viana ge shinshi ni. ⁴⁹Anyiri a kong iwimi ni ne nya tongnu gu lul ni ashi ne anyiri a viana ge ribung gu sang ven ne afulunci nub ge sal a ni gu ukwo ge murugi gu muru shi gule gu.

Chapter 7

¹Ne iYesu kol gu kyele ngna ni ge tong nibe nyanyi ni, ne be ka'ana Akaparnahum.²Gi kpegri anyiu yak shi ni agen ri a biyau ni, a sangnu alang kan gu kpu. ³Ne anyi lama kong abin iYesu ni ne be mau gu ukwo nibe nyi ni nkung Ayahudawa ashi aba be langna a gen gna. ⁴Ni be ba ukwo iYesu ni, nanya lirbi'u ne gu so ikol ashi, "A mile gu shini leu ukiri, ⁵a biya ri bun andil ne anwa viana ya guda gu kullu." ⁶iYesu sing gi bemba. A sang kannu ge salla, ne anyi ilama be tima be nin singna ashi, "Ichi, zangna bong ikol, ge aminre mile mi ushini unka'ana gesal mi. ⁷Unkaso minre bira mi gu ba ukwong, nenung ya iwi ge agen mi ri langna. ⁸Ge amin lul anyu song yagu, ne be nyu konulra lulmi. Min to anyiri, kan ari kannu, ne azila villi, ari villi, ne agen mi, pe ukiri, arile." ⁹Ne iYesu be kpa beji ngna, a kyigli bla gi kub nibe yiri lulluni nya to be ashi, "Min to nung be sangbi ne ila anyu mari pannung ge Ayahudawa." ¹⁰Ni be tarba villi ge sal ni benya kum agen na gu langna. ¹⁵¹⁶Ge diduk gema be kpa beji, benya lugu ni ba ankpak Agwapan, ashi, "Be nyangna anyu tarba Agwapan gu mendil "Agwapan bla be nyingna." ¹⁷Intima iYesu vugulu gediduk Ayahuda ge itongri shi guteturni. ¹⁸Bewen gutarba iYohana be pau gediduk ukiri a'leni. ¹⁹zla be wen gu tarba ngna be pala nya tmabi gu ukwo ici ashi, "Anwun bii, ta ribla ale lok?" ²⁰Nibe kunu tutur ge iYesu ni beci toshi, "iYohana anyu salla gulul atma ya gu ukwong ashi, "Anwunshi anwun bi ta ribla alelok?" ²¹Gekar ga a langna nebe nyu sangulang ge benyu shini alum abebi, be fuk amabi gubla. ²²iYesu ngar bi ma ashi, "Nunge kannung ni, nung ya iYohana ukiri nung yi ge ukiri nun kong ni. Be fuk kurbu gu bla, be kugu kurbu gu sing, ningbullu kum gu langna, be langtong kum gu kong, be nyiri be kpri bi ni be nyono bi ni be kum ulang, ni be nyina miri kum iyal ishishi. ²³Anyiri are tinwu gu kugomi ge ikyiu lemi ni ishini ben kyi beshashi. ²⁴Nibe tarba iYohana kanbi ni, iYesu be lugu pa gi kub ni benyi giri kyi iYohana, "Shini nun kan nung gelumu ge yi? Uwuru peme a zale? ²⁵Shini nun wulu gu bla? Anyenyi lebe alap akyi? Bla be nyiri be tebe kyi izam nibe lo ge ikwo ishishi ni be shige ipara agam. ²⁶Shini nun wulugu bla? A tarba Agwapan? E, min to nung, gu sele a tarba Agwapan. ²⁷Anyiri nibe wal giri kyi ngna. Bla, amin tma a tarba mi gun song anung. ²⁸Amin nung, gume nenyiu bi anyin kyel be sanbi ne nye lene iYahaya ni, nung anyiri ashi afefiyen gesal Agwapan ni a seleu unle. ²⁹(Ni gediduk ama kong nu ni, ge be nyu ngna uyalni, be nya toshi Agwapan gu leripang, nun begu kumgu salla rigam ne gu salla rigam iYohana. ³⁰Be nyun song gu lul ge be nyu za getana tongbi gu shi Agwapan gu kwoma, ne be sang kumbi gu salla rigam gu ukwo iYohana.) ³¹Shini miri fulu gibe nyge kargri? Be shineni? ³²Beshini bewen len ge benizeh, be sista nibe zla be zilema, ni be pa'ashi, dil teh nung iwulu nun tongnung gu tak, dilteh anteh gekpu nunre sa nung. ³³iYahaya anyu salla gulul are yau aten kuna are sou be bak iwenginki ne nunya toshi ashi nin cagra. ³⁴Awene nyenyi sing nigu ya gu song ne nung nya toshi, 'Bla, ashi ge wiwog anyu piara, anyin sing be nyu ngna uyal ge nyu fulu. ³⁵Guna gu ja gu shi ni getana nibe wen gna gediduk. ³⁶Anye zing gume na nyu sang ma ripang zla iYesu beba ya ikyiu ya ghenwa. Ne iyesu ka'ana gesal anyu lul rilalni, a tongnu gu sista ne ya ikyinya. ³⁷Azile akyel ri a shini abin abebi gun tongna ni. Ne akpele ashi iYesu tongnu gu sista gesal la ni ne beba ne benyi alabasta ge gi kukru nanyi. ³⁸Ne kyeng giringang afra ngna ni, ne sah, ne be lugu nebe afrangna nibe ziri ngna nebe piyara ne inkininkyingna ne so afra ngna nebe tuguw nebe nyi ge afra ngna. ³⁹Ne anyu lul ria zila iYesu yi nungni, ne be tangi ikol gna ashi, anyiri geshi atarba Agwapan ni ashunuza iloh akyel ri a piyau ni, ashi ni abin abebi. ⁴⁰iYesu ngar na nya toushi, "iSiman, min shini ukiri amiri yangni," Atoshi, "Ya anyu lullu." ⁴¹iYesu toshi, "Anyu mire beta tul benya pala geta. A lul anye zing atade cu'u ne, ne nyira atade isogi cu'u. ⁴²Ni bere brabi gu pau ni ne nya jili bi ma gu. Gume ma nya ri sele gu biyau? ⁴³iSiman ngar ashi, "Min bla shi anyiri asiliu gu ge kinkang ni." iYesu toushi, "Unle getana ge shinshi." ⁴⁴iYesu kigli gu kwo akyel'la nya to iSiman ashi, "Unyi akyel ri. Amin ka'ana ume gesal unre mamiu imininbel gu kwa afra mi, anwa nebe aframi ne be ziri ngna ne nya kwara gu ne inkinyi ri kyi ngna. ⁴⁵Unre kbami, ne ge kar gri min ka'ana gu ni, are nwou gu kba afra mi. ⁴⁶Are song be nyi giri kyimi, anwa so benyi ge afra mi. ⁴⁷Min tong abin abebi ngna alengna be viliu magu ge abiya gekinkang. Anyiri ajili gu ge fiyen ni a biya ge fiyen. ⁴⁸Ne nya toushi, "be jili abin abebing gu." ⁴⁹Be nyiri be kyeng ukwo uzingni be pa gumema asshi, "Anyang wuri ashe nyu jilia abin abebi gu? ⁵⁰iYesu to akyela ashi, anyin kyel, "Guma ripang gu so unleng. Kan gume inna inshu.

Chapter 8

¹Guba ashi iYesu sing itong ililo, adam ne pa iyal ishishi ingna ipara Agwapan. Be toper shigenwa, ²ne azile akyel ri alangna gi nin cagra ge geyuni. iMariya ribe zla ashi iMadalin ni, anyiri be winni nin cagra in toppe gume gna ni. ³iJoana akyel iSuza, anyi ilam iHiridus, iSusana gibe zlanyi ge kinkang gume ikylie ma, nibe well be gu. ⁴Ni gi kub nibe nyi sugu chungru nibe nyanyi sugu bi ukwo ngna gi itong inung ni na nya pa alala. ⁵Anyi lam gu wul kannu gu tugru iloh ne atugru ni, izle kpa gun gan utra nibe nya kyagrai, ni nung be tang gu. ⁶Izle kpa gu pang ni ikwo noni, nibe kolgloi, ne kwo ri bungni. ⁷Izle kpa gume akan, nibe kwono ge akama inya chugbu. ⁸Ne izle kpa giri bung rizam nya le iwen utra atade unle. Ne iYesu toh ikyiri ni, ne nya zla bi, "Anyiri ashi ni atong gu kugon, akong. ⁹Bewen gu tarba ngna libi'u gukpele alalla. ¹⁰Atoshi, "uza inele ipara Agwapan be mang, nibe zlanyi ni amin pa ge alalla, ne amin yi bere bla bi, nigu kong bera kpele bi. ¹¹Gi kpegri bla ni manung guza gu pa alalla ri iloh shi iwi Agwapan. ¹²Inyiri ishi gutra ni be mba shi benyu kong ni, ne agam ni cagra nya be kyo gu gume atong ameh bera ngar bi gibe kum guleng. ¹³Inyiri shi gu pangni bamba shi, be ge kong ni, ni be ngar ni kol ikyi. Be sang bi niri tiri beri ngar nige kar ge fiyen, ge kargu magni beri kpa. ¹⁴Ilori ikpa gume akpa gume akan ni be shi be nyiri be kong iwi ni, be ge kanbini, beri cugbu bi gu wa gu kum ge gu wa ikyi ulunyi, ne iwen ginkyie ma sangnu kwono. ¹⁵Ilori ikpa giri bung rizamni, bembri bashi, be kong iwi niri pang ni ikol ishishi, be bung geshinshi nya biri iwenginkyie ri kol itoh nugu del ikol. ¹⁶"Anyenyi sangnu bung ibitila ne fla ne gintiri kwo a tibi giten ukuna. Aritibi gu ukwo tirbi ula ikwo ge nyang ka'ana ne yi useh. ¹⁷Kwo ukyiri beri nele nibe ra zabi ni, kwo inele ri bera zabi ni useh ni. ¹⁸Nenung nun kong geshinshi, anyiri ashi ni, beri konou gu anyiri asangnuni, kwo gu pagi kol ngna ashi ashini be ngar gu ukwo ngna. ¹⁹"Ne ayen gna gibe weneziri ngna bagu yiu, bere kumbi gu yi'u nege kubni be nyi. ²⁰Be yau ashi, "Ayeng gi be weneziring kyegre gunyi be wagu ying. ²¹iYesu ngar bima ashi, "Ayemi gibe weneziri mi bashi shi be nyiri be kong gu kyele iwi Agwapan. ²²Uzulungbung a ka'ana akome gebe wen gu tarba ngna, nebe tobi ashi, "Di kaana uwura unpiya guziri." Be nya ka'ana akome. ²³Ni sing nebe kpinna. Ga kambi be nya guziri, imininbel be lugu kalla akome, be shugu me ipimpam. ²⁴Be wengu tarba iYesu ba ukwo ngns sonnou ashi, "Anyunsong andil! Anyunsong andil! diri kpiriya. A sonno, nyaso ge kambi gi gu lugu guziri gu kyeng. ²⁵Ne nya tobi ashi, "Gu ma ripang anung ni? Ne be nya kong ribung nibe nya kpa beji, nibe lirbi be zle, "Nyang wuri, asorigbana ni gekembi gi imininbel lul ukyele ngna? ²⁶Be kana akome kan'bi ungana Gerasenes, gu upiya aGalili. ²⁷Ne iYesu kyia ribung ni, ne nya karba ge azle nyiri a wulu ge untongna ashinin cagra, agumo nugu tebe alapi are lou gibe sal alou gume ikwaga. ²⁸Ne yi iYesu ni, nanya sa kpagribung unsong iYesu ni riwi rilille, "Shununri lemi, iyesu awen anyapan Agwapan? Min kwong zangna somi gun song." ²⁹Ne iYesu go so be lum bebebi wiribi gume anyinkwo. Be gu fiyereu kekar ge kinkang, kwoni be labu ne itam ni be der runi, ne nye telle gu nibe dau a kannu ge lumu. ³⁰iYesu libiu shishi intimang? Atoshi. "Gekub," ne ni cagra gu kaanu. ³¹Be nya lugu kullu ashi azangna dabi. ³²Gi kpegri gikub a'lede dugu pi'i gu ungan ge kong nincagra kullu ashi anwobi be kaana ume ama, nebe mabi rimen. ³³Nincagra wulubi gume ngna nya kaana ume a'lede, ne gi kub a beting kanbi iteng gu ziri nya lul imininbel. ³⁴Nibe nyu pi a'lede yi ukiri ubani, benya tingbi ge pa guntun giri bung. ³⁵Benyeniyi wu be yi ukiri ubani, benya ba ukwo iYesu be kum anyiri nin cagra wulu gume ngna ni alo gunsong iYesu atebe alab gume amna ngna nibe nya kpabeji. ³⁶Be nyiri be yini yabi ilori nin cagra kaana ume anyi kwo ne nya langnani. ³⁷Gediduk benyu tong aGenesens toh iYesu avulu gu ukwo ma, ge be kpabeji nugu kong ribung. Ne nya kaana akome vilu. ³⁸Anyiri nicagra wulubi giri nam ngna ni a kullu a nwou, iYesu dau ashi, ³⁹"Villing ge sal unga pa ukiri Agwapan lengni." Anyi kwo kannu, ne pa gediduk utongna ukiri iYesu leu ni. ⁴⁰Gi kpegri iYesu villi, gikub ni benyi sou asong, be yag gu ba ngna. ⁴¹Azi lenyi be zlau ashi iJairus, ashi gume benyun song gu lul, akpa gunsong iYesu ashi aba gesal ngna. ⁴²Anwen ngna ge zing be mele ukop nibe pala wagu kpu, iYesu shigu tra gi kub nibe nyanyi kannau. ⁴³Azle kyel shifa agu sulube ji be mele ukop nibe pala apeli killi ngna gediduk, are kumu anyu langna benwa. ⁴⁴Aba ringang iYesu nya piya ringang gu kigri ngna, ge kar'a beji kyeng. ⁴⁵iYesu toshi, "Anyagu? nyiri a piyami ni. Nibe na ngar bi gediduk ni iBitrus toshi, gikub ni benyi shi genwu be kannang. ⁴⁶iYesu toshi, "alelok piya me, minza rigbana wulu gume mi." ⁴⁷Ne akyela kpele shi bere yibiu ni, aba nugu kyal rinam gun song ngna, gun song nibe nyanyi, ne nya pa ilori a pigau. ⁴⁸Nenya toushi, "Awen bekyel mi, gu ma ripang song ulang. Kan ni inashu." ⁴⁹Ne awa gu kyeleni, azlenyi aba gesal anyun song gulul ashi, "Awenebekyel akpu." Zangna bung ikol anyu song andil." ⁵⁰Ne iYesu kong ninu, nanya ngar ijarius ashi, "Zangna kong ribung, ma ripang, ge arilangna." ⁵¹Ne ba gesal ni, are nwou alelok kaana genwa, anwo iBitrus ge iYahaya ge iYakubu, ge ateh awen ngna ge ayeh. ⁵²Be sugu me ikol ilibi nibe sage kpu ngna, nanya tobi ashi, "Nun zang ngna be sa," are kpu a kpiri nna yagu." ⁵³Benya kaalau, be zashi agu kpu. ⁵⁴Ne be freu gu nyi nya zlau ashi, "Awen nyinya." ⁵⁵Alum ngna be villi, nanya nyiya ge karga. A tobi ashi be mau ulukyi aya. ⁵⁶Benyu biu nya kpabeji, ne nya tobi ashi be zangna ya alelok ukiri uba ni.

Chapter 9

¹Azla ukoop nibe pala ukwazing ne nyamabi rigbana ge uso rigbana be willi ninchagra ni be langna ayu. ²Atuma bi gu dam ipara Agwapan ne langna nibe nyu sangnu lang. ³A tobi ashi, "Zankyo uku kyi gu sing anung, kwo ubang, kwogin pag, kwo atenkuna, kwo ikilli, kwo alap. ⁴Ge sal gri nun kaana ni nun lo nu yag gekar gu nyi. ⁵Ukwo ribe re ngnar mungni, nun ge nwo unto ngnani, kpang be vuru afra nung giri kyema." ⁶Ne benya kanbi silli gum itong, mi be pa iyalishinshi nu gu langna benyi kwogeshi. ⁷iFirauna kong gediduk ukiri u bani ne nya kpabeji, akon be toshi iYahaya nyi yagakpu, ⁸be zlenyi toshi ilisha wulu, ni be zlenyi toshi, azile atarba Agwapan gu kukor ya villi. ⁹iHiridus toshi, "Min kpa rikyi iYohana. Nyang wuri amin kugo abingna?" Ne nung awa gu yiu. ¹⁰Ne beweng tarba ngna villi ni be pau gediduk ikiri be leni, nebe kyoubi, gume inele kan bi untong ri be zila ashi aBatsaidani. ¹¹Ne gi kub ni benyi kong nuu ni, benya lullu. A ngnar bi ne nya kyele gibemba ge abin ipara Agwapan, ne nya langna be nyiri bewa gu kongni. ¹²Unbungna wa gu bane amile, ni ukop nibe pala bukwo ngna ashi, "So gi kubni benyi be kanbi itong ififyen ge itong ile ri iKannai ni, bewa ukwu na ge ikyiuya, ge ukwori sangnu uluki. ¹³Ato bi ashi, "Nun mabi ulukyi be ya." Benya toshi, "Dil sangna ni ukyiri usele atenkuna chu ge ivong ipala, shushini rikana gelep ikyiuya nibe nyiri gediduk," ¹⁴(Be chi shi be nye tade ukop ne chu.) Atoh bewen gu tarba ngna ashi, "Tobi ashi be sista gibe kakub isogichu." ¹⁵Be nya le nung, be nya sobe nyanyi sista. ¹⁶A kyo atenkuna achu ge ivong ipala, a bila ge pan ukwo Agwapan nya so atenkuna benkyashashi nya wire anvuru, nya ma bewen gutarba ngna be ma gikub mibe nyi. ¹⁷Be ya gediduk nya fugu, ukiri utek ni be chung ningye anvuru atenkuna ukop ne pala. ¹⁸Guba ne iYesu sugu kyele ge Agwapan gun zungna ni, be wengutarba, shi gen wa. A libi bi ashi, "Shini ge kub a toshi aminshi. ¹⁹Be ngnar ashi, "iYohana anyu salla gulul, be zile nyi ashi iLisha, nibe zile ashi anye zing gume be tarba Agwapan gu kukor ya nyi. ²⁰Ne nya tobi ashi, " Ne anung ni nun toshi amin she anyan? iBitrus nggnar ashi, "iKristi ngna Agwapan." ²¹A kpang bi be zangna ya alelok, ²²ashi "Awen anyenyi riso ipimpam ikyi ge kinkan ni be nyinin kung nibe nyun song gulul ge be nyu wal ri tong nwu, nibe ri pellu, unbung un chiya neri nyi ya." ²³Ne nya tobi gediduk ashi, "Alok gewa gululmi ni, ari tongnu rikkyi ngna ne kyo a gagla ngna sunun bung ne lulmi. ²⁴Anyiri awa ulangna ni ari tagu ne anyiri a tag ulangna giri kyimini ari tibi. ²⁵Shi folo gu shini anyenyi kum gulunyi ne tag, ri kyi ngna?" ²⁶Anyiri akong uwah mi gi iwi mi, anwane awene Agwapan ri kong uwa ngna age ba nu upeh gu upeh ateh gi be lum rigwapan. ²⁷Min ya nung ripang, be zile kyegre firi be ra kong bi gu kpu ni be sugu yi ipara Agwapan. ²⁸Ibung ininna ni iYesu ya iwiri ni a sing ge iBitrus ne iYohana ni iYohana ni, iYakubu kanbi ge pan ge kong ukwu kyele ge Agwapan. ²⁹Ne sugu kyele ge Agwapan ni, iloh ipi iyi ngna kigli, alap ngna be ba ge ping-pung. ³⁰Benya pala kyele genwa, iMusa ge iLiya, ³¹be wulu gu dugo, nibe pa abin gu nyi ya ngna, unka ne anyu kol gi aUrushelima. ³²Gikpegri iBitrus gibe nyiri be shi genwani inna ilup gu kyio bi gu, ni be sonno mi, bemba gibe nyiri be shi gi bemba ni beyi udugongna gibe nya pala kyeng genwa. ³³Nibe nyabi gu ukwo iYesu ni, iBitrus toudi, "Anyu lulu, gufolo niri shi firi, bila niri le azana chiya, azing shi anwo, azing shi angna iMusa, ne zing shi angna iLiya." (Are zau ukyiri a pani.) ³⁴Ne pa nung ni, a'men be wulu fla bi, nibe nya kong ribung nibe kaana ume a'menani." ³⁵Riwi be wulu gume a'men na nya toshi, "Awenmi ye wiri, "Anwuri be sehni, nun kugou." ³⁶Ni ri wi kwol gu kyele ni, be nya yi iYesu gun zungna. Benya so ge linlang, bere yabi ale lok ukiri be yi gume ibung nani. ³⁷Be wulu krini, ni be villi ge kongni, gikub ni be nyi karba genwa. ³⁸Belo ne zilenyi gume ge kuba san ashi, "Anyu lul, min kullung bila awen mi anwa she wen mige zing. ³⁹Unyi, alum kaana ne vuglu amina ne awisha, anyu ne sou ukang ni ben fugu wiri ge nyu ngna ure waugu nwou ne sou adana ge kinkang. ⁴⁰Min kullu be wengu tarbang be winniu gu, bera brabi. ⁴¹iYesu magu za ashi, "Anung be nyu sang ma ripang uchi sang ma ripang, geling kar nemin shi ge nung nun re kpele miu? Ba ne wene nung fri." ⁴²Ne wen a bi mani, ninchagra nubu gri bung luglou ni gu yu kper ukang. Ni iYesu be nya gichagra upi ne nya langna awena, ne nya ma awena gu ukwo ateh. ⁴³Gediduk ama kpa beji ne uleh Agwapan. Be shu gume ukper beji ukiri aleni, ato be wengu tarba ngna ashi, ⁴⁴"Bla ni iwiri kaana ume atong anung. Beri vulu awene nye nyi ge nyi nibe nyanyi ge nyi nibe nyanyi." ⁴⁵Bere kpebi gu kyele ngna, gu nele bi ma, bera kpele bi gu za, nu be kugo ribung gu libi gu kyele. ⁴⁶Ne inang be kaana gume ma ashi nyashi anye le gume ma. ⁴⁷Ni iyesu za amina mani nya ti bi awen afefiyen giringang ngna ⁴⁸nya tobi ashi, "Anyiri a ngnar awen diri gume intima mini a agnar mi, ne anyiri angnar mi ni, angnar anyiri atmami ni. Anyiri ashe fefiyen gume nung ni anwa she nyele le." ⁴⁹iYohana ngnar ashi, "Anyulul andil yi azlenyi willi ninchagra gume nin tmang ne dil nya da'au are lullu gendil." ⁵⁰Nun zangna da'au," iYesu yabi, "Anyiri are tong nung ni ashe nungna." ⁵¹Ni ge kargu kyio gu leni, ne nya so rikyi kau aUrushelima. ⁵²Atma me nyu tarba gun song, be kanbi ge kaana untong uffiyen aSamariya kaabi gu chung amna guba iYesu. ⁵³Be nyiri be shi gu kwo ni bere so bou asong, ashi aso iyingna akau aUrushelima. ⁵⁴Ne iYakubu ge iYahaya be wengu tarba iYesu yi nungni, be nya toshi, "Ichi, unwashi riso ula бага pan nu kunu bi gu? ⁵⁵Ni iYesu kyigli nyabi upi, ⁵⁶Nibe nya kanbi uzilun tong uffiyen. ⁵⁷Ni be sing gutra ni, azlenyi tou shi, "Andil lul ukwori unkan ni." ⁵⁸iYesu tou shi, "Be

gbur shini ikpu, ne ninung ge pan shini nidur, Awen nyenyi sangnu nu kwo ngnal riki ngna."⁵⁹Ne nya to azlenyi ashi, "Lulmi." Atou shi, "Ichi, bla ne minge lang ateh mi." ⁶⁰Ne nya tou shi,nwo be nyu kpu lang be nyu kpu. Anwo, sing ge pa gu nunung gu pupil ipara Agwapan."⁶¹Ne zlenyi nya toshi, "Ami ri lul Ichi, bla nemi yu tma benya salmi. ⁶²iYesu mau gu za ashi, "Kwonyiri aso unyi gi itam gu wul nanya bla untimi amle ipara Agwapan."

Chapter 10

¹Guti ishu'a ni Ichi pan wuni ba yi sogi topala ya tuba bi be yah be pepal di gile ribung di awo wagu ka ni. ²Ya chobi "Gulira shigu lai ba yi lila shi ge fifiyen. Nenu awo wa gu shini kwoge nyan lai gu kulu ge kinkang ma Agwapan gulira, a tuba be yu lira yiri lamah. ³Nu wulu ge chini, nu kye, ami tuba ngah yibe nibe chiyeni yu mai na, niva ge lubu. ⁴Nu jah shuwa gin pak ikili, gin pak gu chik, kwo ataga, jah bili alayog yu tura ba. ⁵Koge lin gesal di unkana ni, indi chobi ushishi uwal ge sal giri gu. ⁶Ukori awoni kwal ushishi shuwo ni ne nu di bung rishi ushishi. Ukori ububi shuwoni anuwo uko rishi ububi. ⁷Nu kikla ya sala nu yazau nu sa, ayiri alilam a yazah iwongah. Nu za yul ge sal ge sal ba. ⁸Kwo gi utong nu kana ni sa ushiri ba ma'ani ⁹lanna yi bayu sa'ulan. Nu chobi gu shele agwapan shi ututur. ¹⁰Untong ri unkana bara ngnar nu ni, kange chini ge panu utura nu chobi, ¹¹duk ge pung ri shuwu yu utong, piragu, gigu shule Agwapan gu ba ututur. ¹²Mi chong ngna be yiri pang riba uton na be peme. ¹³Gu san ripang, kora sinu, gu saripang, iBaitsaida! Ishu'u lai nu yume iSidon, shigu shini kwori shu, ya bani ishu gi bachele na'ar. ¹⁴Nugu shine nu inum ge tana iTaya gi iSidon rikum gu peme. ¹⁵iKafarnahum pashi bari shuwa be kanbi ge pan gu, arija bari ba yewo ribu ba. ¹⁶A yiri akogo ni akogo mi ayiri tong ni atong mi, ayiri awo tong mi ni a tong ayiri a tuba mini. ¹⁷Ba yi isogi topala ri ba bili yugu peme Anyapan, ba lum be bebi ba mari pang in tuba ngnar. ¹⁸iYesu chobi, "Ami bila Ichi ni chagra sugu kwarya pan ye useh. ¹⁹Kye mi mang ri gwom ukap iyogo ge inangh ga jiju rigwom ishu ibibi re lee nu ulushi ba. ²⁰Jan be peme ingwen ashi be mang alum ajejam, peme ashi intiman inkana gesal Agwapan. ²¹Gekar ge zing peme ashi alum ashiyi choshi, "Ari kulu Agwapan yapan giri bung, ama gu kwaile gu sele iyuari ba wan ba fafiyen shi ni. Dipang Ichi ndil ri wal yagu yu gu pagah. ²²"Ge jijuk ishu'u Inchi rima ayiri ajah awona ajah Ichi, be yiri beja Ichi ni ashi awena, ashi ayiri awana wagu shini gu shini ajah Ichi yi ripang. ²³"Ne chigli ge kinkili ni be tuba ya cho ututugu ashi, "Beshu ba shashi ba yiri be kye ushiri awo akye ni. ²⁴Ami cho ngna ashi, ba yu utra gibe gwom bari ba be wa gu shiri nu kye ni ama bana kye bi, beba kon ishuru nun kon ni bara kon biba. ²⁵Teng mi yah ushiri be pah ya shini, mi yah immilibi, cho iAyu'yulu, shini awo rilai akum ulang ge jijuk. ²⁶iYesu ya cho ushiri bagu yop ya chini ni shi sa udil biri. ²⁷Ne ya chobi, nuri wa Agwapan, yi ikwol, ulang, rigbana gir nam gi be yu ya'ah iyuari ubiya rishun ni. ²⁸iYesu ya chobi un ngnar ushiri mi lirin geshishi. Le a nun yu'ah gi langnun. ²⁹Ni agile ayu yulu ya cho iYesu yah shi ayu yuah nglai?" ³⁰iYesu ya cho shi agiley asugu kawu iyiya ye aUrushelima kawu aJeriko. Na ya kwa vu kwo yume natugu, beya karu ishugu ya dobowu ulang gu yu kpu. ³¹Yu me gu chin ni gile yu pa gushele ayapan ya kye na ya sele yiri gang. ³²A gile aBalawi a sugu chin na ya kyeu ne ya sele yiri gang. ³³Agile yi ripang ya chin ba ukori ushu'u ni na ya kye na ya pireu. ³⁴Ne ya shule ga wo, ya shuwa, pirau di nam ngna gi ukori be kugu'u ni sawu inka, naya bilawu. ³⁵Inum gu yulgu na ya shuwa aDinari a pala ya ma ayi ukwo ashi abilau ayiri ma a pel ikili gu in ulushu uchak ni awo riba abe pah. ³⁶Yu mena ya ta'a ri yah shi ayu yuah ututur ga wo yu me be tugu be ta'a? ³⁷Awo ya cho shi, ayiri ayigri gu walu guni, iYesu ya cho shi, kan uge lee ushu gu zing. ³⁸Gi kpegri bewa gu chin guni, ba ya kana ugulu utong, ya kum agile chel ba gilau ashi iMatta ya ngnar bi ya sal ngnaa. ³⁹Ashi aweneziri be gilau ashi iMariya awo shi ayiri akikila yiri gan iYesu na ya kon ishuri apani. ⁴⁰Ama iMatta sugu shi ilam gu chuli ishuzha amabi. Ne ya ba ukwo iYesu yabe chobi. Ya Agwapan kuni shiri nu kon ububi ashi aweneziri mi awomi gu shine mi bla gi gun zun mi? Chou ashi aba be wel me gu. ⁴¹Ama ni Agwapan ya cho be, iMatta uwala gu ye shu ge kinkang. ⁴²Ushu zing fri unwo shi iMariyam awini ushu ujam, ba ra shuwa bi gu yu kwo ngnaa.

Chapter 11

¹Uglu ubung nii Iyesu asugu shuelle ge Agwapan ni yi ugle ukwo me bai kol ni ne anye zing yi ume na nyu tra nyah bai cou ashi, "Ichi gesal yulu yaa gu shuelle ge Agwapan iyuari Iyohana a yulu be nyu tra nyaa ni.² Mi Iyesu bai co bi ashi, Ichi be nyi kye uyup gi digwapan nin tubang bla ni di gwom ba.³ Ma nyaa ishu zcha andil duk unmun. ⁴Jili ishu ibibin dil lee ni Iyuari andil jili iko ge nyang ri alle nyaa abin ni nung ja be saya yi me lel awon nin cagra.⁵ N Iyesu nyaa co bi ashi ali anyi yo yu umme nung anu ni anyincing nyaa ne kang u ukwo nyaa ya ca tug age cou ashi ayincing sami ge taa ge nyaa atan kuma a taa, ⁶Agle ayincing mi a ba yi utra ge amin sang mi ushin amin a mau ni? ⁷Ne anyin a shi yi umme gudani adi cou ashi ja be pak ni be gu kungru di zan ge sal a gu ni bewen ni ge aminin mang atankuna ba. ⁸Amin cong ko agede nyau a mang atankuna ashi anywu shi anyincing nyaa ni don gu sang uwang gi gu dagiang a di nyaa ne amang atanjuna ge ameme iyari nyuu waa ni.⁹ Amin di co nyaa liri gi bedi na nyaa nung wa ge anung di kum nung kpangna gi be di kiri nyaa ma.¹⁰ Don dug anyiri a leri ni a di nhar ne anyiri a waa ni a kuru ne anyiri a kpangna in be di kinu waa.¹¹ Alin ici yo yu me nung in awen nyaa ge liru ivong ni ne apang mau iyogo yi utal ivong? ¹²Tii a ge liri di kpan ni undu mau enang le? ¹³Dong annu anung ri anung ishu ibibi ni ca inyari an nung mire bewen anung ishu ishishi ni bedi lee meri Ichi andil an wuri shi ya paan ni di maa alum digwapan yi be nyiri be liri ni.¹⁴ Gi kpegri Iyesu a sugu wiri gi cagra gin linlang gu ni gi cagra gi wulugi ni a nyiri a shi ge linlang nyaa ni ayaa lugu shuelle ni benyi ya kpa beji. ¹⁵Ni be glanyi nyaa co ashi yi agwom nin cagra ne wuli incagra gu.¹⁶ Be gla nyi yaa mak u ashi a yigri bi ge mak gen ki ge wulu ya pan ni. ¹⁷Ni Iyesu zaa ushiri shi yi ikwol amaa ni ne yaa co bi ashi, "Ko gi di ling di gwom gri be kap ni be glanyi zca inang gi be gleni di gwom gaa shi ba agibi ni gesal giri ge kuon gi be gle ni gedi kpa gi.¹⁸ In ka gi cagra gi kap ge sal nyaa ni adilee neni ni digwom nyaa teng? Anung paa ashi ami wili incagra gu yi di gbana Agwom incagra. ¹⁹Mi ge willi incagra gu yi agwom incagra in ya shi yo ni beyu yul nyaa willi bi gu? Don nenu bamba di shi beyu lee nyaa be tana. ²⁰Nenu ing ammi wuri incagra yi i foyu Agwapan ni di gwom Agwapan di ba uko nung.²¹ A nyi agbana ge sung di shu nyaa yi ishu kong ulura ni ne anyaa yang gesal nyaa ni ishi gesal nyaa shi ge chichek, ²²nenu yo ni anyiri shi agbana nyaa selleu abbami adi jeleu, a nyiri a selle di gbana adi ceu ne kama ishu lira nyaa gu inyiri apang ta apira gu ni, ne anyaa yang ishu a nyia gu. ²³Duk anyiri sang nu ge amin ni ashi aneriok ni yo ni duk anyiri de angruu ge ami ni a zaga gu yo. ²⁴Akar diri in cagra inbimbi in wulu bi gu yri di nam anyi ni ri di selle ikwo ri sangii inbininbel ni ne nyaa waa uku peme, aye kum uzing ni ne anyaa co ashi amiri di bilimi gesal ni ukwo ri ani wullugu ni. ²⁵Ne abili ni ne anyaa be kum ni begu nyere gu daa ge winning ne be nya tii gi ge shinshi. ²⁶Ne gi nyaa kang gi nyaa selleu ni ni be nyaa be wua gen wo. ²⁷Ni gu nya ba ne akol gu paa abindiri in agle acel nyaa loglo di yui nyaa ko geyang ne nya co Iyesu ashi, "Benshu beshashi ba shi gupung ri gu bing ni gidi bare giri ayu nyahra ni." ²⁸Ne anwo nyaa cou ashi, "Ami mako nenu benshu beshashi yi ukwo nanyiri be kong gu shuelle Agwapan ni bamba nya tii gini." ²⁹Ni ba nyi be zcha gusong gu koo ni, ni Iyesu nya lugu paa bi ashi, "Ijam ri shi ijam ibibi ya. I wa gemak be daa mabi geli gemak sadei gemak ge nyha Iyunusa. ³⁰Iyuari Iyunusa a geri ba gemak ga be nyi Aneneba nenu yo ni awen ayenyi adi ba gemak yi ijam ri. ³¹Acel agwom nyah anle di nyhaa ye akar ge tana gu wuyi gi ijam ri ne abeng be gu don a bei wulu ye amile gu lunyi nya be kong amina Isulemanu ni agle nyi awui asele Isulemanu ni. ³²Benyi Aneneba be di teng ge tama gi yri ri na mabi gu kpa don bamba be ni bamba be yingri gu kpa amma ye akardiri Iyunusa anung kye uglushu uwuri usele Iyunusa ni shi yefri. ³³Ko anyin age kol gu sa ulla yi ipitilla yi ne annyal nyelle ni ko kuma yi umme gri jili ama ya gipan agnigul don be nyiri be kana gesal la ni be kye ulla. ³⁴Ishing ya shi ulla di nam Ishing ge shi ishishi useh di mile dinam nenu yoni ge sabg yi ishishi nii iting ya di mile di nam. ³⁵Dong anuu anung mier ye amina anung inyari usiyeri anung shini sang uu iting ya. ³⁶Indang di nam gejijung di mile gi yi usee ni, ni ko uli ungagri ushi yi umme iting ni dinam dishi ni betang yi ulla yi dinam gijijung ni. ³⁷Ne akwol gu shuelle ni agle Anfarisiye ya lu gu jcha isujcha ni Iyesu bai kang u uku jcha isujcha. ³⁸Ne Anfarisiye ya le ammamki inyari Iyesu ade nagau ayu nyaa ni. ³⁹Ne nu ni ichi bana nyaa cau ashi, "Gi kpagiri anung Afarisiyawa nung kura ge chini a ludee gi gintiri ni umme nung umileu yi ukpuu gubing gi abin ebebi. ⁴⁰Anung be nyi gu sang amina! Sang anyi ge zing o lee umme gi ge chini le? ⁴¹Nung maa Agwapan ushiri ushi unyaani yi ishuri shi yi umme ni ge jijung ishu di shing ge winwung. ⁴²Atir ye anung Afarisiyawa nung nyhaa gual gi addoya gi sksrkeshi gi kwogi illing iyha ajcha anyha alanubu ne anung nyha ta dipang gi gubiya gu nyha Agwapan gu follo gu shini anung lee dipang yi gu yigri gubiah gu nyha Agwapan gusang gushini ne nung de lee nghaa aglebin. ⁴³Atir ge anung Afarisiyawa anung waa be toshi bengha gu sang yi ukwo gu yul ge gu bli n nyhaa kwokung yi umme akasuwa. ⁴⁴Atir ge anung anung shini ikwagari bedi sabi bemak yo niba unjin benyi jing apamaa gu shang jani." ⁴⁵Aglenyi anyiri shi anyi alele yo yi gu lee betana anyu yulu ushuri unco ni u caga yaa. ⁴⁶Ni iYesu ngha cobi, "Atir ge nung be yu yulu gule betana dong anung sa benyi ashuya adinding anyin along be gu shuani ne nung de piya nghaa yi ifoyhu anung. ⁴⁷Atir ye anung dong anung biyana ikwaga na tira Agwapan ni

bakaa nung baa be pele bi. ⁴⁸Anung ba shi be nyiri be shi be sheedu ne nung ngha nghar ushuri be kaa nung be lee ni gidi minpang be kaa nuung ba pele bi ne anung nya biyana ikwagaa. ⁴⁹Don ideliliri gu kpelle Agwapan chuo ashi, 'Ami di tubabi yi betra Agwapan gi be tra iYesu kuma bemba di yigriu di gbana ni be pelle be pelle be gla nyi maa.' ⁵⁰Ijam ri na di bung yi ge jijunk beyi na tra Agwapan ri begu nyiriguni tung akar ri be juong igbang gu biyana gu wuyi guni, ⁵¹yigu nyiah yi beji Habila har bemel beji be ngha Izakriya awuri be gayi pellu ya jchachi idla gu kwo di idang ipar. Ee, amin chong, ijamri be di bung bi. ⁵²Atir gi anung be nyu ja ge kinkang yi umme be tana don anung yang ishu kiri ukwo gu jcha gu ne nung nyaa de kana nghaa gidi shu anung ba ne anung nghaa daa be nyiri be waa gu kana ni. ⁵³Ni iYesu a nghwo ukwo ni, ne be nyu wel gi Afarisiyawa bei lugu nagra biu ni be jcha inang ge awo yi abin ge memegu. ⁵⁴Beya yua na kam u ni be pire ulushu ya yu nghaa.

Chapter 12

¹Yi gekar ge fiyen akarri beyi a tade ukop gayi cung gu har na nyaa pla be gle ye apra ni ne anguah lugu paa be nyu yuluu ashi gu jana dei nung mai de amina nung yi ayisti anyhaa Afarisiyawa wato gu sang paa dipang.

²Amina ba ushuri ni be nyi yiligu ni uwuri ni beda panabium ba ushuri be yili unwuri be da jabi ni. ³Anuu yo duk ushuri unpaa yi iting ni be di kong u yi usee ni duk ushuri un paa yi ututugu ni ya lume ni be di paau yapan guda.

⁴Amin chu nghaa beyinching mi, nung jaa kpa beji na nyuri di pel di nam anung ni bege kolni be sangbi ushuri bega yani be lee ni. ⁵Amin di tal atong anung gi anyin anung di kpa beji nghaa ni kpabeji anyiri age kol gu pel ni ashi di gbana gu shini a frong yi umme ulla ri udde kpiiriuni. Eeh, amin co nghaa nung kpabeji nghaa. ⁶Ni inyip in cu bede libigu ye akaba a pala lee? Duk ne anuu ko gizing bede jilibi gu yi gusong Agwapan. ⁷Ne nuyo inshinshu di slu anung be pala bi nung ja kpabeji. Anung sele ni inyip gi immime. ⁸Ammi co nghaa duk anyiri a yigri shi ashi ge mi yi uko na nyiri, awen anyenyi di yigring apang yi gusong imaleku Agwapan, ⁹Ne nuyo anyiri a nagra miu yi gusong na nyiri, ammima di nagra apang yi gwong imalallu Agwapan. ¹⁰Duk anyiri a paa iywiri isang yi ge awen ayenyi bedi yafe apang magu ayuna duk anyiri a wadilal ya ta alum digwapan beda yafebi apang ma gu. ¹¹Bege ba ye awuu yi uko guda gu kuwo Agwapan gi uko na nuu lee be tara gi uko na nyi digwom nung jaa be kpabeji iywuari anung di shuelle ni nung dar di shuo nung in ba ko kuma ushuri anung di co ni. ¹²Gi alum digwapan di yulu nghaa yi ge kar gaa ushuri nenung di paa ni. ¹³Ni agle nyi yi umme nanyi nyaa cou ashi, "Ayu yulu jcho aweng ezinmi ashi akap a gado andil gemi." ¹⁴Ni Iyesu bei cou ashi, "Anyi jiu injang sami gu shi anyu paa betana ko kuma anyu gyara gu wuya ya jchacu anung?" ¹⁵Ne bei jchi be ashi, "Nung yag ashuonung inyari anung da kana nghaa umme gubiah gunghaa dipibi imba "don ulang anyeri ude mileu yi ishuri immimeri inyaa ne ashiniba." ¹⁶Ni Iyesu bei paabi, "Parable" ashi, "Zhe gle dilam anyi gukum di lee ge shinshi, ¹⁷Ne anyaa lee atunani nghaa ashi, 'Shine ammi di lee ammi wuri amin sangmi ukori ammi di tii ajchari yoni?' ¹⁸Ne anyaa di jcho di shu nghaa ashi, 'Ushuri ammi di lee ni uwuri ammi di nunu ni mee mi gu ni inbiana in kwen kung, ye foo yo ne ammin di tii ajcha ni gu gi anchag ishumi. ¹⁹Ammi di jcho ulengmi ashi, 'Illang anyu shi ushu iyijam inyiri ammi tiing inyiri anyu di jcha yi bemele gu bii in peme jcha saa kong ge chan." ²⁰Ni agwapan nyaa cou ashi, 'Anlaga benyi yatugri bewaa ulang ya pan ni ishuri ni aywu gu chugru gaa in inghaa yang aa ni di baa?' ²¹Nenuyo ni be glanyi shigu bembini be chugru gukum ge kinkang yi guweyi i be ya sangbi yi gukum ya sal Agwapan." ²²Ni Iyesu nyaa jcho benyi gu tra nghaa, "Dong nenu ammi jcho nghaa nung jaa kong alabin ye abin ilang anung ushuri anung bi jalami gi di nam anung yi ishuri anung di jirini. ²³Illang uselle ishu jaha ni dinam di selle akigri. ²⁴Nung bila ninung hankaka inde wulubi ni kuma inde lirabi. Nin kuma sangbi ni immee gu bir ajcha ni Agwapan nyaa mireh ishujcha anung shi ye amunya ya sele ninung! ²⁵Ayhang yo yi umme anung ge yani akono gi kar ge zing yi ulang nghaa yi gu yigri nyiia amina? ²⁶Nenuyo, inka anung da bia nghaa gu be ushu ufifen nenu ni shi sa anung di sag amina anung ye ancang abi aa? ²⁷Nung bila aja anyiri a mire ifureni inyan a konomi. Bede wulubi ni bede shiibi duk nenu ami jcho nghaa ko Isulaimanu yi umme di ade firu a kigri inyanri ajaa shini. ²⁸Inka Agwapan ge sang abung yi ge lubuni anwuri ashi alang ubii nen abung be nya sau yi umme ula adile nani ne ade sung nghaa anung be nyu sang naa dipang! ²⁹Nung ja be waa ushuri anung di mjcha ko ushuri anung di saa ni ba nung jaa nywuo ikol anung inyieja. ³⁰Don duk abung gu yunyi waa ishuri ri ichi anung ta ashi anung waa ishoo. ³¹Anma anung waa digwom nghaa gi be gi bedi kono nghaa ishuri yo gu ge jijunk. ³²Nung ja kpabeji ge garki ge fafien ni ichi anung shi ikol ishii ne anuma nghaa digwom aa. ³³Nung libi ishu anung gu ne nung mire benyiri besang bi ullushini. Nung lee ashu anung nin pakri inda kurabini-gukuum ya pan gu kiri guda lalgini yi ukwori atugu da bau ututuraani ni abibuk daa piyabini. ³⁴Dong ukwori gukum shiyoguni ye foo ni ikwol di shiyogu. ³⁵Nung yebe unyir akirgri anung gu ni anung sa ulla yi ibitila nung. ³⁶Nenung shini be nyiri be shugu yak idibana maa ga bili yi uku tak gu balni inyari age bili abe dap di dijcha gu kana gesal aami bedi kiriu de jcha nagu. ³⁷Be shu be shashi yi be yu lii ilamri bembiri ichibanna adi ba abe kpum bi na shigu yak ye akiri abguni. ³⁸Ichi gesal aa ge bili yi guyak umpala gu nghaa getuk ko kuma yi guyak untuu gunya getuk ne akum bi na shi yi umme guyak ni benshu beshashi gibe nyiri akumbi. ³⁹Amma anung kpelle anyiri ashi inda ichi gesal jcha ge kar ri atugu di baa gisal nghaa guni ada nyhuo gesal nghaa ni be jogro ni be kana. ⁴⁰Nung yop inenche nung do anung de jcha nghaa ge karri awaa anyenyi di bagu ni. ⁴¹Ni Ibitrus nyaa cho ashi, "Ille dikinkong biri umpaa girini umpaa yaa yo tii um paa ikogenyang yole? ⁴²Ni ichi bana ya cho bi ashi, "Yang shi anyiri a ma di pang ne anyaa shi amina gu jing yi beyi anuri ichibana nghaa di sau gu bila begla be nyulee illam nyaa ne amabi ishujcha amaa yi ge kar giri ge kpaguni? ⁴³Ben shu beshashi ge anyu le illam yo anwuri ichi gesal nghaa a ba nyabe kumu ne lee illam nghaa yi akari a baaguni. ⁴⁴Ammi cho nghaa di pang ichi bana nyhaa di sau a bilau ge jijunk ishu nyhaa. ⁴⁵Amma inka ayu le illam ge cho yi umme ikol nghaa, 'Ichi bana mi a mou yi gu bili' ne ayaa lugu dobo be jii gi be chel bembiri bele illam gu zing ni ne anyaa lugu jchaa ne asii ne lugu piarani. ⁴⁶Ichi bana na nyu lii lam yo diba yi unumri ade sireu ikol ashi

adi baguni yi ge kar giri ade jau guni ne abe waa'u ge angan gberre ne asau yi ukwo umme na nyiri be sagbi di pang ni.⁴⁷Ne ayu lee illam yo ya ja ushuri ichi gesal nghaa waa ni, ni anyhaa de seeu ushuri a waa ni bedi dabou yi ibang gi immime.⁴⁸Ammi a nyiri ade jauni ne anya lee ushuri ukpaduni bedi dabou ge fien ibang gu dabou di shi ge fien. Nenu yo duk anyiri be mau gekinkang ni yi uko amaa na di waa ge kinkangu nenu yo duk anyiri be mau gubiah yi ishu immime iyiri iselle ni bedi lirig apang.⁴⁹Ammia ba gu sa ulla yo yi guwhunyi iyari ammi waa ta illa ugu lugu jcha ni.⁵⁰Nenu yo ammi shi gusalla gu yul gun kiri bedi salla mini gi iyhari ami koop udinding ni bede kwol gi ni!⁵¹Nun paa ashi ammi pa yi inna inshinshi bale yi gu yhuyle? O'o, ammi jcho nghaa, ammi ba yi gu kapga.⁵²Yi gu nya ye firi kabi gusang be nyaa juu di shi yasal gezing, nibe shigi kukap benyaa taa lee di pibi gi be nya pala ni kuma na nyaa pala lee dipibi gi be nyaa taa.⁵³Bedi kap ichi le di pibi ge awen ne awan lee di pibi gi ichi nghaa aye lee dipibi gi awen bechel ngahaa ni awen bbechel lee dipibi gi aye nghaa, ni ayee bechel lee di pibi ge abal nyhaa ni abal lee di pibi gi ayee bechel nghaa.⁵⁴Ni Iyesu ashugu paa be nyi kuma ashi, "Nung ge kie ni amen nyhiri yidi tirni nenung lugu paa ashi, Ibla di chop ni nen yo ni gu nya baagu.⁵⁵Ni uwuru gei lugu pli ni ukau di yenni nenung jo ashi, 'Unum di sana nenu yadi ba.⁵⁶Be nyu ya alal nunja iyhari nung ge paa ushuri gu whuyi gi ge pan nung lee neni nung de ja nghaa inyuari anun anung di paa ushuri shi yi umme gi kpegri ni?⁵⁷Shi sa anung lee be tana ushuri shi ushushi ge anung ni? ⁵⁸Nung ge shi yi utra gu kaa nyhaa ukwo ayu sra betana ge anyiri nung shi inkon ge apang ni yi utra ni rung lee iyuari nung di kwol gu suelle ge apang iyhari apang da talang yu yi ukwo anyi getana da shuang ne akangu ukwo anyi gusong gu ni anyi gusong ade jining yu yi umme.⁵⁹Ammi paa nghaa nung da bra nghaa gu wulu ye foo sei anung paa ko geling ikiri be yul nghaa ni.

Chapter 13

¹Ye akar yo ni be glanyi ya chou abin agalilawari Ibilatus a ligri beji nghaa gi ipara. ²Ni Iyesu nyhaa nyhaar be maa ne anyaa jcho be ashi, "Nung paa ashi ben biri Agalilawa be selle unchak Agalilawa yi lee ishu ibibi yole iyuari be piyabi yiri utra ri ni. ³O'o, ammi chou nghaa nung gede nwuo nghaa ishu ibibi nung ni anung ma di para nenu yoo. ⁴Tii benyi ukop ya ninnaa ri be nyiri gubiana gu dol gu kpa ya paan amaa ya pelle bi ye abiluwan gha ni nung paa ashi bemba be selle ikoge nyang gu lee ishu ibibi ye Urushalima le? ⁵O'o, ammi ncho nenuyo anung gede peme nghaa yi gule ishu ibibi anung ni ge jijunk anung di kpiri nyhaa. ⁶Ni Iyesu nyaa paa bi benser gu shulle ashi, "Aglenyi atuguru ginshi adurumi yi umme dilam nghaa ne aya ba guwaa iwengenshi ye adurumi ne anya de kumu ulushi yoo. ⁷Ne anyie nya cho anyu bla ninshie, 'Kee yi umme na melle be taa ni ching ni waa iwen ninshi yi di tri adurumiri nin inde kunumi ulushu. Kpagi uche yidi bung. Shi di sa u wuogi ni gi bong the bung aa gu?" ⁸Ne ayu bla ninshie bei chou ashi, "Ichibana, yuogi ge mele giri ne ammidi tumgi ammi sagi injong. ⁹Gige sa iwen ge melle gu bini geshinshi inka gide sagi iwen ni nibe kpagi beje yidibung!" ¹⁰Gikpergri Iyesu a shugu yulu yi gule guda guyulu gufufien yi ubung asabar. ¹¹Angle chel ashi yi ukwo anyuri be melle beninnaa ashi anchuri asau a sangi di gbanna niba. Achel aa a gubu ne ade birau gu teng ge cisuk. ¹²Ni Iyesu a kieuni, ne abei glau ne anyaa chou ashi, "Anyinchel, unkpum di shung yi gu sang digbannang." ¹³Ne anyhaa sa ayhu nghaa yi di shun nghaa, yi gekargaa a chel oo be kum di gbana ghaa ne anyhaa mar Agwapan digwom. ¹⁴Amma benyiri beshi ye ukwo gu yulu ufufien aa ni be nya lugu kogo benang gi Iyesu ashi, shisa a langna ye anyi unum Asabar." ¹⁵Ni Iyesu nya nharbi ma gu ne anyaa jcho be ashi, "Be nyu waa di lal! Nung de jing nyhaa yiri ninbung ko nin zigiki anung unum Asabar ne nung ge maa bi ibinibel nin saa le? ¹⁶Nenu yoo akli Ibrahim a wuri inchagra in wunin benelle be nung ukop yi ninaa, shidisa bedede bigri biugu yi ubung Asabar?" ¹⁷Ne acho abindiri ni duk be nyiri be lee di pibi genweni be nyaa kong uwaa amma duk be nyiri be shiyoguni be nya yigri gupung gushii yi ishu di gwom ri alleeni. ¹⁸Ni Iyesu nyaa jcho, "Digwom Agwapan shi neni yo, ammi di phigi ge shii yo? ¹⁹Gu shini iwen ignung ni inyiri aglenyi a shua nya fono yi umme di lam nghaa ni iyhaa kwuow nyaah ba girishi gi liulle ni ninung ge pan ya be naga nin dur amaa ye ayak aa." ²⁰Nenu yo ne anyaa di jcho bi cii shi, "ni ammi di pli digwom Agwapangu? ²¹ge shini ayisti ni anwuri achel di shua a ligri gi inkong alkama a kwanu ataa yar a kana ge jijung inkwog aa." ²²Ni Iyesu bei ching yi umme itong ne yulu benyi ne ching kau Aurushalima. ²³Ni anglenyi ya jchou ashi, "Ichi bana, benyi ge fien na di funu le?" Ne anwo nyaa jcho be ashi, ²⁴"Nung kwuon iyauri anungg di kana yidi jcha di fien ni don ammi jcho nyhaa benyi ge kinkang di waa gishini be kana amma beda bra bi gu kana. ²⁵Ge kar ge zing ga anyi gesal aa adi nyaa ne a kuggru di jcha ge sal aa nenu yo ne nung di teng ya chini nenung dabo de jcha nenung paa ashi, 'Ichibana, Ichibana, wuoya di kana.' Anwo di nghar ne jcho nyhaa ashi, "Ammi de jcho nghaa, 'Ammi de jchami ukwori anung wulu yo gu ni ba.' ²⁶Ne nung di nghaa ashi, "Andil jcha ne ndil cii yi usong ne ayhu yulu yi itra andil. ²⁷Amma anwo di chigli nyhaa ma ashi, "Ammi jcho nghaa, 'Ammi de jchami ukwori anung bii yoguni. Nung nyaa nyghaa yi uturmi nung ri anung lee ishu ibibini!" ²⁸Gu saa gi gu lra azin ubungyo gekar giri nung de kiye Ibrahim, Ishaku, Iyakub gi ge jijuk be nyu paa ishuri di ba yi gusong ni yi digwom Agwapan nibe fono nyhaa ya chini. ²⁹Benyi di whiri yi ate shu ge ate pra yi di tri gi yen ni be kikla ye ataburi yi umme digwom Agwapan. ³⁰Nung jcha anyiri benyin nung bla ashi benba sang bi ulushuri bembaa di shi gu jana ni be nyiri nung bla ashi bembaa shi ishuoni bemba di shi amile. ³¹Yi gekar ge zing be gle aFarisawa nyaa chou ashi, "Kang uyo ukwori gi iHiridus waa gu pel. ³²Ni iYesu nyaa cho bi ashi, "Nung jing nuge cho agbu yo, "Bla ami di wili incagra inbimbi gu ne ami langna yi benyi ubii gen anbung yi unum untaa ne ammi mel ukwori ammi tii indi mel ni." ³³Yi kwo gi allee bin, gu kpagu gushi ni ammi cha gu song ubii, abung gu yul gu tun ni bedede nghar bi ashi atuba Agwapan na pel yu achini aUrushalima. ³⁴Urushalima, Urushalima, awhu pelle be tra Agwapan ni utaa be nyiri be tra bi yi ukon yi igbang iyuari ami waa gushini ami dugru bewen iyuari gi nung gi nyuari gi chung bewen nyhaa yi umme ablu nghaa ni, amma ayu de waang. ³⁵Kie beta gesal gu. Ami chong unda kie miu se anyhu cho ashi, "Benshu be shashi yi anyiri a baa yi untuba Ichi gesal ni."

Chapter 14

¹Guga baa yi ugle unum Asabar ni anyaa kang uku jcha ishujcha gesal Agwom Afarisiyawa ni benyi tegre na kam u. ²Ni kuma yi gusung nghaa ni aglenyi anyu yuu guyuu gu nyaa, "fara." ³Ni iYesu nya lin be nyu jcha be tana gi aFarisiyawa, "Gu shi yi umme getana gu shini be nagna ye ayenyi yi ubung ye nyenyi yi ubung Asabar tii oo?" ⁴Ni be nya de ligribi ba. Ni iYesu nya pre apang nyaa langna ye pang, ne anya sa apang nya uu. ⁵Ne anya jobi ashi, "Nyang oo yiu umme nung ri ashi awen ko gizigiki gin kiri gi kpa yu umme ukpu ni mininbel yi ubung Asabar anwuri apang da wanau gu a wuni gi ubung Asabar nya ni? ⁶Be nyade brabi gu ngyar gu shuelle. ⁷Ni iYesu a kpelle inyuari be balla bi gutag be sugu see betol bekwakung ni, ⁸ayok ge balang ashi uba gutag gu bal nyaa ni ja be kikla yi getol ge lalle ba khur ushini agle anyi awuri be ballau a selleng unlle ni a baa. ⁹Akar ri anyiri a balla nyghaa gun palla nung be baagu ni ade cho ashi, "Ma anyiri getol ni yi umme uwaa ne ayhu di nyiya yi umme uwaa nin uge shua ushu nywa uffien. ¹⁰Ne nu yo bege ballang gutag yi uluko ni chin ni uge kikla yi uku ywua uffien iyuwua ri anyiri a balang gutag aa be ba ni ari cho ashi, "Ayinjung, kang ge papan." Nenu yo ni bedi sag ge papan yi gusong na nyiri be shi ye tabur ge awahu ni. ¹¹Duk anyiri a sag dishu nghaa ni be di sigri apag gu ni duk anyiri a sigri dishu nghaa guni beri sak gu ge papan. ¹²Ni iYesu nya cho anyiri a balau gutagaa ni ashi, "Unge nyaa gu balla benyi gu zha ishuzha ni ko gefien ko ge kinkang ni jan balla be yin chin yo ba, ko be wenezirin ko be nyi shi ge nyu ko kuma benyi shi ututur bembiri beshi gukum ni ne bamba ma ri paa getana ni bamba ri ballang gu zha ishuzha. ¹³Amina uge nyu balla benyi gu zha ishuzha, ni unballa be nyi na miri be nyu sang apra gibe nyiri beri blabi ni (bepok), ¹⁴ge anyu ri ngnar beshu be shashi, don gi bera bra bi gu paang ba. be ba paang yi gu nyaa na nyi gu lee abing dipang. ¹⁵Ne agle nyiri a kikla gibemba ye taburni a kong abin diri ni ne anya cho iYesu ashi, "Benshu beshashi ge anyiri anwo di ja atankuna yi digwom Agwapan. ¹⁶Ni iYesu ya cho ashi, "Agle nyi a chuli ishuzha illille ne anya balla be nyi gibe mamme. ¹⁷Ni gekar gu zha ishuzha gele ni ne anyaa gila benyiri abala bi gu zha ishuzha ni "Nung baa gi kogeshi agu lee." ¹⁸Ni ge jijuk ama bai lugu mire iyal gu sang kum ipak guba, anyi gu jana cho ashi, "Ami nlep dilam, ami waa gu shini amin kang mi geke, mi ra brami gu baa. ¹⁹Ni agle nyi ya na cho ashi, "Ami lep nin zigiki inpa'la yu ko anyi kuma ami kaa mi ukwo gu mak bi, ami na brami guba. ²⁰Ne agle anyi na cho ashi, "Amin mi shua achel mina brami guba. ²¹Agen aa nyaa ba yabe cho ichi bana nyaa abin diri, ni ichi-bana gesal nya kong be nang ne anya cho agen acho ashi, "Wulu ukang umme itra ge a layi umme utong ge didir nung ba yi benyi namiri be nyu sang apra gi be nyiri bede balabi gu ching ni, gi be pok gi benyiri bera blabi guching ni. ²²Ni agen nya ya cho ashi, "Ichi bana, ishuri uncho ashi dil ke ni andil gu lee, duk ye nuu, ni uko ya jak. ²³Ni ichi-gesal nya cho bi ashi, "Nung kang nyaa itra ikwukung, gi umme anching ne anung sa be nyi biri beshiyo guni ashi be ba inyuari ni gesal mi ri mile gi ni. ²⁴Ami cho nyaa gejijuk be nyiri ami balla bi gu zha ishuzha anlle ni, mi ko anyi zing amaa ra piyau. ²⁵Gi kpegri benyi gibe mame baa shigu ching ge woo, ne anya chigli bla bi ne ne anya cho be ashi, ²⁶"Inka ayok ge ba ukomi ne apang nya de tong uu ichi, aye, achel, bewen, beweneziri gi be yong, har ma gi unya ullang, apang ra brau gu shi ayu tra mii. ²⁷Duk anyiri ra shau agagla nya ya yulmi ni ara brau gi shi atrami. ²⁸Inyang yo yi umme nung ge waa gushi ni abiana anduru ne ra kukwo ne a palla ikili ri ashi ni ne akie inka ashi ikili ri imile gu kol gubiana ni? ²⁹Imba nenu ni, apang gi kol gu sa igbang gu jana gubian ni ne are brau gu kwol gubianna, duk benyiri be kie ni beri lugu ser u abin, ³⁰na paa ashi, "Ayiri a jana gu bianna, amma are brau gu kwol." ³¹Tii aling agwom o awuri a kau uku kwon ulira ge agle Agwom ara kiklau ne a gile atung gi beyu mireu gu shuelle inka age yani a bra gu kuon ge anwura Agwom r ashi be nyu kwon a dubu isog ipala gibe nyhaa benyi gukwon adubu ukop. ³²In sang nenu ni tun ni be yu kwon bra shi gibe nung, ari tuba bejing tun ni be shi gibe nung ne aliri bi iyuani beri le ni be jaa kwon ni ba. ³³Nenu yo duk anyiri are tau ishuyhaa gu ge jijuk ni ara brau gu shi ni ashi ayu trami. ³⁴Bechok be follo, amina bechok ge sang be gujeb ni beri leneni be gla bi ashi bechok? ³⁵Besang bi yi illam yiri bung har ma yi ukwo ninjong. Beri tabi gu, anyiri ashi atong gu kongni a kong."

Chapter 15

¹Gi kpegri ge jijung beyu ngyaa guyal gi beny kper be shugu bii ukwo iYesu ni bebe kogo ushuri ne adi paa bi ni.

²aFarisiyawa gi benyu wel, nyhia lugu yina gi be gle amma ashi, "Anyiri ngyhaa benyu kper har ma ne a zha ishuzha gi bamba."³iYesu ngyhaa paa gu ser abin gingi bamba, ⁴"Aling anyi yo yi umme nung, agge shi be chiye a tade ni ge chiye ge zing ya bulugi ne ana nwon isog utolla yi ge zing ya lubu ne a kang ngnu uku waa ge zing ga, se apang akum gi? ⁵Ne apang akum gi ni, ne apang ya kubagi ye aklinyhaa, ne ile gubung gushi. ⁶Apang nya billi ge sal ni, ne abe gla beyinching ngnaa gi be nyaa sal ututur ngyhaa ne paabi ashi anung baa anung be welmi gu yi gupung gu shii, don ami inkum gechien mi giri ge bulugini. ⁷Ami cho ngnaa nenu ikwol ishii di shi yapan dishu ayu lee di bii a zing ri a chigriu yi shu ibibi ngyhaa, selle beni isok utolla ri be shii. ⁸Tii alink achel yo ashi iwen ikili ukop ni izing nya bulu yi ni, ne de sau ulla yi umuk, ne anyaa nyere guda ngnaa sei akum iwen ikili? ⁹Ne age kum iwen ikili ngnaa ni ne gla beyin ching ngnaa gibe nyi yuwa ututur ngyhaa ne paa be ashi, nung ba nung be wel mi yi ikwol ishii iyuari iwen ikili mi kpayi, nemi ya kum izun mi ni. ¹⁰Nenu yo kuma ami cho ngnaa ashi ikwol ishii shi yi gusong belum be shii be ngnaa Agwapan yi di shu anyu kper azing ri a chigli amaa di shu ngnaa alugu lee abin asheshi. ¹¹Ichi, mami gumii gukum yi ume ishung, inyiri ami di zha agado inka un ge kpung ni, ¹²ni ichi maa nyaa kabbi gukum ngyhaa maa. ¹³Ni be nya de moobi ba, ni awen awee ya chung ishu ngyhaa ne be kang'u utong unun-nung, ni yefo ne abeyi pelle gukum ngnaa gu yi gu ywua gu yiuna gu bel. ¹⁴Ne apel kwogeshi ri ashigu ni, ni iyong isil be kpau yiri bungngnaa, ne abe lugu shi yi ume gu waa gu welgu. ¹⁵Ne anya ge maa di shu ngna be nyaa shuau yi ilam gi di lam agle nyi dibung ngna anwuri a sau yi ume di lam nyaa iyuari ari pi'i aledu ni. ¹⁶Ta azha ishuzha aledu yi gu pung gu shii tun ni ko anyiri adi mau ulushu ni. ¹⁷Nenu yo ne awen aa abiliu umme amina ngna ni, ne abe cho dishu nyaa, "Begen ichi mi be mang ba shi ishuzha gu zha nyaa mille bigu, amma ke ami wuri mi shigu kpirimi yi yong!

¹⁹Ammi de kpani gu shini ammi shi awen ba, shuami ammi ba ni azing yi umme na ghen ni. ²⁰Nenu ne awen a'weh a nyaa ya nwo utong nyaa ya biu ukwo ichi nyaa, ne waa ge nung gu ni, ni Ichi nyaa be kieu ne awaa ge nung gu ni ne be kong ge kubu nyhaa, ne abe chiching kannu ukwo ngna ne anyaa preu anyaa kubau. ²¹Ne awen nyaa ya cho ichi ngnaa, 'Ichimi, ammi kpa yi gusong Agwapan yi gusong, ammi de kpa mi gushini be gla mi ashi awen. ²²Ni ichi nyaa ya cho beghen ngna ashi, 'Nung ba yi gu kigri gu shushi ge didir, nung be chebau ma, ne nung sau gi kela yi guywu ngyhaa ne nung chiebau ataga ma ye apraa gnaa. ²³Nung ge kwol ni, ne nung ge ba yi ge chie giri di pii umme gesal ni ne nung be whagi. Bila andil tag ne ndel lee ikwol ishii. ²⁴Ni awen mi akpuu gi kpegri ashi ge lang. A ge bulu'u gi kpegri be kumu ni be lugu tag. ²⁵Gi kpegri awen akung ngna a sang nu ya sal ne ashiu gelubu. Ne abili ya mel ututur gesal ngna ni ne anyaa kong gu tag gi anaara. ²⁶Ni awen akhung ngnaa be gla agle aghen ichi maa ne ya liriu ashi shini anwho kogo giri. ²⁷Ne aghen ya chou ashi, 'Awenezirin abili inkani iching a pel ginbung giri andil pii yasal ni, ashi iyuari awenezirin a bili ni, ashi akong ikwol ishii yi gubili ngna. ²⁸Awen ekung ngyhaa nya kong benang ne ya tong u gu kana gesal ngna, ni Ichi ma ya wulu ya be gelau ashi a ba kanna gesal. ²⁹Ni awen ekhung a be nyar ne ya chou ichi ma ashi, "Bla nun ke, be mele gibe mamme ne ammi leeng di ghen, kuma ammi sang taba mi gu zha inang ge nwu, ne anwu sag taban gu mami uwen gin bung uwuri ni min pii kong ge zha gibe yinching mi ni, ³⁰amma ne awen aba ni, an wuri a gu zaga gukum gu yi ukwo na pkeh, ne anyu ngna pellu magu ge chiye giri andil pii ya sal ni. ³¹Ni ichima be chou ashi, 'Awen yaa, anwu shi ge mi kogi geling gekar, ni kuma duk ushuri min shi ni anwu shi'u. ³²"Gu follo gu shini andil lee gupung gushii ni ikwol andil shini, iyuari awenezirin abe kpu'u ne ya bili ashi ge lang, a gayi bulu ne andil ya kumu ni.'

Chapter 16

¹iYesu ya konno gu toh be wen gu tarba nga ash, "Be shi ni azile anyi gu shi ni gu kum ri ash ne atima ni, be nyah be yah'u ash atima nga nyer'u ni qukum. ²Ni anyu shi ni gukum a nyaa zilau yu ya too'u ash, iyal ash ni anung kuggoo giri king? Yigri mi ukiri nwu gu lee ni, ni nwu na villi nwu leh ilama. ³Ni atarba nyaa too g umeh ulang nga ash, 'shi ni anung ri leh, ici gesal mi ri nga abin gu tarba gi anyii mi? Aming wuri, ming sang mi ni ngbana gu wul ni aming kuggoh uwah gu kwu'o. ⁴Aming zah ukuri aming ri lee ni be ge winni me gu gi ilam gutarba ni; gu shi ni be nyanyi nhar mi gi besal amah. ⁵Ni atarba ya nyaa zilla benyi bri ki gesal nga lul geh taa ni. Ni anyaa lirbi anyuh zannah ash, 'amang ni kigesal nung lul?' ⁶Ni nyaa too shi, 'nimugu ri pep a taade, Ni a nyaa maa'u ankpag ya too'u ash nhar ankpag ri, sisila, gedidir nwu wal isog ichu. ⁷Ni anyaa lirbi azileh, ' amang ni be lul? a ya tou ash, nimpag a alikama a ta'ade; Nu anyah too'u ash, "nhar aukpag'n, wal isog i ninnah. ⁸Ni icigesal nyha nya duggoh'u atarba gu sang mpang gi amina nga. Ni be wen unbii gu kii amah gi be wen unbii be seleh be wen useh amina. ⁹Anung pa'a nga nung lee inyunshing gu kum gusang, gu shuni gu ba be lal gi ni, ni be nhar nga gi besal gu sang lalamah. ¹⁰Ayiri ash ni ripang gi ukii ugufien ni, anyi ri pang ya gi alleh. Anyi gu sang ripang gi ukii ufufien ni, anyu sang ripang ya gi alleh. ¹¹Anung g re lee nga ripang ni gukum gu sang ripang ni, nyang ri nhar nga mi gukum ripang? ¹²Anuu nung ga re leh nung ripang ni ikilli alogni, nyang ri mah nung iklli ri ishi inung ni? ¹³Andil sang ya ni agen ri ari lul nung ici ge nasal be pallah, o akung'u a zing ni a biyah azing, ta a lul azing ne surbuh azing. Nung na brah nga gu lul Agwapan gi iklli. ¹⁴Afarisiyawa ri be shi ni gubiyah ikilli be kong ilo'o abin ri, be nyha kalla'u. ¹⁵Ni anyha'a to'o bi ash. "Nung ba so'o akii anung rigen gunsong na nyhanyi, Agwapn ya zah ikol anung. ukiri be nyanyi mire'u unlee ge kinkang, ukii ipur ya'a gi ukwu'o Agwapan. ¹⁶Twor imusa gi amkpag na nyuh paa ukirii ba ni shiga kaa bi gu villi iyohana. gu nyaa ga kar ga nibe paa iyal ishishi rigam Agwapan ni kwo ge nyang ri kii gi umeh. ¹⁷Anu'u gurishi gu ben gepan gi ri bung nyah gi, ni gu shiri ni ge mag ga fafien ge zing gu nyha iwoi nya gi. ¹⁸Anyiri a ge nwo'o akyel nyha nyaa yko'o a zile mi a lee gujii, ni anyiri a kyo'o akyel ri aci ngah nwoo ni a leh ileb gujii. ¹⁹"azileh anyi gu shi ni gukum, a kigri gu kong ushuish ang ha ikilli a lee gu biya gu biyah ikol nga sunung bung. ²⁰Be nyha tibi azile anyuh sang rigbana giri yai gesal nga. nyi ni-tumah ila'zarus an wuri ididuk ri nam naha shi adanah yani. ²¹Anwah soro ikol gu fuguh gi anvuruh ri a kper gi uwu ya ayaa anyi shi ni gu kum ni gu shini mnuah sing gu lii adanna nga. ²²Be lo'o ni nyi'u sang rigbana ya kpu'uni be lum kyii nyaa be kyu'o ya kan bi gusong ibrahim gu. Anyi gu shi ni gu kum nyaa re kpu'u, ni be nyaa lang'u, ²³Ashi gi umeh ulah ne seh ipimpam, ni nya sag ri kii ya yi ibrahim gi unuunung, gi ilazarus gi ikol nga. ²⁴Nia nyaa zila ash. "Ateh ibrahim, kong gekubuh mi, nung timaa ilazarus a soh antang ifohnyii nga gi inminibel a shiri mi rilum, mii ipimpam ri aming seh gi umeh ulah ri. ²⁵Ni irahim yah to'u ash, Awen, be kpu'u ga kar gu l'unyi, nwul seh gu lu'unyi ng ni nwuh ya nhar iki ishishi, ni ka'azarus nyaa see impiya. Gi kper gri usuushi nia shi ga guh ge fieh, ni anwu seh ipmpam. ²⁶Sang anu'u ukpu'u ulum shi ga ka'a anung gu shi ni be nyuh wah gu kpeh be babi ukwu o anung ra brah bi, ni alog zang kpeh gi ukwu'o anung ba bi ukwu'o andi. ²⁷Ni anyi gu kum ya to'o ash, Aming kullu'u ng, Ateh ibrahim, timah'u gasal aeh mi. ²⁸Ni aming shi ni be weneziri be cii be chi'uh, a galeh bi gu kyiele gu tung gu shi ni be ba ukwo ipimpam ri. ²⁹Ni ibrahim ya to'h ash, 'Be shi ni imusa ai be nyuu paah ukyiri ukyiri ubii ni, be kongbii, ³⁰Ni anyi gu kuni nyah toh ash, o'o Ateh ibrahim, alog gi be nyi bri be gu kpiri bi ni ga kang bi ukwu'o a mah ni, be ri nwu'o iki ibibi a mah. ³¹Ni ibrahim ya to'u ash, gunge shi a shi be re kong bi imusa gi be nyuh paah ukii ri ubii ni, gu kpuh ni, be rah tallah bi amina'a amma."

Chapter 17

¹Ni iYesu ya too be tarba nha ashi, kwu'uo inang itira gu soroo ya gu kper shi gu. rilal anyi ri a shi utura amaa ni.

²Gu ri foloo gu shi ni gag'u igbang gukog gi utoo nga, be fonno'u gi uwel ri yamma, ni gu shi ni ashi utura gu kpa be nyaa kyake bri.³Nu bla akii anung, aweneziring ga kpa ni, kiye'u, a ge yigri gu kpa ngah ni, jilli gu kpa ngah. ⁴A ga lee'ng gu kpa utura ritoppaa ga wee ni, ni a nyah be yigri gu kpa nyha utura ri toppaa ashi "Aming lee gu, kpa,, gu kpa gu nung nwu'o ma."⁵Ni be tarba iYesu ya to'o ici gesal ashi, konno ya gu mari pang. ⁶Ici gesal to too ashi,

"Anung ga shi ni ripang ni iwen ikpang ni, nung too ankpee ashi, 'yilli, nung tugruu bi gi umee ri yama, ari tee nung ri kii.⁷Gu shi nuu ni, anyang, a ge shi ni agen gu wul'u ta gu pii betee, ni gu villi ngah gaa lumu, ri too'u, 'Be maa nwu be sisila nwu ya ikyiuya? ⁸Ara too'u ashi, ba be lee mi uki ri ami ri yaa ni nung be yag ni nwu le mi ilam ge mel gu kol gu ya aya ni gu see mi. Guntimi ni anwu ya nya soo?⁹Asang'u gu pemee agen'a gu shimi ateh ri kii gi ikii ri be too'u alee ni, ta ari lee ne nu'u? ¹⁰Ne nuu anung ga lul ukiri be toh nung lee ni, ni anung too ashi, dil shi be gen ba be nwu sang ri billi. Andil re lee ukuri ushi rigbana ga geshang.¹¹Uzulu bung a sugu sing kaa'u a

urshelima, ya'a nyiia ka'a'u a mile ribung amile ribung asamariya gi agalilii. ¹²Ga kar gri a sugu kalla uzile utong ni, ni be zile nungulu meci upo be karba'u gu kikegre gi unu nung gi anwa. ¹³Ni be nya sag ri wii ashi "iYesu, ici gesa, kang gekubu andil."¹⁴Ni gu yi bi, ni a nya too bi ashi, "Nung sing nung ge yiri akii enung gi ukwo ni be nyi sang gu lul anung " Gu ya shi be sugu sing ni, be langna be. ¹⁵Anyi ge zing gi umeh, ni gu yi a lagna'u ni, ne nyah villi be luggu duggoo Agwapan ni ri wiiri gbana. ¹⁶Ashi anyi asamariya ya. ¹⁷iYesu ya lirbi'u ashi, sang be nyi ukop ni be lanua ni ben ba lee? Auteg ukop'a shi ge shi?" ¹⁸Kwo anyiri avilli be duggo Agwapan ni sang asing ri gen zung nga?" ¹⁹Ni a nya too'u a ashi, "Nyinya, kan guma ripang gu lang ni anwu. ²⁰Ni be nyi afarisiyawa nya lirbi'u ge kar gri rigam Agwapan ri ba gu ni, ni iYesu ya nghar bi maa ashi, "Rigam Agwapan sang gi ni ge kar gu lah.

²¹Be sang bi gu nga ashi, 'Ga krei ta ga kra! nuu rigam Agwam shi ga caci anung. ²²"iYesu ya be wen gu tarba nga ashi, "Ibung bii ma ri anung ri wa gu yii mum uzung gi umeh ibung awen anyenyi, anung sang nga gu yii. ²³Nenu ni beri ngna shi, 'Bla fra! Bla fri! ama nung jan be kangna uluko ni nun jang be yul bi, ²⁴Ilori usee u nya ni uanaa gi rinkri ringam gepan ka'abi gen kra riagm ni, ne nuu ni awen anyenyi ri shi gi umun gu ba nga. ²⁵Ripan a ri soo ipimpam gi liloo, be nyanyi gu lu'unyi umbii ri be bee tang bi'u. ²⁶Ni gu be shi gi ibung inuhu ni, ne nun gu shi gi ibung gu ba awena anyenyi. ²⁷Be yaa be mel unum ri inunh na mire abullu be mel unum ri inuhu a kama akwonu ni imininbel inlee ni, nya pelle bi gediduk. ²⁸Anun ya ni gu be shi gi ibung ilutu, be yaa, na see be leb be libigu, be leh gu tugru gi avianna. ²⁹Gu shi nuu unbung ri ilutu, a wulu gi asaduma ,be nyaa shi nya ula gi guta'a ge pan gapan nyaa pel bi ge diduk. ³⁰Anuu ni gu ri shi gi unuu gu ba awwn anyanyi. ³¹Gi unum'a anyiri ashi ga vog guda ni a zama be sigri nyama ikii nga gi umee gesah. Ne nuu anyiri ashi giri lam ni azang be saa. ³²Nung kpuu akyel ilutu. ³³Anyu wa ulang nga ri tag'u ni anyiri atag ulang nga ni ari kum'u. ³⁴Aming paa ga tug ga be ri kum be nya-palla gi ukwo nanaa uzina be ri kywu'o anyezing na nwo azing. ³⁵Be ri kum ni be kyel be nwo azing."

³⁶³⁷"Beyi be nya pallah giri lam, be ri kyo anye zing na nwo azing"

Chapter 18

¹A paa bi inkrikung gu kyiele ashi gu kpaa gu shini be loh ni be kyiele gi Agwapan gu sang ribribung. ²A nga ashi, gi uzile utung be lee azile anyu pa'a getana gu sang kper beji Agwapan, ya re blau ulup ni be nyanyi. ³Uzulu ubung azile akumuh be kyiel gi utong nga ri aloo ni asing ukwo nga ni a leeu ashi, wel mi gu ni aming kum gu bung ripang gi ri kii anendung mi. ⁴Gi gu moo ni are waa gu wel a kyel a, gun timi ni a too gi ulang nga, kwo ni aming re kper mi beji Agwapan ni, yare bla mi ulup ni be nyanyi ni, ⁵anu'u gu shi akumu ri a pilli me ming ri wel u gu shi ni a kum gu bung ri pang nga, ilori ara loh ni a sing gu pilli mi. ⁶Ni ici gesal ya too ashi, "Nung kong ukiri anyu paa getana gu sang ripang ri too. ⁷Gu kper gri Agwapan ra paa bebibiyah nga ri be sa'au ge ting ni ge weh riler amaa? Ari tal rinam ni gu wel bi gu? ⁸Aming paa nga ari paa bi riler amaa gedidir. Ga kar gri AwenAnyenyi ri ba gu ni, aba kum ripang gi gulu'unyi?" ⁹Avilli paa inzile inkrikung gu kyiele ri gi be nyi bri be nghar ni akii amaa ashi be shi be nyi ripang ba ni, ni gu shini be surbu anteg ni benyanyi, ¹⁰"Be zila nya palla be kanaa guda gu kwuo gu le gu kyiele gi Agwapan -anyi azing shi anFarisawa ya, anyi azing yare shi anyu nga gu yal ya. ¹¹Ni anFarisawa anya kiken, nya kyiele gi Agwapan ya paa ni gi ri kii nga, Agwapan, aming pemeng, gu shi ni aming sang mi ni anteg na nyanyi ribe shi be nyu lee imug, be nyu sang lee ripang, be nyu lee guji, ta ni anyu nga guu yal ni. ¹²kwo gi aming ibung itopa ming loo iyong ri palla. Ming mire Agwapan untal nga gi ukiri aming kum ni. ¹³Ni anyu nga gu yal krgre be tatanm ya re wa'u gu sag iyii nga gepan, aloh ne dibba ikog nga, ni alee ashi, 'Agwapan kong ge kubu mi, aming anyi lee ikii ibibi ya.' ¹⁴Aming paa nung, anya a saa'u gesal ni ikol ishishi, sang ni anyi zing nga, ne nuu anyiri a ge tibi rikii nga giri gam ni be ri nyer'u gu, ni anyiri a nyer ni ri kii nga ni beri tibi'u ggi ri gam." ¹⁵Ni be nyanyi ya ge ba ni be wen be wee amaa gu shi ni a pia bi, ni be wen gu tarba nga yi nenuu ni, ni be nya talla amina maa. ¹⁶Ni iYesu nya zila bi gi utur nga, ya too bi ashi, "Nung nwo be wen be kyaken be ba ukwu mi, nung zana be daa bi. Gi rigam ge pan shi ri maa ga. ¹⁷Ripang aming paa nga, anyiri a ri nghar'u rigam Agwapan ni unwunwen ni, ripan a sang'u ni gu kana'u geshang." ¹⁸Azile anyu gusong ni be nyanyi a lirbu ashi, "Anyu bung ripang, shi ni aming ri le ming kum ulang gu sang lal?" ¹⁹iyesu ya too ashi, "shi soo anwu zila mi ani ripang? Kwo ale anyu lee ripang inba Agwapan ni getag. ²⁰Anwu be zaa iwor-zang a be lee gujii zang'a be pel anyenyi, zang'a be jiri, zang'a be waa rilal ashi anwu zaa ukiri anwu re zang ni, maa ateng gi ayeng ulub amaa." ²¹Ni snyi gung song ya too ashi, "Aming be lee ididuk anyaa ni aming shi gi ri wen apar mi." ²²Ni iyesu kong nenu ni, ni a ya too ashi, "Uki uzing getag ya uggang. Gu shi gu gbana ga nwu leb ididuk gukum, nwu kab be nyuu sang rigbana, nwu ri shi ni gukum ga pan-ni anwo re be lul mi." ²³Ni anyi gu kum a kong nenu ni, ni ulang nga ya bong gi ni ripang ni a shi anyi gu kum ya gekum kang ni. ²⁴ni iYesu yi ulang nga ubong gi ni, ne ya tou ashi, "Gushi ni riler gu shini anyi gukum kanaa rigam Agwapan! ²⁵Gu rishi riler anyu kum akana gesal Agwapan." ²⁶Ni be nyi bri be kong gu kyele ga ni nya tou ashi, "Gu ge shi nenu ni nyang ri kum gu funu?" ²⁷iYesu nya too bi ashi, "Ukiri ri usoo gigbana anyenyi ni, anwo bra gu lee ga gi ukwu agwapan." ²⁸Ni iBitrus nya tou ashi, "Ni, andil nwo gukum andil, nyaa lul." ²⁹iYesu nya tou ashi, "Riprinpang, ming paa nga, kwo anyiri ari nwo ge sal, ta akyel nga, ta beweneziri nga, ta be nyu biu, ta be wen nga, gu lul Rigam Agwapan, ³⁰Ni a be tag gukum gumaa gapang gumaa gulunyi ri ni ulang gu sang amelle gu lunyi gu bi." ³¹Gu timi gu shi ni a cung ukop n ri palla ga ni, ya tou bi ashi, "Dil bri di sing kaa ya aUrushelima, ididuk ukii ri be gu paa giriki Awen Anyenyi gi anyi na nyu paa ukiri uri ri bani ri ba ripang. ³²Be ri vullu'u gu gi begyu, be kalla'u, surbu'u be curu'u ni ben kyi. ³³Beri sarba'u ni giwor, be pelu gi unum unchiya ari nyau gi ikwiga." ³⁴Anuu be ri kpele bi kwo uzuzing gi abin ri, gushi ni abin a shi gi umeh inele gi kwo amaa, be re kpele bi ukii ri be yaa ni. ³⁵Ni aba akaka ni aYariko ni, ni azile afug loo gi rigang utura, ne kulluu. ³⁶ni gu kong riwii na nyanyi silli ni, ni a nya lirbi a shi shi ya. ³⁷Ni be nya tou ashi iyesu aNazaret ya silli. ³⁸Ni afug nya sag riwii ni rigbana, ashi, "iYesu, awen iDauda, kong ge kubu mi." ³⁹Be zila nyi ri be shi gunsong nya talla'u amina, ni be leu ashi a soo ge linlang. Gekar ga ni a nya sag riwii ni ripang ge kinkang, ni alee ashi, "Awen iDauda, kong ge kubu mi." ⁴⁰Ni iYesu nya kyeng, ya too be ba ni anwa gi ukwo nga. Ni afug a ba utur nga ni, iYesu nya lirbi'u ashi, ⁴¹"Shi ni anwu waa aming lee'ng?" Ni anya tou ashi, "Ichi gesal mi, aming wa ming kum gu bla ikwo." ⁴²Ni iyesu ya tou ashi, "Nghar gu bla ikwong guma ripang gu langna ni anwu." ⁴³Ge kar ga a ya kum gu bla ikwo. ya lul iYesu, ni a mire Agwapan rigam ngah, ni ididuk nibe nyi ya duggo Agwapan.

Chapter 19

¹iYesu a kanaa nya sugu silli gi ime aYeriko. ²Ni azile nyi ya shi gi ukwo be zilau ashi iZakka. Anye alee na nyu ngha guyal y, ya shi anyi ni gukum ya. ³A sogu kagra gu shini a yi iYesu shini, are brau gu yi, gu shini be nyanyi be gimaa, ni a ya shi akekub ni. ⁴Ni a ya nya gu titing ge yang'u ginkii anflug gu shini anwa yi'u, ni iYesu shi guu selee gu fa ni. ⁵Ga kar gri iYesu mel ukwuo ni, ya bla gepan ya tou ashi, "iZakka sigri ma gedidir, ni rigbana ga aming sigri gesal." ⁶A nya sigri gedidir, nya ngha'u ni ikol ikii. ⁷Ni be nyanyi be yii nenuu ni, nibe nya nyina, ashi, a kannu ukwuo anyi shi no ikii ibibi. ⁸iZakka ya kiken ya too ic gesal ashi, "Yi, Ici gesal, aming ri ma be nyi na miri gukum mi, in aming gu mug alog gi ikwoo geshini, ami ri villi apang gu ni gunka utura rinaa." ⁹iYesu ya tou ashi, "Unbii gufunu gu kana gesal gri, ni anwa shi awen Ibrahim ya ni. ¹⁰Awen anyenyi aba gu wa'a ya ni afunu be nyi ribe gu vullu bi ni." ¹¹Ni gu kong nenuu, a ya gunsong ni gu kyele, ni anya paa bi gu zile gu kyiele nin kirinkum, gu shini a gu nyu mel aUrushelima, nibe nya paa ashi rigam Agwapan ri ba gaa kar ga. ¹²Ni a nya too ashi, "Be shi ni azile agam an wuri a kannu ri zile ribung ri rinung ni gu shini a ge nghar rikii ngha rigam ma ni are villi. ¹³Ni anya zila be gen ngha ukob, nya ma bi apam ukob, nya too bi ashi, "Nung kii anyi ni iya ni ami re villi." ¹⁴Be nyi ngha be ong bi'u nibe nya tima be nyi ni intima amaa, ashi, 'Andil ra nghar ya gushini anyi ukwo ri gu bung rigam andil.' ¹⁵Gu be shi ashi ga kar ri a villiu, gun timi gu shini a kum rigam, ni anya ma gutuma be zilau begen ri a ma bi ikili ni, gushini a za ribili ri be kum gu kii anyi ri be lee ni. ¹⁶Anyu unzing a ba ukwo ngha, ashi, 'Ici gesal, a pam uzing ngha a lee ribili apam ukob.' ¹⁷Ni anyi rigam'a ya tou ashi, 'Ge shinshi, agen amina. Ni anwu le ripang gi ukii ufufien ni, beri mang rigam itong ukob.' ¹⁸Angha umpalla a ba, ya too ashi, 'Apam ri uma mini Ici gesal, a lee ribili apam acuu.' ¹⁹Ni anyi rigam ya tou ashi, 'Leh rigam itong icuu.' ²⁰Azile aba, ya too ashi, 'Ici gesal, nghar apam amin tibi'u gi gen shinshi gi ume akyuo, ²¹ai amin kong ribung ngna gu shini a nwu shi aanyi a bii ya, anwu yang ikiri anwu ne tibi ni, ni anwu larba ukiri nwu ne tugrung ni.' ²²Anyi rigam ya tou ashi, 'Ni iwii ni amin re leeng getana gu, anwu agen abebi. Anwu za ashi amin shi anyi ribii ya, ming yang ukiri ami ne tibi mi ni, ami larba ukiri ami ne tugru mi ni. ²³Shi soh anwu ne ge tibin ikili gu ukwo ri be tirbi ikili ni, gu shini amin ge villi ni amin be nghar ni ri billi?' ²⁴Anyi rigam nya too benyi bri be kegre gi ukwuo ni ashi, 'Nung nghar apam ri a shi gi ukwuo ngha ni, nung ma anyi apam ukob.' ²⁵Ni be nya tou ashi, 'Ici gesal, ashi ni apm ukob.' ²⁶Amin paa nung, anyiri age shi ni gukum ni be ri ngha be konno'u gu, ni anyiri a sang'u ni be ri ngar unteg uwuri ashi ni. ²⁷Gu shi nuu ni be nendug, ben bri be re wa bi gu shini amin bung rigam giri kii ama, be ba ni ben ba gefri be pel bi." ²⁸Ni gu ya gu kyele ni ne ya yagunsong gu sing kaa'u aUrushelima. ²⁹Be sugu shi ni gekar gri a lalla aBaitfaji ga pan ugug ri be zila ashi aZaitun, ni a nya zila bewen gu tarba ngha be palla, ³⁰ashi, "Nung kan nung ume itung ri ishi gun song anung. Gekar gri nung ge kanna ni, nung ri kum awen apar gizigiki ri alog sang yang'u ni. Nung bigri nung ba gu ma. ³¹Alog ge lirbi nung ukiri usoo nung bigri ni, nung tou ashi, 'Ici gesal ya waa.' ³²Be nyi bri be timah bi ni be ya kan bi ya ge kum awen apar gizigiki'e ilori iYesu yaa bi ni. ³³Ga kar gri be bigri awen apar gizigiki gu ni, ni be nyi ginka ya lirbi ashi, "shi soo nyung birgri dizigiki'e?" ³⁴Be nya too ashi "Ici gesal ya waa gi." ³⁵Ni be nya ba iYesu ma gu. Nya nghal alab a ma ga pam awen apar gizigiki ni be nya tilla iYesu ga pan'a. ³⁶Ni a sugu sing ni, ni be nya nghal alab a ma ga pan utura. ³⁷Ni a nyu mel gu kree ugug aZaitun ni, ni ididuk gggu cung ni be wen gu tarba ngha nya lugu ikol ikii ni be duggo Agwapan ni ri wii ri gbana ni ididuk abin gu mire ribung ri be yii ni, ³⁸ashi, "Benkyii be shashi ugga ge agam ri a bi gi ume nintima ici ni! Inna inshishi ga pan gi ringzam ri di sele rigam ni!" ³⁹Be zile aFarisawa gume gu ching ni be nyi ya tou ashi, "Anya sal, nya be wen gu tarbang upii." ⁴⁰iYesu ya too bi ashi, "Amin paa ngha ripang be ge soo ge linlang ni, igban ri soroo ishaa." ⁴¹Ni ge kar gri iYesu a ba akakaa ni, ni anya saa ga pan utong, ⁴²ashi, "Nung ga za unum ri ni, ta, ibin ri a bii nung ni inna inshuu ni! Ni ge kper gri ni be re waa bi gu shini anung yii. ⁴³Gi unum ri ba'a ma, uwuri be nendug ri vianna ivuu kan'na beri kper ma gi angang. ⁴⁴Beri kpang be shi giri bung gi be wen. Be ra nwuo bi ili gbang gi ri kii aweneziri amaa, gu shini anwu re waa gu za gekar gri Agwapan a waa gu funu guni." ⁴⁵iYesu a kanna ukwo gu lul ni anya luggu gu daa be nyu lee izee ni a lee bi, ⁴⁶ashi, "Gu shi gi ume iwal ashi, 'Gesal mi ri shi ukwo kyele gi Agwapan ya, ni anung ya kigli gi ba gusing na nyu lul ikii gu sang ilang." ⁴⁷iYesu aloh ne lullu su nung num gi umeh ukwo lul. Ni be nya kakung gun song gulul gi be nyu wal ni be nyi gunsong gu lul gi be nyu wal ni be nyi gun song nibe nyanyi wa gushini be pel'u, ⁴⁸ni be nya re kum bi utura gu lee ne nun ni be nyanyi sugu kuggo'u ge kinkang.

Chapter 20

¹Be loh uzulu bung iYesu be shi gi ume gulullu gi umeh guda gulul ni guiya ishishi ni be nya ka kung gusang ni be nyi gulul ni be ngu wal nya ba ukwo nga gi nin guncii. ²Be kyeile ya too ashi, "Too ya ni ning nbgana nianwu lee abin ri gu? ta inyang ya maa'ng ri gbana gri." ³Ni ya nghari bi maa ashi, Aming ri lee nga gulirbi paa mi iloh. ⁴Gu salla gu lul ri iyohana lee ni ga pan ga ta gi be nyanyi?" ⁵Ni be nya inang gi be zila amaa ashi "Andil ge nga a shi ga pan ni aritoo ashi shi soonung re maa nga ripang gi anwa?" ⁶Ni andil ge too ashi gu be nyhanyi bani be nyanyi ri fuiiu ya ni igbang be za gi ilang a ma ashi iyohana anyu paa abin ri ari ba ni ya." ⁷Ni be nya nghar ashi ben ba re zaa bi ukwo ri ushi ga gu ni. ⁸Ni iYesu ya too bi ashi, "Ne nuu ya ni aming sang mi gu ya nung ta ining itoo ngam ni le aning le abin a guu." ⁹Ni a nya villi yapa bi gu zile gu kyiele ning kinkung, azile nyi be nghalla ri lam iwen gimki agbasa, ni anya ma be zila nya wul gu ni be palla'u ya kannu rizile ribung ya ge moo. ¹⁰Ni ge kar gularba mel ni ne nya tima azile agen nya gi ukwo na nya wul ba, gu shi ni be ma'u gi ume ukiribe gu laiba igri lam ani. ¹¹A nya villi tima azile nge ni be nya re mbba ya so'u wwa nya da'u anyil a bel. ¹²Ni ya re villi tima agen a nga unuya ni be nya kuggu'u gu ya fonno'u ga tinni. ¹³Ninayi rilam iwen gbesa aya to ashi, shi ni aming ri lee? Ami ri tima awen gubibiya mi. Ta be ri yi ulp nga. ' ¹⁴Ga kar gir be nya wul ba wul ba be yi'u ni be nya paa gung ma ashi awuri ya shi anyu be nghar'u. Bla ri pel'u in de dil ri ligga gu. ¹⁵Be nya fonmoh'u gunyi ri'am'a ni be nya pel'u shi ni ici gesal rilam iwen ginki agbesa ri lee ni bembaba? ¹⁶A ri be pelle be nyu wul ba ni a ma be zila a. "Ni be kang nenu ni, ya too ashi, Agwapan sag gu." ¹⁷Ni iYesu ya bla bi ya too bi ashi shi ni gu kyiele Agwapan a paa? Igbang ri be nya vianna be tong bi ni, be villi ni in ya gi akinnog gu vianna? ¹⁸Anyi ri age kpa pan igbang ni a ri zugro'u nu anyiri igbang kpa gi ri kii nga ni ari viviuru'u ya. ¹⁹Ni be nyu wal gi be nya kakung ni be nyu sang gu lul nya wa gu fre'u ga kar ga gu shi ni be za ashi a le gukyeile inkirikung ga gi ri kii amma ya ni be nya kong ribung ni be nyanyi. ²⁰Be sugu kam'u ni be nya tima be nyu suggo ribung ben bri beshi ni be nyu ripang gu shini be kum'u gu kpaa gu kyiele'ng gu shi ni be ma'u gi anyi ri a ri sibba ge tanaa gi rigam anyi lul ni agam ale. ²¹Ni be nya lurbi ashi, agwam andil za ashi anwu anwu pa ni nwu lillu ukii ri u shi gi utura ni, kwo anyi ri a paa'n anwu toh ni anwu lullu ripang utura Agwapan. ²²To shi a rigbana ga ri paa guyal andil gi ri bung akaisar o'o?" ²³iYesu akpele rifen ama ni a too bi ashi, ²⁴Yigri me adinari iwiwal gi iwalanyang ni be sooga. ²⁵Ni iYesu ya too bi shi, gu ge shi nung ni nung ma ikaisar uki ri ushi ungha i kaisar ni, ni nung ma Agwapan ma ukii ri ushi ungha Agwapan ni. ²⁶Ni be nyu wal gi be nyu kakung ni be nyi gu shi guni song ni be nyu lul re kum bi iwii ibibi gi gu kyiele nga gun song ni be nyanyi ni, ni be nya pka be ji ni gu too nga ni be nya re too bi alebin. ²⁷Ni be zila nyi asadukiya nya ba ukwo nga be nyiri be gu too ashi kwo gu nya gukpu ni. ²⁸Be ya lirbi'u ashi, agam imusa be wal ya ashi awenziri anyenyi ge kpu'o ni anyu shi ni akye ya sang'u ni awen ne, ni aweneziri nghabe wen ma. ²⁹Be zila be weneziri be topaa a nga unzing gu le gubal ni anya kpu'u kwo awen. ³⁰30Anun ni angha upalla. ³¹Angha un toppaa re nwo'u awn ya be kpu'u. ³²Gun timi ni akyel'a ya kpu'u. ³³Unbung gu nya ni be niyri be gu kpiri bi ni a ba akyel a nyang ya gu ni gun toppa ama be bal'u ni. ³⁴iYesu nya too bi ashi, "Ina wen gulu'unyi ri le abullu be nya miri bi gi aullu. ³⁵Ni be bri izam ni be mile gu kum gunya ni be gu kpiri ni be ra bal bi ta gu ma gu bal ni beng ba. ³⁶Be ralilli be pku bi ni be shu gu kpukpu ni be lum be kii ni ya shi be wen Agwapan ba ni be shi wen gu nya gu kpu ba ni. ³⁷Ni abin ni gi nyiribe gu kpiri bi ni, imusa a yigri gi gi ume ge lumu gi ukwo ri alee gu zila ici ge sal Agwapan gi Agwapan angha ishaku ni Agwapan angha iyakubu. ³⁸Kper gri asang'u Agwapan na nyibri be gu kpiri bi ni agha na nya lang ba gu, gu shi ni ge diduk ama lo gi be lang gi ukwo nga. ³⁹Be zila be nyu wl nya nghar'u ma ashi agam nwu ngar ge shinshi. " ⁴⁰Nu be ra villi be lir'u ilo gu kyiele ga. ⁴¹Ni iYesu ya lirbi bi ashi ne ni ben ba too iYesu ashi awen iDauda ya? ⁴²Ni iDauda ri kai nga be too gi ume anpag azabura ici gesal a too ici gesal mi ashi sisila gi anyi iwya mi. ⁴³ge mel ge kar gri amung ri soo be nendug gi iten afra. ⁴⁴iDauda a zila ikiristi ici gesal a lee ne ni be shi awen iDauda lee?" ⁴⁵45Ge diduk be nyanyi be kong ni a too be wen gutarba nga, ⁴⁶nung be za be wal be bri be biya gu sing akigri akekung ni ni be villi wa gushi be billi bi gi ukwauolibi ni ikwo lob ikukung gi ume ikwo lul ni ikwo ikukung gi ikwo lee ipara. ⁴⁷Ni be kara be sal ni be kumu ni be fil akii ama gi utura unghir gu kyiele gi Agwapan. Gun kri nung ri soo gu siba ge ta'ana ge nga ri gbana.

Chapter 21

¹iYesu sag iyii ni anya yi be nyi shi ni gukum sullu gu mire ama gi ukwo tirbi. ²Ni aya yi azile akumu ri a shini be miri ni a tee anini a palla gi umee. ³Ni a nya too bi ashi, "Ripang anung paa nga, akumu gu shu ni bemiri a tee ya selle nung. ⁴Ge diduk nung ma gi ume gukum anung. Ni akumu ri ni, gi ume na miri nga, a tee amile ikilli gu loh gu lu'unyi nga. ⁵Ni iloo ribe zila nyi be kyele gi ukwu gu lul ni, iloo ri be sungu ni igbang ishishini, ni ikii gu mumire, ya too ashi, ⁶"Abim ri nung bla gri ni, unum ri kwo igbang izing ri iri sila gi ri kii aweneziri nga inyiri be ra muru bii ribung ni." ⁷Ni be nyaa lirbi'u ashi, "Agam uning unum ni anyiri riba guu? Shi ri shi ge mag gu nyu ba abin ri?" ⁸iYesu ya nghar u ma ashi, "Nung kanna nung amina anung inde be ra lel nung. Ni unlee ri ba gi ume intima mi ni be lee ashi, 'Ami'i' ni ge kar ge gulee. Nung ranga be lul bi. ⁹Ga kar gri nung kon abin gu kon- ulura gi inkwom ni, nung zang'a be kpa beji, rigbana ga iloo abin ri yuu ba, guntimi ni gu ra ba gi ga kakar." ¹⁰Ni ge kar gani iYesu too bi ashi, "Abung ri nya gi abung, rigam ri nya gi rigam. ¹¹Gu luggo ri bung ri gbana ri shugu, gi ikwo gi mime, be ri loh iyong ni aloba. Be ri lee ilee gu kper beji ni be mag be kakung ri ba ga pan. ¹²Abin ri ge sugu ba ni be ri fire nga, be ma nung ipimpam, nibe mire nung gi ikwo lul gi be sal gu kugru be nyi, beri ba ni anung gunsong nagam gi be nyu lul gi bemba ba gi intima ni. ¹³Gun ka rishi nung ge kar ge mag. ¹⁴Ne nung tibi gi ilang anung ilori nung na nga bi ma ni ge kar. ¹⁵Ami ri maa nga iwii ni guzah, gung kiri be nendug anung ra bra bi gu le inang ta gu shini be zila nung be nyi rilal ba. ¹⁶Gibe nyu bii ni be weneziri ni uci ni be nyin sing be ri vullu nga gu be pel be zila nyi anung. ¹⁷Kwo ge nyan ri tong tong nga gu shi intima ni. ¹⁸Kwo inkininki ri kii anung ri inri kpu bi ni. ¹⁹Gi ume ikol isuu anung ni anung ri kum ri bli gu loh anung. ²⁰Ga kar gri nung a yi be nyu kon wura be kanna aUrushelima ni, ni anung za ashi gu kpa mi gu nyu ba. ²¹Ni be nyi bri be shi gi aYahudiya ni, nya ting yang bi igug, be nyi bri be shi ga ca'aci utong ni be kan bi, gu ting gu shini be nyi gu shi itong angan be kanna ume. ²²Ni ibung ya shi ingha gu palla ge ta'a ba gu, gu shini ididuk ukiri be gu wal ni gu ba. ²³Rilal ni be nyu shi ni gufung ni be nyu nghara gi ibung'a! Ni be risoo inpiya rilee gi ri bung'a, ni be nang ka'a bi ukwu ni be nyanyi. ²⁴Be ri kpa gi isinsan gin kyana ni be kan bi ni bemba gi ume rigen a bung gediduk, be gyuu ri kyagra aUrushelima, ka'a bi gu mel gekar gu mel nagyuu. ²⁵Be ri yi bemag gi ume unum gi upen ni amar. Gu lunyi ni, be gyuu ri soo inpiya, amina ama ri ligri ni inunu ri yama ni ikingha ni imininbel. ²⁶Be nyanyi ri kpu inna inung ni ri bung ni gu kpiri abin ri a ri ba gu lun'uny ni. Ni be ri logloo agam gepan. ²⁷Gekar ga nibe ri yi Awen Anyenyi bii ma gi ume a'men gi rigbana ni ri gam rigbana. ²⁸Gu mel gekar ari abin ri ri ba luggu gu bii ni. Nyinya, nung sag akii anung ge pan, ni gufunu anung nyu ba ma gu." ²⁹iYesu ma gu zile gu kyele nunkirinkum, "Blaa ginki anung, ni ateg nin kii. ³⁰Ga kar gri be luggu gu cuu aza ni, nung ri ni akii anung ashi abla nyu lee. ³¹Ne nung ya gu, nung ga yi abinri bii ni, ne nung zaa ashi rigam Agwapan bi nyu ba ma. ³²Ripang, ni amin paa nga. ibung'a amin paa nga ga ni ra sele gi ni ukiri amin paa nga ri ba. ³³Ge pan gi ri bung ri selee, ni gu kyele mi ra sele gi. ³⁴Anung bla akii anung, gu shini nung ne kum nga ikol ilup ni gusel be bag ni gu piara be bag ni inpiya gu loh gu lu'unyi. Ni gewee ri ba gu sang zaa. ³⁵Ni ge dabara ni. Ni gu ri ba giri kii ikwo ge nyang ri a shi alang gi iyii ididuk gu lu'unyi ni. ³⁶Nung loo gu loo gu za suna ge kar, ni amin kyele gi Agwapan gu shini anung kum rigbana gu ting ididuk abin ri a bii ri ni, ni ilori nung ri kyeen gunsong Awen Anyenyi ni." ³⁷Ni ge wee abe sugu lullu gi ume gu da gulul, gu kyo ge tug ni anya ne kannu igbang ri be zila ashi iZaitun. ³⁸Ge diduk ni be nyanyi be loo na sing ukwuo nga ga sha'ashia gu shini be kon'u gi ukwo lul.

Chapter 22

¹Nigu tak ge tankwuna ge kigo nyueu bah ni, eya wiri ni be zila shi gu takgu gaa be sal ni. ²Ni be nya gun song gu lul gi be nyu'uza gu wal iwor ma'a nya wa'ailah ri be ri pel iYesu ni, ni be nyaa ting bi nyaanyi. ³NeAgam ni chagra nya'a ka'ana ikol eyahudawa daan wuri be zila ashi iskairitini, an wuri ne shi anyigezing gu umeh ni b wengu tarba ukop ni be paala ba. ⁴Eyahuwa nyaa kaanu ukwo nibe nya'a ka'a ka'kung gu lul gi be nya'a ka'akung ni be gi bemba ilah adi wel bi gu, be uluh iYesu gu. ⁵Ne be nya'a kong ikol ikiyi na nyaa mau ikili. ⁶Nenyaa nhar ne nyah blah intra bri ne di nanna bi iYesu ge a ni gu ume gi kup ni be nyaanyi bri be chung ni. ⁷Ubung gu tak gu yeh ge tenkwuna ge kige u bah ni, unbung gu wa'a be tlu ipa'ara ge duk ni. ⁸iYesu nya tima bii iBitrus ge yOhana ashi "nung kan ngaa nung ge ge lee yan ikiu yahli gu tak gu gaa be sal nah amba nyaa lir biu ashi, " ⁹un waa ashi andil geh lee ikiyu yah ge shi yaa." ¹⁰Ne be nyah nhar bi maa ashi, nun blah nun gaa kaana umeh utong ni azile nyih kyi u gin pak anku he nhun ver inminebal do Karna he nung, nun lul nun kannna ge sal nhaa. ¹¹Ne nun too shi Ici ge sal andil di yah ikiyu yah ge shi yaa? ¹²A diyigri nhaa gu dah ge pan gu kri be lee gi ge shin shi ni, ne nung lee ukwoo fari." ¹³Ni be nyah kan bi ge kum ikwogeshi iloh ri a toh bi ni. ¹⁴Ni ge kar ge lee ni, ne uyaa sila ge wen gu tarba nha. ¹⁵Ne nyah bi ashi " amin wah gu yah ge wngno gtak gri ge nun ni de piyah mi. ¹⁶Amin paa nga misang mi ni gu viili in geh gi gii kper, inde gu kyielesaw di mel gaa pan. ¹⁷Ni iYesu nyah kyio agboto ne bei peeme mei toh shi, "nun nha nun so ge didug. ¹⁸Amun paa nhaa ni sang mih ni gu viile in so gu meh iwen gin kyih di iamma unbana ri di de soh disigri gu ni ni de soh." ¹⁹Ne bei sak ge tenkwuna ne nyah wire gi nyaa mire bi mi bei peemeh ne bei nei toh bi ashi "di nan mir di kah di kri ni be sunu maki gu mah gu mah anung ni. Nun lee nenuu inde anung di kpiri mil." ²⁰Ilah yah yaa gi zing ni be kol gu yah ayah ni ne nyah kyan agboto nei toh bi ashi "A gboto ri sgi isil iarra gu mah ni be jii mii baa be ri shi gu shi anun. ²¹Nun nhal amna gu nyi anyiri adi rulu mi gu ni ashi guzing ge amih gu ukwu yah ikiyu yah. ²²A awen nyinyi sunu kannu ibh ri ni be gu tibi ni, di lal anyiri ni guu nyih nhaa na di vuluw gu ni." ²³Ne be nyinya ligu pa'a gumu maa anyang gu meh shi nenun. Ge kar gah ni inang nyah ka'ana ge chili ma'a ashi anyang gu meh ma'a ya'a shi anyang aleh ma'a. ²⁴Be gam ni gyuh shi be nyah kakung be gu ukwo ni be nyi ma'a, ni be nyiri be shi ni ji gam ge ayie ma'a ni be zila bi ashi be nyuulee abin ashe shi yaah. ²⁵Ne ya cho bi agam na nyi awo shi agm ema gediduk, ne nyiri shiri regbanna ama ni awo lee ikii ishe shi. ²⁶Anung bah ilah ni de shi gu ukwo amuna gu ukwo anung griyiri ne shi anyi alah gu umeh anug ni a bah ne aweninwe anung ni ge duk anyiri ne anwah ashi gun song anung ge didu ni a lee di gen nu untek ni be nyie. ²⁷Gu umeh anung anyang shi anyeh aleh anyiri nee lo'o ge tebur ne yak gu yari ayah ni tah amyiri ne sugu lee di gee ni? Gu uko anug bla'a anyiri lee a seele anyiri a la'a ge teburra ni. ²⁸Nun yih amih ri in shi gu zing ge anung ni in shi ne nyiriri nunwa lee nha'a di gen ni. ²⁹Amin ma'a nhaa di gan ilori ne ateh mia mami gu sone di geimma ni, ³⁰inde anung di yah ne see ge tyebur mii ga'a sal di gammin ne anung dilo'o gi be di gam ne pa'a be wen ilum ukop mipaala inha isirela. ³¹iSeminu, isaminu ,lo'o nua zah ashi agam ni ni chagra wang ide adi segbleng ni wen alkama ni. ³²Amin gu kwo gu kwuon ashi gu mah di pang dah pkah gi. Nun villi ni nun be wene ziring di gbaana. ³³Ni ibitus be nya tow shi "Ici andil amih lab gu shiri gu shini be kugru gu zing ge nwoh imar ka'abi gu kpuh." ³⁴iYesu nyah nhar ma'a ushi ibitrus amin tong maa ashi gin ko ano sugu tee ni ne nwu gu nagra muu utrh di chiya ashi anwu zah mi." ³⁵"Ni ami gaa tima nhaa ne ami yaa daa nhaa gu bung gin pak ikili gigin pak alab ne tiga nii nung gaa lak ulukyi le? ³⁶Ni iYesu nyah tobi ashi gi kper gri ashi amyiri ne shi ne gin pak ni akyio ni zung nhaa gi gin pak ukyiu yah negi nhuu kyi u salla gi gu kwira Anyi ri sang nhuni gin kyiarung ni a lep ukyiu falla nhaa gu ne lep gi zile. ³⁷Amin to nhaa ashi ukyi ri be wal gri kyi mii ni wali kuu ba." 'Be pallaw gu umeh ne be nyuu sang kigo abin' In pa'a nhaa ashi , "ukyi ri di ba gri kyi mii ni, usnuba kwo inang." ³⁸Nan anba nyaa tow ashi, "Ici andil nin kyiama in pa'ala bimbri" nei to bi ashi "In ba'ale." ³⁹Ni iYesu nya yang nhu ge kong azaitun ilohri agu lee ni, ni between gu tarba nhaa yaa lullu. ⁴⁰Ni be ga'a mel ni, nei to bi ashi, "nung kwo Agwapan indel nun da kpa nha'a ge ilel Agam ni cagra." ⁴¹Ni iYesu ya kunnu gu susong gu nhu ununung gu fo'ono igbang ne nyuh kigulu lugu kwulu ate nhaa. ⁴²Ashi, "ate unga'a biya ni, nun sak anboto ri gri kyi mii. Ne mu yaa dai be sang lul gu mii, gu nwo'o ga shi. " ⁴³Ne Alum akyii nyaa sigri guri song nha'a in ele adi konno di gbanna. ⁴⁴Ne a sugu shi gu wmeh ikol ibibi ni ne nya'a lugu kwuo te ntra di pang ge kikang nin dong nha nya lugu tap nibe jii ba sugu slu gi ah bung ni. ⁴⁵Ne nyiya gu ukwu nha ni niei kamnu ukwo ni bewen gu taeba nha ne ya kum bi ni be sugu kpiri inna ni ikol ibibi. ⁴⁶Ne nya libi ashi, "Ashiso nun kpiri inna? Nun nyiya nun kwou ide nun na kana nha'a ileb asng ni incagra." ⁴⁷Awuu kyiele ni, ni gi kub ni be nya'anyi ya wulu gi yahuda nyi ge zing gu umeh na nyu kop ni be nya pa'ala ba, anwa yang gun song am'a. Ne kunnu gun song iYesu ashi ad kabaw. ⁴⁸Ni iYesu nyaa tow shi, iyahuda un duu vulu awen anye nyi guni gu kabaw yaa le?" ⁴⁹Be nyiri be shi gi iYesu ni be nya libiw shi, "Ici gun song andil, di lugu tem ni nin kyianale?" ⁵⁰Ne nyi ge zing gu umeh ma'a ya taama gin kyiana ya siba gu tong iya agen anye le gu unsong gu lul maa. ⁵¹Ni iYesu tobi ashi, " gu ka gumile" nei piya gu tong nayie, ni bei langnaw. ⁵²Ni iYesu be nya

libi anyu gu song gul maa' gi be nya'a kakung gu yak gu da gu lul ne be nyini kung gu lul ama'a, be bri ni be ba gu ba nha ni. "Nun ba gu fre atugu alelle ya'a le, gi ni kyaiana gi nin wor anklu?"⁵³Ge kargri ami shi ge anung gu da gu lul sunu ubung ni, nun de tla anyii anung ge amiba. Ge kar anug ga'a kri gi di be gam umup."⁵⁴Ne be nya frew, sing ge awa kan bi umeh ge sal anye ale gu lul amma gu. iBitrus nya sing sing ne lul bi.⁵⁵Ni be kol gu so ula ga caaci umeh ge salla ni, iBitrus nya sila ga caaci ma'a.⁵⁶Azila kyel nya yiw ne sila gu see ula'a, akyella nya sag iyiil nya bia iBitrus mei be nha ashi, "Anyiri mang shi gen wa"⁵⁷Ni iBitrus nya nagraw ne to shi, "Anyinkyel ami de za mi anyiya." Be piya gi kper ni, ne zile nyi nya nyi nya yiw ne shi.⁵⁸"Amwu shi anyi ge zing gu umeh maa" ni iBitrus nya tow ashi, "Ba ameye ba."⁵⁹Be lee ge kar ge zing gun song ni ne zila nyi nya keng ni ri pang ashi "Gu shi di pang ashi anyiri shi, gu zing gen wa, gu shi ni a shi a nye Galili ya."⁶⁰Ni iBitrus nya nhurru maa a shi, ikyi pi un pa'a nenun ni, ne gin koone nya tee.⁶¹Ni iYesu bla iBitrus, ni iBitrus nya kpu ukyi ri ici ge sal nhaa be yaw ni ashi, Gin ko'ono gu sugu tee ni, ne anwu gu naara muw utran di chiya.⁶²Ni iBitrus nya wuluu ge sa'a ge kingkang.⁶³Be nyi ri be yek iYesu ni nya ni baw ni be ka'a law.⁶⁴Ni be nya fla iyii iYesu ga'a, ni be nibaw ni be lew shi, ing un bla ni, ya'a angiri ne dub ni?"⁶⁵Be nya zile ebin abebi gri kyi iYesu, nya bang nhu intima guu.⁶⁶Ni ge wee leeni, nuinkung mai nya chung gi be nya kaakung gu lul ni, be gu za gu wal maa.Ni sing genwa nya kanna bi gun song gu chung maa gu.⁶⁷Ni be nya libiu ashi, "ing anwu shi iKiristi ni, nun to yaa. "Ne nyaa nhaa bi ashi" In gaa to nha ni, nun da nhar nhaa ba.⁶⁸Ne miri lirbi nhaa, nung nhar mun ma'a.⁶⁹Ge kper gri ka'a bi gun song, Awen anye nyi sunu gla gu nyi iyiya digam Agwapan."⁷⁰Nanya libiw diduk maa ashi, waa anwu shi, "Awen Agwapan na le?" Ni iYesu nyaa to bi ashi "Anung bato nenuu, amii shi Awen nha yaa."⁷¹Ni be nyaa lugu lee shi, Ashi so andil wuu wa'a anyu be to di pang? "Andil ge kyie andil di kong ga'a nyu nha'a."

Chapter 23

¹Nule gue hunhaa bayae, nee yabaa ge iYesu gunsong iBilayus. ²Bayaa furru tau, ashi, dilza ashi anyiko ri sunguu lar ribung dil, ushi gu tara nee maa iKaisar u yal, ashi anwa giriki haa ashi iYesu Kristi Agam. ³iBilatus a lirbi ashi, mishiya anwoo shii agam iYahudawa? Ni iYesu ya ngha ashi, "Nenu nung yaa." ⁴Ni iBilatu ayaa bayi aka kung iFiristoci ne gu chung ni bayayi gakinkang." Ara kumu rigwa ko iwen izing gu ko anyiri baa. ⁵Bila ashi, "a yagra rikii nee ayayi nun gululu nee ididuk iYahudiya, baya gule gi iGalili ne ya kanbi gan nwo gu koo." ⁶Ni iBilatus akon ni, ne ya lirbi tibi anyun koo bi ge aGalili. ⁷Ni aza ashi guma rigam iHiridus, ne ya zinni iYesu gu ko iHiridus, ge anwa riki ngha ashi, guma iUrushelima giri bung ngha ni. ⁸Ne iHiridus ya ga iYesu ne mile, ne ikol asheshi gakinkang ni anwa gu ka dun gukukor. ⁹Awoo akon iyal ngha, yawa ashi anwaji abin nun mira ribung anyiri ne ari laini. ¹⁰Baya kwakung aFaristoci ge bayuu idal ngha ba ken, ye launa togrow angna ri gbana. ¹¹iHiridus ge bayu ripan ni ne ya togrow, ne ya kalau ne ya tibwau alap asheshi, ne bili tima iYesu gu ko iBilatus. ¹²Ni iHiridus ne iBilatus ba, baa bayin sing gukoo (Ge shii bayuu sang biya bazila.) ¹³iBilatus a zalau baye kakung aFiristoci ge bayuu rigam gu chung nii bayayi ¹⁴ne ya tou bi ashi, "nunba nee anyi kori ne ashi, nun bami ne ashii anyi gusung anhaa iki abebi ni, amin tibu minshi lipiu gun sung ngha, amin ra vuluu ni koga sheng gu ma ne kukiri nun togro ni. ¹⁵Balau koo iHiridus man, avii villiyaa, nunza ashi ba gukirii ali nee alai gutuuni. ¹⁶Don nanun ni ammiri kyau ammuna neemin nwou. ¹⁷(Riwa yaani iBilatus iwenni anyii gazing gumai bayii bir. Balani gakar idin.) ¹⁸Gaduduk gaama basuu ishar, ashi, "Basing nee anyikogri, nee nwoo yaa a barnaba." ¹⁹iBarnabas shi anyeyi yaa anwurii basan gumai guda gukurru bayayii don isagra ikol gumai tung gee ubilai ayayi. ²⁰iBilatus bayari kumu gushi ni awuni iYesu. ²¹Ne nu ne ya sa'a icha choshi palu" Palu. ²²A chobi nenu gu chori ta'a shi sa, shshi abine ababiri ayiri alai nii mire kye abebi ri alai uwuri beri pelu ni. Nura shewu ni, Ami ri wo'u. ²³Nenu nebe yuwa nibe wa iyuari beri paluni, ni riiyi ma ya tala amina iBilatus. ²⁴Ni iBilatus ya kon gu kulu ama. ²⁵Ne ya wuni ayiri be wa gu shine awo mabi yu ukwu kurru be ba palu. Nenu ne ya mabi iYesu iyari beba wa ni. ²⁶Nibe wuni ge chimi, yiri gan iSimon aga'a kriya aba yeri gile ribung, nibe ya lewu agala a shuwa, yul iYesu. ²⁷Ge kwup na yi gi be "chel" ya sa'a ge kubu ngaa, ya yulu iYesu. ²⁸Nenu iYesu ya chili ya chobi, "Bawa nechel aJerusalem, nu ja'a sami ba, nu sa'a ashu'u nung gibe wane nu. ²⁹Nu kye abung bima bari chosi albarka na yiri bare biri bi gi be yiri be "Bara" ma re mire bi "Bebarani." ³⁰Beri lugu pa'a ashi ge "kog" ge kpa yiri shuma, gi ugeg upilabi. ³¹Nibe lai abindiri ni gishi wa gi suni? Shiri ba ngi gu kwalagini? ³²Be gile be "Tugu" be "Pala" be shu'abe ge wo ya pel bi. ³³A ye zig shiri riya'a ge ye zig yi "Ipil." ³⁴iYesu choshi "Ichi pila bi magi bare jabi ushuri be laini." Nibe yayi ya shuwa ishu'u ya kap. ³⁵Nibe yayi ya nya'a lugu bila, nibe be gwom ya lugu la'au ashi awal be yi gu awal di shu'ah gu awo'ah ashi awani Agwapan diri ba wani ni. ³⁶Nibe ye abira agwana ya kumu ya shuwa nбилibe nmimala ya ma'u. ³⁷Choshi nwa wu shi, agwom aYahudawa ni awuni rishu'a. ³⁸Be shi gile amark yiri shu'a, "Agwom aYahuda awuri." ³⁹A ye zig yi be tuguri be gani, ya wulugu choshi, "Sa'a awu shi awane Agwapan lai? Wal rishugu ge adil." ⁴⁰Nenu be gele yi ya choshi, a wude chin Agwapan, "Tun" Awu shi atura gu zig gedil bari kwal gedil gejijug. ⁴¹Adil di nghar gu kwa ndil ugu shuri dil lai ni. Nenu ayi'u are lai alushu ba. ⁴²Ne ya choshi iYesu jah jiligu ba nde aka gi pan ni. ⁴³iYesu ya chowu, "Ripang mi chong ubi yi udi shi ge mi ya sal Agwapan. ⁴⁴Gekar ri chunu ge tug ge ba ge jiju ribung nghar ya mel ge kar utolla. ⁴⁵Ni unum uchili ge tug, ni ukwu yul Agwapan yaba ikwo ipala. ⁴⁶Gu sa'a yu gwun riiyi iYesu ya choshi, "Ichi gepan yu mai ayun ne mi kum alum." Ya choshi akpu. ⁴⁷Nibe kye ushuri alai ni, ne ya kulu Agwapan, choshi, ripang ashi ashi yeri pan. ⁴⁸Nibe yi beba ya kye ushiri alai ni nibe chigli lugu dobo abarama. ⁴⁹Nenu ge jijug ba yiri jawu ni gi be chel ya yulu ye aGalili, nya yu nunug bila ishi'u. ⁵⁰A gile yi be gilawu ashi iYusufu, ayiri ashi yo yu maina ye chung. Ashi a yigrii ripang ya yul Agwapan. ⁵¹Are wa'u ushu ri be chung ni, utong aYahudawa, a sugu pila gu pla Agwapan. ⁵²Ne ya kum iBilatus ya liri'u "beji" iYesu. ⁵³Ya shu'a yigri bung, ne ya pal'u yi shu gijam, gi di "Lim" aghari be wa yi ngwani yi ukori be san pla be ayok ni. ⁵⁴Ugulu num be sugu chung abini ukwu yul beri lugu laini. ⁵⁵Be chel diri be ba gi iYesu ye aGalili ya yulu kye ifoyi'u gi iyuari di nama be pla ni. ⁵⁶Nibe ya bili ya ge wa aturare ga be nyu unum Asabar ne be ya peme iyuari be tini.

Chapter 24

¹Ga shasha un bung Aladi ,nibe nya ba ukwu ikwiga mi be nya bung kyiugu tugu inka nin nya inshimshi in ni be lee ni. ²Ni be nya kugru igbaang ri be rfa di yaa ikwiga gu ni ³ne be nya kaana ne be ya de yi bi ukum ici andil ga ba. ⁴Be wuu wa gu ligri amina gri kyi abin dri a ba ni gusang za,ne be nya paala yaakang gun song amma ne alab sisana. ⁵Ni be kyell a be suglu akyi maa gi ri bung ni gu kpa be jii mi, nibe nya yaa ta be kyellaashi. Ashi so mung sugu waa anyi ri be gu umeh ni be nyi alang gu umeh ne be nyiri be gu kwiri bi ni?⁶Ne kol gu nyiya ni, nunza nha be jiili gu ileh ri apua nha a ne wage ga lili yani ashi, be sunu ma awenne. ⁷Anyenyi ge nyi ni be nyi abin abebi, ni be labbu ge gagia akol ibung ciya ni ne nyiya gu kpuh.⁸Ni be kyielaa nya kpu iwii gu kielle nhaa ⁹Nibe nya be nya kan bi ukwo mu be nyuu ukep ne nyie azinzn be nee paa bi ge didug ukyi riuba ni. ¹⁰iMaryamu magdalina gi iMaryamu aye iYakubu gi be kyelbri be shigi bembamba niya kan bi ge paa be wengu tarba iYesu abinnagi ge didu. ¹¹Ne ben wen gu tarba nhaanya kogru bi ashi gu kyiele ni di gbanaa ba, ge elug naa nya dema bi dipang ba. ¹²Ni guri shi nenun ni, ni iBitrus ya nyiya ni gu ting yakanu ikwiga, amel ni ne ya lilugu nya sugu dulume kwigaa,ne yayi ukyu kyii. Ni iBitrus ne ya sau ge sal nha ne nya nime tang iyal ukyi ri uba nigu ume gu kper be jii. ¹³Ubung nha ni nya paala gu ume maa, sugu ing be kaabi uzila utong be zila shi imawus un wiri unung mha amel azing nha ni ge urusgalima ni. ¹⁴Be sing ni be paa iyal gu mumaa abin dri ba ni.¹⁵Besugu umer iyalle maa gi kyi abin dri a ba ni be lirbi bezile ni iYesu nya kunmu nya ba ukuka gi bembamba. ¹⁶Ge kar ga ni iyii maa ya dae pennei be, ny6a pkeele lew buw ba.¹⁷iYesu nya to bi ashi "aling abin ya ba" nun sing nu paa iyalla"?ni be nya kyeng gu kwo nya susu yigri ikol ibibii. ¹⁸Anyi ge zing gu ume maa am wiji be zila shi iKyiliyobas nya nhar nhu maa ashi "anwo gun zung gu ume ni be shi ge urshelima ni de zaw abin ri a ba ge faani.¹⁹Ni iYesu nya vili lirbi bi ashi "iling iloh abin na ba"? nebe nhar maa` a shi abin ge meme ri a ba gri kyi iYesu anye nazarit ne shi a tima Agwapang ni anyi ilam kikung gi gu kukung gu wulu gu ukwo Agwapang ni gi be nyaayi ni. ²⁰Gi ilo ri be nya kaakung gu lul gi be gam andil be maw a shi be sabaw ge taana ne be lebbu ge gagla inde a di pkuw ni. ²¹Dug ne nuu indil waa ashi anwa angiri adi nhar isrila a te ga gu. I Bbung gu kri gu shini abin dri di paa gri ni ba gu. ²²Umbi ma be zila be kyel bri be shyi gen andil ni be ma yaa di bung ni be kan bi ikwigan aga shashiya ni. ²³Nibe ree yi bi ukum ng ni, na nya ba ni iyal ashi, bembamba be lum be kyii be yigri gu umah alla ashi ge lang. ²⁴Be zile chii bri be shi ge andil ni nya kan bi i kowhai ni yaa yi di pang gaa iloh ri ni be kyalla paa ni. Bembamba mang ya di yi ikum maa ba.²⁵Ni iYesu yaa to bi shi, "anung nyaanyi be nyi uyiyin ge be nyu sang ma di pang" ge abin dri be to Agwapang ni! ²⁶Gu san gi ri gbana ne Agwam so ipim pam geilor ikiri ne kaan rigamnga? ²⁷Gu song ge iMusa kaabi ididuk be bengu tarbi. iYesu penne bi iyi geduk giri kyi nga ge diduk iwae.²⁸Ni be uyumel utong na ni, ukworu be sing ni iYesu lene ari sele bi. ²⁹Be nya sau rigbana ashi, "sisila gendil ge anle nyu ba unum nyu lallu,"ni iYesu be kannu ge sisila gi bembamba.³⁰Gubaashi, asisila gi bembamba a ya ikyiuya nebe kyo ata nkuna nya so ben kya shashi nya wire nya bi. ³¹Niiyema be penne ni be nya kplau ne be wulu7 gu ukwo ama. ³²Beto be gle ma ashi ikol andil re kperiula gu ume ge kargri a kyale gendil gu ukri ni ngapenne ya anpak iwal Agwapang. ³³Benya be ge karga, be nya viliba a urshelima, be nya kum uko ne aging ngnagi bembamba. ³⁴Atoshi, "iribang ici shi nya nya yigri ri king ga u kwo iSiman. ³⁵Ne be paebin nya ni, ni iYesu gigri, ri yigri bi guya ilori a wiri atenkuma. ³⁶Nibe pa ukiri ale ni,ni iYesu be kyeng gu ume ma, nebeti bi ashi, inna inshin shi ge akye nung? ³⁷Be nya kpa beji, be kong ribung ge kinkang, ni be pami anwulu ya ni.³⁸iYesu tobi ashi, shiso nun kong ikol ibibi? shiso ni gu lirbi nyeri gume ikol anug? ³⁹Bila anyi mi gha aframei , ami giri kyimi. Piya mi nung yi, alum sannu miri nam ge kubu ilori nung yi ami nshi ne nya. ⁴⁰Be ya nung ni, nebeyigri bi a nya ngra ge afra ngna.⁴¹Ni be mile ni gu fung gu kini ge gu kpabe ji, iYesu tobi ashi, nun shinin iknyale?" ⁴²Benya mau ivong ri be fo ni. ⁴³Ne nya ngaa ya ya gu song ama.⁴⁴Ne be nya tobi ashi, ge kargri amin shi ge nung ni mi ya nung ashi ukiri be wal ge iwor imusa ge betarba Agwapan ge anteh rigbang ga nibe mile."⁴⁵Ne nya panne amina ama be kpele ankpak iwa Agwapan. ⁴⁶iYesu tobi shi,"Bewal ashi, agam ri so ipimpam, ari nya gige gu unbung unciya. ⁴⁷Nun dam gu ngna gu kpa ne gu jili abin abebi gtume mintima ngna ge dduk be nyayi, nun yule aurshelima. ⁴⁸A nung shi be nyu nyar gu za ge abinri ge diduk, ⁴⁹Bila toma isil atemi ga akye nung. nung yak ge ri bung beyu flanung nirigbana ga pan."⁵⁰Ni iYesu be kanu gi bembamba, ge mel ututur ne be ta nyani.Ne be sag anyi ana nya ma bi bekya shashi. ⁵¹Ge kar gri, asugu mire bi ben kyashashi ni,bi anwobi ni be nya kyou kanbi ge pang. ⁵²Ne be nya lew ipra nibe nya vilibi a urshelima ge ikol kii ge kinkang. ⁵³Sunun ubung beshi giume gu da gu lul ne soro benkyashashi Agwapan.

John

Chapter 1

¹Gume gu zama iwii shiga, iwii ishi ge Agwapan, iwii ya ni Agwapan ya. ²Anwa ripan ashi gi Agwapan gi zanna. ³Ge diduk ikwo geshi gi ukwo ngha ni be le'u, kwo ukuri be re lee bi gi ukwo ngha ni. ⁴Gi ume ngha ni ulang shi gu ni ulang ya shi use ya gi ididuk be nyanyi. ⁵Usee u sana gi ume umub ni umub re talla'u. ⁶Azile nyi shigu anwuri Agwapan a tima ni, anyi nuntima iYahaya. ⁷A ba gi untal anyu ma ripang gi ri kyi use, gu shini ikwo ge nyang ma di pang gi utura ngha. ⁸Sang iYahaya ya shi use'e, aba ya gu shini a ya ripang use. ⁹Gu kri ga shi usee ngha ripang angha gu mire usee gi ididuk na nyanyi, ribe bi ume gu lu'unyi. ¹⁰Ashi gi ume gu lu'unyi, ni be ya le gu lu'unyi gi utura ngha, ni gu lu'uni re za bi'u. ¹¹A ba ukwo be ngha, ni be ngha bere nghar bi'u. ¹²Ni ididuk be nyi bri be nghar'u ni ya villi ma ripang gi intima ngha ama bi rigbana gu shi be wen Agwapan. ¹³Be nyi bri be biri bi sang gi beji, ta gu ngha ri nam, ta gubiya anyenyi, ni ukwo Agwapan. ¹⁴Iwii in kigllii rinam nya sisila gi ume andil. Andil ri rigam ngha, rigam rizing gri di wulu gi ukwo ici ni, mile ni upe gi ripang. ¹⁵iYahaya ya ripang giri kyi ngha ni azila ni ri abi gun timi mi ni, a sele mi, gu shi ni a zanna mi gu shi. ¹⁶Gu shi nu'u gu mile ngha ni andil nghar upe giri kyi upe. ¹⁷Ni getana wulu gi ukwo iMusa. Upe gi ripang wulu gi ukwo iYesu Agam. ¹⁸Kwo ge kar ri alog gu yii Agwapan ni, anwo ri anwa shi agwapan gen zung ngha, anwa ri a nyilli gi Agwapan gi ikog ici, anwa yigri'u. ¹⁹Gun kri ga shi gu kyiele iYahaya gakar gri aYahudawa be tima ni be nyu gunsong gu lul ni aLawiyawo kaa bi ukwo ngha gu shini be lirbi'u, "Anwu shi anyang?" ²⁰Anyi yabi icinchang, ni a nya re yau innang ni a nghaa bi ma ashi, "Sang ami shi agam'a." ²¹Ni be nya lirbi'u, "Gu ge shi nuu ni anwu shi anyang? Iliya ya shing?" A too a shi, "Sang a mi," ni be nya lirbi'u. "Anwu shi anyu paa ukyi ri ubii ni?" Ni abe nghar bi ashii, "o'o" ²²Ni be nya too ashi, "Anwu shi anyang, gu shini dil villi ni gu kyiele gi be nyi bri be tima ya ni? Ashi ni anwu paa gi ri kyi'ng?" ²³A too ashi, "Aming shi ri wii ga gu, din kri di zilla gi ume gelumuu ni nung tugro utura ici gesal, ni ilori anyu paa ukiri ubii Ishaya a yaa ni." ²⁴Gi kper gri be tima be zile nyi ri be wulu gi ukwo aFarisawa nibe nya lirbi'u ashi, ²⁵ni ashi soo anwu le gu salla gu lul nuni ge sang agam ni, ta Iliya, ta anyu paa ukiri u bii ni? ²⁶iYahaya nya nghar bi ma ashi, "Aming le gu salla gulul ni imininbel, gi ume anung alog kegre anyiri nung ne za ngha'u. ²⁷Anwa ri abi gun timi ni, an wuri ulig atiga ngha mi sang mi gu bra gu bigri." ²⁸Anyiri be lee gi aBaitanya ya, gun timi upiya aUrdun, gi ukwo ri iYahaya le gu salla gu lul ni. ²⁹Be wulu kri iYahaya nya yi ni iYesu bi ukwo ngha, ni anya too ashi, "Nung bla, ifullu Agwapan anwuri atang abin abebi gu lu'unyi ni! ³⁰An wa shi anyiri aming yaa ngha shi, "Anwa ri abi gun timi ni a sele ni, ni a zanna mi gu shi. ³¹Ami ne za mi'u, gu shi ni be yigri'u gi aUrushelima ga so ming le gu salla gu lul ni inminbel." ³²iYahaya ya ashi, "Aming yi Alum sir ma ni gilib ni ga pan, ya sisila gi ri kyi ngha. ³³Aming re kpele mi'u, ni anwa ri a tima mi gule gu salla gu lul gi ume inmininbel ni a ya mi ashi, "Anyiri nwu ge yi alum a sigri ya sisila giri kyi ngha ni, anwa shi anyu le gu salla gu lul ni alum di gwapan. ³⁴Aming yi, ya villi ya ripang ashi anwa shi awen Agwapan." ³⁵Ne nuu, ni gu shua ukwo, ni iYahaya kyegre gi be palla gume ni be tarba ngha ni, ³⁶ni be nya yi iYesu silli, ni iYahaya ya too ashi, "Bla ifullu Agwapan!" ³⁷Ni be wen gu tarba ngha be palla be keng gu ya ngha ne nuu ni, ni be nya lul iYesu. ³⁸Ni iYesu kigli ya yi nibe lul'u ni, ni a nya too bi ashi, "Shini anung wa?" Ni be nya to ashi, "Rabi" (Anyu "Lullu"), "anwu loo ge shi ya?" ³⁹Ni a be too bi ashi, "Ba nung be yii. Nibe nya be yi ukwo ri a looo ga ni, be nya sisila gi anwa gunbung ngha, ni ge kar gu dub ukob ya ni. ⁴⁰Anyi ge zing gi ume ni be nyi bri be kong gu kyiele iYahaya ni nya lu'u iYesu ni anwa shi iAndarawu, aweneziri iSiman iBitrus. ⁴¹A luggu gu wa aweneziri ngha iSiman ya too ashi, "Andil kum Agam (An wuri be zila ashi, Kiristi)". ⁴²Aba ni anwa gi ukwo iYesu, iYesu bla'u ya tou ashi, "Anwu shi iSiman awen iYahaya. Beri zillang ashi iKefas," (gun kashi, iBitrus). ⁴³Ni gu shu kwo, ni iYesu sugu wa gu kaa aGalili ni, ni a nya kum iFilibus, ya tou ashi, "Lul mi." ⁴⁴iFilibus iwisili awen iBaitsaida ya, utong iAndarawus gi iBitrus. ⁴⁵iFilibus nya kum iNatana'lu nya tou ashi, "Andil kum'u anwa ri iMusa a be wal'u gi ume iwor gi be nyu paa ukiri uri ba ni: iYesu awen iYusufu, anye aNazarat." ⁴⁶Ni iNatana'lu nya tou ashi, "Be ge nya ni be kum uluki uzam gi ume aNazarat le?" iFilibus nya tou ashi, "Ba nwu ba yi." ⁴⁷Ni iYesu ayi iNata'ilu bi ukwo ngha ni, ni a nya kyiele giri kyi ngha ashi, "Bla, anyi aIsraile ri prinpang anwuri kwo ilel gi ume ngha." ⁴⁸iNata'ilu ya tou ashi, "Anwu le neni ya za mi?" Ni iYesu nya tou ashi, "Gakar gri iFilibus a suggu zillang gu ni, gakar ri anwu shi gi ritri anfug gu ni, ni aming ying gu." ⁴⁹Ni iNata'ilu nya tou ashi, "Rabbi, anwu shi awen Agwapan ya! Anwu shi Agam aIsraile ya!" ⁵⁰Ni iYesu nya tou ashi, "Gu shini aming yang ni, aming ying giri tiri anfug, nwu ma ripang? Nawu ri yi abin ri a silli anyiri unle ni." ⁵¹Ni anya tou ashi, "Ripang aming paa ngha, nwu ri yi ni be pan be kri, belum be kii Agwapan ri yagra ni be sir gi ri kyi Awen anyenyi.

Chapter 2

¹Ibung iciya sele, gubal gu shi akana angha aGalili, aye gu bi iYesu shi gi ukwo. ²Be zila iYesu gi be wen gu tarba ngha gu ukwo bal'a. ³Ni inmininbel agbasa lal bi ni, aye iYesu ya tou ashi, "Be sang bi ni inmininbel agbasa. ⁴iYesu nya tou ashi, " Anyin kyel, shi so nwo ba ukwo mi? Ge kar mi sang lee gi." ⁵Aye ngha nya too be nyi ilam ngha ashi, " Nung lee ukiri a ya ngha lee ni." ⁶Nin sumu inmininbel igban icunnu gi gagu gi ukwo ri aYahudawa lee ilam ipara digwapan ama gu ni, kwo gi anung yan inmininbel aduroom azing. ⁷iYesu too be ashi, "Ni be nye melle bi ibilee. ⁸Ni anya too be nyu lee ilam'a ashi, "Nung vaa gi ume nung mire be nyi gunsong ge ben'a." Ni be nya lee ne nuu. ⁹Anyi gunsong ge-ben'a lene imininbel bri in kigli bi agbesa ni, ni are za'u ukwo ri in ba gu ni (be nyi ilam ri be togro inmininbel a za'a). Ni anya zila aci apar'a ¹⁰nya tou ashi, be nya ni be mire agbasa inzam gu zanna, na re mire adedoo guntimi gu shini be gu soo inzam'a gu. Ni anwu nya tibi inzam'a mel gekar gri." ¹¹Gun kri ga shi gemag gu ngha unzing ri iYesu lee gi akana angha aGalili, ya villi yigri rigam nga, be wen gu tarba ngha nya ma ripang gi anwa. ¹²Be nya fani, iYesu, gi aye ngha ni bewen gu tarba ngha nya kan bi aKafarnahum, ya loo gu fa ge vaa be wen ibung. ¹³Ge kar gu gaa beji a ngha aYahudawa a nyu mel, iYesu selle ka'u aUrushelima. ¹⁴A nya kum be zila nyi sugu libi inag gibe tee ni atantanbara, ni be nyu su'el ikili loo gi ukwo. ¹⁵Ni a nya leng giwiwor ni illig nya da'a bi gi ume guda gu lul, ge duk ni betee ni inag. Ni a nya zigga ikili ni be nyu su'el ya ligri betol ama gu. ¹⁶A too be nyu libi atatabara ashi, "Nung wulu ni ikiya gufiri. Nung zang be kigli gesal Ici mi ukwo izee." ¹⁷Be wen gu tarba ngha nya kpu ashi be wal ne nuu, "Gu wa gu lee mi gasal ri yami gu." ¹⁸Ni benyi gunsong aYahudawa nya nghar'u ma ashi, "Ining ilo ge mag nwu ri yigri ya, gu shini a nwu lee ilo abin ri ni?" ¹⁹iYesu ya tou ashi, "Nung muru guda gulul gri gu ni aming ri viana gi gi ume ibung iciya." ²⁰Ni be nyi gunsong aYahudawa ya too ashi, "Gu kyo be mele isog-inna ni ri cuunu na re kol gu vianna guda gulul gri, nwu ri kyoon ibung iciya getag gu vianna gi?" ²¹Gu paa guda gulul gu ngha rinam ngha ya. ²²Gun timi gu shini be nyungnuu gu kpu, ni be wen gu tarba ngha nya re kpkpu ashi a be yabi nenuu, be nya ma ripang gi iwal ni iwii ri iYesu be ya ni. ²³Ne nuu, gakar gri ashi gi aUrushalima gakar gu gaa beji ni, gakar be nya nyi gi be mame nya ma ripang gi intima ngha, gakar gri be yi be mag ri a lee ni. ²⁴Ni iYesu ya re biya'u bi ni a za bi gediduk ni, ²⁵gu shini are wa'u alog pa'au gi ri kyi anyenyi, ni a za ukiri ushi gi ume ngha ni.

Chapter 3

¹A zile anyi aFarisiyawa ri be zila'u ashi iNukodimu ni a shigu, anyi gunsong ya gi ume aYahudawa. ²Anyi kwo aba ukwo iYesu ni ge tug nya tou ashi, "Rabbi, andil za ashi anwu shi a nyu lullu ya an wuri unba gi ukwo Agwapan ni, ni kwo anyu le ilo nibe mag bri nwu lee ni gu sang gi ashi Agwapan shi gu zing gi anwa." ³iYesu nya nghar'u ma ashi, "Ripang, ripang, be gare villi bi be bi anyenyi ni, a sang'u gu yii rigam Agwapan." ⁴Ni iNikodimu nya tou ashi, "Be ri lee neni be villi be bii anyenyi ni agu kura'u? Ari bra gu villi a kannu'u gufung aye nga nibe bii'u, ari bra?" ⁵iYesu ya tou ashi, "Ripang, ripang, be ga re bi bi anyenyi ni imininbel ni alum ni, a ra bra'u gu kannu rigam Agwapan. ⁶Ukiri be bi gi utura ri nam ni, rinam ga, ni ukiri be bi gi utura alum, alum ya. ⁷Zang be kpa beji ashi aming tong ashi, 'Rigbana ga be villi be bii'ng. ⁸Uwuru nya ni upeme gu pag ri gu biya ni, nwu ni anuu kong gu piya nga, ni anwu re zang ukwu ri u wulu gu ni ta ukwu ri u kau ni. Anuu anyi ribe bii'u ge Alum." ⁹iNikodimu nya tou ashi, "Gu ri le neni gu shi ne nuu?" ¹⁰iYesu nya tou ashi, "Anwu shi anyu lullu ya gi alsraila ni anwu re zang anyiri abin'a?" ¹¹Ripang, ripang, aming paa'ng, andil paa ripang abin ri dil yii ni. Gu shi nenu, nung re nghar nga gu paa andil. ¹²Aming ga ya'ng abinri ashi gi ume gu lunyi ni anwu re mang ripang ni, nwu ri le neni nwu ma ripang ni ge paa anyiri ashi gapan ni? ¹³Alog sang nya yang'u gepan sang anwa ri a sigri ga pan ni: Anwa shi Awen anyenyi. ¹⁴Ni ilori iMusa sag iwuge ga lumu ni, nun ya gu shi rigbana be nyugnu Awen Anyenyi, ¹⁵gu shini be nyi bri be ma ripang gi anwa ni be kum ulang gu sang amelle. ¹⁶Ni Agwapan a biya gulunyi ge kinkang, nya ma awen nga ge zezing, gu shini anyiri a ge ma ripang gi anwa ni azang be kpu'u, ni a kum ulang gu sang lal. ¹⁷Ni Agwapan are tima'u ni Awen nga gi ume gu luunyi gu shini a pel guluunyi ga gu, gu shini gu luunyi kum gu funu gi ukwo nga ya. ¹⁸Anyiri a ge ma ripang gi anwa ni ra kpu'u, ni anyiri are ma'u ripang gi anwa ni be gu pel'u gu shi ni are mau ripang gi intima anyiri anwa shi Awen Agwapan ni. ¹⁹Gun kri gashi rigbana getaana, ni usee bagu luunyi, ni be nyanyi nya biya iting sele usee, ni ile rifien ama. ²⁰Nenu, nyiri ale ile rifien nya togu usee ni, ni are singu ukwo ri usee shi ga guni guting gu shini ile nga yigri. ²¹Anyiri ale ile ripang sing ukwo usee ilori be ri yii'u ge kinkang gu shini ile nga gi ume Agwapang yigri. ²²Be kol nuu ni, iyesu gibe wen gutarba nga be kan bi ume ribung aYahudiya ge fra ni a puu sisila gi bemba nya villi le gusalla gu lul. ²³iYahaya gu nga ale gu salla gu lul'a Ainon utur iSalim ni imininbel shi gu fa gekinkang ni. Be nyanyi be sing ukwo nga ne be lee bi gu salla gu lul. ²⁴Ni gekar ga be sang kugru bi iYahaya. ²⁵Ni inang ya ga kaa bewen gutarba iYahaya gi azile nyi ayahuda giri kyi ipara digwapan. ²⁶Be nya kan bi ukwo iYahaya ashi, "Rabbi, anyiri ashi ge nwo guntimi upiya gu ziri gu lee aUrdun, anwu silli'u, bla, alee gu salla gu lul, nibe nyanyi ge diduk sing ukwo nga." ²⁷iYahaya ligri ashi, "Anyenyi sangu bra gu kum ulu kii gu sang be mau ga pan ni. ²⁸An nung ri kyi anung ri silli ashi aming to ashi, 'Sang ami shi Agam gu shi ashi be tima mi ya ming zanna'u gu ba. ²⁹Akyel apar shi a nga aci apar ya. gi kper gri anyin sing aci apar. Ikol ikii mi ilee gu shi ne nuu. ³⁰Rigbana ga a konno, ni aming yebe mi. ³¹Awa ri a wulu ga pan ni a sele ikwo ge nyang. Anwa ri ba gu luunyi ni, a nga gu luunyi ya nuu a kyiele gu kyiele gu lunyi ga. Anwa ri a wulu ga pan ni a shi ga pan ikwo ge nyang. ³²Aya ripang ukiri anwa kong ya re yi ni, ni kwo anyiri a nghar gu silli nga ni. ³³Anyiri a nghar gu silli nga ni a nghar ashi Agwapan ripang ya. ³⁴Gu shi nuu anyi ri Agwapan atima ni a kyiele ni iwii Agwapan. Gu shini are mag'u Alum gu mi melle. ³⁵Ici biya awen, nya ma ikwo ge shi gi anyi nga. ³⁶Anyiri a ma ripang gi Awen'a ni ashi ni ulang gu sang lal, ni anyiri a tong'u gu tee rikyi gi awen'a ni ara yi'u ulang ari yi be nang Agwapan ri kyi nga.

Chapter 4

¹Ni iYesu kpelle ashi aFarisiyawa be kong ashi a kurbu be wen gutarba ni alee gu salla gu yul sele iYahaya ni ²(kwo ni sang iYesu rikyii nga le gu salla gu lul ni, be wen gu tarba nga ba), ³ni anya nwo iYahaya nya villi'u aGalili. ⁴Ni gu nya ba'u rigbana a yag aSamariya. ⁵Amel uzile utong aSamariya, ribe zila ashi asika, utu uye ri iYakubu be ma awen nga iYusuf ni. ⁶Ukpu niminbel iYakubu shi gu fa. Ni iYesu ler'u ni gusing ni ne nya sisila gi ibile ukpu ninminbel'a. Ungan ge ci ge wee ga. ⁷Azile kyel, atilli-aSamariya a ba gu be vaa inmininbel, ni iYesu be tou ashi, "Mami imininbel mi so." ⁸Nibe wen gutarba nga be kana ume utong gu leb ikyuya. ⁹Ni attili-aSamariya nya tou ashi, "Neni anwu ri a anwu shi anye aYahuda ni ri lirbi mi inmininbel gu so, ni ami shi attilli aSamariya?" Ni aYahudawa re lee bi gi aSamariiyawa. ¹⁰Ni iYesu ya ngar a kyel'a ma ashi, "Nwu ga za gu ma Agwapan, gi anyiri a leng ashi, 'mami inmininbel guso, nwo shi nu gu kullu'u, ni a villi a mang inmininbel ulang." ¹¹Akyel a be tou ashi, "Anyu lullu, anwu euri nwu sang ukii va ni, ni ukpu nimininbel a shi ulum. Nwu ri kum inmininbel gu so ge shi?" ¹²Anwu ne seleng ate andil iYakubu, ta anwu selle'u, anwa ri amaya ukpu nimininbel a ni, anwa ri kyii nga be so gi u mee anuu ni be wen nga ni inag nga?" ¹³iYesu ngar'u ma ashi, "Anyiri a ge so imininbel bri ni ari villi a kong gusoggo, ¹⁴ni anyiri a ge so inmininbel ri mi ri ma'u ni a sang'u gu villi a kong gusuggo. Gu ge shine nuni, inmininbel bri miri ma'u ni ri shi iyii ni inmininbel gi ume nga unwuri uri wiri ni inmininbel ulang gu sang lal." ¹⁵Akyel a be tou ashi, "Alullu, ma mi inmininbel ba ilo ri ming sang mi gu villi ming kong gusuggo ni ami ri sang mi gu villi ming ba gu fri gu va inmininbel." ¹⁶iYesu ya tou ashi, "Sing nwu ga zila acing nung ba gusing." ¹⁷Akyel a be ngar'u ma ashi, "Ming sang mi aci." Ni iYesu ashi, "Nwung ya ripang ni a nwo too ashi, 'Ming sang mi ni aci,' ¹⁸ni anwu gu bullu be ci ge mel be cuu, anwuri anwu shi gi anwa gi kper gri ni sang acing ya. Ukiri anwu ya ni ripang ya." ¹⁹Akyel a be tou ashi, "Anyu lullu, Amin yi anwu shi anyu paa ukiri uri bani ya." ²⁰Ninci andil in be le ipara ama ga pan gekong ri, ni anungta too ashi aUrushalima ya shi ukwo ri gu kpa gu ni be nyanyi le ipara ga gu." ²¹iYesu nya tou ashi, "Anyi kyel, nou ma ripang ge mi, ashi gekar bima gu shi ni nung na bra nga gu le ici ipara gi kongri ta gi aUrushalima." ²²Anung lul ukiri nung ne za nga'u. Andil lul ukiri dil zani ya, ni gufunu gi be aYahudawa ni gu shi gu." ²³Kwo ni, gekar bi ma, ge bele, uwuri be nyu lee ipara ripang rile ici ipara gi ume alum ni ripang ni, ni ilo ni be nyi bri ni ici wa be shi be le'u opara." ²⁴Agwapan Alum ya, nibe nyanyi bri be le'u ipara ni, rigbana ga be le ipara gi ume ripang." ²⁵Akyel a be tou ashi, "Ami za Agam bi (anwuri be zila ashi Kristi ni). Ge kar gri a ge bani, aba yigri ya ikwo geshi." ²⁶iYesu nya tou shi, "Ami shi'u a wuri akyele ge nwu ni." ²⁷Gakar ga, be wen gu tarba nga be villi. Be nya sugu kper beji gu shini iYesu kyele gi anyi kyel, ni kwo anyiri a lirbi ashi, "Shini anwu wa?" ta, "Shi so nwu kyele gi anwa?" ²⁸Ni a kyel a nya nwuo nin wii nga, nya villi'u ume utong nya too be nyanyi ashi, ²⁹"Nung ba nung be yi azile nyi ri a paa mi icincan ukiri anung gu le ni. Apang sang Agam ya gu ta nani?" ³⁰Ni be nya nwo ume utong nya ba ukwo nga." ³¹Gakar ga, be wen gutarba nga sugu kullu'u ashi, "Anyu lullu, ya ni." ³²Ni anya tobi ashi, "Aming shini ikyuya ri nung ne za nga alebin gi iya ni." ³³Ni be wen gu tarba be too be zile ama ashi, "Alog are ba'u ni ukyu-ya, ta alog aba gu?" ³⁴iYesu nya too bi ashi, "Akyu ya mi inya shi gu le ile anyiri atima mi ni, ni aming kol ilam nga." ³⁵Sang anung nya ni anung le ashi, ipen inna ya ligga na mel gu larba? Aming paa nga, nung sa iyii nung yi alam, be gu ba gu larba." ³⁶Anwa ri a larba ni a nya ne ngar ribilli ne villi cuung ikii ri lam a ka'a bi ulang gu sang amelle, ne nuu ni anyu tugru ni anyu larba ri le gufung gu kii gu zing." ³⁷Gu shi ne nuu gu me gu kyele ashi, 'Azile tugru, ni azile larba." ³⁸Aming tima nga nung ge larba ukiri nung re ilam nga ni. Be zila nyi be lee ilam, ni anung nya kana ume inpiya ama." ³⁹Unlee anung aSamariyawa ri shi gi ume utong ni be ma ripang gi anwa ni iyal ri akyel a ma ni gu ma ripang ni ashi, "A paa icincang ukiri aming gu lee ni." ⁴⁰Gakar gri aSamariyawa aba ukwo nga gu ni, ni be nya kuwou aloo gusing gi benba, ni anya loo mel ibung ipala." ⁴¹Ni be zila nyi gi be mame nya ma ripang gu kyele nga." ⁴²Ni be nya too akyel a ashi, "Andil ma ripang, sang gi gu kyieleng ya, andil akyii andil kong, gi kergri andil kpele ashi ripang anwa shi anyu gu funu gu luunyi." ⁴³Gu sele ibung ipala, a ya nya'u gi ukwo kan'u aGalili." ⁴⁴Ni iYesu rikyi nga too ashi, be re bla bi unle anyu paa ukiri uri bani gi ri bung nga." ⁴⁵Ni a ba aGalili ni, aGaliliyawa nya soo'u asong. Be nyi ididuk uki ri ale gi aUrshalima gi ukwo ipara, ni benba be kan ipara ni." ⁴⁶Ni anya villi'u akana a nga aGalili ukwo ri a kigli imininbel nya so agbasa gu ni. Azile anyu le ilam gesal rigam anuwuri awen nga le gu sang ulang gi aKafarnahum ni." ⁴⁷Ni gu kong ashi iYesu a nwu aYahudiya nya villi'u aGalili ni, ni anya kan'u ukwo iYesu gushi ni a ge kuwo'u a sigri a be langna ni awen nga ri a shi ga nyuu gu kpu ni." ⁴⁸iYesu tou ashi, "Nung gare yi nun bemag gi ilam gu kper beji ni nung na ma nung ripang." ⁴⁹Anyu le ilam'a ya tou ashi, "Anyu lullu. Sigri ma ni awen mi re kpulu'u." ⁵⁰iYesu nya tou ashi, "Sing. Awen shi alang gu." Anyie nya ma ripang ni gu kyele ri iYesu ya'u ni, ni a nya kan'u." ⁵¹Gakar gri abe sugu sir ribung guni, be gen nga nya karba'u nibe le ashi, awen shi alang gu." ⁵²Ni a nya lirbi bi ge kargri a luggu kurbu ulang gu ni. Nibe nya tou ashi. "Gunle gakar untoppa ni gu piya rinam ri nwou." ⁵³Ni atee nya kpele

ashi gakar ga ya ni iYesu be tou ashi, "Sing, awen shi alang." Gu shi nenuu, anwa gi ididuk gesal nga nya ma ripang. ⁵⁴Gun kri ga shi gemag ge nga unpalla ri iYesu ale gu timi gu nya gi aYahudiya ka'a bi aGalili ni.

Chapter 5

¹Be nya ni na shi ni ipara angha na nyi iYahudawa, ni iYesu nya kan'u aUrushalima. ²Gi ume aUrushalima gi utur ri ya getong na tee gi zile ginleng shi ga gu, be zila ginleng'ng ashi aBaitasda ni ilum aIbraniyawa, di shi ni akap a cuu. ³Gu chung nibe nyanyi be mame be nyu yuu, befug nibe nyu tugru ni be nyi bri be wee bi ni be nana gi ukwo (be yag gu shini be vuglu imininbel). ⁴Ni alum akii ici gesal ya ne sigri gi ume ginleng nghan vuglu imininbel a, anyiri a zanna gu pia inmininbel a ni ri langna gi ilo gu yuu ri a shi ni. ⁵Azile nyi yuu ri a gulee bemele isog-iciya ri a nana a nyu ginleng nghan ni. ⁶Ni iYesu yi'u ne nana gi ukwo ni ne ya kpele ashi agu moo gi ukwo, ni a nya tou ashi, "Nwu wa gu langna le?" ⁷Ni anyu yuu ya too ashi, "Alullu, ming sang mi ni anyiri ari soo mi gi ume ginleng nghan sang ge kar gri imininbel in loglo ni. Gekar ri miri kagra gu ni, ni alog ya zanna mi." ⁸iYesu ya tou ashi, "Nyinya nwu kyuo uki nanang nung kan." ⁹Gakar ga ni anyie ya langna, ya kyuo uki nana nghan ya kan'u. Unum a be shi unum asabar ya. ¹⁰Ni aYahudawa nya too a nyiri be langna ni anwa ashi, "Asaber yashi unbii, gu re kpa gi gu shini a nwu kyuo uki nanang." ¹¹Ni a nya nghan bi ma ashi, "Anyiri a langna ni ami ni, anwa too me ashi, KYuo uki nanang, nung kan." ¹²Ni be nya lirbi'u, "Aming anyi ya toong ashi, "Kyuo uki nana nwu kan?" ¹³Ni gu shine nuu ni, anwa ri be langna ni anwa ni, re za'u ta anyang ya langna ni anwa, ni iYesu gu bagra nya'u ni, ni be nyi shiga gi ukwo. ¹⁴Gun timi, iYesu nya kum'u gume gu da gu lul. nya tou ashi, "Uwu yi, nwu langnang. Nu, zang be konno gu le gukpa gu shini alebin ri asele anyiri ububi kum." ¹⁵Ni anyi ya nya ya ge ya aYahudawa ashi iYesu ya langna ni anwa. ¹⁶Gu shine nuu ni aYahudawa lugu soroo iYesu rigban, ashi a lee ilee gi unum asabar. ¹⁷iYesu nya nghan bi ma ashi, "Icimi wu lee ilam be mel gikper gri rikyi mi lee ilam." ¹⁸Gu shi ne nu, aYahudawa nya villi wa gu shini be pel'u sang gushi a le ilam gi asabar ya gushi a too ashi, Agwapan shi ateh nghan ya, gu ya nenu ya shi ashi a kyou rikyi nghan gukpukpu ni Agwapan ya ni. ¹⁹iYesu nya nghan bi ma ashi, ripang, ripang, aming paa nghan, Awen re le'u uluki genzung nghan, insang uwuri anyi ni Ichi alee ni. ²⁰Ni Ici biya Awen'a ni a villi yigri'u ididuk ukiri anwa lee ni a ri villi a yigri'u abinri isele inyiri ni, gu shini nung kpa beji. ²³²⁴Ripang, ripang, anyiri a kuggo gu kyiele mi ni, ni nya ma ripang gi anyiri atima mi ni, ashi ni ulang gu sang lal be sang bi gu villi be pel'u ni agu tara gu kpu ge mel ulang. ²⁵Ripang, ripang, aming paa nghan, gekar bi ma gu be mel ge kar gri be nyi bri be gu kpiri bi ni ri kong ri wii Awen agwapan be nyi bri be kong ni ri leng. ²⁶Ni ilori ici shi ni ulang gi ume nghan ni, ne nuu ama Awen nghan gu shini ashi ni ulang gi ume nghan. ²⁷Ici avilli ma Awen rigbana gu siba getana gu shini anwa shi Awen Anyenyi. ²⁸Anung zang be kpa beji anyiri ni ge kar bi ma unwuri benbri be shi gi ume ikugga nii ri kong ri wii nghan, ²⁹beri wulu: ben bri be gu lee ilee ishuishi ni ka'abi gu nya ulang ben bri be gu le lee ilee rilee ibibini ka'abi gu nya getana. ³⁰Aming re balla mi gu le uluki ri kyii mi ilori ming koggou ni, nenuu ni aming lee getana, ni getana mi shi ge nghan ripang ga, ni sang gu le rikyi mi ni anung lul, gu nghan anyiri a tima mi ni. ³¹Aming ga ri silli giri kyi mi ni, gu silli ri sang gi gu shi silli ga. ³²Azile nyi shugu ri a legu silli gi ri kyi mi, ming za ashi gu silli ri alee gi ri kyi mi ni ripang ga. ³³Nung tima kang bi ukwo iYahaya anwa lee gu silli ripang. ³⁴Geduk nuu gu silli ri aming nghan ni sang gu nghan anyenyi ga gu. Ming ya anyirii abin gu shini nung kum gu funu. ³⁵iYahaya shi ula ri uya ni ya, unghan gu mire usee gu nung nghan nung le gu fung gu kii ni usee nghan gu nghan ge kar ge fien. ³⁶Nu gu sili gri aming shi ni gung ka ni gusele gu nghan iYahaya rigbana. ni ilee ri ici ama ni ming le ni, iya ilee ri aming lee ni inya lee isil mi ashi, Ici ya tima mi. ³⁷Ici ri atima mi ni, anwa ri kyi nghan silli mi. Nung sang kong nghan ri wii nghan gu ta yi iloo nghan. ³⁸Gu kyiele nghan re loo gi gi ikol anung, ni anung re ma nung ripang gi anyiri a tima mi ni. ³⁹Nung palla ankpag, gu bla anung gi ume ama ni anung ri kum ulang gu sang lal, gu sng za ashi anya silli me. ⁴⁰Ni anung sang nung ni iko gu ba ukwo mi gu shi ni nung kum ulang. ⁴¹Aming re nghan mi guyuo gibe nyanyi, ⁴²ni aming za ashi nung sang nung ni gubiya Agwapan gi ikol anung. ⁴³Anung ba gi ume intima Ici mi, ni anung ya re nghan mi. Alog ge ba ni intima nghan ni, nung ri nghan'u. ⁴⁴Nung ri le neni nung ma ripang, anung ri nung nghan gujuo gi be zile ni, ni anung re wa'a nung gujuo ri gu wiri gi ukwo Agwapan ni? ⁴⁵Nung zang be paa ashi anung ri togro nghan gi ukwo Ici. Anyu togro nghan anwa shi iMusa, anwuri nung soro ikol gi anwa ni. ⁴⁶Nung ge ma ripang gi iMusa ni, nung ri ma ripang gi ami ni abe wal giri kyi mi. ⁴⁷Anung ga re ma nung ripang gi uki ri a wal ni, nung ri le neni nung ma ripang gu kyiele mi?

Chapter 6

¹Gingtimi anyiri, iYesu nya pee'u riyama aGalili. ²Nibe nyanyi gibe mame nya lulu ni be bla be mag ri alee gi be nyu sang ulang ni. ³Ni iYesu nya yang'u ge pan ge kang nya sisila gi be wen gu tarba nga⁴(ni gekar ipara, gekar ipara aYahudawa nyu mel.) ⁵Ni iyesu sag rikyi yayi gi jkub gu cung ni be nyibi ukwo nga, ni anya too iFilibus ashi, "Geshi ni andil ri kum getankuna ribe nyanyiri ya ri leb geshi?" ⁶(Aya ne nuu ya gushini a mag'u ni anwa ri kyi nga za ukiri ari lee ni.) ⁷Ni iFilibus nya nghar ma ashi, "Be tenguna adinary apalla ra mile'e gu fee ilori ikwo-ge-nyang ama ri kum ni. ⁸Anyi ge zing gi ume nibe wen gutarba nga, iAndarawu, aweneziri iSiman iBitrus, ya tou ashi, ⁹"Yi azule unwen uwuri ni minkub natanguna icuu gi ivong ipalla. Ni ashi ni inyiri ri lee be nyanyi be mame ni?" ¹⁰iYesu nya too ashi, "Nung soo be nyanyi be sisila." (Ukwo shini abung). Nibe cii nya sisila, be mel ni atadee isog icuu ni. ¹¹Ni iYesu nya kyo ge tanguna, nya peme, ni anya kab be nyi bri be loo ni. Nenuu ne kab ivong giilori iri mile bi ni. ¹²Nibe nyanyi nya ya villi fuggu, ni anya too be wen gutarba nga ashi, nung cung an cugru ri a teg ni, gushi a re bugru'e." ¹³Nibe nya melle ningye ukob ni apalla ni angegle be tanguna acuu a teg anyiri be nyanyi ya ni. ¹⁴Ni be nyanyi be yi gemag gri alee ni, ni be nya too ashi, "Ripang anwuri yashi anyu paa uki ri ubii ne anwuri a bii ume gu luunyi ni. ¹⁵Ni iYesu kpele ashi be wa gu be kyo gu guni rigbana nama'u rigam ni, ni ya nya villi'u gepan gekong ri kyi nga. ¹⁶Ni anle lee ni, ni bewen gu tarba nga nya kire bi riyama. ¹⁷Be nya kana bi ume akome, be nya kpee be riyama ka'a bi aKfarnahum. (Ga kar ga ukwo ken bii ge mub, iYesu sang be mel'u ukwo ama). ¹⁸Uwuru ugbana ya nyere ni ri yama ya luggo. ¹⁹Ni bewen gu tarba gu pii ni amil isoog ipalla ni acuu ta isogiciya, nibe nya yi ni iYesu sing ga pan ri yama ya nyu mel akwomi, nibe nya kpa beji. ²⁰Ni a nya too bi ashi, "Ami! Nung zang be kpa beji." ²¹Ni be nya re kyo gu shini be nghar'u gi ume akomi, ni ga karga ni akwomi mel ribung gri be kaa bi ni. ²²Gu shi-ya ukwo unteg ni be nyanyi ribe kegre guntimi upiya riyama ni ya yi ni akwomi azing ya shi ga gi ukwo, iYesu re villi kanna'u ume gi bewen gutarba nga, nibe wen gu tarba ba kan bi gunzung ama. ²³Ni azile akwomi ri a ba gi aTibariya ututur ukwuo ri benyanyi be ya betanguna ni ici gesal abe peme ni ba shiga gu. ²⁴Ni ga karga ni benyayi ya re kpele ashi iYesu gi be wen gu tarba nga sang bi gi ukwuo, benba akyii ama ba nya kana akwomi nya kan bi aKafarnahum ukwuo waa iYesu. ²⁵Nibe kum'u gi upiya riyama ni, nibe nya tou ashi, "Alullu, ge ming ge kar ni anwu ba gu fri?" ²⁶Ni iYesu nya nghar bi ma ashi, "Ripang, nung wa mi ya, sang gu shi ni anung yi be mag ba gu, gu shini nung ya betanguna ya fuggu ya. ²⁷Nung nwo gu piala nga gu wa ikyuya ri ibogro'i ni, nung wa ikyuya ri ira lal'i ni inyiri kan'i ni anung gi ulang gu sang lang lal iyiri Awen Anyenyi rima nung, ni icigesal Agwapan a gu soo gu nyi nga gani. ²⁸Nibe nya tou ashi, "Shi ni andil ri lee, gushi ni andil le ile Agwapan?" ²⁹iYesu nya nghar ashi, 'inyiri ya shi ilam Agwapan: Gun ka shi ashi nung ma rpang gi anyiri anwa tima ni." ³⁰Nibe nya tou ashi, "Ge ming ge mag nwu ri lee, gushi ni andil yi ni andil ma ripang gi anwu?" ³¹Shini anwu ri lee? Bekaa andil be ya amanna gi andang gelumu, ilori be wal ni, "Ama bi be tanguna ga pan be ya." ³²Ni iYesu nya too bi ashi, "Ripang, ripang, aming paa nga sang iMusa ya be ma nga betanguna ga pa, icimi ya be ma nga betanguna be nga ripang ga pan. ³³Getanguna Agwapan ya sir ma ga pan anwuri a mire gululunyi ulang ni." ³⁴Nibe nya tou ashi, "Alullu, luggu gu mire ya ilo ni betanguna bri sunung bung." ³⁵iYesu ya too bi ashi, "Ami shi getanguna gu mire ulang, anyiri a ba ukwo mi ni a sang'u kong iyong, anyiri a maripang gi ami, ni a sang'u gu kong gusuggo. ³⁶Ni aming gu ya nga ashi, ripang anung yi mi, gu shi ne nuu, nung re ma nung ripang. ³⁷Anyiri ici a ma mi ni ari ba ukwo mi, anyiri a ge ba ukwo mi ni ming sang mi gu da'u kwo gefien. ³⁸Ni aming sigri ga pan, sang gu shini aming lul gu biya mi ga, gu biya anyiri ri a tima mi ni. ³⁹Gun kri ga shi gubiya anyiri atima mi ni, aming zang be tag kwo azing gi ume anyiri anwa ma mi ni, gushi ni aming nyungnu bi gi unum amile gu shi. ⁴⁰Gun kri ga shi gubiya Icim, anyiri ayi Awen nga na ya anghar'u ni ri kum ulang gu sang amelle ne mi ri nyong no ubung amelle." ⁴¹Ni aYahudawa ya nya gu nyina gi ri kyi nga, gushini a too ashi, "Aming shi ge tanguna gri ge sigri ga pan ni." ⁴²Nibe nya too ashi, "Sang iYesu Awen iYesufu a wuri, anwuri Ateh nga gi Aye nga dil za bi le? Beri le neni a too ashi, Aming sigri ga pan?" ⁴³iYesu nya nghar bi ma ashi, nung zang be ya inang gi be zile. ⁴⁴Alog ra brau gu kan ukwo mi in sang ashi Ici ri atima mi ni ya tallau, Aming ri villi mi nyungnu'u gi unum amile gu shi. ⁴⁵Be gu wal gi ume anpag gu wal anabawa ashi, 'Gediduk anung Agwapan ri lullu nung.' Anyiri a ge kong nya lullu gi ukwo Ici, anyine ba ukwo mi. ⁴⁶Sang ashi alog gu yi Ateh, insang anyiri a ba gi ukwo Agwapan-anwa yi Ate. ⁴⁷Ripang, ripang, anyiri ama ripang ni, ashi ni ulang gu sang lal. ⁴⁸Aming shi getanguna ga nga ulang. ⁴⁹Ninci anung be ya amanna ge dan gelumu, nibe nya kpiri bi. ⁵⁰Getanguna gri ge sigri ga pan ni ga kri, gu shini anyenyi ge ya gi ume nga ni ara kpu'u. ⁵¹Aming shi getanguna ge nga ulang ri a sigri ga pan ni. Anyiri a ge ya gi ume getanguna ni, ari kum ulang gu sang lal. Getanguna riami ri ma gri ni rinam mi ga gu funu gululunyi. ⁵²Ni aYahudawa be nya be nang gi be zile ama ni be ya nya luggu inang, ashi, "Be rile neni anyi kwo ri bra gu maya inam rinam nga dil ya?" ⁵³Ni iYesu betoo bi ashi, ripang, ripang, nung gare ya nung inam ri nam Awen Anyenyi ni, nung re villi soo nung bejii nga ni, nung sang nung ni gu kum ulang gi ume anung.

⁵⁴Anyiri a ge ya inam mi ni ya villi soo bejii mi ni ashi ni ulang gu sang amelle, ami ri nyungnu gi unum gu lal guluunyi. ⁵⁵Ni inam ni shi ikyuya ripang ya, bejii mi ukyu soo ya gu nga ripang. ⁵⁶Anyiri age ya inam mi ni, ya villi soo bejii mi ni aloo gi ume mi, ni ami gi ume nga. ⁵⁷Ni ilori Ate alang a tima mi ni, anung shi unlang gu shi Ate, anuu anyiri a ya inam ni, ni ari shi alang gushi mi. ⁵⁸Anwuri ya shi getanguna ri ge sigri ga pan ni, sang ilori ninci anung be ya nya kpiri bi ni. Ididuk anyiri a ge ya getanguna ni ari leng ka'a bi gekar gu sang lal. ⁵⁹iYesu abe yabi anyiri akyele gi ume guda gu lul gu lee gakar gri abe sugu lullu gi aKafnahum. ⁶⁰Ni gu kong nenu, unle nibe wen gu tarba nga ya too ashi, "Gu kyiele gri shi ri gbana, nyang ri bra gu kong gi? ⁶¹iYesu, gu shini aza gi ume ikol nga ashi bewen gutarba nga be nyin na nu ni, ni anya too bi ashi, "Gun kri gu ba nung gu kpa ga le? ⁶²Nung ga beyi Awen Anyenyi yagra'u ukwo ri abe shi gu gukukor ni? ⁶³Alum ya mire ulang; rinam sang gi rile ribili iwii ri anung paa nga ni alum ya ni ulang. ⁶⁴Be zila nyi anung shi gu be bri be re ma bi ripang ni, ni anyiri ari nagra mi ni. ⁶⁵Aya ashi, "Gun ka soo aming ya nung ashi, kwo anyu bra gu bu ukwo mi, insang ukwo Ate." ⁶⁶Gu shi nenuu ni, unle ni bewen gutarba nga nya villi bi ni guntimi, be re villi be ya sing gi anwa. ⁶⁷Ni iYesu ya too ukop nibe palla a ashi, "Nung re wa nga gu kan nung le ta sang ne nuu? ⁶⁸iBitrus nya nghar'u ma ashi, "Ici gesal mi, ukwo anyang ni andil ka'a ya? Anwu shi ni gu kyiele ulang gu sang lal. ⁶⁹Andil ma ripang ya villa za ashi anwu shi anyi digwapan angha Agwapan." ⁷⁰iYesu ya tou ashi, "Sang ami see nga ukop ni be palla le anyi zing anung shi gichagra ya?" ⁷¹Gun ka shi ashi a kyiele giri kyii iYahuda awen iSiman iSkariyoti, anwa shi azing gi ume ukop nibe palla ba ya anwuri ari ma iYesu gi anyi ni.

Chapter 7

¹Guntimi anyi abin na iYesu ya nya kii gi ume aGalili, ni are wa'u kana ume aYahudiya gushi ni aYahudawa wagu pel'u. ²Gekar ipara azana aYahudawa a nyu ba. ³Nibe weneziri nga ya tou ashi, "Nyinya nwu kan aYahudiya, nibe wen gutarban gun ma be gu yi ile ri nwu lee ni. ⁴Alog re le'u alebin gi inelee age wa gu shini ikwo ge nyan za'u ni. Ni anwu le abin ri nuu ni yigri ri kyiiing gi unyi gunlunyi. ⁵Ni beweneziri nga gung ma bere ma bi ripang gi anwa. ⁶iYesu ya bi ashi, "Ge kar mi sang legi, ni anung ni su nungbung gekar anung ga. ⁷Guluunyi sang gi gu shini anung paa ashi ile nga sang a asheshi. ⁸Anung kan nga ukwo ipara, ami re kami ukwo ipara ni gekar mi sang mel gi. ⁹Ni a ya bine nuu ni, ni a nya kyeng gi ume aGalili. ¹⁰Ni beweneziri nga be kan bi ukwo ipara ni ne nya kan'u, gu bibar. ¹¹Ni aYahudawa wa'u gi ukwo ipara, ni be ashi, "Aming?" ¹²Akyiele gima giri kyii nga gi umw na nyanyi. Be zila nyi le ashi, ashi anyi asheshi ya. Ni be zila nyi le ashi, "o'o, a vuu amina ni be nyanyi gu." ¹³Gu shini ne nuu alog re bra'u gu ligri giri kyii nga gi nyi gu ting aYahudawa. ¹⁴Gekar gri ipara imel geci gu ni, ni iYesu nya kana guda gulul ya luggu lullu. ¹⁵aYahudawa luggu kper bejii ni be lee ashi, "Be le neni anyi kwuo ri a kum gu za ge kinkang ne nuu? Awuri are kan'u ge lullu." ¹⁶iYesu be nghar bi ma ashi, "Gu lullu mi sang gu mi ga, gu nga anyiri atima mi ni ya." ¹⁷Alog ge wa gu lee gubiya nga ni, ari kpele gu lullu gri ta gi ukwo Agwapan ni gu ba gu, ta gu nga ri kyii mi ga. ¹⁸Anyiri a kyele ri kyii nga ni, awa rigam ri kyii nga guka, anyiri a ge wa rigam anyiri anyiri atima mi ni, anyi ya shi anyu ma ripang ya, ile ripang shi gi ume nga. ¹⁹Sang iMusa a ma nga iwor le? Ni gu shi nenu kwo anyu le iwor a, shi soo anung wa gu pel mi?" ²⁰Gu cung ni be nyi ya nghar'u ma ashi, "Nwu shi ni inchagra. Nyang wa gu pel?" ²¹iYesu nya nghar bi ma ashi, "Aming le ilam izing, ge diduk anung kpa beji gu. ²²iMusa a ma nga agbala (sang gi ukwo iMusa yagu, gi ukwo ni be ka'ah nibe ka'ah anung ya), ni gi unum asabar ni anung soro agbala'a. ²³Anyenyi ge nghar agbala gi unum asabar gu ting gu wure iwor iMusa, ni ashi soo nung kuggo be nang ni gu shini a ming langna ni anyenyi gi unum asabar? ²⁴Nung zang bele getana gubla iyii, nung le getaana ge nga ripang." ²⁵Be zila nyi ama wulu gi aUrushalima ya too ashi, "Sang anyiri ya shi anyiri benba wa'u be pel le? ²⁶Nung bla akyiele gi uye, ni kwo anyu ligri. Gu sang gi gu shi gu shini be nya taana za ashi anwa shi Kristi, ta sang ne nuu? ²⁷Ni gu shine nuu, andil za ukwo ri anyi'e a wulu gu ni. Ni gekar gri Kristi ri ba ni, alog ra za'u ukwo ri a wulu gu ni. ²⁸iYesu akyiele ni ri gbana gu me guda gulul, ni a lullu ni alee ashi, "Nung za mi ya za mi ya za ukwo ri aming bi guni. Aming ne ba mi ni ya anyi ripang ya, anung re za nga'u. ²⁹Aming za'u ni ukwo nga ni aming ba gu ni, ni anwa ya tima mi. ³⁰Be kagra gu fre'u, ni kwo anyi ri abra bi gu nama'u ni gu nyi gu shi ni gekar nga sang mel gi. ³¹Gu shi nenuu be zila nyi be mame gi ume gu cung'a be ma ripang gi anwa ya too ashi. "Gakar ri Kristi a ba guni, ari le bemag benbri be sele anyiri leni?" ³²aFarisawa nya kong itutugu be paa gi ri kyii iYesu ni, ni be nya kakung gulul ama gi aFarisawa nya tima nibe nyanyi nibe fre'u. ³³Gakar ga ni iYesu be too bi ashi, "Gekar ge fien mi ri shi ge nung, ni aming kan ni ukwo anyiri atima mi ni. ³⁴Nung ri wa mi nung ra yii mi'u ukwo ri aming ka'a mi ni nung sang nung gu mel." ³⁵Ni aYahudawa be too be zile ama ashi, "Ge shi ni anyi kwo ri ka'u unwuri andil ra bra ya gu kum'u ni. ³⁶Age kan'u ukwo aHelinawa bri be mullu bini a lullu aHelinawa? ining iwii ni apaa nenuu, nung ri waa mi nung sang nung gu yii mi, ukwo ri ming ka'a mi ni nung sang nung gu bra gu mel?" ³⁷Gi unum gu gu ule gu kol ipara, iYesu nya kikeng ya kyele ni rigbana ashi, "Alog ge kon gusuggo ni, a ba ukwo mi a soo. ³⁸Anwa ri ama ripang gi ami ilori iwal shi ni, gi ume nga aziri ni imininbel ulang ri wiri." ³⁹A ya ne nuu gi ume Alum anwuri be nyi bri be ma ripang gi anwa ni ri nghar; be sang mabi Alum ni, gu shini be sang mabi iYesu rigam. ⁴⁰Be zila nyi gi ume gu cung'a, gu kong iwii ya, ya too ashi, Anwuri ripang anyu paa ukiri ubii ni ya." ⁴¹Ni be zila nyi ya too ashi, "Anwuri shi agam ya." Nibe zila nyi too ashi, "Agam ri wulu gi aGalili yale? ⁴²Sang iwal be too ashi agam ri wulu gi ume ucii iDauda gi aBaitalami le, gi utong ri iDauda a wulu?" ⁴³Nibe nya kum gu kab gi ume gu cung a gushi nga. ⁴⁴Nibe zila nyi a ma be frie'u ni kwo ni alog re nama'u ni gu nyi ni. ⁴⁵Gakar gri be nya gbana be villi ukwo be nya kakung gunsong gu lul gi aFarisawa ni, be nyin bri be too ashi, "Shi soo nung re bea nga ni anwa?" ⁴⁶Be nya gbana ya too ashi, "Alog a sang kyele'u nenuu." ⁴⁷aFarisawa ya nghar bi ma ashi, "Be re vuglu amina anung ge duk le? ⁴⁸Ta alog gi ume be gam a ma ripang gi anwa, ta a nyezing gi ume aFarisawa? ⁴⁹Ni gu cung gri gure za gi getaana ni be cige ba." ⁵⁰iNikodimus too bi ashi (anwa ri aba ukwo iYesu gu kuukor, anyi zing gi ume aFarisawa), ⁵¹"Getaana andil gere daa gi gu le alog getaana, gu sang kong gi ukwo a pang gu za ribii ri alee ni ni le? ⁵²Ni be nya nghar'u ma ashi, "Anwu ri kyii'ng nwu wulu gi aGalili tibi? Bla ni anwu yi kwo a le nyu paa ukii ri uri ba ni ri uri wulu gi aGalili ni." ⁵³Gufa ni ikwo ge unyan nya sa'u gesal nga.

Chapter 8

¹iYesu a kan'u gekong aZaitu. ²Ni ge shaishiya ya villi'u guda gu lul, be nyanyi nya ba ukwo nga aSisila gu lullu bu. ³Nibe nyu wal gi aFarisawa nya ba bi ni a zile akyel ri be kum'u gu jii ni. Be nya so'u ga caci. ⁴Nibe nya tou ashi, "Alullu, akyel ri be kum gu ume ile guji. ⁵Gu me getana, iMusa a ma ya rigbana gu taa ilo ni be nyanyi ba, shi anwu ri ya giri kyi nga?" ⁶Be ya ne nuu gu shini be mag'u ni be kum abin ri be ri kiere'u gu ni, iYesu nya wuggu nya wal ni ifonyi nga giri bung. ⁷Ga kar ri be ya gunsong ni gu lirbi'u ni anya kuken ya too bi ashi, "Anyi ri a ge sang ni gu kpa gi ume anung ni, a zanna gu taa'u ni igban." ⁸Ya nya villi lilugu, nya wal ni ifonyi nga gi ri bung. ⁹Ni be kong nenuu ni, nibe nya wiri bi gun zini-zing, gu nya gi anyi ale ama. Gu kol nibe nwo iYesu ya genzung nga gi akyel ri a shi a caci a ma ni. ¹⁰iYesu nyinya ya lirbi'u ashi, "Anyi kyel be nyi bri be togrong nga ni? Alog a re pel'u le?" ¹¹"Kwo alelog Ici gesal mi" iYesu ya tou ashi, "Ami gumi ina pel'u. Sing nwu kan, gu nya ga kar gri zang be villi nwu le gu kpa." ¹²iYesu villi kyiele gi be nyanyi ashi, "Aming shi usee guluunyi, anyiri a ge lul mi ni, a ra sing'u gi ume umub, ari kum usee ulang. ¹³aFarisawa be tou ashi, "Anwu mire isil gi ri kyieing, isil nga sang ripang ga." ¹⁴iYesu ngar bi ma ashi, "Aming ga soo isil giri kyii mi ni, isil ripang ga, ni aming za ukwo ri aming wulu gu gi ukwo aming ka'a mi ni, ni anung re za nga ini ukwo ni aming wulu gu, nung ya re za nga ukwo ri aming kaa mi ni. ¹⁵Nung le be ta'ang gu biya rikyii, ni anung ya re le mi ale log getaana. ¹⁶Kwo ni gare le getana ni, getana ripang ga, ni sang aming genzung mi, ami shi Ate ri atima mi ni. ¹⁷Ripang, gi ume iwor anung be wal ashi isil na nya palla ripang ga. ¹⁸Aming le ge ta'ana guka, ni Ateh ri atuna mi ni a soo isil mi. ¹⁹Ni be nya tou ashi, "Aten nga shi geshi?" iYesu nya ngar bi ma ashi, "Nung re za mu nung rile neni nung za Ateh mi, nung ga za mi ni nung ri za Ate mi." ²⁰A ya iwii ri gi utur ginmee ga kar gri abe sugu lullu gu me gu da gu lul ni, ni alog are frie'u ni gekar a sang mel gi ni. ²¹A villi too bi ashi, "Miri kan mi, nung ri waa mi nung sang nung gu yii mi, nung ri kpu nung gi ume ikii ibibi anung. Ukwo ri aming kaa mi ni, nung sang nung gu bra gu mel." ²²aYahudawa be ya ashi, ari pel ri kyii nga yale, gu shini a too ashi ukwo ri aaming kaa mi ni nung na bra nga gu mel le?" ²³iYesu yabi ashi gi ribung ni anung wulu gu, ni ami ni ga pan ya gu. Anung shi be nga gu luunyi ri ya. ²⁴Gun ka soo aming ya nga ashi nung ri kpun nung gume ikii ibib anung. ²⁵Ni be nya villi lirbi'u ashi, "Anwu shi anyang?" iYesu nya too bi ashi, "Uki ri a ming gu ya nga gu zanna ni. ²⁶Aming shini abin gememe anyiri mi ri ya nga ni, ming villi ming le nung getana gun ka gushi nuu, anyiri atima mini, anyi ripang ya, anyiri a ming kong gu ukwo nga ni, anya ni anung paa gu luunyi." ²⁷Bere kple bi ashi akyiele giri kyii Ateh ya. ²⁸iYesu ya ashi, "Gakar gri nung ge nyung nu Awen Anyenyi ge pan ni gekar ga ni anung re kpele ashi AMI, ni aming ne lee ni alebi gu shi mi, ²⁹ashi guzing gi ami ni a nya re nwo mi genzung mi, ni sunung bung aming le abin ri a shi'u ikol ni. ³⁰Gakar gri iYesu paa abin ri guni, be mame be ma ripang gi anwa. ³¹iYesu ya benbra aYahudawa ribe ma ripang gi anwa ni ashi, "Anung ga kyen gume gu kyiele mi nung shi be wen gutarba mi be nga ripang ba. ³²Ni anung ri za ripang, ripang ri nga nung." ³³Ni be nya ngar'u ma ashi, "Andil shi ucii Ibrahim ba gu ni andil sang le ya rigen alog, nwuri le ne ni nwu to ashi, 'Beri ngar ya?' ³⁴iYesu nya too bi ashi, "Ripang, ripang aming paa nung, anyiri ale ile ikii ibibi ni agen ikii ibibi ya. ³⁵Agen ni, are lo'u gasal ge mel ibung gu luunyi, ni awen loo gasal gediduk ibung gu luunyi. ³⁶Gu shi nenuu, gu ge shi ashi awen a ngar nga ni nung shi be nyu sang ri bii ba gi ripang. ³⁷Aming za ashi nung shi ucii Ibrahim ba, nung wa gu pel mi gushini iwii mi sang'i ni ukwo loo gi ume anung. ³⁸Aming paa ikii ri aming yi mi gu ukwo ateh mi, ni anung le ikiri nung kong gi ukwo ateh nung." ³⁹Nibe nya ngar'u ma ashi, "Ibrahim ya shi ateh andil." iYesu nya too bi ashi, "Nung gashi be wen Ibrahim bani nung rile abin ri Ibrahim ale ni. ⁴⁰Gu kri gi kpegri nung wagu pel mi, anyi ri a ya nung ripang gri akong gu ukwo Agwapan ni. Ibrahim a re le'u nenuu. ⁴¹Anung le ile ateh nung. Be nya ngar'u ma ashi, "Be re biri ya'u gi ume ile gujii, andil shi ateh gezing. Agwapan." ⁴²iYesu too bi ashi, "Gu ge shi ashi Agwapan Ateh anung ya ni, nung shi nu gu biya mi, ni aming ba gi ukwo Agwapan ya ni aming wuri, ni sang guba gushi mi ni anung ba ni, anwa tima mi. ⁴³Ni shi soo nung re kpele nga'u gu kyiele mi? Gu shi ashi nung sang nung gu bra kong gu kyilel mi ga gu. ⁴⁴Anung shi be nga ateh nung ba, agam nincagra ya, ni anung wa gu lee gubiya ateh anung. Ashi anyu pelle be nyi ba gu zanna ni a re kegre'u gi ripang ni kwo ripang gi ume nga. Gakar gu paa ri lal nga a kyiele ile nga ya ni anwa be shi anyi ri lal ya gu ni ateh rilal. ⁴⁵Ni anung paa ripang nung re ma nga ripang gi ami. ⁴⁶Anyang ya gi ume anung ri a gu kum mi gu me gu le gukpa? Ming ge paa gi ami? ⁴⁷Anyiri ashi angha Agwapan ni a nya ne kong gu kyiele Agwapan ni anung sang nung be nga Agwapan ba ni." ⁴⁸aYahudawa be ngar'u ma ashi, "Andil re paa ya ripang ni andil too ashi a nwu shi anyi aSamariya ya nya villi shi nincagra?" ⁴⁹iYesu ya ngar ashi, "Ami sang mi ni incagra, ming duggo Ateh mi ya, ni anung ya re duggo mi." ⁵⁰Aming re wa me ulup gu shi mi, anyiri a wani shi gagu ne le getaana. ⁵¹Ripang, ripang aming paa nga, anyiri a ge lul gu kyiele mi ni, ara yiu gukpu." ⁵²Ni aYahudawa nya tou ashi. Gu kpegri andil za ashi anwu shi nincagra. Ibrahim gi be nyu paa ukiri bani, be kpiri bi, ni anwu ya too ashi, anyiri a ge lul gu kyiele'ng ni a ra yiu gukpu. ⁵³Anwu ne seleng ateh andil Ibrahim rigam alog a re kpu'u, a nwung sele'u le? Be ni

anwu pa ukiri uri bani be kpu bi. Nyang ni anwu pa ashi nwu shi."⁵⁴iYesu nghar bi ma ashi, "Aming ga ma ri kyii mi rigam ni rigam mi shi di bel ga, ateh mi ya mami rigam'a. An wuri nung too ashi anwa shi Agwapan anung ni.⁵⁵Ta anung re za ngha'u ni aming za'u. Aming ga too ashi mi ne za mi'u, ming shi ni anung ni gu ka, anyi ri lal. Gu shi ashi, ami za'u ya lul gu kyiele ngha. ⁵⁶Ateh nung Ibrahim ale gu fung gu kii ni gu yii unum mi; a yi gi ya villi lel ikol ikii."⁵⁷aYahudawa nya tou ashi, "Anwu sang mel be mele isog icuu ni, nwu gu yi Ibrahim?" ⁵⁸iYesu ya bi ashi, "Ripang, ripang, aming ya ngha be sugu bi Ibrahim ni, A MI'E" ⁵⁹Be nya yang igbang be ri ta'au gu, ni iYesu nya nelle rikyii ngha, ya wulu'u gume guda gu lul'a.

Chapter 9

¹Ni iYesu silli ni, ni ya yi azile anyi ribe bi'u ni ufug ni. ²Ni be wen gu tarba nga nya lirbi'u ashi, "Alullu, nyang le gukpa, anyi'e ya ta be nyu bi'u gushi ni be bi'u afug ni?" ³iYesu nya nghar bi ma ashi, sang anyi'e ya ta be nyu biu ba le gukpa, gu shini ilam Agwapan yigri gi ume ama. ⁴Righbana ga dil le ilam anyiri atima mi ni ge wee. Getug bi ma ri kwo anyu bra gu lee ilam. ⁵Gakar gri a ming shi gu luunyi ni, aming shi usee gu luunyi. ⁶Ni iYesu paa ayiri abin ni, ni nya curu ben kii gi ri bung, nya lii ribung ni benkii nga, ni nya tuggu gi iyii anyie gi ribung a. ⁷Ya tou ashi, kan, ge nigge iyi'ng gi ginleng aSiloam (ashi "Gutima"). Ni anyie ya kan'u ya kura, nya villi ne bla ikwo. ⁸Nibe nyu loo ututur nga nibe nyanyi ri gu ku'ukor be gu yi'u gu moo ne kullu ni ya too ashi, "Sang anyi ri ya ne kullu rile?" ⁹Be zila nyi ya too ashi, "Anwa ni." Be zila nyi ya too ashi, "O'o be lel be zile ya." Ni awna ya too ashi, "Ami shi anyi'e". ¹⁰Ni be nya tou ashi, "Be lee ne ni ya penneng iyoi?" ¹¹Ni anya bi ma ashi, "Anyiri be zilau ashi iYesu ga ni ya fullu ribung ya tuggu mi gi iyii ya too mi ashi, sing nwu kan gu ziri Siluwan mi ga kura. Ni ami ya luggu bla ikwo." ¹²Be nya tou ashi, "Ashi ge shi?" "Ami ne za mi." ¹³Ni be nya kyo anyi ashi afug gu ku'ukor ga ni gi ukwo aFarisawa. ¹⁴Unum Asabar ya ni iYesu be fulu ribung nga nya penne'u iyii gu. ¹⁵Ni aFarisawa villi sugu lirbi'u ilori a kum gu bla ikwo ni. Ni a ya too bi ashi, "Asoo mi ribung gi iyii, aming kura, gi kpegri aming bla ikwo." ¹⁶Be zila nyi gi ume aFarisiyawa ya too ashi, "Anyi kwo ri sang gu kwo Agwapan ni a ba gu ni are ting'u unum Asabar. "Be zila nyi ya too ashi, "Be ri le ne ni anyi ikii ibibi ri le ilo ni be mag bri?" Ni gu kab nya kana ge ci ama. ¹⁷Ni be nya villi lirbi afug ashi, "Shini anwu paa giri kyi nga ni a penneng iyii ni?" Afug ya too ashi, "Ashi anyu paa ukiri ubii ni ya." ¹⁸Be mel gi kpegri aYahudawa re nghar bi ni ufug nga gi gu bla ikwo ri akum ni, ni be nya zila be nyu bi anwa ri a kum gu bla ikwo ni. ¹⁹Be nya lirbi be nyu bi'u, "Anwuri yashi awen anung ri nung too ashi be biu ni ufug ni le? Ne ni abla ikwo gikpegri?" ²⁰Nibe nyu bi'u bi'u nya nghar bi ma ashi, "Dil za ashi awen andil a wuri ni fug ni be bi'u. ²¹Ilori abla ikwo gi kpegri ni, andil re zaya, ni anyiri a benne'u iyii ni, dil re za ya'u. Nung lirbi'u, sang unwunwen ya gu. Ari bra gu kyiele gu shi nga." ²²Be nyu bi'u be paa nenu gu shini be kuggo ribung aYahudawa. Ni aYahudawa gu silli ashi anyiri a ge too ashi iYesu Agam ya ni, beri winni'u gi ume na nyanyi. ²³Gunka ga soo, be nyu bi'u be too ashi, "Asang'u unwunwen ya, nung lirbi'u." ²⁴Be nya villi zila anyiri abe shi afug gani gu nga unpalla, ya tou ashi, "Ma Agwapan rigam nga. Adil ri za ashi anyi kwo shi anyi ikii ibibi ya." ²⁵Ni azile nyi nya nghar ashi, "Ami ne zami ta ashi anyi ikii ibibi ya." ²⁶Ukii uzing ri anung za ni." Ni be nya to'u ashi, "Shi ni a leng? Ale ni ya re peneng iyii?" ²⁷Aya too bi ashi, "Aming gu ya nga, anung re kong nga le? Ashi soo nung wa gu villi nung kong? Ta nung wa gu shi bewen gu tarba nga ya le?" ²⁸Ni be nya nghar'u ni gu togro, ni be lee ashi, anwu shi awen gutorba nga le, ni andil ni, be wen gutarba iMusa ba shi ya. ²⁹Andil za ashi Agwapan be kyiele gi iMusa, ni anwuri ni andil re za ya'u ukwo ri a wulu gu ni. ³⁰Anyie be nghar bi ma ashi, "Abin ale, nung re za nung ukwo ri awulu gu, gushi nu anwa penne mi iyii. ³¹Andil za ashi Agwapan re kuggo'u be nyi ikii ibibi ni, ni anyiri a ma rikyii gu lul ne le guwa nga ni, anyi ne kong'u." ³²Gu nya gu lu'unyi be sang kong bi ashi alog a penne iyii anyi ri be bi'u ni ufug ni. ³³Gu ge shi ashi anyiri sang gi ukwo Agwapan ni a ba gu ni, a sang nwu gu bra gu le alebin." ³⁴Nibe nya nghar'u ma ashi, "Be bi'ng gi ume ikii ibibi, gikpegri nwu wa gu lullu ya?" Ni be nya winni'u. ³⁵iYesu kong ashi be winni'u gu me guda gulul ni. Ni akum'u ni, ne nya lirbi'u ashi, "Anwu ma ripang gi Awen Agwapan?" ³⁶Ni anya nngar'u ma ashi, "Anyan shi'u, icigesal, anwuri mi ri ma ripang ge anwa ni?" ³⁷iYesu ya tou ashi, "Anwu gu yi'u, anwa kyiele gi anwu." ³⁸Anyie be too ashi, "Ici gesal, Aming ma ripang." Ni anya le'u ipara. ³⁹iYesu too ashi, "Gu le getaana ni aming ba gu lu'unyi ri gu shini be nyi bri re bla bi be luggu bla, ni be nyi bri be bla ni be ba befug." ⁴⁰Be zile aFarisawa bri be shi ge anwa ni ya kong anyiri abin, na nya lirbi'u, "Andil shi befug ba gu le?" ⁴¹iYesu nya too bi ashi, "Anung ga shi befug ba ni, nung ri sang nung ni ikii ibibi, ni gikpegri nung too ashi, 'Andil bla,' nenuu iki ibibi a nung isila.

Chapter 10

¹Ripang, ripang, aming paa nga, anyiri are kanna'u giri ya kaa'u gi kub ni be tee ni, ni a nya lul uzule utura, anyi a shi atugu ya gibe nyu kaara. ²Anyiri a kanna giri ya ni anwa shi anyu pii betee. ³Anyu yag ri ya rikri'u ma betee kuggo ri wii bi gi unyi. ⁴A ge ba ni benba gediduk gi unyi ni, a sing gunsong, ni be tee lul'u ni be za ri wii nga ni. ⁵Be sang bi gu lul asing, beri tung'u ya ni bere zabi riwii asing ni." ⁶iYesu a lee bi gu kyiele ri ni gu kyiele ming kirinkung, ni be ya re kpele bi nyiri abin ri a paa bi ni. ⁷Ni iYesu nya villi too bi ashi, "Ripang, ripang, aming paa nga ashi, Aming shi riya ni be tee. ⁸Be nyi bri be zanna mi guba ni be tugu ya gi be nyu kaara, ni betee ra kong bi-bi. ⁹Ami shi riya ikwo ge nyang ge kana gi ukwo mi ni, ari kum gu funu. Ari kanna ni awulu ni villi akum ukwo pii. ¹⁰Atugu re sing'u ni sang gu be jiri, apel, ni a bong gu. Aming ba gu shi be kum ulang be villi be kum gi gu mile. ¹¹Aming shi anyu pii asheshi. Anyu pii asheshi mire ulang nga gu shi betee nga. ¹²Anyiri ashi atarba ni, sang pii ya, anyi ri sang anwa shi nibe tee ni, a gayi ni agbuu bi ni ari nwo be tee ni ating'u. Ni agbuu yan bi ni a zigga bi gu. ¹³Ari ting'u gu shini anwa le ilam ikili yani b yare kpiri'u abin ni tee. ¹⁴Aming shi anwu pii asheshi, aming za be mi, ni be mi ya za mi. ¹⁵Ate za mi, ni ami ya za Ate, ming na ulang mi gushi betee mi. ¹⁶Ami shi ni be zile betee ri sang be nga gikub ri ba gu. Benba, gushi, rigbana ga ming ba ni benba, be ri kong ri wii mi ni beri fulu beshi gikub ge zing gi anyu pii azing. ¹⁷Gun kaso Ateh biya mi, Aming ma ulang mi gushini anung villi aming kum gi. ¹⁸Alog ra bra'u gu kyo gu gi ukwo mi, ni aming ma gi ri kyii mi. Ami shi ni rigbana gu ma gi ami shi ni rigbana gu villi ming kyo gu gi gu. Aming ngar rigbana ri gi ukwo Ate mi. ¹⁹Gu kab gu villi kana ge kaa aYahudawa ni iwii ri. ²⁰Unle ama ya too ashi, a shi ni incagra, ni anyu tin gunang ya. Shi soo nung kugo'u?" ²¹Be zila nyi ya too shi, anyiri sang iwii anyiri a shi ni ncagra ya gu. Anyu shi ni ncagra ga nya ne bra gu penne a fug iyii le?" ²²Ni gekar ipara diwingwung ge aUrushalima ge mel. ²³Gekar ri kor ga, iYesu suggu sing gi usuu gi ume gu da gulul iSulaimanu. ²⁴Ni aYahudawa nya kanna'u ni be nya too ashi, "Gu mel ge ming gekar ni anwu ri nwo ya gi ume iinang? A ge shi ashi anwu gi Agam, ya ya ripang nga. ²⁵iYesu ya bi ashi, "Aming ya nga ni anung ya re ma ripang. Ile ri anung le gi ume intima Ate mi, benba silli gi ri kyii mi. ²⁶Gushine nwu nung re ma nga ripang ni anung sang nga betee mi ba. ²⁷Betee mi kuggo riwii mi, ami za be lul mi. ²⁸Ami mire bi ulang gusang amelle, be sang bi gu kpu bi, alog ra kara bi gi anyi mi. ²⁹Ate mi, anwuri ama mi bi ni, a selle ikwo ge nyang unle, nuu alog ra bra'u gu karbi gi anyi Ate. ³⁰Ami gi Ate shi guzing." ³¹Ni aYahudawa be nya villi yang igban gu shini be taa'u gu. ³²iYesu ngar bi ma ashi, Aming yigri nung ile ishi-ishi a mame anyiri a wiri gi ukwo Ate ni. Aming ya gi ume ile ni anung taa mi gu? ³³Ni aYahudawa ya ngar'u ma ashi, "Sang ashi ililee ishi-ishi ya ni andil wa gu taa'ng gu, gu shini anwu wa rilal ni intimi Agwapan ni, ni anwu, anyenyi ya, ni anwu tirbi rikyii gi Agwapan." ³⁴iYesu ya ngar bi ma ashi, "Sang gi iwal getana anung ni be wa ashi, "Aming to ashi, "Anung shi begwapan ba le? ³⁵A e zila bi a ashi begwapan ni, benba bri gu kyiele Agwapan a ba gi ikwo ama (be sang bi gu bra gu wure iwal'a), ³⁶anung paa anyiri ate atibi ya villi tima'u gume gu luunyi ashi, anwu wa rilal ni intima Agwapan, gu shini aming too ashi, "Aming shi Awen Agwapan ya le? ³⁷Aming ga re lee ni ilam Ate mi ni, nung zang be ma ripang gi ami. ³⁸Ni ami ga shi ashi aming lee bi ni, anung gare ma nung ripang gi ami ni, nung ma ripang gi ilee gu shi ni nung za, nung kpele ashi Ate mi shi gi ume mi, ni ami ya shi gi ume nga. ³⁹Be villi kpagra gu fireu, ni aya nya le gusing nga, nya wulu gi anyi a ma. ⁴⁰Nya le gu sing nga ge selle gu ziri aUrdun kaa bi ukwo ri iYahaya lee gu salla gu lul gu ku'u kor ni, ya villi sisila gu fa. ⁴¹Be nyanyi be mame ya ba ukwo nga, ya too ashi, "Ripang iYahaya are lee'u bezile be mag, ni ididuk abin ri iYahaya a too gi ri kyii anyi ri ni ripang ga gu." ⁴²Be nyanyi be mame be ma ripang gi anwa gi ukwuo.

Chapter 11

¹Azile anyi intima aLiazaru, alee gu sang ulang. Anyi aBaitanya ya, utong be iMaryamu gi aweneziri nga iMatta. ²iMaryamu ri a be tuggu Ichi gesal ni amur nya villi piara afra nga ni inkininkii nga ni, anwuri aweneziri nga iLiazaru le gu sang ulang ni. ³Beweneziri be kyel bri nya ma gutuma kaa bi ukwo iYesu, ashi, "Ichi gesal, bla, an wa ri anwu biya ni a sang'u alang." ⁴Ni iYesu kong ne nuu ni, ni aya too ashi. "Gu yuu ri ra mel gi gu kpu, gu shi ni be ma Agwapan rigam ya, gu shini awen Agwapan kum rigam gi ukwo nga." ⁵iYesu biya iMatta, gi aweneziri nga ni iLiazaru. ⁶Ne akong ashi iLiazaru le gu sang ulang ni, ni a nya ken ibung ipalla gi ukwo ri a shiga gu ni. ⁷Gu shine nuu ni, ni a nya too be wen gutarba nga ashi, "Bla ri villi ri kan'a aYahudiya." ⁸Ni be wen gu tarba nga ya tou ashi, "Alullu, ni unbii ni aYahudiya wu wa'ang gu shini be ta'ang ni igbang, ni a nwu wa gu villing gu fa?" ⁹iYesu nya nghan ashi, "Sang gekar ukop ni a palla ya shi usee ga wee gezing le? Anyenyi ge sing ni ge wee ni, a ra tullu'u gufra gu shini a bla gi usee guluunyi ri." ¹⁰Ni anyenyi sing ni ge tug ni, a ri tullu gu fra gu shi ni usee sang'u gi anwa. ¹¹A ya anyiri abin ni, ni a nya too bi ashi, "Anyinsing andil iLiazaru kpu inna, gu shi nuu aming ri kan mi mi ga sunno'u gi inna a." ¹²Ni bewen gu tarba nga tou ashi, "Ichi gesal age kpiri inna ba ni, a sunu sonno." ¹³iYesu paa bi gukpu iLiazaru ya, ni benba paa ashi akyiele abin ni inna gu peme ba gu. ¹⁴Ni iYesu be mabi gu kpele ashi, "iLiazaru a kpu'u ya." ¹⁵Aming le ikol ikii gu shi anung, aming sang mi gi ukwo gu shi ni a nung ma ripang. Bla ri kan ya ukwo nga." ¹⁶iToma awuri be zila'u awen apee ni, nya too anteg ni be wen gutarba ashi, "Bla ri kan ya dil ga kpiri ya gi iYesu." ¹⁷Ni iYesu a mel ni, ni a ya ge kum ni iLiazaru gu le ibung inna gi ikwaga. ¹⁸aBaitanya shi a kakka ni aUrushalima, uwen gu sing gu sang unung ya ga kaa ama. ¹⁹aYahudawa gi be mame beba ukwo iMaryamu gi iMatta gu billi bi ge kpu aweneziri ama. ²⁰Ni iMatta kong ashi iYesu bi ni, ni a ya nya a karba'u ni iMaryamu loo gi ume gesal. ²¹iMatta too iYesu ashi, "Ichi gesal, anwu ga shi guzing gi andil ni, ta aweneziri andil a re kpu'u." ²²Aming re za gi kpegiri ashi ididuk ukiri nwu ga kwu'o gu kwoo Agwapan ni, ari mang. ²³iYesu nya tou ashi, "Aweneziri ri villi a le ulang." ²⁴Ni iMatta nya tou ashi, "Aming za'a ashi a ri le ulang gi unum gu nya ni be nyi bri be gu kpiri bi ni gi unum a melle." ²⁵iYesu nya tou ashi, "Ami shi gu nya ni be nyi bri be gu kpiri bi ni, ami villi ming shi ulang, anyiri a ge ma ripang ge mi ni, a ga re kpu'u ni, a ri le ulang; ²⁶Ni anyiri ashi alang ni nya ma ripang gi ami ni, a ra kpu'u nwu ma ripang gi gun ka?" ²⁷Ni a nya tou ashi, E, Ichi gesal, aming ma ripang ashi anwu shi Kristi, Awen Agwapan, anwuri a bi gu luunyi ni." ²⁸Ni a ya ne nuu ni, ni a ya nya ka'u nya zila aweneziri nga iMaryamu gi ringang. Ya tou ashi, "Anyu lullu aba, azilang." ²⁹Ni gu kong ne nuu, ni a ya nya ge didir ya kannu ukwo nga. ³⁰iYesu sang mel'u gu kana utong a, a shi ga gu gi ukwo ri iMatta be kumu'u gu ni. ³¹Ni aYahudawa ri a shi gi iMaryamu, ben bri be ba gu billi'u, ya yi gu wulu nga gi ume gesal ge didir ni, ni be nya lul'u ni gu paa ashi a kau gere saa gi ikwaga ya. ³²Ni iMaryamu mel ukwo ri iYesu shi ga gu ni, ni a ya shi luggu gunsong afra nga, ya too ashi, "Ichi gesal, ta nwu ge shi ge andil ni, ta aweneziri mi are kpu'u." ³³Ni iYesu yi'u ne saa ni, gi aYahudawa ri a lul'u ni, ni a nya lee gu bong ikol gi ume alum nya villi kong ge kpu. ³⁴Ni a nya too ashi, "Anung ngal'u ge shi?" Ni be nya tou ashi, "Ichi gesal ba nwu be yi." ³⁵iYesu saa. ³⁶Ni aYahudawa nya too ashi, "Bla ilori a biya iLiazaru ni!" ³⁷Ni be zila nyi a ma nya too shi, "Anwo anyiri a bra gu ma afug gu bla ikwo ni, ri a re bra'u gu daa anyenyi ri gu kpu'u ni?" ³⁸iYesu shi gi ume ikol ibibi ni gi ume ri kyi nga ya kannu ikwaga, ikwaga shi gi ume gutee ga ni be nya fla ge nyuu ni igbang. ³⁹Ni iYesu ya too ashi, "Be kunnu igbang gu." iMatta aweneziri iLiazaru ri akpuu ni, ya too iYesu ashi, "Ichi gesal, gi kpegiri rinam nga gu sha gi ni a gu mel ibung naa ni gu kpu ni." ⁴⁰iYesu ya tou ashi, "Ami na tong'u ashi nwu ge ma ripang ni nwu ri yi rigam Agwapan le?" ⁴¹Ni be nya kunnu igbang'a gu, iYesu nya sag iyii nga gepan ya too ashi, "Ichi aming pemeng gu shi ni a nwu kuggo mi." ⁴²Aming za nwu kuggo mi suna gekar, gu shi ni be nyi bri be kyeen gikub kanna mi ri ni aming kyiele, gu shi ni be ma ripang ashi anwu tima ni ami." ⁴³Ni a lee gu kyiele ni, ni aya sag ri wii ya zila, "iLiazaru, wulu!" ⁴⁴Ni ankpu nya wulu, afra nga ni anyi nga shi gi gu lubu ni gu kigri gu lang'u ni iyii nga be fla ni utuki gri, iYesu nya too bi ashi, "Nung bigriu, a kannu." ⁴⁵Be nya mame gi ume aYahudawa ri be ba ukwo iMaryamu ni be villi yi abin ri iYesu lee ni, be nya ma rpang gi anwa. ⁴⁶Ni be zile gume ma kanbi ge kum aFaristoci nya tobi ikyiri iYesu le ni. ⁴⁷Ni be nya kakung gunsong gulul gi aFaristoci ya cung be nyi rigam ukwu uzing, ya too ashi, "Ashi ni andil ri lee? Anyi kwo ri le be mag be mame." ⁴⁸Andil ge nwou ni, gediduk ri ma ripang gi anwa; aRomawa ri be kar ikwo andil gi ribung andil. ⁴⁹Ge diduk nuu, alog gi ume a ma, anwa shi iKayafa ri anwa shi a nyi gunsong gu lul alee ga mellee ya ya bi ashi, "Nung re za nung alebin." ⁵⁰Nung re bla nung ashi gu follo gu shini a nyie zing kpu'u gu shi ni be nyanyi, ni gu shi ni ididuk ribung kpiri bi le." ⁵¹Aya nuu sang gu shi ri kyii nga ya gu shi ni anwa shi anyi gunsong gu lul ale a paa ukri ri uri ba gunsong ni ashi, gu kpa gu ni iYesu ya kpu gu shi ribung a; ⁵²Sang gu shi ribung a ga gu shi ni be cung be wen Agwapan ri be zigga gi ikwo ukwo uzing. ⁵³Gu nya gi unum a ni be luggu wa utura ri be ri pel iYesu ni. ⁵⁴Gakar ga ni iYesu nwo gu sing gi uye ume aYahudawa, gu shi nuu, ni anyi villi'u uzile ungang gi utur ge lumu gi uzile utong ri be zila ashi aIfraimu ni. Gu fa ni a nya loo gi bewen gutarba nga. ⁵⁵Ipara gu gaa besal

aYahudawa nyu mel, unle a ma gu kan bi aUrushalima gi ungang ribung a ni unum ipara re mel gu shi ni be kum gu sala ri winwung.⁵⁶Be nya kannu gu wa iYesu, nibe kyiele gi be zile ama ga kar gri be kikegre gi ume gudu gu lul ni, ashi, "Shi ni anung paa gi ikol anung. Ara ba'u ipara le?"⁵⁷Anyi gunsong gu lul ale gi aFarisiyawa be gu ma gu za ashi ukwuo ribe yi iYesu gu ni be ba ya gu shini be fre'u.

Chapter 12

¹Ibung icunuu ni bere mel ipara gu gaa be sal, iYesu a ba aBaitanya ukwo ri iLiazaru shi ga ni awuri iYesu nyugnuu gu kpu ni. ²Nibe nya le'u ikyuya ma gi ukwuo ni iMatta ya lee ilam a, iLiazaru shi gi ume nibe nyi bri shi ga pan a tebu a gi iYesu. ³Ni iMaryamu nya kyo rizile ripep ri nga in nya inshinshi ri be lee bi ni ripep angha ni, nya tuggu afra iYesu gu ni a nya villi piara afra nga ni inkini rikyii nga. Ni gesal nya mile ni inya mile ni in nya ripep'a⁴iYahuza Isckariyoti, anyi azing gi ume ni betarba nga, anwuri a ri vullu ni anwa ni, nya too ashi, ⁵"Shi soo be releb bi rpep ni nya inshishin bri adinari atade a ciya ni be ma be tuggo le? ⁶A yaa nenuu sang ashi a kpiri be tuggo ba gu, gu shi gu shini ashi atugu ya, anwa tirbi ikili, ni ajiri gi ume ginpag ikili. ⁷iYesu ya ashi, "Nung nwo'u a tibi uki ri a tirbi a be lang'u gu ni. ⁸Be tuggo shi ge anung sunubung, ni ami ge nung sunubung. ⁹Gu cung gu lee aYahudawa kong ashi iYesu shi gufa, ni be nya ba, sang gu shi iYesu ya gube yi iLiazaru, anwuri iYesu nyungnu gu kpu. ¹⁰Ni nya kakung gunsong gu lul nya taa abin gu shini be ri pel iLiazaru gungha. ¹¹Gu shini gu shi nga ni aYahudawa be mame be ga ma ripang gi iYesu. ¹²Ukwuo ushiya nibe nya mame nya ba ipara. Ni be kong ashi iYesu bi aUrushelima ni, ¹³nibe nya yang aza nam kwono nya wulu utong nya de'u ni gu zila rigbana nibe lee ashi, "aHosanna! Anyi ni ben kyii be sha'ashi ba shi anyiri a sing gi ume intima ici gesal ni, Agam a Israila. ¹⁴iYesu kum uwe gizigiki, nya yang ge pan nga; ni ilo ri be wal ni. ¹⁵"Zang be kong ribung anwu atilli aSihiyona, bla, a Agam a wa abi ma, aloo ga pan awen gizigiki. ¹⁶Be wen gutarba nga yare kpele bi anyiri abin gu zanna, ni guntimi ri be ma iYesu rigam, nibe nya re kpu ashi be wal abin ri gi ri kyii nga, ni be ya le'u abin a. ¹⁷Ni benyi bri beshi gi iYesu gi unum ri a zila iLiazaru gi ikwagga ya nyugnu'u gu kpu ni, nya silli. ¹⁸Gu shi ne nuu ni gi kub nibe nyi ba gu shi ni be kong a shi a lee genka ge mag a. ¹⁹Gushi nuu, ni aFarisiyawa ya luggu kyiele gun ma a shi, Bla, nung sang nung ni ukiri nung ri bra gu lee ni, nung yi, gu luunyi gu kol gu lul'u. ²⁰Be zile nyi aHelinawa gume benbri be kan ipara ni. ²¹Bembri be-be kan bi ukwuo iFilibus, anyi aBetsaida ri ashi ge aGalili ni, ya to'u ashi, "Anyu lullu, dil wa gu yii iYesu." ²²ifilibus nya ya ga ya iAndarawus, niiAndrawus nya kannu gi iFilibus, be ya ge ya iYesu. ²³iYesu ngar bi ma ashi, "Ge kar ge mel gu shini be ri ma Awen anyenyi rigam. ²⁴Ripang, ripang, aming paa nga ashi, iwen a alikama ga re kpa'i kpu'i ni, iri loo genzung agha, ige kpu'i ni iri ma iwen imime. ²⁵Anyiri a biya ulang nga ni, a ri tag'u, ni anyiri are wa'u ulang nga gu luunyi ri ni ari tibi gi gu shini gu leng ge mel ge kar gu sang a mele. ²⁶Gu geshi ashi alog lul mi ni, a lul mi, ni duk ukwo ri ami shiga gu ni, gu fa ni a gen mi ri shi gagu. Anyi ri a lul mi ni, Ici ri ma'u gume nga. ²⁷Gi kpergri ulang mi shi gi ume ibong, shini ami ri le? Ici, wel mi gu ga kri gekar? Ni gu shi ashi anyiri abin a ni anung ba gakar gri gu ni. ²⁸Ici ma intiman rigam nga." Ni di zile riwii ga pan ya too ashi, "Aming ma'u rigam nga, mi ri villi aming mau rigam nga. ²⁹Gufa nibe nyi bri be cung ri be kikegre ya kon riwii, nibe nya too ashi gepan ge tara. Be zila nyi ya too ashi, "Alum akii ya kyiele ge anwa." ³⁰iYesu ngar ashi, "Riwii di re ba gi guba mi, guba a nung ya." ³¹Gi kpergri beri le guluunyi getana: Gikpergri beri daa anyu bung rigam guluunyi ri. ³²Ni ami ni, bega sag mi gu guluunyi, miri talla gediduk be nyanyi bibi ukwo mi." ³³Aya nenu ya gushini a paa ilo gu kpu ri anwa rilee ni. ³⁴Nibe nya be nya ngar'u ma ashi, "Andil kong gi ume geta'ana ashi Agam ri shi gu ge mel a melle guluunyi. nwu ri le neni, 'Beri sag awen anyenyi'? Nyang shi awuri awen anyenyi." ³⁵iYesu nya too bi ashi, "Gakar ge fien nung ri shi gi ume usee, nung sing ni usee wa gi anung, ilori umub ra fla nga'u. Anyiri asing gi umub ni, are zau ukwo ri akau ni. ³⁶Nung ma ripang gi usee ni uwa ge nung gu shini nung shi be wen usee." iYesu yabi anyiri abin ga kar ri a sugu tingbi ga nel'u ni. ³⁷Ni iYesu le be mag be mame gungsong ama ni, gu shi nuu bere ma biri pang gi anwa. ³⁸Gu shi ni gukyiele ri ishaya anyu paa abin ri a sunu bani gu ba, gun kri gu too ashi, "Ici gesal, nyan ma ripang gi abin ri dil paa ni? Ni anyang ni gunyi Ici gesal be yigri?" ³⁹Gunka soo be re ma bi ripang gu, ni Ishaya be villi too ashi, ⁴⁰"A fung bigu, nya lab ikol ama, gushi be zang be yi ni iyii ama, ni be kum gu kpele ni ikol ama, be kigli bi ukwo mi ming langna ni bamba. ⁴¹Ishaya be paa anyiri abin gu shini agu yii rigam iYesu ya villi kyiele giri kyii nga ya. ⁴²Ni gushi nenu, unle gi ume be nyi gunsong a bema rpang gi iYesu. Ni gushi aFarisawa, bere silli biu gi unyi, gushi ni be zan be daa bi gu da gulul. ⁴³Be wa gu yuo gi ukwo ni be nyanyi sele guywo ri gu bii gi ukwo Agwapan ni. ⁴⁴iYesu kyiele ni ri wii rille, ashi, "Anyi ri ama ripang ni, sang ami ni a ma ripang gi anwa ri atima mi ni, ⁴⁵ni anyiri a bla mi ni, abla anwa ri atima mi ni. ⁴⁶Aming ba gu shi usee gu luunyi, gushi ni anyiri age ma ripang gi ami ni a zang be sing gi umub. ⁴⁷Ni anyiri a kong gu kyiele me ya re mau ripang ni, ming sang mi gu le'u geta'ana; ni aming ne ba mi gu le gu luunyi ya. ⁴⁸Anyiri atong mi ni, ya villi tong'u gu ngar gu kyiele mi ni, azile nyi bima a wuri aba lee bi geta'ana. iwii ri aming ya ni, inya ri le'u geta'ana gi unum a melle. ⁴⁹Gu kyiele ri aming paa rini, sang gu gu nga ikol ni ya guma Ici ri a tima mini ya anwa mire mi rigbana gi abin ri ami ri too ni ni anyiri mi ri yaa ni. ⁵⁰Aming za rigbana nga ulang gu sang lal gagu, gun kasoo ami too ashi - ni Ici ya ni, nenuu ni aming paa gu."

Chapter 13

¹Be sugu mel a ajo ipara gu gaa besal ni, gekar gri iYesu za ashi gekar ge lee gu shini ari nya gu luunyi ri a kan'u ukwo Ate ni, gu shini a biya be nga bri be shi guluunyi ni-a biya bi ge mel a melle. ²Gi cagra gu re tibi gi ikol iYahuza Iskariyoti awen iSaminu, a vullu ni iYesu. ³A za ashi Ate guma ikwo geshi gi anyi nga, ni aba gi ukwo Agwapan ya, ni ari villi'u ukwo Agwapan. ⁴A nya gu ya ikyuya ni, ni a ya nya kama akigri nga gu, nya kyuo ukii gu falla ri kyii nga ya fla ri kyii nga gu. ⁵Ni a nya shi inmininbel gi ume gintiri, nya luggu-gu kura afra nibe wen gu tarba nga, ni piara ni ukii gu falla ri kyii nga unwuri a fla ri nam nga gu ni. ⁶Ni a mel ukwo iBitru iSaminu ni, ni iBitrus ya tou ashi, "Ici gesal, nwu ri kura mi afra?" ⁷Ni iYesu ya nghar'u ma ashi, "Ukiri aming le gri ni nwu sang gu kpele gi, gikpergri, guntimi nwu ri kpele." ⁸iBitrus nya to'u ashi, "Anwu sang gu kura mi afra." iYesu nya nghar'u ma ashi, "Aming gare kura mi afrang ni, nwu sang ni untal gi ami." ⁹iBitrus ya to'u ashi, "Ici gesal, sang afra mi ya gu gingbem nwu ri kura, ni anyi mi ni ri kyii mi." ¹⁰iYesu nya tou ashi, "Anyiri a salla ni re wa'u, ashi gushi ni be kura'u afra nga ya, ni ashi ge winwung gu pag guzing, anung shi ge winwung, ni sang gediduk anung ba." ¹¹(Ni iYesu za anyi ri ari vullu'u gu ni, gunka soo a too ashi, "Sang gediduk anung bashi ge winwung.") ¹²Ni iYesu kol gu kura bi afra ni, ni a ya kyuo akigri nga ya sisila, nya too bi ashi, "Nung za ukiri aming lee nga ni le?" ¹³Anung zila mi ashi, 'Anyu lullu, gi Ici gesal, nung ya ge shinshi, ne nuu ni ami shi. ¹⁴Aming ge shi Ici gesal ni anyu lullu ni, aming kura nga afra, gu kpa gu ni nung kura be zile anung afra ma. ¹⁵Ni aming ma nung ge mag ga, gushini nung lee ni aming lee nung ma ni. ¹⁶Gu shi nuu ripang aming paa nung, agen re selli'u anya sal nga rigam; awen gu tarba re silli'u anyiri atima'u ni rigam. ¹⁷Anung ge zan anyiri abim ni, nung shi be nyi ni benkyii be shaashi ba nung lee bi ni. ¹⁸Ami ne kyiele mi gi ri kyii anung gediduk ya; ami za be nyi bri a ming segle ni, gushi ni iwal mel: 'Anwa ri aya getanguna ni, ashi a nendog mi ya. ¹⁹Ami pa'a nga anyiri gi kpergri ni gu re ba gu shini gu ga be bani, nung ma ripang ashi ami'e. ²⁰Ripang, ripang pa'a mgha, anyiri a nghar anyiri atima mi ni, ami ni a nghar, a nyiri a nghar mini, angar anyiri a tima mi ya. ²¹Ni iYesu ya nenuu ni, ni a nya kong gu kpu gi alum, ni a nya yabi ashi, "Gu shi nuu ripang, aming pa'a nga ashi anyi ge zing gi ume anung ri vullu mi gu." ²²Be wen gu tarba nya bla be zile, ni be mur ta nyang ni a kyiele gu. ²³Anye zing gi ume ni bewen gu tarba, anyiri iYesu biya ni, ashi gi atebur'a, nyilli gi ikog iYesu. ²⁴iSiman iBitrus a too be wen gutarba nga ashi, "Ya ya ta ri kyii anyang ni anwu kyiele. ²⁵Ni a nya villi nyi ni gi ikog iYesu, ya tou ashi, "Ici gesal, anyang ya gu?" ²⁶Ni iYesu nya nghar'u ma ashi, "Anwa ri ami ri piya anfele getanguna mi ma'u ni anwa." Ni a kol gu piya getanguna, ni ya ma iYohuza Awen iSiman Iskariyoti. ²⁷Guntimi getanguna ni, ni agam nincagra nya kannu'u, ni iyesu ya to'u ashi, "Ukiri a nwu lee ni, le'u gedidir." ²⁸Alog gi atebur a re za'u ukii ri usoo a ya'u nenuu ni. ²⁹Be zila nyi paa ashi, ni iYahuza ya bung ginpak ikili ni, iYesu to'u ashi, "Leb ukiri andil ri wa gi ipara ni." Ta ama uluki gu shi ni be tuggo. ³⁰Ni iYahuza nghar getanguna ni, ni anya wulu gedidir. ³¹Ne kang'u ni, iYesu atoshi, "Gi kpergri awen anyenyi beri shu'u ga-allee gu naya ke'e unlee Agwapan gume nga. ³²Beri ke'e unlee Agwapan gume nghan Agwapan ri-sag awen nghar gume nga, ari konno gusag'u gankang. ³³Bewen be kyake, ami shi guzing ge nung gu nga gekar gefien. Nung ri wa ni, ni ilo ri aming ya aYahudawa ni, ukwo ri aming kaa mi ni nung na bra nga gu mel. Gi kpergri ming villi ya nga ne nuu. ³⁴Aming mire nga iwor ipar, nung biya be zile, ni ilori aming biya nga ni, ne nuu nung biya be zile. ³⁵Gu lee nenuu ni ikwo ge nyang ri za ashi nung shi be wen gu tarba mi ba, nung ga biya be zile ni." ³⁶iSiman iBitrus ya to'u ashi, "Ici gesal, nwu ka'ang ge shi?" iYesu nghar'u ma a shi, "Ukwuori a ming ka'a mi ni, nwu sang gu bra gu lul mi gi kpergri, nwu ri lul mi gun timi." ³⁷iBitrus ya tou ashi, "Ici gesal, shi soo mi sang mi u bra gu lul gikpergri? Ami ri ma ulang mi gu shi'ng." ³⁸iYesu nghar'u ma ashi, "Nwu ri ma ulang gu shi mi? Anuu ripang, aming pa'ang, ginkono sugu tee ni nwo ri ya innang gu za mi ri ciya."

Chapter 14

¹Ikol anung zang be bong'i. Nung ma ripang gi Agwapan, ni anung ma ripang gi ami. ²Gasal Ate mi ikwo loo imime shi ga gu. Gu ga sang gi ne nuu ni, aming su nu ya nung, ni ami ri kan mi ni ga lee nga ukwo ma. ³Mi gibe ga lee nga gi ukwo ni, mi ri villi mi be ngar nga gi ukwo mi ni ukwo ri ami shiga gu ni nung be shi ga gu. ⁴Nung za utura ukwo ri ming ka'a mi ni." ⁵iToma nya too iYesu ashi, "Ici gesal, andil re za ya utura ukwo ri a nwu ka'ang ni, dil rile ne ni dil zs utura?" ⁶iYesu nya to'u ashi, "Ami shi utura, ami shi ripang, ami shi ulang, kwo anyu kan ukwo Ate sang gi ukwo mi. ⁷Nung ga za mi ni, nung sunu gu ga Ate mi gikpergri nung za'u ni anung ya yi'u." ⁸iFilibus ya too iYesu ashi, "Ici gesal yigri ya Ate ni, gunkri ri mile ya gu." ⁹iYesu nya to'u ashi, "Aming shi ge nung gu kukor be mel gi kpergri nung re za mi'u le, iFilibus? Anyiri a yii mi ni, ayii Ate nyu ri too ashishi, 'Yigri ya Ate?" ¹⁰Nwu ne mang ripang ash ami shi gi ume Ate, ni Ate gi ume mi le? Akyiele ri aming paa nga ni, sang ni ri gbana mi ni aming paa gu. Ate mi ri a loo gi ume mi yale ilee nga. ¹¹Nung ma ripang ashi ami shi gi ume Ate, ni Ate shi gi ume mi, tibi nung re ma nung ripang gu shi ile a kyii ama. ¹²Ripang, ripang, aming pa'a nung, anyiri age ma ripang gi ami ni a rilee ilee ri aming lee ni arilee ilee gu selle anyiri gi aming kaa mi ukwo Ate. ¹³Ukii ri nung ga kwuo gi intima mi ni, ami ri le'u gushi ni be ma Ate rigam nga gi ume awen a. ¹⁴Aming ga kwuo mi gi ume intima mi ni, ri le'u. ¹⁵Anung ga biya mi ni, nung ri lul iwor mi, ¹⁶gakar a ni aming ri kyiele gi Ate ari ma nga azile anyi shiri ikol gu shini a shi gi aming ge mel ge kar gu sang lal. ¹⁷Alum ripang anwuri gu luunyi ra bra bi gu ngar ni gu shini be re yi bi'u ni, Anung za'u. Aming za'u gu shini a shi guzing gi anung ari shi gi ume anung. ¹⁸Aming na nwo nung gunzing anung; miri villi ming ba ukwo anung. ¹⁹Gu ligga gekar ge fien, gu luunyi ra konno gu yi mi, anung ri yi mi. Gu shini a ming shi unlang gu, ni aming ri lee ulang. ²⁰Gu unum a nung ri za a shi anung shi gi ume Ate mi, ni anung ya shi gi ume mi, ni ami re shi gi ume anung. ²¹Anyiri a shi ni iwor mi ni a lul'i ni anwa biya mi, ni anyiri a biya mi ni Ate mi ri biya'u, ni ami ri biya'u ni villi mi yigri ri kyii mi gi ukwo nga. ²²iYahuza (sang angha Iskariyoti ya) nya too iYesu ashi, "Ici gesal, shi so nwu ri yigri ri kyii'ng gi ukwo andil, sang gi gu luunyi le?" ²³iYesu nya ngar'u ma ashi, "Ge diduk anyiri a biya mi ni, ari lul gu kyiele mi. Ate mi ri biya'u andil riba ukwo nga dil loo gunzing gi anwa. ²⁴Anyiri a re biya mi ni, ni are lul'u a kyiele mi. Gu kyiele ri nung koggo ni sang gi ukwo mi ni gu shi, gi ukwo anyi ri atima mi ni ya. ²⁵Aming paa nga anyiri abin, gekar gri a mi shi gi anung. ²⁶Anyi shiri ikol-Alum Digwapan an wuri Ate ri tima gi intima mi ni, ari lullu nga ikwo ge shi, ni ari kpuu nung nwo nung gu ni. ²⁷Inna insuu ni aming nwo nung gu, ami mire nung inna ni suu mi sang ilori guluunyi mire ni gun ka ni ami mire. Ikol anung zang be bong'i, ni anung zang be kong ri bung. ²⁸Nung kong'a ming yaa nung, Ami ri kan mi, ami ri villi gi ukwo anung, anung ga biya mi ni, nung ri lee gu fung gu kii gushi ni aming ka'a mi ukwo Ate, ni Ate a sele mi. ²⁹Gikpergri aming paa nung ni gu re ba, gu shi ni gu ge ba ni, ni anung ma ripang. ³⁰Aming sang mi ni gu kyiele ge nung ge kinkang, ni anyiu bung rigam gu luunyi ri bii ma gu, a sangu ni gu zile gu nyi gi ri kyii mi. ³¹Gu shi ni gu luunyi za ashi aming biya Ate ni aming lee ilori Ate a yaa mi ni nung nyinya dil nya ya gu firi."

Chapter 15

¹Ami shi ginkii agbasa ripang, Ate mi ya shi anyi ri lam a. ²A nya ni a winni ayag gi ume mi ri are mire'u iwen ni, a nwu mire iwen ni anya ne gige gi gu shi ni gi konno gu mire iwen. ³Anung shi be winwung ba gu ni gu kyiele ri aming gu ya nga nu. ⁴Nung loo gi ume mi, ni ami gi ume anung. Ni ilo ri ayag ra bra gi gu ma iwen ganzung nga gu sang gu shi gushi gi ri nam ginkii ni, ne nuu anung sang nung gu bra, nung ga re loo nung gi ume me ni. ⁵Mi shi ginkii agbesa, ni anung ba shi ayag a. Anyiri a ge loo gi ume mi ni, ni ami gi ume nga, a mire iwen ge kinkang, ni gu ge sang gi ni ami, nung na bra nung gu lee ulu kii. ⁶Anyiri a re tou gi ume mi ni, be nya ni be funnou ni ayag, a koglo, ni be cung ayag'a nibe funno gi ula, a kunu bi. ⁷Anung ga loo gi ume mi ni, ni gu kyiele mi loo gi ume anung ni, anung kwo ukiei nung wa ni, be rile nung ma. ⁸Nenuu nibe mire Ate mi rigam ashi nung ma iwen imime, ni gu shi ashi nung shi bewen gutarba mi ba. ⁹Ilori Ate mi biya mi ni, nenuu ni a ming biya nung, nung loo gi ume gu biya mi. ¹⁰Nung ga lul iwor mi ni, nung ri loo gi ume gu biya mi ni ilori anung lul iwor Ate mi, nya loo gi ume gu biya nga ni. ¹¹Aming paa nung anyiri abin gushi ni ikol ikii ni ligga gi ume anung, ni ikol ikii anung mile. ¹²Inyiri ya shi iwor mi, ashi nung biya be zile ilori aming biya nung ni. ¹³Alog sang'u ni gu biya gri gu sele gun ka ni, ashi a ma ulang nga gushi be nyingsing nga. ¹⁴Nung shi be nyinsing mi ba nung ga lee abin ri a ming yaa nung ashi nung lee ni. ¹⁵Gunsong be sang bi gu villi be zila nung ashi begen ni agen ri zau ukiri Ici gesal nga le ni. Aming zila nung be nyinsing, gushi ni aming yaa nung icincang ukiri anung kong gi ukwo Ate mi ni. ¹⁶Sang anung ba see mi, aming see nung, ami tima nung gu shini nung ga ma iwen, ni iwen anung shi ripang. Gun ka shi gu shini ukiri nung ga kwo Ate gi ume intima mi ni, ari ma nung. ¹⁷Aming ma nung iwor ri gu shini nung biya be zile. ¹⁸Gu lu'unyi ge tong nung ni, nung za ashi gu tong mi'u rebe tong nung. ¹⁹Anung gashi gu nga gu luunyi ni, gu lu'unyi sunu biya nung ni gu nga ni, ni gu shi ashi nung sang nung gu nga gu lu'unyi ni, ami villi segle nung gi ume gu lu'unyi, gung kasoo gu lu'unyi tong nung. ²⁰Nung kpu gu kyiele ri aming yaa nung ni, "Agen re silli'u Ici gesal nga; be ga le mi ri gbana ni, beri lee nung rigbana; anung ga lul gu kyiele mi ni, be ba ri lul gu kyiele anung. ²¹Beri lee nung gu kyiele ri gi intima mi, gushi ni be re za bi anyiri a tima mi ni. ²²Aming ga reba mi ni, nibe kyiele gi bemba ni, beshi ni gu shi ni gu sang kpa, nigi kpergri ni, besang bi ni abin gu yaa gu shi gu kpa a maa. ²³Anyiri a ga tong mini a tong'u Ate mi. ²⁴Ming gare leemi ilee rini be sang bini anyiri ashi nigu lee bi gi ume ama, beshi nigu sang bini gu kpa, gikpergri be kpele, ne villi tong mi'u gi Ate mi. ²⁵Belee nenuu gushi ni gu kyiele ribe wal gi ume geta'ana a ma mel. 'Be tong mi gu sang alebin. ²⁶Gakar gri anyi shiri ikol-anwuri mi ritima nung ma gi ukwo Ate ni, ashi Alum ripang, anwuri a wiri gi ukwo Ate ni ge bani, ari soo isil giri kyi mi. ²⁷Anung see isil gushi ni nung shi gunzing gi smi gakar gu nyia.

Chapter 16

¹"Aming ya nung ayiri ya gu shini nung zang bekpa. ²Beri daa nung gi ume guda gulul. Ni gekar bima, gushi ni alog gepel nung ni, ari paa ni ilam Agwapan ni ale. ³Be rile nenuu ya gu shini be rezabi Ate ta ami ua. ⁴Aming paa nung anyiri abin a gushi ni gekar ri ari bagu ni ge mel, nung kpu a ming ya nung. Ami neya nung anyiri abin gu ku'ukor, gushi ni aming shi ge nung. ⁵Gi kpergri ni ami ka'a mi ukwo anyiri atima mini, nigu shinuu gi ume anung, alog re lirbi mi ashi, 'Nwu ka'ang geshi?' ⁶Gushi ni aming pa'a nung anyiri abing, ikol ibibi mile ikol anung. ⁷Aming pa'a nung ripang; gu ri foli gushi ni aming kan mi, ami ga re kan mini, anyu shiri ikol ra ba'u ukwo anung, ami ga kan mi ni, miri tima'u gi ukwo anung. ⁸Aga beba ni, anyu shiri ikol ba ya gulu'unyi ripang gi gulee gukpa, ni ripang, ni geta'ana. ⁹Nigu kpa ni, gushi nibe re mabi ripang gi amini, ¹⁰nigu bung ripang ni, gushi ni aming k'a mi ukwo Ate, nung sang nung gu villi nung yimi; ¹¹ni gushi geta'ana ni, gushi nibe siba anyi rigam gu lu'unyi ri geta'ana. ¹²Abin ge meme shigu anyiri yaa nung ni, nung sang nung gu kpele gikpergri. ¹³Nenuu ni, gakar gri Alum ripang bani, ari sing gi anung gi ume ididuk ripang, gushi ni a sang'u gu kyiele genzung ngha ari ya uki ri a kong ni ari yaa nung ukiri unwa bini. ¹⁴Ari mami rigam mi, ni ari kyo ukiri ri ishi imii ni a yaa nung. ¹⁵Ukiri ri Ate shini, ume ya, gunka soo aming ya ashi Alum ri kyo ukiri ri ushi imii ni a yaa nung. ¹⁶Gakar ge fien, nung sang nung gu villi nung yimi, gakar ge fien ni, nung ri villi nung yimi. ¹⁷Nibe zile bewen gutarba ngha nya too bezile ashi, "Shiya shi anyiri ri a villi a paa yani, 'Gakar ge fien nung sang nung gu yiimi, gakar ga fien nung ri vill nung yiimi'? Gi ami ka'a mi ukwo Ate?" ¹⁸Gushi nenuu nibe nya too ashi, "Shiya shi anyiri a paa yari, 'Gakar gefien? Andil rezaya abin ri a paa yani.' ¹⁹iYesu yi ashi bewa gu lirbi'u, ni a nya too bi ashi, "Anung lirbi bezile ukiri usoo aming too ashi, "Gekar gafien nung sang nung gu yiimi, gekar gafien nung ri yiimi"? ²⁰Ripang, ripang, aming paa nung, nung risaa migu loo ikol ibibi, nigu lu'unyi rilee ikol ikii, nung ba kigli ikol ikii. ²¹Anyi kyel nye ne kong gu kpu gakar gusaa gufung gubi. Gekar gri abii awen nani, a sang'u gu villi akpu gu kpu ri abe kong ni, gushi ni ashini ikol ikii abi anyenyi gu lu'unyi. ²²Gikpergri ni nung le ikol ibibi, anung ri villi ami yii nung, alog ra bra'u gu kar nung ikol ikii anung gu. ²³Gu unum a, nung na lirbi mu alebin. Ripang, ripang, aming paa nung, ukiri nung ga lirbi Ate gi intima mi ni, ari ma nung. ²⁴Be mel gikpergri nung ne kwuo nung uluki gi ume nintima mi. Nung kwuo, nung ri nghar, ni ikol ikii anung mel. ²⁵Aming ya nung abinri gi ume gu kyiele inyi ninkung. Ni gekar bima genkri ami sang migu villi ami ya nung uluki ni inyi ninkung, nigu shinuu ni ami ri yaa nung ikwogeshi gi unyi giri kyii Ate. ²⁶Gi unum a, nung rile gu kwuo ume nintima mi ni ami rre ya nung ashi ami ri kyiele gi Ate gushi anung. ²⁷Ate ri kyii ngha biya nung, ni anung biiya'u ni, ni anung ya ma ripang ashi gu ukwuo anung yama ripang ashi gu ukwuo Ate ni anung wulu gu. ²⁸Amin ba ukwuo Ate, nemi ya kanna ume gulu'unyi ri ami nwo gu lu'unyi ri nemi villi mi ukwuo Ate. ²⁹Be wen gu tarba ngha ya too ashi, bla, "Gukper gri ni anwu kyiele gi unyi, sang gi ume gu kyiele inyi nunkung. ³⁰Gu kpergri andil za ashi anwu za icincang ngha, alog sang'u gu lirbi'ng, anuu ni andi ma ripang ashi gi ukwo Agwapan ni anuu wulu gu." ³¹iYesu ya nghar bima ashi, "Anuu, gikpergri nung ma ripang lee? ³²Bla, gakar bima, e'e, gekar ra gelee, gengri beri zigga nung gu, ni anung villi nung besal anung, ni anung nwo mi genzung mi, ni gusi nenuu ami sang mi guzing gi ami. ³³Aming ya nung anyiri ya gu shini gi ume mi nung kum inna inshishi. Gu lu'unyi nung see ipimpam, gushi nuu nung loo ni ikol igbana, ami soo ri gbana gu lu'unyi."

Chapter 17

¹Ni iYesu pa'a abin rini, ni nya sag iyii nga gepan nya ya ashi, "Ate gekar ge mel, ma Awen rigam nga, ni Awen abe mang rigam - ²ilori a nwu ma'u rigbana giri ki na nyanyi gediduk, ama ulang gu sang lal gibe nyi bri a nwu ma'u ni. ³Gunkri gashi ulang gu sang lal, ashi be zang Agwapan azing a nga ripang gi anwa ri a nwu tima ni, iYesu Agam. ⁴Aming mang rigam gu lu'unyi, ming kol ilam ri anwu mami aming lee ni. ⁵Gikpergri, Ate mami ri kam guzing gi anwo ni rigam ri aming shini rinka guzing gi anwo nibe relee gu lu'unyi ni. ⁶Aming yigri intimang gibe nyanyi ri anwu mami ni gi ume gu lu'unyi. Be nwo bagu nwo mami bibe lul gu kyieng. ⁷Gikpergri beza ami lee ukiri anwu mami ni gi ukwung ya, ⁸gun kashi a kyiele ri anwu yami ni. Aming yabi, nibe ya nghar beza ashi ripang aming wulu gi ukwong ya, nibe nya ma ripang anwu tima mi. ⁹Aming kyiele ge Agwapan gushi ama, ami ne kyiele migi Agwapan gushi gu lu'unyi yagu, gushi ni bembri nwu mami ni be nwo bagu. ¹⁰Ni ukiri ushi umi ni unwo ya, ni unwo umi ya be nya mami rigam gi ume ama. ¹¹Aming sang mi gi ume gu lu'unyi, ni benyi bri bashi gi ume gu lu'unyi, ni aming sing ukwuong Ate angha digwapan, tibi bi gi ume nintimang ri anwu ma mi ni be ba ukwuzing, ni ilori andil shi guzing ni. ¹²Gakar ri aming shi gi bembri ni, aming tibi bi gi ume nintimang ri anwu mami ni. Aming pii bi, a zing gi ume ama re vullu'u insang awen gu kpu ni, gushini iwal mel mel. ¹³Gi kpergri aming sing ukwung, ni aming paa abin ri ni ami shi gu lu'unyi, gu shini ikol iku ni gumel gi ikol ama, ¹⁴Aming mabi gu kyieng, ni gu lu'unyi ya tonbi gushi ni be sang bi be nga gu lu'unyi ba, ni ami sang mi a nga gu lu'unyi ni. ¹⁵Sang ashi aming kullu nwu yag bi gi nyi ikii ibibi ri ya. ¹⁶Be sang bi be nga gu lu'unyi bagu, ni ilori ami sang mi a nga gu lu'unyi riya. ¹⁷Tibi bi ringang ni anwu ri kyiiing shi ripang ya, gu kyieng ripang ga. ¹⁸Ni ilori nwu tima mi gi ume gu lu'unyi nenu ni aming tima bi gi ume gu lu'unyi. ¹⁹Aming tibi rikyii ni ringang ge anwo gushi ama, ni bembri rikyii ama begu tibi akyii ama ringang ge anwu gi ume gu lu'unyi. ²⁰Aming kyiele gi Agwapang sang gushi bembri bagu ni bembri ri ma ripang ge ami gu kyiele ama ni ²¹gushi ni beba guzing, ni ilori anwu, Ate, nwu shi gi ume mini, ni ami gi umeng ni. Aming kullu bembri shi gi ume andil, gushi ni gu lu'unyi ma ripang ashi anwu tima mi. ²²Rigam ri anwu mami ni, dinka ni aming mire bi, gushi nibe ba uzing, ni ilo ri andil shiguzingni: ²³Ami gi ume ama, ni anwu gi ume mi, gushi ni be fullu gi ume gushi guzing, gu shini gu lu'unyi za ashi anwu tima mi ni, ni anwu ya biya bi, ilori anwu biya mi ni. ²⁴Ate, aming aw bembri nwu mima ni, beshi gi ami gi ukwo ri aming shi gagu ni gushi ni beyi rigam mi ri a nwu mami ni ni anwu biya mini be sang na lee bi gu lu'unyi. ²⁵Ate angha dipang gu lu'unyi ri, rza'u ni ami zang nibe bri za ashi anwu tima mi. ²⁶Aming ya bi itimang, miri villi mi ya gigu shini gubiyang ri a nwu le ni gu ligga gi ume ama ni ami shi gi ume ama.

Chapter 18

¹Ni iyesu ya kyiele ri ni, ne nya wulu anwa gibe wen gulul nga ka'a bi ungang uzing ge kpong akidiron, ukwo ri dizile rilam di shiga gu ni, ni a nya kanna gibe wen gitarba nga. ²iYahuza ri anwa ri vullu ni anwa ni za ukwo, ni iYesu gu le'u gu sing ukwo gi be wen gu tarba nga. ³iYahuza ni nya kyo gi kub nibe nyu kon ulura gibe nyi gunsong gu lul be ka'akung gi aFarisawa, gibe nyu pa'a be tana'a be nya ba ukwo, ni be bung ila'a gi imug gi ikii gu kon. ⁴Ni iYesu ri aza ukuri ubii'u ni, ni anya ba'u gunsong, ya too bi ashi, "Nyang ni anung a." ⁵Nibe nya nghar'u ma ashi, "iYesu anyi aNazare." iYesu ya too bi ashi, "aming wuri." ni iYahuza, anwuri a vullu ni iYesu ni, kyegre gibe nyu kon ulura. ⁶Gakar gri a too bi ashi, "Aming wuri," nibe nya villi guntimi nya kpa gri bung. ⁷Ni anya villi lirbi bi ashi, "Anyan ni anung wa?" Be nya too ashi, "iYesu angha aNazare." ⁸iYesu nya nghar ashi, "Aming gu ya nung ashi, "Ami'e. Nung gashi ashi ami ni anung wa ni, nung nwo be nyibri be kanbi." ⁹Gunkri gashi gu shini gu kyiele gri a ya ni gu mel: "Gi ume bembri a nwu mami ni azezing re vullu'u mima gu." ¹⁰iSaminu iBitrus gu nga, ni ashi ni ginkyana ni nya tama gi ya kpa a gen anyi gunsong aselle, nya kyo gutong nya gu, itima agen'a yashi iMalkus. ¹¹iYesu nya too iBitrus ashi, a villi ni ginkyana nga gi ume upal nga. Ami na soo mi gi ukwori Ate mami ni?" ¹²Ni be nyu kon ulura gi anyi alee ama, nibe nya ta'ana aYahudawa, nya fire iYesu, nya lab'u. ¹³Be gu kan bini anwa gi ukwo iHanana, gu shini anwa shi anyie iKayafa yani, anwuri anwa shi a nyi gunsong allele ga mele ni. ¹⁴iKayafa anwa be ma iYahuda ikyie ashi gusele bi gushi ni anyi gezing kpu'u gushi nibe nyanyi. ¹⁵iSaminu iBitrus lul guntimi iYesu, anuu azile awen gitarba alee awen gitarba ri anyu shi gunsong ni be nyu lul ale za'u, ni nya kanaa ume gesal gi gam anyi gunsong alee gi iYesu. ¹⁶Ni iBitrus nya kye ga nyu riya ga tinni, ni azing gi ume nibe wen gitarba ribe za'u gi ukwo anyi gunsong gu lul a nya wulu, nya ligri gi akyel ri a yag ri ya ni, ni nya ka'ana ni iBitrus. ¹⁷Ni awen akyel ri ayag riya ni nya too iBitrus ashi, "Anwu ni nwu sang gi ume ni be wen gu tarba anyi kwuo rile?" Ne nya too ashi, "Sang ami." ¹⁸Be gen gi be nyu le ilam gesal gulul kyegre gi ukwo, be cung ula ri kyiene, be sugu wee, ni usuu ushi guni. iBitrus a sugu kyegre gi bamba ne wee ula. ¹⁹yi gunsong gulul a lirbi iYesu abin nibe wen gitarba nga gigu lullu nga. ²⁰iYesu ya nghar'u ma ashi, "Aming ya lee gu lullu gi ikwo gulul a kekung gi a kyegre gi ukwo ri aYahudawa be cung gu ni. Ami re yami alebin gi innele. ²¹Shi soo nung lirbi mi? Lirbi be nyi bri bebe kong mi giri kii ukii ri a ming ya ni, ni be za ukiri aming ya ni. ²²Gakar ri iYesu yane nuu ni, anyi gezing gi ume nibe nya ta'ana nya tullu iYesu, ya too ashi, "Anwu nga anyi gunsong gu lul ale ne nuu." ²³iYesu ya nghar'u ma ashi, "Ami gaya ibibi ni, sili ashi nenuu ya. Guga shi ashi aming ya ge shinshi ni, shi soo anwu ri tullu mi?" ²⁴Ni iHanana nya tima ni iYesu be lab'u gi ukwo iKayafa, anyi gunsong gulul ale. ²⁵iSaminu iBitrus kyegre ne wee ula, nibe nyanyi be to'u ashi, "Anwo ni, nwu sang gi ume nibe wen gitarba nga?" Ni nya too bi ashi "O'o, aming sang mi gi ume ama." ²⁶Ni anyi gezing gi ume na agen anyi gung song gulul ale, aweneziri anyiri iBitrus kure'u gutong ni, ya too ashi, "Ami ne ying nwu guzing gi anwa giri lam le?" ²⁷iBitrus nya villi ya inang, gakar ga ni ginkonno nya telle. ²⁸Be nya gi ukwo iKayafa ni na nya kyo iYesu gi itoo agam alee. Ga shiashia yagu, bamba rikyii ama re kanna bi ukwo agam alee gushi nibe re babi niri liggi ri guri da'a bigu ya ge lugnuo gu ga'a besal. ²⁹Ni iBilatus nya wulu gi ukwo ama'a ya too ashi, "Di ming ribii ni anung ba gu gi ri kyii anyi ukwo ri?" ³⁰Nibe nya nghar ashi, "Age shi ashi anyi kwo ri are le'u ribii ni, shiri soo dil ba ni anwa gunsong?" ³¹iBilatus nya too bi ashi, "Nung kan ni anwa ri kyii anung ni, nung le'u geta'ana ilori geta'ana anung ge tibi ni." Ni aYahudawa nya to'u ashi, "Andi sang ya ni rigbana gu subba geta'ana gu kpu giri kyii alog." ³²Be ya nenuu gu shini gu kyiele ri iYesu ya ni gu mel, gungri gu yigri ilo gu kpu ri ari lee ni. ³³Ni iBitrus nya villi kanna itoo agam alee nya zila iYesu ya tou ashi, "Anwu shi agam aYahudawa le?" ³⁴iYesu nya nghar'u ma ashi, "Gu nwo guya guka, tabe zila nyi ba too'ng ashi ami?" ³⁵iBilatus nya nghar ashi, "Ami sang mi anyi aYahudawa ya, ta neni?" ³⁶iYesu nya gu lu'unyi riga rigam mi ga shi ri nga gu lu'unyi riga ni begen ni shi nigu kon ulura gu shini be zang be vullu ni ami gi aYahudawa. Rigam sang gufa ni ri shigu." ³⁷Ni iBilatus nya to'u ashi, "Anwu shi agam guka?" iYesu nghar'u ma ashi, "Gi ilo ri anwu ya ni, ami shi agam ya. Gunka soo be bimi, gunka soo aming ba gu lu'unyi, gushi ni ami ma gu silli ripang. Anyiri abiya ripang ni a kuggo ri iwii mini." ³⁸iBilatus nya to'u ashi, "Shishi ripang?" Ni aya nenuu ni, ni nya villi wulu ugwo ayahuda, nya too bi ashi, "Ami ni, ami re kum mi anyi kwuo rini rile ribii. ³⁹Anung shi ni izile ipara, ge kar ripara gu gaa be sal mel ni, ming nya ni ami nwo nung anye zing. Anung wa shi ami nwo nung agam aYahudawa le?" ⁴⁰Ni be nya villi te isaha ashi, "O'o, sang anyiri ya, iBarabbas yagu." iBarabbas ri a shi anyu digri utura ya.

Chapter 19

¹Ni iBilatus nya dibba iYesu. ²Be nyu kong ulura nya nuggo gi fuloo akang. Be nya soo iYesu giri kyii be nya tebe'u alab ilo gu nga ri gam. ³Be nya ba ukwuo nga ya tou ashi, "Ulang zinni gusong, agam aYahudawa!" nibe nya tullu'u. ⁴Ni iBilatus nya villi wulu unyi ya too bi ashi, "Bla, ami ri ba nung ni anyie gu shini nung za ashi anung re kum mi niri bii." ⁵iYesu nya wulu, gi gifullo rigam akan ni alab ilo gu nga rigam. Ni iBilatus ya too ashi, "Yi anyie a wuri." ⁶Ni be nyu gunsong gulul be kakung gibe nya ta'ana be yi iYesu ni, nibe nya luggu soro isha "Be lab bu, belab bu." Ni iBilatus nya too bi ashi, "Nung kyuo nung ge lab bu, ami nimi re zamu ni gu kpha." ⁷Ni aYahudawa nya to'u ashi, "Andil shi ni getaana, ni gushi geta'ana andil ni a kpa gu kpu'u ni a tibi ri kyii nga gi Awen Agwapan." ⁸Ni ibitrus kong nenuu ni ni nya kong ribung gi ripang. ⁹Ni anya villi kana itoo agam ale, ya too iYesu ashi, "Anwu wulu geshi?" Ni iYesu ya ashi, "Anwu wulu geshi?" ni iYesu ya re nghan'u ma. ¹⁰Ni iBilatus nya to'u ashi, "Nwu na kyiereleng lee? Nwu re zang ashi ami shi ni ri gbana mi nwong, ni ami lab lee?" ¹¹iYesu nya nghan'u ma ashi, "Anwu sang ni rigbana giri kyii mi gu sang shi nibe mang ga pan ni, gushi nenuu, anyiri a mami gi ukwong ni anwa shi anyi gu kpa gu lee." ¹²Ni gukong nenuu, ni iBilatus ya wagu shini be nwuo, ni aYahudawa sag a wii ama ashi, "Anwu ga nwoo anyi kwo rini, anwu sang anyinsing iKaisar yagu, anyiri age tibi ri kyii gi agam ni, alee ikaisar ibibi." ¹³Ni iBitrus kon ilo gu kyiele ama ni, ni nya wulu ni iYesu ge tinni nya sisila gatol nga gi ukwo ribe zila ashi, "Ikping geta'na." Gi ilum aYahudawa ni, "aGabbata." ¹⁴Gi uma abe sugu wa uki lee gi ipara gu gaa basal, gu mel gekar uncuunuu guka ashi geciyee wee, iBilatus too aYahudawa ashi, "Agam a nung awaa." ¹⁵Ni bamba be shi isha, be kan bi ni anwa, bege lab'u iBilatus nya too bi ashi, "Ami lab agam anung? Nibe nyu lul gunsong be kung ya too ashi, "Andil sang ya ni azile agam ri a sele iKaisar ni." ¹⁶Ni iBilatus nya mabi iYesu gushi nibe lab'u. ¹⁷Nibe nya kanbi gu ni iYesu, awulu ni a bung agagla kaa'u ukwori be zila ashi, "Ukwo akporo ri kyii." ni ilum aYahudawa ni "aGolgota." ¹⁸Nibe nya lab iYesu gufa, gi be zile nya palla, azing gi angang nga ge palla, iYesu ya shi ga caci. ¹⁹iBilatus ya wal ge zile ge mag ga pan agagla ashi: IYESU ANGA ANAZARE, AGAM AYAHUDAWA. ²⁰aYahudawa gibe mame ya palla gemag gri gushi ni ukwuo ribe lab iyesu gani ushi ututur gi utong. Gemag ga be wal gi ni ilum aYahudawa, gi aRomawa, gi aHelenawa. ²¹Nibe nyu lul gunsong be nyu lul be kakung aYahudawa nya too iBitrus ashi, zan be wal ashi agam aYahudawa, wal ashi, "Anyiri too ashi, "Ami shi agam aYahudawa." ²²iBilatus ya nya nghan'u ma ashi, "Ukiri aming wal ni mi wal'u guka." ²³Nibe nyu kon ulura kol gu lab iYesu ni, nibe nya pee akigri nga rinaa, be nyu kon ulura nya yang gesal be zazing, nigu kigri gu nghir a ni. Gu kigri gu nghan rigu sang gi ni gu taa nibe nuggo gi gapan be mel ri bung. ²⁴Nibe nya too be zila ama ashi, "Dil zang be pegre gu kugri gu nghan gri, nung bari be lee gu see gi gunka dil yi anya ya ri kyuo gi, be lee nenuu ya gu shini iwal mel ashi, "Be kab gu kigri mi ga ka'a ama, be lee gusee gi gu kigri gu nghir mi. ²⁵Be nyu kon ulura yalee aya abin na. Aye iYesu, gi aweneziri nga, gi iMariyamu akyel iKilofas, gi iMaryamu iMagadaliya, bekyel bri kegre gi utur agagla iYesu. ²⁶Ni iYesu yi aye nga gi awen gutarba nga ri a biya kegre utur ni bezile a nya too ashi, "Anyi kyel, bla, awen!" ²⁷Ni iYesu nya ya awen gutarba ashi, "Bla, ayeng!" Gakar ga ni awen gutarba nya kyuo kannu gesal nga gu. ²⁸Be kol ni iYesu, ni aza ashi gi kpergri ikwo geshi lalli ni, gu shini iwal, ni nya to ashi, "Aming kuggo gusuggo. ²⁹Gi rigang ama be shini agunnu ni imininbel agbasa inminimalla ni be nya seb akura gi ume inmininbel, agbesa a minmalla ya lab gi ubang ya nya so'u ma ga nyu. ³⁰Ni iYesu muglu inmininbel in minmalla ni, ni nya too ashi, "Gu lal gi." Ni a nya suglu ri kyii nga ya nwo alum nga. ³¹Ni aYahudawa, gu shini unum guwa ukyu lee ni ya, gushi nibe zang be nwo anam ama gapan agagla be mel unum aSabar (ni unum aSababar she unum ule ya ni), ni be nys ge kuo iBilatus a wure afra a ma ni a sigri bi. ³²Nibe nyu kon ulura nya babe wure afra a nyuu zanna gi anyi unpalla bembri be lab gu zing gi iYesu ni. ³³Nibe mel ukwo iYesu ni be nya ge kum ni a gu kpu'u, nibe nya re wure bi afra nga. ³⁴Ni gu shine nuu anyie zing gi ume benyu kon ulura nya kyouong asha ni gukon, gakar ga ni bejii gi imininbel nya wulu. ³⁵Anyiri a yi anyiri ni, awa silli, gu silli nga ripang ga. Aza ashi ukii ri a ya ni ripang ga gushi ni anung ma ripang. ³⁶Anyiri aba ya gushi ni iwal mel, "Be sang bi gu wure ale kubu giri nam nga" ³⁷Ni izile iwal too ashi, "Beri bla anwa ribe kyouong ni," ³⁸Guntimi anyiri abin ni, iYusufu anyi Arimatiya, anwuri ashi a wen gutarba iYesu ni (gi inelle gu kuggo ribung aYahudawa) nya kwuo iBilatus genyu gu shini a kyuo rinama iYesu. iBilatus nya ma'u genyu, ni iYusufu nya be kyuo rinam'a. ³⁹iNikodimu ba, anyi ri abe zanna guba ukwo iYesu ni getuk ni, aba ni apep nin nya inshishi nga amur gi al'ul nigu mag ata'ade ni. ⁴⁰Nibe nya kyuo ri nam iYesu nya soo nama ni gu kigri allin gi apep ni nya inshishi ba, gu shibe lang gi ipara aYahudawa. ⁴¹Gi ukwuo ribe lab iYesu gu ni ri zile rilam rishi ga gu, gi ume rilam a ikugga ipar shi ga gu inyiri be sang soo bi alog ga ni. ⁴²Ni gu shi unum gu sugu wa ukyu lee aYahudawa yani, ikwagga shi ikika, nibe be nya soo iYesu gi ume.

Chapter 20

¹Gu unum gu zanna ibung itoppa, ni ukwo wa ge mub, iMaryamu iMagadaliya yaba ikwaga nya bekum nibe gu kigri igbana ge nyu ikwaga gu. ²Ni a ya para ni gu titing ka'a ukwo iSaminu iBitrus gibe awe gutarba ri iYesu biya gani, nya too bi ashi, "Be kyuo Ici gesal gugi ikwaga, dil reza ya ukwuo ribe so'u gani." ³Ni iBitrus gi awen gutarba ya nya wulu, be nya kan bi ikwaga. ⁴Gediduk ama nya para nigu titing guzing, ni awen gutarba azing a zanna iBitrus gu mel ikwaga. ⁵Ni anya lillugu ya dullu ume, nya yi gu kugri gu nghir alillin ya gi ukwuo, ni a yare kaana'u umee. ⁶Ni iSaminu iBitrus nya ba guntimi ya kaana ikwaga, ya kum gu kigri gu nghir alillin be tibi ⁷nigu kigri gri gu shi giri kyii nga ni, bere tibi bi guzing gi gu kigri gu nghir a nibe nya kanna gi ya tibi giri tog. ⁸Ni awen gutarba ri a zanna gu mel ikwaga ni nya kanna ya yii, ni a nya ma ripang. ⁹Gu mel gekar gri bere zabi iwal ri itoo ashi ari nya gu kpu ni. ¹⁰Ni be wen gutarba nya villi bi gesal. ¹¹Ni iMaryamu kyegre ga nwu ikwaga ni asaa. Gakar gri a sugu sa'a guni ni a nya lillugu guba bla ume ikwaga. ¹²Ni aya yibe lum be kii be palla gi ume iki ikii lillo, azing gupak ri kyii ni a iYesu gu ni. ¹³Be nya tou ashi, "Inya sal shiso nwo saa? Ni a nya too bi ashi, "Gushini be kyuo Icigesal mi gu, mi re zami ukwo ri be tibi'u ga ni. ¹⁴Ni a yaa ne nuu ni, nya kigli ni anya yii iYesu kyegre gi ukwo. Ni aya re za'u ashi iYesu ya gu. ¹⁵iYesu nya to'u ashi, "Inyi gesal, shi soo nwu saa? Anya ni anwu wa? Gu shini apaa ashi anwa bla rilam a, ni a nya to'u ashi, "Icigesal geshi ashi anwu kyuo ni, yaa mi ukwo ri anwu so'u ga ni, ni ami ge kyuo gu. ¹⁶iYesu nya to'u ashi, "iMaryamu." Ni anya kigli, nya nghar'u ma ni inyi Armaniya ashi, "iRabboni" ashi anyu lullu. ¹⁷iYesu nya to'u ashi, zan be piya mi, ni gi kpergri ming sang yang mi ukwo Ate kan ukwo nibe weneziri mi nyu too be ashi, aming kaa mi ukwo Ate mi gi Ate anung, Agwapan mi gi Agwapan anung." ¹⁸iMaryamu iMagadaliya ya kan'u ge too be wen gutarba ashi, "Aming yi Ici gesal," nya villi too bi ashi a ya'u anya abin'a. ¹⁹Ni anle gu num a, gi unum gu zanna gu nga inum itoppa, bewen gu tarba kugru akyii ama gu ume guda gu kuggo ribung aYahudawa, ni iYesu nya be kyeng ga caci ama, ya toshi, "Inna inshinshi ligga bi ge nung." ²⁰Ni aya nenuu ni, anya yigri bi anyi nga gi aca nga. Ni bewen gutarba be yi Icigesal ni, ni be nya lee ikol ikii. ²¹iYesu nya villi too bi ashi, "Inna inshishi legga ge anung." Ni ilori Ate a tima mi ni, nuu ni anung tima nung gu." ²²Ni iYesu ya nenuu ni, ni nya peme bi infiya na nga, nya too bi ashi, "Nung nghar Alum di gwapan. ²³Anyiri nung ga re bla nga abin abebi nga ni, bera bla bima, be yii e guka." ²⁴iToma, azing gi ume ukop nibe palla a, anwuri be zila ashi awen apee ni, a sang'u guzing gi bemba gakar gri iYesu yigri ri kyii nga guni. ²⁵Anteg nibe wen gu tarba nya tou ashi, "Andil yi ici gesal, ni a ya too bi ashi, "Ming ga re yii me ikpu ikusa anyi nga ni, mi soo ifonyi mi gi ukpu ikusa ni, mi soo gu nyi gi aca nga ni, mina mami ripang. ²⁶Ibung inna sele nibe wen gutarba shi gi ume gesal, iToma a shi gi bemba, aya guda shigi gu kugru, ni iYesu nya shi ga caci ama ya too ashi, "Inna inshishi ligaa ge nung." ²⁷Ni anya too iToma ashi, "Kunnu ma fri ni ifongying, bla anyi mi, nanna gu nying nwu soo gi aca mi, gu shini nwu ne bang anyu sang ma ripang, shi a nyu ma ripang ya." ²⁸iToma nya nghar'u ma ashi, "Ici gesal mi gi Agwapan mi!" ²⁹iYesu ya to'u ashi, Gu shini a nwu yi mi ni, anwu ma ripang? Benkyii be sha'ashi ligga gi be nyi bri bere yibi ni be ma ripang. ³⁰esu lee be zile bemag gibe mame gi lillo gunsong nibe wen gutarba nga, bembri bere wal bi gi ume ankpag iwal ri ni. ³¹Nibe nya wal anyiri ya, gushini nung ma ripang ashi iYesu Kristi, awen Agwapan, gu me gu ma ripang ni anung kum ulang gi ume ni tima nga.

Chapter 21

¹Gu kol anyiri, iYesu villi yigri rikyii nga gibe wen gutarba nga nyu gu ziri aTibariya. iLori a yigri rikii nga gu shine ni. ²iSaminu iBitrus shi gi iToma ribe zila'u ashi Awen Apee ni, gi iNatana'ilu angha akana ribung aGalili, gi be wen aZabadi, nibe zila wen gutarba iYesu be palla. ³iSaminu iBitrus nya too bi ashi, "Aming kaa mi ukwo balla ivong." Nibe nya to'u ashi, Andil ri kan ya ge nwu." Nibe nya wulu nya ka'ana akwome getuk unzing bere frie bi uluki. ⁴Nigu shiya ukwo, ni iYesu kyegri ga ayu gu ziri, bewen gu tarba re kpele bi ashi iYesu ya. ⁵Ni iYesu nya too bi ashi, "Bewenepar, nung shini ukiri nu ri ya ni le? Be nya nhar'u ma ashi, "O'o." ⁶A too bi ashi, "Nung fonno akalli gu pag iya akwomi nung ri kum izile." Be nya fonno akalli ama nya re bra bi gu talla'i ni unle ivong. ⁷Ni awen gutarba ri iYusu guggo gu ga ni ya too iBitrus kong ashi, Ici gesal ya, ni a nya lab gebli nga nigu kigri nga (ni a gu kama guni), nya kpa gi ume gu ziri. ⁸Anteg ni be wen gu tarba nya bagi ume akwomi a fefien (nibe sang bi be nung gi ge nyu guziri, gu shi ni gu milli anyi atade apalla ka'a bi ge pan) be tall akalli ge titok ni ivong. ⁹Ni gu mel ama ge nyu gu ziri ni, nibe nya yi ansegre ula gi ivong ga pan a, gi atankuna. ¹⁰iYesu nya too bi ashi, "Nung ba ni izile gi ume inyiri nung fiere gi kpergri ni." ¹¹Ni iSaminu iBitrus nya yang, ya talla alilig wulu gu ziri gu, getitog ni ivong ikikung ri ise le atade ni isog icuu ni iciya (153), ni unle ni, alilig re pegre'u. ¹²iYesu be too bi ashi, "Nung ba nung be soo anbung." Gi ume nibe wen gutarba ni alog re bra'u gu lee ikol igbana gu lirbi'u, "Ashi anyang ya?" Shini beza ashi Ici gesal ya. ¹³iYesu nya ya kyo getankuna nya ma bi, anuu ni ivong. ¹⁴Gun kri gashi gu karba gu nga unciya ri iYesu yigri rikyii nga gi be wen gutarba nga gi be wen gutarba nga gu nya nga gu kpu ni. ¹⁵Nibe soo anbung ni, iYesu ya too iSaminu iBitrus ashi, "iBitrus Awen iYahaya, anwu biya mi sellle be nyi bri le?" iBitrus nya nhar'u ma ashi, "E'e Icigesal, nwu za ashi aming biyang." iYesu ya to'u ashi, "Mire betee mi aya." ¹⁶A villi ya'u gu nga unpalla, iSaminu awen iYahaya, nwung biya mi le?" iBitrus nya nhar'u ma ashi, "E'e Ici gesal, nwu za ashi aming biyang." iYesu nya tou ashi, "Pii mi be tee." ¹⁷Aya villi ya'u gu nga unciya ashi, "iBitrus awen iYahaya, nwung biya mi le?" ni iBitrus ya re kong'u ushushi gu shini iYesu lirbi'u gu nga unciya, "Nwung biya mi," a nya nhar'u ma ashi, "Ici gesal nwu za ikwo geshi gediduk nwu za shi aming biyang." iYesu nya to'u ashi, "Mire be tee mi aya. ¹⁸Ripang, ripang, aming pa'ang, gekar gri nwu lab ge ci'ing, nung kan ukwo ri nwu ri nama gu nying alog lab gecing ma, ni a kyoung gi ukwo ri nwu ne wa'ang ni." ¹⁹iYesu ya nenuu yagu shini a yigri ilo gu kpu ri iBitrus ri lee ni gi rigam Agwapan ni. Ni aya nenuu ni, ni a nya too iBitrus ashi, lul mi. ²⁰iBitrus a kigli ni a nya yi awen gu tarba ri iYesu biya ni lul bi; a wurii a nyi ni gi ikog iYesu gakar guya ge lungwo ri abe too ashi, "Ici gesal, nyang a ri vullu ni anwo?" ²¹Ni iBitrus yi'u ni, ni a nya too iYesu ashi, "Ici gesal, shi ni anyi ukwo ri lee?" ²²iYesu nya to'u ashi, "Ami ge wa ashi a loo ge mel gu villi mi nishi foo'ng? Lul mi." ²³Iwii ya nya zigga karba beweneziri ashi, awen gutarba ri ra kpu'u ge shang, ni iYesu are ya'u iBitrus ashi awen gutarba ya ra kpu'u. "Ni ami ga wa ashi aloo ni mi ge villi ni shi foo'ng?" ²⁴Anwa shi awen gutarbaa ri a silli anyiri abin ni, anwuri a wal ni, ni andil nhar ashi isil nga shi ripang ga. ²⁵Azile abin ameme ri iYesu lee ni shi gu. Gu ga shi ashi beri wal be ge zezing ni, aming paa nga, gu lu'unyi sang gigu bra gu kyo anpag iwal'a.

Acts

Chapter 1

¹Anpag ri aming wal gu zama ni, iTiyofilos, a paa abun ri iYesu zanna gu lee ya villi lullu ni, ²nya mel umum ri be nhar'u ga pan ni. Gun timi gu she ama ge nyu gi be tarba gu bibiya nya gi ukwo Alum Digwapan ni. ³Ni a soo ipimpam ni, a yugri ri kyii nga ge lang gu gi ukwo ama, gi be mag be mame ri be nhar ni. Ibung isog inna ni a yigri ri kyii nga ge lang qu gi ukwo ama, gi be mag be mame ri be nhar ne. Ibung isog inna ni anyigri kyii nga gi ukwo ama ni a kyiele bi gi abing rigam Agwapan. ⁴Ga kar gri a sugu loo gi benba ni, ni anya yabi a she be zamb be nwo allrushelima, ni be yag isil isil ate, anwuri a too shi, Nung kong gi ukwo mi, ⁵ashi iYahaya gu sang imag a le gu salla gu lul ni inminibel, ni anung be ri lee nung gu salla gu lul ni Alum digwapan gu mel ibung ge fien. ⁶Gakar ri be shi guzing ni be nya lirbi'u ashi, "ici gesal, ga kar gri ga ni anwu ri vill a iSraila ni rigam le?" ⁷i aya too bi ashi "sang qun ming ga nung za ge kar ta gikper ri ateh a tibi gi rigbana nga ni. ⁸Gu shi nuu anung ri nhar rigbana, Alum Digwapan ga be ba gi akyii amug ne. Ga gar ga ni aning ri silli gi ume allrushalima gi ume ididuka aYahudiya gi asamanya, ka'abi amelle gu lu'unyi." ⁹Ga kar gri ici gesal iYesu ya abinri gu ni, ni be sugu bla gepan, ni be nya kyo'u gu ka'a bi gepan, ni amen nya flau gi iyii a ma. ¹⁰Ni be sugu bla ge pan ni ga kar ri a kan'u ne ga kara, be cii be palla nya be kyeng gunsong a ma gi ume alab akii. ¹¹Nya too ashe, "Anung be cii aGalili shi soo nung kyegre ga fri wi anung bla ge pan? iYesu ri a yang kyegre gafri ni anung bla ge pan? iYesu ri a yangu ge pan ni ari villi ni ilo ri nung yi'u ne ka'au ge pan ni" ¹²Gu sing amaga pan ge kong aZaitun ri ge shi gi utur alliushelima ni be

nya villi bi alliushelima, gu sing gu wula asber azing ya. ¹³Nibe mel ni, ni be nya kan bi guda ri gu shi ga pam ri be loo ga ni. Ben ba she iBitrus, iYahaya, iYakubu, iAndrawus, iFilibus, iToma, iBartalamawus, iMatiyu, iYakubu awe iAlfa, iSiman adidir gubiya ulang, ni iYahuza awen iYakubu. ¹⁴Ge diduk ama cung ri kyii gu zing, ga kar gri be soo ikol gu kyiele gi Agwapan ni gu ben ni be kyel ya siga iMaryamu Ayeh iYesu, gi be weneziri nga. ¹⁵Gu ume ibung a ni iBitrus ya nya kikyang ga caci ni be wweneziri, be nyi ni atade ni isogipalla, nya too ashe. ¹⁶Beweneziri, gu kpa gu ni wal mel, gu kri Alum Digwapan be ya gun timi ga nyu iDauda giri kyii iYahuza ni an wuri abe shi gunsong ni be nyi bri be fre iYesu ne. ¹⁷Ni a shi anyi zing gi ume andil ni a ya wu nghar utal gi ri billi nga gi ilam ri, ¹⁸(Anyi kwo ri a lelo ribung ni ize ri ale ri nga ri fera nga ni, ni gu fri a nya kpa ni ri kyii, gu fung nga ya fur gi, anang nga ya shu unyi. ¹⁹Ididuk be nyu loo allrushelima nya kong, nuu be nya zila ribung a ni rilum ama ashe "Akeldama" ashi, "Ribung najii.") ²⁰"Be wal gi ume ankpag ante iDauda, "bla ni ribung a ba agibi be zan be nwo alog a loo gi ukwo'; 'Bla ni alog kyo getol ngh gu bung rigam, ²¹gu shi ne nuu ni gu ya shi rigbana ga gu shi ni anyi gezing gezing gezing gi ume ni be nyi bri be shi guzing gi andil gu nya ga kai ri icigesal iYesu a kalla ni awuri, ga caci andil, ²²gu nya gu le gu salla gulul iYahaya kaa bi unum ri be kyoou gu gi ukwo andil ka'a bi gepan a shi anyi zing gi ume andil ka'a bi gepan a shi anyi zinggi ume andil gu silli gu nya nga." ²³Ni be nya yigri be nya palla, iYusufu anwuri be zila ashi iBarnabbas ni, anwuri be ma'u intima ashi iJustus, gi iMatayas. ²⁴nya kyiele gi Agwapan a shi, "Ici gesal, anwuza ikol ni be nyanyi, yigri ya anyi a nwu see ingi ume be nyu palla ri. ²⁵Gu shi ni a kyo ufol gi ri cii gi ukwo ri iYahuza be gire'u ya kan'u unkwo ni" ²⁶ni be nya tee gu see gi akyii ama; Gusee nya kpa gi ri kyii iMatayas ni be nya palla'u soo gi be wan gu tarba ukop ni be palla.

Chapter 2

¹Ni unum gu ba alum akii mel ni, be shi guzing gedik ama, ²ga kar ga ni gu san ga pan nigakambi ni, ya sigri gu me ge sala gi ukwori be loo gu ni. ³Ni izile kyi ni ilum ula ni shi gi ukwo ama be nya kab nya salla gi akyii ama. ⁴Ge diduk ama ya mile ni Alum Digwapan be nya luggu kyiele ni ilum gililor, Alum a mabi ngbana gu kyiele ni. ⁵Ga kar ga she ne aYahudawa ri be loo gi allrushelima ni, be lul Agwapan ba gi abung ri a shi gi itang ge pan ni. ⁶Ni be kong gu san ga ni ya cung gi ume gu nya amina gu shini ikwo ge nyang ama kyiele ni rilum ama. ⁷Ni be nya kpa be jii ni ripang; be nya too ashi, Ripang be nyi bii sang be nyi a cilili ba le? ⁸Ne ni dil koggo bi ni be kyiele gi ri lum ri be bi ya gu ni? ⁹AFisiyawa ni aMeduyawa ni aElimawa, ni aYahudawa ni akafadokiya, ume afontus ni aAsiya. ¹⁰Ume afusuyawa ni aBamfiliya, ume aMasar ni gikaa aLibiya ungang asur, ume aMasar ni gikaa aLibiya ungang asur, gi besing gi aRoma, ¹¹"aYahudawa gi nyu ma ripang gi ume aYehudawa, Upia ni aLarabawa, dil kang bi mi be paa ni alum andil giri kyii ilee ikikung ri Agwapan lee ni. ¹²Be nya kpa beji ya ligri bi be nya loo bezile ama ashi, "shi shi anyiri? ¹³mi be zila nyi le ser abin a shi, Be piara imininbel agbesa apar ya ¹⁴iBitrus ya nya gi ukop ni uzing a. Ya sag ri wii ya too a she. "Be nye aYahuda ni ididuk be nyi bri be loo gi allrushelima ni, nung za gun kri; nung kon gu kiele me. ¹⁵Be nyi bri sang gu piara ni be shiga ilori nung paa ni, gi kper gri gu dub utoola ge shiya ya gu. ¹⁶Gun kri ga shi abi ri be ya gi ukwo anyu paa ukiri uri ba ni iyowel. ¹⁷Agwapan too shi, guri shi ne nuu gi ibung amelle, mi ri shi Alum mi gi akyii ni be nyanyi ge diduk, ebe wen anung becii gi be kyiel be ripaa ukiri ubii ni, ni be wen apar anung be ri bla allalla, ni be nyi mikung a nung rile alla. ¹⁸Ne nyu gi be gen mi be kyel, gi ibung nga mi ri sullu Alum mi, be ri paa akyu ri ubii ni. ¹⁹Ame rigri abing gu kper bejii quimegepan ni be maa gu lu'unyi, beji gi ula, ni amen. ²⁰Umun ri kiyi uba umulo upen ni kigliu bjii ni umum ule ici gesal re mel ni. ²¹Guri shi anyiri a zila gi intima icigesal ni a ri kum gu kyiele mi. ²²Be nyi alsraila, nung kong gu kyuele mi. iYesu angha aNazare, anyin Agwapan a silli ni anwa gi anung gi ukwu ilee ikikung gi gu kper beji in be mag ri Agwapan alee gi ukwo nga ga caci amy, ni ilori anung ri kyii anung za ni. ²³Ni gu she ripan gu suguwa gule abung ni za gule Agwapan ni be ma'u, ni anung, gi anyi ni be nyanyi minkon, nung lab'u ni anung nya peliu. ²⁴Anwa ri Agwapan a nyungnu, gun time gu winni upii gu kpu gi anwa, guu shi ni gu ra bia gi gu bungu ni. ²⁵Nu, gu shi nga, Ami bla ici gesal gunsong mi sunubung. nia a shi gu paa gu nyi iya mi gu shi ni a ning zang be kpa bejii. ²⁶Cu shi ne nuu ikol me shi ikii rilum me lee peme ni ri nam mi ri loo gu solo ikol. ²⁷Ni anwu sang gu zigga ulang mi a ula ge pam, nwu sang gu nwo Anyi Digwapan a yi gu sha. ²⁸Nwu gu yigri mi utura ulangi ni iyii nu nwu ri mami ikol ikii gu. ²⁹Be wenenziri, ami ri kyiele ge nung ikol mi gizing, giri kyii Ate iDauda; a kpu'u be mel gikper gri. ³⁰Gushi ne nuu, gu shi ni a shi anyu paa ukiri uri ba ya ni a ya za ashi Agwapan ya silli ni isil ashi gi ume uci nga ni ari soo alog ga pan getol nga. ³¹A gu yi anya abin a ni a aya kyiele gigu nya abin a ni a ya kyiele gi gu nya Agam. Be re len bi gu gi ula pan, ni rinam nga ya re yi gi qushai. ³²Anwa iYesu-Agwapan a nyung nu'u, anwu ge diduk andil silli. ³³Gu shi ne nuu ilori be nyuunu kan bi iya Agwapan gu niAgwapan ya nghar'u isil Alum Digwapan gi ukwo Ate, anwa shi ya anyiri nung bla ya kugge ni. ³⁴iDauda re yang'u ge pan, ni a ya too ashi, ici gesal a too icigesal ne ashi "sisila gi iya mi, ³⁵ge mel ge kar gri ni mi ri kigli a nandog a ashi ukyu kyagra gi afrang ni. ³⁶"Gu shi ne nuu, bla ni ge sal alsra'ila gum ripang iYesu ri anwuri ung lab ni, agwapan a tibi gi icigesal gi Agam. ³⁷Ni be kong ne nuu ni be nya kon gu kpu gi ikol ama be nya too iBitrus gi anteg ni be wen gu tarba a shi, "Be weneziri shi ni andil ri lee?" ³⁸Ni iBitrus ya too bi ashi, "nung yigri gu kpa anung ne lee ming gu salla gu lul gi ume ningtima iYesu Agam gu shi aming kum gu kura abin abebi anung gu, ni anung ri nghar gu ma gu nga Alum Digwapan. ³⁹Gu shi isil ya gi ukwo anung gi be wen aming gi be nyi bri be shi be nung ni, ididuk amelle ni be nyanyi bri icigesal Awapan andil rizila ni" ⁴⁰Ni gu kyiele gu mume ni gu mire isil gi gu mire bi rigbana; a too ashi, "nung tin akyii a nung gi ucii Ububiri." ⁴¹Ni be nya nghar gu kyiele ni be nya le bi gu salla gu lul, gu unum a ni be nya kum gu konno ni be nyanyi ungang atade isogiciya. ⁴²Be nya ya guu song gulullu be nyu le ilam na wen gu tarba gi gu lullu be nyu le ilam na wen gu tarba gi gu cung ri kyii, gi ume gu wure atanguna gi ume gu kyiele gi Agwapan. ⁴³Gu kpa bejii kum kwo gi anung ulang, ni be nya lee abin gu kper bejii gi be mag gi be mame gi ukwo be nyu le ilam ni be wan gu tarb. ⁴⁴Be nyi bri be ma ripang ya shi guzing ni ikwo ge shi ama shi guma ga gu, ⁴⁵ni be nya leb gu kum a ma gi inyi be shi ya kab ikwo ge nya ma, gi ilo gu wa ri ikwo ge nyan ama a shi ni. ⁴⁶Sunubung be nya ni be ya gunsong ni gu wa guzing gi ume guda gulul, ni be wure betangna gi be sal, ni be kab ikyu ya gi be zle gi ume ikol ikii ni upe ikol; ⁴⁷Be ju'o Agwapan ni be shi gu kur bu gunsong be nyanyi ge diduk. icigesal ni sunubung a koo bi be nyi bri be kurbu gu funu ni.

Chapter 3

¹Ni iBitrus gi iYahaya shi gi utura gu ka'a bi guda gu lul ga kar gu kyiele gi Agwapan ga kar gu dub aciya. ²Azile nyi, a tuggo ya gu bi, be yang'u sunubung ka bi riya guda gulul ri be zila a shi asheshi ni, gu shi ni a kullu be nyanyi ri be kalla gu da gu kul'lu ni. ³Ni a yi iBitrus gi iYahaya sugu kalla gu da gu lul ni, ni anya kwuo bi guma. ⁴iBitrus gi iYahaya ya nya shiu iyii, iBitrus nya tou ashi, "bla ya." ⁵Atuggo nya bla bi, ni a paa ashi ari kum uluki gi ukwo a ma. ⁶Ni iBitrus nya to'u ashi, "aAzurfa ni iZinariya ming sang ni, ni uki ri aning shi ni, mi ri mang. Gi ume nintima iYesu Agam anyi Anazare, sing" ⁷iBitrus nya fire gu nyi iya nga, nya sag'u ga kar ga ne afra nga gi iyii gufra nya kum rigbana. ⁸Ni atuggo akagra, nya kiken gi sisug ni a nya lugu sing, a kana guda gulul gi iBitrus ai iYahaya ne sing, ne ful, ni mire Agwapan rigam. ⁹Be nyanyi yiu ni a sing ni ju'o Agwapan. ¹⁰Be kpele ashi anwa shi anyi ne loo ne kullu gi ri ya guda gulul asheshi ni; ni be nya kpa be ji gi abinri a ba ni. ¹¹Ga kar gri a sugu nung iBitrus gi iYahaya gu ni, ni be nyanya nya kunnu ukwo ama, giringan ikping iSulaimanu, ni be kper beji gu sang inang. ¹²Ni iBitrus ayi ne nuu ni anya nghar be nyanyi ma ashi, "ina nyi aIsra'ila, shi soo nung kper beji?" shi soo nung shi ya iyii, ni andil ba so'u gu sing ni rigbana andil ta gu bung ripang adil ga gu? ¹³Agwapan angha ilbrahim, gi Ishaku gi iYokubu, Agwapan angha minyeh andil ma agen tong nga'u nya vullu ni anwa gunsong iBilatus ri a wa gu nwo'u ni. ¹⁴Nung nya tong nung Anyi Digwapan ri, Anyu bung ripang, gu shi ne nuu ni aming ya too ashi be nwo nung a nyu pelle be nyi. ¹⁵Nung pel anyu mire ulang, anwuri Agwapan a nyunu gu kpu ni, andil shi be nyi isil ba gi anya abin na. ¹⁶Cu kper gri gu ume gu maripang gi intima nga, anyiri nung bla ya zau ni-gi intima ba ni akum rigbans. Gu ma ripang ¹⁷Anung ina weneziri, miza nung le ne nuu ya ume gu sang za nung le ne nuu ya gu ume gu sang za, ilo ri benyi gun song anung be lee ni. ¹⁸Ni abin ri Agwapan a ya ga nyu ididuk ni be nyu pa ukiri u bi nga ni ashi, Agam nga ri soo ipimpam, gi kper gri gu mel. ¹⁹Gu shi ne nu ni, nung nwo ikii ile ibibi anung, nung kigli, gu shini be piara nga abin abebi anung gu, gu shini ge kar gu kigli gu par gi ukwo icigesal ge ba ni; ²⁰gu shi ni be tima nung ni Agam ri begu segle ni anwa shi, iYesu. ²¹Anwa shi anyiri rigbana ga ni ge pan nghar'u ge mel ge kar gu villi ni ididuk abin ni abin ri Agwapan a ya gu kukor nga Digwapan nga ni. ²²Imusa ripang too a shi, ici ge sal Agwapan ri segle nung azile anyu pa ukiri u bii ni ami ni gi ume ni be wen aziri anung. Nung ri kong uki ri ari ya nung ne. ²³Guba shi ashi anyiri a ga be re kong anyu paa ukiri ubii ri ni be riwinni'u gu gi ume ni be nyi nga. ²⁴E gediduk be nyu paa abinri ri a bii ne gu nya gi isamaila gi benbri be ba guntime nga ni, be kyiele ya telle inyiri ibuntime nga ni be kyiele ya telle inyiri ibung a. ²⁵Anung ba shi be wen na nyu paa ukiri u bii ni ben bri aming silli ni ben bri Agwapan alee gi be ka'a anung nei, ilo ri a yaa Ibrahim ni, Gi ume ucing ididuk be lum gu lu'unyi ri kum ben kii be sha'ashi. ²⁶Ni Agwapan a nyugnu agen nga ni, gi ukwo anung ni a yu tima'u gu, gu shi ni a ma nung be kii be sha'ashi gu shi ni a ma nung ben kii be sha'ashi gu kiggli ni a ma nung ben kii be sha'ashi gu kiggli ni kwo ge aning anyi anung gi ile iki ibibi nga.

Chapter 4

¹Ga kar gri ibitrus gi iYahaya sugu kyiele gi be nya yi ni, be nyi gunsong gulul gi be nyi gunsong ama ri be yag guda gu lul ni gi asadukiyawa nya wulu bi ma. ²Be le ikol ibibi gu shini iBitrus gi iYahaya be lullu be nyi abin iYesu ni be paa gu nya nga gu kpu. ³Be nya frebi ya kugru bi ge mel ge shiya, ni anle gu wu lee ni. ⁴Ni be nyanyi be mane be kong gu tuma ni be nya ma ripang be shi ni be cii atade isog icuu ba ya maripang. ⁵Ni ukwo shiya ni, ni be nyi gunsong a ma, ni be nyi ama, ni be nyu wal nya cung giallrushalima. ⁶iAnas anyi gunsong gulul ale, shi ga gu gi ikayafa, ni iYahaya ni Iskandari, gi gediduk ucii anyi gunsong gulul ale. ⁷Ni be ba ni iBitrus gi iYahaya ga cicii ama ni be nya lirbi bi a shi. "Ri ning rigbana ga, ta gume ining intima nung le ne nuu?" ⁸Ni iBitrus, ni gu she ni Alum Digwapan, ya too a shi, Aming be nyi gunsong gi be nyi ninkung ni be nyanyi, ⁹Gu ge shi ashi andil gunbi ni anung lirbi ya gushi ilam ishishi ri be lee anyu sang ulung ri be le neni anyi ukwo a gum ulang ri nam le? ¹⁰Bla anung gi ididuk be nyi alsra'ila, nung za gun kri, ume nintima iYesu Agam allazare anwuri nung lalo ni, anwuri Agwapan a nyungnu gu kpu gu she nga ni anyi ukwo ri a kegre gunsong anung ge lang gu. ¹¹iYesu Agam ya shi igban ri anung be nyu nanna tong nung, mi be nya so gi giri kingho gu via'na ¹²sang ikwo ge ning ge ning anyi ni be kurbu gu funnu gu, ni kwo inzile intima ri be ma gi iteng ge pan ni, gi ume ni be kum gu funnu. ¹³Nu be yi ikol igbana iBitrus gi iYahaya ne be nya kpele ashi be nyi ba be nwu sang kpelle ni ni ribung be fre bi ni be nya villi bla ya kpele a she iBitrus gi iYahaya be'be shi gi iYesu. ¹⁴Ni gu shishi ashi be bla anyi ukwo re be langna ni anwa gi ben ba ni, ni be nya tag abin gu lee. ¹⁵Ni be wulu bi gi be wan gutarba iYesu guda ge ta'ana ne'ni be nya pa'a gung ma. ¹⁶Be nya too a shi, "dil ri lee ne'ni gi be nyi bri? Gu sang innang ilam gu kperbeji i ba gi ukwo ama, ni ididuk be nyu loo gi allrushalima za, za ni andil sang ya ni rigbana gu nagra gi. ¹⁷Ni gu shi ni a zang be ya gunsong gu zigga gi ume ni be nyanyi, bla ri ma bi ge nyu rigbana be zang be konno gu kyiele ge alog gi ume intima ba." ¹⁸Be nya zila iBitrus gi iYahaya nya mabi inor gu shini be zang be konno gu kyiel ta gu lullu kwo ge fien nin intima iYesu. ¹⁹Ni iBitrus gi iYahaya nya nga bi ma ashi, "Gu shi gu shu'ushe ya unsong Agwapan dil teenung ri kyii sele anwa ri nung lab'u ni. ²⁰Andi sang ya gu bra gu nwo gu kyiele giri kyii a bin ri dil kang ya yii ni. ²¹Gun timi gu shi ni be ma ibitrus gi iYahaya ge nyu rigbana ni, ni be nya nwo bi, be kan bi. Ni gu shi ni be re bi gu inpiya gu ni, ni ididuk na nyanyi ju'o Agwapan ni abinri a ba gri ni. ²²Anyi ri a kum ile gu kpa beji gu langna sini a sele be mele isoginna. ²³Ni be nwo bi ni, iBitrus gi iYahaya nya ba bi ume ni be nyi ama nya paa bi uki ri be nyi gunsong gu lul be kakung gi be nyi ming kum be ya bi ni. ²⁴Ni be kong nennu mi, ni be nya sag awii a ma ge Agwapan ny a too a shi, "Icigesal, anwu ri anwu lee ge pan gi gulu'unyi ni riya ni ukiri u shi gi ume ama ni. ²⁵Anwu ri gi ukwo Alum Digwapan ga nyu ate andil iDauda agening too a shi, 'shi soo begyu ri nya benang nu, ni be nyanyi paa abin abel gi ikol ama?" ²⁶Be gam 'gu lu'unyi be cung akyii a ma, aung be nyi, gunsong ama a kyii a ma, anung be nyi gunsong ama be cung gu shini rifini gi ici gesal, gi Agam a ma. ²⁷Ripang, iHiridus gi iBuntus iBilatus, guzing beggu ni be nyi aIsra'ila, ya cung gi utong nga gu shini be le gutang gi agen angha Digwapan iYesu, anwuri be tuggu'u ri pep ni. ²⁸Be cung gu shini be lee ukiri gu nyining gi abin ikol gu tibi gu ri ba ni. ²⁹Gikper gri, icigesal bla ge nyu rigbana ama, nung ma be gen gu paa gu kyiele'ng ni gusang kpa beji. ³⁰nanna anying nwu langna nung ma be mag gi abin gu mire ribung gi ume nintima agen digwapan iYesu." ³¹Ni be kol gu kyiele gi Agwapan ni Anyi loglo, ni Alum Digwapan ya be shi gi ben ba ni be nya lugu paa gu kyiele Agwapan ni ikol Igbana. ³²Gu cung gulee ri bema ripang ni ashi a ma shi guzing ni akyii ama shi guzing; ni alog ama re tou ashi gukum mi shi umi ya gushinnu ne ikwo ge shi a me shi uzing ya. ³³Ni rigbana rile gu nya iYesu icigesal gu kpu ni, upe ululle nya shi gi akyii ama. ³⁴Alog ama re tag u uluki, be nyi ribung gi besal nya libi gu ya ni ikilli ukyiri be leb gu ³⁵ni be nya ba ni ikilli gunsong ni be wen gu tarba. be nya kab be nyi ma gu gi ilo guwa apang. ³⁶iYusufu, anwuri be wen gu tarba zila ashi iBarnabas ni (ashi anyi ikol igbana) angha abawi, anyi atsibiri aKubrus, ³⁷a shi ni ri bung ni a nya leb gi gu nya ba ni ikilli gunsong ni be wen gu tarba.

Chapter 5

¹Mi azile nyi ri be zila ashi iHananiya gi akyel nga iSafiratu, ya leb ribung ama gu, ²iHananiya ni nya nelle izile gi ume ikili ribung a (ni gu za akyel nga). ni benya ba ni anteg ikilli gunsong ni be wen gutarba. ³iBitrus ya too a shi, "iHananiya shi so agam nincagra mile ikol, mel gu shini anwule Alum Digwapan rila? Gu shini anwu nele izile ikilli ribung gu. ⁴Ga kar gri nwu ne leb ribung a guni sang nwo ya le? Ni anwu leb gi guni sang unwo ya le? Shi soo anwu gu paa ilo abinri gi ume ikol? sang be nyanyi ni anwu wa bi rilal, Agwapan ya." ⁵Ga kar ga ni gu kong ne nuu, iHananiya nya kpa gi ri bung nya talla gifiana gukpu. Be nyi bri be kong iyal a ni ribung nya frie bi gekinkang. ⁶Be wenepar nya be kanna ukum nga, nya wulu ni anwa gu unyi yagelang. ⁷Gu sele ni gu dub ri ciya ni, ni akyel nga nya ba, gusang za ukiri uba ne. ⁸Ni iBitrus ya tou ashi, "ya ni ta amang ni anung leb ribung a gu?" Ni anya nghar'u ma ashi, ne nuu ya." ⁹Gakar ga ni iBitrus nya tou ashi, Shi soo anwu gi aci ing mag Alum Icigesal? kong gu sing na nyi bri be villi gi ukwo zirbi aciing gi ri ya guda, be ri kyoung gi kper gri." ¹⁰Gakar ga ni a nya kpa gunsong nga, nya talla gifiana nya kpu'u betwenepar nya be kum ni a gu kpu'u, nya ge lang'u gi utur acii nga. ¹¹Ni ribung nya fre be ni gu da gu lul gi be nyi be kong anyiri abin a ne. ¹²Abin a milli gi gu kper bejii be mame nya bii be nyanyi, gi kper bejii be mane nya bii be nyanyi, gi ni be wen gu tarbaa. Ge diduk a ma be shi ga guzing gi ikping iSulaimanu, ¹³Be yare kum bi anyi iko igbana gu cung rikyii gi ben ba; ni be nya shi ni be jii ge kinkang gunsong na nyanyi, ¹⁴Be mel ni be kurbu gu koo gi be nyu ma ripang, unle ni be nyi, be cii gi be kyel, ¹⁵ni be nya kyou be nyu sang ulang a ya kan bi ge nyu utura gu, ni be nghalla bi gi pan ikwo nanna gi ikyu nanna gu shini iBitrus ge ba gu silli ni ta iwiwil nga ipiya be zile ama. ¹⁶Be nyanyi nya bi gi itong gi angang gi allrushelima, ni be shene incagra gi anan a ma ni, ni be nya langna ni benba gediduk. ¹⁷Ni anyu lul gunsong ale ya nya gi be nyi bri be shi genwa ne (be wen gulul a sadukiyawa; benya shi ni rifime giripang ¹⁸ be nya frie be wen gutarba ya fullu bi ga sal ge sira. ¹⁹Mi ge tug a ni alum akiici gesal ya kri anya ge sal ge sira ya wiri ni ben ba gi unyi, ya too ashi, ²⁰"Nung sing mug ga kyeng gi ri guda gu lul nung paa benyanyi gu kyiele ulang." ²¹Ni be kong ne nuu ni, ni be nya kan be gesal gu lul ga shashiya nya lee gu lullu. Ni anyu gusong gu lul gi be nyi nga yanya zila gu cung gi be nyi alsraila be nya wulu ya ma ge nyu rigbana, be wulu bi ni be wen gu tarba a. ²²Ni be nyi ilam a ni be kan bi gesal gesira ni yare kum bi alog guda ge sira a, be nya villi be ya bi, ²³"A shi gesal ge sira shi gu kugru gi be nyu bla kigri ga nyu ri ya ni andil kanna ni, andil re yiya alog gi ume." ²⁴Gi kpeg gri ne be nyi gunsong guda gulul gi be nyi gunsong gu lul be lee be kong iwii, be nya lirbi a shi shi ni anyiri ri ba gu. ²⁵Ni alog ya nya be too bi a she, "Be nyi bri nung funno gi ume guda ge sira ni be shi ge fra gi ume guda gulul be sugu lullu be nyi." ²⁶Ni any gunsong gu guda gu lul ya kanu gi be nyi ilam nga ya ge ba ni ben ba, gu sang gu sang inkom, guting gu shi ni be nyanyi ta'a bi. ²⁷Ni be ba ni ben ba ni, ni be nya tibi bi gunsong be nya taana, anyi gunsong gu lul ale nya lirbi bi, ²⁸ashi "andi sang ma ning ge nyu rigbana ni rigbana gu shini nung zang be lullu gi ume nintima ri le? Ni gi kper gri nung mile allrushelima ni gu lullu aming, mi aming wa gu shini bejii anyi ukwo be sigri gi akyii andii andil." ²⁹iBitrus gi be wen gu tarba nya nga bi ma ashi, "Rigbana ga ri tee Agwapan rikyii ma sang be nyanyi. ³⁰Agwapan agha nin ci andil a nyugnu iYesu, anwuri nung pel ni, gu gigga ga pan ginkyii ni, ³¹Agwapan nya ma'u rigam nga gu nyi iya nga, gu shi mi a shi agam gi anyu funnu, a ma alsraila gu kigli gi ile ibibi gi gu jilli abin abebi gu. ³²Andil shi be nyi isil ba gi anyi ri abin a, ne nuu Alum Digwapan, anwuri AGwapan a ma gi ididuk in be nyi bi be tee rikyi gi anwa ni." ³³Ni be nya ta'ana be kong ne nuu ni ni be ya nya be nang ni ripang, ni be ya nya wa gu shini be pelle be wen gu tarba. ³⁴Ni azile anyi aFarisiyawa ri be zila a shi iGamaliel, anyu lullu ya agha iwur anwuri gediduk be nyanyi mire'u unle nga ni, ni a ya nya ya ma ge nyu rigbana a shi be wulu ni be wen gu tarba gi unyi ga kar ge fien. ³⁵uia nya too bi a shi, "bla geshinshi uki ri nung wa gu lee be nyi bri ni. ³⁶Gi ibung gun timi alog anyi nintima iTudas a ba ya be kyo rikyii nga ulukii nga ulukii, be ni ungang a tade a naa ba be lulu ni be gu be pelu ni be nyi nga ge diduk nya muru bi, alog re villi gung uyal a ma. ³⁷Gung timi ama ne, be nya le azile nyi nintima iYahuza angha ahalili anwuri gi ibung gu lee gu palla, a be ba ya tal be nyi gi be mame gu, anwa gu bung'u, ni be nyi bri bega lul'u ni nya muru bi. ³⁸Gu shi nuu ni nung nwo be nyi bri, gu ga shi ashi gu wa gu lee a ma ta abin gu lee ma ga shi gu nga rinyenyi ni be ri bong bi. ³⁹Ni gu ga shi a shi a bi gi ukwo Agwapan ya ni nung sang nung gu bra gu bong bi gu; gu zang be shu a shi nung le ri nendug gi Agwapan" ni be nya nghar. ⁴⁰Ni be zila be wen gutarba a gi ume ni be nya dibba bi, ni be nya ma bi ge nyu rigbana a shi be zang be rilli be lullu gi ume nintima iYesu, ni be nya nwo bi be kanbi. ⁴¹Be nya wulu gi ume gu da gu ge ta'ana, ni ikol ikii gu shi ni be kpa gu soo gu kyii unyi ikii gu intima. ⁴²Be kol ni sunubung be sing bi gu da gulul, belul gi be sal sal, ni be dam ni be lullu gu sang nwo ashi iYesu ya shi Agam.

Chapter 6

¹Gi ibung ga, unle nibe wen wen gu tarba ya gumsong gu koo, ni aYahudawa ri be loo gi ribung attalenawa nya luggu nyinna giri kyi aYahudawa aIsraila, gushi ni be re kpiri bi abin ni be kummu a ma, ni gu kab iya ri be lee sunung bung ni.²Be wen gu tarba ukop ni be palla ba nya zila gucung nya too bi ashi "Gu re kpa gi gu shi ni andil kana ilam gu kab aya.³Gu shi nuu nung segle be weneziri, be bla bi ni ulup, ni gu shi ni alum ni gu za ni za, ni be nyi bri be see be lee ilam ri.⁴Ni andil ri ya gunsong ni gu kyiele giAgwapan ni gu le ilam iwii."⁵Gu kyiele ama gu shini be nyanyi ikol gekinkang. Ni be nya segle Istifanus, anwa shi anyi shi ni ripang ya gekinkang ni iNikanai, ni iTiman, ni iBarnibas, di iNikolas, anyi Antakiya a wuri a sili ayahuda ni.⁶Be nyu lul nya yigri be nyi bri gunsong ni be wen gu tarba a, ni be nya lee bi gu kyiele gi Agwapan ma ya talla bi anyi gi akyii ama.⁷Ni gu kyiele Agwapan nya zigga; unle ni be wen gu tarba nya konno gi allrushelima, be nyi gunsong gu lul be ngha aYahudawa ge kinkang ya ma ripang.⁸Ni Istifanus, shi ni upe niri gbana, ya luggu lee ile gu kper bejji ni be mag gi ume ni be nyi.⁹Ni be zila nyi bri be wulu gu zile guda gu lul ri be zila ashi guda gulul ni be nyi gu shi ge ser ni ben ba shi aKuramiya gi aLskandariyawa, ni be zila nyi gi ribung aKilikuya gi Asiya. Ben ba be nyi bri be lee innag gi Istifanus.¹⁰Ni be nya re bra bi gu kyen ni gu za Istifanus kyiele gu ni.¹¹Gi imele in be nya sil be zila nyi ashi be ge too a shi, "Andil kong ni Istifanus kyiele rilal giri kyii iMusa gi Agwapan."¹²Ni ge nya sil be nyie, gi nin gunci ni be nyu wal be nya tilla Istifanus ga, nya frie'u, nya ba ni anwa gunsong na nyata'ana.¹³Ni be nya ba bi ni rilal gu kyiele a shi, "Anyi kwo ri be mel unbii a re nwo'u gu kyiele inending giri kyii a re nwo'u gu kyiele inendug giri kyi ukwo Digwapan gi geta'ana."¹⁴Andil kong'u, ni alee a shi, iYesu angha allazarat ri muru ukwo ri ni shuele ipara andil ridil ligga gi ukwo iMusa ni."¹⁵Ge diduk be nyi bri be nya yi ipe iyii ngha ni gu ngha alum asheshi ni.

Chapter 7

¹Ni anyi gu lul gunsong ale nya too ashi, "anyi ri abin ripang ya le?" ²Ni Istifanus ya nghar'u ma ashi, "Ina weneziri gi ningteh, nung kong ne, Agwapan angha rigam a yigri rikyii ngha gi Ate andil Ibrahim ni a shi gi ribung aMesofotaniya, ni are loo gi ribung aHarani; ³A to'u a shi, 'nwo ribung gi ucing, nwu kan ribung ri ami ri yigri ni." ⁴Ni aya nya nwo ri bung aKaldiya ya be loo gi attaram; gu fa, ga kar ri ate ngha ni, ni Agwapan nya zila'u kannu ribung gri nung gi ume ni. ⁵Agwapan ga re ma'u ribung ri ari ligga gu ni ga tar a, kwo ta gi nghu tibi ibili afra ngha ga gu. Ni nya silli'u-ni a sang kum ugi bii ne-un wuri ari ma'u ribung gu ligga gu ni anwa gi ucii ngha gum timi ngha. ⁶Agwapan ya kyiele gi anwa ne ni, ashi ucii ngha ri kan kusing giri zile ribung gri ri sang gi ri ma ni be nyi ribung ga ri mabi inpia ni be soo gi rigen ni be soo nung gi rigen nibemele atade anaa. ⁷Ami ri le be nyi bri be soo nung gi rigen a ni ge ta'ana; Agwapan too ashi, 'Be ge kol ni be ri wulu gi ribung ga be lul ni gi ukwou.' ⁸Agwapan a ma Ibrahim isil agbala, Ni Ibrahim ya bi Ishaku ni a nya le'u agbala gi unum un ninaa; Ni Ishaku ya bi iYakubu, iYakubu ya bi nin incii ukop ni be palla. ⁹Ni be weneziri iYusufu ya le rifini aweneziri a ma be nya leb'u gu a ga le rigam gi aMasar. Ni Agwapan ya shi gi anwa. ¹⁰Ya winni'u gu gi ididuk gu kil gri beweneziri be lab'u ma ni, Agwapan nya ma'u bejii be kii ni guza gunsong iFirauna, agam aMasar gi ididuk gu kum ngha. ¹¹Ni iyang nya kpa gi ribung aMasar gi ri ngha aKana'na, be nyu biri ya nya piya bini gu sang ikyu ya. ¹²Gakar gri iYakubu kong a she anya shi gi ribung aMasar ni, ni a nya zanna gu tima nin cii andil. ¹³Ni be kan bi gu ngha unpalla ni, ni iYusufu nya yigri rikyii ngha gi be weneziri ngha; ni ga kar ga ni iFir'auna kpele be weneziri iYesufu. ¹⁴iYusufu tima beweneziri ngha a shi be ba bani ate ama iYakubu ni gu kum ngha ni be nya sal a gi aMasar, Ge diduk ama be nyi isog itoppa ni be cuu ba. ¹⁵iYakubu nya kan'u ge loo gi aMasar, anwa gi ucii ngha be mel ge kar gu kpu ama. ¹⁶Be nya kyo'u bi kan bi aShekem nya lang bi gi iKugga ri Ibrahim be leb ni ikilli a azurfa gi anyi ni be wen ittamor gi a shekem ni. ¹⁷Ga kar gri Isil Agwapan inyiri Agwapan be ya Ibrahim i nyu mel ni, be nyanyi nya konno ya biri gi ripang gi ripang gi aMasar, ¹⁸ni be nya shi ni azile agam gi aMasar anwuri a re za'u iYusufu ni, ¹⁹Agam a nya lel be ka'a andil nya le bi rifen ge shini be nwullu be we be wee ama gu shi ni be ra nwo bi gi be lang. ²⁰Ga kar ga ni be bi iMusa, awen azam ya ni be nya bung'u ge mel ipen iciya ga ga sal ate ngha gi inele. ²¹Ge kar gri be ta'u gu ni awe ifir'auna nya kyo'u ya bung'u ni awen ngha ni. ²²Be nya lullu iMusa ididuk gulullu gu ngha aMasar; a be kan anung gu kyiele gi ilam a ngah. ²³Ge kar ri a mel be mele Isogina guni, ni a ya tibi gu shini a kan be weneziri ngha, aisrailawa gusing. ²⁴Ni anya yi mi be kii a zile nyi alSra'ila unyi, iMusa nya wel anyi ri be mug ga ni nya pel a nyi aMasar a: ²⁵gu pa iMusa ashi be weneziri ngha ri kpele ashi Agwapan ya wel bi gu ge shi! be re kpele bi. ²⁶Ni ukwo shiya ni ne nya yi ni be zila nyi alSra'ila sugu kong gi be zile ma, a kong gu kab bi, ni a nya too bi ashi, be nyu lullu, nung shi be weneziri ba gu; shi soo nung kong gi be zile nung? ²⁷Ni anyi ri a shi gi ri bii ni nya zinni iMusa, ya too ashi, 'Nyan nanang gu shi gunsong ta anya ta'ana gi ri kyii andil? ²⁸Nwu wa gu pel mi ya le ilori anwu pel anyi aMasar a gunle ni le? ²⁹Ni gu kong nenun ni iMusa nya ting'u ya ka'u ribung aMidinawa, ni anyu ting ulura ni. Kufa ni a bi be wen cii be palla gu. ³⁰Gu sele be mele isog inaa, ni alum akii na ba ukwo ngha gi ume ge lumu, gi utur gekong asinai, gi ume gi ume ge lumu, gi utur gekong asinai, gi ume ilum ula ga lumu. ³¹Ga kar ri iMusa yi ula ni a nya kpa beji, ni a ya nya kunnu gu shi ni a yi genshishi, ni a nya kong riwii icigesal lee ashi, ³²'Aming shi Agwapang a ngha ni incing, Ibrahim, gi Ishaku, ni a ngha iYakubu.' iMusa kong ribung gu shi ni a re villi bra'u gu sag iyii ya bla. ³³icigesal nya to'u ashi, "kama atigan'ng gu, ni ukwo ri anwu kegre ni ukwo Digwapan ya. ³⁴Gu sang innang aming yi ipinpam ri kong gu curu ama, gu shi nuu ni aming ba mi be funnu bi, gi kper gri ba, a mi timang gi aMasar. ³⁵An wuri ya shi iMusa ri be tong bini, ni gu too ashi, Nyan namang a nyi ge ta'ana ta gu shi gunsong andil? Auwa shi anwuri Agwapan a tima bi ma a be shi gunsong gi afunnu. Agwapan a tima'u gi anyi alum akyii gu shi ni ayi ga lumu. ³⁶Gun timi be mag gi ile gu kper bejii gi lillo gi aMasar gi aBaharmaliya ni, iMusa nya winni bi gi aMasar gi ume ge lunu ga kar gri be le gusing be mele isog inaa ni. ³⁷Anwa shi iMusa ri a be too be nyi alSra'ila ashi, ici gesal ri nyungnu nung ni gi ume ni beweneziri anung. ³⁸Awuri ya shi anyiri a shi guzing gi be nyanyi ga lumu ri. Gu ume gu shi gunsong a lum akii a kyiele gi anwa ga kong asinai. Anwuri ya shi anyiri a ma ya gukyiele Agwapan a lang ni. ³⁹Awuri ya shi anyiri nin icii andil be tong bi gu teu rikyii ne, be nya winni'u gu gi ume ama, be nya tibi gi ikol ama be ri villi bi amasar. ⁴⁰Ga kar ga ni be too iHaruna ashi, ale bi agwapan rilal ri ari yan bi gunsong ka'a bi amasar ni. Ni iMusa ri a winni ya gu gi aMasar ni andil re za ya ukiri u ba'u ni! ⁴¹Ni be nya viana awen inag gi ibung a nya ba agwapan rilal gu mire, be nya le gufung gu kii ni ukiri anyi ama a yalla ni. ⁴²Agwapan nya mabi gu le rigen amar ge pan, ilori gu shi giwal gi ume anpag iwal ni be nyu pa'a ukiri u bii ni, 'nung ma mi gu ma inam ge lumu ri be waa ni gi be mele isogi'naa bri ga lumu ina nyi alSra'ila? ⁴³Nung nghar gu da gu lul amolek gi amar agwapan ni arafen, gi ikyiri nung yalla gu shini nung lul bi: gu shi ni a ni ri kywo nug rigan ge mel gunsong ababila. ⁴⁴Be ka'a andil shi ni gu da gu ngha gu lul gu yigri gi ume ge lumu, ni ilor ri Agwapan a mage nyu a rile gakar ri a kyiele gi iMusa ni, ashi ale gi gu shi ilori be

yigri'u ni. ⁴⁵Gun kri ga shi gu da ngha gu lul ri be ka'a andil be ba gu ba gu ni, ga kar iJoshwa. Anyiri ba ga kar gri ge nhga ribung ri ngha ni be nyi bri Agwapan a be daa gunsong ni be kaa andil ni. Ne nuu ni gu shi gu be mel ibung iDauda, ⁴⁶anwuri a kum gushi ni be ji be kii gu ukwo Agwapan; gu shini a viana guda gulu gu shi Agwapan angha iYakubu. ⁴⁷Ni iSulaimanu ya viana gesal Agwapan. ⁴⁸Ni Anyi rigam re lo'u gi besal gu viana ni anyi, ni nyu paa uki ri ubii ni yani. ⁴⁹Gepan shi getol rigam mi ga, gu lu'unyi shi ukwo tirbi afra mi ya ining ilo gesal ni anung ri viana mi ma? Icigesal ya lirbi ta uning ukwo ni ani ri peme ga gu? ⁵⁰Sang anyi mi ya lee anyiri le?⁵¹"Anung be nyi ri kyii rigbana be nyi ikol gu sang agbala ni atong gusang kuggo, sunu bung nung le rifini gi Alum Digwapan, ni anung le abin ri be ka'a nung be le ni. ⁵²Aning a nyu paa abin ri a bii ni be ka'a any re soo bi inpinpam? Be pelle e nyu paa abin ri a bi ni ben bri be zanna gu ba anyi ripang ri ni, ni anung nya shi be nyi bri be vullu ni ani gi gu pel me ni, ⁵³Anung ba shi be nyi bri be ngha ge ta'ana ri be lum be kii be man ni anung ya re lul ngha bi." ⁵⁴Ni be nya ta'ana be kong nu ni, ni ikol a ma ya bong ro'i ni ripang, ni be larba aziri ni innedug ni ripang, ni be larba aziri ni innedug gi Istifanus. ⁵⁵Ni anwa ni, shi ni Alum Digwapan, ni a nya sag iyii ngha gepan, ya yi rigam Agwapan; ya yi iYesu Kyegre gu nyi iya Agwapan. ⁵⁶Ni Istifanus ya too a shi "Bla, ming bla gepan ge kri ni awen anyenyi kegri gu nyi iya Agwapan." ⁵⁷Be nya ta'ana ya sag riwii giri gbana, nya soo ica, nya sogro atong ama, be nya fla'u gediduk ama. ⁵⁸Be nya wulu ni anwa guntimi utong, nya taa'u ni igbang, gu silli ni be nya kam a kigri a kakung ama ya tirbi gunsong azile awen apar ri be zila'u ashi iShawulu ni. ⁵⁹Gakar gri be sugu taa Istifanus gu ni ni ya zila ni a lee a shi, "Icigesal Iyesu, nghar ulum me" ⁶⁰Ni a ya nya liluggu ya sa riwii gi ri gbana, a shi, "Icigesal, zang be bla abin abebi ama" ni a ya ne nuu ni ni a nya kpu inna.

Chapter 8

¹iBulus nhar gu kpu nga. Gi unum a ni impiya rigbana nya lugu nyiere gi guda gulul ri gu shi gi aUrushalima ni, ni be nyu ma ripang nya zigga gi ume itang aYahudiya gi aSamariya, mi be wen gu tarba ni be nwo. ²Be ni bri be ma akyii ama ni nya lang Istifanus ni be nya sa'u. ³Ni Ishawulu nya le guda gulul rifen gi ripang, a be kalla be sa'asal ne tal be nyi be cii gi be kyiel, ne kugru bu gu da ge sira. ⁴Ni gu shi nuu be nyu ma ripang ri be zigga ri be kan bi ya ge sugu le gudam gu kyiele. ⁵iFilibus nya kanu aSamariya ya ge paa iyal Agam. ⁶Ni gu cungni be nyi be kang nya yi be mag ri iFilibus le ni, ni be nya villi ni amina ama gediduk ama gu shi ni be kong uki ri a pa'a ni. ⁷Gu shini alum abebi wiri bi gi ume ni be nyayi gi be mame ri be kuggo'u ni be saa ni ica, betuggo ni be nyi gi be mame gibe nyu sang afra nya langna bi. ⁸Ni be nya gu fung gu kii gule gi utunga. ⁹Ni be shi ni azile nyi gu ume utong a ri be zila ashi isiman ni, anwuri gu zanna a re shi anyu lul agwapan rilal ni a le ile gu kper bejii, ni ale be nyi aSamariya abin a kekung, ga kar ri a suka zila rikyii nga anyi shi ni ulup ni. ¹⁰Ge diduk be nyi a Samaruya, be kung gi be wen, be kuggou, ni be lee a shi, "Anyi ukwo ri ya shi rigam Agwapan ri anwuri be zila a shi anyi rigam ni." ¹¹Be kuggou, gu shini a gu moo ne lee bi abin gu kper bejii ni ile gu sarba nga. ¹²Ni be le gu maripang ni gu dam ri iFilibus a le gi ri kyii rigam Agwapan ni intima iYesu Agam ni, ni be nya le bi gu salla gu lul ge diduk ama be cii gi be kyiel. ¹³Anwa iSaminu ri kyii ngba ma ripang. Ni be le'u gu Salla gu lul ne ni a nya ya gunsong ni gu lul iFilibus, ni a yi be yigri bi be mag ni ile ikikung ni, ni a ya nya kpa bejii. ¹⁴Ni be wen gu tarba ri be shi gi auru shelima kong iyal a shi asamari nga gu kyiele Agwapan ni, ni be nya tima bi ni iBitrus gi iYahaya. ¹⁵Ni be mel ni, ni nya kyiele gi Agwapan ni ban ba, gu shi ni be nga Alum Digwapan. ¹⁶Ni ga kar ga, Alum Digwapan sang sigri gi girikyii ama ni; be le bi gusalla gu lul ya gu gi ume intima Icigesal iYesu. ¹⁷Ni iBitrus gi iYahaya nya talla bi anyi ama, ni be nya nhar Alum Digwapan. ¹⁸Ni iSiman ayi be mire Alum Digwapan gu tallla anyi ni be wen gu tarba ni, anya mabi illi. ¹⁹Ya too ashi, "nung mami rigbana gu, ni ami, gu shini anyiri aming tulla'u gu nyi ni a nhar Alum Digwapan." ²⁰Ni iBitrus nya to'u ashi, "aAzurfa nghan bungi gi anwo, gu shini anwu shi gi ume ikol ashi nwu ri shi ni gu ma icigesal ni ikiili. ²¹Nwu sang ni utal gi abin ri, ni ikol sang'i guzing gi Agwapan. ²²Gu shi nenuu nwo ile rifen'ng ni anwu kyiele gi Agwapan gi icigesal, gu shini a ge nya ni a jili ile gu kpang gu wa ikol'ng. ²³Ni aming kpele anwu shi gi ume gu bong ulang ni ume gu lab ikol." ²⁴iSiman nya nga ashi "kyiele gi Agwapan gu shi ni, gu shi ni ulu ki gi ume abin ri nwu paa ri ni aba ni a mi." ²⁵Ni iBitrus gi iYahaya be silli nya paa gu kyiele ici gesal ni, be nya villi be aUrushelima; gi utura, be ya le gudam gi be wen itong aSamariya ga mame. ²⁶Gi kper gri ni Alum icigesal nya kyiele gi iFilibus ashi. "Nyinnya num kan ate kyi ni utura ri ushi gi iten ni aUrushelima kaa'u aGaza" (utura ya shi gi ume igirku). ²⁷Ni a ya nya kan'u. Ni azile nyi ri a wulu gi attabasha ni, anyi ale ya ni rigam rile gi itan akandakatu, Gisoroniya attabasha. Anwa bing rigam gediduk gu kum mi. A ba aUrushalima gu shi ni a be le gulul. ²⁸Gu nyu villi'u ne loo ga pan akeke ikaba nga, ni a palla iwal Ishaya any paa ukiri u bii ni. ²⁹Ni Alum nya too iFilibus a shi, "kan utur akeke ikaba ya" ³⁰Ni iFilibus ya nya ni gu titin ya kurn'u, ni a ya kong ni a palla iwa iShaya a nyu paa ukiri a nwu palla ni le? ³¹Ni anyi aHabasha nya too ashi "Aming ri lee neni aming kpelle, gu sang shi ni alog shi ge ne? "Ni a nya kwou iFilibus a kana ume akeke ikaba a sisila gi anwa. ³²Gun kri gun ka shi iwal ri anyi attabasha sugu palla ni, "Be kan bi ni anwa ni getee ri be kaa bi ukwo wa ni gelinlang, ni awen ge tullu gi anyi ni be nyu libi gu, are rigi'u. ³³Gi ume gu lalla nga be le'u geta'ana gu sang ripang nyan ba paa iyal izam nga? Gu shi ni be kyuu ulang nga gu gi ulu'unyi". ³⁴Ni anyi alle ya lirbi iFilibus, a shi "Aming kullu'ng. Ya mi, anyang ni anyu paa ukiri ubii ni kyiele gu? Rikyii nga, ta azile nyi giri tog?" ³⁵iFilibus nya lugu kyiele, gri ri kyii ankpag Ishaya, ni a nya le'u gu dam giri kyii iYesu. ³⁶Ni be sugu sing gi utura ni, ni be ya be ya be mel ge nyu gu zile gu ziri; Anyi alle nya too ashi, "Bla, imininbel inbri shi ri da gu shini be leemi gusalla gu lul?" ³⁷iFilibus ya too ashi, anyu ga ma ripang ikol gizing ni, be ge nya ni be le'ng gu salla gu lul! Ni anyi attarbasha nya too ashi, "Aming ma ripan ashi iYesu Agam ya shi awen Agwapan." ³⁸Ni anyi attabasha nya soo be kyeng ni akeke ikaba ni be nya ba ukwo nimirinbel a gun palla ama, iFilibus gi anyi alle, iFilibus nya le'ugu salla gulul. ³⁹Ni be wulu gi ume minimbela ni, Alum icigesal nya kyuo iFilibus. Anyi alle re villi yii'u, ni a nya ya gunsong ni gu sing nga ni le gufung gu kii. ⁴⁰Ni iFilibus nya yigri rikyi nga gi aAzotus. Nya tara gun kra gu pag ne be gudam gi itong ge diduk, be melu aKaisariya.

Chapter 9

¹Ni iShawulu, ya gunsong ni gu kyiele gu shiri be nyi ni gu pelle gi be wen gutarba icigesal, ya nya kan'u ukwo anyi gunsong gulul ale ²ya kwuo'u ankpag gu gan'u ada gulul ri a shi gi aDimashku ni, gu shi ni age kum alog ri gi aUrushelima a be lab bi. ³Ni a shi gi ulura ni, nya nyu me aDimashku ni, ga kar ga ni uzile use ga pan nya saana kanna'u; ⁴Ni a nya kpa gi ribung ni a nya kong zile riwii le'u ashi, "iShawulu, iShawulu, shi soo anwu lee ni rigbana?" ⁵iShawulu nya to'u ashi, "Anwu shi anyang, icigesal?" Icigesal nya too ashi, "Ami iYesu anwuri nwu le'u rigbana ni; ⁶nyinya nwu ka'anang ume utong, be yaa'ng ripang ukiri nwu ri lee ni. ⁷Be nyi bri be sing gi iShawulu ni nya kyeng ge linlang nya tag abin gu ya, ni be kuggo ri wii, ni be ya re yi bi alog. ⁸iShawulu ya nya gi ribung, ni a kri iyii ngha ni, ya re yi'u uluky; ni be nya frie'u gi anyi re tal'u gan bi ume utong aDimashku gu. ⁹Ale ibung iciya ni are bla'u ikwo, ni a re ya'u ta gu soo. ¹⁰Azile awen gu tarba shi gi aDimashku bi be zila'u ashi iHananiya ni; icigesal ya kyiele gi anwa gi alella, a shi. "iHananiya!" Ni a nya too ashi, "Bla, aming wuri Icigesal." ¹¹Icigesal nya to'u ashi, "nyinya, nwu kan utura ri be zilla ashi isisug ni, ga sal a zile anyi nin itima iYehuza nwu lirbi anyiri awulu gi aTarsus anyi nintima iShwulu ni, ni asugu kyiele gi Agwapan. ¹²Ni a ya yi gi ume ala anyi ri be zila ashi iHananiya kalla ni a nya tilla'u gu nyi, gu shini iyii ngha penne." ¹³Ni iHananiya nya nghar'u ma ashi, "Icigesal, aming kong iyal gi ukwo ni be nyi be mane giri kyii anyi ukwo ri, gi ilo rifen ri a gu lee be nyi digwapan bri be shi gi allrushalima ni. ¹⁴Anyi gunsong gu lul ale mau rigbana gu shi ni a friere anyiri a zila gin intimang ni." ¹⁵Ni icigesal ya to'u ashi, "kan, ni ashi uki gule ilam ni a ming segle ni ya, anwuri a ri paa intima me gu lu'unyi ni be gam ni be wen aIsraila ni." ¹⁶Ni ami ri yigri'u ilo impiya ari soo gi intima mi ni." ¹⁷Ni iHananiya nya kann'u, nya kanna gesal a ya tilla'u gu nyi gi ri kyii, ya to'a a shi "Aweneziri ishawulu, Icigesal iYesu, an wuri ayigring rikyii nghan gi utura ga kar gu sin ni a tima ni gu shi ni anwu kum gu bla ikwo ni anwu kum Alum Digwapan." ¹⁸Ga kar ga ni uzilel kii ni ringum ni ya kpa gi iyii iShawulu, ni a nya kum gu bla ikwo; ya nyinya be ya le'u gu salla gu lull; ¹⁹Ni a nya ya ikyuya ni be nya ma'u rigbana. A nya loo gi be wen gu tarba gi aDamashku ibung gi imime. ²⁰Ga kar ga ni a ya nyia luggu paa abin iYesu gi ume guda gu lul, ni ale ashi anwa shi awe Agwapan ya. ²¹Be nyi bri be kong'u ni ya kper bejii ya too a shi " Sang anyi kwo ri ya pelle be nyi aUrushelima ri be zila intima bri le? A ba gu fri gu shi ni a mire be nyi gunsong gu lul be kung ni be lubu bi." ²²Ni iShawulu nya kum rigbana ge kinkang, a fullu abin ikol ni ilel ga kaa aYahudawa bri be loo gi aDimashku gu mire ripang a shi iYesu ya shi Agam. ²³Gu kol ibung gi imine ni aYahudawa nya tang gu shi ni be pel'u. ²⁴Ni iShawulu ya kpele gu tang a ma. Be kam'u ni gu yaa riya gu kana utong ge tug ni ge wee gu shini be pel'u. ²⁵Ni gu shi nuu ne ge caci ge tug ni be wen gutarba nya kyuo'u gu me gingue, nya sigri'u gi ivuu. ²⁶Ga kar gri a mel aUrushelima gu ni, iShawulu tibi gi ikol ngha ashi gi be wen gutarba, ni gediduk ama ya kuggo ribung ngha, gu shi ni be re biya bi gi ikol ama ashi a ri shi a wen gu tarba. ²⁷iBarnabas nya kyou ya kan nu ni anwa gi ukwo ni be wen gu tarba. Ni a nya ya bi ilori iShawulu karba gi icigesal gu utura ni, ni icigesal ya kyiele gi anwa, ni ilori iShawulu a le gu dam gi ume nintima iYesu ikol gi zing gi aDamashku ni. ²⁸A karba gi ben ba ga kar gu kalla gi gu wiri a ma gi allrushalima. A le gu dam gi ume intima Icigesal iYesu ikol gizing. ²⁹Ni a ya yinang gi aYahudawa angha attelenan; ni gu shini be ya gunson gu kagra gu wa gu pell'u. ³⁰Ni be weneziri be kpele nuu ni, ni be nya ba ni awa ge akasariya, ni be nya zinnu'u kan'u aTarsus. ³¹Ga kar gri ada gulul gri shi gi ididuk ribung aYahudiya, aGalili ni Asamariya nya kum ina inshishi gi gu konno; ni be nya ya gunsong ni gu sing gi ume gu kuggo ribung icigesal ni gu shini ikol Alum Digwapan, du da gu lul nya konno ni unle ni be nyanyi. ³²Gu be mel, ge kar gri iBitrus kanna gediduk gikaa ribung a, a villi ba ukwo ni be nyu lul bri be loo gi utong a lidda ni. ³³Gefra ni a ya kum azile nyi rintima Iniyasu, anwuri a shi in utuggo ni, a nanna be mele be ninna gi ukwo nanna ngha. ³⁴iBitrus ya tou ashi, "Iniyasu, iYesu, Agam a langna ni anwo. Nyin nya nwu kanna ukwo nannang." Ga kar ga ni aya nya kiken. ³⁵Ni gedisuk be nyu loo gi ri bung alidda gi ribung asarona nya yi anyi ukwo, ni be nya villi bi ukwo Icigesal. ³⁶Gi kper gri gi aYafa be shi a zile a wen gu tarba, intima ngha shi iTabita (ashi "Dokas" gu ka). Akyyel a shi ile ripang ni ge kubbu ri ale be nyi utur ngha ni. ³⁷Ni gu ya shi ashi gi ume ibung a ni aya le gusang ulal ya mel gu kpu; ni be salla ukum ngha nya nghal'u gu da. ³⁸Ni alidda sang u anung gi aYafa ni bewen gutarba be ya kong a shi iBitrus shi gufa, ni be nya tima be nya palla gi ukwo ngha. Nibe Kullu'u. "Ba utong andil gusang bong gekar." ³⁹iBitrus ya nya kan'u gi ben ba, ni gu mel ngha, ni be nya kan ni anwa gu daa. Ni ge diduk bekumu ri be kyegre gi utur ngha ni be saa, ni be nya yang akigri ni alab ri iDokas a taa ga kar gri a shi gi ben be ni. ⁴⁰iBitrus nya villi bi gu gediduk gi ume guda, nya lillugu, nya kyiele gi Agwapan; ni a nya kiglli gi ukwo ukum a, ya too ashi, "iTabita, nyinya". Ni a nya penne iyii ngha, ni ayi iBitrus ni ne ya nya sisila. ⁴¹iBitrus ya nya nana'u gu nyi ngha nyugnu'u; ga kar ga ni anya re zila be nyu lul gi be kummu, nya ma bi bu gelang gu. ⁴²Anyiri abin ya mel gu za gi ididuk aYafa, ni be nyanyi gi be mame nya ma ripang gi Icigesal. ⁴³Gu gu ya shi gu shini, iBitrus a loo ibung gi imime gi azile nyi nintima iSaminu, anyu shi ni ukwo.

Chapter 10

¹Be shi ni azile nyi gi utong aKousariya, anyi nintima iKarniliyas, anyi gunsong na nyu kon ilura ribe zila a shi Italiya ni. ²Anyi ripang ya, anwuri a ma ri kyii nga ni be nyi wel aYahudaw ni ikilli ile, ni akyiele gi Angwapan suna ge kar. ³Ga kar gu dub gu tolla gu wula, ni be nya yigri'u ma gi alla ni alum akii icigesal bi ukwo nga ni alum akii ya to'u a shi, "iKarniliyas!" ⁴iKarniliyas nya kpu alum akii iyii ni ribung ya too ashi, "shi ya gu, anya sal?" alum akii nya tou ashi, "Gu kyiele gi Agwapa ni ilo ri nyu wel be nyu sang ulukii gu ne gu mel ge pan gu shi gu mire'ng gi nga kpiri gunsong Agwapan. ⁵Gi kper gri anwu tima be nyi be kan bi utong ayafa be ba ni anyi ni itima iSaminu ri be zila a shi iBitrus ni. ⁶A loo gi iSaminu anyi ukwo, anwuri gesal nga shi gi ibile gu ziri. ⁷Ni alum akii ri a kyiele gi anwa a nya'u ni, iKarniliyas nya zila be palla gi ume ni begen gesal nga gi anyu kon ulura a zing ri a le rigan Agwapan gi ume ni be nyu kon ulura ri be le'u ilam ni. ⁸iKarniliyas a ya bi ididuk uki ri uba ni ne nya tima bi gi aYafa. ⁹Ni gu shiya ukwo ga kar uncunuu ge caci unum ni be shi gi sing ni nyumel utong ni, iBitrus nya yang'u ge pan guda gu kyiele gi Agwapan. ¹⁰Ni a ya kong iyong gu shi ni gu kpa gu ni a kum ulu kii a ya ni, ni ga kar gri be nyanyi sugu killi anya gu ni, ni a nya na alla. ¹¹Ni a ya yi ni gepan ge penne ni gi zile guntiri sir ma, uzulu kii ni ukyu falla ululle ni sir bi'u gu lu'unyi, be Sir'u gi a kinghor a naa. ¹²Gi ume ina gi lillo angha afra a naa ni anwu kigga gu lu'unyi ni ninnung ge pan shi gi ume. ¹³Ni ri wii nya ligri anwa a shi; "Ninya, iBitrus, wa nung ya." ¹⁴Ni iBitrus ya too ashi, "sang ne nuu ya, Icigesal, ami sang yami ukiri u sangu Digwapan ta gu shi ni riliggi ni." ¹⁵Ni riwii ya villi ba'u ma gunha unpalla; "ikiri Agwapan so'u Digwapan ni zang be zila'u a shi a shi ushi ni riliggi." ¹⁶Unwuri uba riciya; gi kper ga ni be nya kyo gintiri ya kan bi ge pan gu. ¹⁷Ge kper gri iBitrus shi gi ume ninuugu ala ri a naa ni gi gu shi anya, ni nyi bri iKarniliyas a tima bi ni kyegre gu nyu riya gasal a. ¹⁸Ni be lirbi utura gesal a ni be nya le gu billi ma insuu ni be nya lirbi ta iSaminu ri be zila a shi ne a sigri gu fri le. ¹⁹Gi kper gri iBitrus sugu tang gi ulang nga gi ri kyii alla ri anwa na ni, Alum ya to'u ashi, "Bla, be nya ciya wa'ang." ²⁰Nyinya nwu sigri nwu sing gi ben ba. Zang be tab rinam gu sing gi ben ba, gu shi ni aming tima bi. ²¹iBitrus ya nya sigri ukwo ni be nyie ya too a shi, "Ami ni anung wa. shi ba ni anung?" ²²"Be nya too ashi, Anyi gunsong na nyu kon ulura anyi aYahudawa ie isil ishishi gi ri kyii nga, anwa ni alum a kii Agwapan a tima gu shi ni anwu ba ge sal nga, ni a kong gutima gi ukwo'ng." ²³Ni iBitrus nya zila bi be ya sisila gi anwa. Ni ukwo u shiya ni ni a nya sing gi ben ba, ni be zila weneziri gi aYafa ya tibi'u. ²⁴Ni gu shiya ukwo ni be nya kama akaisariya, iKarniliyas sugu yag bi; ni a nya zilla be weneziri agha gi anyi sing nga ri be shi be kakani. ²⁵A shi ga ga ga kar gri iBitrus a kana gu ni, iKarniliyas a karba gen wa nya lillugu ya peme'u. ²⁶iBitrus nya nyungnu'u ya tou ashi, "Nyinya nwu kyiken! A ni re shi anyenyi ya." ²⁷Ga kar gri iBitrus su kyiele gi anwa ni, a ya kana gesal ya kum ni be nyanyi gi be mame cung ukwo guzing. ²⁸A ya loo bi a shi, "Anung a kyii aning nung za gure kpa gi gu shi anyi ayahuda kii ta a ba alo ta ucii gusung gu. Ni Agwapan gu ya mi ashi ami zang be too alog anyu sang digwapan ta gu shi shini riliggi. ²⁹Gung ga soo aming ba gu sang inang, ga kar gri nung zila mi gu ni. Gu shi nuu aning lirbi nung shi soo nung tima ami ba." ³⁰iKarniliyas ya too a she, "ibung inaa ri ise le ni ga kar ne ni, aming sugu kyiele ge Agwapan ga kar untolla (gu dub ri ciya) ga salmi, ni ami ya yi ni anyenyi kegre gunsong me ni alab asee. ³¹Ya too ashe "iKarniliyas, Agwapan a kong gu kyieleng, ni ilori anwu wel be nyu sang rigbana so Agwapan a nya kpu'ung. ³²Gu shi ne nuu tima ni alog ge aYafa, a zila'ng anyi ninitima iSanminu anwuri be zila ashi iBitrus. Aloo gasal iSaminu anyi shi ni ukwo, anwuri a shi gi ibile guziri ni. ³³Ni ami ya tuba ye'anun gakar yigaziri. Gu-fo'olo ninun bani. Gi-kpegri dishi gu firi yunsung Agwapan, gushini andil kong ushuri Ichi'dil asan unchuya ni. ³⁴Ni iBitrus nya penne ge nyu nga ya too ashi, "Truely, aming kpele Agwapan re yigri'u gubiya rikyii. ³⁵Nigu shi ne nuu ni, gi ume abung anyiri a lul'u ni ale ripang ni ushiushi ya gi ukwo nga. ³⁶Aming za gu tima ri a ma gi be nyanyi alSra'ila, gakar gri a ya iyal ishishi gu nga inna inshinshi gi ukwo iYesuIkristi, anwuri anwa shi icigesal ididuk. ³⁷Amug ri kyii anung za ukiri u shigu ni, unwuri uba gi ume aYahudiya ni, gu nyinya gi aGalili, guntimi gu paa gusalla gulul ri iYahaya a le ni. ³⁸Abin gu shi gi iYesu a nga aNazare, ilori Agwapan a tibi'u ni Alum Digwapan ni rigbana. Ni a nya ya gunsong ne ilam upee ni gu gulangna ni be nyi bri agam nincagra lab ni, gu shini Agwapan shi guzing gi anwa. ³⁹Andil shi be nyi isil ba gi ididuk abinri a le ni gi ribung aYahuda gi ume allrushalima, anwa iYesu awuri be pel, gu gag'u ga pan gin kii. ⁴⁰Anwa, Agwapan a nyungnu'u gi unum ungiya ya soo be za'u, ⁴¹sang gi be nyi gediduk, gi be nyi isil bri Agwapan a see gun zama ni andil, akyii andil, ridil ya ni andil see guzing gi anwa gu nya nga gu kpu. ⁴²A maya ge nyu ri gbana, dil le be nyanyi gudam ni andil ma bi ripang ashi anwa shi anwuri Agwapan a segle a lee be nya lang gi be nyi bri be gu kpiri bi ni be ta'ana. ⁴³Gi anwa ni ididuk ni be wen gu tarba soo isil. gu shini anyi a ga ma ripang gi anwa ni akum gu jilli abin abebi gu gi utura intima nga. ⁴⁴Gakar gri iBitrus sugu kyiele gi ri kii anyiri abin a gu ni Alum Digwapan nya sigri gi ri kyii ni be nyi bri be sugu kuggo du dam nga ni. ⁴⁵Be nyanyi bri be shi gi ume nibe nyi bri be nghar gu lee agbala ni, ni ge diduk be nyi bri be ba guzing gi iBitrus ni nya kpa bejii, ni gu ma Alum Digwapan ri gu sigri akyii ni be nyanyi ni. ⁴⁶Gu shini be kong ni be nyanyi kyiele ni azile alum ni be

ju'o Agwapan. Ni iBitrus nya nghar a shi, ⁴⁷"Alog ri bra gu da gu shini be le be nyi gu salla gu lul ni inmininbel, ni ben ba gun ma be gu nghar Alum Digwapan ni andil ni?" ⁴⁸Ni a nya ma ge nyu rigbana be lee bi gu salla gu lul gi ume nintima iYesu Kristi. Ni be nya kuwo'u a loo gi ben ba gu ngha izile ibung.

Chapter 11

¹Gu kper gri be wen gutarba ni be weneziri bri be shi gi ume aYahudiya ni be kong a shi be nyanyi be nghar gu kyiele Agwapan. ²Ga kar gri iBitrus a kan'u allrushalima ni, ben bri be shi be ngha agbala ni nya ba ukwo ngha; ³be nya too ashi, "Anwu fullu rikyii gi be nyi gu sang igbana ni anwu ya gi benba!" ⁴iBitrus nya paa bi icicang, a shi, ⁵Aming sugu kyiele ge Agwapan gi utong aYaf, mi ami ya na ala gi ri kyii gin tiri ri gi sir ni, ni ukyu falla ule ni be sir gu ga pan gi kinghor a naa. Gi sigri gunsong mi. ⁶Aming kpu gi iyii ya nya tang gi ikol mi gi ri kyii ngha, a ming yi inam afra anenaa gu lu'unyi, inam ibibi, ni a nghu kikigga, ni ninung ge pan. ⁷Ni ani ya kong riwii ri lee a shi, "Ninya, iBitrus, wa nung ya." ⁸Ami shi, "sang ne nu ya, Icigesal ni kwo uluki ri usang'u digwapan ta gu shi ni riliggi ri u gu kanna ge nyu mi ni" ⁹Ni ri wii nya ngha mi ma ga pan a shi, uki ri Agwapan a zila'u digwapan ni, zang be villi nwu zila'u digwapan." ¹⁰Gun gri ba ri ciya, ni ikwo ge shi nya villiu gepan. ¹¹"Ga kar ga ni be nya be kyegre gunsong gesal gri dil shiga ni; be timi gi akai sariya bii bi ukwo mi. ¹²Alum a mane Alum a mame riwii rigbana gu shini aming kan ni gi benba, gu san yigri gu biya rikyii gi benba. Be weneziri be cunnu ba be kan bi ge mi, ni andil ya kanna ge be sal anyi kwo. ¹³A paa ya ilo ri a yi alum akii kye are gi ume gesal ngha ni ale ashi 'Tima mi be nyi be kan bi aYafa, be zila iSaminu anwuri be zila'u ashi iBitrus ni. ¹⁴A ri ya nung gu tima ri nung ri nung ri kum gufunu anwo gi ididuk gesal" ¹⁵Ni ami luggu gu kyiele gi ben ba ni, Alun Digwapan nya sigri gi akyii ama ni ilori a be sigri ya ma gu zanna ni. ¹⁶Ni ami nya kpu gu kyiele icigesal, gu shi ni atoo ashi, 'Ripang, iYahaya ale gu salla gu lul ni Alum Digwapan" ¹⁷Gu ga shi a shi Agwapan a le bi guma ilo ri a lee ya ma ni ga kar ri andil ma ripang gi Icigesal iYesu Agam ni anyang shi ni gu shini ame ya ya innang ge Agwapan?" ¹⁸Ni be kong anyi ri abin ni, be nya tag a nwu ya, ni be nya ma Agwapan rigam ngha ni be lee ashe, "Ne be nyi bri Agwapan rigam ngha ni be gu kiggli gi ile ibibi ama kaa bi ulang" ¹⁹Ni be nyi bri be ga zigga gu shi ipinpam ri a ga lul guntimi gu kpu Istifanus ni, be nya konno ka'a bi aFinikiya, aKuburus gi a Antakiya, ni be le gu dam iYesu gi be nyi aYahudiya ba gunzing ama. ²⁰Ni be zile nyi a ma, be nyi akuburu gi akurane, be ba a Antakiya ni be kyiele ni alellenawa, ni be lee bi gu dam icigesal iYesu. ²¹Ni rigbana icigesal shi guzing gi ben ba, ni be nyi gi be mame nya ma ripang ni be nya kigli bi ukwo icigesal. ²²Iyal ama nya mel atong guda gulul ri gu shi gi aUrushelima ni be nya tima ni iBarnaba a kannu a antakiya. ²³Ni gu mel ngha ni a ya yi upe Agwapan, ni a ya le gufung gu kii; a ya mabi rigbana ge diduk ama gu shi be kyeng gi ume icigesal ni ididuk ikol ama. ²⁴Ni anwa shi anyi a sheshi ya, ya shi ni Alum Digwapan, ni be nyanyi gi be mame nya konno gi icigesal. ²⁵Ni iBarnaba nya kannu aTarsu gu shini a ge wa iShawulu. ²⁶Ni a kum u ni, ni ya ba ni anwa gi a Antakiya. A shi gu ge melle gezing ni be a cugru gi be nyi gulul ni be nya lullu be nyanyi gi be mame. Ge a Antakuya ni be zanna gu zila be wengu tarba akrista. ²⁷Gi ume ibung ngha ni be zila nyu paa uki ri u bii ni gi aUrushelima nya babi a Atakuna. ²⁸Anyi ge zing gi ume ama, anyi nin intima a Agabas ya ya nya kikeng ya kyiele ni rigbana Alum a shi be ri akuggo ububi gu lu'unyi ge diduk. Gun ka gu be shi gi ibung aKalauduya. ²⁹Ni be wen gu tarba ngha, nya kyuo gi ilang ama gi ilo rigbana ngha, be wel be weneziri bri be shi ge aYahudiya neni ukyi gu wel gu. ³⁰Be nya le ne nuu; Be tima ningunci ni ikilli gi anyi iBarnaba gi iShawulu.

Chapter 12

¹Ga kar ri Agam iHiriclus a be soo be zila nyu lul gu shiri a le bi rignana ni. ²A pel iYakubu aweneziri iYahaya ni ginkyana. ³Ni ayi nuu gu follo aYahudawa ni, ni a nya frie iBitrus geduk. ⁴Nu a frieu ni, ni a nya der'u gu da ge naa be loo ni be yag'u; a tibi gi ikol nga gu shini a ba ni anwa gunsong ni be nyanyi gu kol ipara gu gaa besal. Ni iBitrus sugu shi gu kol ipara gu gaa besal. ⁵Ni, iBitrus sugu shi gu kugru gi ume guda gesira ni, be weneziri gu lul suge le gu kyiele gi Agwapan gekinkang gu shi nga. ⁶Be shi ni anbung iHiridus ri winne'u ne, ni be nyu kon ulura be palla, be lab'u ni be sira be palla, be nyu kon ulura sugu yag' a nyu guda ge sira. ⁷Gu sang za, ni alum akii ya ba ukwo nga, guda nya sana ni use. A nya pia iBitrus gi ringang nya nyungnu'u ya touashi, "Nyinya gedidur" Ni besira anyi nga nya sigrii. ⁸Ni alum akii ya tou ashi, "Lab rinam nung tebe atigan'ng" iBitrus nya lee nenuu. Alum akii nya to'u ashi, "Fla ukyu fallang, nung lul mi." ⁹iBitrus ya nya lul alum akii nya wulu getinni. A re kpele'u ukiri alum a kii le ripang ga gu. Apaa ashi a nanna alalla ya. ¹⁰Ni be sele be nyu yag unzing gi gu nga unpalla ni, nya yag unzing gi gu nga unpalla ni, nya mel riya ri be le ni itam ni rinkri di nanna ka'abi ume utong ni; di kri bi ma giri kyii nga. Be nya wulu nya lul utura, ga kar ga ni alum akii ya nwo'u. ¹¹Ni iBitrus villi'u amina nga ni, nya too ashi, "Repang gi kper gri aning kpele Icigesal ya tima ni alum akii nga a be winni ni gi anyi iHiridus gi anyiri aYahudawa paa ni." ¹²Ni a kpele nuu ni, a nya ba gesal iMaryamu ayeh iYahaya anwuri intima ate nga ba shi iMarkus ni; be nyu lul gi be mame be nyu lul gi be mame be cung gu fa be sugu le gu kyiele gi Agwapan. ¹³Ni a kpangna riya gesal a ni, ni agen gesal a ri be zila'u ashi iRoda ni nya ba gu be kri riya. ¹⁴Ni akpele riwii iBitrus ni, ni ikol ikii a ya re bra'u gu kri ukwo; ni gu shi nuu, ni a nya villi'u guda ni gu titing, gu shini a ge paa bi iyal gushi ni iBitrus kyegre gi ri ya. ¹⁵Be nya tou ashi, "Nwu tin gunnang ya." Ni a nya digli'u ni gu paa bi nuu. Be nya too a shi. "Alum akii ya rikyii nga" ¹⁶iBitrus nya ya gunsong nigu kang ukwo, ni be kri riya ni, ni be nya yii ni anwa, ni bejii nya kpa bejii gi ripang. ¹⁷iBitrus nya wigri bi gunyi ge mag be soo ge linlang. Ni a nya paa bi iyal ilo ri Icigesal a winni'u gu guda nasira ni, ashi "nung ge ya iYakubu gi beweneziri gediduk ukii ri uba ni." Ni anya nwo bi, nya kan'u uzulu kwo ¹⁸Ni ukwo ushiya ni, sang inkwom infifien ba nya ga ka'a ni be nyu kon ulura, gi ri kyii ukiri u ba iBitrus ni. ¹⁹Ni iHiridus a wa'u ya re kum'u ni, ni a nya lirbi be nyu yag ukwo ni a nya ma ge nyi rigbana be pelle bi. Ni a ya nya kre gi aYahudiya ka'au aKaisariya ge loo nga gu fa. ²⁰Gi kper gri iHiridus a nya benang ge kinkang gi be nyi aTaya gi aSidon. Be nya kanbi ukwo guzing. Be nya ge kwuo iBilastasa, anyu lul ni agam, a wel bi gu. Ni be nya wa gu tibi gu kyiele gu shini be kurbu kyuya giri bung a ya. ²¹Gi ubung ri be tibi, iHiridus nya sung gi alab rigam ya sisila ga tol rigam; nya le bi gu kyiele. ²²Be nyanyi nya shi ica, "Ashi, riwii gri di nga Agwapan ga, sang gu nga anyenyi ga!" ²³Ga gar ga ni alum akii Icigesal nya dubu gu shini a re ma'u Agwapan rigam nga, ga kar ga ni angil nya ya'u gu be mel gu kpu'u. ²⁴Gu kyiele Agwapan nya konno ya mile ukwo. ²⁵Ni iBarnaba gi ishawulu be kol ilam a ma iBarnaba gi iShawulu be kol ilam a ma gi aUrushelima ni. Be sugu villi, be nya ba guzing gi iYahaya anwuri intima ate nga ba shi iMarkus [iBarnaba gi iSawulu ngh villi bi aUrushelima.]

Chapter 13

¹Gi ume gulul gri gu shi gi a Autakiya ni bewen gu tarba gi be nyu lullu shi ga gu. Bem ba shi bi iBarnaba, iSamanu (anwuri be zila'u a shi asing ni) gi iLukiya anyi aBakura ni aManayin (anwuri be bung bi gizing gi agam getol iHirudus ni) ni iShawulu. ²Ga kar gri be sugu lee rigen Agwapan guzing gi gu bung ge nyu ni, ni Alum Digwapan nya too bi ashi, "Nung winning ni iBarnaba gi iShawulu gu shi ilam ri aming zila bi guni." ³Ni be kal gu bung genyu ni nya kyiele gi Agwapan ni, ni be nya talla be be cii ba anyi, nya too bi be shi be kan be. ⁴Ni iBarnaba gi ishawulu ya te rikyii gi Alum Digwapan nya kan bi aSulukiya; gu fa ni be nya kpe be ikirmi kaa bi aKuburus. ⁵Ga kar gri be shi gi utong aSalami ni, be nya lullu gu kyiele Icigesal gi iYahaya iMarkus anyu wel be gu. ⁶Ni be kyi ya ka ikirmi gediduk gi aBafusa ni, gu fa ni be nya kum azile aYahudawa anyi nintima iBar-Yeshua anyu lul avuggo anyu paa ukiri ubii ni angha rilal. ⁷Anwa avuggo gi anyu yag getol guruggo ngha, anwa isarjus iBulus anyi min kiring kung ya. Anwuri a zila iShawulu gi iBarnaba gu shini awa gu kon gu kyiele Agwapan. ⁸Ni iElimas. "Avugo" (ilori be kigli intima ngha iya) a ya bi guntimi a wa gu maripang. ⁹Ni iShawulu ri be zila'u a shi iBitrus ne ashi ni Alum Digwapan nya Kpu'u iyi. ¹⁰Ni a nya tou a shi, "Anwo awen agam ninchagra, anwu shi ni wel ge lillo ni rifen. Anwu shi a nendug ikwo gi ining ripang ya. Anwu na nwuong gu pii itira isisug Icigesal le?" ¹¹Gi kper gri gu nyi Icigesal gu kri gi ri kyiling nwu ri fung. Anwu na re ying unum gu mel ge kar ge fien." Ga kar ga ni ge zile gevu u gi umub nya fla'u ni a ya nya lugu kii ne wa be nyanyi be tal'u. ¹²Ni anyu yag getola yi ukiri u ba ni a nya ma ripang gu shi ni a kpa bejii ni gu lullu Icigesal. ¹³iBulus gi be nyinsing ngha nya lee nya kpe gi akwoni nin mininbel gu nya gi aBafusa ka'a bi aFirjiya gi aBanfliya. Ni iYahaya nya nwo bi ya villi'u aUrushalima. ¹⁴iBulus gi be nyinsing ngha ya nya gi aFirjiya ya kan bi aAntakiya ribung aBisidiya. Gu fa ni be nya kana bi guda gulul gi unum Asabar ya sista. ¹⁵Ni be kol gu palla iwor ri be wen gu tarba, be nyi gunsong gu da gulul be ma gu tima ashi, "Be weneziri anung ga shi ni gu le gutima gu dele ikol gi be nyanyi ni nung yaa" ¹⁶iBulus ya nya le ge mag ni gunyi a shi, "Be nyi aIsraila gi anung ri nung mire Agwapan rigam ngha ni, nung kong. ¹⁷Agwan aIsraila a see be ka'a andil ya leb gu komo ga kar gri be shi gi ribung aMasar ni rigam rigbana ngha ya winni bi gu gi ume ngha. ¹⁸A shi ni ikol isuu gi ben ba gi ume gelumu be mele iSoginaa. ¹⁹Gu timi gu shini a pelle abung a toopa gi ribung aKan'ana, nya be ka'a andil ribung be ligga gu. ²⁰Ididuk anyiri a be shi gi be mele atade a naa ni isogicuu bri be sele ne (450) bri be sele ne. Guntimi anyi ri ni, Agwapan nya ma bi be nyu paa beta'ana be mel gu ba iSamaila any paa ukii ri u bii ne. ²¹Ni be nyanyi nya kwuo be mabi agam. Ni Agwapan nya mabi iSoul awen ikish, anyi ucii iBinyamin nya shi agam ama ge mel be mele isoginaa. ²²Agwapan nya winni'u gu gatol rigam, nya sag iDauda a nya shi agam a ma. Gi ri kyii iDauda ni Agwapan a yaa ashi, 'Aming kum iDauda awen iYessi, anyi ri ikol ni waa ni, ari lee ukiri aming wa ni.' ²³Gi ume ucii anu'e ni Agwapan a winiu aFunnu, Iyesu, ni ilo ri a re silli a ri le ni. ²⁴Gun kri gu ba ni iYesu re ba, iYahaya paa gu salla gulul gu uugu abin abebi gi be nyanyi aIsraila. ²⁵Ga kar gri iYahaya a kol ilam ngha ni, ni anya too ashi, "Anyang a shi ni ga ca'aci anung? Sang a mi shi'u. Aning kong, azile nyi bi guntimi me anwuri ilig atiga ngha aming ne mile ni gu bigrii. ²⁶Beweneziri bewen gi ucii Ibrahim, ni benbri be le rigen Agwapan gi ume anung, gu shi andil ni be zinin gu tima gufunnu. ²⁷Gu she ni be nyi bri be loo gi ume aUrushalima ni, gi be gam a ma, be re kpele bi, ni be ya so gu ya ni be nyu paa ukiri uri ba ni ri be palla sunu unum Asaber gi gu nghu pal'u gu mel. ²⁸Ni gu too ashi be re kum bi ukii uri so'u gu kpu ni, be nya kwuo iBilalus a pel'u. ²⁹Ni be kol ididuk ukiri be wal gi ri kyii ngha ni, ni be nya sigriu gu gi agagla be nyu so'u gi ume iKwigga. ³⁰Ni Agwapan nya nyunu'u gu kpu. ³¹Be nyi bri be ba guzing gi aGalili gi aUrushelima ni be nya loo ni be bla'u be mel ibung gi imime. Be nyi ba ben ba shi be nyi isil ngha gi be nyanyi gi kper gri. ³²Andil ba nung ni iyal ishishi giri kyii isil ri be lee be ka'a anung ma ni. ³³Icigesal a nwo ya Isil a. Gu shi nuu ni a nyungnu iYesu gu gu kpu. ³⁴Ni ukii ri soo gu nyung nu'u gu kpu gum ka she guting gu shini rinam ngha sha gi, a le gu kyiele ne ni. "Aming ri ma nung ben kyi be sha'ashi iDauda be ngha digwapan." ³⁵Gun ka shi ukiri u soo a kyiele gi a zile ante ashi, Anwu na unwong anyi Digwapan a sha'u. ³⁶Gu shi ni iDauda a le rigen Agwapan gi ume ikol ngha ni ukiri Agwapan wa ni, a kpu'u, be nya lang'u gi be kaa ngha, a nya sha'u. ³⁷Awa ri Agwapan anyungnu ni are yiu gu sha. ³⁸Bewene ziri nung a shi gi anya ukwo ri ni be lee nung gudam gu sang bla abin abebi gu. ³⁹Gi ukwo ngha ni anyiri a ma ripang ni a ri leng gi ididuk ukiri iwor iMusa ri nung re leng nung gu ni. ⁴⁰Gu shi ne nuu nung tibi amina anung guzing gu shini abin ri be nyu paa ukiri uri ba ni paa ni u zang be shi gi ri kyii anung. ⁴¹Anung be nyu surbu amina, nung ri ligri nung ni gu kpa bejii, ni anung kpri nung; gu shini aming le ilam gi ume ibung anung. ilam ri alog ge yaa ngha ni nung sang nung gu nghar ni. ⁴²Ni iBulus gi iBarnaba wiri bi ne, ni be nyanyi nya kwuo bi, be villi be lee ilo gu kyiele e gi unum Asaber gu bii. ⁴³Ni ipara gu lul ilal'i ni, aYahudawa gi be mame gi be nyi bri be kanna gu lul gu ngha aYahudawa ni nya lul iBulus gi iBarnaba, ni be nya kyie bi gu shi ni be ya gunsong gu lee ilam upe Agwapan. ⁴⁴Ni unum Asaber u kighi ne, unle in be nyi utong a nya cung gu shini be kong gu kyiele Icigesal. ⁴⁵Ga kar gri aYahudawa a yi gu cung ni be nyanyi ne, ni rifimi nya frie bi ni be nya lugu wire abin ri iBulus paa ni be

nya villi togro'u⁴⁶Ni iBulus gi iBarnaba nya kyiele ikol gi a shi, "Righbana ga be lugu paa nung gu kyiele Agwapan, ni anung zinni gi ni, nung yigri a shi nung re kpa nung gu kum ulang gu sang lal gu shi nuu, andil ri kigli ya gi be gyuh.⁴⁷Gu shi ne nuu Icigesal a ma ya ge nyu rigbana, a shi, A ming soo nung gushi use gi be gyuh, gu shi ni nung ba ni gufunnu gi amelle gu lu'unyi"⁴⁸Ni be gyuh be kong ne nuu ni, ni be nya lee ikol ikii be nya juo iwii Icigesal. ididuk be nyi bri be gu gu kum ulang gu sang lal ne nya kpa ri kyii.⁴⁹ Iwii Icigesal nya zigga gi apag ribung a.⁵⁰Ni aYahudawa nya sil be zila kyel bri be le ipara gu lul ni, be nghu shi ni ulup ni be nyi gunsong be cii utong'a. Gun kri ba ni ile rigbana gi iBulus gi iBarnabas gu ya mel gu shini be winni bi gu gi amille utong ama.⁵¹Ni iBulus gi iBarnabas nya kpanna bi genfung afra ama. Be nya kan bi utong alkoniya.⁵²Ni be wen gu tarba nya shi ni ikol ikii ni Alum Digwapan.

Chapter 14

¹Ga kar gri iBulus gi iBarnabas be kana utong alkoniya gu ni be nya kaa bi guda gulul aYahudawa nya le gu dam gi ilori be nyanya gi be mame gi ume aYahudawa gi aHeellinawa nya ma ripang. ²Ni aYahudawa ri be re tee bi rikyii ni, be nya sil be nyi ri be ya nya benang gi be weneziri. ³Be nya loo gufa ge too ge kar, ni be le gu kyiele ama ikol gizing ni rigbana Icigesal, ni paa gu tima upe nga. Alee gunka gi bemag gi ile gu kper bejii gi anyi iBulus gi iBarnabas. ⁴Gu shi ne nuu ni be nyi utong a nya kab; be zile ama nya lul aYahudawa, be zile nyi ya lul be wen gu tarba. ⁵Be nyi Utong ri aYahudawa be wa gu talla aming ni be nyi gunsong ama, gu shi ni be kyi iBulus gi iBulus gi iBarnaba unyi, be taa bi, ⁶ni be kpele nuu ni be nya ting be kaa bi itong aLikonya, aListira gi aDarbe, gi itong ri ikanna bi ni, ⁷gu fa ni be nya lee gu dam iyal ishishi. ⁸Gi aListira azile nyi shi ga gu a woo a sang bra'u gu nya afra nga ni, gu shini a shi be bi'u ni utuggo. ⁹Anyi'e a kong ni iBitrus kyiele, iBitrus nya kpu'u iyii, nya kpele a shi anyi'e shi ni gu ma ripang ri be rilangna ni anwa ni, ni anya to'u ashi ni ri wii rigbana, "Nyinya nwu kikeng ni afra'ng." ¹⁰Ni anyie nya fullu nya luggu sing ni afra nga, ni a kii. ¹¹Ni be nyu tong a be yi abin ri iBulus a lee ni, ni be nya sag awii ama ni ilum aLikoni yawa, ashi, "agwapan rillal a ba ya gu ga pan, gi iwiwil ni be nyanyi". ¹²Ni be zila iBarnaba ni intima "iHamisa," ni anwa bra gu kyiele ni. ¹³Ni anyi gunsong gu lul aZafra ri guda gu le'u ipara shi gi ri ya utong ni, nya ba ni inag icii ipalla ni anfu gu ri be kanna ni ikal ni; anwa gi be nyi nga wa gu le'u gu ma. ¹⁴Ni be wen gu tarba, bi iBarnaba gi iBulus, be kong iyal a ni, ni be nya pee akigri a ma, ya nya ge didir ya kan bi ukwo ni be nyi bri be cung a ne. ¹⁵Ni be lee a shi, "Nung kong! Be nyanyi shi soo nung lee abin ri? Andil shi be nyanyi ba ne anung ni. Andil ba nung ni iyal ishishi ya gu, a shi, nung kigli gi ikii gu sang ribilli, nung rilli nung ukwo Agwapan alang anwuri ale gepan giribung ne aguziri ni ikiri ishi gi ume a ma ni. ¹⁶Gu ku'ukor a be nwo be nyanyi gu le ukiri be wa ni. ¹⁷Gu shi nuu, a re nwo'u rikyii nga gusang shi ni isil, gu shini a mire ikii ishishi, a mire nga ibilla, gi bekar gu shi ni ben kyii be sha'ashi, a ma ilang anung ni kyu ya ni ikol iki." ¹⁸Ni an yiri iwii, gu shi iBulus gi iBarnaba ni riler gu der bi gu lee gu ma ama. ¹⁹Ni be zile aYahudawa ribe wulu gi a Antakuya gi be zile gi a iKoniya nya talla aming gu cung ni be nyie. Be nya taa iBulus nya ta'u ya kan bi ni anwa gi unyi utong, ni be paa ni akpu'u ni. ²⁰Ni gu shi nuu, be wen gu tarba nga ri be kyan kanna'u ni, ni a ya nya villi'u ume utong. Ni ukwo u shiya ni, a ya kan'u aDarba gi iBarnaba. ²¹Ni be kol gudam iyal ishishi ne gi utong a ni be nya kum be wen gu tarba be mame, be nya villi bi aListira, gi alkoniya ni a Amtikuya. ²²Ni be shir ikol ni be wen gu tarba shi be bung gu ma ripang ama, be ya gunsong ni gunka, ni be le bi a shi, "Gu mur andil ga ri soo ya gu kana rigam Agwapan, nuu rigbana ga gu ri piya ya." ²³Ni be see bi ningumcii gi ikwo lul ama ni, be nya legu kyiele gi Agwapan ni gu bung ge nyu, be nya nanna bi gi Icigesal, gi ben bri be ma ripang gi anwa ni. ²⁴Ni be nya ya sing bi abisidiya nya mel aBamfiliya. ²⁵Ni be lee gu kyiele a ma ge aBiriya ni, be nya sele ge mel alahiya. ²⁶Cu akwomi nin mininbel ge kanbi a Antakiya, gu fa ni be nanna bi gi upe Agwapan gu shi ilam ri be kol gu le'i ni ga kar a. ²⁷Ni gu mel a ma gi a Antakiya ni be nya cung a da gulul a ukwo uzing. be nya ma bi iyal ididuk uki ri Agwapan ni benbani, Ni ilori a kri riya gi be nyanyi gi utura gu ma ripang ni. ²⁸Be loo gi be wen gu tar ba a ge mel zile zile ge kar.

Chapter 15

¹Be zila nyi be wulu gi aYahudiya nya be lullu beweneziri, ashe, "be ga re so bi anyi gi agbala ni gushi ipara iMusa ni, nwu ra kum gu funnu." ²Ni iBulus gi iBarnaba juonor bi ni inang ni, ni be weneziri nya tibi ashi iBulus gi iBarnaba gi be zila nyi be kan bi aUrushelima ukwo be wen gu tarba gi nin gunci gi ri kyi gu kyiele. ³Ni guda gulul ga tima bi ne, ni be nya lul bi aFinikiya gi aSamariya nya paa gu kigli nyie. Gu nya ba ni ikol ikii ge kinkang gi ukwo ni be weneziri. ⁴Ni be ba aUrushelima ni, ni guda gulul gi be wen gu tarba ni nin gun-cii, nya nghar bi, ni be nya paa be ukii ri Agwapan ale gi Ukwo ama ni. ⁵Ni be zila nyi ri me ma ripang gi ume aFarisawa, ya nya too ashi, "Rigbana ga be soo bi gi agbala ni be ma bi ge nyu ge gbana gu shini be lul iwor iMusa." ⁶Ni be wen gutarba gi nin gun-cii nya cung gu shi ni be bla anyiri abin a. ⁷Gun timi gu ya imang ibibi ni, ni iBitrus ya nya too bi a shi, "Be weneziri, nung za a shi gi ibung gun time isele ni, Agwapan a be le gu see gi ume anung, ashi ga nyu mi ga ni be nyi ri kong iyal ishishi, ni be ma ripang. ⁸Agwapan, an wuri a za ikol, a silli bi, nya villi ma bi Alum Digwapan ilori ale ya ma ni. ⁹Ni a ya re yigri gu biya ga kaa andil gi ben ba, a maya ikol iwinwung ni gu ma ripang. ¹⁰Nu gu shi nennu ni shi soo nung milli Agwapan, nung soro be wen gu tarba ulub gi utoo unwuri nin ici andil ge diduk gi andil di ra bra ya gu kyo ni? ¹¹Andil ma ripang andil ri kum gu funnu gi upe Icigesal iYesu, ni ilo ri be shi ni. ¹²Ge diduk gu cung ni be nyanyi nya so ge linlang ga kar gri be suggu kuggu gu tima ni gu kper bejii uki ri Agwapan ale gi ukwo iBulus gi iBarnaba gi ume ni be nyi ni. ¹³Ni be kol gu kyiele ni, iYakubu nya nghar bi ma ashi, "Be wenezir, nung kong ni. ¹⁴Ni iSaminu nya paa ilo ri Agwapan a nya gu yigri ge kubu nga gi be nyi ni gu shini a kyo be nyanyi gi ume ama gu shini a kyo be nyanyi gi ume ama gu shini a kyo be nyanyi gi ume ama gu shi intima nga. ¹⁵Gu kyiele a anabawa gu nga ni gunka, ni gu shi gu wal ni, ¹⁶Gun-timi anyiri abin na ni ami ri villi gu, ami ri viana gesal iDauda gi ribung ni Ming vili aming viana ivun nga, in nyungnu gi, ¹⁷gu shini anteg ni be nyie wa iyii Icigesal, gi angha in be nyi ri be zila in intima mi ni. ¹⁸Gu kri ga shi a kii ri icigesal a yaa ni, anwuri anwa le anyiri abin ri be za'u gi ibung uku'ukor ni. ¹⁹Gu shini ne nuu, ni gu bla ni ri zang a be be soo anyi bri be kugli gi Agwapan ni rigbana. ²⁰Andil ri wal bi ma a shi, be ting gulul Agwapan rilal ni gu jii ni gu wa be kyiel, ni gu piara ni gu ya inam ri be re wa bi ni. ²¹Gu ibung unyi ri be nyanyi shi gu gi itong ri be lee gu dam ni gu palla iwal iMusa gi Ukwo lul gi suna Asabar ni. ²²Ni gu ya follo be wen gu tarba gi nin guncii ni ge diduk ada gulul be see iYahuza gi iBarnaba ni isila ni nin guncii guda gulul be cung bi gi a Antakiya gu zing gi iBulus be cung bi gi a Antakiya guzing gi iBulus ni iBarnaba. ²³Ni be nya wal ankpag: "Be tarba gi nin gun-cii ni be weneziri gi a suriya gi akilikiya, gu billi gu mume. ²⁴Andil kong a shi be zila nyi gi ume andil ben bri andil re talle ya bi ni, be wulu bi gi ume andil nya lee nung gu lullu gri gu nung nu nung amina ni, ²⁵gu follo ya gediduk andil, andil ya nga gu shi ni amel see be zala nyi dil zimi bi gi ukwuo anung guzing gi iBulus ni iBarnaba, ²⁶be nyi bri be be mire ilang a ma gu shi intima Icigesal iYesu Agam ni. ²⁷Andil tima iYahuza gi iSila a shi be ya nung a bin ri. ²⁸Gu shi ne nuu gu follo gu shi ne Alum Digwapan gi andil, andil zan be soo nung ulub gu sele anyiri abin: ²⁹Nung nwo gu mire agwapan rillrl ikii, nung nwo gu ya iman ri be re wa bi ni gi gu see ikii gu piara ni gulul be kyiel, nung ge lul anyiri abin ni nung ri kum loo ina insuu. Nung ge peme gi ume nin na insuu. ³⁰Ni be tiba bi ne, ni be nya kan bi a Anta kuya. Ni be cung be nyi ni, ni be nya na bi ank-pa a. ³¹Ni be kol gu palla ni, ni be nya lee ikol ikii ge kinkang gu shi ni be kum gu shini ikol. ³²iYahuza gi isila, gu shi ni be shi be wen gu tarba ba ni, be nya kum gu shiri ikol ni be weneziri ni iwii gi imime. ³³Ni be kol ibung gu fa ni, be nya tibba bi ka'a be ukwo ni be weneziri bri be tima bi ni. ³⁴iSila ya biya gu loo gi ukwo. ³⁵Ni iBulus gi iBatnaba nya kyien gi a Antakiya gi anteg ni be weneziri, ni be lullu gu kyiele Icigesal. ³⁶Gu kol ibung ge fien iBulus nya too iBarnaba ashi, "Dil villi ya gi kper gri dil wulu ge diduk be weneziri bri dil be ma bi iyal ishishi Icigesal ni gusing, dil yi ilori be shi ni. ³⁷iBarnaba a wa gu shi ni be kyou iYahaya anwuri be zila a shi iMarkus ni. ³⁸Ni iBulus ya tang gu shini gu re kpa gi gu shini be kan bi gi iMarkus, gu shini nya gi aBamfiliya a re villi ya'u gunsong gi ben ba. ³⁹Gu fa ni inang ya nya gi ume ama, gu nya mel gu shini be kab gi be zila ni iBarnaba nya kan'u gu zing gi iMarkus. ⁴⁰Ni iBulus ya segle iSila be nya kan be, gun timi gu shini be wenezir bi ni. ⁴¹iBulus nya kann'u nya ge ka'a aSuriya gi aKilikiya ni a shir a da gu lul ikol gu.

Chapter 16

¹iBulus a villi ya mel aDarbe gi aListira, gi ukwo ri azile awen gu tarba ri be zila a shi iTimoti a be shi ga gu ni, awen azile akyel a Yahudiya anwuri a ma ripang ni; Ate nga ni a anyi aBehelina ya. ²Be weneziri bri be shi gi aListira gi a ikoniya ni be kyiele ile iShishi nga. ³iBulus asoo iTimoti gi agbala, gushi ni awa gu shini be sing guzing, ni gu shi aYahudawa ri be shi gu fa ni, be za ashi ate ama shi anyi aBahelina ya. ⁴Be kalla ime itong, ni be mire ada gulul gu kyiele gu shini be terikyii ni ikii gu paa ni be wen gutarba gi nin gunci be wal gi aUrushalima ni. ⁵Gu ma ripang ada gulul nya konno, ni be kurbu gu konno ni be nyi bri be ma ripang ni suna unum. ⁶iBulus gi anyinsing ilam nga be kanna ume gi kaa aFirigiya gi aGalatiya, ni Alum Digwapan a da bi gu dam iwii gi ume gi kaa aAsiya. ⁷Be mel utur aMisiya, ni gu wa gu kana ume iBitiya, Alum iYesu nya da bi. ⁸Ni be tara ume aMisiya ni, ni be nya kana bi utong aTaruwasa. ⁹iBulus nya na alalla ni ge tug ashi, azile anyi aMakidoniya zila bi, a too ashi, "Ba aMakidoniya nwu be wel ya gu." ¹⁰iBulus, ni gu yi nuu, ni a nya fire utura ka'u aMakidoniya, ni gu bung gi ikol ashi Agwapan ya wa gu shini be kan be nyi aMakidoniya ni iyal ishishi. ¹¹Ni gu nyia nga gi aTaruwasa, iBulus gi be nyi a nga gi aTaruwasa, iBulus gi be nyi nga nya kana a kwoni ni inmini nbel kaa bi a Samutaraki, ni ukwo ushiya ni be ya nya kan bi a Niyafolis. ¹²Gu nya gu fa ni be nya kan bi afillibi utong aMakidoniya, utong uzam ya gi ika'a aRoma, ukwo ri dil loo ga ibung gi imime. ¹³Unum Asabe dil kan a riya utong, gi ringang gu ziri, ni gu paa ashi andil ri kum ukwo kyiele gi Agwapan. Dil sisila ya kyiele gi be kyiele ri be cung gi andil gi ukwo ni. ¹⁴Azile akyel a nga nintima icidiya, anyu le ize ya gi uton aTiyatira, nyu le rigen Agwapan ya, a kon ya. Icigesal a kri ikol nga, a soo aming gu kyiele ri iBulus paa ni. ¹⁵Ga kar ri be le'u gu salla gu lul gi be le'u gu salla gu lul gi be nyi gesal ama, a too ya a shi, "Aming ge kyo ni a nyu le rigen Agwapan ni, nung ba gesal mi nung be loo ga" Ni a nya jeb a. ¹⁶Ga kar ga, adil sing ukwo gu kyiele gi Agwapan, azile awenekyel gu shi ni alum gu bla nya karba gi andil. Nin yegesal nga kurbu gu kum gi anwa ge kinkang. ¹⁷A lul iBulus, guzing gi andil, a paa ni ri wii rigbana a shi. "Be nyi bri, be gen Agwapan a wuri a sele rigam ni be paa nung utura gu kum gu funnu ga." ¹⁸Alee nuu gi ibung gi imime. Ni iBulus ya nya be nang ni anwa gi ripang a nya kigli nya ma alum a ge nyu ge nyu rigbana, ashi. "A ming mang ge nyu ge gbana, nwo'u gi ume intima iYesu Agam" ya tee rikyii nya nwo'u ga kar a. ¹⁹Ni nin yegesal nga be yi utura gu kalla ikilli ama u suggo'u ni, ni be nya fre iBulus gi isila, be nya kan bi ni ben ba gi be nya ta'ana. ²⁰Ni be kan bi ni ben ba gasal geta'ana, be nya too ashi, "Be nyi bri be nyi aYahudawa ba be bi ni inkom gi ume utong andil. ²¹Be lullu ipara ri isangi indil ni, anyi ri dil sang ya gu lul ni, gu shi andil aRomawa" ²²Ni be nyi ga kar gezing ya soo iBulus gi isila gunsong; be nyu paa be ta'ana nya pee akigri a ma, nya ma ge nyu ge gbana be dibba iBulus gi isila ni gi wuwor. ²³Be kol ni, be nya fono bi iBulus ga sal gesira, be nya ma anyu yag ge sal ge sira ge nyu ge gbana gu shini be kugru bi geshinshi, be zang be ting bi. ²⁴Anwa lee nenuu gu shi ni, anwa soo bi be sira gi afra, ni be sira gi afra, ni be ma bi ge nyu gegbana ne. ²⁵Ni ge caci getug. iBulus gi isila be sugu kyiele gi Agwapan ni be tag Agwapan ante, ni anteg ni be wen gesira kuggo bi. ²⁶Gakar ga ni ribung nya loglo, gum kiri gu so gesal gesira ya loglo, ga kar a ni aya gesal gesira nya kri, be wen gesira ni, besira ama nya telle'i. ²⁷Anyu yag gesal gesira a nya gi ina nya yi ni aya gesal gesira shi gi aye, a talla gin kyana nga, a ri pel ri kyii nga, gu paa, be wen ge sira be ting bi ya. ²⁸Ni iBitrus nya sag riwii gi ri gbana, ashi, "Zang be pel ri kyii'ng, ni ge diduk andil shigagu." ²⁹Ni anyu yag gesal ge sira nya tima ni ule, nya kana ume ni gu titing ni gu kyala ri nam nya kpa gunsong iBulus gi isila, ³⁰a wulu ni be ban gi unyi ya too a shi, "Be nyi gunsong, shi kpa gu ni aming le ni kum gu lang?" ³¹Be nyan too bi ashi, "Ma ripang gi iYesu Icigesal, anwu gi gesal, nung ri kum gu leng." ³²iBulus gi isila nya paa'u gu kyiele icigesal, gi be nyi gesal nga. ³³An wa anyu yag gesal gesira nya kyo bi gi ume getug, nya kura ada'ana ama, nya le bi gusalla gulul gakar ga gi be nya sal nga. ³⁴A kan'u ni iBulus gi isila ga sal nga, a ma bi ikyu ya. ikol ikii imile gesal a nyu yag gesal ge sira, gu shi ni be nya sal nga be ma ripang gi Agwapan. ³⁵Ni ukwo shiya ni, be nya ta'ana be ya ma gu tima be nwo iBulus gi isila. ³⁶Anyu yag gesal gesira nya paa iBulus gu kyiele ni be nya ta'ana, gu shi nenuu ni anya too iBulus ashi. "Nung kan nung gi ume ma insuu" ³⁷Ni iBitrus ya to'u ashi, "Be dibba ya gi uye gunson ni be nyanyi andil bri dil shi aRomawa ni, be re pelle ya, be nya soo ya gu da gesira; ni be suggu da ya gi inele le? Be ba akyii ama a be winni ya. ³⁸Ni gu kong a shi iBulus gi isila shi aRomawa ba ni. ³⁹Be nya ta'ana rikyii a ma nya ba be kullu iBulus gi iSila; ni be winni bi gu guda gesira ni, be too iBulus gi isila ashi be nwo utong a. ⁴⁰Ne nuu ya ni iBulus gi iSila be wulu guda ge sira, be nya kan bi gesal iLidiya. Ni iBulus gi iSila yi be weneziri ama ni, be nya shiri bi ikol, ni be nya nwo utong a.

Chapter 17

¹Ni be sele itong a Anfibolis gi a Aboloniya, ya mel utong aTasalunika, gi ukwori gu zile guda gululle aYahudawa ga gu ni, ²iBulus, ni ilori agu le'u gu ni, a kan'u ukwo ama, ni a paa gi beba ge mel inum Asabe iciya, gi ume ankpag. ³iBulus a kri ankpag ni a mire bi gu kpele ashi, rigbana ga ni Agam piya'u, ni a nya gu kpu. A too bi ashi, "Anwa iYesu ri anung paa nung ri ni, anwa shi Agam." ⁴Be zila aYahudawa nghar, be lul iBulus gi isila, ni be zile a Helenawa, ni be nyi gunsong be kyel ni be nyanyi be mame. ⁵aYahudawa bri bere mabi ripang ni nya liggu rifini, be nya kyou be zile nyi ikii ibibi gi ume libi ikii, be nya nyunnu inkom gi ume utong, ni be nyanyi gi be mame lul bi. Be nya kan ni inkom gesal iYason, ni gu wa gu wulu ni iBulus gi iSila gunsong ni be nyanyi. ⁶Ni be gare yi bi iBulus gi iSila gunsong ni be nya tal iYason gi be zila weneziri be nyu lul gunsong ni be nya ta'ana utong a, ni be lee a shi "Be nyi ba nyullu utong, ba bri be ba ya gu. ⁷Be nyi bri iYason a nghar bi ni, be wa iwor iKaisar rilal; be le a shi azile agam shi gu intima nga ba shi-iYesu." ⁸Ni gu cung ni be nyi, gi be nya ta'ana utong a be kong nuu ni, ikol a ma ya bogro'i. ⁹Ni be nghar ikili gi ukwo iYaso gi unteg ni be weneziri ni, ni be nya nwo bi. ¹⁰Ni ge tug ga, beweneziri gu lul nya wulu ni iBulus gi iSila, be nya tima bi gi utong aBiriya. Ni gu mel a ma su fa, ni be nya kan bi guda gulul aYahudawa. ¹¹Be nyi aBiriya shi giritog gi be nga aTasalunika, be nga gutima iBulus ni ikol izingm ni be palla iwal ankpag sunung bung ni gu wa gu za ta gutima iBulus, shi ripang ga le. ¹²Gu shi nuu ni be nya mame gi ume ama be ma ripang, guzing ge be zila kyel altelena be kakung. ¹³Ni aYahudawa aTasalunika be kong a shi iBulus dam iwii Agwapan gi aBiriya ni be nya yang bi gufa, nya nyungnu a mina ni be nyanyi. ¹⁴Ga kar ga, be nyu lul be nga aBiriya nya kyou iBulus nya tima'u a kan'u be nya nwo iSila gi iTimoti gi aBiriya. ¹⁵Be nyibri be be wulu bi ni iBulus be kan bi ni anwa ge mel utong aAfina, iBulus a ma bi gu tima, be ge kann'u. ¹⁶Ga kar gri iBulus sugu yag gu ba iSila gi iTimoti gi a Atina ni, a Ya nya be nang gi ulang nga, ni a nyi utong a shi ni agwapan rilal ni. ¹⁷A tang gi aYahudawa gi ume guda gulul guzing gi be nyu le ipara gi Agwapan, konno gi ben bri a Kurbu sunnu bung, gi ukwo libi ikii gu ni. ¹⁸Ni be zila nyi a Abikuriya gi be nyu za be karba gi ben ba. Be zila ama be too ashi, "Shi ni anyi iwen abin ri paa?" ni be zila nyi ya too ashi, "Alilli anyu dam a nga azile agwapan rilal ya diritog," gu shini a dam iYesu gi gu nya nga gu kpu. ¹⁹Be nya kyou iBulus kaa bi ugug a Arasa, ni be lee ashi, "Anwu ge nya ni anwu paa ya gun kri gu lullu gupar gri le?" ²⁰Abin ri a nwu paa, apar ya gi ukwo andil. Andil wa gu za icincan in ya," ²¹(aAtiniya ni be sing bri be shi gi ume nga ni, be nure ge kar a gu paa abin apar in gu guggo'i) ²²iBulus a kyikyeng ga ca-cii ugug a Arasa nya too ashi, "Anung be nyi a Atiniya aning yi anung shi be nyu sagra rikyii gu lul ba gu. ²³Aming yi abin ipara a nung ga kar gri aming sugu silli ni, ni aming ya yi izile idallah ri be wal ga ashi. "Agwapan ri be re za'bi ni." Akii ri nung le rigen nga gume gu sang za, unwa ni aning pa'a nga. ²⁴Agwapan ni ale gulu'unyi gi ikwo ge shi ri ushe gi ume nga ni, ni anwa shi Icigesal ge pan gi ribung ni a re lo'u gi ume guda gulul ri be nyanyi be viana ni gunyi ni. ²⁵A re wa'u be wel'u gu ni ulukii, alog re mile'u gu shini a ma'u. Anwa mire ulang, ni infiana ni ikwo geshi. ²⁶Gi anyi gezing ni a le ge diduk abing gu lu'unyi, nya kab, nya soo ikwo ge nyang gi ukwo ri a so'u gu ni. ²⁷Gu shi ni be wa Agwapan ta be ri bra gu mel ukwo nga be kum'u, a wuri a sang'u anung ni ikwo ge nyang andil. ²⁸Gu ume nga ni andil loo, ni andil gal, ni ilor ri alog gi ume ni be nyu za anung a too ni. 'Andil shi be wen nga ba.' ²⁹"Andil ga shi be wen Agwapan ba ni, gure kpa gi gu shini andil tibi Agwapan gi azinariya ta a azurfa, ta igbang gi nin-kii bri be seb ne. ³⁰Gu shi ne nuu ga ni, Agwapan a pigli ibung gu sanza gu, ni a ya ma genyu ri gbana ge diduk be nyi be nyi be kigli gi ile ibibi ama. ³¹A gu tibi unum gu shi ni ari lee gulu'unyi geta'ana gi ume ripang ni gi shi anyi ri anwa segle ni. Agwapan a yigri anyi'e, gu shini a nyugnu'u gu kpu" ³²Ni be nyi a Atina kong abin gu nya gu kpu ni, be zila nyi ya kalla iBulus; ni be zila ni, be zila nyi ya too a shi. "Andil ri villi ri kong ngu kyiele gri." ³³Gu be shi nu'u, iBulus nya nwo bi. ³⁴Be zila cii gi ume ama nya nghar gu dam a, be nya ma ripang, be fulu gi aDiyonisiyus anya ta'ana gi ugug a Arasa ni azile kyel ri be zilau ashi iDamaris ni, gi be zila nyi ri be shi guzing ni.

Chapter 18

¹Gu be shi ne nuu ni iBulus a nya gufa ya fa ya kan'u a Antakiya, ya sele akorinti. ²Gu fa ni a nya kum azile anyi aYahudiya ri be zila a shi Akila ni, anyi ribung aBuntu ya; a sang mo'u ni gu ba utong a, a wulu gi altali ya gi akyel nga anyi nintima iBalkisu. gu shi ni iKalaudiyas ge nyu rigbana gushi ni aYahudawa nya bi gi aRoma; ni iBitrus nya kan'u ukwo ama. ³iBulu a loo ga sal a ma gu shi ni ilam shi ilam ama shi ilo gizing ya gu. guuka shi, be nyu lee azana ba gu. ⁴Gu be shi neni iBulus a sing guda gulul, ni a lul gu kyiele gi ben ba gi unum Asaber. Ale nuu gu shini a kum amina aYahudawa gi attelinawa. ⁵Ni ga kar gri isila gi iTimoti be mel aMakidoniya gu ni, Alum nya pia iBulus a paa aYahudawa a shi iYesu ya shi Agam. ⁶Ge kar gri aYahudawa be lira bi ni anwa ni be nya togro'u. iBulus nya salla gu kigri nga gunsong a ma ya too bi ashi, bejii anung shi gi akyii anung; gu nya ga kar gri ami ri villi mi ukwo ni be gyu. ⁷Ni a nwo ukwo a ma ni, a ya kannu gesal iTaitus iYustus anyu ici Agwapan ipara. Gesal nga shi gi utur guda gulul. ⁸Ikristus ya shi anyi gunsong guda gu lula ni anwa gi ididuk ni be nya sal nga nya ma ripang gi Icigesal, aKoritiyawa gi be mame nya kong gu kyiele iBulus nya ma ripang, be nya le bi gu salla gulul. ⁹Ni getug ni Icigesal nya too iBulus gi ume alalla ashi, "Zang a be kong ribung, kyiele nung zang a be soo ge linlang. ¹⁰Ni ami shi guzing gi anwo, alog ra le'ng rifen, ni a mi shi ni be nyi gi utong ri utong ri." ¹¹iBulus nya loo gufa ge mel gemele gezing ni ipen icunnu, ne lullu bi gu kyiele Agwapan. ¹²Ni iGahiyo gu be kum rigam rile di nga a Akaya ni, ni aYahudawa nya lira iBulus ma gu ni be nya kan bi ni anwa gi ikping geta'ana. ¹³Ni be lee ashi, "Anyi ukwo ri kagra gu shini a kyo amina ni be nyanyi ni be lee ipara ri iri bong iwor andil gu." ¹⁴Ni gu shi ne nuu iBulus sugu kyiele ni, ni iGaliyo nya too aYahudawa ashi, "A nung aYahuduwa gu ge shi ashi gu zilau ga sal ge ta'ana shi gu nga ilee gukpa gu lulle ga ni, a ning shi ni gu ma nung ribii anung. ¹⁵Ni gu shi ashi anyiri shi gu lirbi abin iwii gi intima ni iwor anung ba ne, nung sing nung ga tibi kyiele anung rikyii aming." ¹⁶iGaliyo nya daa bi gi ikping ge ta'ana a. ¹⁷Gu be shi ne nuu ni be nya fre iSastanis, be nya le'u guniba gekinkan gi ikping anya ta'ana. Ni iGaliya ya re so'u ikol gi ilo ri be para ni. ¹⁸iBulus ni, ni a loo guzing gi ben ba ge mel izile inung imime ni, a nya nwo be weneziri nga ya kan'u aSuriya gi akwoni ninminibel, guzing gi iBalkisu ni Akila a be sugu nwo ukwo kegre akwo ninminibel ri a shi gi aSankuriya ni, a ya kanu gu shi ni a ga kuglu ri kyii nga, gu shini a soo isil anyi aMazare. ¹⁹Ni be mel a Afisa ni, iBulus nya nwo iBalkisu gi Akila gu fa Ni anwa nya kana'u guda gulul aYahudawa ya ge paa tibi gi benba. ²⁰Ni be kuwo iBulus a loo gi ben ba gu nga ibung gunsong, ni a nya tongu. ²¹A nya frie utura nga nya too bi a shi, "Agwapan ge biya ni ami ri villi ming ba ukwo anung uzulu ubung." Ni a ya nya kana akwo ninminibel gi a Afisa. ²²Ni gu mel a ma gi aKaisariya ni, ni a nya kpe'u ya kan'u aUrushelima ga billi gi ada gulul ni a ya kan'u a Antakiya. ²³Ni a pia guloo gu fa ni, iBulus nya frie utura nga kaa'u gi ka'a aGalatuya gi afirjiya gu fa ni a nya shiri be wen gutarba ikol. ²⁴Gu fa be shi ni azile a nyi ayahuda, anyi nintima iAfolos, awen iWusili Iskandariya ya ni gu bii, a ba a Afisa. Anwa ashi anyu za ya gu kyiele Agwapan. ²⁵Afolos be kum gu lullu gu kyiele Icigesal. Anwa shi anyu kagra ya gi alum, a lee gu dam ni aya za gu za gu salla gulul iYahaya ya geshan. ²⁶Afolos luggu dam nga ni ikol izing gi ume guda gulul. Ni iBalkisu gi Akila be kong'u ni, ni be nya lab inyinsing gi anwa, ni be nya konno gu ma'u gu kpele gi iyal utura Agwapan ge kikeg. ²⁷A wa gu sele a kan'u ume a Akaya ni be weneziri nya shiri'u ikol be nya wal be wen gu tarba bri be shi gi a Akaya, gu shi ni be nghar'u anyi apalla. Ni a mel ukwo ama ni, ni a nya re shiri beweneziri bri be ma ripang gi upe ni ikol. ²⁸Afolos a ma aYahudawa gu kpa bejii ni ilo rigbana ri a shi ni ni rikon nga, ilo ri a yigri gi ume ankpag ashi iYesu ya shi Agam.

Chapter 19

¹Ga kar gri Afolo a shi gi aKoranti gu ni, iBulus nya kana ribung ugug nya ba'u utong aAfisa, gu fa ni a nya kum be zila wen gu tarba. ²iBulus nya too bi ashi, "Nung gu nghar Alum Digwapan ga kar ri nung be ma ripang gu le?" Be nya nghar'u ma ashi, "O'o andil sang kong a iyal Alum Digwapan." ³iBulus nya too a she, "Iming ilo gu salla gu lul ni be lee ning?" Be nya too ashi "Gu salla gu lul gu ngha iYahaya ya." ⁴iBulus nya nghar bi ma a shi. "iYahaya be lee be nyanyi gu salla gu lul gu ngha gu lul gu ngha gu kigli gi ile ibibi, a too ashi be ma ripang gi anyiri a bii guntimi ngha ni, anwa shi, iYesu gu ka." ⁵Ni be nyanyi be kong nenuu ni, ni be nya lee bi gu sal gulul gi ume intima Icigesal iYesu. ⁶Ge kar gri iBulus a tila gunyi gi akyii a ma ni be kyiele gi alum ni gu paa ukiri ubii ne. ⁷Be be shi be nyi ukop ni be palla ba gu. ⁸iBulus nya kawa'u guda gulu nya lullu ikol gizing ge mel mi ipen iciya ni. A lul ni ba gu za gu kyiele ne mire bi gu kpele ni be ma ripang gi abin ri a shi angha rigam Agwapan ni. ⁹Ni be zile aYahudawa nya ie rikyii di gbana, nya tong bi gu tee rikyii, ni nya luggu paa ibili gi utura Agam gunsong ni be nyi. Gu shi ne nuu ni iBulus nya talla rinam gi ukwo ama guzing gi be bri be gu ma ripang ni. A nya luggu lullu gi ukwo lullu aTiranus. ¹⁰A ya guusong ne nuu be mele be palla be mel gu shi ni ge diduk be nyu loo gi Asiya nya kong gu kyiele Icigesal, aYahudawa gi aHelenawa. ¹¹Agwapan ale abin gu kper bejii a kekung gi anyi iBulus. ¹²Ni be nyu yuu ya lagna, incagra inbibu ya wiri bi gi be nyanyi, ga kar gri be nghaa itegkigri gi ikyu falla gi rinam iBulus. ¹³Be shi ni aYahudawa ri be sarba ne ben bri be lul ungang a ni, be nya kyo gu shi ni ben le ilam ni intima iYesu ni, Be nya too ashi, "Andil tee nung rigbana gi ume intima iYesu anwuri iBulus lee gudam ngha ni, nung wulu." Be nya toppa be wen azile a nyu gunsong gulul anyi aYahuda ri be zila a shi iSiba ni be lee anyiri. ¹⁴Alum abebe nya nghar a shi, "Ami za iYesu, nya za iBulus ni anung ni, nung shi be nyang ba gu?" ¹⁵Alum abebe nya nghar a shi, "Ami za iYesu, nya za iBulus ne anung ni nung shi be nyang ba gu?" ¹⁶Ni alum abebe ri a shi gi ri kyi ni be nyu sarba soo rigbana ama nya dibba bi be nya wulu ni gu titing nya wulu bi gu daa be billi be bel ni adana. ¹⁷Ni gu nya ba gu nga gu za ikwo ge nyang, aYahudawa gi aHelenawa gu loo gi a Afisa. Nya kong ribung gi ri pang, intima Icigesal iYesu kum rigam. ¹⁸Ni be nyu lul be mame, nya be vuggu abin abebi ri be lee ni. ¹⁹Be kuru nya ba ni ankpaga a ma nya kunnu gunsong ni be nyanyi. Ni be palla ulub iya ni, be nya kum be mel a azurfa a taade ukop utura isogicuu. ²⁰Ni gu kyiele Icigesal nya karba girigbana gi itira imime. ²¹Nu iBulus a kol ilam gu dam nga a Afisa ni, Alum nya sing gi anwa a nya lul aMakidoniya gi a Akiya gi utura gu kaa'u aUrushalima. A too ashi, "Ming ga kan ni aRoma" ²²iBulus tima bewen gu tarba nga be palla iTimoti gi irastus be kan bi aMakidoniya, benbri be wel'u gu ni. Ni anwa ri kyii nga nya yag gi a Asiya gu nga ge karge fien. ²³Ga kar ga ni be nya lee inkom gekinkan gi a Afisa gi abin utura. ²⁴Azile Akima anyi mintima iDamatrayus anwuri a yalla agwapan rilal angha a azurfa gi lillo angha iDayana, gun kri shi ilam ya inyiri imire be kima ribilli ni ge kinkang. ²⁵A cung be kima nya too bi a shi. "Nung za gi ilam ri ni andil kurbu ikilli gu ge kinkang." ²⁶Nung yi nya villi kong a shi, sang gi a Afisa gunzing nga ya, ni gika'a ribung a Afisa ni iBulus ri a kigli a mina ni be nyanyi be mame. A too bi ashi be sang bi ni agwapan ri be yalla ni anyi ni. ²⁷Sang ilam andil genzing iya ya shi ni gu kaper beji, gi ada gulul agwapan andil iDayana alelle ri villi a be sang'u abin gu lee gu. Ne nu'u ni a ba sang'u ni abin gu lee gu, anwa gi ididuk ribung a Asiya ri gu lu'unyi le gi ipara ni. ²⁸Ni be kong nuu ni benang ya nya bi gi ripang, be nya lee gu zila ni ri wii rigbana ni be lee a shi "Anyi agbana ya shi iDayana a nga a Afisa." ²⁹Utong a gediduk nya ligri gi, ni be nyanyi ya nya gediduk nya ligri gi, ni be nyanyi ya nya gediduk kaa bi ukwo cung. Ge kar a sugu mel ni, be gu wu fiere be nyinsing gu sing iBulus, be iGayus gi iAristakas ben bri be ba gi aMakidoniya ni. ³⁰iBulus shi ni ikol gu kana gu cung ni be nyi, ni be nyi, ni be wen gu kana gu cung ni be nyi, ni be wen gutarba nga nya do'u. ³¹Ne nuu ni be zila nyinsing iBulus bri be shi be nyi gunsong gi ikaa ni be nyi a Asiya be tima'u ma ni gu kulli'u ni ri wii rigbana azang be kana geben a. ³²Be zila nyi taa intima a zile bin, ni be zile ta'a intima azile giri tog, gu shi ni be unghu be gu cung ni. ³³aYahudawa nya ba ni a iSkandari ya kiken ginsong gu cung ni be nyanyi. iSkandari nya sag anyi nga gepan gu shi ni a ya be nyanyi ukiri u sing ne. ³⁴Ni be kpele a shi a she anyi aYahuda ya ni, ge diduk a ma nya soo ica ri palla, "Anyi agbana ya she iDayana angha a Afisa." ³⁵Ni anyu wal utong a kum ri kyii ni be nyanyi ni, anyi loo a shi, "Ina nyi a Afisa, nyang re za'u a shi utong a Afisa ya shi ukwo ugbana agwapan ni iDayana agbana gi angha isifa ri a wulu ga pan be kpa ni le?" ³⁶Ni anyi ni sang'i rilal ni, gu kpaga ni nung soo gelinlang gu shi ni nung zang a be lee alebin gegigig. ³⁷Ni anung ba ne be nyi bri gu da ge ta'ana ri sang a shi be tuggu guda gu lul ba ba ta be nyu wa agwapan andil rilil be gu. ³⁸Gu be shi ne nuu ni iDamatrayas gi be kimma bri be shi guzing gi ben ba ga shi ni gu le gu lirbi gi ri kyii a ma ni, ada gu lee be ta'ana shi be ye gu ni be nya ta'ana shi gu. Nwo bi be kan ni akyii ama ga sal ge ta'ana. ³⁹Azile akyiel ni be ritang ni ge shi gu ni, be ri tibi bi gu cung andil gu nga ga ka-kar. ⁴⁰Gu shi ni ripang andil shi gi ume gu kper bejii gu togro gi ri kyii inkom umbi ri. Kwo ripang gu kri inlilli ni andil sang ya in gu bra gu ma gu kpele gu gi ri kyii nga." ⁴¹Ni a ya ne nuu ni, ni a ya tiba gu cung a.

Chapter 20

¹Ni inkom a lal bi ni, iBulus ya tima be zilau be wen gu tarba a, nya shiri bi ikol, ni nya re tiba bi ya nyiya a ri kan'u aMakidoniya. ²Ni a sele gi ume min ka'a ni a mire be nyu lul gu kyiele ge kinkan ni, ne ya nya ba'u ribung aHellenawa. ³Gekar gri a kol ipen iciya gi ukwo ni, aYahudawa nya kil'u ni abin, ni a sugu wa gu yang'u akwomi gu kaa'u asuriya ni, ni a ya kigli ikol nga nya villi'u aMakidoniya. ⁴Be nyi bri be ga tibi iBulus gi ika'a a Asiya ba fullu iSobatarus awen iBurus gi aBiriya; iGayus anyi'e aLerbe; iTimoti giAristakus ni iSakundus, ge diduk a ma shi be nyu lul ba gi aTasalonika, ni iTikikus ni aTrofinus gi a Asiya. ⁵Nuu be zila nyi gu zanna ya, be nya yag gi gi kub a ma. ⁶Ni andil kana akwomi gi aFilibi gu sele ibung getanguna gu sang aYisti ne; giu cung ama; ibung andil itoppa gu fa. ⁷Gu ubung gu zama gi ibing itoppa, ni andil cung gu shi ni dil wure ge tanguna ni. iBulus a lee be nyu lul gu kyiele, ni a wa gu kanu ni gu shiya ukwo ne; ni gu kyiele nga nya mel ge caci ge tuk. ⁸Guda ge pan gri be shi ga ni ila ishi ga ge kinkang. ⁹A zile awen epar anyi ni intima iAftikos a log ga pan a taga, ni inna inlub nya kyuo'o gu shi ni gu kyiele iBulus gi gu nger gu ni, nya wulu kpa ga pan guda gulul gu nga inciya nya kpu'u. ¹⁰Ni iBulus nya sigri ya ninna nannaa ya kimm'a'u, ni a nya too ashi "alog zang a be kum gu bong ulang, ni a shi alang gu a re kpu'u." ¹¹Ni a ya nya yau'u pan guda ge pan gu shini a ya getanguna guzing gi ben ba, a kyiele gi ben ba be mel gu shiya ukwo gu fa ni a nya nwo bi. ¹²Be nya ba mi awenepar a ge lang gu, be nya kum gu shiri ikol ge kinkang. ¹³Ni andil ri, andil zanna iBulus gu mel ukwo a kwomi ne, dil nya kana kan ya a Asos, adil ya kana ya kyuo iBulus gi akwo ni anwa ya biya gu sing gi ribung. ¹⁴Ni andil karba gi a Asos ni, ni andil ya kyuo'u gi ume akwoni nin mininbel kaa ya aMitilitus. ¹⁵Gu nya andil gu fa ni, gu shiya ukwo ni andil nya ba atsibirin Ikiyos. Wulu kri ni andil nya ba utong aMilitus. ¹⁶Ni iBulus ya biya gu sele ka'u a Afisa gi akwo mi, gu shi ni a zang be bong ge kar gi a Asiya, ni a lee ge didir gu shini gu ge lee ni unum gu be sigri Alum Akii kum'u gi a Urushelima. ¹⁷Gi a Militus a tima be zila'u nin inguncii guda gulul a Afisa. ¹⁸Ni be ba ukwo nga ni, ni anya too bi a shi, "Anung akyii anung za ashi gu nya gi unum ri a ming kya gi a Asiya ni, ilo gu loo ri dil loo ni gi ilo gu shi andil guzing. ¹⁹Aming re regen Icigesal ni qusang sag rikyii ni be ziri, ni impipam ri a ming soo gu shi gu kil abin aYahudawa. ²⁰Anung za ashi ami re kong mi ulub gu ya nung kwo ge ning uki ri ushi ni ribilli ni, ming lul nung gi be sal asal ning lullu nung abin gi unyi. ²¹Nung za ilo ri aming kyie aYahudawa gi aHellenawa gu shi ni be kigli gi Agwapan ni gu maripang gi Icigesal iYesu. ²²Gi kper gri ni, gu kri mi ri kan mi aUrushelima, Alum Digwapan yigri mi gecincan rigbana ga amin kan ni, ami re za mi uki ri u ri ba mi ge fra ni. ²³Alum Digwapan ya ri yigri mi ta gi uning utong, ya ni be sire gi ipimpam yag mi. ²⁴Ni ami re kyuo mi ashi ulang mi shi ni rile ribilli gi a mi ni, gu shi ni ami kol gu titing ni ilam ri aming nger gi ukwo Icigesal iYesu ni, gu nga gu paa iyal ishishi upe Agwapan ni. ²⁵Gu kpegri ni, bla ani za gediduk a nung, be nyi bri aning dam bi rigam Agwapan ma ni, nung sang nung gu konno nung yi mi. ²⁶Gu shi nu'u ni aming paa nung gun unung gun unum ri, bejii alog sang bi gi ri kyii me. ²⁷Ni anung be re kong mi ulub gu paa nung ididuk uki ri Agwapan wa gi ukwo a nung ni. ²⁸Gu be shi ne nuu nung pii akyii a nung ni be nyu lul bri Alum Digwapan a ma nung gu shi gunsong ni. Nung pii gu da gu lul Agwapan, anwuri a leb ni. Nung pii gu da gu lul Agwapan, anwuri a leb ni be jii nga ni. ²⁹Aming za ashi ming ga be kan'nu ni, agbuu api ri kana ge caci anung, ni be ra kong be gekubu ni be nyu lul. ³⁰Aming za a shi gi ume anung be zile ama ri ba be paa akyiele abebi, gu shini be talla bewen gu tarba gi ukwo ama. ³¹Gu be shi ne nuu, nung be loo ni gu za. Nung kpu a shi be mele be ciya ami re nwo mi gu mire ikwo ge nyang aming gu kyiele ni be ziri getug ni ge we. ³²Gu kper gri ami nam nung ge Agwapan, ni gu kyiele upe nga, anwuri a shi ni rigbana gu viana ni anung kum gu nga gu lugga gu gi ididuk ni be nyi bri be shi ben bri Agwapan a see ni. ³³Aming re le mi rifimi a azurfa, ta azinariya ta iKyii tirbi alog. ³⁴Anung akyii anung za a shi ami le ilam ni anyi mi ya, ya nga ri kyii mi gi be nyi bri be shi gi ami ni. ³⁵Aming ba ukyi gu lullu ya gi ilam, ni ilori nung ri kpu gu kyiele Icigesal iYesu, gu kyiele gu shi ne anwa ri kyii nga too a shi: "Gu mire gu sele gu nnger ben kii be sha'ashi." ³⁶Ni a kyiele nuu ni a ya nya lilugu nya kyiele gi Agwapan gi ben ba ge diduk. ³⁷Ge diduk a ma ya lee gu saa gu pia ulang, nya kubba'u ya yigriu gu biya. ³⁸Be nya le gu fung gusil ni uki ri a ya bi ni, be sang bi gu konno gu yi'u. Ni ge diduk ama nya ge tibi'u gi ukwo akwomi nin mininbel.

Chapter 21

¹Ni andil kab gi ben ba, andil nya kana akwomi nin mininbel nya nanna utura gu ka'u uton akos, ni ukwo ushiya ni ya sele uton aRodusa, gufa ge kana utong aBataru. ²Ni andil kum akwoni gu kpee ka'u afonisiya ni andil nya kana. ³Ni andil yi atsibirin iKubrus ni dil nya nwo'u gi ipil nya kan'a aSuriya, andil ya ge sigri gi utong aTaya ni gu fa ni akwoni ni mininbel a risigri akyou nga. ⁴Ni andil kum be wen gu tarba ni ni andil nya loo gufa ge mel ibung itoppa. Be wen gu tarba nya too iBulus ashi, gu shi Alum, a zam a be kan'u aUrushelima. ⁵Gu sele be wen ibung dil nya ya gunsong ni gusing andil. Gediduk ama ni be kyel ama ni be wen ama ya e tibi ya ge sele utonga. Ni andil lillugu gi ibile gu ziri ya kyiele gi Agwapan ni andil be tibi be zile. ⁶Ni andil nya kana akwo ni ninmininbel, ni ben ba be villi bi gesal. ⁷Ni andil kol gu sing andil gi aTaya ni andil nya mel aTalamayas. Gufa ni andil billi gi be weneziri, andil ya loo ubung uzing gi ben ba. ⁸Ni ukwo ushiya ni andil ya nya kana aKaisariya. Andil ya kana gesal iFilibus anyu paa iyal ishishi, anyi ge zing gi ume be toppa ba, andil nya loo gi anwa. ⁹Anyi kwo ri shi ni be wene kyel be naa, be wene tilli gu pa ukiri u bi ni. ¹⁰Ga kar gri andil loo be wen ibung gu fa ni azile anyu paa ukiri u bii ni a anyi nintima a Agabus a wulu gi aYahudaya. ¹¹A ba ukwo andil be kyuo uki lubu ge billi iBulus ya lab afra gi anyi nga gu ya too ashi, "Alum Digwanpa too ashi," Ripan aYahudawa rilab anyu shi ni ukyu lab ge billi ri, be ri vullu'u gu gi be nyanyi." ¹²Ni andil kong gu tima ga ne, gediduk andil gi be tarba ukwo nya kullu iBulus azang be kan'u aUrushalima. ¹³Ni iBulus nya ngar a shi, "shi ni anung lee, nung saa ni anung wure mi ikol gu? sang gu lab genzing nga ni re yag gi gu kpu gi aUrushelima, gu shi intima Icigesali Yesu." ¹⁴Ni gu shi a shi iBulus ra kong'u gu kigli amina gu ni, andil ya nwo gu sa ya too a shi, "Bla ni ukiri Icigesal wa ni u ba." ¹⁵Gu sele ibung a, andil be nya yang nin pag andil ya yang ya aUrushelima. ¹⁶Be zile be wen gutarba gi aKaisariya nya lul a. Ba ba guzing gi azile nyi ri be zila'u a shi iManason, anyi aKuburus anyu lul gu zanna, anwuri dil ri loo gi anwa ni. ¹⁷Ni andil mel aUrushelima ni, beweneziri ya nga a ni ikol ikii. ¹⁸Ni ukwo ushiya ni, iBulus nya sing guzing gi andil ri kan ya ukwo iBitrus, gediduk ningunci shi ga gu. ¹⁹Ni a kol gu billi bi ni, ni a nya pa bigu zing zing ikii ri Agwapan alee gi ume ni be nyi gi ilam nga ni. ²⁰Ni be kong nuu ni, be ya juo Icigesal nya to'u ashi "nwu yi, aweneziri, atadde ukukop aYahudawa ma ripang ya villi shi ni gu lul ge ta'ana. ²¹Be villi ya bi abin ashi, a nwu lullu aYahudawa ri be loo gi ume ni be nyi be ta iMusa gu. Anwu lullu be zang be so be wen a ma gi agbala, ni be zang be lul ipara ikor. ²²Shi kpa gu shi ni andil le? Ripang be ri kong a shi anwu ba. ²³Gu shi nun lee ukiri ri tong ni gi kper gri. Andil shi ni be cii be naa bri be kyuo isil a ni. ²⁴Kan guzing gi be nyi bri anwu gu tibi akyii anung gewinwung ni, anwu kyno ulub ama gi gu kallu akii ama. Gu lee ne nuu ikwo gi aming anyi riza a shi abin ri be paa gi ri kying ni rilal ga. Be riza a shi anwu lul geta'ana. ²⁵Ni be nyi bri be gu ma ripang dil wal bi ankag, dil ma bi ge nyu rigbana gu shini be ting a kyii a ma ni ikiri be mire agwanpan ri lal ni, ni be jii, ni ukiri be pipigni utoo ni ni gu jii. ²⁶Ni iBulus nya kyuo be wen gu tarba a, gu shiya ukwo ya le bi gu shi ge winwung gu zing gi anwa, be nya kana bi guda gulul, ni a gu yabi gu mel ibung gu shi riwinwung a ma ni, gun kar shi unum mire ikyu mire gu shi ikwo ge nyang a ma. ²⁷Ni ibung itoppa nyu mel amelle ni, be zile aYahudawa gi a Asiya ya yi iBulus guda gulul, ni be nya sil gu cung a ni be nya nama'u. ²⁸Ni be soro ica, "Be nyi aIsraila nung wel ya gu ni Anyi kwo ri ya lullu ge diduk be nyi gi ikwo abin innedog gi be nyi, gi getana ni un unwuri ukwo. A kol ni a nya ba ni aHerenawa gi ume guda gu lul nya bong ukwo uwinwung gu." ²⁹Gu shi ni be gu yi iTarofimas anyi a Afisa guzing gi iBulus gi ume utong be nya paa ashi a ba ni anwa gi ume utong be nya paa a shi a ba ni anwa gi ume guda gulul. ³⁰Ni utong a ge diduk ya ligri gi, ni be nyi nya kpuglu nya nam a iBulus be nya tal'u gi ume guda gu lul nya nama iBulus. Be nya tal'u gi ume guda gu lul ya wulu bi unyi gu ga kar ga ni be nya kugru anya a. ³¹Be sugu wa gu pel'u ni, ni iyal ya mel be nya kakung ni be nyu kon ulura a shi ge diduk aUrushelima gu ligri'u ni inkom. ³²Ga kar ga ni a ya nya kyuo be nyu kon ulura ni be nya gbana, be ya nya ni gu ting kan bi ukwo gu cung. Ni be nyanyi be yi anyi ale ni be nyu kon ulura gi be nyi nga ni na nya nwo gu dibba iBulus. ³³Ni anyi ale ni be nyu kon ulura nya kyou iBulus ya so be lab'u ni be sira be palla. Ya lirbiu a shi anyang a gu ni ribi ashi ni ale. ³⁴Be zila nyi gi ume gu cung a soro ica be zila nyi le ashi anyi anyira. Ni anyi ale ni be nyu kon ulura re kpele'u ukiri be paa ni, ni gu soo ica ni, ni a nya ma rigbana gu shi ni be kana ni iBulus gi ume guda gu gbana ama. ³⁵Be gu mel uzulu kwo ni be nyi gu nya be nang ge kinkan ni. ³⁶Gu shi ni gu cung a be lul guntimi ni be soro gu nyi ni be lee ashi, "Be pelu." ³⁷Be nyu kana ni anwa guda gu gbana ama nu, ni iBulus nya too anyi ale ni be nyu kon ulura a shi, "Anwu ri nwo mi gu kyiele gi anwo le? ³⁸Sang anwu a nyi aBamasare ri ibung gu sele nwu soo inkwom, nwu ya kyuo be nyu palle be nyi be atadde isogi'naa ya kan ge lumu gu le? ³⁹iBulus nya too ashi, "Ami shi anyi ayahuda ya gi utong aTarsus gi aKiliya Ami shi awen ribung utong ulee ya. Nnwu ngar mima gu shi ni a ming kyiele gi be nyanyi." ⁴⁰Ni anyi ale ni be nyu kon ulura ma'u gekar ni, iBulus nya kikeng ga pan a kpodollo nya sag anyi nga ge pan nya yigri bi ge mag gu soo ge linlang. Ni ukwo u soo ge lang ni, iBulus nya kyiele gi ben ba ni rilum a Ibraniya a shi,

Chapter 22

¹"Be wene ziri gi nincii, nung kong rilal ri ami ri ya nung gi kper gri ni." ²Ni gu cung a kong ni iBulus kyiele ni rilum a Ibraniyawa ni ni be nya soo ge linlang. a too ashi, ³Ami shi anyi aYahuda ya gi utong aTarwasa a nga akilikuya, gi anyi iGamaliyal ni aming kum gu lullu. Be lullu mi ge kinkang gi utura gu lul iwor ni be kaa andil. Ami shini ikol gu lul Agwapan ilo ri nung shi ni gunka ni. ⁴Aming soo utura ri gi ipimpam ge mel gu kpu; aming lab be cii gi be kyel ni ami nya tire bi gi be sal ge sira, ⁵Ne nuu anyi gunsong gulul gi ididuk ninguncii be ri so isil ashi ame be nghar rigbana gi ukwo ama gu shi ni be weneziri bri shi gi aDamaku ne, gushi'ni ami kangu fa. Gu mi ga shi gu shi ni ami ge lab be nyu lul utura ri, mi ba ni ben ba gi aUrushelima gu shini be lee bi getana. ⁶Ga kar gri aming sugu sing gu ni, ni aming gu nyu mel aDimashku, ga ci unum ga kar ga zing ni use ule ga pan ya sana kannu ni. ⁷Aming kpa giri bing ni a ni nya kong riwi lee mi a shi, Shawulu, iShawulu, shi so nwu lee mi ri gbana? ⁸Ni nya nghar a shi, Anwu shi anyang, Icigesal ni? Anya too mi ashi, 'Ami shi iYesu aNazarat anwuri anwu lee'u rigbana ni. ⁹Be nyi bri be shi guzing ge mi ni be yii use, ni be nya re kpele bi riwii anyiri a kyiele ge mi ni. ¹⁰Ami ya too 'ashi ni ami rile Icigesal?' Icigesal ya too mi ashi, 'Nyinya nwu kan ume aDimashku, ge fra be ri ya'ng ukiri u shi rigbana gu shi ni anwu lee ni.' ¹¹Aming be re bra mi gu bla ikwo ni gu sana usee, ni ami nya kan mi ume aDimashku be nyi bri be shi guzing ge mi ni ya tal mi. ¹²Gufa a mi ya kum azile nyi nintima iAnaniya, anyu shi ni ribung Agwapan ni gi shi ge taana, ni intima inshishi gunsong aYahudawa ri be loo gu fa ni. ¹³A ba ukwo mi nya too ashi, aweneziri iShawulu, nga gubla ikwong; Ga kar ga ni Ami ya yil'u. ¹⁴Ni a ya nya too ashi, 'Agwapan angha mi be kaa andil a segle'ng nwu za ikol nga, nwu yi anyi ripang ri, nung villi nwu kong riwi ri di wiri ga nyu nga ni. ¹⁵Ni anwu ri anyu paa'u gi be nyanyi ni abinri a nwu yii ni anyiri nwu kong ni. ¹⁶Gi kper gri ni shi ni anwu yag? Nyinya be le gusalla gulul ge kura abin abebing, anwu zila intima nga. ¹⁷Ni a villi'u aUrushelima ni, ga kar ri aming sugu kyiele gi Agwapan gi ume guda gu lul ni, ni ami be nya nga alella. ¹⁸Aming yii'u a ya too mi ashi, le ge didir nwu nwo aUrushelima gi kper gri, ni be ra nga bi gu paa gi ri kyii mi. ¹⁹Ami nya too ashi, 'Icigesal, bem ba akyii ama za ilo ri anung so bi gu da ge sira ni nya villi dibba be nyi bri be ma ripang gi anwa gi ada gulul ni. ²⁰Ga kar gri be suggu nyer bejii Istifanus anyi ri a paa gu iwing ni, aming kegre ga gu ni aming guru getiri, ni ami bla akigri ni be nyi bri be pel'u ni.' ²¹Ni a nya too mi ashi, 'Nyinya, ni amiri timang gi ukwo ni be nyanyi. ²²Be nyanyi ya nwo'u a ya kyiele ge mel ge kar gri. Ni be nya sag awii ni be lee ashi, 'Be pigli ilo anyi'e gu gu lu'unyi mi a re kpa'u gu shi alang gu. ²³Ni be sugu sagra awii ama ni, ni be fullu ikyu bung ama ni gu fullu ganfung gi unwuru ²⁴Ni anyi ale ni be nyu kon ulura nya ma gu shi ni be kana ni iBulus gi guda gu gbana ama, ni a nya ma ge nyu rigbana be lul'u ni gu kyiele ni gu diba, gu shini anwa za ukiri u soo bi gu shi ica gi ri kyii nga ne nuu. ²⁵Ni be lab bu ni inimni ni, iBulus nya too anyi agbana ri ashi gi utur nga ni ashi. "Gu shi ge shinshi gi iwor be lee anyi Aroma anwuri getana re pel'u ni gu diba?" ²⁶Ni anyi agbana ya kong nenu ni, ni a ya nya kan'u ukwo anyi ale ni be nyu kong ulura, nya tou ashi, "Shi ni anwu wa gu gu le? Anyi kwo ri shi iwisili anyi aRoma ya." ²⁷Ni anyi ale ni be nyu kon ulura ya nya to'u ashi, "Ya mi, anwu shi iwisili awen a roma ya le?" iBulus ya to'u ashi, "Anuu ya." ²⁸Anyi ale ni be nyu kon ulura a nya nghar'u ma ashi. "Ni ikilli ile ni anung leb gu shi awen ribung." Ni iBulus nya to'u ashi, "Be bi mi awen ribung Aroma ya." ²⁹Ni be nyi bri be ba gu be lirbi'u ni ni nya nwo'u ga kar a. A nyi ale ni be nyu kon ulura nya kon ribung, ni a kpele ashi iBulus shi iwusili awen aRoma ya, ni agu lab'u ni. ³⁰Ni gu shiya ukwo, anyi ale ni be nyu kon ulura a wa gu za ripang gu lirbi ri aYahudawa lee gi rikyii iBulus ni. Ni a nya bigri'u gi be sira, ni a ya nya ma anyi gunsol go lul ale ge nyu rigbana gi gediduk be nyi rigam nga a shi be karba. ni anya ba ni iBulus a ya kikeng gunsong a ma.

Chapter 23

¹iBulus nya kpu be nya ta'ana iyii nya too ashi, "Be weneziri, aning shi gi Agwapan ni ikol ishishi be mel unum ri." ²Anyi gunsong gu lul iHannaniya ya ma be nyi bri be kigre guzing gi anwa ni ge nyu rigbana shi be dub ge nyu nga. ³iBulus nya too be ashi, "Agwapan ri dub, anwo ilo ibibi. Anwu loo gu shini nuwu ya ma ge nyu rigbana be dub mi, innendug gi ge ta'ana?" ⁴Be nyi bri be kegre gi ringan nya too ashi, "Zan be tuggo anyi gunsong gu lul Agwapan, "ibulus nya too a shi "Amine zami, beweneziri, ashi a shi anyi gunsong gulul ya. ⁵Ni gu shi gi iwal ashi, Nung sang nung gu tuggo anyi gunsong ni be nyi anung. ⁶Ni iBulus a yi a shi, gu pag guzing aSadukiyawa ba ni guzing ya shi aFarisawa ni, ni a nya kyiele ni ri gbana guda gu lul nga. "Beweneziri, ami shi anyi Afarisa ya,awen aFarisawa. Gu shi gu ma ripang gu nya gu kpu ga nung le mi getana," ⁷Ni gu ya nga ne nuu, ni inang ya lugu ga caci Afarisawa gi aSadukiyawa, ni gu cung a nya kab ripalla. ⁸Ni aSadukiyawa too ashi gu nya gu kpu sang gi gu, be sang be ni belum be kii, ya sang bi be lum, ni aFarisawa ya too ashi ididuk a ma shigu. ⁹Ni innang ya nya, be zila nyuwal aFarisawa ya nyi ya ni innang ashi, "Andil re kum a anyi ukwo ri ni gu le gu kpa ge shang. Ta belum be kyii gi belum ba kyielele'u ma?" ¹⁰Ni imang ile inaya ni, ni anyi ale ni anyi ale ni anyi ale ni be nyu pee iBulus gu, ni a nya ma be nyu kan ulura ge nyu rigbana a shi be kan bi be ga kariu ni rigbana gi anyi ni be nya ata'ana, be kan bi ni awa guda gu gbana a ma. ¹¹Ni ge tung ni Icigesal ya be kyieng gi utur nga ya too ashi, "Zang be kong ribung, ni ilor anwo lee isil gi kyii mi gi aUrushelima ni, rigbana ga nwu ri villi nwu lee isil me gi aRoma. ¹²Ni ukwo u shiya ni, ni be zile aYahuda wa nya lab be nyu ama be nya ma akyii a ma ge nyu a shi; ben ba ra yabi be ra soo bi be ri pel iBulus. ¹³Be nyanyi sele isogi-naa ba labu rifen gri. ¹⁴Be nya kan bi ukwo be nya kakung gunsong gulul gi niniguncii ya too ashi, "Andil soo akyii andil ge nyu, andi ra ya ya, dil ra soo ya andil ri pel iBulus. ¹⁵Gu kper gri, bla ni rigam ma anyi ale ni be nyu kon ulura rigbana gu ba ni anwa gunsong anung ni a ri siba ge ta'ana ni. Andil gundil, andil gu tibi gu pel'u ni a re mel gu fri. ¹⁶Ni awen afong iBulus a kong bi ni be paa ni, ni a ya nya kan'u ya kana guda gu gbana ya paa iBulus. ¹⁷iBulus nya zila anye zing gi ume ni be nya gbana a nya too ashi, "kyou awene par ri nung kan ukwo anyi ale ni be nyu kon ulura, ni a shini ukiri awa gu ya'u ni." ¹⁸Anyi a gbana nya kyo awen apara ya gunsong anyi ale ni be nyu kon ulura a ya too ashi, "iBulus awen ge sira ya too a shi ami ba ni awene par ri gunsong. Ashi ni uki ri ari ya'ng ni." ¹⁹Anyi ale ni be nyu kon ulura nya kyo'u gi izile icoglo, ni a nya lirbi'u "shi ni a nwu wa gu ya ni?" ²⁰Awene parya too a shi, "Yahudawa gu ngar gu shi ni be ri be kuwo'ng inwu ba ni iBulus gesal ge ta'ana ni anbung gu shi ni be wa gu konno gu lirbi gi ri kyii abin a ni. ²¹Zang be nga bi ma, be nyi bri be sele isogi-nna ba yag'u. Be gu soo akyii ama ge nyu, be ra ya bi be ra soo bi ben ri pel'u. Gu kper gri be yuyag; be yag nwu ma bi rigbana'a." ²²Ni anyi ale ni be nyu kon ulura nya too awen apar a ashi a kanu, ni a kol gu kyiele gen wa ne, "Zang be ya alog abinri" ²³Ni a ya nya zila benya agbana be palla ya too bi ashi "Nung winni be nyu kon ulura a taade apalla, be nyi ikaba isog itoppa, be nyi akon atadde apalla ni be kan bi a kaisariya itam aciya ge tug" ²⁴Ni a ya nya tibi ikaba ri iBulus ri yang be kyo'u gi ukwo iFilikus agam ale gi ume ina insuu ni. ²⁵Ni a nya wal ankpag ne ni: ²⁶Gu billi ka'a bi ukwo ikulludiyas iLisiyas ka'a bi ukwo anyi rigam agam ale iFilikus. ²⁷aYahudawa frie anyi ukwo ri be wa gu pel'u, aming tima bi ni be nyu kon ulura nya kar'u. ni aming kong a shi anyi aRoma ni. ²⁸Ami wa gu za ukiri u soo be bla'u ni ribii ni, ni a mi ya kyo'u gasal ge ta'ana. ²⁹Aming kpele ashi be bla'u ni ri bii ya gi ri kyii gu lirbi gi be ta'ana ama, kwo rile ri'bii ri gu mel gu shini be lab bi'u ge mel gu kpu ni. ³⁰Ni be ya mi rifen ani, ni ami ya re zinni'u gi ukwo'ng gu sang bong ge kar gu, ami ma be nyu wa'u ni, ni ribii ge nyu rigbana beba ni abin bii gi ukwo'na. peme gi ume inna insuu" ³¹Ni be nyu kon ulura nya kpa ri kyii ni gu ma ge nyu rigbana ri be ma bi ni, be nya kyo'u iBulus ni getug gi ukwo iAntibatris. ³²Ni ukwo u shiya ni, be wen ikaba nya kan bi guzing gi anwa ni anteg ni be nyu kon ulura nya villi bi guda gu gbana a. ³³Ni be wen ikabba be mel gesal ge gbana a ma ni be nya nanna'u agam ale ankpag a, ni be nya nwo iBulus gi anyi nga. ³⁴Ni agam ale apalla ankpag a ni a ya lirbi bi a ning gi ka'a ni iBulus wulu ga gu; ni a kong ashi gi ika'a aKilikiya ya ni, ³⁵Ni a nya too ashi ni ri kong geshinshi ga kar gri be nyu waa'ng ni ri bii be ba gu ni. Ni a ya too a shi be der'u gi itoo iHuridus.

Chapter 24

¹Gu sele ibung icuu, ni iAnaniyas anyi gunsong gu lul ale, in zile ningunci ni azile nyu za geta'ana anyi nintima iTartilus, sugu kaa bi gufa. Ni be nya zila iBulus ga ta'ana gunsong agam ale. ²Ga kar ri iBulus kyeng gunsong agam ale ni, iTartilus nya luggu togro'u nya ya agam ale ashi, "Gu shi'ng ni andil kum inna inshishi gu ni gu bla gunsong gu kigli ribung andil; ³gu shi nuu, ukiri anwu lee ni andil nga ni gu peme, anyi rigam iFilikus. ⁴Gu shi ni ami zang ma'ng riler, ami kullu gi ume amina'ng nung mami ge kar ge fien aning ligri. ⁵Be kurn anyi kwo ri ni alee ibuggro gi liloo, ni villi sil be nyi aYahudawa gi ididuk gu lu'unyi be le inkwom. ⁶A kagra gu shini a so riligi guda gulul, gu shi nuu ni andil frie'u. [Andil wa gu lee'u ge ta'ana gi iwor andil.] ⁷Ni iLisuyas anyi ale a nya be kar'u gu ni ri gbana gi anyi andil. ⁸Nwo ge lirbi iBulus gi ri kyii abin ri ni anwu ri kying, ari yang ukiri andil tugro'u gu ni. ⁹Ge diduk aYahudawa a tugro iBulus ashi abin a ripang ga. ¹⁰Ge kar gri agam ale a ma iBulus gu kyiele gu ni a nya too ashi, "Gi kper gri aming kpele a shi nwu gu moo gu bubg rigam ribung gri, gu shi nuu ni gu fung gu kii ami ri ya'ng. ¹¹Nwu ri bra gu kpele ashi gu sang mel gi ibung ukop ni ipalla ni ami sing aUrushelima gu lee ipara. ¹²Ni be kum ni guda gulul ni, ami re yami innang gi" alog a ma ni ami ya re ligri be nyi gu. ¹³Gu shi nu, be sang bi ni le ripang gi ukiri be kyiere mi gu gun bii ni. ¹⁴Nu aming ya'ng, gi abin ri be zila ikwo lul ni, anuu ni ami le rigen Agwapan ni be kaa andil gu. A ming le ripang gu lul ididuk ukiri u shi gume iwal ni gi ankpag ni be nyu paa abin ri a bii ni. ¹⁵Ami soroo ikol gi Agwapan, ni ilori be rile gu nya gu kpu, be nyi ripang gi benyi ikii ibibi. ¹⁶Gu mel ne nuu ni, ame kagra gu shi ni ami zang be shi anyi ribii gunsong Agwapan gi a nyenyi ami le nenuu gi ume ididuk abin. ¹⁷Gi be zila mele aming ba gu shini ami babi ni gu mi guwel ribung ni gu gi ukiri mi kyuo gi ulang ni aming ma Agwapan ni. ¹⁸Gu ume gule nenuu, ni bezile aYahudawa ribung a Asiya be kum ni gi ume ilee riwinwung guda gulul, sang gu cung ta inkwon. ¹⁹Gu kpa gu ni be nyi ba gunsong gun bii, be mel gu shini be shi ni gu le gu lirbi giri kyii ni. ²⁰Gu ge sang gi ne nuu ne bla be nyi bri ya ta be gu kum mi nuu ni ri le ribii gi be kar gri mi ge shi gunsong ni be nya ta'ana aYahudawa ni; ²¹Gusang abin azing ri a ming ya ni ri wii ri lille ga kar gri aming kyieung gunsong ama ne, 'Gu ka shi abin gu nya gu kpu gun kri be kyiere mi gu ni be wa gu lee ni geta'ana gu gun bii ni. ²²iFilikus shi ni guzan ge utura ge shinshi, gun ka soo a sag geta'ana. A too bi ashi, "Ge kar gri iLisiyas anyu mire ge nyu rigbana a wulu gi aUrushelima nya ba ni, mi ri siba ge ta'ana." ²³Ni a nya ma anyi agbana a ge nyu rigbana gu bla iBulus, ni a nya ma gu ba gu yii'u ta gu wel'u gu. ²⁴Gu sele ibing ge fien, iFilikus gi anyu da nga iDruskila, atilli aYahudawa ya, a nya tima be zila'u ibulus ma a nya kong'u gi ri kkyi gu ma ripang gi ume iKristi iYesu. ²⁵Ni ge kar gri iBulus shi gu paa'u abin ile ripang, gu fre rikyii, ni ge ta'ana gu bii, iFilikus nga kpa bejii ya too ashi, "Gu kper gri ge kan. Ami ga kum ge kar ni, a ni ri villi ami waa'ng." ²⁶Ga kar a, abe soo ikol ashi iBulus ri ma'u ikilli, a loo ni a wa'u ga kakar gu shi ni a kyiele gi anwa. ²⁷Gu sele be mele be palla ni, iBorkiyas iFestas ya ba agam ale gun timi iFilikus, gu wa inyang isee gi ukwo aYahudawa, a nya ya gunsong gu nwullu ibulus ga sa ge sira.

Chapter 25

¹Ni iFestas a kana ikana ni, gu sele ibung iciya, a nya gi aKaisariya ya kan'u aUrushelima. ²Ni anyi gunsong gu lul ale gi be nya kakung aYahudawa ya ba iFestas ni isuba gi abin iBulus. ³Be nya kwou gu shi ni iFestas wel bi gu ni a zila iBulus gi aUrushalima gu shini be pel'u gi utura. ⁴Ni iFestas nya nghar be ma a shi, iBulus shi awen gesira ya gi aKaisariya, gu ra moo gi anwa ri kyii ngha ri vill'u ge fa. ⁵"Gu shi nuu be nyi bri be ri bra ni, be lul bi gu le gu kpa ge shi gi ri kyii anyi ukwo ni, ni anung lirbi'u." ⁶Ibung iniinas ta ukob isele, ni anya kire ka'u aKaisariya. Ni gu shiya ukwo a nya sisila ga tul geta'ana nya ma ge nyu rigbana be ba ni iBulus gunsong ngha. ⁷Ni iBulus a ba ni, aYahudawa gi aUrushelima nya kyiege gu kuka, ni ripang a. ⁸iBulus nya winni rikyii ngha a shi, "Ami ne lee ni alog ribii, ta aYahusaw, ta guda gulul, ta ikaisar." ⁹Ni iFestas wa inyang isee gi ukwo aYahudawa, gu shi nu, ni a nya lirbi iBulus a shi, "A nwu wa gu kan aUrushelima ami ge le'ng ge tanna gi ri kyii abinri gefa?" ¹⁰iBulus a shi, "Aming re lee ni aYahudawa ribii, ni ilo ri anwu za ge kinkang ni." ¹¹Gu ge shi ripang ga ni aming le ribii ni, a mi re tong mi gu shi ni kpu mi. Ni gu togro a ma ge she ne kpu mi. Ni gu togro a ma ge shi rilal ga ni. alog zang be vullu mi gu gi anyi a ma. Ami sagra geta'ana ka'a gi ukwo ikaisar." ¹²Ni iFestas akol gu paa gi be nya taana ni a nghari'n ma ashi, "A nwu zi ikaisar le; nwu ri kan ukwo iKaisar!" ¹³Gu sele izile iBung agam a Agariba gi iBarniki nya mel aKaisariya gu shi ni be billi iFestas. ¹⁴Ni gu be mel ibung gi imime ni, iFestas nya paa agam iyal iBulus ashi. "Azile nyi awen gesira ri iFilikus a nwo'u ga sal ge sira ni. ¹⁵Ga kar gri a shi gi aUrushalima ni, anyi gunsong gu lul ale gi ninguki aYahudawa ba ni gu kyiele ngha gi ukwo mi, be nya kwou gu shini be pel'u. ¹⁶Gi anyiri ni a ming nghar bi ma ashi, sang ipara aRomawa ya gu shi ni nwu ma alog ribii gu sang shini anyi ri be kyiere'u ni be ma'u ge kar gu paa ge nyu ngha gunsong ni be nyi bri be zila'u gata'ana ni, ni a paa guleng ngha gu ukwo ge ta'ana a. ¹⁷Gu shi ne nuu, ni be cung ge diduk ni be cung ge diduk ni a mire bona mi gekar gu, ni ukwuo ushiya ni ami ya sisila ga tol ge ta'ana, nya ma ge nyu rigbana gu shini be ba ni anyi ukwo. ¹⁸Ni be nyu wa geta'ana be paa gu ma ni, ni aning ya kpele ashi gu kyiele sang gi gule gulub gi ume ngha. ¹⁹Ami ya yi a shi innang ya ga ka'a ama gu ngha abin gulul gi ri kyii iYesu ri a kpu'u ne, anwuri iBitrus to shi a shi alang gu ni. ²⁰Aming tag ilo ri a mi ri lirbi anyiri abin a, ni ami nya lirbi ta a ri kan'u aUrushelima be le'u ge ta'ana abin ri. ²¹Ni iBulus wa gu shi ni be bla'u ni, iKaisar a le'u ge ta'ana ni ami ya ma ge nyu rigbana be tibi'u be mel gu shini ami ri zinni'u ukwuo iKaisar ni." ²²Ni Agarbas nya too iFesta ashi. "Ami ri kyii mi mi wa gu kong anyi ukwuo. "Anbung nwo ri kong'u." iFostus ya too nuu. ²³Ukwuo ushiya ni iAgaribas gi iBarniki nya ba guzing gi gu cung ni be nyi ge yip be nya kana bi guda gu cung a guzing gi be nya kakung ni be nyi gunsong utong. Ni iFestas a ma ge nyu rigbana ni, be nya wulu ni iBulus gi ukwo ama. ²⁴iFestus a too a shi, "Agam Agaribas ge nung ri nung shi guzing gi andil ge diduk gufri ne, nung shi guzing gi andil ge diduk gu fri ne, nung yi anyi ukwo ri, ge diduk aYahudawa be zila ni gi aUrushalima ne gu fri geduk. Be soro mi ica a shi, gu re kpa gi gu shini be nwo'u ge lang gu. ²⁵Aming kpele a re le'u ale bin ri gu shi gu ngha gu kpu ni; ni gu shini a kyou geta'ana kan'u ukwo iKaisar ni ani ya siba gu kyiele gu tima'u. ²⁶Ami sang mi ni uki ri u ri soo mi gu wal iKaisar anpag ni, Ami nya kyo gi ulang mi in tima ni anwa. Gu shi nuu ga soo aming ba ni anwa gunsong anung, gushi'ng agam Agaribas. Gu shi ni aming kum gu konno gi ukiri ami ri wal gi ri kyii ngha ni. ²⁷Ni gu yii me gu sang za ga ni aming tima ni a wen gesira gu sang gu zing ni gu wal ribii gi ri kyii ngha ni.

Chapter 26

¹Ni Agaribas nya too iBulus a shi, "Nwu ge nyi ni anwu ge paa ge nyung i.e." Ni iBulus nya sag. ²"Aning shi in gu fun gu kii, agam Agaribas, gi ilo ri lal ri aYahudawa bi gu gi ri kyii ni gun bii ni; ³ gu shi gu shini anwu shi anyu za ipara aYahudawa gi abin gu lee a ma ni. Ne nuu, aming kullun'g ni ikol isuu kong ni. ⁴Ripang, ge diduk aYahudawa za ilo ri a ning shi ni gi ri wenepar ni gi ribung gri, gi a Urushelima. ⁵Be za ni gu zanna, gu kpa gu shini be nghar a shi a ning ilo gu nga anyi aFarasi, ikwo lul gri gu shi gu nga rigbana gu kyo gi ulang gu nga gulul gi liloo andil ni. ⁶Gi kper gri a ming kyiegre gu fri gu shini be lee ni ge ta'ana, gu shi isil ri Agwapan a lee nin incii andil ne. ⁷Ni gun kri ga shi isil ri ilum andil ukop ni apalla be soo ikol gu nghar, ga kar gri be sugu lee ipara gi ilum andil ukop ni a palla be soo ikol gu nghar, ga kar gri be sugu lee ipara gi ilam ge Agwapan getug ni ge weni. Gushi gu soo ikol ri ni, ni agam Agaribas, aYahudawa lirbi mi gu. ⁸shi ri soo alog ri paa gi ikol ashi abin gu kpa bejii ba ni Agwapan a nyungnu be nyi bri be gu Kpiri bi ni? ⁹Gu uku'ukor aning paa gi ikol gu shi ni ami le abin ni a ri le innendug gi intima iYesu a nga Anazarat ni. ¹⁰Aming le an ya ge aUrushalima. Aming kugru be nyu lul gu da gesira, gu shi rigbana ri aming kum gi ukwo ni be nyu lul gunsong be kakum ni, ni ilo ri be see rigbana a ma ni, aming ma gu guu getri. ¹¹Aming soo gi ipimpam gu sang palla gi ume gediduk ada gulul ni aming kagra gu soo bi rigbana gu warilal. A ming lee rinendug rigana gi ben ba ni ami nya lee bi rigbana ge mel itong a nga a zile abung. ¹²Ga kar gri aning sugu lee anya gu ni, aning kan ni aDimashku ni rigbana ni be nyu lul gunsong be kakung; ¹³gu me gusing ni ge ci unum, agam, ami ya yi use uwulu ga pan unwuri usele unum gu sana ni, ya sana kannu mi gi be nyi bri be sing guzing ge ni ni. ¹⁴Ni andil kpa gi ribung ge diduk andil ni, ami ya kong rizile riwii kyiele gi ami ni ri lum a Ibraniyawa i.e. ashi, 'Ishawulu, ishawulu, shi soo anwu le mi rigbana? Gu shini rilet gu shi ni nwu yang ukiri ushi ilen ni. ¹⁵Ni ami ya too ashi, 'Anwu shi anyang Icigesal? Ni Icigesal nya nghar ashi, "Ami shi iYesu anwuri anwu le'u rigbana ni. ¹⁶Gi kper gri nya nwu kikeng ni gu shi abin ri ya ni a ming yigri kyii mi ge nwu ming soo, nwu ba agen yigri ri kyii mi ge nwu ming soo, nwu ba agen gi anyu paa mi gi abin ri anwu za gi ri kyii mi gi kper gri ni be nyu bri ami ri yigri'ng gunsong ni; ¹⁷Ami ri pubbu'ng gi ukwo ni be nyi gi itong ri aming ri timang gi ukwo ama ni, ¹⁸gu shi ni anwu ge penne bi iyii ne nwu kigli bi be nwuo umub be villi be use ni gi rigbana agam nincagra kaa bi ukwo Agwapan, gu shini be nga gu kura abin abebi ni gu ligga gu ri ami ri ma be bri aming segle ri kyii mi ma gi gu maripang gi ami. ¹⁹Gu shi nuu, agam Agariboo, aming re lee mi nkyi rigbana ni alla ri aming yi ga pan ni; ²⁰Ni, gu zanna gi ben bri be shi gi aDimashku ni, ni aUrushalima ni ribung a Yahudiya gediduk, ni ididuk benyi, aming lee gudam gu shini be kigli gi ikii ibibi ama be kigli gi Agwapan, be lee ile ri ikpa gu gi gu kigli gi ikii ibibi ni. ²¹Gu be shi ne nuu ni aYahudawa frie mi gi ume guda gulul ni be wa gu pel mi. ²²Agwapan a wel ni gu ya mel unbii, gu shi ni aming bra gu kyeng gunsong ni be nyanyi be we gi be kung, mi sili gi amelle ukiri be nyu paa ukiri u ri bani gi iMusa be ya uri ba ni, ²³gu ka shi ashi ripang Agam ri piya'u, a be shi anyu zama gu nya gu kpu ni a villi a paa gu shi use gi be nyi aYahudawa gi be nyi. ²⁴Ni iBulus kol gu paa ge nyu nga ni. iFastas nya kyiele ni ri wii rile a she, "iBulus, nwu ting gunnang le; gu za gu ting gunmang le." ²⁵Ni iBulus nya too a shi, "Ami ne ting mi gunnang, a nyi rigam iFestus; Ni ikol a gbana ni a ni paa iwii ripang gi nghal rinam. ²⁶Gu shi ni agam za ididuk anyiri abin; gunka soo a ming kyiele ikol gizing, gu shini aming ma ripang a shi, alebi sangi inelle gi anwa; ni be re lee bi abinri gi ume inuele ni. ²⁷Anwu ma ripang gi be nyu paa ukiri u ri ba ni, agam Agaribas? Aming za a nwu ma ripang." ²⁸Ni Agaribas nya too iBulus a shi, "Gi ume ge kar ge fafien nwu wa gu talla amina mi nwu so bi gu shi akrista?" ²⁹iBulus nya too a shi, Aming kullu Agwapan, gu shini ta ga kar ge fafien ta gekar ge lalle, sang anwu gezing ya, gi be nyi bri be kuggo mi gun bii ni be she ni ami ni, gusang be sira bri. ³⁰Ni agam ya nya kikyeng guzing gi agam ale ni aBarnike gi be nyi bri be loo guzing ge diduk a ma; ³¹ni be nwo guda gu cung a ni, be nya ya gunsong ni gu kyiele gi be zile ni be lee a shi, "Anyi ukwo ri re le'u ukiri u kpa gu kpu ta gu lab ni." ³²Agaribas nya too iFestas ashi, "Ge shi ashi anyi ukwo ri re sag'u geta'ana kanu ukwo iKaisar ni be shi ni gu nwo'u"

Chapter 27

¹Ni be gu nghan gu shini andil kaya a Italiya ni, ni be nya ma iBulus gi be zila nya sira gi anyi azile nyi agbana angha nin intima iYuliyas, ge ume ni be nyu kon ulura Agustas. ²Andil nya kana akwoni nin mininbel gi a Adramatiya, anwuri a gu tibi gu nyia ka'u utur ringang guziri Asuya ni. Ni andil ya kana guziri. Aristakus anyi a Tasalonika ya gi a Makidoniya a sing guzing gen andil. ³Ukwo shiya ni andi ya sigri gi utong a sidon, ukwo ri iYuluyas be bing iBitrus gu bung gu bung guzam nya villi nghan'u ma gu shini be nyinsing nghan lul'u gu shini a bla bi. ⁴Gu nya gi ukwo ni andil ya lul guziri nya kana ungang aTsibirin iKubrus, gu shi uwuru ugabana ri u shi gun song andil ni. ⁵Ni andil ya kpee imininbel ka'a upag akilikuya gi utong aLisiya. ⁶Gu fa ni, anyi agbana nya kum akwoni nin mininbel gi aIskandari anwuri a ka'u aItaliya ni. A nya soo ya gi ume. ⁷Ibung gi bi bung ni andil sing ge see gu be nyu mel gu ya shi a ni riler andil ya sigri gu utur aSinidus, Uwuru daa ya gu sing, ni andil nya yag aKarita, utur ni aSalmina, ⁸Ni gu pia ni andil sing a Makurda ge mel uzule ukwo ri be zila a shi ukwo nelle uzam unwuri ushi utur ni utong aLasiya ni. ⁹Gu kper gii andil kyuo ge kar ge nghir, gu kri gekar gu bung ge nyu aYahudawa gu sele, gu sing gu ba ni ribung. iBulus a mabi gu kyiele, ¹⁰ashi, "be nyanyi, aming kpele a shi gu sing andil ri shi ya ne ukugu ni gu tagra ge kinkang, sang gi ikii akwoni ya gu ni ilang andil geduk." ¹¹Ni anyi anyi agbana a soro amina gu kyiele anyi gunsong nghan ni anyi akwomi ninmininbel a, sele abin ri iBulus a ya ni. ¹²Ni gu shi a shi ukwo kegre akwomi ri sang'u uzam gu loo ni uwuru gu fa ni. Afinikiya akwo kyege akwo ni ninmininbel ya gi aKarista, u bla ate afra ritri gi atekyi ritri. ¹³Ga kar gri uwuru u peme gi atekyi ge see ni, be nya paa ni gu wa ama gukum. Ni be nya tala ukyu lab akwoni ninmininbel a be nya lul bi aKarita gi utur ni ri tiri. ¹⁴Gu kol unwen ge kar ni uwuru ugabana ri be zila a shi aYurokilidon nya lugu diba ya gi atsibirin. ¹⁵Ga kar gri akwomi ninmininbel a gu be luggu balla'u ni uwuru ni, ni andil nya luggu lul gu pag gri uwuru lul ni. ¹⁶Ni andil nya lul ukwo ri andil kum unwen ikirmi ni be zila a shi ikauda ni; gu pia ya ni andil re bra gulab akwoni afefien a gi alelle e. ¹⁷Ni be sag'u ni, be nya yang ilig gu shini be lab akwomi gu tung gu shi ni kpa gi ishii asirtis, ni be nya nwo gu shi ni a kpa gi ishii aSirtis, ni be nya nwo akwoni'e sugu lul bi. ¹⁸Andil dung gi ulura ibla ge kinkang, ni ukwo shiya ni be nyi ilam akwomi nya luggu nyer iku ume akwomi'e gu. ¹⁹Gu ubung uncia, be nyi ilam akwomi nya fulu ikii ume akwomi ni anyi a ma. ²⁰Ibung gi imime andil re ya yi ya'u use unum gi amar gi pan andil. Ulura gu lulle ga dibba ya, andil gu winni ikol gu shini andil ri leng. ²¹Ni be gu moo gu sang ya ikyu ya ni, ni iBulus ya nya gunsong ni be nyi ilam akwomi ya too ashi, "ina nyi a ming ga wu kong mi, andil sang ya ni gu nwo a karita, andil su nu re kum a ukuggu ni gu tagra ri. ²²Gu per gri aming shir ikol anung gu shi ni nung le ikol igbana, ni alog ra tag'u ulang nghan gi ume anung akwimi getag ni andil ri tag. ²³Ni getug gu sele alum akii Agwapan anwuri a mi shi angha yani, anwuri a ming le ngen nghan ni-alum akii nghan ga be kyen gi utur mi ²⁴a too ashi, 'Zang be kon ribung, iBulus, rigbana nwu ri nam nghan a mang ge diduk be nyi bri be sing guzing gi anwo ni. ²⁵Gu shi nuu, be nyanyi, nung lee ikol igbana, ni aming ma ripang gi Agwapan, ni ilor ri be ya mi ni ne nuu gu ri shi gu.' ²⁶Ripang be ri funno ya ga pan a a zile inkirmi." ²⁷Ni ge tug unkop ni unnaa u lee ni, ni bejii ya gufri gi gu fra gi ume guziri a Adriyat, ²⁸Ungang ge caci getuk, be nyi ilam akwomi be paa ashi be nyu kum ukyu millie isog ipalla; ga kar ge fien, be nya villi mag ni be nya kum ukop ni ri cuu ya. ²⁹Ribung ya frie bi tibi be lullu fonno bi ga pan igban, ni be nya fonno ilig inaa gi amille akwomie na nya kyiele gi Agwapan gu shini ukwo shiya ge didir. ³⁰Be nyu le ilam akwo ni nin mininbel sugu wa utura ri be ri nwo akwomi ni be fonno akwomi afefien gu me gu ziri. Be nya le ni be ri fonno akwomi afefien gu me gunsong akwomi ni. ³¹Ni ibululus nya too anyi agbana gi anyu kon ulura ashi, "Guga shi shi be nyi bri ra kyen bi gi ume akwoni ni, nung sang nung gu leng." ³²Ni be nyu kon ulura nya sarba illig akwomi ni be nya nwo'u a kpa. ³³Ni ukwo nyu shiya ni, iBulus nya kwuo bi gediduk be pi'u ya ikyu ya, a shi, "Unbi shi ibung uluki. ³⁴Gu shi nuu aming kullu nung nung ya kyuya, gu she ulang anam anung ga gu; ni anung ra tag nung gikininki ri kyii a nung gizing." ³⁵Ni a ya nuu ni ni a nyu kyuo ge nyang. Ni a ya fee getanguna a ya luggu ya. ³⁶Ni be nya nya ikyu ya. ³⁷Andil benyi 276 (ataade apalla ni iso itopa ni be cunuu) ba shi ge ume akwoni. ³⁸Ni be ya ya fugru ni, ni be nya nyere a Alikama gu gi ume guziri gu shini ulub akwoni yane'u. ³⁹Ni ukwo u shiya ni, be re kpele bi ribung a, ni be nya yi uzulu ukwo gi ugug gu ziri, ni be nya paa gun ma ta be pii akwomi e be kan bi icoglo gu. ⁴⁰Ni be nya tanna ilig a nyu nwo'i gi ume gu ziri. Gi ume ge kar ni be nya bir ilig ri ikii akwomi ni, ni be nya nwo bepui inyang akwomi be nya kan bi gusong gu ziri. ⁴¹Ni be mel ukwo ri inmininbel in palla inkarba gu ni, ni akwo mi ya kyeng gi ribung. Gunsong akwomi nya gag gufa. gu sang kunnu, ni gu pag guntimi akomi nya luggu wure gi ni gunnang ilig ni inmininbel. ⁴²Be nyu kon ulura wa gu shini be palle be wen nasira gu shini be zang be wog be leng. ⁴³Anyi ale a wa gu wel iBulus, ni a nya derbi, ni a nya ma ge nyu ri gbana a shi, anyiri a ge za gu wog ni a fullu a kpa gi inmininbel a kpe'u upiya. ⁴⁴Ni anteg ni be cii yu lul guntimi, be zila nyi ga pan anwure ninkii, be zila nyi ga pan ikii ri ishi gi ume akwomi ni gu lee nenuu ni gediduk andil me upiya gi be lang.

Chapter 28

¹Ga kar gri dil sigri gi be lang ni, ni andil nya kong ashi intima inkirmi ba shi iMalita. ²Be nyi utong a lee ya Ushu'ushi ge kinkang ni be cung ula andil bya wee, ni ibila gi usuu u shi. ³Ni iBulus a cung be yankara a ri cung ila gu ni, ni upi ula ya soo iwigge iwulu gi ume nya killi'u gi anyi. ⁴Ni be nyu loo gi utong ngha be yi iwigge i killi anyi ngha ne, ni be nya paa be zile ama ashi, "kwo inang any kwo ri shi anyu pelle be nyi ya, ni gu shi a shi aleng gu ziri ni, geta'ana sang gi gu nwo'u ge lang gu." ⁵Ni a nya salla iwigge gi ume ula gusang shi ni ire kuggu'u ni. ⁶Be yag gu yi ta ari fugu'u ta a kpa akpu'u. Ni be yag uwen ge kar be re yi bi alebin a bau ni ni be nya kigli gu paa ikol ama anya too a shi a shi azile a shi azile agwapan ya. ⁷Gi utur ukwo inkirmi ya azile alam an nyi ale ginkirmi ya anyi nintima iBabiliyas, a nghar ya ni a nya ma ya ukii gu wa andil ge mel ibung iciya. ⁸Be sugu loo ni ni ate iBabiliya sugu pialla'u ni upi rinam ni gu foo najii. iBulus nya kanna, nya le'u gu kyiele gi Agwapan, nya tilla'u anyi, ni a nya kan gu langna. ⁹Ni gu shi nenuu ni, anteg ni be nyu sang ulang bri be shi gi inkirmi ni be nyu ba be kum gu langna. ¹⁰Be nyanyi yi ulup andil ni ripang, gu kar gri andil sugu wa gu nya ya ni, be maya ididuk sugu wa gu nya ya ni, be ma ya ididuk ukiri andil ri wa ni. ¹¹Gu kol ipen iciya, andil nya kanna akwomi aLskandariya anwuri a shi ri kyii gu shi ni iwal na pee be cii shi gi inkir mi e ga kar usuu ule. ¹²Gu sigri andil gi utong a sirakus ni, dil lee ibung iciya gu fa. ¹³Gu fa ni andil nya kan a, andil nya be mel ubong aRiggiyum. Gu sele ge wee gezing ni uwuri ugbana ya nya gi ate kyii, gi ume ibung ipala ni andil nya mel aButiyoli. ¹⁴Gu fa ni andil ya kum be zila weneziri be nya itoppa. Gi utura ya ni andil mel aRoma. ¹⁵Gu nya gufa ni beweneziri kong iyal andil ni, be nya wulu gu be karba ya gu nya gi ukwo libi ikii a Abiyas gi aKaciro a ciya. Ni iBulus yi bi ni, ni a nya peme Agwapan nya villi kum ikol igbana. ¹⁶Ga kar gri andil kana aRoma gu ni, be nya nghar gu shini iBulus shi gumzing ngha guzig gi anyu kon ulura ri a yag'u ni. ¹⁷Ni gu be sele ibung iciya ni, iBulus nya zila be nyi gunsong aYahudawa. Ni be gu be cung ni, a nya too bi ashi, "Beweneziri, ni gu shi a shi aming re lee mi alog ribii ta rifen gi ipara ni icii andil ni, gu shi nun be vullu ni ami be lab mi gu nya gi aUrushelima kaa bi anyi ni be nyi aRoma. ¹⁸Ni be lulmi ni, gu kyiele ni, be ding guwa gu nwo mi, gu shi ni a ming re lee mi ri bii gri gu mel gu kpu ni. ¹⁹Ni aYahudawa nyi kyieng gi abin ikol ama, gu ya shi rigbana ga aming kyo ge tana ni gunsong ikaisar, sang ashi aming shi ni alebin gu shi ni aming zila be nyi mi ga gesal geta'ana ya gu. ²⁰Gu shi nuu ni yii nung ni ami kyiele gi anung. Gu shi ni gu soo ikol ri aIsra'ila shi ni gun ka soo be lab mi ni be sira bri. ²¹Ni be nya to'u ashi, "Andil re nghar ya ankpag gi aYahudiya gi ri kyiii'ng ni kwo alog gi ume nibe weneziri ri a ba ya ni abin ta gu kyiele gi ri kying. ²²Ni andil wa gu kong gi ukiwo'ng ukiri a nwu yi gi ulang ni abin unwuri guda gulul, ni andil za a shi be paa abin gun ka gi ikwo." ²³Ni be gu be so'u unum ni be nyanyi gi be mame ya kun'u ga sal ri a sigri gu ni. A nya paa bi akyiele ma, ni a mire ripang ripang gu yigri rigam Agwapan. gu ya mel gu shini awa gu kigli amina ama gi abin iYesu, gu nya gi iwur iMusa ka'abi ankpag ni be nyu paa ukiri u ri ba ni, alee anyiri gu nyia ga shiya ge mel anle. ²⁴Be zila nyi be ma ri pang gi abin ri be paa ni, ni be zila nyi ya re ma bi ripang gu. ²⁵Ni gu shi a shi be re biya bi be zile ama ni be ya iwii izing ni, "Alum Digwapan a kyiele ni ge nyu Ishaya anyu paa ukiri u ri ba ni kaa bi be kaa a nung. ²⁶Nya too ashi, kan ukwo ni be nyi ba ge too bi ashi, gume gu kuggo nung ri kong nung ra kpelle nung; ni gu yi anung ri yii nung ra rekpelle nung. ²⁷Ikol ni be nyanyie ba ge yaa, atong a ma kuggo ni ri ler, be fung iyii ama; gushi ni be zang be yi ni be rekpelle, ni be kong ni atong ama, ni be kpelle, ni be kong ni atong ama, ni be kpelle in ikol ama, gu shini be kigli ni ni ami langna ni bem ba." ²⁸Ni gu shi nuu ni, a nung za a shi gu funnu gu ngaha Agwapan be tima gu ka'a bi ukwo ni be nyanyi, be ri kong" ²⁹[Ni a paa anyiri akyiele ni aYahudawa ya nya, ni be ya innang gi be zile ama.] ³⁰iBulus aloo be mele be palla gi ume ge sal gu loo ngha, ni a ngha be nyi bri be sing ukwo ni. ³¹A lee gu dam rigam Agwapan, ni alullu gulee Icigesal iYesu iKristi ikol gizing. Alog are daa'u.

Romans

Chapter 1

¹iBulus,agen iYESU Agam a zila ashi anyu tarba,ashi gir ingan gu pa iyal ishishi²unwa shi iyal ishishiria ya gu kukorni ge ukwo tarba Agwapang gebelumbeshashi guume ankpak iwal Agwapan. ³Gun nghaa awen nga be bin ge uci idauda ge umetinma. ⁴Gu nyi'yi ngna gukpau be soh rigbana be wen Agwapan mugu nyiya ngna guukpau,iYesu Kristi icendil⁵Gu ukwo ngna dil ngaar upe ge gu tima Agwapan niri gbana andil ge Gwawapan ge diduk gu lunyi gume niin-tima n'aah. ⁶Guu me ni be nyayi be zila nung(n'aah) guu me iYesu kristi. ⁷Gediduk anung,ge Roma,benyu biya Agwapan,upeh sing ge nung ni'inaa inshu gu kwo Agwapan atendil,ghi-ici 'iYesu krsti; ⁸Uki'uzing,amin pemeh Agwapan mii, guu kwo-iYesu kristi, ge diduk anung.Be paa gu ma ripang anung kwo-gheshi guu lunyi, ⁹Agwapan,ayigri ya guzaa,anyiri amin lee righen aa-ni,gume ulum mii,gu ume iYesu iyal ishishi

awen aah,ilori sununbung ami zila-aa ni.¹⁰Sununbung, ami kullu gu me gu kyiele ghe Agwapan mii,ami kum gu ya gunsong gu ba ukwo nung nugu bya Agwapan.¹¹Ami khuggo guu yi 'aah ne mi mah'ghaa gu za ghepan,nu gu mah'ghaa gu ikol igbana¹²Ami wa gu kum gu za gu gule gu kuwo nung guu me gu maripang,gu ume'ndil,gugu mii,gugu nung.¹³Ghi kpekgrri,be weneziri, ami re waa mi gu shini be zan yaa ngaa ba, a shi,a min wa gu ba ukwo nung (amah,be dermi mi,he ghi kpergri),don gushi ne mi kum gu laraba gu kwo nung,ilori amin kum gume nibe gyu ni.¹⁴A mi shini ghe tah ni be nyie Agrikawa, ghi be nyi ribung unyi,gheduk ghi be nyie a mina ni be ligga.¹⁵Ami kam, ngu kyeng isisuk, ghu ngaar gu kyiele Agwapan dong anung biri nun shige Aroma ni.¹⁶A mi re kuggo mi uwa gu pa iyal ishishi ,nyaa shi regbana Agwapan gu shi ne so kwo ghe nyi maripangu, gun song,a Yahudawa ghe Garkawa.¹⁷Gu me gun khaa,nu gu bung ripang Agwapan yigri gu, giri piri pang,ilori be walni,"Benyiripang shini gu loo gu ma ripang."¹⁸Benang Agwapan chana bi gaapan,ghiri kyii naa nyibiri,beshi ni riliggi ni, nugu sang lee ghe shinshi, ni be nyibiri be villi niri pang gun timini.¹⁹Gun kaa so,ukyiri be za gu kwo Agwapan ni, ushi, icinchang ngaa guu kwo-maa. Don Agwapan ngaa penne bi ma.Ne, Agwapan nyaa ma bi,useeh.²⁰Grikung unyi,ikyu Lee ishishi Agwapan,iyiri bere bira bi gu yini,be yigri ghe kaar gu Lee gu lunyi,beri kpele bi ghi lori be birr ikyi ni,ikyia nyaa rigbana sang lalgi, gu ngaa digwapan gah.Ne hung be nyi biri sang bi ni guyi gu za.²¹Ni be kuggo ashi be Agwapanni,bere be peme'uw.Ne nung ni,be nyaa gu yigri gu umeh ulang ikol a'maa, ikol a'maa gu san gu tang ghi-ikol shini iting.²²Be kyio akyii, a'maa benyu za kwo-gheshi,ba biri beshi be ligga baa gu.²³Be kyigli regam Agwapan gu sang a mile gu zing ghi ikyiri unsang nee nyenyini,ghi nii nung,ghi'nam ghe lumu,ngaa'fra, anaa,ghi kyi khur nee'fung²⁴Ne nung Agwapan a-ama benyi gu wa ikyiri abung ikol ama-ni.be bogro be zile maa,ikol'anam ama gu me maa.²⁵Bem-ba tong bi gu ngaar ripang Agwapan gri lal,nibe lul ni,be lee rigen guu kyiri Agwapan lee ni,nugu lul Ici-andil, Anyiri ahi ni ukyiu shina duggow gu ngaa gu san amileni.Rikyeng nuu.²⁶Ne nuu,Agwapan ma-bi gu sang so ulang gu kyii gu loo maa, gii be kyel biri be sang be ni iwhisili ni. ²⁷Nuu yaa,be cii 'maa, be cii be nwho iwisili gu loo maa gi be kyel' amaa,ginin kutaa gi be zile maa.Be cii baa,ben biri be lee abin uwa gi be cii ni,gunkri be ikyiye gu tal-labi atong, gu dinding ukiri apang lee ububi ni.²⁸Ni, ben ba,tong be gu naar gu za Agawapan ni,Agwapan a atiba bi,a bin abel,gu lee abin'uwa.²⁹Be nyu sang lee repang ba ge shang,giri fen,ginin kutaa,ni sheme.Ben-ba fugu niri fi-mi, nugu pele ilang,nugu ya inang,be nyu lel,gi benyu wa gu lee ikyii ibibi. Be shini kima gi be sel.³⁰ben nyu waa,ben-nyu tongbi Agwapan,gu ya a'mina,gu paa gu mile,gu gi gugru,gu wa itira lee abin abe-bi; they shi niri kyii rigba-na gini nci a'maa.³¹Be sang bi a'mina,be sang ripang,iikol ibel,gi gu sang ge kubu.³²Ben-ba,za ipara Agwapa,gi benyiri ben ba lul-lu ikyiri mel gu kpu ni.Nugu shi nu-ni,ba geshang ikyiri be lee ni i-yaa ba, bem-ba ngaar be zilz nyi biri be lee ni.AromawaGepii 1

Chapter 2

¹Ne nuu,anung sang ngaa,nee lebin gu to,anwho,anyenyi,ngere shi anyang ngaa,a wiri unbila gu kpaa a zile nyini,Ge kar giri unbila gu kpaa a zile nyi ni, ai,rikying ne nwho ugu tibi ge taana,guu ka, anwho,nsugu bila gu kpa a zile nyi,anwho maa,nuu,ne-nwho lee gu.²Andil,zage taana,Agwapan ge benyu lee nu ge shihshi yaa.

³Anyenyi,kon-no gubila abindiri, anwho,lee a zilee anyi ge taa na, ukyiri nee lee ni,ne nwho lee ukyiguzing.Anwho re leng ge lab Agwapan le?⁴Tibi, un-surbu un-when upe ushu-shi ngaa? gu ya, ge kar gu laab, gu-too ngaa? An-who re zang ashii yal ishshi ngaa,shigu-tira gushi ni,an-who kpuri kyii le?⁵Ne an-who, gu gima rikyii ribganang gu-sang kpu rikying gi ikol,gun kiri an-who,un-so, rikying, be nang,gu num ni be nang ni, unumri, Agwapan ri penne ge taana ni benyu lee ge kyikyek ni.⁶A ripaa ikwonyang ilo ikyuu lee ngaa.⁷guu kwo na-nyibiri, be kyeng gu ya gun song ni abin azam ni, be kum gu peme,gu ma bi gun song,gu sang ilikri,A ri mabi ulang un-ngiir.⁸Be nyibiri beshi benyu biya rikyini,ge be nyibiri be tongbi repang ni,ge be nyu lul relal,A ri sigri ni be nang biri ari kol nam-bani.⁹Agwapan ri sigri nu pii, gi-ikol ibibi,giri kyii na nyu lee ikyii ibibi, injii,Ayahudawa ge Agrikawa.¹⁰Gu dogo gerigam,ge inna inshu ri shige ididuk be nyiri be lee abin upe ge Ayahudawa gun song ge aGirkawa.¹¹Nenung Agwapan sang'u anyu see.¹²Gibe nyu lee abin abebi gu sang iwor beri kpiribi nigu sang iwor, nibe nyiri be lee abin abebi ni,ge taana ri lab bi,gii iwor.¹³Be nyu kugo ge taana be sang bi ni gulee ripang gun song Agwapan,be nyiu lee abin ashishi bemba rikum gu ngaar.¹⁴Be nyibiri bere zaa bi ge taana ni,ikyiu lee maa,be lee abin ge taana be shi ni,ipii ge taana,ni be nyiu sang bi nige taana ni,¹⁵Nenung be yigri ikyii waa ge taana,shigu wal gii ikol ama.Gu paa ikol amaa,Be za gigu lang gu umme ikol a maa.gu pele bi ne derbi. ¹⁶nenung ge ukwoo Agwapan.Guri baa nghaaunbungri Agwapan rilee ge taana gi ikyii nilli nibe nyanyi gediduk,gi iyal ishishi gu me iYesu Agam.¹⁷nun zila riking aBayahude ni,unloo gaa pan, getaana nun peme gume Agwapan.¹⁸Uza ikol nghaa,unza ikiri ishi giri to nenung ni.unkum gu lul-lu ge ume ge tana. ¹⁹Ne anwho hi gunsong nugu tal be fukni,usee gebe nyu shigi ting.²⁰Anyu togro be nyu sang guza,anyu lul-lu be wawen,gume ge tana unza ripang.²¹Anung ri lul-lu be zila nyi ni,nunre lul-lu nghaa akyi anung? anung bii nu dugo be za nghaa gii ni,nun ne jiri nghaa? ²²Anung biri nung dugo ashii be za nghaa le gujii,nung re lee nghaa guji? a nunbiri nun daa gu lul igbangni,nung re jiri nghaa gaa daa gulul.²³Anung biri nun peme gume ge taana ni, nun re bogro nghaa Agwapan ikol gume abin abibi anung ni. gu saong lul ge taana? ²⁴Ne nu bebong intima Agwapan gume nibe nyanyii, gin tima a nung."nibe guu wal ni".²⁵gu lee igbaala awen ,shini ribili,gu ukwoo nung,nung ge lul iwor ni,anung be nyu sang lul iworni, igbaala nung rishi gu sang lee igbaala.²⁶anyu sang lee igbaala are'lul-lu iwor ge diduk,be sang bi gu mag anyu sang lee igbaala,ge nyu lee gbaala.²⁷Anyu lee igbaala, gibeji lul gediduk iwor ni,are birau gu lee getaana? ne nung,nun shini, ge taana gu wal ge igbaala nun re lul nghaa iwor.²⁸Anwaa,shi aBayahude yaa gume,nibe nyii igbaala ikol ge alum,gigu sang iwal ilori nyiri gu dugo nhaa sangi gu ukwoo nibe nyanyii gushi gu ukwoo Agwapan. ²⁹Ni anwaa ashii aByahude yaa,anwuri ashii gu umme ge be nyii agbaala,gushshi gushi gu umme ikol gu ulum,gu sangi gu umme anpak iwal.Gu dugo ilori ilo anyia re bii gi gu ukwoo nibe nyanyii,gu bii gu ukwoo Agwapan nghaa.Gepii 2

Chapter 3

¹Gu ling guma ume ne aBayahuda shi? Shishi ri bili gule agbala? ²Gu shini iwal ge itra ge ililo, gusong aYahudawa nibe mabi gu alala gi kwo Agwapan. ³Be zile aYahudawa gere mabi ripang ni, gusang ri ma ripang ama ri dagu ngnar ilam Agwapan. ⁴Guri sangi nenung ne nung Agwapan shi anyiri pang ne kogeling anyi shi anyi rilal ilori be wal ni, "Be yigri anyiu le abin ripang gume gu kyeleng kum ri king ge kar gri be ba ne nwo gunsong ge tanni." ⁵Ni gu sang le abin ripang andil ge yigri gule abin ripang Agwapan ni, shini andil ri to? Agwapan sangu anyu sangle abin ripang anyu lebe nangna ta neni? Min kyele ge gu tang gi ikol anyenyi. ⁶Gu sangu shi nenung nenun gna ni berile nemi ne Agwapan le gu lunyi getana? ⁷Guge shi ashi di pang Awapan gume ri lal gu pene gu dugo ngna shi sobe le mi getana anyu le abin abebi? ⁸Shi ri da gu toshi ilori be pa rilal ge akyendil ni, be zila nyi kyo ashi dil to nenung." Bila niri le rifen ne abin asheshi riba? Gu kpa ma kyeng. ⁹Shi shi nung? Andil rima akyendil gu za? Koge fiyen. Andil togro aYahudawa ge aHellinawa, ashi ge diduk ama beshi gi teng gule abin abebi. ¹⁰Ilori be gu wal ni anyu le abin ripang sangnu gu konye zing. ¹¹Anyi kpele sangnu gu anyiu wa Agwapan sangnu gu. ¹²Gediduk ama vulu utra gediduk ama sang ne ilam ishishi o,o kwo nye zing. ¹³Awoglo ma she ni ikwuga ni, Alum ama shini ayu ben kangiwise shige ibilema. ¹⁴Benyu ma mile ni uya ge kpuluk. ¹⁵Afra ma sing gedidir nugu nyere beji. ¹⁶Gu muru ge ipimpam shge utra ma. ¹⁷Be zila nyi re zabi utra ina inshu. ¹⁸Gu sang kugo ribung Agwapan shigi iya ma. ¹⁹Dil za ashi ukiri getana yani getana kyele ge benyiri be shige iteng na mi nebe fla gediduk be nyu, nenung gediduk gu lunyi, ngnar gun song Agwapan. ²⁰Gun song na kwo nyu ngnar gu kpa ge ilam getana. Nenun ge ukwogetana ni gu za gule abin abebi ba gu. ²¹Gikpergri ne gu sang getana be yigri ya za gule abin ripang Agwapan unwuri getana be tarba Agwapan bema gu zani. ²²Gule abin ripang Agwapan ge uma ripang gu ume iYesu Kristi gediduk be nyu ma ripang. Nenung gu sang ritok. ²³Gediduk bele abin abebi bere bra bi gumel di gam Agwapan, ²⁴ge upe ngna nibe maya gu ngnar ge ume iYesu Kristi. ²⁵Agwapan ma iYesu Kristi anyiri ashi ipara gu ukwo maripang gume ni beji ngna. Anana Agam ge ume gu ngnar gu kpu nugu kpe abin abebi andil gun timi. ²⁶gu me ikol ishu ngna, gu yigri gule abin ripang na ge ume Ucima, nenun ari ngna gu zagu kpu, ayigri shi anwa she anuu ma kogenyang negu ma ripang gume iYesu. ²⁷Shishi gu peme? Be wini ugu shiso? Ge ikyiu le? o,o gu mari pang. ²⁸Unka soni ri kol gu toshi beri le anyenyi gume gu ma ripang negu sang ikyiu le getana. ²⁹Tibi Agwapan shi Agwapan aYahudawa ya gunzung ama? Anwa sangnu Agwapan nibe nyanyi ya le, e'e ngna nibe nyanyi yagu. ³⁰Gu geshi shi Agwapan azingna ni ari le benye agbala gume guma ripang ge nyu sang agbala gu ume gu ma ripang. ³¹Adil kunu getana gu ge ume gu ma ripang? Guri sangi nenung nema dil ri ma getana gu za guka.

Chapter 4

¹Shini di ri to Ibrahim a kandil gu meri nam, shine kum? ²iBrahim ge kum gu wulu ge ikyiu le, ashunu re kamu gu peme gu unsong Agwapan. ³Shini iwal Agwapan ya? Ibrahim ma ripang ge Agwapan ne be nya pala gu le abin ripang ge ukwo ngna. ⁴Gi kpegri ikyiu le ngna, guma ngna sangi gu pala apeh, ushi gi ukiri ushi giri bungni. ⁵Anyiri asangu ne ikyiu le ni, nenung a ma ripang ge anyu ngnar be nyiu le abin abebi gu maripang be pala gu za gu le abinri pang. ⁶iDauda ya ben kyashashi ge anyiri Agwapan palau ge anyu le abin ripang ge gu sang ikyiule. ⁷Nenya toshi, "Be nyi na kya shashi ya shi be nyiri be jili abin abebi ma gu ni, ne gule abin abebi ma be fla gu. ⁸Anyi ni benkyia shashi ya anyiri ge fiyen icira palau abin abebi ngna." ⁹Ben kyia sha shi ri be pani gepan ben nyu le agbala ya gun zung ama, tibi ge pan be nyu sang le agbala? Nenun andil ya. "Gu ma ripang Ibrahim be palau ge le abin ripang ge ukwo ngna." ¹⁰Be pala neni? Ne Ibrahim gu le agbala, tibi gu sang le agbala? Gu sangi gu me agbala, gu shi gu sang le agbala. ¹¹Ibrahim ngnar ge mag agbala. Un wa shi gintima gu le abin ripang ripang ga mari pang ri ashi ni ne ge kar ku sang le agbala ngna Benkyia shashi ge mag ga gun ka so ashi, ate ididuk be nyiri be maripang kwo ne bere le bi agbala ni. Gun ka shi gule abin ripang beri pala bi ma. ¹²Gunka shini gu za ashi Ibrahim ashi ate agbala gi be nyiri be wulu be nye abala gun zung anna be wulu gu ukwo ni be lul ikiye Ibrahim Ni gunka shi gu ma ripang ri ashini gu me gu sang le agbala. ¹³Nenun gu sangi gume ge tana ni be le isil ri bele Ibrahim ge tana ni be le isil ri bele Ibrahim ge uci ngna, ni, inyiri isil ri bele Ibrahim ge Uci ngna ni, inyiri isil ri atoshi be ligagu lunyi ne nung ge ukwo leb abin ri pang gu ma ripang yagu. ¹⁴Benyiri beshi getana ni be liga gu yani gu ma ripang sangi ne ulu ki ne isila ba abine bel guka. ¹⁵Nenun getana nyani tala benang negu sang be getana sangi nigu wire rigbana. ¹⁶Ilori unka bage ukwo ma ripang negu bane upe nenung isil la sla ge diduk Uci ne uwuri Uci ra sangi ne be nyu za ge tana gunzung amaba guri shi nibe nyu ma ripang Ibrahim ne anwa shi Ate koge nyang. ¹⁷Ilori be wal ni, "Amin song Ate itong ge kinkang." Ibrahim shi gunsong anyu biya ngna Agwapan Anyu mire ulang be nyu kpiri anyani zila ikyiri isangni ilang nibe shigu. ¹⁸Ilo ikol ri be yigri ni Ibrahim ma ripang ge Agwapan gu ukwo ge ikiri ishi gun song ni. Ne nya she Ate ge itong ge kinkang ilori be to ni, "Nenung ne Ucing ri shigu." ¹⁹Are viliu untimi ni gu ma ripang. Ibrahim ngnar ashi, "Rinam ngna gu kwura gi (Be mele ngna shine gu za atade), ne nya ngnar ashi anyu bi Isratu ra brau gu biri bewen. ²⁰Ne isil Agwapan Ibrahim re kongnu ulub gu sang mari pang nenung ne nya kum rigbana gu ma ripang nebe dugo Agwapan. ²¹Ashi gu mile gu ngnar ashi Agwapan ge le isil ni, ashe nyu kol gu ya. ²²Nenu nibe palau unwiri ge ukyen gu le abin ripang. ²³Bere wal bi nenung gule ngna gun zungna, be pala giri kingna. ²⁴Be pala ge akyendil nebe nyiri beri pala bini andil bri ri ma ripang gen wani anyiri a nyongno iYesu Icendil gi be nyu kpu ni. ²⁵Anwa shi anyiri be ma ulangngna ge ushi ni be ngnar ulang andil.

Chapter 5

¹Ne andil kum gu ngaar guu ma ripang niri kum inna ishu ge Agwapan,gu ukwoo iYesu, Agam. ²Gu ukwo ngaarikum gu mel upe ukwori niri kyegre gibe ben-kyashashi,gu me ripangandil.Andil le ikol ikyii gunsong Agwapan mayaa,ukiri uribani,gunsong giri andil rilene gun song gu me rigam Agwapan.³Gu sangi nenu in-gbem ba,ri le ikol kyii ni impimpiya andil.Andil za ashi,impimpiya biri awen,gu lab ikol. ⁴Gu lab ikol beri ngaar gu ngaar,beri kyeng gun song nu kiri ubii gun song ni.⁵Gu so ikol sangu maa uwaa,nugu biya Agwapan shigi ikol andil gume Alum asheshi,ri be mayaa ni.⁶Ni andil biri shinu gu kpiri anam ni,Agam kpu gaa kar nibe nyu sang digwapan.⁷Gu shini riler gu shini,alog kpu'girikyi, anyi amina. sheshi nenu azile anyi rimaa ulang ngaane ngaar gu kpu giri kyi anyi ibile ishishi.⁸Agwapan mayaa gu za,gigu biya nghaa gu ukwon andil,Nendil shibe nyu le abin abebi yaa.Agam kpu'u giri kyii andil.⁹Ni,gii kpergri,rikum gu ngaar gibe jii nghaa,diri kum gu funu gibe nang Agwapan.¹⁰Ne nung gen-dil shi be nandog ba,andil nhar be zilege Agwapan gige kpu awen nghaa.ni gii kpergri,anil kum nhar be zile ni,.diri kum gu funu gu ukwoo ulang ngha.¹¹Ba hi gun kiri ba,nenu,andil lee gu fung gu kyii gu me Agam Ichii,iYesu iKristi,awuri,andil gikpergri ngaar gu ukwoo nghaa ni.ri kum gu ngaar bezile.¹²Ne nung maa,gume abin anyie zing gu lunyi,ne abin abebi kaana gu lunyi gu.nugu kpu nyaa vulu gu ukwo nibe nyaa-nyi,gun kiri,gdiduk andil lee abin abebini.¹³She-ni,iwor,abin abebi a kaana gu lunyi ni,nigu shini kwoo gu palla,abin abebi gaa kargiri iwor sang'ighi nghaa ni.¹⁴nu dei,gukpu,gu lee rigam gu ukwo Adamu gii iMusa,nibe nyibiri maa,bere lee bi,abin abebi ilori,Adamu lee ri kyiridol,anyiri ashini anyiri anwaa shinuu ba ni.¹⁵A shigu lee abin abebi anyezing,unle rikpu ni,Nenu upe nghaa gigu za nghaa gu ukwo anye-zing anghaa,iYesu Agam gu za nghaa konno gibe nya lee.¹⁶Gu maa sangi nigu wulu abin abebi, anye zing nghaa.Ne nun nghaa gu kpu ipimpam ba giri kyeng abin abebi,anye zing.Gi kpergiri,guzagu ngaar gri guba guntimi abin abebi ge kinkang.¹⁷Guge shi ashi gu lee abin abebi anye zing,gu kpu,lee rigam anye zing,nenung be nyu ngaar upe ge kinkang,ni maa gu lee abin ripang gu ukuwoo ulang iYesu Agam.¹⁸Nenung,ilori abin abebi,anye zing nghaa.gu so gu kpu ba girikyii ikwognyang,Ne nuu ilam gu lee abin ripang anye zing nghaa riba nigu ngaar ni ulang gibe nya nyi. ¹⁹Nenung,ilori gu sang lul anye zing nghaa gu so be nya-nyii ge kinkang riba be nyu lee abin abebi, Ne nung gu lul anyezing-anghaa be nya-nyii ge kinkang rikum gu lee abin ripang²⁰Ni ge taana ba ni,un -nyaa so abin abebi konno,ukwori,abin abebi,konno guni,gu le abin ripang konno ge kinkang.²¹Gun-kaa baya ni,ilori abin abebi lee rigam gu kpu ni,nenung ni upe lee rigam gu le abin ripang gu ulang gu sang amile guu ukwoo iYesu Agam ichii andil.

Chapter 6

¹Shi nen andil rito gi kergri? Riya gunsong nugu le abin abebi ni uperi konno?²Gura lee gi nuu,Shiiso,beritoshi andil biri,rikpiiri yaa ge abin abebi n,r yagun song nugu loo gu me? ³nung re za nghaa ashi be nyibiri b shini gu salla gu lul gu me Agam iKristi, iYesuni, be lee gu salla gu lul ge mel gu kpu nghale?⁴be lang nghaa guzing gn anwaa,gu ukoo sall gulul gume gu kpu nghaa. Nenung nushi ilori,Agam nyiya gu kpu gu me rigam Atte ni,Di anghaa nenung andil riing gu me ulang upar.⁵Dige shi genwaa gu me ilori gu kpu nghaa ni.⁶Di za ashi be lab 'buge gagla,Gi gigi gunci andil andil,gibe pel rinam abin abebi.⁷Anyiri a kpu bezilau gi intima nyu lee abin ripang gaa pan abin abebi.⁸Di ge kpu yaa ge Agam ni.! rima ripang diri nyiya genwaa.Diza ashi be nyunnu Agam gu kpu, ne nuu, a-re kpu.⁹Gu kpu sanggi ni rigbaana giri kyi nghaa.¹⁰Gu kpugiri alee ge abin abebi ni,alee rizing gii ididuk.Gusing nghaa shigu nghaa Agwapan gaa. ¹¹Ne nung anung kyio akyenung guzing nyu kpu ne abin abebi,ni be nyu ulang ge Agwapan gu me Agam iYesu.¹²Nun za nghaa nwho abin abebi lee rigam gume aa'nam anung, nun lul gigu wau.¹³Nun za nghaa nan-na be ting aa'nam anung gee abin abebi gaa pan,ikyiu lee gu sang abin ripang. Nun nanna beting anam anung gu ukwoo Agwapan gaa pan ikyiu lee ilam abin ripang.¹⁴Nun za nghaaa ma abin abebi g kar gu lee rigam ge akyii anung.nu sang nghaa gi iteng rigbaana,nun shigi iteng upe yaa gu.¹⁵Shiyaa gu? nndil lee abin abebi ahi ri sang nghaa gi iteng rigam,rishi gi iteng upe.gusang lee nghaa.¹⁶Nun reza nghaa,ashi,anung gaa nanna alog akyi anung ashi be gen ni,guu ukwo nghaa,anung shi be-gen ba le? Gunkiri gu shi ripang ni,Kwoo nung shi be gen ba,ge abin abebi,gunkiri,gu re mel gi kpu ni.kwoo nung shi be gen ba, gu lul gu mel abin ripang.¹⁷Di peeme,Agwapan! gu kuukor,anung shi be gen abin abebi yaa,nun lee gu lul anung gi ilo gu lul-lu ri be maa nghaa ni.¹⁸Be winni nghaa gi besira ri-gen abin abebi,be vili ne nung be gen abin ripang.¹⁹Amimkyele ge nung,ne anyenyii ni,ni gu lala anung giri-nam,gibeji,ilori anung nanna beting anam anung riliggi,gigu lee ikyii ibibi,ne nung gi kpergri nun nanna beting anam anung gibe gen abin ripang.²⁰Ge kargiri,nunshi be gen abin abebi ni,nun shi be nyu wulu gibe sira yaa ge abin ripang.²¹Ge kargaa guting gu lee ilam ne nung kum,ne-abin niri nun lee gi kpergri,nun kugo u-waa maa.Ikol ishu anung anung ri anung kum ge abin gu lee nungni, un-waa gun kaa shi gu kpu.²²Gi kpergri nibe winni nghaa,gibe sira, abin abebi ni.be vili ne nung be gen Agwapan ilam, gun kaa shi digwapan anung.Guyi gu song anung anung gaa shi ulang,uu naghaa gu sang amile.²³Guyi gun song abin abebi gun kaa shi gu kpu.Gu maa Agwapan gaa shi ulang gu sang amile,gu me Agwapan,iYesu ici-andil.

Chapter 7Bewene ziri,nung re za nghaa,(ami kyele gibe nyu za ge taana),ashi ge taana shi rigam anye-nyi ge mile ulang nghaa.

²Gu ukwo getaana akyel shi guu lig Acii nghaa,ge wa,gee lang ni,A ciye ge kpu'u ni,Aa tanna'u gaa taana gubal.³Ne nuu,Acii nghaa ge shi ge lang ni,ne nyaa kaana gu lee ge zile anyi ni,be r zilau,ahi, a-tugu. Acii nghaa ge kpu'u ni.apang wuluw gaa taana,⁴Ne nung be weneziri mii,be so nghaa gu kpiiri gu iwor, giri nam iYesu iKristi ni.Gu shishi ni be gaa fulung ge zile,gu shi gu ukwo anyiri anyiya gume gu kpu ni,gu-me iwor gu shini andil gaa lee iwen i'nghaa,Agwapan ni.⁵ge kargri andil shigri nam gu ni,gu waa gu lee abin abebi nin taa, nyani nyiya gu mii iwor,be shigu me gu ilam gu me rinam gu nghaa gu biiri iwen gu kpu.⁶Gi kpergri be leng nendil gaa taa na,di kpiiri yaa gu ukiri ushi ububiya ni,ri lee ri gen gume alum a par,sang gu me iwal ikol ge taana.⁷Shini,andul to guu kaa? Iwor,kwoo ge taana, shi,abin abebi yaa le? gu zang-ba nuu,ne nuu,daa-mire za mi abinabebi ba geshang,ndaa baa gume iwor ni,Amii sang mi nugu za rifimi,im baa iwor yaa ni"anwho, zang'aa lee rifimi.⁸Ni,abin abebi, kyio ge kar gu me iwor,nyaa ba ni gu vulu giri kyi mii.inbaa iwor ni,abin abebi shi gu kpu ga.⁹kuukor,amin lee ulangrizing gaa,nigu sang ge taana,nii, iwor bani, ne abin abebi be nyia,amin nyaa kpu mi.¹⁰Iwor,iyiri, gushi nu ba nuu lang,gu kyigli ba gu kpu gu kwo mi.¹¹Ne,abinabebi, kyio ge kar gu ukwo iwor,nyaa lel mi.gume iwor,ipel mi. ¹²Ne nuu,iwor shi digwapan gaa,ni gu so gu lee abin digbaana shi digwapan gaa.abin asheshi ge azam.¹³Ne nuu,ukyi uzamri,ami lee, u-ba mi nugu kpu.gu zang nghaa ba nu geshang-geshang. ni abin abebi,gu me gu waa ashi gu yigri abinabebi,gu biiri gu kpu gu kyiri,nun waa shi ushushi ni.ni iwor,gu me rigbaana abinabebi gaa ba,ikyibibi iyiri be sang bi gu bira gu magni.¹⁴Andil za ashi,iwor'aa,shi ulum-ma,ne nuu,ami shi giri nam gaa.be gu lebmi gu,gume ri-gen gu lee ikyibibi.¹⁵Ukyiri ami lee,ami re-kpeelee mi,icinchang'aa ni,nu kyiri ami re-waa mini,amin le.¹⁶Inn,ami lee ukyiri,ami re-waa mi ni, amin nghaar,iwor'aa,ni iwor;aa,shi zam.¹⁷Gikergri,ami rewuu lee-mi nenuu ba,ikyibibi ri,i loo ge mi ni. ¹⁸Gee mi za ashi,gemi,gu me rinam,kwoo gu loo abin ashishi. Ne nuu,gu waa abin azam,gu shi ge mi,ami re birami gu lee.¹⁹Ukyi ushushi ri,ami waa gu lee ni,ami re lee mi, ni,ikyibibi ri,ami re waa mi,ne mi lee.²⁰Gikpergri,inn ami lee,ukyi,ami re waa mi ni,ba ami ba lee nuu,Ikyibibiri,i loo ge mi ni.²¹Nenuu,ami kum iwor: Inn ami waa gu lee abin zam ni,ikyibibi,shige mi. ²²Ami lee, ikol ikyii gu me iwor Agwapan gume anyenyi. ²³Ne nuu,amin yii,ge tento iwor,gume ital ,renam mi. Ikon giri kyii iwor ipar gu me ulang mi.Iyang me,giri gen iwor ikyibibi,gu kiri gu shi ital dinam mi ni.²⁴Ami shini pimpam! Anyang ri winni mi gume gu kpu,gu nghaa ri nam? ²⁵Ami peme Agwapan gii iYesu iKristi Ici-andil ! Ne nuu,Ami rikyi mi,lee,ri-gen iwor Agwapan gu lang mi.Duk ni,giri nam,ami lee ri-gen iwor ikyibibi.

Chapter 8

¹Ne nuu,kwoo gu kpa gikpergri gibe benyibiri be shigu me Agam iYesu ni.²Nii,iwor inn nghaa,ulum ulang gume iKristi iYesu,a bigring gu me iwor inn nghaa,abinabebi gigu kpu.³Nu ukyiri ge iwor re birai gu lee ni,don gu lala giri nam ni,Agwapan lee.A-tima ne-wen nghaa,gume ri- nam ribiribi,nibe lee ipara nen-wa,gun nghaa abinabebi,ni anwaa,apel abinabebi gu me rinam. ⁴A lee nenuu,gume waa shi iwor ge taana kum gu kyeng gu me-andil,ndil biri, andil re-sing nghaa,gume ri-nam, ni shee gume ulum Agwapan.⁵Benyibiri be loo gume rinam ni,be mire amina maa gu kyiri ushi,un-nghaa rinam ni,ni be nyibiri be loo gu loo Ulum Agwapan ni,ben ba mire amina maa gi kyiri ishi nghaa Ulum ni.⁶Gu so ikol,giri nam,shigu kpu gaa,ni gu so ikol gu Ulum Agwapan,shi ulang nghaa gin inna inshu.⁷Gu so ikol giri nam,shi rifimi gaa gu kwo Agwapan,gu sorogi gu ma rikyi gu kwo iwor Agwapan,kwoo gu shi na lee nenu ⁸Be nyibiri,beshi giri nam ni,be sang bu-ma Agwapan ikol ikyii.⁹o-nung,sang nghaa,gume rinam,nun shigu me Alum,inn maa,Agwapan loo gu me nung ni. inn alog anung sang'u,ne,Ulum iKristi ni, apang sang'u,nghaa ya. ¹⁰Inn iKristi shigu meng ni,rinam apang gu kpugi gu kwo lul abinabebi,ni, ulum nghaa shigu lang gu,nugu lul abin a sheshi.¹¹inn,Alum nghaa,awuri anyunu iYesu gu kpu ni oo gu meng,anwaa anyiri anyuna iKristi gu kpu ni,ari maa ulang gen kpeshe rii nam ge Ulum nghaa.¹²ne nuu,beweneziri,andil shigu me ge taa,ba gu me renam gigu loo gu me ri-nam ba,¹³inn,unloo gume ri nam,unyu mel gu kpu ni,ni,gu me,Ulum nghaa,anwho tibigu kpu,gi lam ri-nam.¹⁴Benyiri Alum Agwapan sing gi bamba ni, beshi bewen Agwapan. ¹⁵Nun re-nghar nghaa,Alum ri-gen don nun loo gume gu kpa beji ni maa. ne nuu,nun nghar Ulum un-nghaa gu viva,giri andi sugu saa,"Atteh,Ichi!"¹⁶Alum, giri kyi nghaa,ashi nugu za,ulum andil,ashi, andil shi bewen Agwapan'aa.¹⁷Inn,andil bewen,Andil shi be nyu liga ba,be nyu liga ge Agwapan. Nendil fulu gu liga gi iKristi,inn-dei andil shi nin ipimpam kwo impiya ge-anwaa ni,beri maya rigam ge-nwaa.¹⁸Ami bila ashi,ipimpam kwo impiya biri inshi gaa kar giri ni,gu sangi gu mag giri gam ¹⁹Agwapan,gun kiri beri yigri yaa ni. Ilori gu lee Agwapan soro-ikol guyi bewen Agwapan.²⁰Be sigri gu lee Agwapan gu ukyiu bel,gu sang-waa nghaa,un-nghaa anyiri a sigri'u gu ni".A-ba,gume gu nghaaar guza isil.²¹Ashi gu le Agwapan leng giri-gen,gushini gu-shagi.ni,guri ba nugu kum rikyi, gigu dugo rigam Agwapan.²²Andil za gediduk gu lee Agwapan sugu fiyana niri gbaana, gu bigri gi kpegri.²³Ne nuu,andil akyi-andil, andil shig biiri iwen gu-song gaa,un-nghaa Alum ni,rifiyana,gume-andil riyag gu nghaar awen andil,gu fulu anam andil gu kaa.²⁴Gu soro ikol andil kum gu funu.gu me gu soro ikol liri andil kum gu funu.anyiri a soro ikol gu kyiri aa-re yiu ni?²⁵Ni,inn andil shin gu soro ikol gu kyiri andil re yiyaa ni,andil riyag gume ge seee.²⁶Gu tira gu zing,Alum awel'aa gu, gu lala-andil,dire zaya ilori diri kyele ge Agwapan ni,Alum giri kyi nghaa,ari kuwoo yaa ma,guu meri gbug kwoo rifimi,²⁷Anyiri anwaa,suggo ikol ni,za ulang Alum, don an-waa ri kul-lu yaa ma,gu kwo Agwapan,Alum naa nyanyii ilori Agwapan waa ni.²⁸Andil za ashi be nyiri be biya Agwapan,a-lee ikwoo geshi gediduk gee abin azam,don be nyibiri be zila bi gii abin nghaa.²⁹Gun kaa so,be nyiribi,nii, an-wa zabi ni, anwa,gu so gushini beri kiba be zile gu iwiwil awen nghaa,nen-waa re ba nee awen un-zing gu me nibe weneziri be maame nghaa ni.³⁰Bemba biri an-waa gu tibi bi ni,bemba nee zila bi. Nibe nyibiri anwaa gu zila ni,an-wa ma yigri repang.Nibe nyibiri anwaa maa,yigri repang ni,anwaa ma mabi rigam.³¹Shi ne-andil rito nee abin diri?Agwapan ge shi ge-andil ni,anyaa hi anang-do gandil?³²Anyiri,a-re -nwho'u, Awen nghaa,ne anyaa winni'u,nya saggu,don andil gediduk. nenii nen waa raa le'u ge-nwaa-ri amaya gu kum akye-andil ge diduk ikyiye?³³Ayang nghaa shi anyu ba nige taana giri kyi naa anyie Agwapan? Agwapan,anwaa mire rigam.³⁴Anyaa nghaa,shianyu bogro gu? iKristi iYesu ri akpu-seele ga nuu ni,awuribe nyung-nu'u,ashi gu nyi iyua Agwapan,ge anyiri anwaa kul-lu yaa ma ni.³⁵Anyan ri kabba gigu biya gu nghaa iKristi? gigu bong ikol,gii ikol ibibi,gii ipimpam,ni impiya,gii iyong,ni gebili gebel,ni gu shii iyii ni gi kiyiana.³⁶duk ilori be wal ni,"gu me ribiling,ni be pella geduk ibung ukukor. andil shi nibe tee-ni,be-nghuu waa"³⁷Ge diduk,abindiri,andil ya rikon guu tira anyiri abiya ni. ³⁸ami magu za ashi,kuoo gu kpu,kuoo ulang,kuoo belum be kyii,kuoo iGwomneti,kuoo ikyirii, kuoo ikyii ishigs ni,shinu ba ni,kuoo re gbaana,³⁹Kuoo,un-dol,kuoo,ulum.kuoo ulikyii uwuri be lee ni,u shinu kabb baa gu biya Agwapan,gun kiri gu shi gii iKristi ni.

Chapter 9

¹Amin paa ripang gume Agam, amin re wami rilal, ge ikol mi amin magu za, gume alum asheshi ²ashi amin shinigu fung gushi ge ikol ibibi gu song lal gie ikol mi. ³Be somi ge nyu, min nwo Agam giri na weneziri, gesal miri be shi uci mi, ge pan rinam. ⁴Bemba a Israilawa, bemba kum gu ngnargiri gam, ge gu ma getana, negu dugo agwapan, ne isil. ⁵Gediduk ici ma ya gume ma ne agam wulu ge pan rinam anyiri nwa shi Agwapan ge pan kwogenyang. Gu dogo shi giri ki ngna gungnu sang a melle gu kyeng nung. ⁶Gunsangi ashi isil Agwapan lala yagu sangi shi Israilawa gediduk shi Israilawa ripang yagu. ⁷Nenung gume uci Ibrahim be sang bibe wengna gediduk, ne, "Gu ukwo Ishaku ne beri zila ucing gu." ⁸Ayigri ya ashi be wen rinam sangbi bewen Agwapan, bewen isil nibe pala bi nibe nya tibi bi gi ringang. ⁹Unwa shini isil ni, "Riye kabi ni, ni miri vili Isaratu ri kum awen." ¹⁰Gusang nenung, iRifkatu ge gnar gu fungni ge ukwo acingna, ate dil Ishaku. ¹¹Be sugu biri bewen bani be toshi bele abin asheshi ge abin abebi ne guse gri Agwapan gure togro gine ikiri be leni, kwo ilam nenung ashe nyu zila yagu. ¹²Ilori atobi shi, "Anyin kungna rile awunu we rigen." Nung ne iwal Agwapan ya. ¹³Ilori be wal ni, "iYakubu ne min biya, Isuwa ne tong mici." ¹⁴Shini diri to guka? Agwapan le gusang abin ripang guka? kwo gefien. ¹⁵Ato iMusa ashi, "Min riyigri ulub ge anyiri miri kong gulub gna ni, miri kon gekubu anyiri abin ri konge kubu ngna nani." ¹⁶Nenung sangi anyiri ashi guwa gule yani kwo anyiri a shinigu kagra yani, ge Agwapan anyenyi yigri ulub. ¹⁷Iwal Agwapan ya iFirauna ashi, "Ukiri unso, min nyongnong, ge min yigri rigam rigbana mi giri king, ne intima mi kana gediduk gu lunyi." ¹⁸Nenung ne Agwapan yigri ge kubu ngna ge anyiri a biya gule ikol igbana anyiri a biya ni. ¹⁹Nung ri tomi ashi, Shiso? Afire ya ne abin abebi? Ngan gu tal negu wa ikol ngna. ²⁰Dil ge bila ni, anwo nyenyi nya shing ri un tal ge Agwapan, kwo ukiri be viana ni ari to anyu viana, "Shiso nung viana mi nenung?" ²¹Tibi anyu viana sangn ne rigbana geri cum rizingri a viana gi nugu gu shini ulub ni gezile ginugu gule kwoge ling ilam?" ²²Min shoshi, Agwapan, ri awa gu yigri be nang ngna gri gbana za, a lab ikol ge gu dele ikol ge kinkang ge ni nugu angiri a le gri kye gu kpu ni." ²³Kwo ge le nung awagu yigri unle rigam gna ri ukyio upe ni unwuri ale ne rigam ngna gunsong ni? ²⁴Guri shi ale ge akyendil, andil bri azile, gu sang gume aYahudawa gu rekyen gi fa, ge ume nibe nyanyi? ²⁵Ilori aya gume ankpak iwal iYusha'u ni, "Miri zila be nyiri besang bibe mi ni, be nyanyi mi ge be nyu biya mi be nyiri be sangbi be nyi biya mini. ²⁶Gu ri shi ilori betobi ashi, "Nung sangnung benyi mi beri zila bibe wen Agwapan ushini ulang." ²⁷Ishaya zila giri kye Israila, bege toshi, unle ni bewene Israila riba ne ishi ge nyu gu ziri gu lulle, unte gema ya ri kum gu funu. ²⁸Ici yigri gume iwi ngna gulu'unyi, gura magi. ²⁹Ilori Ishaya wal gu kukor ni bege sangbi ici anyu shinin ge pan are nwo ya uci ni, dil shunubane a saduma ni, ne kigliya ne aGomarata. ³⁰Shini diri to guka? Kwo be nya anyiri bere wabi abin ripang ni, be kum abin ripang gu ukwo gu mari pang. ³¹Ne Israila, benyiri bewa abin ripang ni gu ukwo getana be re mel be guya. ³²Shiso? Bere wabi nugu ma ripang ge ikyule be lulu afra ge pan igbang guso abinabebi. ³³Ilori be wal ni, "Awiri, amin tibi igbang ge pan a shihiyona igbang gu tulu afra gu so abin abebi. Anyiri a ma ripang genwa ni ara kungnu uwa.

Chapter 10

¹Beweneziri mi gu wa ikol mige diduk gu kuwo Agwapan mi geri kye ma gibe kum gufunu. ²Amin ma guza giri kye ma ashi beshi ni ulab ikol ge Agwapan, anwun re zang nung. ³Bere zabi abin ripang Agwapan be kagra gu ngnar gu le ripang ama, bere mabi akye ma gu leri pang Agwapan. ⁴Agam ya shi gu mile rigbana kabi abin ripang gediduk be nyu ma ripang. ⁵iMusa wal nugu leri pang ri uri kum getana, "Anyiri le abin ripang getana ni, ari kum ulang ge ukwo abin ripang ri." ⁶Ne abin ripang ri aba gu ma ripan ni atoshi, "Nunzangna to ikol anung nya ri yan ge pan? (Ari sigri ne Agam gri bung); ⁷Nun za ngna toshi, "Nga ri sigri gri bung? (Ngangna ri wini agam gu kpu). ⁸Shine pa? "Iwi shi gutur gi ge nyung gu me ikol." Nun iwi gu ma ripang uwiri rima gu za mi. ⁹Unge ma ya gu za ni ge nyungni, unmagu za ashi iYesu Ici yagu, un ma ripang gi ikol ashi Agwapan nyongno gu, kpu un ri kum gu fun ni. ¹⁰Ge ikol ya ne anyenyi maripang ge abi ripang, ne ge nyu ga ma guza gu kum gufunu. ¹¹Iwal Agwapan atoshi, "Anyiri ama ripang genwa ni ara kongnu uwa. ¹²Bayahude sangnu gri to ge anyenyi gediduk ama Icema shige zing, anwa she anyun le ya gediduk anyiri a zilau ni. ¹³Anyiri a zila intima Ici ni ari kum gu funu. ¹⁴Neni ni beri zila gebe nyu sang maripang? Ni nemi ni beri ma ripang gibe sang kongbi iyalang nani. ¹⁵Beri kong neni begre lebi gudam ni? Neni beri dam gube gre tima bini? Ilori ushi gu wal ni, "Guma gu za shi geshi ge afra asheshi nibe nyiri be ngnar guza iyal gu fung gu kii ge ikri i foloni!" ¹⁶Sang gediduk ama ya kong iyal ishishi Ishaya toshi, "Ici anya gna ma ripang gu tima? ¹⁷Nenung guma ripang bi gu ukong, ukong ngna gu kyele Agam. ¹⁸Amin toshi, "Tibi bere kong be le?" E'e, ripang iwi gna rimel gediduk ulunyi ne iwi ngna mel a mile gu lunyi. ¹⁹Unbi ami toshi, "aIsraila re zabi le?" Gu kukor iMusa toshi, miri so nun tabe nang giri fi mi ge ukiri usangnu anyenyi ni, ukiri amin pani unwa shi benyi ri bere kpele bi, miri kum a nam ama, min nyongno nung amina. ²⁰Ishaya abe ya ripang ne abe ya shi, "Be nya nyi ri bere waa mi ni be kum mi, mini ba ukwo beyiri bere waa mini." ²¹Gu ukwo aIsraila atoshi, "Min nanna gu nyi mi ge be nyu sang lul ge diduk unum, ne beshi be nyiri kyi ri gbana ya gu.

Chapter 11

¹Amin toshi Agwapan tongnu be nyingna yale? Gu sang le nung amina shi anye Israila ya, angna Uci Ibrahim ge iluma Bilyaminu. ²Agwapan re tognu benyigna ri akyeng zabi ni, tibi nun za ukiri iwal Agwapan ya gri kylie Iliya ni ilori a kyo a Israila gunsong Agwapan. ³Atoshi, "Ici be pele be tarba, be muru idalangu, amin laga gun zung mi gu kri be wagu pelmi. ⁴Iling ilo gungar ne Agwapan leu ma? Atoshi, Amin shini be nyanyi ata de ukop niri toppala ri ami tibi giringang mini be nyiri be sang lilugu bi gun song iBa'al ni. ⁵Kwo ne nung ge kargri anteg guse upe shiga. ⁶Ne ge ukwo upe yani ikyiu le shigu, ni kwo nenuu ni upe ri sangi upe gu ka? ⁷Ne shi? Ujiri a Israila wani, bere kum bi benyiri be seni be kum anteg ga betanna ikol ama. ⁸Ilori ushi gu wal ni, "Agwapan mabi alum gu sang kpele, iyishigu bere bila bi atong shigu, bere kugobi, kwogunbi. ⁹iDauda toshi, "Bila ne ate burima bane gu cungni, ge atabara, gu ba igbangu tulu fra ge ukiu page ta gu ukwo ma. ¹⁰Bila ni iyima shige mub be zangna yi, be tiri mani gu niba ga sunubung. ¹¹Amin toshi, "Be tulu gu fra ashi be kpa yagu le? Uluki nenung zangna ba, nenung, gu kigli untimi ribe le nigu so, gufunu ba gibe nyanyi nrgu sobi rifimi. ¹²Gu kigli untimi ribe lemi guso gu kum gu lunyi ni, gusangna ma shi gu kum gi be nyanyi ni gu melle unle ngna ri kyeng bege bagu kol ni? ¹³Gi kpergri amin kyele ge nung, nung shi benyanyi ne amin shi atarba gibe nyanyi, amin shini ikol ikii gume ilam. ¹⁴Guri le ne min sobe weneziri mi rifimi geri funu be zile nyie ma. ¹⁵Gutong ama ge bani ina inshu gu lunyi ni gu ngnar ama ri shi neni? guri bane ulang gu ukpu ni. ¹⁶Rimana ge shini rigwapan nenung ni a kum ginki anang gin ki geshi niri gam nine nung ge aayagna shigu. ¹⁷Bege wire azile ge aya gani anung ayaka zatun angna ripang nibe kum gume nung ne anung shini gu liga gibemba ni gume ginki azaitu. ¹⁸Nun zang le ikol ikii gepan ayag ne nyu mire ananga ikol igbana angna ya mire nung ikol igbana. ¹⁹Unri bra gu toshi, "Be wire ayaga gibe kum mi gume. ²⁰Ukiri shi ripang gu sang ma ripang ama yaso be wire bi ge ayaga nun kyeng niri gbana gume gu ma ripang anung nun zangna kyo akye nung gu sele ilori gushi nun kong ribung. ²¹Agwapan gere nwo ayaga ni ara nwo nung. ²²Miri ba ge pan aYahudawa benyi ri be kpan ni kwo unbi ge kubu Agwapan ba ukwo nung nunge ya unsong gume upe ngna ni ara kpa nung gu nunge tongna ni ari kpan nung gu. ²³Nenung begere ya bi unsong nigu ma ripang ama ni beri villi ni bemba gume ginke ari bra gu vili nibemba. ²⁴Bage wangu gume ginki aZaitu ri ushige lumu ni gu le be song gu zing ginki aZaitu ri pang ni, neni ne be nyiri aYahudawa ribe shi ripang ayag ani beri vili ni bemba ginki ripang aZaitu? ²⁵Beweneziri mire wami ne nung shi ge ting gume ineleri unkashi riki rigbana ri guba ge Israila ni ne nyanyi be kana ume. ²⁶Nenung gediduk aIsraila ri kina gu leng ilori ushi gu wal ni, "Gume ge pan ne anyu lengna ri wulu ari kunu ri ligi gume iYakubu. ²⁷Gun kiri guri bani isil mi gi bemba gekar gri min kunnu abin abebi magu ni. ²⁸Ge uzile ungan ge iyal ishishi be nandog ga ge akyen nung ge uzile ungani guse Agwapan benyu biya bage ninte. ²⁹Nenung gulul ge gu zila Agwapan re kigli gi. ³⁰Anung ri nunre lul nung Agwapan ni gikpegri mun kum ge kubu nugu sang lul ama. ³¹Gun wuri utra ni be Yahudawa beba be nyu sang lal. Nenu gule ri bong gi kpergri. ³²Agwapan fla kogen yang. ³³Amin ma nung gu za ulum gu kum ge guma gu za, ge guza Agwapan ni gu luru ngna gusele gunsong gu bila, itra ngna isele gunsongu kpele. ³⁴Nangna za gu tang ikol Agwapan? Nangna shi anyu mireu ikiye? ³⁵Ne anya gna shigu song guma Agwapan uluki nibe pau? ³⁶Ukwo ngna ya gu ukwo ngna ukwo ngna ni kwogeshi wulu gu ka'abi ukwo ngna ni rigam kyeng nung.

Chapter 12

¹Amin kullu nung beweneziri ilo leri pang Agwapan, ne gu nama anam anung ipara ulang ge alum rigam ni uki'u gnar gu ukwo Agwapan, unkiri ga shi ilam anung ungna use. ²Nun zangna gnar be zile gegu lunyi ne nung kum gu kigli abin a par gume gu tang ikol anung nu le nung ne nung za ukiri ushi ible shishi, gu ngnar ne gu biya Agwapan. ³Amin pa ashi upe ri bama nin, ale lokang zangna ma ripang rigam sele ikwori Agwapan tibi'u ni, ne nung di kyeng ni gu za gumel ilori Agwapan ma go genyang gu ma ripang ni. ⁴Andil shini beting ge kinkang giri namri zing sang gediduk ga le ilam ilogi zing. ⁵Nenung gna gu ukwon dil ilori dil shibe le gume rinam Agam ni gediduk andil shi beting nibe zile yagu. ⁶Dishi gu mire ge tentog ge upe ribe maya ni, guma geshe guzile gu pa gunsong ni aleu ge mile gu ma ripangna. ⁷Azilenyi ge shini gu ma ilamni nele ilam gna guma azile nyi geshe gu lulu gani ne alulu. ⁸Guma azile nyi geshe gu mire ikol igbana yani, amire ikol igbana guma azile nya shi gu mire gani, amire unyi upe guma azile nyi geshe rigam gani, ale bla guma azile nyi geshe gu kugo kubu yani, ne leu ni ikol ise. ⁹Nun yigri gu biya nugu sangle gusang ripang, nun tong nung ukiri ushi rifien, nunle abin ibile ishinshi. ¹⁰Gu biya beweneziri ni, nun biya bizile ilori gu foloni, gu mire umeni nung mire be zile ume. ¹¹Gule abin ikol nung zangna shiri nung ge alum ni nung so ikol gi Ici ni nung leu ilam. ¹²Ge unsong Agwapan nungle ni ikol ikii gu nyia ikol, nun mile ne ikol ishu, ge kyele ge Agwapan nun lap ikol. ¹³Nun shi benyu pala gu wa gume nung, nung ngna besing gibe sal anung. ¹⁴Nun ma be soro nung ipimpam ile ishi, nun zangna tugo alelok. ¹⁵Nung le gu fung gu kii ge benyu fung gu kii nung sulu be ziri gebe nyu sulu be ziri. ¹⁶Gu tang ge ikol anung ba gu zing, gu tang ikol anung zangna be shi ikol ikii, nun le inyinsing gibe nyi na miri. ¹⁷Nung zangna pa geta rifien giri rifien. ¹⁸Nung le ukiri bewenziri nung kum ina inshu. ¹⁹Beweneziri nung zangna pa geta nun nwo Agwapan pa nun ma, ushigu wal, "Gu pa geta shi umi ya gu, miri ma koge kyang gu to Ici." ²⁰A nandog ge kong iyong ni, mau ikyiya aya, aga kugo usu goni, mau imininbel aso, nunge le nung ni ansegre ulang n nung so gediduk anandog." ²¹Kul rifien talla amina nung nun talla rifien ge ukwuo le ibile ishishi.

Chapter 13

¹Kwogenyang lul benyiri gam, kworizile rigam gu geba gu ukwo Agwapan, be nyu wa getana ribe shiguni beshi Agwapan. ²Anyiri a tal miri gam ni atal ne rigbana Agwapan, be nyiri be tong bi rigam ni, beri kong getana. ³Be nyatana babe nyu kongri bung gebe nyi ble ishishi, ne be nyu le abin abebi, nun wagu shi be nyu san kugo ribung benyi getana? Nun le ible ishishi, nunri kum gu dugo gu le nung. ⁴Anwa shi agen Agwapan ya gu ukwo nung ge ibile ishishi nun gele abin abebi nunle ribung ne are kyou gi kyana ne sang alebin, anwa she agen Agwapan gu pa rifen nibe nang. ⁵Nenung nun lul gusang be nang ne anyiri ale rifien ni. ⁶Unka so nung pala uyal, benya tol be gen Agwapan ba, benyiri bele nung sunu bung. ⁷Nun ma kwogenyang idongna, uyal ge anyu uyal, ikili uwiri ge genyu wiri, ribung ge nyiri a mile gu kongri bung ume ge nyiri mile gun ma ume ni. ⁸Nun zangna bung geta alok, nenu ng biya bezile, anyiri abiya aweneziri gna ni a mile isil. ⁹Nun, yi, nung zangna le rinandog gi izile isil ge shigu nibe melleu gi uzile unle, "Biya azileng niri kingni." ¹⁰Gubiya re deleu indong anyu tutur nenung gubiya geshi gu mile getana. ¹¹Nun zashi ge kar gele nung sono gingna, gu funundil shi gutur ge ilori andil bila ni. ¹²Getuk gu kan ge nung ukwo nyu shiya, nenung ni unwo abin iting rifla ikyiu kon usee. ¹³Rising ilori gu foloni, ilo nige we, gu san uliga ge gu piyara, di zangna sing gume guji ge guwa gume ikol gububi gu sang gu wa inkom ge rifimi. ¹⁴Nun fla Ici iYesu Kristi nung zangna tibi ikol anyenyi nigu lul guwa gume ikol.

Chapter 14

¹Nung nghan anyiri ashi nugu lala amina gu me ripang ni, gu sang ma ge taana gu kyiri ushini nang ni. ²Anyezing shini gu ma ripang gu yaa,nung ge tak.³Bila anyiri aya,ikwogeshi,za nghaa surbu,anyiri are yau ni; bila anyiri are ikwogeshini,zang beleee be nyibiri be ya,ikwogeshini ge taana.Gee,Agwapan gu nghaar ru. ⁴Anwhu,shi anyang nghaa,awuri un-lee agen ge taana,anwuri,ashi an-nghaa log ga ni? gun song ichasal nghaa ne kyegre gu kwoo gukper gu. Ni anwa niberi sou akyikyeng,don Agwapan wel-lu gu anyiya kyeng.⁵Azile nyi za ribili uzile unum giri kyi azile nyi. bila ikwogeling anyi so amina nghaa geu ulang nghaa.⁶Anyiri a bila ge wee ni,apang bilagi don Ici; Ni anyiri, a yaa ni,a yaa,don Ici, don a mire gu peeme Agwapan. Anyiri,are yau ni, apang loo iyong gu sang ya don Ici;anwa ma mire gu peeme Agwapan.⁷Kwoo,anyie-andil liri a loo gu loo rikyi nghaaa ni,ni ba anyiri a kpiiri'u gu nghaa rikyi nghaa ni.⁸Inn, anil,ri loo gu ngha Agwapan gaa ni, inn-andil loo kwoo gu kpu ni,Andil shige Ici.⁹Gu me abindiri ni iKristi kpuw gu maa,don anwaa a rishi Ici,nibe nyu kpiiri gibe nyibiri be shi gaa lang ni.¹⁰A nung,shi so anung lee be weneziri anung ge taana? ne nung,shi so nung bogro intima naa weneziri anung gu? Andil gediduk andil ri kyeng gun song ge taana,gu nghaa getol Agwapan, ¹¹ don gu shigu wal, "Gu ume,ulang,"guu yaa Ici"gu-ukwo mi,kwogeling,alung, ri kikuggu,ni kwoo-giri ling,rilim shunu vulu iwi nghaa gu ko Agwapan¹²Gun kaa ni,kwoo ge link anye-ndil,ri ma gu pal-la,giri kyi-nghaa gu kwo Agwapan.¹³ Ne nuu,bila ri zaa lee bezilendil ge taana,Nenuu ni,lee gu kyog ashi,baa anyiri,ari tibi ulukyi,uder ni,kwoo atarko don aweneziri nghaa ni.¹⁴Ami zaa,gu nyungnu-mi ulang gu me Ichi,iYesu,ashi ba ukyiri ushi ge winwung rikyi nghaa ni. she anyiri anwaa bila kwo gu uling ukyi,ashi,usang nghuu,ge wingwung,gu kwo nghaa,usang nghuu ge wingwung.¹⁵Geshi,don ikyuyaa ne anwoo ribong aweneziring gu ni,anwho rewuu sing gu me gubiya. Za nghaa be muru ekyeng,rin kiri rinkaa shi iKristi ri,aa kpuw ni.¹⁶ne nuu,za nghaa be-nwho,ukyiri un-bila ashi ushu zam ni,be yaa ashi ushu bubi.¹⁷Gesal Agwapan,sanggi ge nghaa abin ayya ya,gigu sso,nenuu,gushi abing gu loo gu winwung ga,gigu loo inna inshu,ni ikol ikyii,gu me Digwapan gu Ulum.¹⁸Ge nyiri a lee rigen iKristi gi ilo utira rini,Agwapan anyine nghan-repang,be nyanyi ma nyaa nghan-ru.¹⁹Ni gikergri,bilari waa ikyir iri maya inna inshu ni,gii ikyiri,iri viyana yaa bezile-andil ni.²⁰Za nghaa muru ilam Agwapan guu,gu me waa ayya.Gediduk ikylie shi ge winwung,ne nuu,gu sang-guu zam,ne nyii,ya,ukyiri uri bau nugu tulu gu fra ni.²¹Gushi shi,gu folo gu sang ya inam,kwoo, gu sso be bag,kwoo ulukyi,uwuri aweneziring ribong ulang gu ni.²²Ripang giri anwho shini,bung giri,gi ikol ge Agwapann. Anyi,be-nkyia shashi,anwaa sng'u laa rikyi nghaa,guu kyiri anwaa nghan ni. ²³Ne-nyiri aa didang ni,aa gu laa rikyi'aa inn dei ayya ni,don gu ri bii gi gu me guma ripang. Niduk ukyiri ure biyuw gu-ma ripang ni,gushi ikyii-bibi ya.

Chapter 15

¹Gikpergri, andil biri, reshini rigbaana ni, gu-kpagu shini rikyio ulib atigo kwoo ge-ssiri, niri kannu biya akye-andil. ²bila kwo gii anyien andil biya nyiu loo pigguw, nenuu, gun kaa folo, gushi naa viyana be sag-gu. ³Kwoo, iKristi re mau rikyii nghaa gu kong ge san ba, Nenuu, gushi ilor be wal ni "Gu togro giri be togro nghaa ni .gu kper giri kyi mi." ⁴Ni duk ukyiri be wal gu kukor ni, be wal don gu maya isile gu shini andil sing gu me utoo, gu me gu mire ikol igbana gu kyele Agwapan, gigu bung iokl gu. ⁵Gikpergri Agapan she ni ikol ishu negu lap ikol gu ma nung ikol izing negu lo ukwo uzingge be zile ge amina iYesu Kristi. ⁶Ale nung ne ikol izing nugu dugo ni ge nyo nun gezing. ⁷Nun gnar be zile ilori iYesu ngnar nung gu shini bema Agwapan rigam. ⁸Ne min toshi be kigli Agam agen agbala ge ripang Agwapan, ale nung be ma gu zane isil ri bema be kaa nibe kaandil ni, ⁹Nibe nyanyi ma Agwapan rigam gu kong akubu ngna ilori ishi gu walni, nenuu amin dugong gume nibe nyanyi amin ta kante gu dugo intima ang. ¹⁰Be toshi, nunle gufung kii anung be nyanyi gebe nyanyi. ¹¹Ne nung nun dugo Ici nung gediduk benyanyi, bila nibe nyanyi gediduk dugou. ¹²Nenung, Ishaya toshi, "Beri kum anang iYesu , anyiri arile rigam gepan nanyanyi ni, benyanyiri kum ikol igbana gume ngna." ¹³Gi kpergri Agwapan gu mire ikol igbana, mile nung ne ididuk ikol ikii gu dugo guma ripang anung, nenung kum unle gu mire ikol igbana gu ukwo alum asheshi. ¹⁴Amin ngnar ashi, anung ge akyenung nung mile ne upe negu mile guza be zile nung. ¹⁵Amin wal nung ne gunsong ge azile bin ne min kpu nung ne gu za rigu ukwo Agwapan ni. ¹⁶Ashi guza so amin ba agen agam iYesu ri be tima gu ukwo ni benyanyi ni anyu lulu iyal ishishi Agwapan, mire ;e nung ne guma benyanyi aba anyu ngnar ne nyu shi giri gang Agwapan ge ukwo alum asheshi. ¹⁷Ne nung amin kugo ushishi gume iYesu agma ne abin Agwapan. ¹⁸Amin sangmi ne ukyu to su ukiri iYesu le gu kwo mini nebe nyanyi le gu lul gu kyiele ge ilam. ¹⁹Gu kwo ge mag ge abin gu kpa beji ne rigbana alum asheshi, ge aUrushelima gu kanna kambai a iliri kum, be kanbi ne iyal ishishi Agam kwo geshi gediduk. ²⁰Gume utrari guwami nin pa iyal ishishi ne gu ukwori bere zabi iYesu gu ukwo intima ngna ikol min be so gu viana ge pan gu viana azilenyi. ²¹Ilori ushi gu wal ni, "Benyiri besang pabi iyal ngna nibe kpele." ²²Be damigu kan ukwo nung ge kar ge kinkang. ²³Gi kperri min sangmi ni uzile ukwo gun tongri, ne gume na mele ge kinkang min kugo guba ukwo nung. ²⁴Ge kargri min kaami Asbaniya ni min wagu yi nung ge kar gu sele mine nung ge tibi mini, ni min kong ushishi gu lo ge nung ge kar ge fiyen. ²⁵Gi kpergri min kami aUrushelima in ge lebe lum ilam. ²⁶Abin ufungu kii ya gu ukwo ni be nye aMakidoniya ge Akaya be ma nyu sang igbana, benyu mari pang be nyiri beshi ge aUrushilima ni. ²⁷Be kugo ushishi ripang gushi ne ge ta gani ge ukwo ma, nibe nyanyi sing gibe mba gume abin ge pan gu shi indong ba ge akye ma bamba wel bi ni ikyi. ²⁸Gekar gri amin kol guma bi ikili ni mire ba ukwo nung gu utra gu kaami aSabaniya. ²⁹Gi kpergri amin kullu nung, beweneziri gu ukwo Ici iYesu agam. ³⁰Ne gubiya alum asheshi, nun kugo gemi gume gu kyele ge Agwapan ne nung gu ukwo Agwapan giri kyimi. ³¹Nun le nung ge min kum gu leng ge nyiri beshi be nyu lul aYahudiya ni ne nung gu le ilam mi giri kyi aUrushelima shini gu gnar. ³²Nun kyele ge Agwapan min ba ukwo nung nugu fungu kii ge ule Agwapan ashi ami ge nung, dilkum gu peme. Agwapan ina inshu shige nung gediduk. Gu kyeng nung.

Chapter 16

¹Amin pang ifi afong andil anyu le ilam ge guda gu lul ri gushi gume akan kirikyar. ²Nebe ngaru gume Ici gu utra ri ufolo gibe nyu ma ripang nun kyeng gen nwa gume kwo ge ling gu wa. Ne anwa giri kyingna a ne wal benyi ge kinkang ge mima. ³Nun billi iBitrus ge akila be nyinsing ilam gume iYesu Kristi. ⁴Benyiri giri kyi mi be ma ulangna ma, min peme bi, min sang mi gun zungmi, gediduk ada gulul nibe nyanyi. ⁵Billi guda gu lul rigu shi gesal ma ni nun billi, Abainitas anyu biyami, anyu shi unsong guma ripang ge Kristi gungsong mi. ⁶Nun billi iMaryamu, anyiri ale nung ilam ge kinkang ni. ⁷Nun billi Andarannikas ge iYuniyas, bewene ziri mi gebe nyising guda gesira mi bamba shibe nyu zaya gu me be nyu tarba Agwapan benyiri be shigu me Kristi gunsong mini. ⁸Nun billi Amfiliyas anyubiya migume Ici. ⁹Nun billi aUrbanas anyinsing ilam andil gume Kristi ge Istakis anyu biya mi. ¹⁰Nun billi iAbalis anyu biya guma Kristi. Nun billi be nyiri be shige sal iAristobilis. ¹¹Nun billi aHiridiya aweneziri mi ge gibe nya sal iNarkissa, be nyiri be shigu me Ici ni. ¹²Nun billi iTarafina ge iTarafusa be nyu le ilam Ici. ¹³Nun billi iBarsisa anyu biya, anyiri a le ilam ici gekinkang ni. Nun billi iRufus anyu se gume Ici ge aye ngna ge ami. ¹⁴Nun billi iAsinkristas ge iFiyiguna iBaturobas ge iHanisu gibe wene ziri beshi gibemba ni. ¹⁵Nun billi iFilolugus ge iYuliya ge iNiriya gibe wenezirigna ge iUlmufas gi gediduk be nyiri Agwapan beshi ge bamba ni. ¹⁶Nun billi be zile nigu kba rigwapan, be weneziri nung. ¹⁷Gi kpergri amin kuwo nung beweneziri nun tang ge ikol anung gi benyu bini gu kap ge gutullu afra negu san ito gululu anung, nung kan be nung gibemba. ¹⁸Ilori be nyi ba bere lebi rigen gi Ici iYesu she afung ama. Ible ishishi ama nibe lel ikol be nyu sangu kpa. ¹⁹Gu sing gu lul anung gumel atong ikwogenyang bele gu fung kii ge nung min wa ashi nun lo ni ikiye ni uki ushu nun shi benyu sangu kpa ge ukiri ushi ni iki ibibi ni. ²⁰Agwapan ina inshu riso nung kyagra agam nincagra gedidir gi iteng afra nung upe Icendil iYesu Kristi shige nung. ²¹iTimoti anyising ilam a billi nung, nenung iLkias ge iyason ge iSusibataras gibe weneziri ngna. ²²Ami iTartiyas anyiri awal anpak iwal ri ni min billi nung gume Ici. ²³iGayus anyu salmi gediduk ada gulul be billi nung, iArastas anyu tirbi gun tong billi nung ge iKwartus awenziri andil. ²⁴Upe Icendil iYesu Kristi shige nung gediduk gukyeng nung. ²⁵Gi kpergri ge anyiri ashi rigbana gu lap ikol anung ge pan iyal ishishi gi gu dam iYesu Kristi anyiri ge ukwo ngna nibe yigri ri neleri be nele gu kukor ni. ²⁶Gikpergri be zau ge ukwo anpak iwal be nyu pa unsong ge guso rigbana Agwapan gusang amile negu lul guma ripang gume ni nyanyi gediduk. ²⁷Ge Agwapan anyu za gun zungna ge ukwo iYesu Kristi rigam ngna rikyeng gu sang amile. Gu kyeng nenu.

1 Corinthians

Chapter 1

¹iBulus iKiristi iYesu a zilau ne aba awen gu tarba gume gu biya Agwapan, nanya tibi awen nyele andil, ²guda gulul Agwapan ge Korint, be nyibiri be shi ge winwung gi iKiristi iYesu be zilabi ashi be nyi be win-wung, geduk gibe nyi gi zile ikwo be nyiri be zila nin tuba iYesu Kiristi, anwuri ashi ichi gesal ama'a ge dil ni, ³bila upe gu loh ulang gu kwo Agwapan ate andil gi iYesu Kiristi. ⁴Ami yigri Agwapan ikol ikii mi sunu gi kper giri king nenu upe Agwapan unwiri iYesu Kiristi ahmami ni. ⁵Ahmang gu kum gi tira imime, gume gu kyiele gi gu za, ⁶gu shi gu nghar dipang giri ki iKiristi gun kiri idil nghar nigu nyarshi repangani gukwo andil. ⁷Nenu nun san-angha ni gu ma alum tun nenu yag-gedidira alel-la iYesu Kiristi. ⁸Anwa ri ma rigbana ayi ashi unma ripang gekinkang ni-uyi amile, inde be rayibi ukpan gu bung ge me iYesu Kiristi. ⁹Agwapan ale ripang ne azilang nube sing gu zing ge wen -ngha, iYesu Kiristi ichi andil ni. ¹⁰Gi kpergiri ina wen-aziri gu me ni tuma iYesu Kiristi, ashi num ngar ashi be ra kumbi gu kab aki gu me anung. Ahmi to ngah ashi nuchung ikul anung ukwo gu zing gu kiri nun so gun song ni gu zing. ¹¹Gi be ya mi uluki ge aki anung, be wen aziri me, ashi gu kap aki shi gu ume anung. ¹²Inmaripang nenu; kwo ge nyang anung toshi, "A mishigi iBulus, ge Afolos, a zile-annyi toshi ami shi a ngha shi iKefas ya, be zile be nyi toshi Ichi ya. ¹³iKiristi a kap-leh? be gagla iBulus giri kinleh? Be sallah ngha gu me ni tuma iBulus leh?" ¹⁴Ahmi peme Agwapan ilori Ahmi re sallah mi a log anung ni, in bah iKiribus gi Igayus. ¹⁵Gu shi ne nu gun kiri along ra tou ashi be sallah ngha gu me ni tuma mi ni. ¹⁶Ahmi ge duk in sallah gesal Istifanus, gun dimi gu, ka ahmi de zami ba ge shi ahmi salla a zile agyini ba. ¹⁷Nenu iKiristi ari re tuma miu ashi be sallah segu shini ahmiper lyal-ishishi ba nugu kyiele ahmina ba, gu me shini agag-la ara lou gu sang rigbana ngha. ¹⁸Nenu gu kyiele gu ngha gu gagla gu she abin abella gu kwo na be nyiri be shigu kyiri bini. Be nyiri be su leng ni, gu me ri gbana Agwapam gah. ¹⁹Gu shi gu me gu wal ashi, "Inri muru guza na nyu sa gu, ahmi ri muru gu kpele nibe nyu shi nugu za gu. ²⁰Be nyu za shige shi? Anyu palla iwalla shige shi? Benyu ya inang be shige shi? Agwapan are kigliu guza gu loo unyi gu nya kigli gu uligagu le? ²¹Tunni guloo unyi gi gu za gunka gu re zagi Agwapan ni, Agwapan a kong ushushi gu shini ader ilang be ngha ru gume uliga gu lul-lu giri be leni. ²²Ayahudawa a biya abin gu ma gu kpar beji ni Helenawa wa gu kum guza, ²³ne

ndil nya le ilam gu mire gu kyiele gu shushi gu ngha Agagla Ikiristi, gun kiri gu kpağa ukwo Ayahudawa,ni uliga ya gu nibe kyu.²⁴Gu ko nibe gyiri a Agwapam a zila ni, Ayuhudawa gi be gyu,di mire gu kyiele ikiristi gu kiri gu shi niri gbana gigu za Agwapan.²⁵ Uliga Agwapa unwa shi ni gu za nibe nyanyi ni, ni ukpikpere Agwapan u sele re gbana ni be nyahnyi²⁶Bila gu zila anung, Be wen-aziri, un le anung sangu ne amina gi lori ri nam shi ni, be zile be nyienung sang bi niri gbana. un le anung sang be ni benyu bih.²⁷ Ne Agwapan bei winni iki ibelgu lugyi nyah so be nyu za uwa. Agwapam a winni ukiri ushi gesiri gu lunyi ni, nyah so uki ugbana uwa.²⁸ Agwapan a winni ukiri ushi gi titeng ni nyah zigau gu lunyi. Ne nyah winni izile iki in yiri iri bila ashi isang-ngi ulukiyani inya ba uluki iyiri iri shi ni di bili ni.²⁹ Ale ne nu inde sunu uki ulang usan ngu toshi uri mak ge wa.³⁰Gu kiri Agwapan aleh ni, ni kper giri anung shiege iYesu kiristi, an wiri awa baya ni gu za Agwapan, An wa zama gu le gu zam adil, gu winwong a dil ge ukiri uri kura di ligi adil gu ni.³¹Ribili ne nu gi lori iwal gukyiele to ni, Bula a nyiri a guru ni, ne gugru gu me Ichi gesal adil.

Chapter 2

¹Ge kar giri in be ba ukwo anung gu ni be wen ne ziri, in bere bami ni gu za gu kyiele, ripang Agwapan. ² Ahri gu to gu lang mi ashi ahmi ra zami ale bin a kar giri ahmi shigu ge nung ni in ba Iyesu kiristi giyan gagla ngah³Ahni shige nung gu me gu lalabi gu me gu kpa beji gu lul-le ⁴ Gu tuma mi gi gu telle me gu sangi gi wi gu za inga gu kiyo amina.Gu krri be ba be ba nigu kyiele gu alum,giri Gam bele ⁵ nenu inde gu maripang a nung zan be shi gu me ni be nyahnyi, segu shini gu shi gu me Rigbana Agwapan.⁶Gi kpergiri adin kele Guma giri ki nibe nyiri be gu fire aki ma ni, ba Gumangu lo-unyi giri ba,ko be nyu le agam ga kiri ge karraba, gun kiri gu ga zigagi gi kpera ni. ⁷Guntimi gunka adil kyiele guma Agwapan gu nele di ripang,gu nele guma giri Agwapan aleh ga kar gu maya ri men.⁸Be sangbe ne nyi rigam a kar kiri awiri a za gurma,ilori be kpele guma a ga ka gekar ni da be bere Gagbiu ichi rigam ba ⁹Gi lori gu shigu walni, Iyi sang yin, Atong sang kong-gyi,ikol sang tanghi uluki un wiri Agwapan agu cung giri ki nibe nyiri be biyau ni. ¹⁰Agwapan agu yigri ya ikiri gu me alum.don Alum bila iki gedi duk,gi ki ilum inghaa Agwapan. ¹¹ A nyiri a za abin ikol anyi ni apang nyine nghar alum giri ki apang? ne nu yah,alog de zau iki ilum Agwapan.¹²Andil re nghar ya Alum gu lo-unyi ba imba aghhar Agwapan, inde adil riza ikiri Agwapan ahmaya ge nar ni. ¹³Adil kyiele ikie gu me iwen gu kyiele in yiri bere lul-lu yani guma agyegyri ni sai gu ngha alum,gu par be ngah-nyi iki alum.¹⁴Anyi sang alum sang-ngu nghar ikiri ishi ingha Alum Agwapam ni Gushi uliga ya gu kwo ma. A nyiri a sang-gu alum ni a sang gu nghar ikuri ishi ngha alum Agwapan, gu shi uliga ya gu ko nghaa. A sangu kpelebi sobone Alum ya yigri bi. ¹⁵ Un wiri ushi alum yani uleh sunu ki getana, alog de bi lebi ge tana. ¹⁶ Anyang nya ge za ikol ichi, an wiri aga son rigbana ni, Andil za ikol ichi

Chapter 3

¹Ge mi aweneziri inra kelemi ge nung ni be nyiri be shi be lumbani, ami ri kyiele ge nung nibe nyi anam ni, nibe wen ni gi Kristi. ²In mang be bara, inra ma gha aya a gbana, mi yi anung de wah nghaa, gi kper giri anung sang nyu wa ngha. ³Don gi kper giri nushi inam ya, ukori gusang wah be zile gi gu ya inang gibe zile, anung re lo ngha gu ngha ri nam, anung re sing ngha gusing nibe nya - nyi ya le? ⁴Alog ge toshi, "ashiga tiri Ibulus," ne zile anyi toshi "ashiga tiri Afolos," gu yigri ashi ba gulow yu biya be zile ne nung le ba? ⁵A nyang shi Afolos? ne nyang shi Ibulus? Be gen biri ge me nun ma ripang, ni lori Ichi mabi ilam. ⁶Ahmi tugru ni Afolos ya sulu inminibel ga ne Agwapan ya so gu kono. ⁷Ne nyu tugru ge nyu sulu inminibel ba uluki ya ba Agwapan ya soro gu kono. ⁸Anyiri a tungru ni ge anyiri a mire inminibel ni be shigu zing, ikoge nyeng ri nghar ribili ngha gi lori a le ilam ngha ni. ⁹Don andil shi be nyu le ilam Agwapan na, nu shi alomba Agwapan ya gu juwana Agwapan. ¹⁰Soboni upe Agwapan un wiri ahmami gu song gu za gu juana, ne mi kyon itiri ne zile anyi tila gu zilega panna ikwo ge nyang bila ilori a libi gujuena ngha ni. ¹¹Ba anyiri a za gu so gu juwana giri to sele gunkiri be gu kata ni, gun kashi Iyesu Kristi. ¹²Ge kpengiri alog ge tila gu juwana apan uko ri izunariy ko Azurfa ko igbang in yiri ishi izam ni, gi kong, ge bung gi tattako, ¹³ilam ngha ri yigri, ge we ga ri yigri apang, be ri yigri apang gu me ula, ula ya ri shiyri ilo ilam ri kwo ge nghan a le ni. ¹⁴Angiri ilam kyengi guni apang re nghar rebili ngha gu, ¹⁵a nyiri ilam ngha kuni apang rile gu tak, ahma apang ri leng, ukah rishi ni apang shi ga pan wa ni. ¹⁶Nu de zah ngha ashi anung shi guda gu kuwo Agwapan ya le ulum Agwapan loo gu me anung? ¹⁷Alog ge bong uku kwo Agwapan guni Agwapan ma ri bongngu gu. Don a haikali Agwapan ashi ni ri gam iloya ma ninu shi. ¹⁸Alog zan be lel diki nghan alog ge yi gu me, anung ashi apang za ni gu loo gyiri ni bila apang zama anliga ne apang zama agyi gu za. ¹⁹Gu za gu lo nyi ri gu shi gu sangza ga gu kwo Agwapan, don gu shi gu me gu wal "Agyine tire be gyi za gu me ilam agye ma." ²⁰Gu me nenu Ichi za ashi gu kwele nibe ngu za abinabel la. ²¹Don nenu kulu shini gurru gu me nibe chi sunuki shi unung ya, ²²gu me Ibulus ge Afolos ni Kefas, ko gu lougyi o alang o gukpu o iki gi kper giri, ²³ki gi wa gu biy gediduk inung ya anung gya shi a ngha Ikristi ya Ikaristi yashi Agwapan na.

Chapter 4

¹Ilori ya ne nung di kyo yagu, be gen Ikristi gibe kyu bung ititugu Agwapan. ²Gu kono gu be a ashibe nyu tarba be le ripang. ³Gu miga ni, abin asheshuen na gu shini nu le mi getana gu le guda getana ilo gu ngha nibe nyanyi. Don ahmi sang mi gule rikimi getana. ⁴Ahmi re zami ba gehi ahmi shi nigu ne abin abebi giri kimi ni, unka gure yigri gi ashi ahmi sang mi nu gu kpa ba. A gniri ari le mi getana ni awa shi Ichi. ⁵Nenu yani nu zan be wa getana ni ge kar ra sangha be le gi ni Ichi sangha be baw. Ari par ikiri be le gi ting ne par ukiri ushi gi kol ni. Ne nu ni kwo ge ling anyi ri nghar gu gudugo gu kwo Agwapan. ⁶Gi kpergiri, be weneziri, ahmi le ilam nu wuri utira gi Apollos sobo ne nung, inde gu kwo adil anung ri ukiri utoshi, "Za ngha be sele ukiri be wal." Gu shine nu inde along anung sangu yiri a zile nghar ashi a seleu gi gu gurru be zile. ⁷Ashi a nyang ngha yi gu shi ge ten to ge aki anung ge asil? Ashi ni unshi in wuri un re nghar ni? Ge shi un ghar ni shi so un gigurru ne unde nghar ni? ⁸Gi kpergiri nu shi gediduk ikiri anung wa ni! Gi kper giri nu gu ba benyi gu kum! Nugu zama be gam gun kiri ba ge adil ni ba! Gu waga ni ne nung le rigam inde andil ri leh regam ge anung. ⁹Ge mi bila ashi Agwapan a so yah be wen gu tarba gu me gun timi nibe nyah - nyi biri be gu sobi gukpa giri beri pele bini. Adil zama iki gu bila gu lounyi, belum bekii, gediduk gibe nyah - nyi. ¹⁰Andil ri zama be liga sobo ni Ikristi, ne nung nya shi be nyi ahmina be gi Ikristi, idil shi ge kpikpere ne nung nyah shi nungbana, be bila ulip anung. ¹¹Be mel gi kpergiri andil ba shi be nyi iyong gi gu sugo, be nyu sang iki - gu - bung izam, andil so gu nuba gububi, niri nyah tagbe sal adil. ¹²Adil ri so impiya, andil lilam ne anyi adil, adil, adil ge shigu willi iki gu unyi ni, nibe nyah peme yah, be ge shigu mire ya impiyana ni, ne dil nyah lab ikol. ¹³Bege togro ya ni, ne dil nyah kyiele ni ri wi ri too. Andil gi kpergi ri be kiyo ya geki gu nyere gu lo unyi giri be kiyo ya ge ki gu nyere gulo unyi gi iki ri shi ibibi ge diduk ni. ¹⁴Ahmi re walmi ikiri ashi ahmi so ngha uwa gu ya, ahmi wal ne ahmi togro ngha ni be wen gu biya mi ni. ¹⁵Ge shi anung shi ni be nyu bila nghah be kol a tade ukop gu me Ikristi ni, nun sang ngha ni ninchi gi imimeh, ahmi zama ichi anung gu me Ikristi Iyesu gu me gu par iyal ishishi. ¹⁶Ne nu ahmi zila ngha anung lul-lu gu ukwomi. ¹⁷Gu kaso ahmi tuma Itimoti gu ukwo anung anyu biya ge anyiu shi gu langmi gu ume Ikristi, ahri kpu ngha itira gu me Ikristi, ilori ahmi lul-lubi gi kwo gi ulin ukwo gi sunu guda gu kuwo agwapan. ¹⁸Gi kpergiri be zile be nyi anung be ba be nyu gi gung ru be le ni ahmi ra bami ukwo ahmah ni. ¹⁹Ne nu ahmi shi nigu ba gi kpergiri gu me gubnghar Ichi ne mi kpele sele gu kyiele gu zam, nenu ya nemi riyi ri gbana nghan. ²⁰Ri gam Agwapan ri sang gi gu kyiele ga ingbem, gu shiri gam. ²¹Ashi ne nung wah? Ahmi ba ukwo anung nu bang tibi nugu biya tibi ne lum angha amima?

Chapter 5

¹andil kong ashi nun shi ni guji gu mire uwa gu me annung, guji gun kiri be re ngobi be nyu sang lul be le ni, ukiri ahmi kong ge aki anun ni, un washi ashi ale log gu me anung anana ge akyel ate nhah. ²Har ne nung kikogogu, gure mile gi gushi ni ikol anung bong-ileh? Agyiri ale nenu ni apang amile gu shini be win niu gu gu me anung. ³Duk ne ami sang mi ge nung gu me ri nam ni, ahmi shige nung gu me alum, ahmi gu werege kiyeu anyeri a le abin na ni nii hmi be shigu kwo ni. ⁴Ge kar giri nun chung gu gume nintuma Ichi Iyesu ne mishi ge nung gu me alum niri gbana Ichi Iyesu shiga, ⁵be zinnu be ma Agam nin cangra ne pel ri nam nga gu inde alum nga ri leng, gu num Ichi. ⁶Gu yigri gu mile anung gu sang gi gu zam, tibi anung re zangha ashi ayisti ashesheun abogro adunkule gu? ⁷nun kura aki anung ayisti a kor inde anung ri ba adunkule apar an wuri ari ba getenkun ge kiri ge sangi a ayisti ni. Nenu ni be bele iparah Ikristi awen ge tulu ge nga abiki. ⁸Nigu shi nenu ni bila adil za nga be le abiki andil ne ayisti a kor awiri a sangnu ne atabi a giri fen. Gu ge shi nenu ni bila rile abiki idi ni ge tankuna awuri a sang gu ne ayisti angha gu moo giri pang⁹Ami wal nghah gu wal gu tuma mi ya nya toshi nun zan be so aki anung gibe nyi guji gu mire uwa. ¹⁰Ahmi re tomi be nyi guji gu mire uwa gu lo-unyi, gibe nyu sang ripang, gi be nyu lul Agwapan di lal, gu shini un nyo ilo ahma she a nyo un wulung gu lo-unyi. ¹¹Ahmi wal nghah gi kper giri bashi ahmi so rikimi gi gedidu anyiri a zila riki nga ashi aweneziri ni gu shi a nyiri a loo gume guji gu mire uwa gi gu biya riki, gi gu bira gu togro ge anyu se be bag ge anyu kar gu me amina. a angha be ya ikuya gilo nibe nyiba. ¹²Don nenu ahmi ri leneni ne mi lebe nyiri be sang be gu lul ni ge tana? Tibi ba anung be folo gu shini ne nung le me nyiri beshi be nyu lul ni atana? ¹³Agwapan lebe nyiri be sang be gu nyi ni ge tana. "Nu win ni be lum be babigu gu me anung.

Chapter 6

¹Be ge shi ashii alog gu me anung aya inang ge azile nga ni, ne pang kannu guda ge tana gun song a nyu pah ge tana be nyu sang mire depang, gi gu shini be kan bi gu sang nibe nyu lul? ²Tibi annung re za nghah ashii be nyu lul ripan ba rile gulunyi getana le? Lo unyi getana ni, ne nung rele nga ripang? ³Anung re za nga ashii andil ba rile alum-akii ge tana le? Beletana getana ge kiri geshi ge nga ulang ni⁴Nu geshi anung rile getana ni ge kiri ge shi ge nga gule adil sunu ubung ni shi so andil riba nigu kyiele neni gu song ni be nyiri be sang bi lebi guda gu kuwo agwapan ni? ⁵Ahmi yah abinwa ri gukwo anung anung sang nga ne nyiri ashii ne amina aga chung be wen aziri be biri be shi gin kwom ni ninu tibi bi gu kyiele? ⁶Undi yi ni ne weneziri a kiyo awaneziri nghah gu kwo getana gun song nibe nyiri be sang bi be nyu lul gu zam ni!⁷Ubung ri unshi ni getana ge nyiri a sangu anyu lul ripang ne ungu werege kpah. Shi so a ngho ra nghar ku kpan? Shiso unra nghar gu shini mug? ⁸Ne nung gekie nung le gufulu gigu mug ne wenaziri!⁹Un za ashii be nyu sang ripang be ra kum bi gesal di gam Agwapan? Be zan be lel. Guji gu mire uwah, be nyi gu le guji gu mire uwah, be kpe ni be chii, bekyiel gu nana gibe kyiel, be chii gu nana gibe chii, ¹⁰be tugu, be nyu biya riki, be nyu se bebag, be nyu tongro, be nyu lel be nya-nyii along amah ar kum mu gesal digam Agwapan. ¹¹Iloy ni be zile be nya-nyii be shi gu me anung. Gi kper giri be gu kura nghah, begu ma nga ge Agwapan, begu kura nghah gu me ni tuma Iyesu Ichi gu me alum Agwapan.¹²Sunu uki shi gu me ri gam gu kwo mi, ni zire iki sanghi ribili. "Sunu ki shi gume ri gam gu kwo mi" ahmi dai sang mi gu zama anyi ale gu zing gume ikiya. ¹³Ayah shi angha gu fung ga, ni gu fung nyah shi gu nga ayah ga, Agwapan shi nugu muru ikiya gu. Rinam sang gi ringha guji gu mire uwa ya, nenu ni rinam shi ri nga Ichi, ni Ichi ya ri ma rinam. ¹⁴Agwapan nyun nu ichi ni nwah rijuli a nyun nu ya ga pan niri gbana nghah. ¹⁵Anung re za nga ashii anam anung shi benyi Ichi ya le? Ahmi ga kiye be nyi Ichi ne mi tulubi gi ge kpeh? Gu za nga beshi nenu!¹⁶Anung re za nga ashii a nyiri be fuluu gige kpe ni re nam amah re zama uki gu zing gi ge ka? Ilori i wal gu kyiele regam gu yah ni be nyah pala di ba inam gizing. ¹⁷Nenu ya ni a nyiri a fuluu gi ichi ni aba alum azing ge wa.¹⁸Nu be ting guji gu mire uwa! Gediduk gu kpagiri anyenyi a le gu kiri gu sangi gu me ri nam ni, ni a nyiri ale guji gu mire uwa a le rinam nga ukpa.¹⁹Anung re za nga ashii a nam anung shi guda rigam gu nga alum asheshi, an wiri ahi ge nung ni, an wuri nu shi gu ko Agwapan ni? Anung re za nga ashii anung sang gah akiye anung le? ²⁰Nenu be leb nga ni ikili. Nenu yani nu peme Agwapan ne anam a nung gi alum un wiri ushi ungha Agwapan yani.

Chapter 7

¹Gi kpergiri gu kiri nun wal ni "Gushi gu zama gushini anyi chii re piyau anyi kyel." ²Gushi be ting ukpa ge guji gu mire uwa gu mume, sunu anyi chii kiyo akyel nga, ni sunu an nyikyel shine chii. ³Anchii ri rima akyel nga duk ukiri ushi ungha ri nam ni, nenu ya ni sunu anyikyel re ma achii nga ukiri ushi ungha ri nam ni gume gu karba a nam gibe zile. ⁴Akyel sangu ni rigbana ni ri nam nga inba achi, nga ni. ⁵Anung zan nga be da be zile anung ne nam ba se nu yu kyele gibe zila kuma gama uwen ge kar gun kiri gu sangi gu nga gu moh ni, nu lenu inde anung rima amina anung juli, in de agam ni cangra be mak nga ni gu sang bira gu bung aki anung. ⁶Ahmi to nga abin ri gu me gu biya anung ba ri gbna ga. ⁷Ahmi wa ashi da ikwo ge nyang shi ne ahmi ni, ikoge nyan shigi lori Agwapan aleu ni. Azile anyi shi ni lo gu ma ya, azile nyi shini lo go ka. ⁸Ge ki nibe nyu sang billi gu ri shibe gu zm ge shi beri loo gu sang bal ni, ne ahmini. ⁹Be ge shi ashi be ra birabi gu bung akima ni, nibe le gubal, gi rishi guzam gu le gubal ni gu shini apang so amina nga gini tah. ¹⁰Gi kpergiri giriki na nyuri be gu le gubal ni ahmi ma iwor ba ahmi gu gushi gu nga ichi yagu-anyi-kyiel ra kab bu gubal ge achii ¹¹(geshi akab gu bal ge chii ni, ne sila gu sang gu bal, kwo a juliu uko achie), anyinchii zang be kab gubal ge akyiel. ¹²Gu te tah na nyie ahmi toshi, ahmi, ba ichi ba, in toshi ge shi, ale wenaziri shi ne kyiel anwiri a sangu anyu lul ni, apang beri loo geshi gibe zile ni nu za nga be daw. ¹³Ge shi anyinkyiel achii nga sangu anyi gu lul ni ne nyanyi gu loo ma gu foloni niba loo a zang be daw. ¹⁴Achii ri a sangu anyu lul ni na tibi girito don akyiel nga, ne kyiel ri a sang gu achi ni be tibi giri to don achii nga, be gere le binenu nibe wenama re sang be niri gam ba nenu be yu werege tibi bi girito. ¹⁵In dai anyi sing gubal anyi sang lul ge wulau gu kogu balni nibe nyow a kannu ge lo gu sing ri awen aziri be re firebi be zilema ge kin kan ba yi lo gubiya ri ifolo ni ba. Agwapan a zila ya ashi ri loo gu me gu me gu biya be zile. ¹⁶Un leneni za anyikyel, ashi ango ga ngar achii? Tibi un leneni za anchii, tibi ango ga ngar akyiel? ¹⁷Gi lori Ichi ma ikogenyang gegyeng nga, bila ikwo ge nyang le ilam ri Agwapan a zilau shi a le ni. Itura mi yi yiri. Rigam mi rikiri ge diduk ge ada au kyele guzam. ¹⁸Anung shi ne agyiri be lew akaciya ge kar giri be zilau ashi ama ripang ni le? Ne pang zangha wulu ga sang akaciya. ¹⁹Gi ba akaciya gu sng akaciya gun ka shi ba. Ukiri unwa shini gu lul iwor ingha Agwapan. ²⁰Ikoge nyang keng gu zila giri be zilau ge kar giri Agwapan a zilau abe maripang ni. ²¹Unbeshi agen na gakar giri Agwaupana zilana gu nii? zangha be so rikin ga ba gu geshi ashi agwo ri kum rikin ni ne agwo le ri bili ne ge karrah. ²²Gi agyiri Ichi zilau ne agen ni ashi agyiri akum riki nga gu kwo Ichi ni ya. Nenu yani agyiri a kum riki nga ge kar giri be zila abe shi agen Ichi. ²³Be leb nga ni kili, ne nuya ni nun za nga be begen nibe gyah-gyii. ²⁴Be weneziri, gi lo gushi gire a kum reki nga gani akar giri be zilau guni, bila ikwo gegyang keng ge Agwapan. ²⁵Gi kpergiri giri ki nibe gyu sang za bechi, ahmi sang mi ni uwor gu kwo Agwapan. Ahmi ri ma rimen me ni agyiri sobo ni gu biya Ichi a wiri ri ma ripang gu ni. ²⁶Ne nuya ahmi le atunani ni gu nyaya amina giri gu bi ni, guri shi gu zam ni agyinchii shi ilori a shi gani. ²⁷Unshi ne kyel le? Zan be wah gu kab ba. Ge shi unshi ne kyel ni, za nga be azile akyiel. ²⁸Unge shi ashi un sang kiyon akyiel ni anwoh de le gukpa ba, ne nu ya awenkyiel go sang za anyinchii ge bal ni are leu ukpa. Be gyiri be le ni beri so inkwom ri nam, ahmi wa gu kab nga gu me gun ka. ²⁹Ahmi to nga bewenaziri, ge kar me ge shuen, gi kper giri giya kanbi gun song. Bila be gyibiri be shi nibe kyiel ni be lo ni beshi ni. ³⁰Be nyi biri be sal bi akini be le nii be nyii biri be re sal bi akini, ni be nyi kol ikii be le ni be sang be ikol ikii ni be nyu libi be leh nibe re lebbi uluki ni, ³¹be nyiri be leh ilam ni gu lounyi ni be zan be le ni be le ilam nugu ka nibe lel be liga gu ni. Gigu lounyi giri gi lori gu shi gi kpergiri ni gu shi gu kagi amile. ³²Ahmi wah shi nu winni aki anung gu gume ikol ibibi. Ayiri a sangu akyiel ni a soro amina ngar giri ki iki Ichi, ilori ari shiri uko. ³³Ne nyi akyiel ya ma amina nga gi ki gu lounyi ilori ari shiri akyiel la ikoh-ni. ³⁴Ahwa akap. Ne akyiel gu sang bal, ge wen nakyiel ri are zau be chii ni, ahma amina nga gu ukiri uri shiri Ichii ikol ni, ilori be ri tibi ge tento renam ge alum ni. Akyiel ri agha bal ni ah ma amina nga giki gulougyi, ilori ahri shiri achii nga ikol ni. ³⁵Ahmi to nenu ne mi wolnnga gu, ahmi de yami nenu ne ahmi nyun nu ahmina anung yaba, ahmi yan nenu ukiri unwa shi ripang, ne ilori anung re lul Ichi ni kol anung ire kabbi ni. ³⁶Anyiri abila ashi apang re leu awennekyiel nga ukiri ufulu ni ge sheshi a sele be mele gu bal ni ge sheshi gu le nenu gi gu firen ni-ne diri a le ukiri a wa ni. Ahre shigu leu azonubi ya ba. Nibe le gubal. ³⁷Ge shi a ken niri gbana gi kol nga be ge shi ashi bere masabiu, ne wa fire ari le nenu, are pigu a wennekyel ria wa nugu bal ni, wa gu shi gu zam. ³⁸Nenu ya ni, a nyiri a kiyo a wennekyel nga ni a le ge shinshi, a nyiri an wa segele ne nyah tong gu gubal la ne anwah le geshinshi ni ripang. ³⁹Anyin-kyel be labbu ya ge chii nga gediduk untek gu loo gulu-nyi nga. Ge shi achie akpun ni, a ga bal anyinchii re a biya ni nu gu bal ni, bila gu me Ichi. ⁴⁰Gu yi mi guri shini koli kii ge shi aga lo ilori abe shi ni. Ahmi bila ahmi shi ne alum Agwapan.

Chapter 8

¹Giri ki ayah ri be mire rigen ikibibi: Adil gediduk ashi adil shi be nyu za ba. Gu za shi niri gu gurnu, nigu za nyah kyul-lu. ²Geshi a lelung piraya ashi a za uluki ni, a wa anyi sang giwu zaw ilori gu lilli gu shine zani. ³Ge shi alelog za Agwapan ni, awah za apang. ⁴Nenu gu yah ayah an yiri be ma ikiri ire shuwa nai ni: Adil za ashi rigen iki gu sang shuwa na gu lo-nyi giri gusangi uluki ya, azile Agwapan sangu gu imba azing ni. ⁵Be gere shi ni ziklik ri be zila ashi Agwapan ni in yiri ishi g pan giri bung ni (Ni ilori be wen "Agwapan" ameme ni be wen "ninchi"), ⁶gu kwo adil rishi ne Agwapan azing, ateh, an wiri iki gediduk an wuri gu kwo nyah ne dil loo guni gi Ichi Iyesu Ikristi, gu me ngha ni gediduk iki loo gu, gu meh ni gediduk adil loo gu. ⁷Ne nu ilimi ri sangi gu me adil gediduk nenu ya ni be zile be nyih par biri be shigu lullu gu le rigen uku gu sang shuwa na nibe yah iki gu yah ama ni ikili bema iki rigen ri ireshuwa nai ni. Be gu were ge be kyen ni riligidon be keng nu ukugu. ⁸Ikinya sangi gu kyoo ya ga zal Agwapan. Adil ra bong ngha ashi ge dil re yah ya ikiya, andil sang ngha gu ba ge shin shi ashi ge dil yah ikiyuya ba. ⁹Be bila rikin kulu gu shini gukum rikin be ban ilori a zile anyi ri sangu a gbana giri pan ni ne be kpah. ¹⁰Guge shi gu kiri ashi alelog aying ni, anyiri a shi nigu za ni, ya iku ya ikiri isangi ni lang ni gu dah amaa. Ba gu ukpi-kpere ri nam ya sou gu yah iki guyah ri be ma be nyu le rigen ikiri isangi ni lang ni? ¹¹Gu shini anung shi nu gu za ripang gu le rigen ikiri isangi ni lang ni, be nyi sang be re gbana, awenaziri awuri Ikristi akpuw be muruw gu. ¹²Unge le awenazirin abin abebi nu nyar wire ri gbanan gu, unle Ikristi abin abebi. ¹³Gushi ashi, ge shi ayah ri so awenezirimi ukpa ni, ne mi nyo gu yah innam inde ami raso mi aweneziri mi gu kpa.

Chapter 9

¹Ahmi sang kum mi riki mile? Ahmi sang yi mi Iyesu Ichi le? Ahgyu sang agyi lammi ge Ichi? ²Geshi ami sang me awen gutarba gu kwo ni be zilanyi ni. Wa ami bila ashi a mi shi gu kong. Ge ahmi yi shinguwo bung ilam gu tarba mi gu me Ichi³Gu za giri mi gu kiri gu kwo na nyiri be sugo mi ni: ⁴Adil san ya niri bang giri adil ga yah gu niri seh ni? ⁵Adil sang ya ni ripang giri adil ga kiyo aweneziri akyel, an wiri a leh untek nibe wen gu tarba, gi be weneziri Ichi gi Ikefas? ⁶Tibi Ibarnabas ge ahmi anwiri a sangu ni ri gbana gu le ilam? ⁷Agyiri a la ilam ne sojah ni gu me ikili ngha? Are gyiri a tugru inabi kuma are yau iwen na ni? A nyiyang pir nin be teh ne re sau be bara ni? ⁸Dibi almi to nenu giri gbana anyeyi? tibi getana gere yagi ne nu le? ⁹Gushi nenu ge doka Imusa ashi a wen inak ri a kyagra ayah ni be sang bi gu dawu niri gbana ba. inak yani Agwapan kyele giri ki leh? ¹⁰Are kyeleu giri ki adil ya le? Be wal sabone adil ba, anyiri a wul ni a leh gu me gu bila gu song, ah nyu kagra ayah a leh gu shini ari kum. ¹¹Andil ge tugra iku alum gu me adil ni, abin di ler ya gushi ni adil larba iki anung ingha ri na me le? ¹²Ge shi be zila nyi begu ribili gu kum riki gu ko anung ni, adil de seleyabi gu shi ge shinshi le? Ne nu adil ride juliya le ribili nigu kum riki adil gu dub nenu ni ri juli kyen ge bin ri ari da'a gu kyele Iyesu Ichi ni. ¹³Anung re za ngha ashi be nyi biri be le ilam ututugu ni be kurba ayah ma ge gie kolleh? Anung re zang ngha ashi be nyiri biri bele lam ge abagedi ni be kab ukiri be mire ni a abagedi? ¹⁴Gu tira gu zin ni Ichi a to ashi be nyiri biri be mire gu kyele gu zam nibe ri kum iki gu loo unyi ma gu kyele gu zam. ¹⁵Ahmi sang ngha kiyo mi rile ri pang. Ahmi re wal mi abin diri inde be rile mi uluki. Gu rishi gu zam gu shini ahmi kpumi ni gu shini a log dah mi ukiri ahmi ken ga ni. ¹⁶Ge ahmi ge kyele gu kyele iyal ishisi ni, ahmi re yimi rebili gu giguru don ilam gu shini ahmi leh ya. Akaito mi ge shi ahmi de kyele iyl ishishi ni! ¹⁷Ge ahmi ge lene nu gu biya ikolmi ni. Ahmi shi niri bili, guge shi ashi gu sang gu biya mi gani ahmi shi nu udin ding unwiri be somi in leni. ¹⁸Ashi shi ri bili mi? Gu ka shi ashi ahmi mire gu kyele gu zam me mi za ngha be ngar ikili ne me zangha be kiyo ripang mi gediduk ne mi kengu gu mire iyal ishishi. ¹⁹Ahmi gu leng gu me gediduk, ahmi ba agen ahma gediduk inde ahme ri ya rimem ayahudawa ni in de ahmi ri ya rimem²⁰ ayahudawa.gede nyiri be shi gu me getana ni. ahmi ba ni anyiri ashi gu me getana ni ahmi leh nenu ne mi sang mi gu me getana. ²¹gibe nyibli be sang bi gu me ge tana ni ahmi so riki mi nibe bani ne mi ma sang kab mi riki mi gi ge tana Agwapan ahmi shi geteng gu kyele Ichi ahmi le nenu inde ahmi ri kum amina ni be nyiri be sang be gu me getana ni. ²²Gibe nyu sang ri gbana ahmi so rikimi ne ahmi sang mi rigbana ni inde ahmi ri kum amina ni be nyiri be shi be siri ni. ahmi so rikimi gi ki ge diduk gi be nyah -nyii ahmi yi ashi indi winni be nyi biri be sang bi gu me getana ni. ²³Ahmi le ikiri gediduk don iyal ishishi gi gu shini ahmi kum beki benki be shashi agyo. ²⁴Re zang ashi gu panna guting, gediduk be nyu titin ngha be nyi nibe nyiia gutiti, ne nye ngha be nyinibe nyiia gu titi ne nye ngha ya ri kon nah? Inde ting ne anwoh ya rikon. ²⁵Be nyu titing be miyel ne amina gi kiri be le ni. Apang le ne nu inde apang ga be ngar ri bili giri diri bong gi ni, an kegre ne adil ngar ribili giri dirah bonggi ni. ²⁶Don nenu ni, ilori ahmi ting ni iyiri, ne gu ngha gu sang riki ni, ilori yah ne mi kon gu sang gi ne ayiri a nuba uwuru ni. ²⁷Ahmi yebe ri nam mi gu ni nyah kigli gu ri nyah zama agen, inde ahmi ge pah be nyah-nyii iyal ihishi ni be sang be gu mami gukpa.

Chapter 10

¹Ahmi re wami gu shini be reto nga, be wenaziri, ashi nin chii adil be ge diduk gi teng amen ni ya seleh gediduk gume gu ziri gu lul-le. ²Be le bi gu sallah gu zam gu me Imusa gu me amen na gume gu ziri gu lul-le, ³ge diduk be yah ayah ilogi zing a nga alum. ⁴Ge diduk be so gu so alum. Gi be so gu me alum ge kong giri ge lul bi ni ge kong ngghaa ge ka shi lkiristi. ⁵Agwapan are kongu ushushi nibe zile be nyie mah ni kum ahmah bei zigai ga lumu. ⁶Gi kpergiri ikiri ya shi ge mak andil ri sang ngna be nyibiri beri taug giri ki iki ni cagra ilo be ba tak ni. ⁷Anung zangha be le rigen iki ibibi gi lori be shini. gu shi ilori be wal ni. be nyiia nyii be sisila be shigu yah ni be sisila be len. ⁸Andil za nga be le guji gu mire uwa nii ilori unle ahmah le ni. Ga weh gezing be nyi adubu isog-ipala ne ciya bebak kpiri bi ni gun ka. ⁹dil za nga be muk Ikiristi ilori unle amah lel ni, ni wige bei pele bi ni. ¹⁰Anung za nga be shi be nyu pah itittigu, ilori bem ba le ga ni be bei loo na kpiri bi ge nyi alum akii a nga gu kpiri. ¹¹Be nyibiri abi agu bii bi ni bempa na ga yigri ge muk gu guko adil. Beh be wal gu ukiri ri to bi ni gu ukwo andil un wiri ahmile nibe mele ba gu ni. ¹²Ne nuya ni gediduk anyiri abila ashi a pang ah gu keng ni a be miyer amina kol ne pan be kpa. ¹³Gu mak sang kiyo gu gunkiri gu sang gi ge barketa ge nye nyi ni ne Agwapan shi nyi amina ah sang gu gwo be mak nga gu kiri gu so rigbana anung ni. Gi gu. makgah a wa ri ma utira ri agwo ri leng gu ni, gun kiri agwo ri bira gu bung ni. ¹⁴Nenu be nyu biya mi, nu be ting guji gu mire uwa. ¹⁵Ahmi kyele ge nung nibe nyiia biri be shi ni gu kpele ni inde anung ri le getana ukiri ahmi yah ni. ¹⁶Aludeh angha na ki be shashi an wiri andi mau benki be shashi, isangi ukiu kap bah gu me ni be ji Ikristi le? Be tankuna biri adil wire a sang gwu uki kap ba giri nam IKristi? ¹⁷Gi igbagla ge ten kuna izing, andil biri di shi giri miri me niri nyiia shi re nam rizing. Adil kiyoh igbagla ingha nibe ten kuna gu zing. ¹⁸Bila Isurela gu me ri nam. Be sang bi be nyiu ya ipara gu leh gume ahaikali? ¹⁹Ashi ne mi pah? Ashi gu kwoo ikiri i sangni nu ulang ni gu shi uluki ya? ²⁰Bila ahmi yah giriki ikiri a arna be nyi biri be sang bi ni gu lul le ipara, Be mire incagra ba ikiya be re mirebi Agwapan ya gu. Ahmi re wah mi gu shini ne nung leh uluki ginin cangra! ²¹Agwo sangu so aludeh a ngh Ichi ge aludeh gicangra. Agwo zangu yah gatol Ichi gi ge nga gi cangra. ²²Adil mire Ichi be nang ni gu biya riki leh? Adil seleu ri gbana ya leh? ²³Iki gediduk shi gume Iwor "bage diduk uling uki ya shini ribili. "Gediduk iki shi gu me iwor" ba iki ge diduk ya juwana anyenyi ba. ²⁴Zangha be peme rikin. Bila ikoge nyang peme anyi ututur nga. ²⁵Yah gediduk ikiri be libigu gu ukwo gu libi, ikiri gu sang libi. ²⁶"Gi gu lunyi ga shi ichi gu gumile gun ka." ²⁷Be ge she ashi anyu sang za ah zilang ashi nu be yah ayah ni ne anwo wah gu kan ni yah duk ukiri be tibing ma ni gu sang libi. ²⁸Ge shi alelog a tong ashi "be gu ma ipara nu ukiri ni" ne anwu za-nga be yah sobone ne anyiri ah tong ni ge aminang gi gu lunyi gi ikiri ishiga ni ishi ingha ichi ya" ²⁹Ahmi re tomi ashi abin ikol yah, gu shi abin ikol ri ahmi tong ni ashi so abin ikol azile anyi gu kum rikimi getana? ³⁰Ahmi ge yah ayah gigu yigri ikol ikii shi so beri togro mi ni ukiri ahmi yigri ikol ikii giri kie ni? ³¹Sobo nenu an wu gere shigu ya nun seh yani, le gediduk dongu shini uma Agwapan gun song nghah. ³²Zangha be ba ni gu shini Ayahudawa ge a Helenawa, ge ikilisiyar Agwapan. ³³Ahmi kon in yi ashi ahmi ri shiri be nyiia nyii ikol gu me iki ge didug. Ahmi re wami ribili ga ba sabo ni be nyiia nyii. Ahmi le nenu inde be ri kum ulang.

Chapter 11

¹Anung lul-lu ge mi, ilori ahmi lul-lu gu kwo Ikristi ni. ²Gi kpergiri ahmi dugo nga ni gu shini anung kpiri mi ge abin anung gediduk. Ahmi dugo nga gu shini anung bung ipara anun gi lori ahmi ma nga ni. ³Gi kpergiri ahmi wah ashii nun kpele ashii Ikristi anwah shi riki an nyin chii ni an nyin-chii, ya nyiya shi riki an nyin-kyel, ne Agwapan yah nyiya shi riki Ikristi. ⁴Sunu an nyin-chiiri kyiele ge Agwapan gigu pah ukiri ubii ni ne pang are fila riki nga ni apang a yebe udinding ri ki nga gu. ⁵Ne anyin kyiel ri ari kyiele ge Agwapan gi gu par ukiri ubii ni ne pang are fila riki nga ni Agwapan a yebe udinding riki nga gu. Gu shi gu zing gugu shini be kugruw riki gu. ⁶Ge shi ashii anyin kyel are filau riki nga ni ne pang kuglu inkininki nga gu. Geshi gu shi abin uwa yah gu shine kuglu riki nga gu gigu yebe inkininki nga gu ni ne pang fila riki nga. ⁷An nyinchii zang be fila riki nga ge anwah shi iwiwil giri gam Agwapan. Ne an nyinkyel awa shi iwiwil rigam achii nga. ⁸Ge an nyinchii are willuw gu me an nyinkyel yah. Nyinkyel ya wulu gu me an nyinchii. ⁹Nenu ya berele bi an nyinchii gu leh an nyinkyel, ann nyinkyel ne be lew gu l an nyinchii. ¹⁰Gun ka so anyin kyel hi ni ge mag rigbana giri ki nga sobo ni alum akii. ¹¹Ne nu ya gu me Ichi an nyinkyel san gu girin gang ya gu kwo an nyinchii ne an nyinchii, sang gu girin gang ya gukwo an nyinkyel. ¹²Ni an nyinkyel ah wulu ge anyinchii gun kani ne anyinchii a wulu ge anyinkyel ge diduk ikii wulu gu kwo Agwapan. ¹³Libi ri king guhi gu zam gushini anyinkyel kyele ge Agwapan ne are filaw riki nga le? ¹⁴Gi lori anyinchii shini, anyinchii ge anwo inkiniki giri ki nga ni a yebe ulip nga gu? ¹⁵Gu leh anyinkyel gure yiri gi ashii a pang ge shini kininki ingyir ni gu konno rigam nga ga leh? In kiniki ingyir biri be mau ni inba filau. ¹⁶Ge shi alelog ge wagu yi inang girik abin nani andil sang nga ni izile Ipara ni be sal gu kuwo Agwapan re shi ne nuya. ¹⁷Giri ki getana giri ge lulgu ni ahmi re peme nga, dau a cugru anung ba azam ya gu a nga gu sng ripang nga. ¹⁸Gu nga in jii ge kar giri nun le gu chung ni be nyu lul ni, ahmi kong ashii nun shi ni gu kab aki gu me anung, gu so ahmi in kyan nga gu kele. ¹⁹Gu lel gu shini be kum gu kab aki gu me anung inde be ri kpele be nyi amina gu me anung. ²⁰Anung ge chung uko gu zing, anung re ya nga nindong Ichi ya ba. ²¹Ge kar gi anung shigu yah gu ni ikwo ge nyang yah ikui yah nga nibe zilabe nyi re yah imah. Iyong yu azile anyi ne zile anyi shigu piyara. ²²Anung sang nga nibe sal biri anung ri yah ga nenung seh nile? Anung surbu ada gu kuwo Agwapan ne nung surbu be nyi biri be sang be ulukini? Anung wah ashii ahmi to nga ahe shi? Ahmi dugo nga? Amhmi ra dugo nga ge yiri! ²³Geh ahmi nga gu kwo Ichii ya ukiri ahmi mire nga ni. ²⁴Ne kol gu peme ni ne bei wireu ne bei toshi, "Rinam mi ri kiri ri shi ri nung nga ni. Lun leh nenu inde anung ri kpiri ni." ²⁵Gu utira gu zing ne bei kiyo agbotoh nibe kol gu yah ayah ge tug ne bei toshi, Agboto ri anwa shi isil gu me nibe jimii. Nun leh ni nenung seh sunu gekar, ne nung loo ne nung kyiri me." ²⁶Gi sunu ge kar giri nu yah ge tengkuna ne nung nga soh agboto rini anung ya-ah gu kpu Ichi shu bung gu juli nga. ²⁷duk anyiri ayah ge tenkuna, nyeh so agboto angha Ichi gu tira ububi ni apang ri ngar gukpa ri nam nga gibe ji Ichi. ²⁸Bila apang bila riki nga gu wiri itira bila apang yah ge tenkuna ne so agboto. ²⁹Ge anyiri ayah nyiya so ne pang are kun nuw giri nama ayah nga so ge tana giri ki nga. ³⁰Gu ka so bezile be nyi gume anung shige kpikpere nyiya sang be be lang, be zile be nyi anung be gu kpiri inna. ³¹Be ge shi ashii andil ri bila aki andil be sang bi gu ley ya getana. ³²Gu seshi ashii andil ri bila aki andil ni, ba sanbi gu le getana gu ge shi ashii Ichi rileh ya getana ni andil fire aki andil kol ni gushini be beh ta ya gu gi gu loo ungi. ³³Nenu yah bewenagiri mi nu ge ba gu yah awah mlwo gu zing ni ne nung yag be. zile. ³⁴Ge shi alog kyinyo iyong ni ne pang yah gasal in de nu ge ba ukwo gu zin ni guri sang gi gu nga ge tana. giri unteg iki ri un wal ni anmi ri ma uki gu leh ge shi ahmi ba ni.

Chapter 12

¹Gu me gu mah alum bewenaziri ahmi re wami gu shini anung shi uki gu zing. ²Anung za ashii ge kar giri nubeshi be nyu sang za uluki ni be lel nga ni gu lee rigen ikiri isang gi ilang ni yiri ire kyelei ge duk gu tira ri be yigri bi ni. ³Ne nu yani ahmi wa ashii unza ashii be sang be ne anyiri akyele gu nga alum Agwapan apang ga toshi "Iyesu shi anyi abel" yani alog sangu to ashii "Iyesu shi Ichi" se gu nga alum ashe shi. ⁴Gi kpergiri uma shi gilila ge lum ge zing. ⁵Ilam shi gi mime ge Ichi ge zing. ⁶Ne nu ilam shi gi mime, ne Agwapan ge zing awiri lee ilam ge didug. ⁷Gu ukwo ikwo ge nyang be mau ri gbana gu yigri ilam alum ga tinni soboni ribili nibe nyiia nyi gediduk. ⁸Ge zile anyi Alum be mau gu ma za, ge zile anyi iwi gu za gu me alum azing. ⁹Ge zile anyi be mau ripang gu me Alum ri ge zile anyi be mau gu langna ni be nyanyii gu me awuri ulum. ¹⁰Ge zile anyi gule ilam rigam, a zile anyi ge zile anyi gu paa ukiri ubee gun song ni, ge zile anyi gu belum ge tento, ge zile anyi ilim gi mime, ge zile anyi an paa ilori ilim ma shini. ¹¹Gediduk alum ge zing ya bung bi nya kab gu miree gi kwo amaa ilori a tibi ni. ¹²Gi lori ri nam shi ri zing niri nya ashii ni ital di nam imime ni iloya ne Ikristi shi. ¹³Ne nuya ume alum a zing ni be lee be nyi gediduk gu salla gu zam gu me rinam ri zing, Ayahudawa, ge arna, ge be gen, gibe wen gediduk adil be tibi ya alum azing. ¹⁴Giri nam sangi anyi ge zing ya, gu shi gi mime. ¹⁵Gu fira ge toshi "Ni ahmi sang mi gu nyi ga ami sang mi gu me ri nam," be sang be ni ukiri ulalau ni ibaa ri nam ni. ¹⁶Be ge shi ashii ge diduk ri num shi iyii ya ni, gu kugo inyaa gu shi nu shi ge shi? ¹⁷Bege gediduk rinam shi atong yani, ni gukong innya shige shi? ¹⁸Agwapan a yigri ikoge nyang gibe zazing gu me rinam gi lori a waa ni. ¹⁹Be ga shi uki gu gu zing ni, ni nam ma ri shi nugu shi ge shi? ²⁰Gi kpergiri be gi be mame giri nam ri zing. ²¹Iyee sangi guu to gunyi "Ahmi re waa gu." Niri ki sangi to a fira "Ahmi re waa gu". ²²Ital di nam ri iyigiri ishi ge kpikpere ni ishi ni ri bili, ²³ni ital di nam ri adil bila ashii ri bili iya shi ge fiyen, ri mirei udinding ule ne ni iyiri isangi gu yigri ni inyaa hi nu dinding. ²⁴Gi kpergiri be nyi biri be shi be nyin dil ni bere wabi gu yigri Agwapan agu tibi rinam, nyiia magi ri gam ri le gu tak ital ri a sangi ni. ²⁵Alee ne nu inde be ra kum bi gukab gu me rinam ma, in de sunu anyi ri ma amina nga gi be zile gu me ama ukwo gu zing. ²⁶Inde anyi azing ge kum impiya ni, untek ga ri so impiya gu zing, nenu ya ni anyi zing ge kum gun song ni nuteg ga le ikol ikii gu zing. ²⁷Gi kpergiri a nung ba shi rinam Ikristi ne nya shi be nyi nga ba gun zuzing. ²⁸Ne Agwapan be ma guda gu kyele Agwapan awen gu tarba unjii, anyiu tarba Agwapan unzing anyu lul-lu unciya gibe nyu le abin gu mire gu kpa beji ni gu magu lang na nibe nyiia nyii gibe nyu le ilam gu sing gi iki gu lee gibe nyi ilium gi mime. ²⁹Ikwogenyiyan si anyu tarba yalee? tibi ikwo ge nyang nga be nyu tarba Agwapan tibi be nyu lul-lu ba lee? Gediduk amaa ya lee abin gu kpa beji le? ³⁰Ikwoge nyang ama ya shi nigu ma gu langna nibe nyiia-nyii le? Ikwoge nyang gu nghailium lee? Gediduk amaa ya ga pa iwi gu kyele ilium lee? ³¹Bila nun ma ripang gu waa gu ma gu lu-le gediduk ahmi ri yigri nga uzile utira un wiri uwa folo ge king kang ni.

Chapter 13

¹Be ge shi ashi ahmi kyele ne ilium nibe nyiya-nyi ge ingha nibe lum be kii. Ge shi ashi ahmi sang mi nugu biya ni ahmi zama g ngilen ge ngha gu lee iwenne bin kuwo a kayau. ²Ahmi gere shi ni gu ma gu paa ukiri ubii ni gi gu shini ahmi za ripang giri ri nele gi ni gigu shini ahmi shini ripang giri in gaa muru be kong gu ni. Ge shi ashi ahmi sng mi ni gu biya ni ahmi sangmi uluki ya. ³Gu gere shi ashi ahmi ma gediduk ukiri ahmi shi nibe pii be nyu sang ulukigu ne mi nya ma rinam mi nibe kunu gu. Ge shi ahmi sang mi nigu biya ni ahmi re kum mi uluki (Ahmi ma rinam mi ga nemi yigri gu mile ga). ⁴Gu biya shi ni gu dele ikol gi gu waa anyi gu biya sang gi niri gbug gigu gigugru gi gu yigri gu mile gi gu yigri riwin dibibi ⁵re wagi giri iki ngha are nyeren be nang gi gu shini atirbi be nang. ⁶Gu re legi ikol ikii nigu sang amina. Nigu nyiya le ikol ikii ni ri pang. ⁷Gu biya shi ni gu lul-uki ge see nya ma ripang giki gi mime shi nigu maripang giki gediduk, a lab iki gi mime. ⁸Gubiya de lalgi. Ge paa ikiri ubii ni, ikiya shi ni gu sele bege shi ne alium gu kyele ni an ya ga sibai be ge shi ni gu za ni, gu shi nigu sele. ⁹Ge adil za gu tung ge pan ne dil paa ukiri bii ni gu fung gepan. ¹⁰Ungha ripang ge ba ni, un wiri ure mileu ni risele. ¹¹Ge kar giri ahmi shi uwuwen guni, ami kyele ni uwuwen ni, amina mi ashi ni uwuwen ni, gu kpele mi shini uwuwen ni. Ne ami ba anyin kung ni nemi bei ta iki i wwen mi gu. ¹²Gi kpergiri adil bila gunka gu pag ge medibi, nenu iyi gi iyi. Gi kpergiri ami za gibe fafila ge kar giri ami ri z ge diduk ni ne ami kyan za gediduk ni. ¹³Gi kpergiri iki iciya gu sila: ripang, gu so iko, gigu biya. ulul lee gu me amaa ya shi gu biya.

Chapter 14

¹Lul gu biya gedidir nu kyeng ni ri gbana ne unkum gu ma alum, inde anwo ga paa ukiri ubee gun song ni.

²Amiyiri a kyele ilimni are kyeleu gibe nyiya-nyii yaa akyele ge Agwapan. Alog re kpeleu ukiri a kyeleni obo nigu kyele nga shi ututugu yaa ge Alum. ³Anyiri apaa ukiri ubee gun song ni apan kyele gibe nyiya nyii ne juwana bi, mire bi iwii gu konbi ri gbana gi gu tal-la amina amaaa. ⁴Anyiri a paa ukiri ubee gun song ni apang juwana riki nga, ne nyiri apaa ukiri uri ba gun song ni apan juwana uda guda gu kyele ge Agwapan na. ⁵Gikpergiri gu wa mi ga ni ne nung kyele gu nga iliumga ni gu nga gu sele nenu ami wa gu shini ne nung paa ukiri uri ba gunsong ni. Anyu paa ukiri uri ba gun song ni a sele anyiri a kyele gu kyele ilium ni (Nenu se be kum anyiri paa be nyi guda gu kyele Agwapan nibe nyiya-nyii re nghar). ⁶Gi kpergiri ina weneziri ami ge ba uko anung ni gu kyele ilium nianung ri leneni nu kum ribili? Ami sang mu gu kum inb ami kyele ge nung guu kiri ushi ututugu gu ni gi gu za ni gu paa ukiri uri ba gun song ni, ni gu lul-lu. ⁷Gu tira gu zing ge shi iki kpang ri isangi ilang saa ni nee iwulu gi igyiyana geshi iya re mirei gu saa getentoni, beri lene ni unza ilori gu saa iwulu shi giri to gu saa igyiyana ni? ⁸Ge shi gu saa gu nara ge wulu ni gu saa giri gure wulugi ge shinshini beri leneni along za ge kar giri ge folo gu wulu unliragu ni? ⁹Iloya nigu shi ge nung. Unle gu kyele giri gure wulu gi ge shinshi ni beri leneni alog kpele ukiri anung to ni? Anung ri loo nun kyele ne lelog are kpeleu ukiri nun paa ni. ¹⁰Gu sangi inang ya gu shini ilium shi gi mime gu lunyi, gediduk sunu ilium shini ripang. ¹¹Ge shi ashi ami re zami ukiri ilium maa paa ni, ami ri ba asing gu kwo anyu kyele ne anyu kyele ri ba a sing gu kwa anyiu kuggo. ¹²Gushi ge anwo gediduk ni masa gu pen ne ge alum, waa gu yagun song guda gu kyele Agwapan in de anung ri juwana aki nung. ¹³Anyiri ari kyele gii limni ne pan kuwo gu za gu paa ukiri apang a kyeleni. ¹⁴Ami ge kuwo ni ri wi ilium ni, Alum me a kuwo nigu kpele mi gure konno gi. ¹⁵Shishi ukiu lee? Ami ri kyele gu zing gi kolmi ami kuwo gu lang mi. Ami ri tag ante gu me ulum mi, ami ri tag ante gediduk gu me ulang mi. ¹⁶Ge gu sangi nenu ni unge kuwo Agwapan gu me ulum in gbem ni, anyiri ashi gu nyi ni ari to he shi "Gu kyeng nenu" un ge shigu mire gu peme agere zau ukiri un paa ni? ¹⁷Gu sangi inang anwo gu peme ge kinkang ne alog are kon nou gu. ¹⁸Ami peme Agwapan nigu shini ami kyele ni ilium nyiya sele nghani. ¹⁹Nenu gu dagu kyele Agwapan ami gaa kyele iwi icuu gu kpelemi mi inde ami ga so be zila nyi ne tade uko utira ukop gi iwi gi lim izing. ²⁰Beweneziri nu zangha be shi be we ge amina anung, nenu giri ki iki ibibi, nun ba ni be wen be weeni ge amina anung ne anung yigri gu kura. ²¹Gu me getena "Gibe nyibiri beshi ilium ignana ge lim agbana beri kyele gibe nyiri begere kong miu ni ilium imime ni gi ibile isisil" iri ya to nenu. ²²Nenu nuya alium shi gu yigri ga ba giri ki na nyu mari pang se riki nibe nyibiri bere mabi ripan ni, gu paa ukiri ubee ni ushi gu yigri gaa bagiri ki ni be nyu sang ma ripang, bila geri ki ni benyu ma ripang. ²³Bege hi ashi gediduk be nyu kyele Agwapan ri cung ukwo gu zing nibe kyele gume relium ni ni be nyu nyi gibe nyu sn ma ripang be kana be ra tobi ashi anung tingu nang ga le? ²⁴Unge shigu paa ukiri ubee ni ne nyigu sang ma ripang ge nyi ge ti ni a kana ni ari tak gu kyele beri leu getana giriki gu kyele. ²⁵Gu kyele ikol nga ri wulu gi nenu yani ri lil-lugu ne kuwo Agwapan ari ma ripang ashi Agwapan shi gu me anung. ²⁶Uling uki ya lulgu beweneziri? Nuge cung ukwo uzing ni sunu anyi shine azabura gu lul, gu paa ukiri uwa ututugu ni, ilium gu miyer nigu kyele alog. Le ikwo ge shi inde nuri juwana gesal gu kyele Agwapan. ²⁷Ale log ge kyele niri lim alog ni ne nung kum be nyiya pala kwo be nyi ciy sunu anyi giri lium nga, nibe kum anyiri ari paa be ukiri be kyele ni. ²⁸Be gere kum be anyiri ari paa ukiri be kyele ni, ni kwo ge nyiyang so ge lillang gu da gu kuwoo. Bila ni kwo ge nyan giri ki nga giri ki Agwapan. ²⁹Bila be nyiya tarba Agwapan be nyiya pala ko benyiya ciya kyele, ni untag ni be nyie kong ukiri be paa ge tento ni. ³⁰Ge shi uluki shi gi bele giri ki anyiri a loo ni bila anyi ujie so gelin lang. ³¹Gi be zile be nyie nung ga paa gu kyele uku bee gun song gaza zing ni sunu anyi ri lullu nii gediduk rimari pang. ³²Alum na nyu tarba Agwapan gu gini gibe nyu tarba Agwapan. ³³Gi Agwapan sangu Agwapan gu vulu amina ya ashi angha gu loo yu shu shi ya. ³⁴Be kyieli nyina so ge lin-lang guda gu lul-Agwapan gibe mabi gu kyele nenu be shi be nyu ma akimaa gi lori getana ge to ni. ³⁵Bege shi nu luki ri be waa gu lul-lu ni nibe libi be cii ama a sal. Gigu shi abin uwa ya ne anyi-kyel kyele gu me guda gu kyele ge Agwapan. ³⁶Iwi gu kyele Agwapan wulu gu kwo anung ya le? Anung ingbem ni gi gu kum nga le? ³⁷Ge shi ashi alog bila riki nga ahi ashi anyi tarba Agwapan yani ge alum apang ma ripang ashi ikiri ami awal nga ni ishi uki gu nghar ra ingha Ici. ³⁸Ge shi a lelog are kpeleu ni ne pang za nga be kpele. ³⁹Ne nu ni be weneziri, nu so ikol gu kyele ukiri ubee ni ne nung zangha be duagu kyele ni lium. ⁴⁰Segu shini nule sunuki gu utira uzam.

Chapter 15

¹Gi kpergiri ami shigu paa naha inna weneziri, gi ri ki gu kele giri ami paa nga ni gu kiri nu nghar ne nung nyiya ken gu ka ni. ²Gu kiri gu kaa nghar nga ni, nu ge keng niri ri gbana gu me iwi ri ami paa nga ni se unung ge shi ashi anung re ma nga repang ge shi. ³Ge ami in win ni nga giri bili unjii ri kiri ami ma nghar ashi Ikristi akpun ne iki bibi adilni ge lori gu kyele nga gu to ni, ⁴Ni be nyiya hangu ne anwa nyiya nyaa gu ubun unciya gi lori gu kyele nga gu ya ni. ⁵Ikristi a yigri riki nga gu ukwo Ikefas, gu kwo na nyu kob na nyaa pala; ⁶Ne nya a yigri riki nga gu kwo nibe nyiri be sele be weneziri tade acuu ni ga kar ga zing. Be zile be nyi wu wa gibe lang, ni be zile nyi shigu kpri inna. ⁷Ne bei wulu Iyakubu gu, gediduk be nyu tarba Iyesu. ⁸Gu para gedidug, ne bei wulu mima ni anyiri be biyu lala ipen na gani. ⁹Ge ami shi anyu tarba gun timi. Ami re milemi gu shini be zilami ashi anyu tarba soboni lori ami mire be nyulul Agwapan gu so ri bung ni. ¹⁰sobo nu upe Agwapan, ami ba ukiri imi bani nu upe nga giri kimi usangu ge abin abel. Nenu ya ni ami lee ilam gekinkang sele unteg gaa. Gi gu le mi, ba amii upe Agwapan na un wuri ushi ge mi ni. ¹¹Nenu yani gu gere shi ami, ge bem baa ni, nenu adil ri ma gukele gu zam ne nung ma ri pang gu. ¹²Gi kper giri bege shi ashi be mire gu kyele ashi Ikristi a tunnu gu kpu, shiso be zile be nyi anung ri to ashi be ra kum bi be nyu nyere in be kyiri bi ni? ¹³Be ge sanbi ni gu nyiya gun timi gu kpu ni, gu yigri ashi Ikristi are nyiyau gu kpu; ¹⁴ge shi Ikristi a gere nyiyau ni, wa gu kyele nga giri ri paa ni gu sangi ri bili ni gu ma ripang adil geduk shi abin abel. ¹⁵Geduk adil ba be nyu yigri ashi ri lul Agwapan re lal, ge dil ma ripang ashi Agwapan a nyun nu Ikristi gu kpu. ne wa are nyun-nun ge shi be nyu kpri bi re nyere pini. ¹⁶Be ge shi be nyu kpri re nyere bi ni Ikristi riki nga are nyiyau; ¹⁷ni geshi Ikristi re nyiyau ni gu ma ripang gu lul abin abel ni gi kper giri uwa gu me ikibibi. ¹⁸Nibe nyiri be kpri na gume Ikristi ni be gu kpri bi. ¹⁹Bege shi ashi gu me alang ri ya ingbem ne dil shi gi Ikristi ni, gediduk gume ni be nyiya nyii andil sele ge duk ri ba iki ge kubu. ²⁰Gi kpergiri Ikristi, nyiya gume gu kpu, gun kiri gu so anyiya ba uki shigri ikol iki gu nyiya gu me na nyu kpri. ²¹Ge lori gu kpu gu kana gu lunyi gu tira anye nyi a zing, iloya ya ni gu nyiya gu kpu. ²²Gushi ni ilori gu me Adamu gedidu be kpri bi iloya ya gume Ikristi beri ma bi ilang gediduk. ²³Ge duk sunu anyi ge lo iki gule ma Ikristi gu bura injii ni be nyibiri be shi ne nga biri be shi be nga Ikristi nibe ri leng ubung ri abi gu ni. ²⁴ubung amile bii ma ge kar giri Ikristi ri ma rigam gu gu kwo Agwapan Ici, ne re nyiya a muru gediduk agam gigu bung agam gigu yigri ri gam. ²⁵Rigam nyaa ri ziga nii be nyiri be tongu ni ari ba nibe ba giteng atira nga. ²⁶Gu kpu ga shi uki gu sang waa gu nga amile giri beri pel ni. ²⁷Ni gu shini aso iki gediduk gi teng rigam nga "gu togiri a so ikige diduk" gu shi ge cincang ashi bere fulu be gun kiri gu so iki gediduk gi teng nga. ²⁸Be geshi gediduk iki shi giteng nga ni ne wenna riki nga ri shi gi titeng rigam nga anyiri a so geduk iki gediduk ge teng rigam nga, ni Agwapan ri shi gediduk sunu ki. ²⁹Ne nu ashi ri ba gibe nyiri be shi gu le be gusalla gu zam ni gu kpunni? Ge shi be nyiri be kpri be ra nyiya bi ge shangeshang ni shi so be le gu alla gu zam gge ki ama? ³⁰Shi so adil shi gu shii iyii sunu gi kper? ³¹Ami kpu mi sunu bung! Ami paa ne nuni ami gi sisil, beweneziri un wiri ami shi gume Ikristi Iyesu ici dil ni. ³²Ri bili ashi ne mi ri kum gume gu bila anye-nyi, ge shi ami rikon gi nam ge lumu i nga Atisa ge shi gu nyiya ni be nyu kpri bi sangi ga ni, bila ri ya niri so ge abung adil ri kpri ya a" ³³Be za nga be lel nga" be nyu sing be babi bog ro amina na nyi ri kirki gu. ³⁴Nu gal amina anung neung loo gu zam anung za nga ya gun son nigu lee ikibibi, gi be zili be nyie nung re zabi Agwapan ba, ami paa nga nenu inde ami ri ma nga uwa. ³⁵Gi kperger giri a zile anyi ri to beri le gu nyiya ni be nyu kpri neni? ahin anam niberi ny ere gu? ³⁶Nun shi be nyiu sang za uluki, ukiri un tugru ni an wo ra ungun lar ba shi ukpuu. ³⁷Ukiri un tugru in n sangu rinam giri diri shiga ni, iwen l lo ya un wiri uri shi alkama ko uluki. ³⁸Agwapan ri ma rinam gi lori a winni ni, sunu ilo giri nam. ³⁹Anam gediduk sangi uki gu zing ba, nenu rinam shiri zing giriki anyenyi, giri zile renam giri ki in am, ni izile inam giri ki ni nung, ni zile geduk giriki ivong. ⁴⁰Be shi ne azile anam ga pan ge azile giri bung. ⁴¹Be shi niri gam ge wen na neri zile ri gam guu pen ni rizile rigam ge Amar. Gusong nga ashi ge tento gu peme. ⁴²Iloya yaa gu nyere na nyibiri be gu kpri bi ni. Iki gu tugru shi ungha gu kpuu ya ni ukiri unyiya ni usangu ungha gu kpu ya. ⁴³Be tugru gu san mau rigam u nyiya gume gu peme be tugru gu me ukugu be nyun nuu gu me rigbana. ⁴⁴Be tugru gi ilori ushi ni be nyun nuu gume rinam Alum. ⁴⁵Nenu ya nibe wal "Anyi injii Adamu aba anyi ulang." Adamu gu para aba alum gu timu gu mire ulang. ⁴⁶Geduk Alum ma ba awaa ba injii angha repang nga ya gee alum ma. ⁴⁷Anyi unjii shi anyi gu loo unyi ya gu lee anvuru. Anyi unpala bee ga pan. ⁴⁸Ni anyiri be leu ge vuru ni, nenu ya ni be nyibiri be lee be ne anvuru ni a nyi ge pan ni iloya ya be nyibiri be shi be nga ge pan ni. ⁴⁹Gushi ni ilori adil bee iwiwil a nyinyi angha anvuru, iloya ne dil reshi ni gu lilli anyeni ge pan. ⁵⁰Gi kper giri ami to aweneziri, rinam gibe ji ra kumgi ge sal Agwapan. Nenu ya ukiri useu ni ura kum mu ukiri ure seu ni. ⁵¹Yi! Ami ya utitugu ripan: Adilge gediduk ra kpin naya andil gediduk ri kigli yaa. ⁵²Andil ri kigli gu me gekar gume gu wure andol ni gu telle gu nara gu para. Gigu nara ri san nibe nyu kpri bini beri nyiya be nyiri be re bogrobi nine adil ri kigli yaa. ⁵³Anam ri a bogroyi ni ari so ikiri ire bogroyi ni, ni ri nam giri ri nga gu kpu giri ri so ri nam ri nga gu san kpu. ⁵⁴shi rinam ri nga gu

gu kpu giri ge tebe ukiri ure kpiriu ni geshi rinam giri ri ngha gu kpu ri so ri ngha gu sun kpu ni ukiri be walni umile, be nwen gu kpu gu gume rikon. ⁵⁵Gukpu ashi shi rikon? Gukpu ashi shi bekang?⁵⁶Bekang ukpu bashi ikibibi ni rigam ikibibi ya shi getana. ⁵⁷Nenu adil peme Agwapan a wuri ama ya rikon gume ici riam andil ni Iyesu Ikristi!Nenu yani ina weneziri gu biya ni nun kyeng nu zangha be kon rinam. Sunu bung nun le ilam ici ge nung za ashi ilam anung gu me Ici sangi abin abe ya.

Chapter 16

¹Gi kpegiri giri kigu cugru be ngha Agwapan: ne ami be so ngha ni ge da gu kwoo Agalatiyawa iloya ne nung ri lee. ²Gu ubung unjii gume ibung itoppaa sunu anyi ri so uluki giri gang nin tibiuri ilori uri moo ni. Nule nenu inde anung ra cung ngha ge shi ami bani. ³Ami gabe kana ni ge lo anyiri nu mami ni ami ri magu kyele gu wal nibe ami ri tuma ne iki gu mire anun ge Urshelima. ⁴Gu ge shige shin gu shini ami kn mi geduk ni be ri kanbi ge mi. ⁵Ami ri ba ukong ami gabe sele ge Amakidoniya. Ge ami ri sele gume Amakidoniya. ⁶Kila ne mi kyeng koami ya rikar in de anung ri wol mugu gu sing mi, sunu ukwo ri inkan mi ni. ⁷Ami re waami gu yi ngha gi kpergiri gi gu sing gu sele ga. Ge ami wagu pel gekar ge nung ge shi ici ngar ni. ⁸Ami ri keng ge Afisus se ubung Fentekos, ⁹giri ya guda ri lulle ri kiri mi ma nibe nyu ulira shiga gi be mame. ¹⁰Gi kpergiri ni Itimatawus a ba ni nu bila ashi, ashi ge nung gu sang ribung ni ilam ici ne le ni ilori ami le girini. ¹¹Alog za ngha be surbuu. Nuyi ashi nun tuba ge akng ne a juliu ukwo mi ge ami bila utira ngha gibe weneziri. ¹²Giri ki aweneziri adil Afolos, ami mau rigbana a ge billi ngha gibe weneziri gu ka sngi gu biya ngha gu shini bagi kpergiri. Nenu ni ari ba ge kar ra ge leni. ¹³Nube nyu gag nun kyen gedidir niripang, nunle nibe nyiia nyini ken niri gbana. ¹⁴Bila gediduk ukiri undi leni leu gume biya. ¹⁵Unza gesal Isitefanos gibe nyiia nyie bemb zan nugu nghar gu kyele ici ni be nyiia ma aki maa gilam Agwapan be nyi rie win wung. Gi kper giri, ami paa nyha bewenne ziri, ¹⁶Nun keng gu ma riki anung gi be nyi ba gi be nyi gedi duk unyiri a wal ngha gu ne lee ilam mage andil ni. ¹⁷Amin pame ni guba Istifanus, gi Ifartunatas gi Iakaikas. Bele ukiri be le nige kar giri unsan ga ni ¹⁸gibe nyun nu ulum mi gu unung. Nu yani ni kpele be nyiza nyi ni be bani. ¹⁹Ada gu kyele Agwapan angha ribung asiya, be billi naha iakilagi ubilkisu gibe nyigu lul Agwapan biri be lee gu cung gibe salamaa ni be billi ngha gu me nin tima ici. ²⁰Be wenne ziri gu lul be billi ngha. Nu billi be zile gigu kuba be zile gu win wung. ²¹Ami iBulus ami wal ngha ni gu nyimii. ²²Ayiri are biyau icini ne pan ba ukiu bel. Ici andil ba ²³upe ici iYesu shi gu zing ge nung. ²⁴Bila gu biya me shigu zing ge anung gediduk gu ume Ikiristi iYesu. (Gu keng nenu).

2 Corinthians

Chapter 1

¹Ami Ibulus a nyu tra Iyesu yi umme di gbana Agwapan gi aweneziri andil Itimotawus bii bi ukwo gu daa gu adm gu nyah Agwapan gu kirin gu shi ye Koranti gi duk be nyi digwapan be bri be shi yi di bung Akaya. ²Bla ni upe gi gu wyna gu num lang gu kiri gu wiri yu ukwo Agwapan gi ichi gesal Iyesu Kristi. ³Agwapan gi ichi angha ichi gesal andil di ghou anwo shi ichi anya shi ichi anyah gegkubu ge Agwapan gi kwogulin gu kong ushishu. ⁴Agwapan shirii yah ikwol yi ko ge inkom ri andil di tana ni domi nen andil ma dil gile ikwol na nyiri ni emba shi ikwol ibibi ni andil jili ikwol na nyi inyua ri Agwapan jili ya ikwol ni. ⁵Enyeri gu pialla kiristi gu ka'a wel ya gu ni, nenu nyo ni gu kong ge cham andil di bagu yi ukwo ikiristi. Amma andil ge piaya ni domin ni domin a nung nyho gigu kum gifunu amn, amang, andil ge kong ushuri ni dong gu kong ushiuri anung yho. ⁶Gu kong ushuri enung shi gusing gi gu pia ri andil pia yaa ni. ⁷Gu saa ikol andil yi di shu anung gu de lofogi ba: andil cha shi iygari anung saa gu ug ma ngahmi. Inyah ne nung di kang nshishi gu. ⁸Andil de wa'a nyah yi gu sang kwelle dishu ba ina'a weneziri ye baigu pia ri andil kogo ye asiya. Abin nyah ama ya gu kpa beji ne abin nyah a nunoklo yaagu, dil ku kogko ni lang andil di whiri ni. Andil gi kpegri, andil gi kpegri be suba nyeh ge tana gu pel. ⁹Amma duk gu gari saa kuri ashiri andil yi di ashun ndil amma ye Agwapan wuri awne yhi be nyiri begu ieuaghbe ni. ¹⁰A yahne nyhar ya gu ye ayu gu pugh anyho di nyhar ya'a. ¹¹A di wel ya'a gu yi nywhar anung di wal ya'a gu yi gushudle ge Agwapan ni, unle di peme dong andil yi ital andil don guma andi kum ni domin gu sgwelle ge Agwapan ri ull among be gu lee nyaa maa ni, ¹²U ushuri usa andil dobo ikog ni: Ikol andil kogo nii andi nyaah ge shinshi nyi gunyi ni digwapan dipang, dil de nyili nyah ye amina a nyah anyenyi da yi amma yi upeh Agwapan. ¹³Adil de wal nyah ankpak ri anung dai bira nyah gu palla ne nung kwelle ni ba, amsa ikwol ashi anung di pala gigu kpelle. ¹⁴Iywari awang gu kwelle yaa yu tii ni, iywari anung di taba ikog anun gubili icigesal andil iYesu. iywari andil di dobo di dobo ikog ye anung ni. ¹⁵Ami inshi ikog igbana yi abindri mi waa gu shini jama guba ukong yho, ne awhu nyhar gu maa upeh gu nyhargumaa upeh gu nyha umpalla. ¹⁶Ammi waah gushini ami ba ukong yi utrami gu kami amakidoniya, ammi kuma amiwaa gu shi ni amiba uko nyhi utra gu bili mii ye makidoniya, kuma ne a whu tuba mi utra kaamii. ¹⁷Ayahudawa, mi shugu gbiri neni ni, a mi sugu khogo di biribung yo le? Amami nyhani ami lee ashiri yi iyha di nan yho le, neni nyha ni be paa ashi ee'ee, gi kuma oo'oo ge kar ge zing. ¹⁸Iyhari ko inang Agwapan dwe silin ye abin abindiri nenu nyho andfil, gu shwelle ri andil paa ngha ni gu shi di pang ga. ¹⁹Awen Agwapan, iYesu kiristi awuri isla, gi itimoti ge ammi andil paa gu shuelle Agwapanyu umme nung, sang abin a ee ya ko oo ba. Amemeko anu an wo shi a ee' yayi umme nin tuba gha. ²⁰Domi nenu yo nedilnyani dil coshi "Ame" yu umme the

gwam Agwapan.²¹Agwapan yho pili yha ge nung yu umme ninp intuba ikirsti ne ayha iillamri. ²²Asaa be mak ye ashedil ne anyah maa yaa a lum yi ikwol andil nii gu ghiri ushuri bagu sang ni. ²³Ammi gla Agwapan ne shi.... u lang mii ashi ushri usaa amii de baa mi a korinti don ami jah ici leng alebi. ²⁴Bashi andil waa gu shini andil wa ici nasl gu ma di pang anung yoba. Adil shi be nyhule ilam ba ne anug ni don anung kong ge channe numa di pangni.

Chapter 2

¹Ami nyi who ikwol shi amio da di ba mi ukong yi iklo iyhup ba. ²Inka ammi ge sang gu khong gu kpahu ni, ni iyang di sa mii ammi khong ushuri, anyiri ammi khong gu ni? ³mmi wel don kuri gu shiri kgugu be nyiri bembaa ba mani ikwol ishii ni. ⁴Ammi wel ngha maa yi imme paila gu lunle yi ikol bibi yi be ziri be lee. Inde waa mii gu shini ammi sang nyha gu kong gu kpah, ammi waa nun char inyhari ammi waa ngyyah ni. ⁵Inka nyok agu sa nyaar gu khu ni, baa ammi. ⁶Gu pialabi guri anyhe sing a maa unlu na nyhi ni gu mile. ⁷Gi kwegri ammina ko ng gu saa gu piaa nung shigu ne nung shiriu ekwo. Nung le nenu don nenung shiriu ikwol ma gu. ⁸Ammi paa nyha ashi nung ne nenu iyari nung di yigri gu ba anung ni. ⁹Ushuri ammi gai wel ni uwo, ammi mag nyha don ammi kye tii anung shi gumadishuyi kwoge lebin ni. ¹⁰Di nyahni dil gili abin abebiri be nyhi be lee nyhah maa ni, ammi gili abin abebi apang gushini ammi in jili gu inme ammi inghu jili alebin guri ammi jili gu, yu song anung yi umme nebe yhu tuba ikiristi. ¹¹Gu shi nenu don kuri shini Agwam be chagra da yigrin nyaah anina. Adil cha inta nyah. ¹²Ici gesal agkirimi de zha ma gu ne mi baa utong ataruwasa. ¹³Amira mi ide nari tun ni inde kye ni a weneziri ititus ye cho ni, ne ammi nyah umbe ye cho ni nyah kang mi a makidoniya. ¹⁴I peme Agwapan a shuri a mire nyha gu zha gu shung yi umme nin tuba a wen nyah iYesu. Gen andil ni a gigri inyha inshisgi ko gi uluuko . ¹⁵Andil shi yi ukwo Agwapan nyha inshishi nuyha yi kiristi gu umme na nyiri be gu fumubini gi be nyiri be shugukpubribi ni. ¹⁶Ukwo na nyiri be kpiribi ni nyah inyah kpubribi ni. inyah ulang oo kabi ulang nyan kpagu gu ne shi yi ishuri? ¹⁷Dil sang aa ni be gla be yi ni, be nyiri be libi gu shuella Agwapan gu domin dibilibi yi ikol ishii dil shuelle yi ume iKiristi, ne Agwapan a tuba yah ni yi ezhi Agwapan.

Chapter 3

¹Andil sugu di jo du andil yole?Andil de waa ya ankpak awhu paa ilee ishi andil ni be gla be nyhi ni. ²Anung ba shi anwhuri anwho di rigri ilam ishishi andil a whuri be wal yi ikol andilni anwhuri kwo ghe nyang age nyhari palla ni. ³Nung rhigri ashi anung shi ankpak anwhuri awulu yi ukwo kiristi, di bili iyah ishishi ri andil paa nyha ni.Be de wel bi yi gu whuyo ba amma alum Agwapan ri ashi ge lang ni be de wal be yi gbang yo amma yi ikwol andi. ⁴Gu ka ghi di gbnna giri andil shi umme ikiristi yu song Agwapan. ⁵Andil de mile nyha yi di shuadil chu ashi ulushu uwhulu yi ukwo andil, kwogeshi andil uwhulu yu ukwo Agwapan. ⁶Agwapan yo sa andil bia gu shi be ghen be nyah isil ipar.Isil ipar din sang bede wel bi yi gu nyha go amma ye alum ashesh.⁷Gi kpagri iyal gu kphu inyiri be wel yi igbng ni gu ba iyari be wel yi igbang geshishi iyari beyen isirela da bra gi gu bla imusa yi zhi ni. Gun kiri gu gigri yi ge izhi imusa. Don di gwom ri dishi yi ici nyha ni di gwam giri di shugu yigri ni don be mele nyha. ⁸Ili iywa di gwom ngha laga gu shini alum asheshi ashi.⁹Inka ilam gu kphiri shi di gwom ni ilam dishi sele gu shu yidi gwom. ¹⁰Ushi ri ushi yidi gwam gi ukukori u sang u gi kpagri, don ushuri ushi di9 gwom nyha selleu ni. ¹¹In ka ushuri ullauni shi di gwom ni, be de le meri yi ushuri ushi geshaggeshan ni.¹²Tun ne andil shi gu sa ikol, andil shi akol igbana. ¹³Dil sang ni imusa ni an wuri ni an wuri a sa gu gi kigri gu pla izchi nyha pla izchi nyah gu don de wau shiri bewen Isirela kye iyari di gwam sili gi iyha di ba.¹⁴Amma ikol amma ishi i gbannagu. Don har ubii, bege palla isil ikor ni. utigiri yo u nyari ushuo be sang mini bi gu yu umme Ikristi yo na di wuni yu ngbem. ¹⁵Ko ubii duk akar ri be palla ankpak Imusa gu ni u likigri gu pla izhi amaa. ¹⁶Amma anyeri ge chigli izhi nyah abba ici gesal ni utigri be shua gu.¹⁷Ici gesal awho shi alum ukwo ni Atum Agwapan shio gu ni gu pubi shiogu. ¹⁸Gi kparri ge jijuk andil gi izci gu sang iteri, di kye de gwma ishi gasal.Be di chikli nyah ne andil shi di gwam di wulugi yi di zing kabi di gle ri gu nyah ye icigesal kabi Alum ni.

Chapter 4

¹Nyheri andil le ilam ri, nen dil gu nyar ge gubu andil da ya along andi9l gu. ²Andil gu tong ya itra innyele gi itra ushu. Dil de duing ya yi umme igum kuma andil de bung aa gu shualle Agwapan ge nsr ba. Ne andil igrinyah di pang andildi ma anshudl gi ekwoghenyah ng yi ici Agwapan. ³Inka gushualle Agwapan giri andil paa ni gu shi yigu kugruni, be nyiri be shugu kpuirbini bemba ni gushualle shi yi gu kugru. ⁴I, shuu amma aku gu whunyi ri a gu pung ici gu sang yulAgwapan amma gu. Gunka saa bemba sang bi ici gu kye usee amma ungha iyal ishiri ngha digwam ikiristi awuri anwho shiliviwul Agwapan ni. ⁵Ndil de paa yaa abin di amma andil paa abin iYesu kiristi nyh ici gesal, nen andil shi be gen anung baa yi umme nin tuba iYesu. ⁶Don Agwapan yhuo cho ashi usee di sani ya pan iting " Agwapan a gu yigri yi ikol andil shi andil yigri usee ungha di gwam Agwapan yi gusong iyesu kiristi. ⁷Dil shi gu gle gukum yi umme ninung di chim, nem yhoni gu yigri gu ashi di gbana di lille shi yi uko Agwapan yho ba ukwon dil ba. ⁸Be kugruyagu yi kwo gu uling utr ni be nyah de sa bi di gbanna andilba. Begu buln a minan dil gu amma andil zang nyha ya gu saa ikwol gu. ⁹Be nyhi be jukra yah amma Agwapan ade jili ayu gu ba dup ya che yidi bung and be de bunk yagu ba. ¹⁰Kogi ale akar andil yang gemak ghe ngha gu kphu iYesu, don gushini ulang iYesu di rigri ya anal andil. ¹¹Andil biri andil shi gi be lang ni be miri ngha yi gukphu don iYesu. ¹²Nenungnyha gukphu shi gu umme illam ye annam andil, amma ulang shi yi umme enang anung. ¹³Amia andil shi ye elum anyah madi pang iyhari be wel ye ankpak ni "Ammi ma dipang kuma nenu yho ne ammi paa gu" Andil ma andil ma di pang kuma andil paa di pang. ¹⁴Don andil kha anshi anyiri a yongu ici gasal andil iYesu ni mia di yongu nyha gi iYesu ne a baa yendil ge anung yi gusong nyha. ¹⁵Don kobebebin be le don anung yho, don ri ni milli be nyha ni udi a gupemah gu kono domi digwom Agwapan. ¹⁶Don anun akwol andil da wuri ba kwo ni andil ya chiri andil shiri andil kphiri ya yomi andil bii dipal gu yu umme ko gi uling unum. ¹⁷Uwen a kar ri andil sii ni gu shugu sang yaah kayaah uko ici gwam gu sang amile, gi kri gu sale ge jijuk ugua gu milli. ¹⁸Andil de yang aah ushuri be bla yi ici ni amma iri be de blabini ishuri andil bla ni i shi amile amma ishuri andil de bla nyha ni unyah de lalii.

Chapter 5

¹Andili jar gi sal andi shi ge ngah gu nyuyi gabido ge murigini andil shi gubiyana gu nyha Agwapan. Ge shi gesal ga gi kiri bede biyanabi ye anyhu na nyi ni, anma fe sal nha shi ge anyhu sang amle ga'ya pan. ²Umme igobidi ri andil pyala, ne andil, yhag ubung ri beri cebeya akik-ri andil anyha uku nyah dil ya pan mi. ³Andil yay unum, ri don andil ge cebbe ni andil da shi ya gu sang a kig-ri ba. ⁴"Andil wna gushirini andil shebbe akigri andil dong dinam giri dide kpwiri gi ni. ⁵Anyiri awa sang ngha don ilam ir ni angho shi Agwapan, awho maya alum don gu madi pang ga ushiri udi ba gu song ni. ⁶Nung wha yi ikol igbanazcha adil kar diri andil shi ya sal gu yi di nam ni, dil di shi benung ge Agwapan. ⁷Andil ni dam yigu ma dipang, ba yi ushini andil bla yi ici ni ba. ⁸Andil shi kwol igbana. Andil nyha randildi kap yi di nam ne andil khan aa andil gi shi gi ici gesal andil. ⁹Don anuu gu kaa shi gu zha gu sang andil nyha ri kwo ye shi ne andil ge kang aah ni, don andil shiriu ekwel. ¹⁰Ge jijuk andil dil di tong usong detol getana kiristi don ikwo ge nyhang har di bili abin alee yu umme di nam ngha ni, ko don ishishi ko kuma ibibi. ¹¹Dumi nanu, guzcha gu kpa beyi bejii idi gesal dil bala benyi ushuri andil shini Agwapan bla yaah, mi mire de pang kuma ashi ikwol anung paah ngha. ¹²Di de bala ngha ashi nu bla yaa ni be nyhi di pang ni. Andil be andil mire ngha ushuri anung di kong ushishi andil gu yoou ni, don anung shi guyar gi benyiri ni bar ni abin diri be bla yi ume ikwol ni. ¹³Ta andil sangaah yu ammina andil ni domi Agwapan yooh, in kuma andil shi yi umme amnina andi ni, don anung yooh. ¹⁴Gubiya Ikiristi ga sa yaah andil gu saba genyu ashi, Ashi anyi akpang don be nyi ge jiiuk, gun kiri gu yigri shi be nyi be kpu be ge jijuk. ¹⁵A kphu don be nyi ge jijuk, don be nyi be shi gi be lang ni be da yhu be don ashu amaa yo ba amma don anwho ammuri don benba a kphu ne a nyah nyaah ni. ¹⁶Abin diri ya sa yigu nyaah yerfin kabi gusong andil da kpalle yah uyok don di nam nyha ba ko de shika andil yan zha iYesu ne andil shi yidi nam gi kwegri andil de dizha ya kuma. ¹⁷Nenu yho duk anyiri ashi yi iYesu ni, apang shi gulu gu par ga ishu ikor igu selle nun kee be baa be nyi apar. ¹⁸Ge jijuk ishiri bii yi uko bee yi uko Agwapan. Agwapan awho gla nghaa yi uko nghaa yianu nghaa ikiristi ne nun amma nyhaa ilam gu ble yibenyi be bili bi uta. ¹⁹Guyigri ashi Agwapan shigu billi ye be nyhi, ne adel palan gu kphar andil ba Ashugu mire yaah dimana gu ghna ge de tuba andil yi be nyhi. ²⁰Anun asa yaah don andil zama be nyiri bemba shi yi itra ikiristi ni, "Mung bili nghaa ukwo Agwapan." ²¹A leu, anwho anyiri ade zcha gu kpah ni, ni aya ba gu kipha don andil, don andil be nyhu san kha be ngha Agwapan sabo yi anwho.

Chapter 6

¹Gu u itam ge who dil de who nghaa ne nung nghar grace Agwapan ge abin Abel. ²An acho ashi, ye akar asheshi a ni nun nyha gi kar ni, anung kye ubii yo shi ulum gu funu nghaa. ³Andil di tii yaah igbang gu kpaa yi gusong ayyog ba don andil de waa yaah ashi ilam gu paa gu shelle gu shashi andil bong i. ⁴Amemeko anung andil sigri ashu andil yi ilam ri andil le ni ashi andil le lam yaa ni be gen Agwapan ni. ⁵Dil shi be gen nyha baa gu sere nyha yibe sira gi gu giri amina umme ilam igbana. ⁶Umme na tug gu sang kphu inna, umme iyong, umme uwenigbang, guja gu jelle ekwol, umme di mara yi umme alum asheashi yi gubaa dipang. ⁷Andil shi be ghen nghaa ba yi umme di pang, yi umme di gbanna Agwapan. Andil shi ichom righthousness yi gu gu ipil gi guyu iyha. ⁸Dil le ilam yi umme gupeme gi gusang gupeme yigu chakra gi gupeme, ni be nyu lel ni kuma ni be nyi di pang ni. ⁹Dil le ilam ni be yin be de jabi ni, ni andil kuma be ja yaa ge kinkang. Di lee ilam ni be nyiri be kphiribini anug kye andil shi gu ulang dil lii ilam in be nyiri be sa bi ilam di gbanna nidon ishule andil amma ba ni be nyiri be sabi gu kphu digbanna ni. ¹⁰Dil le ilam ga kpa kphu amma kwo ge aling ge kar andil shi yi ikwol ishiidil le illam ni be nyi na miri ni amma dilsire be gla nyin na bi nyi klum. ¹¹Di le illam nibe nyiri be sang be ullushu ni amma nebe nyiri be shi ge kwo gi nshu ni. ¹²Dil gu cho nghaa ge jijuk di pang, koirntiyawa, kuma kwol andil shi gi iye gu dil de daa nghaa ulushu ba amma ikwol anung daa nghaa. ¹³Ai gi kpagri umme ge chikhi gu kri gu de yigri go gu muk ni. ¹⁴Ammi shulle kuma ni ge bewen ni, paa ashu enung ge aepil gu. Be yang be yob nghaa ashuu yi gu sang maa di pang naa shi pili usee gi gu sang yal iwar?" ¹⁵Shi kuma pili ulla gi iting? shi ni kiristi di pili gi chagra? Tii pili anyhu madi pang ge ayhu sang ma di pang kuma shi pili guda gri paa ilal ge Agwapang gi icho aku? ¹⁶Andil ba shi guda gu paa iyal ge Agwapang anung shi ni iyari Agwapan achoni, "Ami di yha yi imme amma ni ne ammi ching gi bamba. ¹⁷Ammi di shi Agwapan ammaah ni bemba di shi be nyimi ellum whu nghaa yi umme ammaa ne anung kya gi ditoiya ni ici acho Ja pia ushuri di ligiri ge anun dinyhar. ¹⁸Ami di shi ici nung ne nung shi be wen mi inji ici ge jiju.

Chapter 7

¹Be gububia mi, tuni andil shi yi isil ri ni, andil pyara anyha andil yi ko gi iyha di ligi di ngha di nan gi di nyha allum. Dil waa digwana yiumme gi kpha begi Agwapan.²Nun le ya guda ma, andil sang le ayong gu kpha. Andil sang kara ya ullushu anyok ko gu shinin kum gu kana gu yi uko anyok. ³Ba ashi mi shugu bla gu kpha anung yo be ammi paa abinri ni. Ammi gu were gha nyah cho ici nung ashi yi ikol andil, ne andil be kphu ya gu zing ni andil leng gu zing. ⁴Ammi shi ikwol igbana ge unung, ni kuma ammi le dimara yi anung. Mi kogo usheshi, mi shi ekwol ishi guk yi gu paa giri andil shi yi umme ni. ⁵Di be ba a makidoniya amma andil a sang lii gu peme. Dil pia ya yi tira inremi yi inkom ya chini gi gu kpha beji yi umme. ⁶Amma Agwapang amma anyho pla nyiri be sambu di gbanna amirue bla nyhaa di shi dong iwhari anung bla ititus. ⁷A cho nghaa igyari anung blau gesheshi yi umme ikwol isil gi gu kinkang le mi ma ni. ⁸Amma ammi lee atinja me ammi ne ammi kye an kpak ri. Ba don anung kong di ler ba amma dong di ler ngha disa ngha gu bili ukwo Agwapan. Anung kong digwapan ikwol labi don anuu anung de pia ngha gu shang alebin don andil. ⁹Don digwapan ikwol ibibi bii nyha yi gu biliya ukwo Agwapan gu kiri ga bii yi pu kum anfum gu sang atinja. ¹⁰Ikwol bibi ri guwhe biyi gu ni bii yi gu kphu "kye ushiri ikwol igbana ri gukpah begi digwapan gu sang ni iling ikwol igbana ya ni shi yiri gu jigri ashi anung shiyi di pang ni. ¹¹Gushi ashu adol anung, gu kpha beji, gu siri, ikwol anung, gi ikwol gu eaa gulee anung gi gu amma anung ashi be le di pang. Yikwl ge ale abin anung gu yigil ashi anung ja nyhaa alebin yi umme abir diri. ¹²Ko ni ammi gu wel nyhaa maa ni, amidst inde wel mi don be nyiri be shi gu kpha ni, ba don anyiri a kong gukpah a bin abebiri amma don ishu ishishiri anung lee nghaa maa ni, dil yiri Agwapan maa. ¹³Iyau ri yaah ni andil di kum digbanna gu, yi gu kowo gu yi ukon gechan andil peeme gu kinkang don gu kong gechanititus. Don alum nghaa aba apar don andil ge. ¹⁴In ka ani sili di gingung yi ikwo nyhaa don awuuri, u de samiu yigu kra gun, wuri andil paa nyhaa ni, ko ge alle bin ashi di pang ga, gu taa ti gun gung niyi ukwo ititus gu yiri ashi di pang ga. ¹⁵Gubia giri ashi nyhaa waa ni gu kono ne anwo apkuh gu wa ashu anung, inyah ri anung nyhaa uu yi gu kpha beji gi gu ju alla di nami ni. ¹⁶Ammi kong ge chan iyuri ammi shi yi ikwol igbana ya anung ni.

Chapter 8

¹Di waa nhaa be wanaziri ashi anung ja shi upeh Agwapan ri amma ikwo guyul Agwapan ye amakidoniya. ²Ye akar gumih alelle,unle iwal ishi awanng unle na miri amma yunkaa bii gukum amma upeh yi umme maa. ³Ami codipang yi shi be mira ge kinkang gi iwuri bemba ge bra ni nyhaa selle iyari bemba ge bia ni yi imme gu bia amma. ⁴Be kulu yaah ge kinkang yegekar giri andil kumri andil be kab yi umme digen nabe yu wel Agwapan. ⁵Ushuriude bau ne andil paani , amma bemba be jaana gi na dishuamma ukwo ici nibe nyhaa de naa yaah gudishugu yi di gbanna Agwapan. ⁶Adil bala iTitus,anwiri anwo a gujana ilamrini, awo para ilam upeh ri anwo gu jana min.Nun waah gu umme kwo geshi. ⁷Guma dibang.gegu shwelle, gegu gu kwelle, ge jijuk nung le geseeri gujagri yaah gubiah.⁸Cho abindiri, nbani eywari ba, amma incho gu shwele giri ne amimak dipang gubiyah anung gi gu miligi gi gu yula dinam na glanyi. ⁹Nung ja upeh awunghaa ici gesal andil iYesu kiristi.koni ashi gukan ni, don anung ne anghaa ba ayi na miri den utra beyiri nyhaa ne anungdiba benyi gu kum. ¹⁰Umme gu shwelle ri ami dima nyhaa gushi gu kin gu kaa diwel nyhaa gu ni. Ge mele ge zing giri ge selle ni, awo ude eaaig gu lee ulushu amma nyhu un waa gu lee ulshu. ¹¹Nung wal gikpekgiri, iyhanari gu chula di nam gigu waa gule gu shigu,gukukar ni,bla ne nung kwol illam yah, iyha ri anung brs ni. ¹²Unka igge jura gu le illam, gu shi abin gunyhaa ya kuma abin asheshi ni, ba yi ushuri sang.¹³Gukiri sang gi gu wuo, be nyheri ba,ni sang gu ba inkom ba biibi ukong,yi nenuw gu kpha gu shiri dille yidi pang. ¹⁴Ishuri anung shi ge kinkang gi kwakgri ni di mabi ushuri bemba waah ni, gu shinenu domin unleri gudi ma nghaa ushuri anung waa ni,nenu ni gu baa yi gule ici pang. Gu shi iyari be wal ni. ¹⁵A nyiri a shi ge kinkang ni sang u ushuri uchak ni, anyiri a sang u ulushu ni awwo di tak u. ¹⁶An dil pemeh Agwapan awuri a sayumme iTtus ikwol gu bla nyhaa iyhaa iyhari ammi shiri nyhaa maa ni. ¹⁷Mi tong u gu kong gusaa andil ni kori shi yi gu sa ikwal yi umme ni. A baa ukwong yu umme gu biya ikwol nyhaa. ¹⁸Dil gu tuba u aweneziri be joy ye ada gu peme Agwapan ni, dong iyaa elami ri alle yi uku paa iyal ishini ni. ¹⁹Ba anyeri gezing ba amma ada gu kuwo a gu wuniu ne ba agu jing ajing yi umme ille dipeh, gu ukiri nadil ba mire ni gi dishu ndil yi umme di gwom ici gesal andil gi dishu nyhaa, gigu lee gushishi andil²⁰Andil jing abin diri ayok di saa yendil yu umme abin diri andil lee gi lee upeh rini. ²¹Adil shua udinding gule ilam ishishi ba don ici ge dil ba amma don benyi ge jijuk.²²Andil kuma andil di tuba aagle aweneziri gi bemba. Digu mak gu u yi itra gi ille ne andil myhaakum u a shi gesee yi itra gi immime . ashi gu sa ikwol gi kpekgri don gu ka ikwol igbanari ashi yi di shung ni. ²³Migu nyhaa iTitus ni ashi agu cing me kuma ge nyiri a yel migu leeng ilan maami gube shi abin na weneziri andil ni, be shi be gu tra ba bem bari adda guyul be tuba ni.²⁴Bauba shi di gwa ga gi iKiristi. Yigri be gu biya ni unyiri ada gu yul agwapan ushiri ussa, nadil le di gungun yi umme ni tubang ni.

Chapter 9

¹Abin gu le ipara na nyi ge gwapan benyi Agwapan gu de kpah ge gu nemi wel magu . ²Amija ushu ni awoani ,u umi ammi le di gingung gi beyi Amakidoniya,ammi paa beyi uku yul Akaya, be shugu le ashiri tung ge malle. gu chuchullang gi gusa ulle ne nyi bele alebebin.³Gi kpwek-gri andil di tba be gle be waneziri don kuta digingung andil yi abin guda begeyi abin abel.don anung maa di pang, iyari a mi incho ashi awhu di ma mi. ⁴Inba nenuni,inka benye makidoniyaawa bege ba ge mi ni,beba begudi chung ni gu san le ashiri,iyari unshi ikwol igbanna yedi chung ni. ⁵Wa ammi paaashi gudi pkah gu andil pilibi awenaziri be ba ukong ne beba nyege yi gusong dong guma gini awub ungu shi ni. Gushi nenu dong gu ba gube shi yegu ne guma benshu be shashi. badon ni ushuri ushi uyhaa ni be sa eshi yto ni.⁶Gu shwelle ga shi neni a nyiri a tunru gu zagani adi nira gu zizaga ni a nyinri ne awuu tugru don ban shu be shashi ni,a pang di lira benshu be shashi. ⁷Wuo ikogenyang ma iyhari apang a tugu yi ikwol nyhaa mi, be ga kpah, kpu ba. ko kuma yidi gbana. donmi Agwapan waa a ngu mire yi ikwol ishii.⁸Mi Agwapan ge bra gu sa upeh nghaa u singri yi akwang, don anun,ko ge alleabin diri udile ni,nge nyani unkum duk ushiri uwaani. ⁹Gu shini be wel ni." A kap gu kum nyhaa maa be nyiri beshi be mini nyi. Gu bung di pang nygaa sanggi amile.¹⁰A nyeri a mile be nyu wulu iya ni anya n. Anyini a tugru ge abrudi ammari yo shi ishucha anwo di mang ne kwa konong iuya gu auguru. ¹¹Gu bung di pang nyhaa waa gu sang amile "be di kono nyhaa gu kum iyari anung ma di ba be ngu mire kwol gizing ni.

Chapter 10

¹Ami iBulus dishi ni, yi gu na dishi gi di nam dicho ikiristi, in zan mi ngbainna akari ammi shigi. ²Ukonnung gu ni, ama mi ni nyhani shi ingbanna yi ukwo nung ammi ge shi yi uku anung ni. ³Amma ami paa yi umme ikwol ni shi ami paa gu yigushiri ami shi ikowl igbanna. ⁴Akarri ammi di kum be nyiri be le inenjok ge andil ashi illam ri anmdil le ni shi iyhaa di nam gakwo ne andil le ilam yi di nam ni, andil de kwon ya yidi nam. ⁵Andil mu kogi ulng ushuri ri shige pan umeni u nyiri ni ukwon gi gu jah Agwapan ni. ⁶Andil nyu nyaa gu ma gu piya ge kogi illang kwol guma dishu gu usong mi. ⁷anyiri dung anyiri awodi pang ashi anwo, shi anyaa ikiristi ni, apang khu dishu nyhaa ashi iwuri apang shi, nenu ne nadil ma shigu. ⁸Koni ami ge gugu di gingung ga jii ge kinkang yi abin di gwon andi, dighri ici geshi ge sal adi amma yaa don adilbiya be yhaa guba ashi andil zaga nyhaa gu yo, ami da gong me uwa. ⁹Anni de wa mi gushi amin ba ni amin mire nyhaa mami. ¹⁰Be gla nyi paa ashi "Anpkak anma shi yi gu see zichi, kuma ge gbanna gu, anna iyari denam nyhaa sang gi di gbanna iwiil nyaah i sang ii gu shiri ayong sa atung nyhaa yo gu bii." ¹¹Mugu awo be yiba, be ya yi gu chagu ashi iwii ri andi wel ni yigu tii andil in nem yoi nendil di lee gu akar din andil ba gu ni. ¹²Andil de jijing a gu shini andil sa ashu andil yi gekup ko andil mag a shindil gi be nin be joy ashu amma ni. Be ge mag ashu maa gi be gla ni niba maci maa achu amma yi be be gle amam ni, be sang be gu bla gu sang. ¹³Andil, de gugru nyaah di gingung sele gewel andil di le annu ye aile ushimi Agwapan amaya ni gewl ge kirige wal ge lung ni gewel ge wal ge lung ni ukwo anung ni. ¹⁴Andil de pama yaa a pra andil ge king ba a kar ri andil mal anyhaa gu ni dil ba nyiri be jana gu wel ukwo anung gi gushdle auyhaa ikiristi ni. ¹⁵Andil sang gugru nyhaa di gugung ge kinkang ya sele iwuari ilam andil ga shi ashi iya ri di pang anung kono ni, ilam andil yi unne nung idi pana gei kinkang. ¹⁶Andil siri ikwol uyari andil dipaa iyal ishishi har "gwal itong rishi yu song anung ni. Andil da gugru diginung yi illam ri be lee yi nintuba agliyi ni. ¹⁷Bla anyiri a gungru digingung, apang gungru gi yi umme ituba ichi gesal andil andil. ¹⁸Ba anyiri ne anwo sigri di shu nyhaa ni be nyani be nyani be segle ba guge sanggi ne nu ni, anyiri anwuo ni ici a nani ni anwuo ni anwo ni andil andil de yar.

Chapter 11

¹Ami waa gushini anung sa ge mi ulaga ukashi anung di sa ge mi. ²Ami kogo di gbike di nyah di-gwapan awewe ne ami sa isil ge ayu ashi undi bal aci azing ami sa isil ami di na nang mi awen ekli awuri ade shau anyi chii ni yi uko Ikristi. ³Ami kper beji ashi, aleyok iyani agwom nin cagra a be lel awalu yi umme amina ni ushiri unkphini ni gu chi sa amina abulii yi uko gu yul Ikristi yi gu yul gu shushi. ⁴Ayok ge yahni a ba ne abe paa nyhaa abin igile Iyesu ben ni amiri andil dam nyhaa ma mi ti ne anung ge nyhaa mire nung a gile alum apar benmi awuri nung ghar in gu geshi nenu ni anung har a gle alum gi dito ge awuri anung har ni gu ge shi nenu ni ne anung nyharr yhar gle iyal ishinshi ni yiri ashi gi dito gi iyiri anung yhar ni. Ne anung nghan sa ishuri ge shinshi. ⁵Ami khiri ashi ami sang mi yi umme na yu selle gu lalla yi be nyiri be gla ashi, "Be nyu tra be kwallKwallung". ⁶Komi be de yulu miu yi gu shuelle ami sang mi a pok ou yi guca yi ko gi ulling utra gi ko ge shi andil gu sa abin diri ne anung ja. ⁷Ami kpah gi gu yigri dishu di nok ne anung khum gu shini be sag nyhaa be kono nyhaa gu song? Amin dam iyal ishinshi inyhaa Agwapan yi ukwo nung. ⁸Ami kana agle iku yul iya ni amin nyaa gu glu getiri yi uko amna iyari ami di le nyaa ilam ni. ⁹Akar ri ami shi ge nung gu ni ne ami nyhaa shi yi gu waa ni ammi de pia ni aleyok anung gu duk ishuri ami waa ni beweneziri ben biri be wulu ye Amakidoniya ni be gai mami yi kogeshi a tii dishu mi kurri shiri ami shi nyaa ge dinding ami di ca gusong gu le nenu. ¹⁰Ni dipang Ikristi shi yi di nam ni mi gu le di gingung ni be da sa bi gelinlang yi upang Akiya. ¹¹Shi sa don ami di waa yu? Agwapan ja. ¹²Ushiri ami leni mi di za gusong gu leh dong ami suba ge kaa na nyiri be waa ge kaa be kumbi ni be shini andil ni ti umme ishinshi ri be gugru guni. ¹³Be nyiba shi be yu tra di lal ba gi beyu leh ilam di lal be wa dilal ashi bamba shi byu tra Ikristi ba. ¹⁴Gu unkiri gu yigri gu kpa beji don gi cagra gi yani gi yani pla di shu nyhaa ne Alum useh ni. ¹⁵Abin alenle gi gu kpa beji inka be ge nyahaa be pla ashi maa ne be gen gu yul di pang ni ushuri be di kum ni udi shi gu kpukpu gi ishuri be leh ni. ¹⁶Amin di chou ashi kul ayok kphiri ashi ami shi abaga yo ne nu ung ge leh ni yar mi ne anlagani don ne mi gugru gu ge fien. ¹⁷Ushuri ami paa gi gu ji ikwol igbana gu gugrugun gin ni ami de shueleh ne anlaga ni. ¹⁸Tun ni be nyi le di gingung yi di nam ni ami maa di gugru digingung. ¹⁹Nun yhaa gi be gle yi ume ikwol ishii. Anung shi amina! ²⁰Anung ywa gi be nyiri be sa nyhaa di gen ni age karang ni age kum ge kaa ni gu muk ni in anyah sak di shu nyaa ge papan ti a shap yi gu yi izchi ni. ²¹Ami di cho yi uwaah andil ashi andil sang ya di gbana gu leh abin a'a ing ayok ge gugru digingung. Ami shuelle ne allaga ni, ami de shua yumi ami di gugru di gingung. ²²Be shi Ibrahimiyawa yake ami ma ami shi be shi Iraliyawa ya le, ami ma shi yo beshi gushi Ibrahim yo le? Amin shi yo. ²³Beshi begen Ikristi yo le? (Ami shuelle ni ami sang yi imme ikwol ume mi.) Amme su selle yi ilam di ler yi ume uko na sirra, yi uko dobo gu kiri gu selle gu mak ni yi gu bla amile abebi. ²⁴Yi ukwo Ayahudawa ami nyhaar utra di cuu gu dabo "Gudobo isok inaa ben ni u zing." ²⁵Be daba ni di taa yi ijum be nyaah taa mi yi igbang di zing ni ami kper ye komi ni binibel di taa, ami di pel ge whiri ge zing gi ge tuk ge zing yige caci di yama di lille. ²⁶Ami gu cing acing ge ameme yi gu kong gu kpu yi gu aziri yi gu kpu yi uko na tugu gukpu yi uko na nyimi gu kpu yi uko na gu kpu yi ume utung ullulle, gu kpu yi ukwo na weneziri dilar. ²⁷Ami gu le di gen yi illam igbana yi be tuk gu sang kpu inna gi be lee yi ume gu sogo gi iyong unle yi ume gu wula iyong yi usuu gi gu cing be bili ge bel. ²⁸Gusang alebin gi dito ulushi shi yi ikol ni uwuri yo pialamigu yi abin adda gu shuelle ge Agwapan. ²⁹Nyang sang u a gbana ami shi ungbana le? Nyang ni begu san gu kpaa? ni ami de kunu miu? ³⁰Inka ami di gugru digingung ni ami di gugru di gingung iji anyiri a gigri mii gu sang di gbana mi ni. ³¹Agwpan gi Ichi icigesal andil iYesu a wuri ashi be slu be slashi hara mile gu ja ashi ami de waa ni di lal. ³²Ye Dmashku, ayu yul ye Agwom allelle Aretas a yag utong aDamashku iyuari adi pre mi ni. ³³Be nya sa mi yi giri gilli ni be nya wulu yenri ye ataga be nyaa sigri ni yi ivuu ne amin nyaa leng ye ayu nyaa.

Chapter 12

¹Ami di dugu di gingung kori gu di sangi di bili ni. Nenu yo ami di kang mi gu pla gusong gi gu yigri ushuri idi ba yu gusong ni yi uko Ici gesal. ²Amin chou agle anyi awuri yi be mele ukop yibe naa ri be selle ni anyuri-yi umme di nam ko ya cini di nam, ami de jami amma Agwapan ja be gai pirou yi umme ge pan untaa. ³Ne aminya ja ashi anyiri -ko yi umme di nam ko yi cini di namu amide ja ni anwa Agwapan ja, ⁴be nya pireu nya kang bi gesal agwapan gu nya ge paa gu shuelle gun kiri ayok da birau gu paa ni iyauri gu sag gi yi umme utra ni be nyi paa ni. ⁵Yi uko iyua anyi yo ami di gugru di gingung. Ama yi uko ni amida gugru ni di gingung, se adomiu gu sang di gbana mi. ⁶Ami ge shugu ekle gu gugru di gungung ami da shini alaga yo ba don ami di paa di pang, amma ani gede gugru ni digingung ni ami da shi ni anlaga ba iyauri ayok da kpiriu abin ni sele ushuri ni a kye yi ukoni ni ko akong ne ami paa ni. ⁷gu kaa di sa ni amin cang sak di shu mi ye abin digbana gu sang buru pia ri gu bima yi gu wiri ye abin gu lulle akan yi di nan be gayi mani acing ri awulu yi uko gijak ra ne abe pre mi ni don anu ami di sak dishu ni ge papan. ⁸Uba di taa ne ami sa yi uko ici gesal andil yi abin diri ashi anwo shuagu yi ukom mi. ⁹Me aya cho mi ashi "Upe mii umelle gu digbanna di nyaauri dishi genshinshin yi ume gu sang di gbana." Nenu ami di dune gi gingung yi gu sang di gbanna mi iywa ri di gbanna iKristi di shi yi umme mi ni. ¹⁰Dong nenu ami kong ge can yi umme gu cangra yi inkwom yi umme gu shini be waya yi inkom gi gu piala yaa, duk akar ri ami sang mi di gbana guni, akr yo ni ami shi ingbanna gu. ¹¹Ami ngu ba anlaga. Anung ba jini ni nung shi yigu peme ni ni don amin sang mi ge yir yi uko na nyiri nung gila ashi be nyu tira be kwa kung ni, ko ni ami sang mi ushuri yoo ni. ¹²Be mak na yu tra iYesu be gai lee bi yi umme nung yi gejjung gu bung ikwol be mak gi abin gu nyiri ikol. ¹³Neni yo ne nung shi gidi to gu ge be gle adda gu shuelle ge Agwapan? Seidai ami sang mi udinding yi ukuo nung, nung jili gu kpa gi kpa giri amin kpa nyaa ni. ¹⁴Ning bla ami bii uko nung unyaa inta'a. Ami da shi mi idinding yi ukwo nung ba ami de waa ni ushuri ushi unung ni. Ami waa nyaa don bewen da funu ya yi uko na nyu biki bi. Ben ne anun nin ci be kpa gu shini be fumi be wen amaa. ¹⁵Ami di iyi umme ikol ishuri pel ukili gu ni kuma pel ikili gu don ilang anung. Ami ge bia nyaa ge kinkang ni ami de wa mi gushi ni anung bia mi le? ¹⁶Ni iya ri gushi ni, ami de sa nyaa udinding tur ni ami ashi amina gu lee ni, ami shi anyiri a pire nyaa yi umme amina ni. ¹⁷Ami le ribili yi ge kar giri ammi shi ni yi uko anyiri ami tuba yi uko nung ni? ¹⁸Andil dele ya illam yi allum ge zing le? Andil de cing yaa yi ikaa gi zing le? ¹⁹Upaa ashi dug gekar giri adil shugu diri ashu andil yi ukong yole? Yi gusong Agwapan, be gu ba ni andil shi yi iKristi paa kwo ge allebin don gu kono nyaa di gbana. ²⁰Don ami kogo dibung ashi ami ge ba ni kila ni ami de kum nyaa ne ami waa ni. Ami kper beji anung da kum niu ne anung waa ni. Ami kper beji ashi gu puru di shuo di piebi, gu nyiri be nang inenjok gu begro in tuba gu kil eshu gusong amina gi gu sang nyaa ge yaa. ²¹Ami kper beji ashi ami be bili ni, Agwapan mii di sami wa di shu yi gusong anung. Ami kper beji ashi ikol mi di bongii ge be nyi be biri be kpa kafiri akar ri ni ge be nyiri bede nyuo be ishu ibib gu ce gu sang amina ge gu kper gu nyaa gu nana gi be cel ne nyi gi gu sin ikwol amaa yi be cel gi bewen na nyi ni.

Chapter 13

¹Unta'a gu ba ni guri ukwo anung. "Kwo ge alle bin be di ma di pang gu yi be nyu paa di pang be pala ko kuma be taa. ²Ami gu wurage co be nyin be kpa ni gi ge jijunk un sang na nyi ye acar din ami ba gu nya unpala gu ni ami diri co: Ami ge di ba ni ami da wuo ni bi. ³Ammi pa'a abin diri ayu waa be mak ashi iKristi a shuelle nyaa nyuu ni, a sang uu anak ge anung ba. Nenu ya ashi agbanna yi umme anung. ⁴Ne be gai sang ya pan agagla yi ume gu sang digbanna ne ashi ge alang yi umme di gbanna Agwapan andil ma sang yaa di gbanna yi iko nyaa, amma andil di wa ge nwuo yi di gbanna Agwapan yu umme anung. ⁵Nung mili ashu nung anung kye inka anung shi yi umme gu ma di pang, nung mak eshu nung. Nung de kyele nyaa abin diri yi umme anung le? Ashi iYesu iKristi shi yi umme nung? - shi dei gu sang inang, anung kpa gu mak aa. ⁶Ami kperi ashi anung di kpelle ashi andil de kpa yaa gu mak aa. ⁷Gi kpegri andil shuelle ge Agwapan ashi anung ca lee gu le gukpa. Ami de waa ni gu shini andil di wulu ni andil zca gu mak aa ni, gushini, ami shuelle ge Agwapan ashi anung lee ushuri uwuo shi ushushi ni. Ko ni andil shini andil kpa gu mak aa ni. ⁸Andil de bra nyaa gu lee ulushu yi depang aa, seidai di pang aa. ⁹Andil kogo ushushi akar diri andil sang aa di gbanna gu ni ne nung shi yi gbanna nen dil shuelle ge Agwapan iyuari anung diba ikinkili ni. ¹⁰Amin wel abinri akar ri ami shi gi nung gu yi ukwo nung ni don akar diri ami ba shi ge nung gu ni ami da lee ni ge nung gu upupi yi iyuari ami di lee yi di gbanna mi ni diri Ici gesal am mi iyuari ami di biana nyaa gu ni kwori gu shini ammi pye nyaa gu. ¹¹Gu nyaa gu para beweneziri, anung kong ikwol ishii, nun lee illam inyaa nung lee illam gu bili be biana nung shi yi ikwol igbanna nung kpri gi ukwo gu zing nung yua ulang. Ni Agwapan anyaa gubiya gi gu yua inna inshinshi di shi ge nung. ¹²Nung bili ikoge nyang yi gu kuba gu nyaa digwapan. ¹³Ge jijuk pe nyi digwapan bili nyaa. ¹⁴Bla ni ukpe Ici iYesu Kristi gubiya Agwapan gi gu yul alum ashii a yua ge nung ge jijuk anung.

Galatians

Chapter 1

¹Ibulus anyu tarba ya gu gutarba ngna gure bagi gibe nyanyi kwo anyenyi gu ukwo Iyesu Agam ge Agwapan ate anyiri anyongnou gu kpu ni ²ami ge diduk beweneziri ami shi gu zing gibem bani ge gu da gu lul Agalatiya. ³Upe ge ukwo nung ge inainshu gu ukwo Agwapan icendil Iyesu Agam, ⁴Anyiri ama riki nya ne abin abedindil nu gu leng andil ge ibung unyi ikii ibibi gu legi kol Agwapan Atendil, ⁵Rigam shi giu kwoggna gu nyu sang amile. ⁶Amin kpa beji ge kinkang ilori nun kigli ge didir gi zile iyal ishishi ni giri to ni ami kpa beji ilori nun kigli genwa re a zila nung ge ukwo upe Agam, ⁷kwo izile iyal inshinshi be zilenyi sin gnung nilel nibe wagu bong iyal inshinshi Agam. ⁸Kwo andil bagu ni kwo alum akii ga pan a panung izile iyal inshinshi giri tok ge inyiri andil pani be gu sou ge nyu. ⁹Ilori dil ya nung gu kukor ni gi gbegri min konoo gu gu to, "Alook ge panung izile iyal inshinshi giri tok ge inyiri nungu ngnar ni be gu sou ge nyu." ¹⁰Gi kpergri min wa gu ma gu za gibe nyanyi tibi Agwapan? Guge toshi gi kpergri min sugnar nibe nyanyi yani amin sangmi agen Agam. ¹¹Amin wa shi nun z beweneziri ashi, iyal inshinshi ri amin pa ni sangnu gna nyenyi ya. ¹²Min re ngnar mi gu ukwo nyenyi kwo anyi ri lull mini nenung ge ukwo alala Iyesu Agam bau ukwomi. ¹³Nungu kong ilogu sing mi gu kukar ge ume Ayuhudanci ilori min so impimpam guda gu lul Agwapan nigu sang guma guma guzane min bogro gigu. ¹⁴Amin shi gu song guma iyal hudancin sele izammi, min kon riki ge kinkang gu lul ninci mi. ¹⁵Gufolo Agwapan a semi gume aye gu bimi azile mi gu ukwo upe gna, ¹⁶ayigri a wen gna gu ukwo mi ge min pau gume na nyanyi gekara min re wami gli tang ge inam gibeji. ¹⁷Minre kanmiu Aurshelima gu ukwori be shi be nyu tarba gun songmi. Nenu min kanmi Arebiya gufa nemin nya vili mi Adimashku. ¹⁹²¹Gufa min ya kanmi ungang Asuriya ge Ikililikiya. ²²Ge karga kwo nyiri a za mi ge iyi ge guda gu lul Ayahudiyar beshigu me Agam ni. ²³Iyal ni be kugo anyiri gu ku kor a mire ya Ipimpam ni gi kpegri a sugu pa guma ripang ni a muru guni. ²⁴Be mire agwapan rigam giri kyi mi.

Chapter 2

¹Gufa be mele ukop ni be na sele ni nin nya vili mi Aurshelema ge Ibarnabas min kye Ititus ge mi. ²Min viliya ne Agwapan yigri mi ishu mi vili min ya pabi iyal ishinshi ri mi pa be nyanyi ni (Giringang ne min kyele gibe nyiri be kyo beshi be nyun songni) Min le nung ge min magu za ashi sangu ting gu bel ne min le. ³Ititus ashi ge mini Abaheline ya alok resau rigbana gu le agbala. ⁴Gu kyeleri gu nyiya ge beweneziri ri lal ri be na be nele bi nugu kuma akyendil gume Iyeu Agam. Be kugo gu kigliya be gen ni rigbana.

⁶Be nyiri be bila bi ne unsong ni bere wel mi ne uluki, benyang ba gure fo miu Agwapan re ngnau anyiri benyanyi sele gu biya ni. ⁷Nenung be yi be mami gu pa iyal inshinshi gi be nyiri bangbi ni a gbana ni ilori be ma Ibitrus gu pa iyal inshishi gibe nyu le agbala. ⁸Agwapan ri ale ilam gume Ibitrus ni nigu tarba ka abi ukwo ni be ne agbala nenung ne le ilam gu me mi ka'abi ukwo mi be nyanyi. ⁹Iyakubu ge Ikefas ge Iyohana be nyiri be bila bembia viana guda gu lulni be kpele upe ri ba mami ni be maya unyi iya gu bya be zile ami ge Ibarnaba bele nungna ge ri kanna ukwo ni be nyanyi bembia kanbi uwo nibe nyu shini agbala. ¹⁰Be wa gushi ni andil kpu be nyi na miri amin qa gu le nung. ¹¹Ne Ikefas mel Antakiya ni, min ya inang genwa gunsongna ne nwa shi ni gu kpa. ¹²Gu kukor Ikefas ya ikyiuya gebe nyanyi ni sugu ba be ziila nyi gu ukwo Iyakubu. Nibe nyiri ba ni nanya nwo nya tibi ri kyingna giringang gu ukwo nibe nyanyi a kugo ribung nibe nyiri be wa agbalani. ¹³Nenung unteg nibe Yahudawa ri beshi gu zing genwa nibe lul rilal ama. ¹⁴Ne min yi be re lul biri pang gu shi gume iyal ishinshi min ya Ikefas gun song ama gediduk, "Awunge shi Abayahude yani unle gusing ge be nyanyi gu sing be Yahudawa, undi sobe nyanyi ri gbana lo gu lo a Yahudawa?" ¹⁵Andil rishi be Yahudawa gu bi ni benyu kpa. ¹⁶Nun za kwo anyiri beri ngnaru ge ikyiu lege tana nenung be ngnar bi gu ukwo ma ripang gume Iyesu Agam ri ba gu me Agam Iyesu nen dil kum gu gnar gu ma ripang gume Agam sang gi kyiule ge tana gume ikyiu le getana kwo nyiri ari kum gu gnar ni. ¹⁷Dige wa Agwapan i ari gnar a gume Agam di kum a kyendil be nyu le abin abebi guka Agam she agen abin abebi guka? Kwo ge fiyen. ¹⁸Amin kono gu viana gu nyi ni mi ge pan getana gu nyi ni amin kigli untimi ni min yigri ri kyi mi ari lal getana gu ka. ¹⁹Gume getana min kpumi getana min sing ilo gungnga Agwapan. ²⁰Be lap mi ge gagla ge Agam sang amin sing Agam ya sing gume mi gu singri min le gi kpergri ni gume rinam min le ya ge u kwo ma ripang ge wen Agwapan anyiri a biya mini ama ri kyingna ge ukwo mi. ²¹Min re tong mi upe Agwapan gule bin ripang vuglu gu kwo getana Agam a kpu ge bin abel gu ka.

Chapter 3

¹Anung be Galatiyawa be laga anya gna tugo nung? Sangun song anung nibe la Iyesu ge gagla ne nung bla. ²min wa gu kpele unwir gu ukwo nungna nun gnar alum ge ikyinle rigbana tibi gu kwo ma ripang ne ukiri nung kong ni? ³Gusang amina nung shuele ne nung? Nun le gun song ne alum gi kpergri nung para gume rinam?⁴Nun yi abin ge kin kang abel gugeshe gu bel gani? ⁵Anyiri a manung alum ni ne ikyi igbana gume nung ale ya ge ukwo le getana tibi gu ukwo kong ge gu mari pang?⁶Ibrahim "a ma ripang ge Agwapan be palau unwuri ge ukyen abin ripang." ⁷Gu nwuri utra nun kpele be nyu ma ripang bewen Ibrahim gna. ⁸Iwal Agwapan gu yi gun song ashi, ge ukwo gu ma ripang Agwapan ri gnar benyanyi be gu pa Ibrahim iyal ishinshi gu kukor, gu meng ni gediduk benyi kum be kya shashi. ⁹Nenung be nyiri be ma ripangni, benyi nenki ashashi be ge Ibrahim anyiri shi ni gu ma ripang ni. ¹⁰Gu tugo shigiri kyi be nyiri be kyeng ge abun getana ni, gu shugu wal, "Anyu tugoya shi anyiri are kyengnu ge diduk ukiri be wal ge ankpak iwal getanani nele ge diduk." ¹¹Gi kpergri gu shi gu nyi Agwapan gnar kwo ge nyang gu ukwo ge tana, "Anyu le abin ripang ri kum ulag gu ma ripang." ¹²Gu so rigbana sangi gu ma ripang nenung, "Anyiri ale abinri gume getanana ni ari kum ulang gume getana."¹³Agam angnar ya gu tugo getana ni ashi, anyu tugo ge akyendil ilori ushi gu wal ni, "Anyu tugo ya anyiri be labu gin kini." ¹⁴Ukiri uso ni, benki ashashi ri gushi giri kyi Ibrahim ni uba ge be nyanyi gume agam Iyesu, nendil kum gu gnar isil lalum gu kwo maripang.¹⁵Beweneziri min kyele ge pan gu le nibe nya nyi benyanyi ge le isil ni kwo nyu nyong no gu kwo a konno. ¹⁶Gi kpergri ni be ya isil ya gu kwo Ibrahim ge ulingna, are toushe, "Ucing uwiri gu pa unle ne nung ge zing ingbem, ucing uwuri, anwa shi Agam." ¹⁷Gi kpergri, amin to uwuri getana gri geba gemele 430 gun timi ni gure nyongno gi isil ri Agwapan ma gu za gun timi ni. ¹⁸Gu geshe ashi uli gaba gin tima ge tana ni getana shinu sangi ni ukiu so Agwapan ma Ibrahim getana nugu sang pa ge ukwo isil. ¹⁹Shiso be ma getana gu ka? Gu kpandil ya so nibe konno gu ci Ibrahim ya gu ba ge benyiri be lebi isil ni be so rigbana getana ge ukwo be lum be kii ge anyi gu mimak. ²⁰Gi kpergri gumimak shigu sele anye zing nenung agwapan she azing'a. ²¹Getana kyeng ge isil Agwapan guka? Kwo ge fiyen bege ma getana ri geri ma ulangni. ²²Ne nung iwal Agwapan kugru ikyi ge diduk ge iteng abin abebi Agwapan le ukiri ge isil gna gu funu ya gume gu ma ripang gume Iyesu Agam akum be mau gibe nyu ma ripang. ²³Guma ripang ge Agam sugu bani be kugru ya benya der ya ne getana gu ba alala gu ma ripang. ²⁴Getana ya tal ya ka'abi gu ba Agam ne dil kum gu gnar gu ukwo ma ripang. ²⁵Gi kpergri ni gu ma ripang bani di sangna ge iteng guyal. ²⁶Ge diduk anung shi be wen Agwapan ya gume gu ma ripang gume agam Iyesu. ²⁷Gediduk anung ri be nung gu sal a gu lul gume Agam ni nun fla ana ma nung ne Agam. ²⁸Abayahudw ne Abaheline agen anyasal kwo nyin ci ne anyin kyel gediduk a nung uzinggna gumece Iyesu. ²⁹Nun geshe be ngna Agam ani anung shi uci Ibrahim guka, be nyu liga ge isil.

Chapter 4

¹Amin pa ashi anyu liga ge she awen yani gu sang gi giri tok gge agen kwo ne anwa bung gediduk ikyi. ²Nenung ashi ge iteng benyu talu ge benyi shini gu gnar gibe zileni be yag ge kar gi ate gu biyu a tibi ni. ³Ne nung ne andil ge kar gri dil wa be wenni be bungna gume ritri rigbana gu lunyi. ⁴Ne ge kara ba gu kpukpuni, Agwapan tima ne awen gu bi anyinkyel, gubi gi iten ge getana. ⁵Ale nungna agnar be nyiri be shi giteng getana niri agnar gu pii gu ushi be wen. ⁶Anung shi be wen ba Agwapan tima ne alum an wengna gume ikol andil, alum ri azila "Abba Ateh." ⁷Unkaso anung sang agen yagu anwu she awen ya ne nung anwun she a nyu liga gu ukwo Agwapan. ⁸Kwo nenung gu kukor nung re za nung Agwapan anung shi be gen ba gu ukwo agwapan ri lal anyiri gu za be sangbi agwapan ri lal kwo ge fiyen. ⁹Gi kpegri ne nung za Agwapan kwo gi kpegri Agwapan za nung shiso nun vili nung kanung giri tiri gu za nung gu ngnu sangri gbana ge ilam? Nun wa gu vili nung gu lo rigen gun song? ¹⁰Nun lul ibung gu za iben ipar gekar ge bi mele. ¹¹Min kugo nung ri bung min kugo ribung ashi min le ilam gume nung ge bin abel. ¹²Min kulu nung beweneziri nunshi ilori amin shini ge amin ba ne anung ni nun re lemi gu kpa uluki. ¹³Nun za shi gusang ulanga so ne min panun iyal ishinshi gun song. ¹⁴Kwo ne ilori min kugu gume rinam ni ripang gu so nung gume gu melle nun re sur bumi kwo nun tongni nenung gnar mi ne alum Agwapan ni ne amin she Agam Iyesu giri kyi ngna. ¹⁵Nenung ikol ikii nung shi ge shi? Gu magu za nung shi ge shi gushi gungnun le yani. ¹⁶Nenung min shi anandog anung ne min ya nung ripang ni? ¹⁷Be wa nung negu so ikol nugu sang upe be wagu kap mi ge nung ge nung lul bi. ¹⁸Gu shi gu zam sununbung nun so ikol ne ikyio so ishinshi sang gu toshi min shige nung. ¹⁹Be wenmi be kyakye ge akye nung min sa gu fung gu bi ge kinkang ne Agam kum gu kyungno gume nung. ²⁰Bege to shi min shi ge nung gume gu kigli ri wimi ge amin shini gu fung gu sil ge akye nung ripang. ²¹Nun yami nun ri nun kugogu ba ge iteng ge tanani nunre kong nung ukiri getana toni? ²²Gushi gu wal ashi, Ibrahim shini be wenneci be bala azing she angna nyiri gen azingna shi angna akyel gu kum ri kyi ngna ya gu. ²³Ukyu bila gu firi awen agengna be biyu ge utira anyenyi ya ne awen anyu kum ri kyi be biyu gu ukwo isil ya. ²⁴Beri bra gu pa abin dirige utira gu yigri neni be kyel bri shi ne isal ipala ni, azingna isil gepan igbang a Sinai ya abi be wen ri be shi be gen ba. Anwa shi Ihajaratu. ²⁵Gi kpegri Ihajaratu anwa shi igbang Asinai ri ishi ge Arebiya ni guma gu za ge Aurshelima gi kpegri ashi gume rigen gibe wengna. ²⁶Aurshelima ri shi ge pan ni anwu kum ri kyiya anwa shi anyu biri ya. ²⁷Ilori ushi gu wal ni, "Le gu fung gu kyi anwu anyu sang gu bi anwuri sang bingni ini sha ge gu fung gu kyi anwuri unsang kong gu bi aweni be wen anyu sang bi shi ge kinkang sele akyel ri a shini a cini." ²⁸Gi kpegriri ni beweneziri ilri Ishaku shini nung nendil shi gu be wen isil. ²⁹Ge kar ga anwari be biu gu utira anyenyi ni a so ipimpam gibe nyiri be gi alumni. Gu shi nung gi kpegri. ³⁰Shini iwal Agwapan ya? "Nun da agen a ge awengna ge awen agen'a ra kumu gu li ga ge awen anyu kumri kyingna." ³¹Nenung beweneziri dil sangna bewen agen, ne nung andil shi be wen akyel gukum ri kyi.

Chapter 5

¹Gu kum ri kyi ga so ni dil kum a kyendil nun ta fra nun zangna konno gu vili nun gu timi gume rigen. ²Bila ami Ibulus min banung ashi bege lenung agbala ni Agam ri sangnu ne ilam ge ukwo nung ge kwoo ge uling utra. ³Anung ma min ma ripang ge kwo ge ling anyiri be leu agbalani gushi ri gbana ne alul gediduk getana. ⁴Nun ting Agam gediduk anung benyiri be ngnar ge tana ni nun kpa ge upe. ⁵Gu ukwo alum gume gu ma ripang dil yag gun song gule bin ripang. ⁶Gu me Agam gule agbala gu sang le agbala gu song ne ale bin guma ripang gu le ilam g gu biya unwashi gu zam. ⁷Bege der nung ge shinshi ni, nyangna der nung gule lul giri pang? ⁸Gu lel gri gu soro gu le nung ni gu sangi ge anyiri azila nung ni. ⁹Ayitsi a feffiyen awa nibe igbagla ni fugru. ¹⁰Amin shini unwiri gun song ga akyen nung gu me ici ashi nun ra tangnung ge ikol gu zile utira agiri tog Anyiri a kigli amina nun guni ashi so ipimpam kwo anyangna ni. ¹¹Beweneziri kwo gi kpegri gudam agbala ne min len shi so ni be mire mi ipimpam? Ne nungna ni ighang gu so gu tulu afra gi pan a gaglani ashunu bongnu. ¹²Min so ikol benyiri be vilu nunguni be kigli akyema ninci. ¹³Beweneziri, ne Agwapan zila nung gu kum akenunga nun zangna kong ushushi gu kum ri kyi gu ba nun ge kari nam nenung ge ukwo gu biya nunle be zile ilam. ¹⁴Ne nung gediduk getana ge mile gume guma rigbana uzing, "Biya zileng niri kyingni. ¹⁵Nunge larba nung nweng be zile ni nun bi la nun zangna pele be zile nung. ¹⁶Amin toshi nung sing gume alum nung ra mile ni guwa gume ikol rinam. ¹⁷Rinam shini inalog ge rinam nenung be shu in andog gi be zile ne nung ra le nung ukiri nun re wa nung ni. ¹⁸Guge shi alum sing ge nung ni nun sang nung ge iteng getana. ¹⁹Gi kpegri abin ri nam shigu se unwashi abin a bel gu sangri gwapan gu wa gume ikol. ²⁰gule rigen awa pan rilal gulul nincagra gu wa gu kon inang rifini ben nang be pi gu panna gu sala akyi gu puru. ²¹Gu kyi ma be zile gu piyara gu piyara ge gu kon gen antek ilo abin diri min kiye nung ilori min kiye nung ni ashi benyiri be le ilo abin ri nibe ra liga bi ne rigam Agwapan. ²²Be wen Alum gu biya ga gu fung gu kyii ina inshu ge dele ikol upe ibe ishinshi gu ma ripang. ²³Ikol ishu gu fire ri kyi kwo gele getana rigeshi gun song ge abina. ²⁴Benyiri be shi be ngna Agam Iyesu ni be gagla amina rinam ge gu kugo ngna ne gu wa gume ikol gu bubi. ²⁵Dige lo gume Alum ni ri sing ge Alum. ²⁶Di zangna shi be nyiri kyi ri gbana kwo rifagra be zile kwo niri shini ri fimi ni be zile.

Chapter 6

¹Beweneziri be ge fre anynyi su gu le gu kpa ni nung ri nun shini ulum ni ni vili ne pang ge utira ume alum ikol anwu bila ri kying kol unbe kpa gume gu melle. ²Nun kyo ulup ikol ni be zile gu le nung nun ri mile getana Agam. ³Kwo ge nyang ge pani anwa shi ulukiya ni ne a sangnu ulukini a lel ri kyingna ya gu. ⁴Ne kwo genya melle ilam gna ne alum ukiriri ari piara guni a sangnu melle ri kyigna ge lok. ⁵Kwo ge nyang ri kyo ulup ri kyi ngna. ⁶Anyiri be lulu ukyele ni gushi rigbana ne a ya indong abin asheshi ge anyu lulu gna. ⁷Be zangna lel nung bere libi Agwapan gu len. Gediduk ukiri a nyanyi sile ni unwa ne ri larba. ⁸Anyiri a tugru rikyingna amina abin abebi ni ari larba gu kpu ne nyiri a tugru gu me alum ni ari larba ulang gu sang amile ge alum. ⁹Di zangna lera ne ilam ible ishinshi ge kargri gu folo ni diri larba di gere ler ya ni. ¹⁰Ne nung gekar gri ri shi ni use ni niri le ible shinshi ge diduk, dile ible ishinshi gebe nyiri be shi benyasal guma ripang. ¹¹Bla unle isil ri min wal nung ne anyimi ni. ¹²Be nyiri be wagu yigri amina asheshi gume rinam ni bembaba soro nung rigbana gule agbala bele nung ni be zang sobi ipimpam ne agagla Agam. ¹³Bembaba benyu le agbala be lul bi getana nun be wa gushini be le nung agbala ni be le ikol iko ikyi ne aam anung. ¹⁴Gu zangna shi shi amin shini ikool ikyii ne gu ngna agagla icendil Iyesu Agam, gu ikwo gna ya nibe lap gu lunyi ge agagla ge ukwo mi, ami ge gulunyi. ¹⁵Agbala ge gu sang le agbala sangi ululki Nenung gule gu par ya shini ri zam. ¹⁶Gi diduk benyiri beri sila gume gu lul abin ni bila ne ina inshu ge gu kon a kubu shi gi bembaba ge pan Aisraila ngna Agwapan. ¹⁷Gi kpegri ka'abi unsong alok zangna somi gu fung gu sil amin kyo ge mag Iyesu giri nam mi. ¹⁸Upe icendil Iyesu Agam shige alum anung, beweneziri gu kyeng nung.

Ephesians

Chapter 1

¹Ibulus, atarba Iyesu gu leh Agwapan, kaabi be nyu se Agwapan ri be shega a afisani benyiri be shini gu gnar gume Iyesu. ²Bilane upe shige nung, ge inna inshu ge ukwo Agwapan atendil ge icendil Iyesu agam. ³Gu dugo gu kyeng ge Agwapan ate icendil Iyesu agam. Anwa maya ben kya shashi ne kwo geling ben kya shashi ungna alumi ashi ga pan gume Agamni. ⁴Be sugu bi gu lunyini Agwapan se ya andil diri maripang gume Iyesuni ase ya dil lo gu lo digwapan ge gu sin gri gu sangi ne abin abebi gun song nani. ⁵Gume gubiya Agwapan a tibi ar kyio ya di shi be wengua ge ukwo Iyesu agam. A le gunkri nugushini gu folo nebinri' a wani, ⁶guja abin gule unkashi Agwapan gnar gu dugo geri gam upegna. Unwir unwa shi ukiri amaya a kyi anye gu kwo gu biya gna. ⁷Gume gu biyagna nibe funu ya ge biligna ge gujili abin abebi gukwo unle upegna. ⁸a ma unwiri upe ge kin kang gume diduk gu kpele. ⁹Agwapan ayigriya ripan abinri be nele gutibigi kolni, guwu ukiri awagu yigri gume Agam. ¹⁰Ge kargele gunwu loll gutibi ikolgnani Agwapan ri bani gediduk ikiri shi ga pan giri bungni sume Iyesu. ¹¹Be seya gume agam di shi ukyu ligagugna Agwapan. Aleya gutibi gikol gun ongu tibi gikolgna, anwa she anyule gediduk uki gu ilo gu wagu legna, ¹²Agwapan le nung ge ndil kum ulang nugu dugo rigamgna, andil ba shi unsong ri dil kum gu so ikol gume agam. ¹³Gume agam nenung kum gu kyeleri pang iyalishishi gu funu nung gukwo Iyesu. Gume gna ne nun ma ripang be nya manung gintima gumo alum Agwapanri be maisilni. ¹⁴Alum ya shi gu kyeng gulig andilni ri sugu kum gu me Ukiri sai gu dugo rigam yasu. ¹⁵Nenung, ge kargri amin koliyal gu mari panganing gume ici Iyesu ge gubiya nung kaabi gediduk be nyiri be se girin gan giri kyi gna ni. ¹⁶mire nwomi gu kpu ne nung min kyele ge Agwapanmi, ¹⁷Min kyele ge Agwapan icendil iyesu Agam, ategume, amanung alum iyalishishi ge alalla gu jagna. ¹⁸Amin kyelege Agwapan iyi ikol anung panne ge nunja ripang guzilannung. Amin kyele ge Agwapan ge nung za umi rigam gu ligagna gume be nyiri be segir gang gri kyi gnani. ¹⁹Amin kyele ge Agwapan nunja rigbana unle gna gunwnu sang amileri ushigume andilri dimire ripangni. Unwiru unle ushini ukwu le ilam rigbanar gungna ribana gna' yagu. ²⁰Unwuri unwa shirigbanar aleilam gume agam ge kargri Agwapan nyongwu gu kpu nya sou gu nyi iya gna ga pan. ²¹A sou ga pan ge tol ididuk rigam, rigbana, ge kwogeling intima. A so agam san gun kri ibung unyi ingbem, ge ibun unyi inwu bii. ²²Agwapan so gediduk ikyi giteng afra agam. a sou anyunsong gediduk ukiri shi gu me guda gulul. ²³Guda gulul rinamgna ya gu, gu milegnari gu mile ididuk ikyiri shigume kwogelinlo utrani.

Chapter 2

¹Nunge shi be kpiri'ya gume abin abebi ge gu lunyiri gu, kpanung. ²Gume nenung le ulalang ge kpan abin gu lunyiri gu, nun nya lul anyu bung rigam riggbana ge pan, anuri alum ya shigu me nibve wen gu sang kugo atong. ³Gu kukor gediduk andil di shi gume nibe nyu sang ma gediduk andil di shi gume nibe nyu sang ma ripang. Di nya lul be wendiri be folo nibe nang Agwapan. ⁴Agwapan shi'ni ale su kong ge kubu ya gu, ge lo unle gu biyari a biya yani. ⁵Ge kargri dilshi gu kpugume abinabebi ni, abaya gil me ulang apar go agam. Gukwo upe nibe funuya gni. ⁶Agwapan nyongo ya gu zing, a soya dinya sisila gu jing gu kyeng uzing gume agam Iyesu. ⁷Ale nung ge ibung gu bi a yigriya unle ume upegna gukwo Iyesu. Ayigri uniwuri gu kwo upegna. ⁸Gukwo upe gna nibe funu nung gu ma Agwapan gagu ⁹san gu leabinga uniwiri ulli ya so kwo ge nyang zangna peme. ¹⁰Andil shi ilam anyingna ya gu bi gume Agam Iyesu gendil le abin asheshi, uwuri gu kukor Agwapan gu wealibi dile ulang gumema. ¹¹Nenung nun kpa nunshi be nyanyi bage aminer'rinam. Be jizila nung, be nyu sang le agbala, ukiri be zila agbala gumerinam unwawuri anyi'nibe nyayi leni. ¹²Ge kar ga nun bagra ge Agam nun shi gir tok ge benye aisrai'la. Nunshi be singba gumel isili nun sangna nugu jaripang genbung, nung sangnung ne Agwapan gu uulunyi. ¹³Gi kpekgru gume Agam Iyesu nunri shunshi be nung ge Agwapan ni bebanenung gu tutur nenwa gu kwo ni'beji Agam. ¹⁴Anwa shi inna inshundil. A kigli unpala rizing. Gumerinagna ya ne a muru gu det inandig ri ikap ya ne a muru gu det inadogri ikap ya gibe zileni. ¹⁵A vulu ge tana gu marigbana isilni, ge a bi anyenyi apar ajing gumegna. Gule nung ba ne inna inshi. ¹⁶A lenung ge shiri' ikol nibe nya pala gume rinam riging ge Angwan ne apel inandogri ishi gume amani, ¹⁷Iyesu ba nya be pa inna inshu anung ri nunshi be nung gibe nya tutur. ¹⁸Gu kwo Iyesu gediduk andil benya pala gu me alum ajing di shini utra gu kau ulluro Ate. ¹⁹Nenung gikpekgru benyanyi, kwo nye zing di sang giri tok. Nenung nunshi be nyinshing ba gu gibe nyuse gringangna Agwapan, benyinsing ilam. ²⁰Beyiri be viana bi ge ban riritre benyu tarba ge be nyu be nyu bla unsong. Agam Iyesu giri kyingna anwashi akankama igbang gu kyingna anwashi akankama igbang gu viana. ²¹Gume gna gediduk gu viana gu karba gu zing be kwono ne guda gulul gume ici nir ²²Gume gna ni be sugu viana nung ukwo zing ba benyu tarba Agwapan gume Alum.

Chapter 3

¹Nenung ami Ibulus awen ge sira gin tima Agam giri kyenung benyanyi. ²Amin pa geikolmi nun kong ge pan ilam gu kwono inwu upe Agwapan ri amami ge akyenungni. ³Amin wal nung ge alalari be yamini uwuri yashi neleripang riamin wal ge fiyen gume zile ankpak iwani. ⁴Ge kargri nun pala giri kyeie unwurimi nungri kpele guja ni gume ineleripang gerikyi Agam. ⁵Unwuri giri bununyi bera gigri be be nyanyini. Gi kpegri be yigri gi ge nibe nyu tarba Agwapan ge benyu paunsong ri be segiringang gume Alumni, ⁶unwuri inele iyalishi benyanyi shibe nyinsing gu liga gu gendil be gyeng ya gume rinam rijing. Benyinsing gusingna gumeisie Agam Iyesu gukwo iyalishishi. ⁷Unwa so ne min be agen gukwo guza ape Agwapan mami girigbana rigbabagna. ⁸Agwapan yamami nwa guza kwone minshe fefien gume be nyu se girigan Agwapanni, min pa iyalishishi gibe nyanyi gibe nyanyi ge pan unle Agam anwu sangamile. ⁹Nemin so ge dinduk be ny anyi kpele gu tibi Agwapan. unwuri inele ripanggri gi bungunyu sele Agwapan nele anwari ashi anyu le gediduk ikiri. ¹⁰Nenung gu kwo guda gulul be nyi rigbana gibe nyirigam ge pan berija gu kpele Agwapan ge iyi getento. ¹¹Gun kiri shi ga pan gu kyeng gu pa gikocri'a le gume Agam Iyesu icendil ni. ¹²Gume Agam rishini unsong, nege kar ne gu gnar ne ri pang andil gume gna. ¹³Nenung min kulu nung ikol anung jangna shiri'ne ipimpam rimin so ge akyenung ni kiri uba rigam anung ni. ¹⁴nenung min lilugu ne alung mi gunsong Ateh, ¹⁵anyiri gukwogna nibe zila kwogwling ge sal ge pan giri bung. ¹⁶Amin kyele ge Agwa pan agnar nung ma ge unle gu kum rigam gna nun so ikol ge kinkang niribana gu kwo Alumgna ri ashi gu me nung nii¹⁷ amin kyele ge Agwapan Agam a sisila gume ikolanung gu kwuma ripang min kyele ge Agwapan nun kyunwno nun viana nu lum gume gubiya gna. ¹⁸Nu kyeng gume gubiyagna ge nun kpele, gi ididuk bebyu lul shishi ulum ge upupil, ge ungnir gibubiya Agam. ¹⁹Amin kyele ge Agwapan ge nun ja uncle gubiya Agam unwuri Usele gu jami. Nun le un wuri gibe mile nung ni ididuk gumile Agwapan. ²⁰Gi kpegri anyiri anyiri ashini rigbana gu le gediduk ikyi sele ukiri dil kullu kwo gu tangii kolni ga panri gbanagnar uleilam gume dil ni ²¹rigam ri kyeng gu kwo gna gume guda gulul gukwo Agam Iyesu kabi Ibununyi ungna ibun'unyi gu sang amelle gu kyeng nung.

Chapter 4

¹Nenung gushimi a wen ge sira gukwo ici min kulu nung nun le gu lori gu folo gu jila Agwapan zila nung ni.

²Nunshi be byule be nyule bin asheshi ge icincang ni gudele ikol. Nung gnar be zila gume gubiya, ³nun le gulo unzing gume alum nun karba gume inna inshu. ⁴Riman ri zing shigu ge aluma zing, ilori be zilanung ge pan gu soikolga aluma zing ilori be zilannung ge pan gu soikolga rizing, ⁵ici'azing gumar pang rizing ne gusalla gulul rizing. ⁶Agwapan azingna ge Ate gediduk Anwa shiga pan ge diduk, gukwo ge diduk le gukwo gwdiduk, gume ge diduk, ⁷Kwogeny anandil be mau guja gepan gumelle guja Agam. ⁸Ilori iwal Agwapan to shi, ne kpeu kanu me gepani sole nibe gen gumerigen nemya mire benyanyi suja. ⁹Shini be zilashi A yang? be to gu ka ashi'a sigriu kanime ulum ribung. ¹⁰Anwari asigriuni anwa yangnu ge pan. A lenung gushi'a mile gendiduk abin. ¹¹Agam miri guja neni bengu tarba, benyu pa unsong be nyu pa iyalishishi, be nyupii gebenyu lulu. ¹²A lenung gushini tibi be nyu lul negule ilam mugu vianarinam Agam. ¹³A lenung nedilmel unzing gumar pang negu za Awen Agwapan, alenung ne dil melrikung, ilori be nyiri begu mel gumile gu kyeng unle Agam. ¹⁴Ukiri banung geri zangna konno gu ba nibe wenni be zangna lonibe kyiya. Unwiri nun nushigu geri zangna lul uwuru kwoguling gulul gu gna ikyibibi ge amina nibe nyabyi benyu zagu warilal. ¹⁵Nenun diri paripang gume gubiya gedil kwono gume utira rishi igna mi, answer ashi anyun song Agamni. ¹⁶Agam a karba gediduk anam nibe nyu maripang rinama shi gu karba gume kwogeling agyeng ge rinama kwono niri viana ri kyingna gume gubiya. ¹⁷Nenung nin lenung ikiye gume ici ashi, nun zangna konno gule ulang ilo ungna nibe nyanyiri bele gume abin abel gu gnu sang gu kum. ¹⁸Be fung bi gu me gu tangeikolama be pegre bi gu ulang ilo gugna Agwapan, gu kwo ucugru ikolama. ¹⁹Bere kugobi uwa. Be manna akyema gule anyenyi nugule abin riligi ne kwogeling awiwog. ²⁰Nung sangnenung nenun lulu abin Agam, ²¹Min page ikol nungu kong giri kyingna, Min pa gikolmi begu lulu nung gume gna ilori rupang Iyesu shini. ²²Rigbana ga munta abingu le nung gukukor gun kashi anye kor. Anye kora yabogrou gu kwo wa gu kum gububi. ²³Nun ta anye korgu ge nungpa be par gume alum ikolanung. ²⁴Nun lenung ge nun fla anyenyi apar, anyi ilo Agwapan. be leu gume gulebinri pang ge digwapan geripang. ²⁵Nenung nun ziga rilal gu "ya azileng ri'pang" ge andil she begyeng nibe zile bagu. ²⁶"Nuta be nang, nenung zangna leabinabebi" nun zangna nwo unum kpa nenun tabenang. ²⁷Nun zangna ma agam nincagra u zileukwu kana. ²⁸Anyu jiri azang konno gu jiri, ne aleilam, aleilam ne anyigna geakum ukiri ur wel be nyinamiri. ²⁹Kolansha gu kyele wiri gebe nyonung. Nenung page shinshi ilori beri ma upe gibe nyu kugoni. ³⁰Nung zangna bong alum ashi Agwapan ikol ge ukwogna nibe be so nung gintima gu bung gu gnar. ³¹Nun ta gediduk ikoli kpululuk'gu ge ikolipi, benang, gu kon, gu surbu amina ge ididuk rifen. ³²nun lebe zile upe nun loikol ishu nun jili abinn abebi nibe zile, ilori Agwapan gume Agam a jili abin abebi anung guni.

Chapter 5

¹Nenung nunshi be nyu lulu ne Agwapan ni bewen gu biyagna ni. ²Nun lu gume gu biya ilori Agam a biya'yani, amari kingna gusang pa geipara gukwo Agwapan geakyendil, ipara agna inya ukiu gnar Agwapan. ³Guji ge kwog elingri ligi kwo guli rigi be zangna zilabi gume nungi nenung nugu folo gibe lul. ⁴Be zangna zila kyele abin uwa ge gukyele uliga, gu kyele gu bubiri gure folo gini. Nenung, dishi benyu peme. ⁵Unkiri nun zashi kwo nyi guji, kwo nyu sangri'gwapan, kwo nyu lul Agwapanri ari kum guliga gumerigam Agam ge Agwapani. ⁶Kol alelok be lel nung nugu kyele gu bel. Ilorabinri yane be nang Agwapan bi ge aki nebewen akye gbana. ⁷Nun zagna singibemba. ⁸Gu kukor nun shi intingna, gi kpegri nunshi use ya gume ici nun sing ne bewen use ni. ⁹Ilam use unkashi gediduk upe, gu lebinri pangir pang. ¹⁰Nunwa Ukiri ici peme guni. ¹¹Nung zanggana so anyige abinri a sangni ne gu kumnige abin iting ne gushi gushi ni be kobo bi. ¹²Abinri bale gineleni abin nuwa ya be yigri gunyi. ¹³Gendiduk abin, agashi ase yigri ni beriyi. ¹⁴Ukiri be yigri uba use, nenung be toshi "Ninya anwoanyu birinna, ninya gume nibe nyu kpu Agamri sanang ge pan". ¹⁵Nenung, nun talla mina nung ne ilo gu shini be nyikiyeni. ¹⁶Nun somina ilori nun le ni ge karni ge ibung nibe nyiri fen yagu, ¹⁷Nun zangna shibe liga, nenung, nun kpele tibi ashishi gu waikol icir. ¹⁸Nung zagna paira ne imininbel agbasa, ge inyani bung ulanggu, ne nung nung mile ne alumni Aguwapan. ¹⁹Nun kyele gibe zilenung gume a Zaburage ante ni'ante ulum. nun tak ante nugu dugo gulang anung giici. ²⁰Sununbung nun mire ripang gi ididuk ikyi gume intima ici iyesu Agwapan Ate. ²¹Nun ma akyenung gibe zile gume gu ma agam ume, ²²bekyel, nun lul be ci anung neicini. ²³Aci ya shi anyunsong akyelgna ilor Agam shi anyunson guda gululni. Anwa shi anyu funu rinam. ²⁴Ilori guda gulul lul Agamni nenung rigbana nibe kyel bele gibeci ama gu me kwogeling uki. ²⁵Beci, nun biya bekyelanung ilori Agam a biya guda gulul ni nyamari kyingna gani. ²⁶Ale nung ge aleurigwapan. A kwiraya ne imininbel gu kwira gukwo iwi. ²⁷Ale nung a mari kyingna ge gudagulul ungna ulup, migu sang andan kwo gubong kwo uluki ne ukirini gushini Agwapan nugu sang abin a bebi. ²⁸Nenung, beci be biya bekyelama ne anama mani. Anyiri a biya akyelgna ni a biya rikyngna. ²⁹Kwo anyiri atongnu ri namgna ni, anya ni yanirin ka ne bigagi, ilori Agam biya guda gudagululni. ³⁰Andilshi begyengrinam gna gagu, ³¹'nun anyenyiri' kap ge ategna ayegna ne dagra ge akyel ge ate gna ge aye gna ne dagra ge akyel gna be pala be bainam izing. ³²Unwuri ine le ripang shini unle amin kyele ya giri kye Agam ge be nyu lul gna. ³³Kwonung, kwoogenyang anung rigbana ga ne abiya akyelgna niriky gna ni ne akyela ni rigbana gane ama acigna ume.

Chapter 6

¹bewen nun lul benyu binung gume ici, gun kiri shi gu zam. ²"Ma ategubing ume ge aye gu bing" (iwor un song guka ge isil), ³"nenun nun ri kum beky ashashi, ge ibunganung shingnir gu lunyi". ⁴Nenung, anun ninci nunza gna coklo bewen anung be kong benang, num gwubi gume gukiye. ci ge gu kiyegna. ⁵Begen, nun lul ge nin cenung gu lungi nugu mere ume ge gu kongribung ne ikol ripang. Nun lulbi ne Agamni. ⁶Nun lul bi sang shi be bilanung ge nung ge nung sobi ikol ikyi nenung nun lul ni be gen gu kwo Agami. Nun le gu wa Agwapan ge ikol. ⁷Nun le ilam ikolcanung gediduk ne nung le ici rigenni sang anyenyi. ⁸Nun gashi ukiri anye nyi leni ari gnar ukiri ale ni gu kwo ici kwo ashe agen kwo ashi anyu kumri, ⁹Anung ninci nunle ilori gibe genanung, nun zangna so bigu kpabeji, nunza anshi ashi icemani, genung shigu zing ga pan. Nun za gushi genwa gure zigrigi gubiya ri kyi. ¹⁰Gu kol nun lapikol gume ici gume rigbana getol gna. ¹¹"Nun kyo gediduk ikyiu kon gna Agwapan, ge nung lab ikol gun song ne amina agamni incagra, ¹²Ne gukon edil gusangi gugna inam ge besi, rigbana ge agam ge be nyu wagetana ibungunyi itingri ge alum iting agnarifen gume gepan. ¹³Nenung nun kyo gediduk ikyiu kongua Agwapan, ge nun bira gu kyeng niri gbana gume unumrifan. Nunge le kwo geshin nunri kyeng niri gbana. ¹⁴nenung nun kyeng niri gbana. Nun leuwiri nungelap alap rigbana gumeripang nun flaakigri gule binripang. ¹⁵Nun le nung nunge lap a franung ne gu kyeng gu kan ni iyalishishi ungna in na inshuni. ¹⁶Gume gediduk kiki nun kyo ikyiu gumaripang unwiri nuri pel gediduk asila gushini ula uga rifenni. ¹⁷Nun kyio giflo gudugo ge gin kiyana alum, nwiri unwashi gukyele Agwapani. ¹⁸Ge kwogeling ilo gu kyele ge Agwapan nugu kullu nun kyele ge Agwapan sunung'bung gume alumi, Guwuri amile nung kyeng gi ne amele gu bila ge ididuk gu lapikol nugu kwulli giri kye nibe nyu lul. ¹⁹Nun kyele mina ge Agwapan, nemin gna gutina gekar gri min penne ge nyumini, nun kwullu gemin kum unsong use incle ripang iyallishishi, ²⁰giyalishishi ne minshi anyu lirbi gume nibesira, ilori minshini, ²¹iTikus aweneziri anyubiya ge agenri pang gume ici ari panung gediduk iki, ²²unwri ya so ne amin zinnau gu kwo nung, ge nun za abin andil, nenung kum gu billige kpu gikol anung. ²³Bila ne inna inshu shigibe weneziri, gubiya ge gumaripang gukwo Agwapan Ate geici iYesu Agam, ²⁴Upe shigebeniribe biya icendil iYesu Agam ge gubiya gugnu sang ukpu.

Philippians

Chapter 1

¹iBulus gi iTimoti agen Kristi iYesu, ge kanbi ukwo nibe nyi be winwung Agwapan gi Kristi iYesu benbri beshi gr aFilibi ni, gediduk gibe nyibiri be bila ukwo gu lul ni gibe nyin-kung gu lul ni. ²Bila ne abin azam ashi ge anung gi gu kum riki gu ukwo Agwapan Ichi gii Ichi andil iYesu Kristi. ³Ami dogo Agwapan sunu gekar giri ami kpuu nghaa guni, ⁴sunu gekar gume gu kuwo mi, nilee gu kuwo mi gume ikol ikii ⁵soboni gu chung amina anung gu kyele Agwapan tun gu unum injii har be julibi gi kpegri, ⁶Ami ma ripang gume ikiri, ashi a nyiri a zanna gu lee ilam izam ge anwo ni apang riya gusong nigu lee see unbung iYesu Kristi. ⁷Gu shigu zam gushi ni ami kong nenii ge aki anung gediduk gee anung shi gume ikol mi gediduk anung shige ami ge abin azam ume gushi mi guda gu kugru gigu nghar rikimi gi gu ma ripang gumire gu kyele Agwapan. ⁸Gii Agwapan ya za ilori ami gu moo ge anung gediduk gume ulum gubiya Kristi iYesu ni. ⁹Gu kuwo migu kiri: ashi gu biya anung gu kyeng niri gbana gi guza ge diduk gi gu kpele ¹⁰inde anung nung ri nghar iwen ripang ngha nii anung ba ge winwung ilori bera sabi ne anung nigu unum Kristi, ¹¹unwiri ya shi ashi be shi ngha ni iwen izam inyiri ibii gi ume iYesu Kristi kanbi rigam gigu peme Agwapan. ¹²Gii kpegiri Ami waa ashi nuza, ina wen-aziri, ashi ukiri uba mi ni uma gu ya gun song gu kyele gu shushi. ¹³Ribilee she ashi, be sira mii gi Kristi be ba ni usee guda rigan gi kwo ge nghang. ¹⁴Unle nibewenaziri be shi ni ikol igbana gi Ichi soboni be sira mii, nibe nyiya shi mi ikol igbana gu paa gu kyele Ichi ni bere kpabi beji. ¹⁵Be zile benyi zigu gu kyele Kristi gume gu bong ulang gigu piya rinam, be zile be nyi lee sobone abin azam. ¹⁶Be nyiu mire gu kyele Kristi ni gu biya beza ashi be tibi mii ge firi ni Ami der gukyele gu zam ngha. ¹⁷Be zile be nyi mire gu kyele Kristi nigu biya riki gigu sang ripang. Gu bila amaa ashi be shigu mire mi impiya gu meni be sira. ¹⁸Ne ashi nyiya ba? Geduk ilo utira, ni ungha riten ni ungha ripang, gu mire gu kyele Kristi nibe lee, ami lee ikol ikii gu Ee ami rilee ikol ikii. ¹⁹Ge Ami za ashi gun kiri ga ri bani gu shini ami leng. Guri ba nenu nigu kuwo anung gi gu wal Alum iYesu Kristi. ²⁰Ami shigu yag gigu ma ripang ashi Ami ra kong mi uwa, gume ikol igbana gikpegri gi ilori gushi mi, Kristi ami riba nigu dugo Kristi gi me rinam mii gume ulang gii me ukpu. ²¹Gii ukwo mi gushi ami shi giri lang gi Kristi yi gu shini ami kpumi gii Kristi ribili ga gu kwo mii. ²²Gu geshi ashi gu loo mi gu me rinam guri bani ribili ilam ni, wa mi rezami a nyiri ami ri winni ni. ²³Gii gediduk amaa betal-la amina mii. Ami waa gu nwo ge firi ni ami ge kum Kristi gun ka sele mi gediduk. ²⁴Nenu yani gushi gume rinam gu shi ge shinshi sobo ni anung. ²⁵Gu talla amina anung ge firi ami za ashi ami riliga firi ge nung ami ri ya gunsong ge anung gediduk sobo

ni gu konno anung gi ikol ikii anung gu ma ripang ²⁶gibili nenu ri gbana anung gi Kristi iYesu ari konno soboni gu juli mii gu kwo anung. ²⁷Anung fire aki anung gu utira ri umile gu yiri gu mire gu kyele Kristi ni, inde ami ge bagu yi nga, ni ami gere kum mii gu bani, ne mi gaa kong uluki ge aki anung, ashi anung keng ikol anung gi zing gume Alum ge amina anung ukwo guzing saboni gu ma ripang nigu kyele gu zam. ²⁸Anung zangha be kpa beji ni gu ma ripang nibe nyibiri beshi anandog anung ni. Be shigu yigri bi ukiri ushi nugu pele bi gu mi. Ne anun ni utiraya'a un wiri uri nghar ulang anung ni, unwuri ubii gukwo Agwapan yani. ²⁹Gi be le nga abin zam, soboni Kristi gu sangi ashi guma ripang ga ingbem ba gu konno gigu shini unso impiya ne abin nga, ³⁰ni nung kum gu nyiya amina ilo gun kiri nyi giriki mii ni, ni gi kpegri nun kog ge mi.

Chapter 2

¹Ge shi ashi uki gu mari men gi Kristi, ge shi be shi nigu saa gkubu gu me gu biya nghaa, geshi ashi gufulu riki shiga gu me alum ni, geshi ashi gu kong ge kubu, ²segu shini nenung so ikol ikii mi imilei nigu shi amina andil ukwo gu zing, gubiya andil gu zing gume gu sing andil gulum iki gu lee andil ukwo gu zing. ³Zang be lee uluki nigu biya riki gigu sagra riki, garagu lee ikogenyshi gume ikol gubiya, kiyo be nyiya-nyii gu shini be seleng. ⁴Bila ni kwogen yieng anung za ngha be bila ukiri uwane pang waa ni, bila nu lee ukiri be zile be nyi waa ni. ⁵Bung gi gu ume ulang unwiri geduk ushi gi Kristi iYesu, ⁶anwuri gigu shini abe shi niri nam Agwapan, anwa bere yigriu ashi ame gu zing ge Agwapan gu uluki unwiri beri sagrau a papan ni. ⁷Nenu ya ni ayebe riki nghagu, ne nyiya tibi riki ngha ge agen ni be nyiya biyu gu lilli anyenyi. ⁸A fire riki ngha nr nyiya nghal rinam ngha nyiya ge mel gi kper gu kpu ngha gukpu gu ngha agagla. ⁹Nenu yani Agwapan a saggu ge papan, nyiya mau intima biri inshi ga pan gediduk intima ni. ¹⁰Alee ninu inde gume nin tima iYesu gediduk alung ari lil-lugu alung nibe nyi biri be shi giri bung ni gibe nyi iteng ribung. ¹¹Alee nenu inde sunu ilim iri nghar ashi iYesu Kristi an waa shi Ichi gu pame Agwapan ichi. ¹²Nenu yabe nyiu biya mii gi lori nun kugomi sunu gekar ni gige kar giri ami san mi ge anung ni gun kiri unlee ya shi gekar giri ami sang mi gani, anung lee ilam gu nghar aki anung ni ri bung gigu kpa beji. ¹³Gii Agwapan ya lee ilam gume anung nu lee ukiri ullillu ni gi ukiri a waa ni. ¹⁴Nu le gediduk iki nenung zangha be bii ni gu saa gi inang. ¹⁵Inde be ra sabi ge nung nibe kum ngha ge winwung be wen Agwapan biri bere saa bi ganba ni. Nun lee nenu inde anung ri sana ni usee ni gume gu luu-unyi gume ge caci izam ibibi ingha riligi. ¹⁶Bung iwi ingha ulang ulang soboni unum Kristi Ami ga sugu ashi amire ting mi guting gubel ne amide lemi ilam ibel. ¹⁷Be gere kiyo me be ma gume ipara ge lam gu ma ripang, Ami shi ni kol-ikii gigu peme ge nung gediduk. ¹⁸Guu utira gu zing anung geduk num lee ikol ikii gigu peme ge ami. ¹⁹Ami waa gume Ichi iYesu ashi ami ri tima iTimatawus gu ukwo anung gi kpegiri nii ami kum rigbana amige kong ukiri anung shigani. ²⁰Gee ami sang mi ne log nee awani, a nyiri ama ripang ngha ge aki anung ni. ²¹Gii gediduk amaa beza akiye maa ya bere zabi iki iYesu Kristi. ²²Anung za rigam nghaa ge wen gee ate nghaa ni, gu kaa ne lee ilam ge mi gume gu kyele gu shushi. ²³Ami shi niri men gu tima gi kpegiri ami yi ilori sun uki sing gu gee ami ge shinshi ni. ²⁴Ami shini ikol igbana ge Ichi gu shini Ami riki mii riba gii kpegiri. ²⁵Ami bila ashi guri shi ge shinshi Ami tima Abafaroditus a juli a ba ukwo anung, ashi a wenaziri mii ya, a nyi ilam mii, a nyiu kon ulira anyiu tarba ge agen gi ukiri ami waa ni. ²⁶Aa gu mo'o ne waa gushi ge anung gediduk gu fuwou ni anung kong ashi alee gusang ulang ni. ²⁷Gee alee gusang ulang ge kinkang gun kiri abe za gu kpuu ni. Ne Agwapan nyiya lee upe ngha giri ki ngha, gu sangi giri ki ngha inkpem, gu shige mi mang kulu gushini amibe lee ikol ibibi ga pan ikol ibibi. ²⁸Gun ka so ami waa gu tima, gu shini anung gejuli nun yiu ni, anung rilrr ikol ikii, ne ami leng gu nyiya amina. ²⁹Nu nhar Abafaroditus gume ikol ikii geduk gume Ichi. Nun ma be nyi nii anwani ulib nghaa. ³⁰Gi gu shi soboni ilam Kristi gii aba utur ni gu kpu. Aso ulang ngha gim piya nii a lee mi ilam, ne para ukiri anung re bira ngha gu lee ni gu lee mi ilam.

Chapter 3

¹Gu para, awenazri, lee ikol ikii gu me Ichi. Nii ami wal ikuri gi zing gu ukwo mii gu sangi alebin ya gu tiling gun lang. ²Yag nin vaa. Yag be nyi lam nin cagra. Yag be nyiu waa alal. ³Andil ba shi akaciya gee andil ba kuwo gume alum Agwapan, andil ba shi be nyiu gugru gume Kristi iYesu, niri nyiya san nga ni guma ripang giri nam. ⁴Ne nya Ami riki mii in-shi nigu ma ripang giri nam. Bege shi ashi alo bila ashi apang ama ripang giri nam ni, ami seleu. ⁵Be lee mi akaciya ga wee uninnaa, ge nga benyi Israila, ilim iBiliyaminu, aBayahude anYahudawa, abin ge tana aBafarisiyawa ne mi shiga. ⁶Gume gu ma amina ne mi so be nyi gu lul impiya. Gu lee ripang ga tana gu kiri, bere saa bi ge mi. ⁷Gediduk ikiri ibe shi ribili gu ukwo mii ni, ami kiyoi gu sang ribili gu ukwo mi soboni Kristi. ⁸ripang, gii kpegiri ami pal-la ikiri gediduk gu shini ami kpaa, soboni ri gbana ulib guza Kristi iYesu Ichi mii. Gu ukwo nga ne ami ma iki gediduk, ne mi nyiya yi ni abin abel ya inde ami ri kum Kristi. ⁹Na kum mii genwa, bagu shini ami shi ge shinshi giri kimii gume ge tana, bila ushi un wuri ushi guma ripang gi kristi gushi ge shinshi gu uku Agwapan an wuri anwaa shi gu ma ripang ni. ¹⁰Gi kpegiri ami wagu zau giri gbana gu nyiya nga gukpu gi gu lul gu so impiya nga, ne ami bane anwa nigu kpu nga, ¹¹inde de gi zile ilo ami shi ami shi ni unwen gu za gu nyiya nga gu kpu. ¹²Za ashi ami gu wurige kum ikiri ne ne mi nyi kyang zai, bila ami so amina mii gu lul inde ami ri tire unwuri Kristi iYesu a fire mii giriki nga ni. ¹³Bewenaziri ami re kiyoi mi ashi ami gu wure ge fire gii kpegiri uki uzing ni ami gu lee: ami juli ukiri ushi guntimi mi ni nyiya ma rikimi gesidung gutu ukiri ushi gun song ni, ¹⁴Ami ma amina mige kinkang gu shin ami mel gu kum ribili gu kum rikimii gu zila Agwapan gu ume Kristi iYesu. ¹⁵Ge duk andil biri rigu kura ni bila ne dil bila nenii, ge shi gu bila anung shi giri to giri ki uluki ni, Agwapan ri wulung ni unwa. ¹⁶Segu shini ukori andil gu werege mel ni, bila ne adil bung nenu. ¹⁷Bila nun ba benyu lul-lu gemi ina weneziri. Nun bila ge shin-shi be nyibiri be sing ni, ilori andil ba iki gu lul-lu gu ukwo anung ni. ¹⁸Benyiya nyii gibe mame shigu sing be ba ashi be nyi biri ami ma nga iyal amaa ni, gikpegiri ami paa nga gume nibe ziri nii anyu ting agagla Kristi iYesu ni. ¹⁹Amile amaa ya shi gukpu, sobo ne Agwapan amaa yashi afung amaa, ni gu me ikol amaa giki gu lunyii. ²⁰Bila gu shi bewen ribung andil gu shiga pan ya, ukwori andil kigo anyu nghar ya Ichi iYesu Kristi. ²¹Ari juli akikli anam andil abebi ri nii a soi aba ni rinam rigam nga ni, anam rigam gume rigbana rigam nghaa ilori sunu ki juliu ukwo nga.

Chapter 4

¹Nenu ya be weneziri gu kuggo mii bem biri ami gu moo ni waa ngha ni ikol ikii mii, giri gam mii, iken gii gbana gi Ichi, be nyin sing gu biya mii. ²Ami kwoo Afodiya, Ami kwoo iSintiki, amina anung ba gu zing gu me Ichi. ³Ee Ami libi nghaa, be nyi ripang gu sing mi nu wol be kyel be beleee ilam ge mi ingha gu ziga gu kyele gu kyele gushi gu zing gi Kilimas gu teg nibe nyi lam mii, be biri intuma amaa be gu wal ge ankpag gu wal ulan ni. ⁴Lee ikol ikii gume Ichi sunu gekar, Ami ri juli in to, lee ikol ikii. ⁵Bila amina anung a yigri gibe nyinya-nyii, gii Ichi ba ututur. ⁶Nu za ngha be kyala anam ge alebin nenu ni nu sunuki nu lee gume gu kyele ge Agwapan gigu kuwoo gigu peme, bila ni gu kuwo anung ne Agwapan nghar. ⁷gi gu loo gushishi Agwapan gun kiri gusele guza gediduk ni, guri yag ikol anung gigu tang anung gi Kristi iYesu. ⁸Gu para, beweneziri ashi gere shi ripang ni, ashi gere ni ri gam ni ashi gere shi getanan ni, ashi gereshi ge win-wung ni, ashi gere shi ni gu biya ni, ashi gere shi ni gu tima gu zam ni, geshi uluki uzam ge kinkang, ge shi uluki gu peme, tang gume ikiri. ⁹Ikuri anung gu lul-lu nyiya nghar gigu kong nyi ya yi giri ki mii, anung lee ikie, ge Agwapan angha gu loo gu zam rishi ge anung. ¹⁰Ami lee ikol ikii gi Ichi ge kinkang ni gu shini gi kpegri nu togro amina anung ge mi. Anung be sang ngha nu tira ri anung ri wol gu ni. ¹¹Ami re tomi nenu, ashi ge mi waa nun wol mi gu ba, gee Ami gu lulu gu shini amina mi shiri ni ukiri ami kum ni. ¹²Ami za ukiri gu shi bemiri soro ni, Ami za ilori gushi ni geshi unshi ge kinkang ni. Sunu utira gi ki gediduk Ami gu kpele utittugu gu shini ami ya ge kinkang gi lori ami gaa loo gi yong ni, iloori ami gaa loo gume gu kum ni loo gediduk gume gu waa. ¹³Ami gaa lee gediduk iki gume nghaa a nyiri anwa mire mi ri gbana ni. ¹⁴Nun lee ge shinshi nigu shini anung so impiya guzing ge mi ga kar giri ami shigu see ribung guni. ¹⁵Anung Afilibiyawa nuza ashi gu fara gu ziga gu kyele gu zam, gekar giri ami nwo Amakidoniya be sangbi ni. Guda gu lul giri gu wol mi guni guu tira gu ma gigu nghar, se anung ingbem. ¹⁶Ge kyio gekar giri ami shige Atassalonika, anung tima ni kiri ami waa ni ba utira ri zing ba. ¹⁷Gu sangi ashi Ami libi ngha yaa ami waa iwen inyiri iri kon no ngha udinding. ¹⁸Ami nghar ikie gediduk gii ingha gu konnogu be mami rifugu, Ami nghar ge anyi Abafroditus, ikiri iwulu gu ukwo anung ni iki ni nyaa inzam, gu ma giri be nghar ne Agwapan nyiya kon ushushi ni. ¹⁹Agwapan mii rima ikiri nuwaa ni gediduk gu me gu kum nghaa giri gam nghaa gi Kristi iYesu. ²⁰Gi kpegiri ge Agwapan gi Ichi ba agam andil gi kpegiri gigu song gididuk. Gu kyeng nenu. ²¹Gu billi gediduk be nyiu lul Agwapan gi Kristi iYesu. Be weneziri biri be shi gee mi ni, be billi nghaa. ²²Gediduk be nyi gu lul Agwapan biri be shi ge firi ni, be billi nghaa, tumba be nyi biri be shi gasal iKaisa ni. ²³Bila upe Ichi iYesu Kiristi sila gume alum anung. Bila gu kyen nenu.

Colossians

Chapter 1

¹Ami,iBulus anyi gu tarba iYesu Kristi gu me gu biya Agwapan gi iTimoti aweniziri andil, ²Gu kiri biyii gu ukwo iBulus, awuri Agwapan a winni nya tima gu ukwo nung ni, nii atima iKriti iYesu ni,ne ankpak ri a bii gu ukwo iTimoty,Andil be nyiu ma repng fullu ge iYesu. Andil tar-ba ni- ankpak gu ukwo nung gediduk. Andil tima ni- ankpak gu ukwo nibe nyibiri Agwapan atibi bi giri too giri rikyi ngaa-gib nyu lee ripang gulul gi iYesu iKristi bem biri be shigi Akolosi ni.Bila upe gigu kum rikyi gu sila gu me anung gu ukwo Agwapan Ichi nghaa,Ichi iYesu iKristi, Andil kuwoo ngghaa ma suna ge kar. ³Andil lee gu peeme Agwapan,Ichi andil iYesu iKristi,gu me gu kuwoo andil. ⁴Andil peeme Agwapan gushi ni,andil kong ashi,anung ma ripang gi iKristi iYesu nugu shini anung biya benyiri Agwapan tibibi bi giri kyi ngaa ni. Anung shi nugu biya gu nghaa gu so ikol giri,be gu tibi nghaa ma gaa pan ni. ⁵Anung kong gu waa giri gu kukor niwii ripang sang bagi ,iyal ishishi, ⁶ be nyiu ma ripang be nghar gu kyele Agwapan giri nuu-kong ge Akolossi gu kang ni ukwo ikwo ge nyan gu lunyi ni.gu shishi ilori gu lee ilam gu kong ni,tun un-bungri anung kong gu,anung nyaa kpeelee ilori-pang,amina Agwapan shini.Iyal ishi-shiri,ishi nige ben gu tugru ayya giri-lam ni,anyaa,ko-no ne mire gu larba ge kinkang. ⁷Iyal ishishir unlu-lu gu kwo Abafaras,anyiri gubiya anyinsing gule regan andil,anyiri ashi ni ripang anyiu lee ilam iKristi ge akyi andil ni. Abafra apaa ya gu bya anung gu me ulum, ⁸nigu biya giri, tun un-bung ri andli kong abin niri guni, andil ri-nwho nghaa gu kuwoo ge akyi anung.andil loo niri kuwoo ashi be ma nghaa gu za ukiri waa nigu za riwop gigu za ulum. ⁹Run gu biya girl,Andil renwho yaa GU kwoo he akyi hung.Andil Kong a in niri gu no.Andil loo niri kwoo ashi be ma ngghaa gu za ukiri awaa riwop gu za ulum. ¹⁰ Andil loo niri kwoo ashi anung Lee ilam i zam gi Ichi dishiri sunk utira Andil kwoo ashi anung relee iwen ge duk ukiri anung relee ne anung rekwono gu za Agwapan. Andil Lee kwoo ashi anung rikyeng niri bgana gi ilori hung bira ni gi ilori Ghana rigam nghaa no nu Lee ikol ikyii gigu nghal rinam. ¹¹Andil kwoo ashi Agwapan ri ma naghaa ri gbana gu kyeny niri bgana, gilori gbana rigam anghaa.ne nung lee ikol ikyii gigu nghal rinam. ¹² Andil kwoo ashi gu me ikol ikyii anung,ripeeme Ichi,awuri aa so

nghaa nun shi nutal gibe nyiu za Agwapan.gusee no.¹³ A'a winning yaa gu, me rigam citing.He nyaa so yaa gu me rigam awen anghaa. ¹⁴ Giri kyi,awen nghaa,ni Andil kum akyi Andil gigu yaafe nghaa ikyii ibibi Andil gu.¹⁵ Awen na,anwaa shi iwii Agwapan nghaa,guy San yi.Anwa, was gu leegu nghaa ijii.¹⁶ Gu ume anghaa nibe Lee ikyii gu gediduk,ni yiri ishi ga pan ni.gii yiri ishi yiri bung ni, nyiri be gaa kpeelee ni, nu anghaa ri gam gigu mile gediduk ikyii nghaari a lei yiri ikyii nghaa.¹⁷ Ashigu,gu me nghaa Nikki Karba gu.¹⁸ Geduk anwaa,shi rikyii rinam ni be nyiu lul.anwaa shi gunsong ,gee awen gunsong gu me nibe nyiu kpiri.Nenu yaa ni a shi ni ukwoo gun song gu me ikyii gediduk. ¹⁹ Nde, Agwapan roles ikol ikyii ni gu shi ni gu mile nghaa nugu kyeng gu me nghaa. ²⁰ Geduk ne Chung amina gu me awen gediduk ikyii nghaa.Agwapan aba nigu loo gu zam gu me nibe ji Agag-la nghaa.Agwapan achung ikyii gediduk girl ikyii nghaa.ni ikyii gu lunyi,GI ikyii gapan. ²¹ Ge kar gezing nushi besing be nghaa Agwapan ,Geduk be nyiu tong nghaa, gu me ikol, gu me gu lee abin abebi. ²² Gi kpergri,a nghar nghaa gu me gu kpu nghaa giri nam,A lee nenu nde ari ma nghaa uwinwung, be nyiu sang riligi,be nyibiri be sang bi ne abin abebi ni,beri paa gee akyii maa gun-song ngha ni. ²³ nuge ya gun-song gu me gu ma ripang anung ni,gu fre akyii anung niri ghana,nu za nghaa, kunnu nghaa gu me gu so ikol gi iyal ishishi ri anung gu kong ni.Iyal ishishi yaa ni begu paa ikogenyan ri le-u giteng ge panni.Iyal ishishi yi yiri,nyiri Ami iBulus nba agen. ²⁴ Gi kpergiri,ami lee ikol ikyii gu me gupiya rinam ge akyi nung,giri nam mii gu para ukyiri uteg gu piya iKristi giri nam nghaa unwuri gun-kashi gu lul ni, ²⁵ Nenu ya nibe nyiu lul beba begen gulee ilamri Agwapan amani ge akyii anung ni,soboni gu para gu tuma Agwapan. ²⁶ Ukiri unwaa shiri pang giri rishi gutu-tugu ni,giri kung unyii,be mele,gime ma-mele,gizam ,gizizam gi imime. gi kpergri be shigu paa be nyibiri be maa ripang ge-anwaa ni. ²⁷ Gu ukwo amaa ni Agwapan awa gu paa gu ma rimen utit-tugu ripang ga-chi nibe nya-nyii.Nee-yigri ashi,iKristi yaa shigu me anung,gu ma ripang gu peeme gu nghaa gu bii. ²⁸ Gu-kiri gun-kaa niri shigu paa.Ni andil shigu mire be nyiya-nyii gediduk gu kyeele,niri lul-lu be nyiyanyii ge duk ge amina,ni andil ma,ikwo ge -nyang gu me iKristi. ²⁹ Sobone anyiri amile ilam gu me rigbana nghaa rin-kiri alee ilam gu me mii giri gam nghaa.

Chapter 2

¹Ami waa ashi nuza ilori,ami guso impiya ripang ge akyi anung ni,gibe nyibiri be shige Alawudikiya,gibe nyii ga ma-me,be biri be sang yibi Iyiimi giri nam ni. ²Ami lee ilam ne ami ma,ikol amaa gu gwuu ge tiri nigu shini,andil shi guzing gu biya gu gu kum gediduk gu nghaa gu ma ripang gu kpeelee,gu me za Azubi Agwapan,iYesu guu ka. ³Gu me ngha ni gu tibi guma gigu za gediduk benele gaa. ⁴Ami yaa nenu kan-nugu shini alog be lel ngha nigu kyele gu tal-la amina nung. ⁵Duk nigu shi ashi,ami sang mi ge nung giri namni,Geduk ami shige anung gu ulum.Ami peme nigu yi ngha gikpergi-zam gigu ma ripang anung niri gbana gi iKristi iYesu Ichi,lee ilam gu me nghaa. ⁶Nii,anung nghar iKristi iYesu Ichi,lee ilam gu me ngha. ⁷Nung kyeng niri gbana gu me anung,nun juwna, giri kyii nghaa.nun kyeng gu me ripang gi ilori be lul-lu nghaa ni,nu so akyii gu me ikol ikyii. ⁸Nu ma amina nung,kuru shini alag be lel nghaa,gu tira guza,gigu me gu lel gubel,gu me ipara nibe nyiya-nyii,gapan gu lul ikyii gu lunyi,anyiri asang a nghaa iKristi yaa ni. ⁹Gu me nghaa ya ni,ne Agwapan nghaa yigri guu,gu me rinam. ¹⁰Ne anung maa ni,nu loo gume nghaa.Awaa ashi gunsong ilorigam gediduk. ¹¹gu me geduk,nibe lee nghaa igbaala gu,gigu lee ibgaala gun kiri,baa anyenyi yaa lee ni.nghar gu winni inam rinam,bila igbaala nghaa iKristi. ¹²Be lang nghaa gen-wa gume gu ee nghaa Gusalla guzam,gu me nghaa nibe nyunnu nghaa gume ripang,gume rigam Agwapan,gun kiri gu nyunnu gu me gu ikum ni. ¹³Ge kar giri anung kpiri nghaa gu me gu lee gu kpaanung-gu ni,gu me gu sang lee ibgaala rinam, Alangna ne nung gen-wa,ne nyiya nwho nghaa gi ikyi ibibi anung. ¹⁴Aa piyara nghaa iwal nibe taa,gi ikyiri ishi gun song andil ni.Aa winnniyi gu gume gu soi ge,Agagla. Aa, winni ilam rigam giri gam. ¹⁵Aa, winni bi,gibe nyiya be yil gun song amaa gutak gu kum rikyii gu me Agagla. ¹⁶Nenu yaa ni,kannu shini alog be lee nghaa ge taana gume gu yaa, gigu so.gi ume upen-upar,gii ume unum aseber. ¹⁷Gun kiri gun kaa shi iwiwil ikyiri iriba gu song ni, Un-nghar ripang nghaa,unwaa shi iKristi. ¹⁸Kulu shini alog anyiri are-waw abin abebi ni ,gigu kuwoo Belum be kyii belee nghaa ge taana, ne anung be tak guma ribili anung. Ilo,anyiri abila ashi ingha rikyi ridol nigu yi nghaa gu nghaa,rinam. ¹⁹Gure karba gi rikyii.Girikiga, nigeduk rinam getol ge atab rinam lee ilam ni,achung ukwo guzing ni a kwono,nigu kwono giri Agwapan mire ni²⁰ Anung ge kpu nghaa gi iKristi gume abin ulum gu lunyi,Ashi so,nu lee abin anung ni anung shigi teng gulunyi nii. ²¹Nun za-nghaa bung, gigu leni gigu piya?. ²²Gediduk,ikyiri amile ya shi gu bogro gi bege lee ilam gu ni,ilori gushini gigu lul-lu nibe nya-nyii. ²³Rigam giri,rishi nugu yigri guma gu lulgu anghaa akyii amaa a bel nghaa gu ma rinam gu piya,Besang bi ni ribili ulukyi girikyi ukiri rinam waa ni.

Chapter 3

¹Geshi Agwapan a nyungnu ngha gu zing gii iKristi ni,nun wa ukyiri ushiga apan ni,gu ukwori iKristi loo gu,gu nyi -iya Agwapan. ²lee gu tang gi ikol,gi kiri ishi ga panni.ba inyiri ishi giri baung ni. ³Gii,anung rikpu nghaa ni anung nyaa nele ulang anung ge Agwapan. ⁴Gikpergr,iKristi awulu gu ni,anwuri,awaa ashi ulang anung ni,nenu ni anung ma riwulu guwaa,gume gupeeme nghaaNun pel ikyi gu soro nin kutaa gu ⁵lunyi - Guji gu mire uwaa,gigu sang uwaa,Gusung rigam,riwen ribili,gu niba ikok gikyii ibibi,ginin kutaa inyiri inyaa gu lee rigen ukyiri u-re shuwa-nau ni. ⁶Gu me ikyiri yaa ni be nang Agwapan di sigrigu ge akyi nibewen gu sang kugo-abin. ⁷Gu mu abin niri gediduk ninube singu gume inya. ⁸Gi kergiri gushi atilas'aa gu shini anung ta iyiri gu-gu giya ulang,Benang,gulee ikyi-ibibi,Gu togro,Gegu kyele gububi gibe nyenung. ⁹Nu za-nghaa be paa bezille anung relal,tun nii anung gu wunni Ginbgunciigu gii ukyi gu lee anghaa ni. ¹⁰ninung nyiia bane anyie-par awuri aba par gume gu za gi wiwil anyiri a lee gi ni. Gefri¹¹ yanibe sangbi ni Bheline gi Abayahude,be nyi igbaala,gi Abasikitiya,agen ge anyiri ashi rikyi nghaa ni,Geduk iKristi yaashi gediduk. ¹²Nenu ni gu wiini Agwapan,gu winwung gigu biya,nyiia So gu me ikol ge kubu,gusang rikyiridol,gu fre rikyi gi ikol ishuuni. ¹³Gu loo gu shushi gibe zile,nulee bezile gi ilori Ichi fula nghaa gaa ni. ¹⁴Gaa pan ikyiri gediduk nun bung gubiya,gu kiri gun kaa shigu fre amina ripang ni. ¹⁵Bila nigu loo gu zam gu nghaa Ichi gu fre ikol anung. Soboni gu loo gu zam gu ngha Ichi,gu zam giri nibe zile nghaa gu me rinam rizing. Nun lee ikol ikyii. ¹⁶Nun nwho gu kyele iKristi gu kyeng gume anung ge kinkang. Gume guma, nun lul-lu ne anung kyiee be zila anung gume Azabura,gente gu peme ulum.Nenun tag-ante gume gu peme gume ikol anung ge Agwpan. ¹⁷Geduk ukyiri anung ri lee gume gu kyele gume ilam ni anung lee gume Ichi iYesu. Nenung leee Ikol ikyii ge Agwapan Ichii,gu me nghaa. ¹⁸Bekyel numa akyi anung gibe Chii, anung gi ilori gu folo ni,gume ichii ni. ¹⁹Be chii,nun biya be kyel anung,ne anung za-nghaa be gab-bi upii. ²⁰Be-wen nun kugo gu kyele nin ichii anung gume ikyii ge deduk, gi gun kiri mire ichii ikol ikyii. ²¹Anung nin ichii nun za-ngha be mire bewn anung gu piya rinam gekinkang ilori amina amaa rivulu nghaa gu ni. ²²Begen,nun ngaa gu kyele nin ichii naa sal anung gideduk,ban nigu nghaa gu kyele bila iyii gu nghaa gu gu shiribe nyu bila ikwo,nun lee gume ikol ikyii.nun kong ribung ichii. ²³Ikiri anung lee gediduk ni,nun lee ilam gume Ikol, ba sobo ichii ba,se sobo ni be nyiia-nyii. ²⁴Anung za ashi anung ri nghar ribili gu nghaar gu ukwo Ichi.iKristi anwuri nun lul ni. ²⁵Geduk anyiri a-re lee-u abin a zam ni, a-ri ngaar ni aa lee ni,nigu biya riki sangi gaa.

Chapter 4

¹Anung ninichii,nibe gen,numa begen anung ukyiri ushi u-maa ni ,gii unwuri ulee bi ge shinshi ni. Nu za ashi anung maa,nu shini ichii ga pan.²Nunya-gun song guma ripang guu kyele ge Agwapan'Nun loo nenung za gigu kwoo Agwapan,gigu peeme.³ Nun kuwoo Agwapan guzing nde ndil rijuli yaa,nde Agwapan rikri riya,giri iwii,uttu-tugu ripang iKristi, ne-nung yaa ni,ami shi gu me rigam gu.⁴Nun kyele ge Agwapan nde amiri to geshishi, gi ilori gufolo gu shini ami kyeleni.⁵Nun sing gume guma gibe nyibiri beshi gu unyi ni,Nun lee ilam ni ge kar.⁶Bila nigu kyele anung sunu-umbung nigu shigu nghaa upe'ga.Bila nigu shigu nghaa gu-folo gu kong ilori anung riza gu nghaar.Ikwo-nyang ma ni⁷Girikyii,ikyiri ami yaa ni,iTikikus ri to-nghaa ikyie. ashi aweneziri gu biya,Ashi anyin sing gusing mii yagume ichii.⁸Ami tima gu ukwo anung gume abin niri, Nii anung kpeelee ukyiri andil shigu mee ni ⁹ Amii tima gii Onisimus, anyiu nghaar gii awene ziri gu biya,anwuri ashi anyesing gu me anung ni. beri to nghaa gediduk ikyiri bage fre ni.¹⁰Aristakus,anyin sing nib Sira mii,a bil-li nghaa gi iMarkus,aweneziri iBarnabas(anwuri giriky nghss nenung rikyi gu,geshi aba ni,ne anung nghaar raa). ¹¹ Gi iYesu nawuri bezila ashi iYustus.¹²Be nyibiri baa ngbem gume nibe nyu lee igbaala be nying sing ilam mii sobs ni rigam Agwapan. Beba be nyu-gum mi. Abafaras bil-li ngaa. Anwaa shi anyiezing ngahaa gume anug, ni,ripang ilori anungri kyeng g kinkang gigu meripangni gume gu biya Agwapan.¹³Gii amii ga yigri ashi a lee ilam g kinkang soboni anung gibe nyiribiri be shi ge Alawudikiya,gibe nyi Attirafolis.¹⁴ iLuka,gi avigo gu biya gi iDimas bd bil-li ngaa.¹⁵Nun bil-li beweneziri bi,beshi ge Alawudikiya,gi Anumfa gi ikwo gu kwuwoo ri ishi gume gesal nghaa ni.¹⁶Gekar giri b palla ankpag gu wal gume anung ni,nibe pall gume ni gu kwuwoo anghaa Alawudikiy geduk,Nianung ma ripang ashi be alla ankpak gu wal laa gii Alawudikiya.¹⁷Nun to Iarkibas,"Amaa amina nghaa gi ilamri anwaa nghaar gume Ichi nii parai,"¹⁸Gu bil-li giri, nigu nymmi gaa-iBulus.nun kpu guza mii,Billa ni upee singe anung.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹iBulus gi iSilbanus ni iTumoti, kaa bi guda gulul gu ngha aTassalonikawa gi ume Agwapan Ichi gi iYesu Kristi. Upee gi inna inshinshi ligga gi anung.²Sunung bung dil peme Agwapan gu shi anung ge diduk, ni ilori andil telle ngha ga kar gu kyiele gi Agwapan andil ni.³ Andil kpiri ngha gu sang nwo ge kar gunsong Agwapan andil gi ichi andil ni ile anung gu ngha gu ma ripang, ni gu biya. Ni ikol isuu gu soro ikol gi ukiri ushi gunsong gi ume Ichi gesal andil iYesu Kristi andil.⁴Ina weneziri gu biya Agwapan, dil za a gu zilla ngha, ⁵ilori iyal ishinshi andil imel nung sang gu kyiel ga gu, ni rigbana, gi utura Alum Agwapan, nenu ya gu ni gu sang inang. Nenuu, nung zaa ilo ni be nyi bri dil shi ni gi umee anung gu shi anung.⁶Nung loh gu loh ni be nyu lullu gi andil gi ichi gesal andi, ni ilori nung nghar iwii gi ume ipimpam ni ikol ikii gi ukwo Alum digwapan ni. ⁷Ribili nuu ga soo be nyi aMakidoniya gi be ngha iAkaya be lullu ngha nya ma ripang.⁸Gi ukwo anung ni gu kyiele Agwapan gu zigga gi ikwo sang aMakidoniya gi iAkaya geng-zung amaa ya. Gu shi nu, gu ma ripang anung gi ume Agwapan gu mel ikwo. Gu shi nu, dil re wa ya gu ya ngha ulukii. ⁹Ni benba akyii amaa mire ngha iyal ilo gu bii andil. Be paa ilo ri anung kiggli gi Agwapan ya nwo gulul Agwapan a ngha rilal ya lul Agwapan alang ni. ¹⁰Be mire guza ashi nung yag gu villi ba awen ngha ga pan, anwuri a nya gu kpu ni, anwa shi iYesu, an wuri a pubbu ya'u gu gi be nang gu bi.

Chapter 2

¹Anung a kyii anung za, beweneziri ashi, gu ba andil gu kwuo anung, sang gu bel gagu. ²Nung za ilori be kyii ya unyi ni, ya soo ya unwa gi aFilibi, ni ilori nung za ni. Dil shi ni ikol igbana gi ume Agwapan andil gu shi ni andil lee nga iyal ishinshi Agwapan gi ume gu kagra ge kinkang. ³Gushi nuu, ikiyee andil sang ibibi ya, ta gi ume gu sang digwapan, sang gu nga ilel ya. ⁴Gu shi nenu, ni Agwapan abiya nga, nya ma ya iyal ishinshi, nenuu ni andil kyiele. Gu kyiele andil sang gu nga gu shini be nyanyi biya ya yagu, gu shi gu shini Agwapan biya ya ya gu. Anwa nya ne mag ikol andil. ⁵Andil sang lee nung ibile ibra, kwo rizing, ni ilori nung za ni, gubiya uki gi ume ikol gi inele, ilori agwapan za ya ni. ⁶Dil re wa ya gu duggo gi be nyanyi ta ukwo anung ta bezila nyi. Andil ge biya ni dil sunuu gule ilam ni ri gbana andil gu nga ni bewen gutarba ichi andil. ⁷Ni gu shi nenuu, dil tee akyii andil gi ume anung ni ilo ri aye anyi ne shiri be wen nga ikol gu ni. ⁸Ne nuu andil dil biya nga'u, sang uyal ishinshi Agwapan andil ge tag ni andil kuggo ushinshi gu lee nung, gi gu mire ilang andil gu shi anung. ⁹Gu shini nung ba bebi buya gi ukwo andil. Ge tug ni ge wee dil lee ilam gekinkang gu shini dil zang be ma alog anung ulup. Gekar gri dil be sugu lee nung iyal ishinshi Agwapan. ¹⁰Nung shi be nyu paa ripang ba, anuu gi Agwapan, ilori dil loo gu loo ri-gwapan ni ripang ni gu sang abin ritugoo gi ukwo anung ri nung ma ripang ni. ¹¹Anuu nung za ilori dil be le gi anung, ni Ate gi be wen nga ni, ilori dil kiye nung ya ma nga rigbana, andil shi be nyi ripang ba. ¹²Gu shini anung sing gi utura ri uri shiri Agwapan ulang ni, anwuri azila nga kaa'u rigam nga ni gu me nga ni. ¹³Gu shi nenuu ga soo dil pemee Agwapan su nunbung. Ni gekar gri nung nghar gu kyiele Agwapan gi ukwo andil ni uwuri nung kong ni, nung nghar ni ripang sang ni gu kyiele anyenyi ni. Gu shi nuu, nung nghar gi ni gu ma ripang. Iwii ri inya lee ilam gi ume andil gun kri nung le guma ripang ripang gu. ¹⁴Gushi anung beweneziri, nung shi be nyu le gu lullu ni ikwo gu lul Agwapan ri shi gi aYahudiya gi ume ichi iYesu. Ni anung soo ipimpam ilo indil gi ukwo ni be nyanyi ribung anung ilori benba re so gi anyi aYahudawa ni. ¹⁵aYahudawa ba pel ichi gesal iYesu gi anteg nibe tarba Agwapan, ni aYahudawa riba daa ya, be re shiri bi Agwapan ulang. Gu shi nuu be ya shi be pii gi be nyanyi. ¹⁶Be nya daa ya gu kyiele gibe nyanyi gu shini be kum gufunu. Ribili ile ga ya soo bebi shi gi ume abin abebi ama. Be nang ri sigri gi akii ema gun timi. ¹⁷Andil ni, beweneziri, dil kap gekar ge fafien, ripang, sang gi ikol ya dil kagra gi rigbana andil ni upee gubla iyii anung. ¹⁸Andil bla utra gu bii anung. Ami iBulus, sang rizing ni agam inchagra ya daa ya. ¹⁹Shishi gu soro ikol andil gun song, ta ikol ikii andil ta rigam gu gal, gunsong ichi gesal andil iYesu gi unum gu ba nga? Ta sang anung ba, gi anteg ni be nyanyi? ²⁰Gu shi nuu anung ba shi rigam gi ikol ikii andil.

Chapter 3

¹Nenuu, dil gare bra ya gu mur ni, ni andil ya paa gi ikol andil ashi gu kpa u ni andil kyeng gi Atina. ²Ni andil nya tima iTimoti, aweneziri andil gi agen Agwapan gi iyal ishinshi ichi, gu shini ikon igbana anung shiri nung ikol gi ume gi ume gu ma ripang. ³Di lee nenuu gushini alog anung zang be kum rinam risuu gi ipimpam ri. Gushi nenuu ni be zila ngha. ⁴Ripang, gekar ri dil shi zing ge nung ni, dil ta ngha a shi dil gu miree ni gu soo ipimpam, ni gu ya shi nenu, ilori nung gu zaa ni. ⁵Anuu, ming ga re bra mi gu nghar gu ipiya ni, ni aming nya tima gu shini aming za ilo ri gu ma ripang anung shi ni. Gu shi ni gu shi ashi anendug gi uzulutra ri lel ngha, gu ri shi ashi inpiya andil ri shi abel ya. ⁶Gushi nu ni gu villi iTimoti gi ukwo anung ni a nya ba ya ni iyal ishinshi gu ma ripang anung ni gu biya anung. A yaa ya ashi anung kpiri ya ge shinshi, ni anung ya kuggo gu yii ya ilori andil re kuggo gu yi nung ni. ⁷Don anuu, be weneziri me, dil kum gu shiri ikol gi ukwo anung gu shi gu ma ripang anung, gi ume ididuk gu bugro ikol andil ni gu se ipimpam andil. ⁸Gi kpegri dil shi gi be lang gu, nung ga kyen ni rigbana gi ume Ichi gesal andil ni. ⁹Ni ining ilo gu peme ni andil ri ma Agwapan gushi anung, gi ididuk ilo gu fung gu kii ri nung shi gunsong Agwapan gu shi anung? ¹⁰Ge tug ni ge wee ni andil kyiele gi Agwapan ge kinkang gu shini andil yi iyii anung ni andil so ukiri ulalla gi ume gu ma ripang aming ni. ¹¹Bla ni Agwapan gi ichi andil rikii ngha, ni Ichi gesal andil iYesu, sing gi andil kaa bi ukwo ngha. ¹²Bla ni Ichi gesal so anung konno nung kum gu konno gu lulle gu biya be weneziri anung gi be nyanyi, ilori andil le ngha ni. ¹³Bla ni ale nenuu gu shini ikol anung kum rigbana gu ngha gu sang rituggo gi ume rigwapan gunsong Agwapan gi Ichi andil gekar gu ba Ichi ge sal andil iYesu gi ge diduk be nyi digwapan ngha.

Chapter 4

¹Guparaa, andil mire ikol igbana ni andil kyiele nung gi umel Ichi gesal iYesu. Ilori nung nghar rigbana gi ukwo andil gushi gushi rigbana nung sing ilori guri shiri Agwapan ulang ni, ni gi ume utra nung sing gu selle nuu. ²Ni anung za iwii rigbana ri dil maa nga gi ume Ichi andil iYesu. ³Gun kri ga shi gu lee Agwapan, gushi anung gri tog-ashi nung be ting gujii gi gu wa be kyel. ⁴Ashi kwo ge nyang anung za ilori ari bung akyel nga gi ume rigwapan ni gi mire gumee. ⁵Zang be kyo akyel gi ume gubiya rinam (ilo gu nga na gyu ri bere za bi Agwapan) ⁶Alog zang a be le aweneziri nga ri bii gi ri kii alebin. Ni Ichi andil shi anyu palla getaa ga gi ilo ile ya, ni ilori gum timi dil kyele ya paa. ⁷Ni Agwapan are zila ya'u gi gusang ri-gwapan ya, gu zila ri-gwapan ya. ⁸Na nuu, anyiri a ge tong'u ni sang be nyanyi ni a tong bi, Agwapan ya, awuri a mang'n alum digwapan nga ni. ⁹Gu nga gu biya beweneziri, nung re wu wa nga gu shini alog a villi a wal nga ma, ni anung rikii anung Agwapan gu lullu nga gu biya beweneziri. ¹⁰Kwo innang, nung lee gediduk beweneziri ribe shi gi ume ididuk aMakidonya. Ni andil kyiele nga beweneziri, nung le nenuu gu ki konno gu. ¹¹Ni andil kyiele nga ina weneziri nung kagra nung sisila ge seb, nung bla abin gu lee anung, nung le ilam ni anyi anung, ilori dil soh nung rigbana gule gun timi ni. ¹²Nung le nenuu gu shini gu sing anung sing ge shinshi gunsong ni be nyi ribe re ma bi ripang ni, ni gube shi gi ume gu shini nung rewa nga'u uluki. ¹³Dil re wa ya gu shini nung shi gi ume gu sang kpele, beweneziri, nibe nyi bri be gu kpu inna ni, gu shini nung zan a be le ikol ibibi ni anteg ri be sang ni gu za ripang ukiri u shi gunsong ni. ¹⁴Gu ge shi ashii dil ma ripang ashii iYesu akpu'u ya nya, anuu guzing gi iYesu Agwapan ri villi ni gediduk be nyi bi be gu kpiki inna ni gi ume ama. ¹⁵Gunka so dil paa nga gu kyiele Ichi gesal, ashii andil bri dil shi gibe lang ni, ben bri be nwo kaa bi gekar gu villi Ichi gesal ni kwo innang dil ra anna be nyiri be gu kpu inna ni. ¹⁶Gun ka so Ichi gesal ri kii nga ri sigri ga pan. Ari ba ni ri wii Alum akii alle, ni gu san atuma Agwapan, nibe nyi bri be kpiki bi gi ume ici ni ri zannu nyia. ¹⁷Ni andil ri dil shibe lang ni, ni be nibri be nwo ni, gi benba ni be ri kyo ya ga bi umen amen, dil karba gi Ichi gesal gi ume uye gepan. Nenu ni andil ya gunsong gu shi gi Ichi gesal. ¹⁸Gu shi nuu ni nung shiri be zile ikol ni akyiele ri.

Chapter 5

¹Gikpegri ni abin gu paa gekar ni ibung unyi beweziri, nung sang nung gu shini be wal nung ale ale bin. ²Ni anung akii anung za ripang za ripang ashi unum gu bii Ichi gesal ri shi ni atugu ni, ni getug. ³Ni be paa, "Gu loo gu shinshi gi gu shiri ikol," ni gukpu nya babin ma gu sang paa gi ikol ta gu za. Guri shi ni gu sa gu fung gu bii ri gu fiere akyel gu bii ni. Be sang bi ni ulutra gu pubbu bi. ⁴Ni anung beweneziri, nung sang gi ume iting gu shi unum a ba kum nung ni atugu ni. ⁵Ni gediduk anung shi be wen usee ba be wen unum ge wang. Dil sang ya be wen getug ba ta be ngha iting. ⁶Anuu dil zang be kpu inna ilori anteg lee ni. Gu ge shi nuu ni, bla dil loo gu yag gu liloo. ⁷Ni be nyi kpiri inna ni getug nibe kpiri, nuu ni be nyu see na piara ni ge tug ni be see gu. ⁸Ni gu shi ashi andil shi be wen ge wee bani, bla ni andil sisila getog. Bla ni andil loo iyii isee gu ngha guma ripang ni gubiya, ni andil so gun-pil gum gufunu andil ri gu shi gunsong ni. ⁹Gushi ashi Agwapan are soh ya'u gi be nang ngha, aso ya gu kum gufunu gi ukwo Ichi gesal andil iYesu Kristi. ¹⁰Anwa shi an wuri a kpu'u gu shi andil ni gushini dil ge shi be lang ta gu kpu, dil kum gu loo guzing gi anwa. ¹¹Gushi nenuu nung shiri be zile ikol ni nung konno be zile ilori nung lee ni. ¹²Andil kullu nung, beweneziri, nung ma ulup gi be nyi ribe le ilam gi ume anung ni ben nyi bri be shi gunsong anung gi ume Ichi gesal, be nyi bri be kyie ngha ni. ¹³Andil villi dil kullu nung, nung bla bi ni anung biya bi gu shi ile ama. Ni anung lo gu loo inna insuu gi be zile nung. ¹⁴Andil kyiele ngha inna weneziri, nung talla be nyu sang kuggo atong-atong, nung ba be nyu sang ikol igbana ri gbana, nung wel be duggo gu, nung lo gu loo ikol isuu gi ikwo genyang. ¹⁵Nung bla gu shi ni alog zan a be pa rifien ni ri fien, gu ge shi ne nuu ni, nung ya gunsong ni unwuri ushi uzam gi be zile ni ikwo genyang gediduk. ¹⁶Nung le ikol ikii sunun bung. ¹⁷Nung kyiele ge Agwapan gu song gekar. ¹⁸Gi ume ikwo ge shi nung kyiele gi Agwapan. Ni gunka shi nung gubiya Agwapan gi ume iYesu Ichi gu shi andil. ¹⁹Nung zang be daa Alum Agwapan ilam gi ume anung. ²⁰Nung zang be surbu gu paa anyu paa ukiri u bi gunsong ni. ²¹Nung mag ikwo geshi. Nung bung ukiri ushi ushu'ushi ni. ²²Nung be ting ukiri u lel rifien ni. ²³Bla ni Agwapan a ngha inna insu so nung ba ididuk na nyi digwapan. Bla ni ididuk belum anung, ni ikol anung, ni anam anung shi be nwu ikol anung, ni anam anung shi be nwu liloo be nwu sang ritugo gu yag gu Ichi gesal andil iYesu Kristi. ²⁴Anyiri azila ngha ni, anyi ripang ya, an wuri a ri lee ni. ²⁵Beweneziri, nung kyiele gi Agwapan gushi andil. ²⁶Nung billi gediduk beweneziri ni gu yigri gubiya gu ngha rigwapan. ²⁷Aming kullu nung shi Ichi gesal nung palla iwal ri gi be weneziri gediduk. ²⁸Bla ni upee Ichi gesal andil iYesu Ichi ligga gi anung.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹iBulus gi iSilbanus ni iTimoti, kaa bi guda gulul aTassolonika gi ume Agwapan Ichi andil ni Ichi gesal iYesu Kristi. ²Bla ni upee ligga gi anung ni inna ishinshi gi ukwo Agwapan Ichi andil gi Ichi gesal andil iYesu Kristi. ³Ripang ga dil peme Agwapan sunubung gu shi anung beweneziri. ⁴Gushini shi geshinshi, gu shini gu ma ripang anung konno ge kinkang, ni gu biya bezile anung konno. Andil gun dil dil gugru ni anung gi ada gu lul Agwapan. Dil paa ikol isuu ni gu ma ripang anung gi ume ididuk ipimpam ri nung shi gi ume ni. Andil paa rigbana ri nung mur ni. ⁵Gun kri gashi gemag getaana Agwapan gu ngha ripang, ribili gule nuu gashi nung rishi be nyu kpagu ni rigam Agwapan ri nung pialla nung gun ka ni. ⁶Ripang ga gi Agwapan aso be nyi bri be soro nung impiya ni inpimpam, ⁷ama ngha gu peme anung ri sung se impiya gi andil ni. A rile nenuu ya a kar gu villi Ichi gesal iYesu gapan gi be lum bekii rigam ngha. ⁸Gi ume ula gu pupep a ri paa geta girikii ni be nyiri bri be re za bi Agwapan ni gi be nyi bri be sang nghar bi iyal ishinshi Ichi gesal andil iYesu Agam ni. ⁹Be ri soo impiya gu kpu kaa bi gekar gu sang amele gi iyii Ichi gesal ni rigam rigbana ngha. ¹⁰Ari le gun ka gekar ri ariba gi unum gu shini be nyi ngha be duggo'u, gu rishi abin gu kpa beji gi ididuk be nyi bri bema ripang ni gu shi ashi nung ma ripang gamag andil gi ukwo anung. ¹¹Gun ka soo andil kyiele gi Agwapan gushi anung, andil kyiele gi Agwapan gushi Agwapan andil aso nung rishi gu nghar gu zilla anung. Andil kyiele gi Agwapan a pa ngha riler ile ishinshi gi ididuk ili-lam gu ma ripang ni rigbana. ¹²Andil kyiele gi Agwapan nenuu gu shini intima Ichi gesal andil iYesu kum duggo gi ukwo anung. Gu kyiele gi Agwapan andil gashi a duggo nung ni upe Agwapan andil gi Ichi gesal andil iYesu Kristi.

Chapter 2

¹Gikpegri gi gu ba Ichi gesal andil iYesu Kristi gi gu cung andil gu ngha gu shi gu zing andil gi anwa, andil kullu ngha beweneziri. ²Nung zang be le gu bugro ikol gedidir ta gu anpkag ri gu lel ni gu be gi ukwo andil ni, gung kri gu le ashi unum gu bi Ichi gesal gube mel. ³Nung zang be nwo alog alel ngha ta ulutura. Anuu unum a ra bau gu sang gu kper ni be nyi guba ya villi yigri anyi ninkom'a awen gukpu. ⁴Gun ka gashi gun song, ni a nya ne duggo rikii ngha selle iduk ukiri be zila Agwapan ni ta uwuri be lul ni. Gu shine nwu ni a loo ga tol Agwapan ni alee ashi anwa shi Agwapan. ⁵Nung ne kpuh nung gekar gri anung shi ge nung ming paa nung anyiri abin? ⁶Gi kper gri nung za ukiri udigri'u, gu shini be yigri'u ga kar gri gu kpa gu ni. ⁷Ni gi kper gri inelle getaana ya lee ilam, ni ukiri u digri'u gi kpegri be mel gekar Kuyuo gu ni shiga gu. ⁸Gekar ga ni beri yigri a wen inkom, anwuri Ichi gesal iYesu ri pel'u ni infiana ge nyuu ngha. ichi gesal di villi ni anwa gu sang uluki gi gu villi ba ngha. ⁹Anyi nin kom'a ni a riba ya ni gu le ilam agam ninchagra ni ididuk ri gbana, be mag, ni abin gu kper beji rilal. ¹⁰Ni ididuk ilel gu sang ripang ilo anyiri abin ri ba be nyi bri be kpri ni, gu shi ni be re nghar bi gubiya ripang gu shini be kum gu funu. ¹¹Gushi neni Agwapan atima bi ni gu sang kpele, gushini be nghar relal. ¹²Ribilli ga shi ashi be ri lee bi betaana, gun ka shi be nyi bri be re nghar bi ripang ni be re kuggo be ushinshi gu sang ripang. ¹³Andil peme bi sununbung ge Agwapang gu shi anung, beweneziri ben bri Agwapan biya ni. Ichi gesal a segle ngha gushi be wen gu zanna gubi gushi gu funu gi ume di-gwapan Alum gi gu ma ripang gi ripang. ¹⁴Gun kri ga soo azila ngha ukwo ngha gi ile iyal ishinshi gushini nung kum rigam Ichi gesal andil iYesu Kristi. ¹⁵Anuu inna weneziri, nung kyen ni rpang. Nun bung be lullu ngha ni gi iwii ta ankpag. ¹⁶Gikpegri bla ni Ichi gesal iYesu Kristi ri kyi ngha, ni Agwapan Ichi andil ri abiya ya ni ama ya gu shiri ikol gu sang a melle ni gu kyiele gu shunshi gu shi gunsong gi ukwo upee. ¹⁷A shiri nung ikol ni a viana ikol anung gi ume ilam izam ni iwii.

Chapter 3

¹Gikpegri, beweneziri, kyiele gi Agwapan gu shi andil gu shini gu kyiele Ichi gesal kum rigam gedidir, ilori gushi ge nung ni. ²Nung kyiele gi Agwapan gushini dil kum gu pubbu ya gi be nyi ikyii ibibi gi rifien, ni sang ikwo ge nyang ya shi ni ripang. ³Ichi gesal shi anyi ripang ya, anwa ri ari tibi ngha ni a der ngha gi rifien. ⁴Andil shi ni ikol igbana gi ume Ichi gesal gi ri kyi anung, ashi nung le ni anung ri ya gunsong gu lee ikii ri dil soo ni. ⁵Ichi gesal sing ni ikol anung kaa bi gubiya Agwapang ni gu mur agam. ⁶Gikpegri andil sugu paa ngha, beweneziri, gi ume intima Ichi gesal iYesu Kristi, nung beting ile weneziri ri a loo gu loo gu bel gu sang shi gi ipara ri anung nghar gi ukwo andil ni. ⁷Gu shi gu shini anung rikyi anung za ashi gu follo nung lullu gi ukwo andil. Andil re loo ya gi ume anung nibe nyi bri be sang bi ni ikyiye ni. ⁸Andil re ya ya kyiya alog gu sang pa, ni gu shi nenuu, andil lee ilam getug ni ge wee gi ume ipimpam ni riler gu ting gu shini dil so alog ulip. ⁹Andil le ne nuu sang ashi ri sang ya rigbana ya, ni gu shi nenuu, andil le nenu gu shini andil shi gu lull gi ukwo anung, ni anung re lullu gi andil. ¹⁰Gekar gri dil shi guzing gi anung ni dil paa nung, "Anyiri are waa'u gule ilam ni, a zang be ya ikyuya. ¹¹Ni andil kong ashi be zila nyi anung tong bi gu le ilam, bere le bi ilam gu kalla ile nibe zila nyi be le. ¹²Ilo nibe nyi ba ni andil paa ni gu mire rigbana gi ume Ichi gesal iYesu Kristi, gu shini be lee ilam ni gu ge too, ni be ya ikyuya a kyi ema. ¹³Gushini nu anung beweneziri nung zang be nwo gu le ukiri ushi gi utura ni. ¹⁴Alog ga tong'u gu lul iwii ishi gi ume ankpa andil ni, nung suggo'u ni anung zang be shi gi anwa, gu shini a kong uwa. ¹⁵Nung zang be kyou gi utal anendug, ni anung kyele'u gu shi aweneziri. ¹⁶Bla Ichi gesal inna inshishi ri kyi ngha a ma ngha inna inshinshi sununbung ta itira gi lillo, Ichi gesal shi guzing gi anung gediduk. ¹⁷Gun kri ga shi gu billi mi, ami iBulus, ni anyi mi, gun kri gun ka shi gemag gi anpag mi, anuu ni aming wal gu. ¹⁸Bla upe Ichi gesal andil iYesu Agam a ligga ge nung ge diduk.

1 Timothy

Chapter 1

¹Ibulus, awen gu tima Iyesu Kristi gutmari iwor gu ngha Agwapan afunu e Kristi Iyesu anya soro ikol andil, ²ge ukwo Itimotawus awen di pang, ge umari pang, upeh, ni gu shiri ikol ge ukwo Agwapan ate ge Kristi Iyesu icendil. ³Ilori ami son nung ke kar gri amin nwo amakidoya, nya kyeng ge Afisa, nenung so nun ma iwor be zla nyi zangna lullu ge lull ritok. ⁴Be zangna kon iyal gu san lalli. Uri bane inang gu ra welgi singu kyele Agwapan, ⁵gu ya gu son iwor un ka shi gubiya ge ulang ushihi, ge gu fre ikol, ge umari pang u shishi. ⁶Bezla nyi gu vulubi ge ukyie be gu kigli bigu kyele ni be uga, ⁷Ba wa gushini be lullu iwor, bere lepelebi ukiri be pani ge ukiri be ya ge shinshini. ⁸Di za shi iwor shi ishishi apang ge le gu ume iwor ni. ⁹Di za anyiri, ashi berele bi iwor ge an yu san ikyi ibibi, be so ge anyi usang lull iwor ge benyiri kpagla, be sang lul Agwapan gi be nyi iyi ibibi. Ne be nyu sang ting Agwapan ge be bogro gu lul, be nyi pelle ateh ma ge ayeh ma, be nyu pelle be nyayi, ¹⁰be nyu nana gibe zile, be cigu nana gibe zile, be fyere be nyayi ne be le i gengu, be nyu wa dilal, be gnar dilal, ge ididuk uki ure gnaru gu lullu gashishi ni. ¹¹I kiyeri gu ume iyal ishishi gna ben kya shashi. Agwpan unwa nebe kiyemi. ¹²Min peme iyesu Kristi icendil. A lalla mi, a kyo mi ge anyu mari pang, ne nama mi ge ilam. ¹³Amin be shi anyu ta Agwapan dilal, anyu mere be nyu lull ipimpam, ge anyi iyi san akubu, ke ikyeri amin gnar gekubu, don amin bele isanza gu ume usan gnar di pang. ¹⁴Ueh icendil ting ge gu mari pang ge gu biya ri gu shi gu ume Iyesu Kristi ni. ¹⁵Gu tima gri gu shigu gnar ashi Iyesu Kristi ba gu lunyi ne be funu ya be nyi iki ibibi aminshe unbinbi geduduk gu me. ¹⁶Gume ikyeri be kong a kubu mi, gu me mi, anya ale, Iyesu Kristi di yigri gu bu ikol ge diduk. Ale mung a ma gu yigri gi be nyiri be ma ripang ge anwa ni ge ulang unwo sang amle. ¹⁷Ge agam agna be mele gu sele, be nya sang ikol icincang, be ri bere blabi ni Agwapan gun dungna, gu ma ge be nyi ubla useh gu san amle. Di kyeng nung. ¹⁸Amin tibi iworu gu song anung, Itimotawus, a wenmi, gu lull, ge gu pa abin diri asunu ba gun songni ilori anwu pani, undil kon gu kon gu shishi, ¹⁹fre gu ma ripang ge gu za ikol ishishi. Ni gu tong abinri be zle nyi bong gu ma ripang a ma. ²⁰Ben ba shi ----- mi nwo bi gu ukwo agam nin cagr, don lullubi gu san ta Agwapan dilal.

Chapter 2

¹Gun son a mi ri sogu wa, guwel, gu peme Agwapan bele be nyayi gediduk, ²be gam ge ididuk be nya gbana, don di lo gu ume ina ishu ge gu lo gume Agwapan ge rile. ³Gu folo ge gu gnar gu ukwo Agwapan afunu andil. ⁴A wa be nyayi ge diduk kum afunu nugu ba ne za gu ma ripang. ⁵Agwapan she zing, nyu kana ume nye zi ge Agwapan awa hi Iyesu Kristi. ⁶Ama riki gna ge ta don andil ne gu pa ke kar ge sheshi. ⁷Gu leri ni be so mi a nye wel ge awen gu tarba, amin pa ripang amire wa mi dulal, anyu lullu be gyu gu ume gu ma ripang gri pang. ⁸Nung amin wa beci ko ge shi be kyele ge Agwapan, ni be sag anye asheshi, ne gu sang be nang ge inang. ⁹Ilogi zing, be kyel lebe akyi ge shinshi, ge ukiri ufolo ne gu fre ikol amah, be zangna so inkininki ma a zinariya ge a pearl ko ikyi shi ni ikilli. ¹⁰Ukiri ufolo gi be kyel ri be pa gu song Agwapan ge ilam ishishi. ¹¹Anyin kyel lullu ilinlang ge gu mari kyi, ¹²Amin re tomi anyinky a lullu ko a so ri gbana aci gna, a lo ge linlang. ¹³Adamu ya zanna guba, ne Hawawu. ¹⁴Bere lell be Adamu, be lell a kyel gna na nya kpa. ¹⁵Ari funu ge gu biri be wen, bege sing ni gu mari pang ge gu biya ge gu kwara di nam nu gu shiri ikol.

Chapter 3

¹Ku kyele gri shini gu gnar: Anyeyi ge wa gu bla ni a wa ilam ishishi. ²Nun anyu bla rissan wu alebin. Ashi gu shini a she aci anyi kyel. A rishe gacaci, gu za, gu fre ri kyi ni go pii be nyi, arishe anyu lullu. ³Ari sangnu anyu san se be bag, anyu san gu bla ansong, anyu sin ge seh, ina inshu. Ari sangnu anyi wa ikili. ⁴Ari bra gu bung ge sal gna ge shinshi, aro so be wen gna shini a mna ge gu mau gu mle. ⁵Anyeyi gere zau ilori ari bung ge sal gna ni, ari leneni ne za gu d Agwapan? ⁶Ari sangnu anyu lull a par kol abe kyo ri kyi gna ga pan ne be kpa ne a lum abebi ni. ⁷Ari shini iggu ishishi gi be unyi, kol a za gna ba ukyu bel ge sra alum abebi. ⁸Gu gan ujing, be nyu lul ra pa bi gu kyele ubel, be za gna se ge kin kang ge gu wii ible. ⁹Be tibi gu nele gu mari pang ama ne gu piara gu zama. ¹⁰Be yu gnar ne be ma don be za gna kum a kpa. ¹¹Ne nung be kyel la ma fre akye ma be za gna so ake magu pa rilali, ise shi lege seh nugu ma ripang ge ko ge shi. ¹²Be gam gu lull she be ci a kyel a zing. Be bang be wen ge be sal ama. ¹³Ge be nyiri be le ge shinshi ni, wa akye ma ukwo kyen ulege ikol igbana ge gu ma ri pang ge Iyesu Kristi. ¹⁴Ne mi wal nun ikyiri ni i amin soro ikol amiri vili ge didir. ¹⁵Amin ge mo ni, ami ri wal, ne nung za ashii nun di za ilori nung ga bung ami na nung ge sal Agwapan, ge sal gulull Agwapan alang, ----- a nwu bung dipang ¹⁶Amin gnar ashii gu sanza gu le Agwapan shi ule gu, a yi gri ya gi ri nam, a wulu ge alum, be lum be kii be yiu, intima wulu ge ulunyi, a mari pang gu lunyi, ne be nya kyon ge ban ge ukwo ume.

Chapter 4

¹Alum ya gu usel ashi ge kar bi be zla nyiri nwo gu ma ripang ama, nu be ma amna ama ge alum abebi ge gu lullu nin ci gra ²Be nyiri lal, gu za ikol ama be kang be nung. ³Beri da be nyayi gu lap gu bal, ni be so bi be ting gu ya a yari Agwapan a leni be gna nugu beme ge nyiri be ma ripang gu za ri pang ni. ⁴Ukiri Agwapan a le ni gu shi gu zam, ukiri andil dile peme Agwapan ni be bi gu tong bi. ⁵Gu she cincang ge iwii ge gu kyele Agwapan. ⁶Ge tibi ikyiri gu unsong ni be weneziri ni un zama a gen asheshi agna Iyes Kristi. Be gu mang iwiri gu magri pang ge gu lullu gu shushi ri un lullni. ⁷Ting gu kyele gu lungyi rimin gun kyel biyani. Kyiye riking gulo Agwapan. ⁸Gu lullu ri gbana shi gule ilam ge fiyen. Gu gna gu lo Agwapan shi ni ge le ilam ge ko ge shi, gu shi gu za ge u lang gi kpe gri ge unwu bi. ⁹Gu tima gri shi ni gu gnar niri pang nugu gnar ididuk ikol. ¹⁰Nri ka so ni sugu le ilam nugu so a mna ge Agwapan a lang, anyiri ashe afunu ni be nyi ge diduk ni, mussama a be nyu lull. ¹¹Pa nen nun dam ikiri. ¹²A lot zan gna, tong elu wene par anung, gi be nyiri be mari pang ni, ni gu yigri ilo gu gu kyele, gule, gu biya, gu maribang ge icincang. ¹³Amin sugu bani, nunle gu palla iwal ge bla begle, ge gu lullu. ¹⁴Nun zangna tong nun gu mari gu shi gu nungni ge an gu pagu song, ne gu nna gibe nyun song. ¹⁵Nun bla ikiri. Kana ume ne don gu ga gun song anung shi gu za ge be nyayi gediduk. ¹⁶So a mnang nguge shinshi ge gu lullu. Yangun song ni kiri. Ni gule nung, nun di bla ge akyie nung be nyiri be ikugoni.

Chapter 5

¹Zangnada gin gunci. Kyo be wene par beci ni wene zirini, ²nin gunkyel ne nin yeni, ne bewene par be kyel ne be ni be fong ni, ume gu lo gu cincang. ³Ma be kubu gu mle ma. ⁴Be kubu ge shini be wen gibe yang, be yu magu ma gibe sal ama. Be pa be nyu biu, gu rishiri Agwapan ikol. ⁵A kuburi be nwon gu zungn ni, ari so aligna ge Agwapan, ne ya gusong ne gu kwo nu gu mire gu kyiele ge Agwapan, ge tuk ge weh. ⁶Akyel ri lo gu me gu kong ushishi ni, a kpu kone a she lang ni. ⁷Ma ikyieri ge shinshi, don zangna bla ubibi. ⁸Anyiri are mau be nyu shi gen anwa, ge be nya ume ge sal gna ni, a tong gnu gu ma ri pang as sele anyu sang gnar ri pang. ⁹Nwo anyin kyel she akubu a ge sang mellu isogi cunu ni, akyel a zle aci. ¹⁰Be zan ne bin ashe shi, ko a bla bewen ge shinshi ko, a bung be sing ge shinshi, ko a kwara ifofra be nyi digwapan, ko ama be nyin pimpam u peme, ko uma gekar ge ilam ishishi. ¹¹Ne be kubu be wa ware, zan gna sobi gu umehia. Ni be riwa niri gbana nu gu sang wa Iyesu, be wa gu bal. ¹²Ne nung be nyani za gu kpa ma don be tong be isil ama. ¹³Begu lebi ge gu lo isiri, be bele gibe sal. Ba gu lo ne be siri ni be le ingbeni ba, be shi be nyu kyima, gu digge, afifar, ni be ba ukiri are folou ni. ¹⁴Ne nun be kubu be weh be kanbi gu bal, be biri be wen, be bla ge sal, kul agam nicagra ke kar gu tongro ya nu gu le abina abebi. ¹⁵Be yiri be lull agam ni cagra ni. ¹⁶A kyel ri ashi ni be kubuni, a wel bi gu kul abe tla ulub a ge akye be nyu ulull, don be nyu lull bra gu wel kubu gna ripang. ¹⁷Nin gunci ri be bung ri gam ge shinshi ni, kukoa gu shinshi be ma bi gu me ma utra ri pala be nyu le ilam ge gu kyele ge gu lull. ¹⁸Iwal gu lull toshi, be zan gna der inag i ci ga kari a dhugu cang a yani ne, "Anyu le ilam gu folo be pau indon gna." ¹⁹Be zan gnar gu kpa ge u anyin kung be yu kum be nyu gu ge tiri benya pala ko be nya ciya. ²⁰Kpang atong anyi ikyi ibibi gu un song ko ge nyang, an tek be nyiri kong ri bung. ²¹Amin tong gun song Agwapan, ge Iyesu agam, ge be lum br kii ri be seh ni, be ting, utra ne gu sang kong ububi a lok, za gna ce kog shine gu biya riki. ²²Zan gna wanna gu ila ale lok anyi. Za gna sing ge ikyi ibibi a lelok, der riking ne cincang. ²³Za gna lo mun se iminibel. Nu so iminibel agbasa ke fiyen do gu fung, ne gu sang ulang. ²⁴Ikyi ibibi nya zla nyi shi gu nyi, be gu ya gu song gu me ge tana, be zla nyi ikyi ibibi ma lullgun timi. ²⁵Ne nung izile ikyi shi gunyi, igle ni be nilli bi gu.

Chapter 6

¹Be nyiri be shi be gen bri be shi ge iteng ni ncebe sah ama ni gu mel be mabigumel ama. Be le nung kul be gre bi ge inlima Agwapan ge gu lullu gna. ²Be gen ri be shi gi nincema ni ribe mari pang ni, be zan gna surbu bi ge be shi be weneziri ba. Nugu le nung be le bi ilam niri gbana. Nin ce sal ama ribe ya ri bli ilam ama ni be nyu lull yagu, bi nyu biya be gile ba. Lullu nun pa ikiri. ³Gu ge shishi agle nyi lullu ugulu ki giri tok ni ne are gnar ru gu lullu ni, gun ka shi gu kyele icendil Iyesu agam. Gu ma guza bere gnar bi gu lullu ri gu re mel bi ukwo Agwapan ni, ⁴anyiri shini ri kyi rigbana are zau ulukyi. Ashi ni gu tal ge gu yi inang, ge iwii, iwii bi ni ri finai, ge gu pa abin a bebi, gu puru, ge gu kyele gu bubi, ⁵ge sang gu lo gu zam gu ume ni be nyiri ami na ma gu shai ni be tong bi ri pang. Be tang abin ge ikol ashishi gu lull utra gu kum gu ma ya lo ne ilo abin diri. ⁶Gi kpek gi gu lull Agwapan ge gu lap ikol ri bli rile ga, ⁷di re baya nu uluki gu ulunyi diri wula gu sang uluki. ⁸Ne nung, di lap ikol ge ikyi y ge alap. ⁹Be nyiri be wagu kum ni be nya ni kpa ge ume ilel, gi ge tabara. Be kper gu ume ikyi ulga ge go so ikol gu bubi ge ukiri uri so be nya nyi be kana ume gu bung bi ge gu kpu. ¹⁰Gu biya ikilli unga shi itiri ko gu ling rifen. Be zla nyi ge ukwo wa ikilli be ting gu ma ripang, be talla akye ma ikol ibibi ge kin kang. ¹¹Anwo anye Agwapan be ting ilo abin diri, lull abin asheshi, gu lull gu gnar gu biya, gu lap ikol, ge abin asheshi. ¹²Dung, gu dung gu shishi ge gu ma ripang fre ulang gu sang amle ri be zla gu ni. Gire kyie nun di ma gu gnar gun unson ni be nyu gnar bele ge ukiri ushi u shishi ni. ¹³Amin mireng ilam ri gu usong agwapan anyu mire ko ge shi ulang, ge unsong a gam iYesu anyiri aya ukiri ushiri pang ni gun iBilatus iBabuntu, ¹⁴lull iwor ge ki keg be za gna tong, kabi ge kar gu ba icendil iYesu agam. ¹⁵Agwapan ri yirigri ri kyi gna ge kar ke ki keg, Agwapan, anye ben kyia shashi, anyi ri gbana, agam ri a shi ga tol ni icendil nyu bung ri gam. ¹⁶Anwa sangnu kpuu, anyu lo gu ume useh ri be re kabi u tutur ni. Ba nyiri a blau ni, be ge bra gu blau ni. Gu ma gu kyele ge u kwo gna ge ri gbana usang a mle. Kyeng nung. ¹⁷Ya be nyu kum gume gu lunyi ri ni, be za gna sagra riki, be za gna so ikol ge gu kum ri ura melu amle ni. Be so ikol ge Agwapan anyiri a mire ya gu kum ge kin kan ni, ge gu kong ushishi andil. ¹⁸Ya bi bele ripang, be wa gu kum ge ikyi le ishishi, be mire ni anye ma ge yeh. ¹⁹Ne nung be tibi a kye ma ukyi u gu zam. ²⁰iTimotawus kono ukiri be mang ni. Be ting gu kyele ulga ge inangri ri song gu pru gi be zle ni unwuri be zla ashishi gu za rilal. ²¹Be zla nyi be pa ilo ikiri, ne nun be flu bi ge uma ripan. Upeh shi gu zing ge anwo.

2 Timothy

Chapter 1

¹Bulus a tarba agam Iyesu gu ukwo Agwapan, gu sili ulang ri ushi geumeh a gam Iyesu, ²kaabi ukwo iTimotawus, awen gu biyai upeh, ina inshu ge ukwo Agwapan ateh agam Iyesu ichendil. ³Min peme Agwapan rii men lul ni ge be kaa mi, ge anyulul a cincan, ge kar gri ami kpu ng gu ni gu umeh gu kyele ge Agwapan sunun bung (ge lill gi ge weh) ⁴min ge kpu be jiring ni min ya wa gu ying, amiri mile ne gu fung gu kii. ⁵Be kpu mi din zam gu maripang unwuri u wulu ge ukwo a kaang iloyis ge ayeng Afiniki amii mari pang a lo gu ume ng. ⁶Unka su ne mi kpu ashishi u kuno agen Agwapan ri a shigi ufung anyiri akurba ne min tla ayimi gi riking. ⁷Agwapan re maya a lum gu kugo ri bung, amma di gbana, ge gu biya gegu fre ri kyi. ⁸Za gna kong uwa gu gnar ichendil, ami iBulus anyu lap gna. Lo nugu za unri so i pimpan gupa iyal ishi gi ri gbana agwapan. ⁹Agwapan ya funu ya ne nya zla ya gu zla ichinchang, a le nun ba ikii len dilba, a le gu ume gu za gna ge aben asheshi gna. Amaya ikiri gu umeh agam Iyesu kafin amle na mele. ¹⁰Gi kpek gri begu pa afunu Agwapan ge ukwo afunu agam Iyesu. agam ya ba ne amle gu kpu ne nya ba neulang gu sang a mle ri a pa gu me iyal ishishi. ¹¹Nenun be semi anyu dam, a tarba be nyu lulu ge ukwo ni be nyayi. ¹²Unka so ne min se ipimpam ge ikiri, amire kugu mi uwa ne min za anyiri amin mari pang Amin kyo ari tibi' amin nannau kaabi ibungri ni. ¹³Tibi guza be nyu gnar utima ri ukong gu ukwomi'ni ke ukwo gu ma ri pang ge gu biya shi gu umeh agam Iyesu. ¹⁴Uki usheshiri a lor gu umen di'ni ¹⁵Lo nugu za, ididuk be nyu lo ge asiya be kigi mi guntimi an ume nyu chung ri kyi be shi mi ifijalas ge iharmajanas. ¹⁶iChendil kong a kubu benya sal ionisifaras, ge a lemi ilam ge kinkang, are kugou uwa ge sra mi. ¹⁷Ge kar gri ashishi ge a romani a wami ni'ri pang, nanya kum mi. ¹⁸Ichendil kong a kubu gna ge unumri. Idi'duk itra ri awel mi gu ni ge re bung Afisa, nun za ge chinchang.

Chapter 2

¹Anwo awenmii lap ikol gu ume upeh rii ushi gu umeh agam Iyesuni ²ikyiri un kugo ge ukwo mi gibe nya'yi bele, nwo ge anyi be nyi ugnar beri lillu be zle nyini. ³Lap ikol go se ipimpam ge mi, ne anyu gnar kon ultra agamni Iyesu. ⁴Ko nyu kon alra ri arile ilam ne sori kyi gna ge ikyi gu lunyi do gu gnar anyu song gna ⁵Nenun ale lok ge panna gin tima gulen ni ara kumu ri gam, sa a kolgu tiling gna ge iwor gu panna. ⁶Bi inang nyu wil ni gbana yu gnar u gnar ikyi rilam ana, ⁷iibi gi'ikol ukiri amin pang ni, ichi ri mang gu kpele ge ume kogeshi, ⁸kpu ne Iyesu Agam gu ume ikol Idauda nyiri be nyognou ge kpunni. Gu me gu dam iyal ishishi ⁹Unwuri amin so ipimpam ge melgu lep ne anyi ale abin abebi ni. Gu kyele Agwapan bere lap bi. ¹⁰Amin lap ikol ge i diduk ikyiri be nyiri be seh ni'bemba ma kum upeh ri ushi gu me agam Iyesuni ge ma gu sang amle. ¹¹Gu kyeleri ri pang. Dige kpu ya gen wa ni diri kum ulang gen wa. ¹²Dige lap ikol ni andil ri' umeh gen wa. Di' ge yi nang gna ni, anwa ma ri yinang andil. ¹³Dige jama benju sang gu gnar ni an wa she anyu gnar ko ge ling ge kar, gu lo legi anwa yi nang ri kigna'. ¹⁴Lo nu kpiri bi ikyiri, kpang bi garr song Agwapan, be ja gna le inkom ge iwii gunka sangi biri'bli yuka pelle be nyu kugo ¹⁵konchi king mu ma ri king ge nyuleilam Agwapan ri be gnarni, gu sang ukiri uba ni uwa gu ukwo gna, anyiri a lulu di'pang iwii ri pang ge ki kyele. ¹⁶Ting be nyu kyele ibibi, unyani'kono gu sang lul Agwapan. ¹⁷Gu kyele mari penne ne gu yu akpatara gu ume ma Ihiminayus ge Filitus. ¹⁸Be nyiri be yag be giri pang. be gu toshi gu lunyi gu nyagi, be muru ripang ni be zle nyi. ¹⁹Gu nyi'ngni Agwapan kyeng a shini gintimai' ichi zabe gna, anyiri a zla gin tima ichi ni ari nwo gusang ri pang. ²⁰Gesal gu kum ko ikyi a zinariya ge a zurfa ya ingbem. Nenung ikyi ni nkyi ge ri atum. be zla nyi don ilam iseh ikyi be zle ni asangi izam. ²¹Anzle ny ge kwara ri ki gna nu gu san gu meh ikyi ilam gna igna umeh, be tibi giri sang don anya sal, kyen nugu za ne kwgeilo ilam ishishi. ²²Ting gu biya ri'wene par abin azam ge gu ma ripang, gu biya ge shiri'ikol gube nyiri be zla intima Agwapan ge ulang i chinchang. ²³Dangna gnar ilo gu lirbi ugage usanzar zashi be nya ni ba ni gu yinang. ²⁴Di gbana ga ne agen ichi ting gu lall gu kyele. Nenum rigbana ga ne she nye ikyi, shishi ge koge nyan, anya za gu lulu, ge anyu dele ikol. ²⁵Digbana ga ne a lulu be nyiri be lall ne anwa ni gu ume abinasheshi. diga tibi Agwapan mabi ge kar gu palla abin abebi don gu zari pang gna. ²⁶Beri vili gu me amna ma ne be nwo ge tabara agam nin chagra, ne gu agu frebi ni ne le ukiuwa gna.

Chapter 3

¹Unza ne gun kah ashi gu ume ibung a mile be ri leh gekar ipimpam. ²Be nyanyi ba benyu bi ya kyen ma, be nyu wah ikilli, be nyu malla, ge ri ki rigbana, be nyu le iki ibibi, be nyu sang peme gi be nyu sang ichinchang. ³Be ri sang bi ne gu mire be nyu song, be nyu san wa guloh gu shishi ge elok, be nyu ki'ma, me nyu sang fire akyima, be nyu wa inkom, be nyu sang biya ripang. ⁴"Be ri shi be nyu le iki ibibi," be nyu ri kyi rigbana, be kugo ni be nyu biya gu kong ushi sele gu biya Agwapan. ⁵Be shi ne iwal gu le abin asheshi nenu nagra bi rigbana, kigli ge, iloh ri be nyiri. ⁶Gu ume ma be nyu kalla besal ni be lel bekyel be nyu sang ikiye. Bemba shi bekyel ri be gu mile ne abin abebi, be yak utura nenu be kong ushishi ikyi gi lilo. ⁷Bekyel a sugu lulu, be ra mel bi gu za ripang. ⁸Ne iYannis ge iYambrisu be tall ge iMusa. Nenung be nyu lul rilal be tau ni ripang. Be nyanyi be bongbi ge ikol, be nyu sang ushishi gu ma ripang. ⁹Bere kaabi unung ne gu sang ikiye ma u wulu gu unyi ge ko ge nyang ne be nibri be nyanyi ni. ¹⁰Anwo lull gu lulu mi, ge aminah mi, gu sing mi, ge gu ma ripang mi, ge gu lap ikol mi, ge gu biya mi, ge gu dele ikol mi, ¹¹ge gu lub ikol mi, ge ipimpam mi ge ididuk ikiri i bami ge Antakiyani, ge I limit a, ge a Listra, amin bla gu meh ulup ikol mi. Gu umeh ma ge diduk ichendil afunu mi. ¹²Be nyiri be wa gu le gu nwu lul gu ume Agam iYesu ni, be kong ipimpam. ¹³Be nyi ikii ibibi ge be nyu sing gubel beri kono gu bong bi, beri vilu be zila nyi gu bemba ge akye be gu vu bi. ¹⁴nwu ya gun song ne ukiri be lulung ni nun ma ri pang ukwo-ngha ni. ¹⁵Unza shi tun nun wa awen unza iyal gu unwari ga kigli-ngha un ba nyu za, nenu gu funu ge ukwu ma ri pang gu ume Agam Iyesu. ¹⁶Ididuk gu iwor shi gu peme ya ge ukwo Agwapan. Ashini ilam ni gu lulu, ne gu, kyiele ni rigbana, ne gu le ge shishi, nu gu kye gu ume ripang. ¹⁷Unkri nenu anye Agwapan shi ni gu mile, keng ge shinshi ge diduk ikii shishi.

Chapter 4

¹Amin ya ni rigbana gu usong Agwapan ge i kiristi iYesu anyiri ah pa getana be nya lang gi be nyu kpu, nenu gu ba-ngha gu umeh umen-ngha. ²Dam iwi, yak ushini ge kar kwo un sang ge kar, nya'u chog-lo, nung kyiee ne ididuk gu lap ikol nugu lullu. ³Ge kar bi ma be nyanyi ra kugo bi gu lap ikol nugu lullu di zam. Nenu be chung akii ma be nyu lul mi gu wa ikyi ikol amaa. Be ri pah ⁴bin ikyi atong amaa wa kong ni. Be kigli atong amaa gu lulu ripang, be ri vili be gu pah allella ahbel. ⁵Anwu kyeng gu me ikyi ge diduk. Lap ikol ni ipinpam, le ilam iyal ishishi, leh ilam ge diduk. ⁶Be su gu mini mi ge kar gu nya mi gele? ⁷Amin ting gu ting ripang, amin kol gu titing mi,amin fire gu ma ripang. ⁸Be ma mami rigam gri pang, unwuri ichi, anyu maripang ari ma gi gun bun-ngha. Ba mi gun zung mi, ge diduk be nyiri bie biya gu ba-ghna ni. ⁹Lap ikol unba ukwo mi ge didir. ¹⁰iDimas a tami gu, abiya gu lunyi gri, a kannu a Tassalonika, kari'kis a kannu a Galatiya, iTitus kuma kannu a Dalmatiya. ¹¹iLuka nya gun zun-ngha shi ge ami, wa iMarkus nunba genwa ne ari leh nung ilam. ¹²Amin tima iTikikus ge Afisus. ¹³Ba mi ne ukyu fla ri amin nwo ge iTaruwassa, gu kwo iKarbus, unri'ba nun ba ni ginkup ankpak gu pala iwel ge ankpak iwel ge diduk. ¹⁴Iskandis a kyii ma ge a adalma a su go mi ge kinkang, Agwapan ri pau ikyiu le-ngha. ¹⁵Legeseh genwah, a kyekre nu gu kyiele ge kinkang. ¹⁶Amin fre ri kimi, ko nyiri gwu ge tiri mini. Be tami gu, mire wami go umel ikol, ukwo' amaa. ¹⁷Ichi shi gu sing ge mi,ari kono ya ri gbana, ge ukwo iyal ikum gu mile ge shishi, nenung be nyayi kong. Be tibi mi ge nyu izaki. ¹⁸Agwapan ri wini mi gu ilam rifen nenyu funu mi dugo mi ga pan. Gume gu kyen gu ukwo-ngha ge pan nu gu sang amile. Di kyen-nung. ¹⁹Billi iBriski'u, ge Akila, ge gesal iOnisifirus. ²⁰Arastusto ge Akoriti, amin nwo iTurufimus asang'u alang ge iMilitus. ²¹Ba gu sang gekar risah, iYubulus biling, nenu iBudis ge iLinus ge iKalafidiya ge diduk beweneziri. ²²Ichi shi ge alum, nu upeh shi genwo.

Titus

Chapter 1

¹iBulus,agen Agwapan ge nyiu tarba iYesu Kristi,soboni gu ma ripang, ni be nyibiri Agwapan a segle ni,gigu zaa ripang giri gu nghar gu shige Agwapan ni, ²Gigu so,ikol gu ulang gusang amileri Agwapan, a-re pau rilal ni,gu kiri a yaa ibung ni be me-le,ukukor ni. ³Gaa kar ge zam, a-paa iwii ngaa gu me gumire gukyele gun kiri be mami gushini ami kyele gu me iwor Agwapan anyiu nghar 'aa'Gu ukwo iTitus,awen ripang gun wengu ma ripang andil,upe gigi loo gzam gu nga Agwapan Ichi gii Kristi iYesu,anyiu ngahr'aa. ⁵Nenuu yaa nemi nnwho ngaa nigu bila ndei anung rekyeng gizile ikyi,nyiri,isang milei ni,nenuu ma be nyinin-kung sunu rebung gilori ,ami so ngaa ni. ⁶Anyin-gung sang'u nugu shini be mau gukpa,Anyin-chiiri,ashi akyel azing ni,Gi be wen be nghaa-mina biri besang bi nigu sang -kugobin ni, kwoo gu sang kugo ikiyee ni. ⁷Gushi guzam gushini anyi gu yil gun-song Gu daa gu kuoo, anyi gu kyegre gu song gu daa gu kuwoo Agwapan, ne sang gu ne abin abebi,ne sang'u ni ikil ipii,apang re nyie-reu be nang gedidir,apang re seew be bagg,apng resang'u anyi iwenebin,gee,anyi gu kaara, ⁸Bila apang shi,anyiu nagaa-besing,anying-sing ikyii izam Apangshi anyie a-mina,anyaa shi ne abin Agwapan,gigu fre rikyii ngaa. ⁹Apang shi anyigu bung gutumagiri be lul-luw niri gbana ilori a gaa so be zile benyi gu ma ripang gigu lul-lu gu zam,ne tegre benyibiri be shini inang ni. ¹⁰Gii be nyi akyi adol shiga gibe ma-me,be nyibiri be shi ne abgaala ni,gu kyele maa,gushi gubel ga. be lell be nyaa nyii nibe vul-lubi gu. ¹¹Gushi gu shushi,gushini ridaa-bi,Gibe nyu-lul a-mina,nibe sal,nigu lul-lubi ikyii gu kurbu ribilii,u- waa,Ikyiri ire folloi gu lul-lu ni. ¹²Anyie zin gu umme na-nyiu paa gu kyele gu umeee iwii Agwapan,"atoshi,"Akerawa shibe nye alal ba,Inam gelumu i,ngaa ikyi ibibi,besiri afung gu bura guyaa," ¹³Gukyele giri shi ripang ga. Nenu,kyiye-bi ge kinkang ilori be rikyeng niri gbana gume ripang ni. ¹⁴Za-nghaa be ma aminang ge alal-la anghaa Ayuhudawa,ni be nyiu jii benyanyii,ben biri,begu kiglibi giri pang ni. ¹⁵Gibe nyibiri,beshi gewin-wung ni,ikyee ma,shige win-wung,nibe nyibiri be gu bong bi ni,gi be nyiu sang ma ripang,Kulukyi uwunwung,geduk ge a-mina ma,ne wop a maa,a gu bong nghi. ¹⁶Be toshi be za Agwapan,ni bere waa bi Agwapan gi abin gu lee maa. Bem-ba,shi ikyiu bur,be nyiri kyiridol,bere mele bi gu shi na lee ililam.

Chapter 2

¹Ne nwho, unkyele ukyiri ushi gu-zing gi iwor zam ni. ²Nun lul-lu nin-bguchii ilori beri fre akyyii ama-ni, gigu fre amina a maa, gigu kyeng niri pang gulul, gigu biyaa, nigu lab-ikol igba-na. ³Nun-lul-u nin-bgukyel ukyiguzing, ilori be fre akyi a maa, gu umme a mina, Baa be nyiu cuu nigon-timi ba, gigu ba be-gen-nibe bag ba, nibe nyiu lul-lu ukyiri ushi ushushi ni, ⁴nenuu yaa, nu lul-lu be wen-nibe kyel a bil-li, gu biyaa be chii a maa, gibe wen amaa, ⁵Be lee a'mina, uwunwung, be nyiu yag be sal a maa, gibe nyiu kugo gu kyeele nibe chii a maa, nde gu kyeele Agwapan rakumgi riliggi. ⁶Gu-tira guzing, nu lul-lu bewen nibe chii abilli nibe lee ilam ni amina azam amaa. ⁷Sunu tira, wulu niri kying, unba ukyi niyolo gi ilam izam. Gu lul-lung, yigri gu lee gu zam, gi gu sing gu zam. ⁸Ni gu tima gu zam giri gu sangi ni abin abebi ni, ndei anyiri a tong'u ni, apang rikong uwaa, nibe sang ni bin abebiri beri to giri kying ni. ⁹Lul-lu beegen gu lul gu kyele inchii nibe sal amaa guu sunu kyiri be was ni, bam nigu yaa inang nugu shiribu ulang. ¹⁰bam nigu jiiri bi, nenu, nenung, ri-yigri ripang rishi rishi gu, no sunitira, guri ba nigu ya gun-song gu lul-lu giri kyi Agwapan anyiu nghar'aa. ¹¹Gu umme gu Lee a bin azam, Agwapan wulu yigri rikyi nghaa gu, nigu nghar be nyaa nyii gu. ¹²Gu lul-lu nghaa, ting gu Lee ikyi ibibi gigu waa gu lunyi, gu lul-lu yaa gu shi niri loo gu me amina, upe gu utira Agwapan gigu loo ulang digwapan ibung unyiri. ¹³Gaa kar giri andil sugu bila gun-song gu nghar ribili andil giri riyagni, gu wulu gu nghaa rimen anti ale Agwapan andil he anyiu nghar'aa iYesu Kristi. ¹⁴iYesu, a maa rikyi nghaa don andil, nigu shini ne winni yaa gu umme gu sang iwor, nugu lee, uwunwung rikyi nghaa, gibe nyaa kakung biri, be waa gu Lee ilam izam ni. ¹⁵Gu kyeele gi kyiri, guso benyaa nyii gu Lee lkee, Lee kiye gume rigbana ge diduk, karu shini alok be surbung.

Chapter 3

¹KPubi nibe ma be ma akyi ama gibe Gam, giri Gam, be lul bi, be kyeng gi suni izam, ² be za nghaa gu winni alok gu, be za nghaa lee udir gu kon, ni be sing ge too, gigu yigri suni gufre rikyii gukwo aling anyi. ³Nenuu, gu kukor andil ge kyi andil sang nghaan amina, andil bera nghaa yaa ikiye, andil be vulu utira, niri nyaa ba be Gan gu biya gu lunyi, gigu kong ushiushi. Andil shi ikyi ibel'aa, andil rewayaa be zile andil. ⁴Gu biyaa Agwapan ge nyiu ngahar ngaa, gigu biyaa nghaa gibe wen Adamu gu yigri. ⁵Gu sangi ashi andil lee abin azam ma gu, Ikolge kubu nghaa ya, ne nghar'aa gu-me gu kwura gu bii gu par gigu kigli yaa gelum digwapan. ⁶an wuri Agwapan a shiia gu tira anyi gu nghar'aa, iYesu Kristi, ⁷Aa lee nenu gu me gu shini andil kum akyi andil gu me abin a sheshi nghaa ni, andil riba be nyi gu lugu guyag ulang un-angaa gu sang amile. ⁸Gun kiri shigu tima ripang ga. Ami waa ashi un-kyeng niri bgana gu me abin diri, gun kiri be nyibiri be ma ripang ge Agwapan ni, beri ma akyi a maa gu lee ilam izamri Agwapan a mabi ni. Ikyiri nyaa folo ni nyaa shi niri bili gu kwo nibe nyi ge deduk ni. ⁹Be ting gu yaa, inang ibel, gigu palla ubel, gigu yaa inang girikii iwor. Ge duk, ikiri sang'ighii gu zam ni nyaa sang'ighii ribili. ¹⁰Za nghaa be nghar anyiri abii nugu nyeere amina gu me anung ni, anwho ga puru apang rizing kwo ripala ni, ¹¹Kpele ashi ilo anyia agu wuluw gu me ripang, a shigu lee abin abebi. apang agu tee rikyi nghaa. ¹²Nii, ami tima Artemas gi Itikikus gu ukwong, ashi un-lee gedidir nun kum-mi ge Nikobolis, ge firaa, ami gu so ashi ami yaa riwong gu. ¹³Lee ukiri un-bira ni, nun-tima, Izinan a wuri ashi anyiu za gu lee ge taana ge kinkang ni, gi Apollos, gi ilori be sang bi gu-u tak uluki ni. ¹⁴Gu folo gu shini benyi-andil be lul-lu ilori beri lee ikyi izam nyiri, iri wel-lagu gedidir ilori, beraa loo bi gu loo gubel ni. ¹⁵Ge diduk be nyibiri be shi ge mi ni, be bil-li ngaa, Nun bil-li be-nyiga be biri be biya yaa gu me ripang. Abin asheshi sing ge nung ge deduk.

Philemon

Chapter 1

¹iBulus anyi gu kugru iYesu, ge wen-neziri iTimatawus gi iFilimon ge anyin-sing gubiya andil ge anyin-sing ilam andil, ²gigu kanbi ukwo iAfiya afong andil gi iArkifus a nyin-sing ilam andil ga ben ulira, gibe nyin-sing ilam andil ga ben ulira, gibe nyi gu lul-biri be cung ga sal-ni. ³Gu lee gu zam, gi gu loo gu lang guu-ukwo Agwapan ici andil gi Ici iYesu ikiristi. ⁴Ami peme Agwapan mi sunu ge kar giri Ami shigu kyele ge Agwapan guni, ⁵Ami kong gu ma ripang giri anung shi gu ukwo Ici iYesu gigu biya giri anung shi ge aki nibe nyibiri be lee ripang gu kwo ngha ni. ⁶Amin kwoo ashi gu kab gu ma ripang anung guri shi gu gbana, anung ri shi gi Ici mi. ⁷Ge ami shi ni ikol ikyii gigu shiri ikol nigu biya anung, gi ikol ni be nyiu sang riligi ge Agwapan, iba gi par nyiu sang riligi Agwapan, iba gi par ne anung be wen-aziri. ⁸Nenuya sigu shini Ami shi ge winwung gi Ikiristi giri amiga so ngha ulee ukiri anung ga lee ni, ⁹nenu sobo ni gu biya, Ami kwoo nghaa, Ami iBulus gingbucii, gi kpergiri a nyi gu kugru gi Ikiristi Iyesu. ¹⁰Ami libing giriki awen mi Onisimus, anwiri Amishi ate ngha ge kar giri Ami shi gu kugru ni. ¹¹Anwiri a be shi uki-uben gu ukwo anung, gi kpergiri aba ukiribili gu kwo anung gi ukwo mi ni. ¹²Ami juli ne anwa gu kwo anung, anyiri awaa shi ikol mini. ¹³Ami waa gu shini Ami tibi gu kwo mi nii a lerni ilam ge aki anung, ge kar giri Amin shi gibe sira gu ni gu kyele iyal ishishi. ¹⁴Ni Ami re warni gu lee uluki gu me gu sang anung. Amire waa mi gu le gu zam gu shi nibe song rigbana ga ni, bila gu shi gu ngha abin azam ma. ¹⁵In bila ni ukiri uso a kab ge anwo gu unwen ge kar ni nwa, ge anwo nghar ru gun kiri unra juling nigun timi ni. ¹⁶Gu ukiri unya'a gi kpergiri ni a sangu juli a ba agen segu shini a sele agen, segu shini aba awen-aziri gukikigo ashe anyi gu biya ya gu ukwo ni, nyiia sele nenu gu ukwong, gu me rinam gi ukwo ici. ¹⁷Ge shi anwo tibi mi ge anyinsing ni, ne anwo nghar ni amini. ¹⁸Ge shi ashi abe leng ukiri ure folou ni, ge shi ashi anwo lul-lu uluki ni nu kyo ashi ushi gu ukwomi. ¹⁹Ami iBulus, Amii wal giri ne anyimii. Ami ri pa-ang. Ami ra tonggu ashi ami lul-uluki giri king ba. ²⁰Ee, Awen-aziri, lee mi upe ungha Ici; ma ikol mii gu peme gi ikiristi. ²¹Ge ami inma ripang ni gu lulgiri anwo shi ni Ami shigu wal ni Ami-mang. Ami za ashi anwo rilee unsele ukiri Ami libing ni. ²²Ga kar giri ga zing, lemi guda gu sigri, gee ami bila ashi gu me gu lee gukwo anung, gu me gu sang moo beri juli ne mi gu kwo anung. ²³iEfafaras, anyinsing mi gu me ikiristi iYesu, gu kugru a bil-li nghar, ²⁴Nenuya ni iMarkus gii Aritarkus, iDimas gii iLuka anyi sing ilam mii. ²⁵Bila ni upe Ici iYesu ikiristi shigume alum anung Bila gu kyeng ne nuu.

Hebrews

Chapter 1

¹Gibung ukukor, Agwapan a kyiele gi be ka'a andil ni be nyu nibe wen gu tarba nhaa, gintra gi lillo. ²Gi kpergri gu paara unyi a'a kyiele ge andil ni ge nyu awen nhaa, anwiri nii utra nhaa ne Agwapan lee gu luunyi gu, anwiri ne sgle ashi anhar ikwoo ge shi gu paara unyi ni. ³Anwaa yigri usee unle Agwapan, an wiri a yigri ilo ri Agwapan shi ni a fre gu luunyi bung ni ri gbana gu kyiele nhaa. Nee kol ga kwura be nyu gu luunyi abin abebi maa ge diduk ni, ne nyaa ge sila gu nyi iya Agwapan a nha ididuk di gbana. ⁴Awenaa so di gbana nibe lum be kii gu leew, ilo ri ne Agwapan maw in tima in seele maa ni. ⁵Agwapan sang zila ale alum akyii nhaa ashi, "An nwu shi awen mii yaa, un bii ami ba ate nha." Agwapan geduk sang yaaw ale Alum kyii nhaa shi, "Ami sunu ba ate nhaa ne ba awen mii." ⁶Sei gekar gri ne Agwapan nyuu tima awen a kung nhaa a ba gu luunyi gu ni ne nyaa to shi, "Ge didik sunu kikuru ni billiw. ⁷Gi di kyi ni be lun be kyii ni, Agwapan to shi, "Agwapan aso belum be kyii nhaa be ba uwuru, ni be gen nhaa ni ilum ula." ⁸Gi di kyi awenaa ni, Agwapan to shi, "Digam sang gi ni gu lal gi ba ge shang-geshebg ubung be nying ni dipang. ⁹Un biya di pang nu nyaa teng abin abebi. Gun ka so Agwapan segleng, ne nyaa mang gu shiri ulang gu nha unle seele ikwo ge shi be zileng." ¹⁰Ato geduk ashi, "Anwo Ichi dibung, gu wulu unyi ne nwu lee gu luunyi gu, ne anying ne nwu lee be pan guu. ¹¹Be sunu seebi ne nwu loo, be sunu kwalla bine alab ni. ¹²Anwu sunu kanna ni ikyiu falla ni be shele bine alah ni, ne nwu de wong gu shing, ulang mang da lal ba. ¹³Agwapan kwo ge fiyen a sang tow ale lum akyii nhaa ashi, "Be sila gu nyi iya mii, in sunu so be nendog ikyi gu talla afrong." ¹⁴Ashi shi be lum be kyii zam? Bemba be lum bri be lee Agwapan ilam ne tarba bi be wel be nyiri ni sunu kum gu funu awen nha ni.

Chapter 2

¹Gunka so di fre ni di gbana di pang andil di kong ni, inde andil da vulu yaa.²Gu tima gri be kaa andil gaa kum gu be lum akyii ni, di pang gaa be anyiri be tong bi gu lul gi ni, gaa kum inpiya gu kpukpu ilo ikpa ni. ³Beri lee neni andil leng ing andil de so yaa amina gu funu gu le gri be lee yaa ni? Ichi di bung gi di kyi nhaa gu kuker gu funuw, be nyiri ni be gaa kong nibe yigri ashi di pang gaa. ⁴Be nyere fa ni Agwapan gi di kyi nhaa nyaa yigri be mak ge tonto gi abin gu mire di bung ne nhu yigri ululum gi ililo gi gu ma Alum Agwapan gigu mume ilo ri ne waa ni⁵Ba be lum be kyii ne Agwapan ma bigu bung di gam gu luunyi gri gun kri andil paa ni. ⁶Kong, azile anyi yigri ashi, "Shishi anyenyi anwiri nibe ri kpiriw ni? Awen anyenyi be ri kong nhu?"⁷Un so anyenyi a de mellu alum akyii ba, un maw di gam di le, di nhaa ikyi ri unlee ni. ⁸Un sak gu nya tila ga pan ikyi ri un lee ni ne nyaa vuili so ikwo geshi ge nyi nhaa. Agwapan a maw ikwogeshi ge diduk, a de winniw uluyi guba.⁹Di bla ge zile ge kar be yeebe iYesu gu nenyaa di mellu belum bekyi ba, inde gu ume upe Agwapan a kpuw gu kpu ikwogeyang. Andil yi be konnow unle gi di gbana dun inpiya gu kpu ri aso ni. ¹⁰Gun shi ge kyikyek ashi Agwapan an wiri ne lee ikwogeshi ne nyaa villi tibii ni, a konno iYesu di gbaana gu tra nin inpiya nhaa, inde di ba nin unle ni bewen bebe kum gu kaana gu flu nhaa. Don iYesu ya talla bi be kum gu funu.¹¹Anwaa kwira abebi ni be nyaanyi ge diduk ashi anwa gibe nyiri akwira ge chingchang ni beba Ate ge zing. Gu kaa iYesu de kogo uwa gu zila bi ashi be nyasal nhaa. ¹²Ato Agwapan ashi, "Ami sunu paa abin dri anwu lee ni. Ami sunu digong gi kwo achugru maa."¹³Ato gediduk ashi, "Ami sunu nyilli ge Agwapan." Akonno gu to gu ashi, "Ami wiri gi bewen bri Agwapan ma mi ni." ¹⁴Ni ilo ri ne zila bewen ni be shi inaa maa gi be jii, iYesu ya ba ukyi gu zing gi bemba, nyaa ume di nyaanyi gi bemba, alee nenuu ya ashi gu ume nin tra gu kpu nhaa a di bong agam ni chigra gu an wiri neshi ni di gbaana gi di kyi gu kpu ni. ¹⁵Gi ilo ya yaa ne bigri be nyiri be loo gu loo digen gu dang gu kpu ni.¹⁶Gu shi ge kpantal gu nyi ashi ba be lum be kyii ne wel bi gu ba. Gu chi Ibrahim ne wel bi ge diduk. ¹⁷Gunkri gu yigri inba aba ni be weneziri nhaa gibe fong nhaa gi kwo gu uling utra ni, inde a di ba ba gi Frist gi lille gi nha ge kubu ge duk gu ume lee ilam Agwapan. ¹⁸Inde a di wel be piya ikol ni, an anwo mang be so inpiya ni gu piya ikol.

Chapter 3

¹Ina weneziri gi be fong mii gu ume gu lul bembri ne Agwapan azila bi ni, nun bung kpilri iYesu gu ume ikol anung an wiri ne Agwapan zilow ashi a ba gi Firist gi lille gu lul dri andil ma di pang gu mi. ²A lee dipang gun song Agwapan an wiri ne segle ashi a lee ilam ri ni ilo ri iMusa gaa lee di pang gun song Agwapan gi ilam nhaa gaa sal Agwapan ni. ³Anyiri a viya na gesal ni a see le gesal gri a viyana ni un le. Ilo ya yaa mi iYesu seele iMusa unle. ⁴Kwo gee gi ling ge sal shi gee anyiri a viyana gi ni. Ilo ya yaa ne Agwapan lee ikwogeshi. ⁵iMusa be lee di pang gaa sal Agwapan gi ilam nhaa, ne viili paa abin dri Agwapan di paa gunsong ni. ⁶iYesu lee di pang ne awen ge sal Agwapan ni. Andil baa shi gesal nhaa ing andil kyeng ni dipang gi ikol igbana gi bung ikol gee abin dri andil sooro ikol gu ni. ⁷Ilori Alum Agwapan gaa to ni ashi, "Ing anung kong di wii Agwapan gun bii ni. ⁸Nung zang be yigri ito igbaana ilo ri be kaa nung gaa yigri Agwapan ni be shi ga Lumu ni be sugu mimiliw. ⁹Agwapan yaa shi, nibe nyaa milli mi efa, nibe ya bi za abin dri amin lee bi maa gu ume nibe meelee isog inaani. ¹⁰Gun kaa gaa so amin gaa nyiya be nang gi bembba. Be surbu mi, ni be nyaa tong bi gu kogo abin dri into bi ashi be lee ni. ¹¹Ami be nyiya be nang, ne Ami ya sili ashi be daa kaana di bung gri ne Ami sunu ma bi ni." ¹²Inaa nyising guma dipang gu zing, nunlee ge see, kol lelok gu ume anung be shini gu fung gu bubi gi gu sang ma dipang, nee be kol ne kyigli Agwapan gun timi. ¹³Ilori be de waa bi ashi abin abebi be lel alok a kyio uto ugbaana, di wel be zile gu sunu unbung ilo ri ni gu Kyielee shi gun unbii ni ge kyi andil ni. ¹⁴Andil gu zing gi iYesu in andil bung ge dindang gu bung ikol gri andil nyiya gu gu kukor ni. ¹⁵Ukyiri Agwapan to ni uwuri, "Un gaa kong di wii agwapan ni, nun zang be yigri di kyi di dol ilori be kaa anung lee ni." ¹⁶Be nyang baa gaa kong di wii Agwapan ni be yigri uto ugbaana? Bembba shi be nyigri iMusa ga winni bi gi di bung aMasar ni yaa. ¹⁷Anyang ne Agwapan gaa nyiya be nang gi bembba nyaa mel be meelee isoggi naa? Be nyiri ni belee abebi, ni be nyaa kpiri bi gu ume ge lumu ni? ¹⁸Nee Agwapan gaa sili ashi, "Be sang bi ni gu kaana di bung gri in sunu ma bi ni." Bee nyang nee apaa be nyiri ni be gaa di kyi di dol ni. ¹⁹Andil yi be gaa de bira bigu kaana di bung nghaa ba ne bere ma di pang ni.

Chapter 4

¹Agwapan ashi gu ma yaa gu peeme gri ga paa ni. Di lee ge see inde alog gu ume andil daa tak gu, gu peeme gri a ma yaa ni. ²Andil di gu kong iyal ishishi, ilo ri bembere kong ni. Be kong iyal ishishi, ilori bembere kong ni. Be kong iyallaa, nibe nyaa de kyuo bii gu uliki di bli ba uki ri gaa so ni be gaa de ma di pang ba. ³Andil bri di ma dipang ni, andil kum gu peeme gri a ma yaa ni. Ilo ri a yaa ni ashi, "Ami kong be nang, ne Ami nyaa sili ashi be sang bi kaana di bung gri amin sunu ma bi be peeme gaa ni." A be yaa nenuu gediduk gu shini a gu kol ilam nhaa inha gu lee gu luunyi ni. ⁴Gu ume gu wal gu kyiele Agwapan be telle abin unbung untoppa, "Agwapan gaa kol ilam nhaa ni na nya peeme gu unbung untoppa." ⁵Be viili konno gu vollo gu kyiele ga gu ashi, "Be sang bi ni gu kaana di bung gri ne ami sunu ma bi be peeme gaa ni." ⁶Benyiri nibe zanna kong iyal ishishi ni, gaa tong bigu ma dipang ni be yaa tak u peeme a ma ni. Ni be zile be nyi nya kum gi. ⁷Be yigri nenuu yaa gu ume gu shini Agwapan gutibi ge zile ge kri a zila shi, "Unbii," ni be meele gun song nibe nyaa nge nyu iDauda gu ume gu iwal gu kyiele Agwapan ashi, "Un gaa kong gu kyiele Agwapan unbii ni, nung zanhaa be yigri uto ugbaana." ⁸Ko iJoshuwa gaa mabe nyie gu peeme ni, Agwapan sanhu ni gu vili konno gu yaa uzile un bung guba. ⁹Ilori ishi ni be wen Agwapan be liga ni gu peeme ilo gun kri Agwapan be liga ni gu peeme ilo gum kri Agwapan gaa peeme gu unbung untoppa. ¹⁰Be nyiri be nhar gu peeme gri Agwapan sili nya ma ni, be ri peeme gi ilamme maa ilo ri Agwapan be de peeme gi nhaa ni. ¹¹Andil kagra ge kingkang di kum gu peeme ga inde alok gu ume da kpaw ilo ri bembere ga kpa ni, dong gu sang ma dipang amaa. ¹²Gu kyiele Agwapan shi gu lang gu ni gu nyaa ya seele gin kyiana apak apaala. Gu kper nyaa kaana mel ukwo ri ulang gu ulum anyenyi shi gu ni, Ukwo ri asii gi di wop karba gu ni. Gu lee getaana gi kyiri ni ikol anyenyi bung gi iyiri iwaa ni geduk. ¹³Uluki sang nhu ineele gu ukwo Agwapan ba, ge diduk ikyiri ishi gu luunyi ni, imaana ge kpantal gun song iyyi nhaa. Gun song nhaa ni ikwogenyang andil sunu ge paa ge nyu nhaa gu. ¹⁴Nuna ba di fre ni di gbaana gri andil yigri ni. Andil dei shi ni gi Frist gi lille gin kri ni gi shi gun zing ge Agwapan ni. Gin kaa shi iYesu awen Agwapan. ¹⁵Gi Frist gi lille andil sang nhu anyiri ne de zaw gu laala di gbaana andil yaa ni. Gi Frist gi lille andil be gaa milliw ne andil ni. Ne nyaa kpaw nyaa lee abin abebi ba. ¹⁶Di ma ikol ne andil sing di ge kaana ge paara Agwapan, ukwo ri ni gu ma Agwapan naa shi gu ni. Ge fa ne andil sunu kum gu shini ni be kang ge kubu andik ni, ne andil kum gu ma Agwapan g ri wella gu gi be kar bri andil waa gu wella ni.

Chapter 5

¹Kwogibeling be nyi baa ee gi Frist gi lille maa gin kri nigi kaa lee bi paara gu kwuo bi agwapan maa ni. ²Ne anwa sang nhu di gbana gin intra gin minme ni, ne nyaa gu bira gun sing gibe nyiri be de za bi alebin ni, ne nyaa vullu gi ukyiu lee maa ni. ³Ne anwa mang sang nhu ni di gbaana ni, gu ba di gbaana gaa ashii a lee ipara gu kwuo Agwapan inhuu kwura abin abe bi nibe nyanyi gu gi inhaa gediduk. ⁴Alok sang nhuu winni di kyi nhaa ashii anwa shi gi Frist gi lille ba Agwapan gun zung nhaa ne anyenyi nya ne ba gi Frist gi lille guu ilo ri Aruna gaa shi ni. ⁵Ilo yaa ni iYesu de kyi nhaa di gam gi Frist gi lille ba agwapan tow ashii, "Anwu shi awen yaa, un bii amin shi Ateeng." ⁶Ate geduk gi ge kaa ashii, "Anwu sunu shi gi Frist gaa kaa bi ge kar gu sang ameele, gu ume gu chi ni Frist iMelkizedek." ⁷Gu loo nha gu luuyi iYesu gu kyiele nhaa ge Agwapan gigu kwuow a lee ni di gbaana gibe ziri gediduk, gun kri ne Agwapan naa sunu nhar gu, gu kpu ni. Duk nee shi ne amina ne nyaa sang nhu ni di kyi di dol ne Agwapan nyaa keng nhu. ⁸Ne de shi awen Agwapan naa ni, aa lullu amina gu ume nin piya nhaa. ⁹Gekar gri ni be idudik unile gu ni, ne nyaa ba utra gu shini ge diduk be lul gun timi nhaa ni, be kum gu shini be funu bi gu sang amelle. ¹⁰Agwapan nyaa viili winniw ashii anwa shi gi Frist gi lille gu ume gu uchi nin Frist iMelkizedek. ¹¹Di shi ni iyal gu paa gi di kyi iYesu ge kingkang ne anung ba ne akyi alup ni, gu ba ni di ler ni gu paa nhaa. ¹²Gu kpa gu gi kper gri daa anung baa sugu lullu be zile be nyi, bee mel unbii anung wuu waa alok abee lullu nhaa ilo ri intra bri gu tima Agwapan sing gu ni. Anung wuu waa be baara ni be kyaakye ni, ikyiu ya igbaana iso di gbaana anung. ¹³Anyiri ne wuu see be baara ni ge kpandang, de zaw ilo ri intra gu tarba Agwapan sing guni. ¹⁴Ikyiu ya igbaana shi inha nibe nyininkung yaa. Bemba shi don gu kwira maa, gun kri nibe za gu segle gu me abin asheeshi ge abeebi.

Chapter 6

¹Gi kpergri di nwo gu loo ne andil paa gu wulu iyal iYesu ne andil yigri di kung. Geduk di zannhaa be loo ne andil vollo itri gu yigri gu kpa andil gen kpu ilam ri gi gu ma dipang ge Agwapan. ²Ge duk itri gu lullu iyal gu salla nibe nyu lul, gu talla be nyanyi ge akui gi gu lullu ashi be nyanyi ashi, be nyiri bini sunu nyeere gu kpu, ge duk gi gu paa bi be taana. ³Di gaa nyaa ne andil lee nenuu yaa in Agwapan mayaa ipak gu lee nenuu ni. ⁴Gu shini di ler ashi be nyiri nibe gu penne bi iyii ni, be leene gu ma ge pan ni bembri be kum guma Alum Agwapan ni. ⁵Be nyiri be gu nhar gu kyiele Agwapan ni geduk ge agam gu biyii ma gun song unyi. ⁶Duk nenuu ni be nyaa yak bi. Gu ri shi ni di ler gu talla bi bebe nhar gu kpa maa. Ukyi ri uso nenuu ni, unwa shishi bembri lap awen Agwapan ga pan agagla nyaa viili maw uwa gu me nibe nyanyi. ⁷Di bung gri di tal iminibel ibla ni ritaa ikui ri nibe lee di bung nhaa mabi ni, be waa ni, di bung ga kurbu benkyi be shaashi Agwapan. ⁸Di bung nhaa gaa tar be kan baa ge kashi yawo yaa ni, be te Agwapan sunu fre di bung nhaa. Be sunu ko nibe kwuunu di bung gaa gu. ⁹Ina weneziri, andil ma dipang ge abin asheeshi ri abii maa gun song ni, abin dri ashi anhuu kum gu funu andil, gi ilo ri mang andil kyiele neeni mi. ¹⁰Agwapan sang nhu ni di bii gi ilam nhaa. A sang nhu jiili ilam ishishi ri gi gu biya gri nung gu yigri gu ume nin tima nhaa ni. Nung lee be wen nhaa ilam, un bii mang nung nuu lee bi ilam. ¹¹Di sooro ikol ni di gbaana ashi ikwogenyang anung lul ufella ge mel amelle inde gu sooro ikol andil di ba di pang. ¹²Gu sing nenuu inde alok anung daa kpaw di sel ba shi gu shini ne anung be nyi ni inyoolo gu lullu ikui lee ni be nyiri gunsong begu yigri gu bung ikol gi gu ma di pang nyaa kum yu nhar ukyi ri Agwapan sli a di ma ni. ¹³Ge kri Agwapan gaa sli Ibrahim ashi a di maw awen ni, a gaa de sliw ni zile intima bri in seelew unle ni, agaa sli gi di kyi nhaa yaa. ¹⁴Ato ashi, "Amin to niri pang ashi ami sunu mang ben kyi be shaashi ne amin jaaba gu ching." ¹⁵Ilo ya yaa ni Ibrahim yaa kum ukyi ri ne Agwapan gaa sli gu maaw ni. ¹⁶Be nyanyi silli snyiri gu kyi ri useele unle ni yaa. Be kol ni, ni isil yaa nyi shi gu paara ikwogeshi. ¹⁷Gekar gri Agwapan ayigri ge chinchang ashi be wen gu kum di bli isil ri a lee ni, in yiri ne san nhu ni gu viili ni gu sli u gbaana. ¹⁸Alee nenuu yaa inde gu me intra inpaala in nhu sang sheele gu kyiele gun kri ni gu yigri ashi, "Agwapan sang nhu wa yaa di lal ni, andil bri di guting gu pege ni, di kum guta di gbaana gu bung ge kingkang gu sooro ikol gri di gu so gun song ni. ¹⁹Andil kum gum gun kri ni gu shi ukwo nyilli guu gi sigli ri ulum andil ufre ni, gu bung ikol gri gu seele gu kik ge mel ume andru ni, ²⁰ukwo ri ni iYesu zanna ya gu kaana ni, gu kaana gri ne kaana don andil ni. Aba gi Frist gi lille gu sang amelle ni gushi gu tra ri iMelkizadek tibi ni.

Chapter 7

¹iMelkizedek agam aSalem gi Frist gi le gi nha Agwapan Ale, gin kri ni gaa kum Ibrahim ne villi gu kwo peelee be gam ne nya maw ben kyi be shaashi ni. ²An wiri Ibrahim gaa maw ge sal ge zing yu ume nibe sal ukop i nhaa ikyi ri ashi ni ge diduk. Di pang ni intima nhaa baa shi ashi, "Agam ge di pang." Geduk an waa shi, "Agam gu waa inna inshu." ³A sang nhu ne Ate, sang nhu ne aye, nyaa sang nhu ni gu chi, geduk a sang ni itri sang nhu ne melle ulang. A viili lullu Awen Agwapan ni gu shini ashi ashi gi Frist gaa gu sang amelle. ⁴Bla unle ri anyiya shi ni, gu so Ichi ni be ka'a, Ibrahim nya maw ge sl ge zing gu ume ni be sal ukop inhaa ikyi ri ne fiere gun song ulira ni. ⁵Iwor itibi ashi gu chi i lewis an wiri ni bebe maw di gam di Frist ni, ashi be nhaa gu yal ge nyi nibe nyi amaa geduk, kwoo nibere shi gu chi Ibrahim nani. ⁶iMelkizedek an wiri ni bemba de zabi gu chi nhaa ni a nhaa gu yal ge nyi Ibrahim ne mirew ben kyi beshaashi. Ibrahim ri ne Agwapan agu shi gu maw ikwogeshi ni. ⁷Kwo inang ashi anyi afefyen nhaa benkyi beshaashi gu ukwo anyi alle. ⁸Ilo yaa nibe nyiri be sang bi nigu liga bi unyiri ni, be nhaa gu yal, duk nenuu be mire di pang ashi, ashi ge lang. ⁹Gu zile gu kyi gli gu kyiele, iLewis ri anhaa gu yal ni, anwa mang palla gu yal gu ume nin tima Ibrahim. ¹⁰Ukyi ri uso nenuu ni, unwa shishi, iLewis loo gu ume anam nibe kaa nhaa gaa kar gri Ibrahim gaa karba gi iMelkizedek gu ni. ¹¹Ing di pang di shi gu utra nin Frist gu chi iLewis ni (bembri nibemba bung iwor gu lul ni), ashi di so gi zile gi Frist gi wulu gu utra ri iMelkizedek sing gu ni, ni gi nyaya viili gu fel Aruna. ¹²Ilam di Frist ga kyigli gu unyi ni, iwor gu lul daa kyigli ge duk. ¹³Anyiri be paa iyal ri gi di kyi nhaa ni, a wulul guu zile gu chiya, gun kri ne alok maa sang nhaa lee ilam gi dalla gu kwuo Agwapang ni. ¹⁴Gekar gri, gu wulu gechinchang ashi, Ichi gun song gu lul andil shi gu chi iYahudo yaa, gu chi gri ni iMusa kwo unbung zing asang tellaw alok maa gi ilam ni Frist ni. ¹⁵Ukyi ri andil paa gikper gri ni, ushi gechingchang ashi gi zile gi Frist gu wulu, gi nhu lilu iMelkizedek. ¹⁶Ba shi gu ume gu lul gu chi di nam ne ba gi Frist ba, guba gi Frist nhaa bii maa gi di gbaana ulang gu sang lal. ¹⁷Gu wal gu kyiele Agwapan, gu yigri ge mak gi di kyi nhaa ashi, "Anwu shi ge Frist gaa gu sang amelle, ilo iMelkzedek. ¹⁸Gi kpergri be tibi iwor ikor gi di gang ni sang nhi gbaana ni, ni nya sang nhi ni di bli ni geduk. ¹⁹(iwor de mai uluky di gbaana geshang-geshang ba) gu sooro ikol gushishi gu par gu wulu. Gumkri ne gu ume gunka ne andil kono gu ba ukuuuka ge Agwapan ni. ²⁰Gu sang gi ashi isil sang nhi gu ni kani be fre ilam di Frist gu sang so isil ba. ²¹Be feere ilam nin Frist yaa gu ume gu shini Agwapan to ashi, "Agwapan guu wergye sili, asang nhu ni gu viili ni gun timi a sheele ikol nhaa. 'Anwu shi gi Frist gaa kaa be kar gu sang lal." ²²Gunka so iYesu wulu nin tra gu yigri isil ipar izam geduk. ²³In Frist ukuukor in shi mimme gu ni gu kpu gu de nwullu bi liga igbang gi ilamme maa ni. ²⁴Ni iYesu loo gu loo gu sang kpu ni, ashi gi Frist gu sang ame ile yaa. ²⁵Ilo yaa ya yaa so, iYesu bra gu nhar be nyiri be sing ukwo Agwapan gu ume nin tima nhaa ni, anwa kyiele bi maa gun song Agwapan. ²⁶Ilo ri ikpa gu ashi andil kum gi Frist gi lille, gi nha di gwapan, gin kri ni be sang bi gu kum gi ni gu kpa ni gin kri nibe winniw gi gu, gu ume nibe nye abin abebi i, nibe nyaa sak gi, gi seele ge pan ni. ²⁷Asang nhu ni untek nin Frist ikinkung inkor bri sun unbung be lee ipaara gu kwuo Agwapan gu nha di kyi nhaa gi gun untek nibe nyi abin abebi. ²⁸Iwor see be togo be ba in Frist ikinkung. Iwi isil in yiri ni ising gun tima iwor ni, winni awen naa an wiri ne maw di gbaana geshang-geshang.

Chapter 8

¹Gi kpergri ukyi ri andil paa ni uwiri ashi: Andil shi ni gi Frist gi lille, gin kri ni gu sila gu nyi iya ge tol di gam Agam alelle gaa pan ni. ²Alee ilam gu kwo le gu tirbi ikyi gu lee ilam Agwapan, unwiri nee Agwapan gi di kyi nhaa yaa kyinho ni, anyenyi lalaw gu lee nuu ni. ³Be mire kwoo gi ling gi Frist di gbaana ashi gi be lee ipaara gu kwuo, gi gu mire Agwapan ikyiri andil shi ni. Ni gu shi nenuu ni, gu kpa gu ashi andil kum ukyiri andil di ma ni. ⁴Gi kper gri iYesu gaa shishi awu wa gu, guu luunyi ni, be sang bi gu zilaw ashi gi Frist, don bezile be nyi be gu mire andi ilo ri iwor tibi ni. ⁵Be shi ni ge pii gi iwiiwil kyi ge pan ni. Gu shi gu zing gi ilo ri iMusa gaa waa gu viani ukwo gu tirbi ikyi gu lee ipaara gu kwuo Agwapan yaa tarbaw ashi, "Lee ikwo geshi ilo ri ni be yigri gaa pan ge kong ni." ⁶Bla iYesu Kristi gi kper gri nhar ilam inhu unle di zam, ilo ri ne anwa shi gaa chi isil izam, inyiri ni itri inya ya shigu silli go le ri be gu lee yaa ni. ⁷In isil inhu zanna gu wulu sang nhi di pang ni, ashi shini so be viili waa gu tibi isil anhu unpaala. ⁸Gekar gri Agwapan be kum be nyaanyi ni gu kpa ni, ne yaa to ashi, "Nun blaa ibung bii maa gu to Agwapan- amin sunu tibi isil ipar gi be wen Isreala gibe nhaa iYahuda. ⁹Isil iparraa shi ni gu sang nhi ni isil dri ni gaa lee gibe kaa maa ni, unbung ri ni gaa sak ge anyi, nyaa winni bi gi di bung aMasar ni duk nennu be nyaa bung bi isil laa ni di pang, ne ami maa ya de tabi gu, gu to Agwapan gu ka. ¹⁰Isil iparri indi lee gibe wen Isreala ni, gu nyiya gi bung nha, gu to Agwapan- Ami sunu so isil laa gu ume amina maa, ne Ami walli gu ume ikol maa, Ami shi nu gi shi Agwapan amaa, ni bamba shi be nyi mii. ¹¹Be di lullu be zile nibe weneziri lullu be zile nibe paa bi ashi, 'Agwapan shi gaa.' Be sunu kpeelee mi ukyi ri unyiya ge anyi afefyen kaa bi anye le ni. ¹²Ami de kong ge kubu maa gi di kyi ikyi ibiibi maa ge abeebi maa geduk inna villi kpu mii geshan-geshang." ¹³Ilo ri azila isil ri ashi, "ipar" ni, ayigri ashi isil gu zanna gu wulu iggu korri ni nyaa de wai ibaana ba, ukyi ri nugu kwuraw ni nyaa waw ugbaaba ni, udaa muow.

Chapter 9

¹Gi kpergri isil gu zanna wulu ishi ni ntra be lul gu kwuo Agwapan gi gu da gu lul laa gu lunyi. ²Gu ume ukwu kwuo Agwapan naa ushi ge, be kaaap. Un nhu zing ya shi gu da gri be kyinho inkul gu bung imuk ula, nyaa lul ni idalla, lul ni ge tenkwuna. Ukwu loo Agwapan ni. ³Be seele gu kik un paala ni, nibe nyaa kum gu zile gu da kri nibe zila ashi, gu ela gu lulle gu loo Agwapan. ⁴Gu ume gunka gu da, idalla izinariya shi gaa inhu tirbi aza, "aturare." Gu daa geduk imal gu tirbi iwal isil shi gaa in yiri ni be balli ni zinariya kannai gu ni. Gu ume imal laa har gin kugru gri be tibi amaasa gaa ni, ge akor ubang iAruna, ge anpang iwal isil laa. ⁵Gaa pan imal gu tirbi isil laa ni, nibe viyana iwiiwil nibe lum be kyii bembri ni bembra mire imal laa iwiiwil ni, bembri ni gi ikper gri di sang nhaa gu paa abin ge kyi maa akap gekekap ni. ⁶Be kol gu lee ikyiri ge chinchang ni, ni in Frist nyaa ni kalla agunnu gu da gu lee ni be lee ilam amaa. ⁷Gi Frist gi lille gaa shi ni di gbaana gu kaana gu da un paalaa di zing gaa meelee, gu lee nenuu adi shii beji ipaara don di kyi nhaa gu untek abin abeebi ri be nyaanyi be gu lee sang zani. ⁸Alum Agwapan yigri ashi nee agunnu gu lul anhu zanna gu wulu wuu wa gaa ni, utra gu mel guda gule gu loo Agwapan sang baw. ⁹Bee de yigri ukyiri usu shi gun bii ni yaa ikyi gu mire andil gi ipaara ri be lee ni ide mile gu so anyiri asugu kullu Agwapan ni aza ikwogeshi gu ume ikol nhaa. ¹⁰Be kyeng ge ikyi ya yaa ge ikyi see ge kpandang, ni gu kwuru anam, ikyi ri ishi inha di nam har kaa gekar gri iwor ipar iba guni. ¹¹iYesu wulu ni gi Frist gi lille gi nha abin ashaashi ri agu ba ni. Akaana agunu gu lul alelle, agunu an wiri ne kol ikwogeshi ni, anwiri nibe baa viana ni benyaanyi ya ni, geduk asan nhu anwiri ni be leew gu lunyi gri yaa ni. ¹²Abere kaanaw ni beji nin bung gi be anha ni bewen inak baa ba, beji di kyi nha baa ni shii de kaani gi di zing nyaa kum gu nharra gu geshang-geshang. ¹³Ing beji nin bung gi be nha inak ni gu sulu intong ni bewen inak gee kyi ni benyiri beji maa gu, gu lul ni tirbi bi gi dito ashi Agwapan kwura bi ge chinchang. ¹⁴Waa shi di so beji Kristo anwiri nee gu ume Alum gu sang amelle ne ma Agwapan dikyi nhaa gu sang shi alee abin abeebi, nyaa viili tagla ikol andil gu dita ankpu ilam gu, ne andil lee digen Agwapan. ¹⁵Gun ka so iYesu yaa shi ge karba isil par. Gu ba nenuu yaa gi ilori nibe lee gu kpu gun kri ni gu sugo utra ni nibe nhar benyiri beshi gu ume anyi isil ikor ni gee abin abeebi maa, be nyiri nee Agwapan zila bi bebe nhar isil ri niishi imaa yaa ni har gu sang amelle. ¹⁶Ukwuori alok wal nyaa tibi ilori bega kap ikyiri anwo gu luunyi ni, shee beyigri ge chinchang anyu wallaa kpuw. ¹⁷Be lee ilam ne abindri anyenyi wal tibi ni unbung ri akpuw ni yaa, be sang bi gu lee ilam gu ne nyu walaa wa ge lang. ¹⁸Isil ikor ibere kyeng ge agbaana ba imba be shii be jii ni. ¹⁹Ni iMusa gaa wulu ni iwor ukop Agwapan nyaa ma be nyaanyi ni, shee kyio beji ni bewen inak gi nha ninbung, ni immibel ne waa ayok ginkyi akwura nyaa sal bejie ge ankluri be wal iwor gaa ni gi benyanyie geduk. ²⁰Ne nyaa tobi ashi, "Beji isil ri Agwapan tibi nhaa maa ni beeba." ²¹Iloya yaani nee sal bejie gi mal gu tirbi isil gi ikyiri ishi gu ume imalla ni, inyiri ni inFrist lee ilam gu ni. ²²Ilori iwor toni ashi ikwogeshi beji ba kwurai, bega de shiibi beji ni, kwoo gu kwura abin abeebi. ²³Ni gu shi nenuu ni, ikyiri be lee inha gulullu ikyiri ishi gapanni, be kwurai nibeji inam ri be shii ni. Ikyiri ushi gaapan ni mang be sunu kwurai ni ipaara iseele dinzam ni. ²⁴iYesu de ukwo di gwapan dri be viiyana nee nyi nibe nyaani ni, inyiri ni ishi inha dipang ni, nee nyaa kaanaw ge pan inde agaa wulu yaa maa gunsong Agwapan gi ikpergri. ²⁵Alee nenuu yaa inde adai kallaw nee mire di kyi ni ipaara ni sunu ge kar ni gi Frist gi lille lee ni, ginkri ni sunu ge meelee gi kalla ukwo di-gwapan ni beji ni zile ikyi. ²⁶Uga shi nenuu yaa ni, ka loo ni piyalaw yaa gu wulu unyi. Gi kpergri awulu gu nyu kol unyi, ama dikyi nha ni paara ni don gu kwura abin abeebi gu. ²⁷Ilori gu tibi anyenyi di zing gaa nekyeng gunsong getaana ni. ²⁸Iloya ni iYesu ma dikyi nhaa dizing ge kpandang inde beri kwura abin abeebi ni benyi gu gi bemame, asunu wulu gu nhu unpaala, baa don paa abin abeebi ba, adi wulu gu wulu gu shini abe nhar benyiri ni beloo nibe yak guni.

Chapter 10

¹Iwor sanhi iwiwil ikyi ri ibii maa gun song ni yaa ba, isan nhi nii ikii shi ni geduk. Benyiri be sing gun song agwapan ni sang bi mel dipang gi ipara yaa geduk, inyiri ni gi Frist kwogaa ling gemeele ni. ²Gugaa sangi nenuu ni be sak ipaara gu ba. Benyulul be sunu kwira bi gechinhang di zing ge tak, nibe sangbi nigu viili be waa gu shini nibe lee bi ipaara ba. ³Ipaara yaa sooro nibe kpiri ikyi ibiibi maa kwa gaa ling gemeele. ⁴Bejii inak gibe nha ninbung sangbi gubira gu kwira bi abin abiigu ba geshangeshang. ⁵Ni iYesu baguni, ninya toshi, "Ipaara gigu mire sanggi gunung gaa, ilori nigu tibi anam anung maa ni, ⁶ipaara gu kwulu gii anha gu kwira abebigu. ⁷Ami lonha shi, amin wiri ilari be wal gukulu guwal ni gi di kyi mii ni gu waa anung ni geduk. ⁸Gunsong be toshi, baa ipaara yaa, gigu mire, gigukullu iinam ipaara gu mire, ni ipaara gu kwara abine biibi, gukaa nibe kogo ushiishi, anunggu ba." Geduk baa ne Agwapan kogo ushishi guu ba. In shiinyiri ishi ipaarar beleegu ume iwor yaa. ⁹Nebei toshi, "Nunbla, aminwiri inshi nigu leenhaa abindiri nung waa ni." Asak ipaara ikor gu nhuzing gu inde adikyinho ipaara inhaa unpaala. ¹⁰Gu ume isila nibe sallayaa gu ume ipaaraa dinam iYesu dizing getak baa gute ki. ¹¹Gwoo guling ubung, gi Frist kyegre gunsong nigi lee gukwoo Agwan nhaa. Aleee ipaara ya ibung gibibung nelee ipaara ri idemilei gu kwura abin abebe guni. ¹²Ni iYesu bani utra dizing getak don ikyi ibibi andil, aloo gigunyi iya Agwapan. ¹³Asugu yak be nondog nhaa baukyiu kyagra gidibung nhaa. ¹⁴Ipaara gi di zing ima benyanyi gumile gu ba gechingchang. ¹⁵Alum Agwapan toyaa dipang gunsong atoshi, ¹⁶"Isildri indilee ge anung ni iyiri, ibung nha, ilori Agwapan toni ashi amidiso iwor mii guu ume ikol maa, amin diwalli gu ume awop amaa." ¹⁷Ne bei vili gu konno gu toga ashi, "Ikyiu ibiibi gigu sang amina maa, indaa viili loo nikpiri ba geduk." ¹⁸Gi kpergri ukwori bekwura anyenyi abin abebi nhaa guni ni, alebin ade viili tekgi gi dikyi nha ba. ¹⁹Ni gushi nenuu ni inaweneziri dishi niikol igbaana gu kaana digwapan gume nibejii iYesu. ²⁰Gunka gaashi utra upar, ulang geduk, unwiri utalla gukik gri guderra ni, nidi gbaaba dinam nhaa. ²¹Nee andil shini gi Frist gilille ginkri nigilo gunsong Agwapan ni. ²²Andil sing gunsong nhaa ni ikol dipang nigu madi gbaana gunhar ukyiri Agwapan leeni, ne andil kpeelee ashi begu kwura ikol andilgu gechichang gu sooro ge abin ninchagra. Ne andil be kwura gechinchang. ²³Ne andil zanha be kyiala anam nigu yigri dipang dil leeni. ²⁴Di kpeelee ilori andil mabe zile digbaana guza gubiya gigu leabinabeebi ni. ²⁵Andil zanha nwoo guchung ilori bezile benyi begu leeni. Ne andil konno bezile di gbaana ge kikang ne gekaa gi gulal gewee ni. ²⁶Andil gaa loo ne andil lee abin abebi gi diFrist ni, ne andil gunhar guza dipang, ashi ipaara inde bedi kwura abin abeebi andil gu ni, de wagigu. ²⁷Di loo ne andil zashi dipang gaa ashi utra guzing anhyu kogu dibung ubung gupaa getaana uwiri nii ula dilum benandog Agwapan ni. ²⁸Benyiri nibe nhar iwor iMusa ni, kpiri bi gu sang kong gekubu maa, ing bekum benya paala kwo be nyachiya be to dipang gaa pan akyi maa ni. ²⁹Bla ito rigu kylie unyi ri be dilee ben yiri be pal iYesu gidikyi ni. Benyiri nibe kyo isil ne abinabel ni ge abin abel ni, bejii bri be kwura benyaanyi gu ni, nye togro alum dipang. ³⁰Andil di zanyiri nee toshi, "Gupaa geta bii gukwo ni yaa ami dipaa getaa." Neyaa viili toshi, Amin shunu paa benyi mii betaana maa." ³¹Abin gu kper bajii yaa gu kwo anyiri nekpa ge anyi Agwapan ni. ³²Nunkpu ibung guntimi ilori bepana ahaa iyii ilori nun lee dichii nyaa bung ikol anung gu kpeelee inpiya bri nun gaa kaana ni. ³³Bebe kaala nhaa guunyi, ne nung yaa kogo be kubu ne benyiri beshi guume ni nimpia ni. ³⁴Anung nhar niikol ikyii gushini be nhar nhaa. Anung za geshinhi ashi, anung shi nigukum gunha sanglal. ³⁵Anung zanha ta gusooro iikol anung gunkri nigu shini dibli di lille. ³⁶Anungshi nigumur don ni gu lee ukiri Agwapan waa ni, ne nungnhar ukyiri asli ashi adimani. ³⁷Gu sangi ni gu muo, ne inyiri nesunu bani, a sangnhi nigu bong gekar. ³⁸Benyu bung dipang mii sunu kum ulang gume dipang maa. Anyiri ne viili nugi gutimi ni. ³⁹Andil sang nha anyi gezing gume nibe nyiri be viili guntimi nigu sodibung ni. Ni andil shi gume nebe nyiri be bung dipang ne tirbi ilum maa ni.

Chapter 11

¹Gi kper gri ripang gi ikii ri dil gu soro ikol gu shi ikii ri be re balla bi gu yi ni gu kum. ²Gu be shi nuu ni be kaah be kum gu shi ni ripang ama. ³Ni ripang ni andil kpele ashi Agwapan ya lee guluunyi ni isile ngha, gu shi ni ukiri ri be bla ni re wulu gi uwuri be blau ni. ⁴Gu me ripang ri ni Habila be lee Agwapan ipara ishishi sele ika'inu, gu ngha gu shini be magu ya za gushi ni ripang ngha ni, Agwapan ya kyiele gu shuushi giri kii ngha gi iilo ipara ngha ni gi ripang'a ni Habila kyiel, kwo ni a gu kpu'u ni. ⁵Gi ripang ri ni be kyuo iEnok nya kanu'u gepan gu sang yi gukpu. "Be re yi bi'u, gushi ni Agwapan na be kyuo gu." Ni be sugu kyuo guni, gu yigri gripang ashi abe shiri Agwapan ikol. ⁶Gi kpergri gu sang ripang gu rishi ni riler gu shiri'u ikol, ni gu kpa gu ni anyiri abii ukwo Agwapan ni shi gu ma ripang a shi ashi alang ni ya shi anyu ma ribilli gi anyiri awa'u ni. ⁷Gushi ripang ga ni iNuhu nghar gu tima di-gwapan gi iki ri be sang yi bi ni, gu me gunka ni anya lee akwomi gu tibi gesal ngha. Gu le ne nuu, ni a muru gu luunyi gu nya ba anyu ugga nibe nyi ripan gunka shi gu ngha ripan. ⁸Gu shi ripang ga ni Ibrahim, gekar gri be zilau gu ni, ate rikii ya kan'u ukwoo ri ushi ungha ge nhar gu ligga gu. Akan'u gu sang za ukwo ri a kaa'u ni. ⁹Gu shi ripang ga ni aloo gi ribung ilib ni angwala ni. A loo ge zana gi Ishaku ni iYakubu, be nyu ya ribilli guligga isil a. ¹⁰Ni abe sugu bla gunsong gu mel utong ri ushi ni itiri gu viana ni, anwuri anyu pa iwal gi gu viana ya shi Agwapan. ¹¹Gu shi ripang ni, kwo ni iSaraya be shi akulu ni, ni Ibrahim nghar gu shi ate awen. Gushi nuu kwo ni abe kura'u ge kinkang ni, gu shini a zan a shi ripang ga be ma isil a. Gu shi ripang ni iSaraya, kwo ni abe kura'u ni, abe nghar rgbana gu kum a wen, kwo ni abe kura'u gubi awen, ni abe nghar gu shini anwa ri ama isil ani a shi ripang ya gu. ¹²Ni gu shi ne nuu ni, gi anyie zing ri ni a gu mille gu kpu ni-be biri aci ge meme gu ni a mar gapan ni ishi gu sang bra gu palla gi ibile ri yama. ¹³Gu me ripang ni ididuk a ma be kpu bi gusang nghar isil. Ne nuu, gu be yi ni gu billi bi gi unung, be nghar ashi be shi bengwala ba ni be nyu ting upigge gu luunyi. ¹⁴Ni ben ba ri be paa nu ni ya yigri ashi be sugu wa ribung gu bi a ma. ¹⁵Be ga be sugu paa ribung ri be wulu gu ni gi ikol ama ni, tabe kum rigbana gu villi bi. ¹⁶Ni gushi nenuu ni, be kpa gu kum ribung ri shirishi, gunka shi, ge sal gepan. Gu be shi ne nuu ni Agwapan re kon'u uwa gu zila bi be ngha ni agu tibi bi utong ma. ¹⁷Yigu maa dipang ni Ibrahim ni be ga mag yu ni ne nya maa awen nya Ishaku. Awen nya ge zing ne agai maa, anwuori anyar isil ni. ¹⁸Ni Ibrahim yo nibe chou ashi, "Yi utra Ishaku ni guching di wulugu. ¹⁹Ibrahim bei bung ikol ashi Agwapan age bra gu nyieangna Ishaku kwo nekpu ni, gu shuelle yi ume amina, yi ume maa ni anyia nghar'u gu. ²⁰Nenu yo ni guma dipang yi abin diri adi yi gusong ni Ishaku amaa, iYakubu gi ushau. ²¹Yi guma dipang ni iYakubu, nie ashugu kpiri'u ni, ne anya ma bewen iYusufu benshu be shaashi ni iYakubu nya yul Agwapan ne ge pan ugbangna. ²²Ni gu ma ripang ne iYusufu ne amile ngna nyu bani ne nya kyele gu nyia nibe wen Israila ge aMasar ne nya sobi gule ge akubungna. ²³Ni gu ma ripang ni bebi iMusa be nyu biyi nya neleu ipen ichiya nibe yi awen asheshi yani. Bere icong bi ribung gu sorigbana agam. ²⁴Guma ripang ne iMusa, ge kargri akwono gunitongnu be zlau ashi awen'uwen ukyel iHiridus. ²⁵Ase be mau ipimpam gibe nye Agwapan ni gu kong ushushi abin abebi gekar ge fiyen. ²⁶A kpele ashi guma uwa gu lul Kristi she ale gu kum sele nin me aMasar. Asoriyi ge ukiri ari kumni. ²⁷Gu shini ripang ga so iMusa nwo aMasar, are kongnu ribung benang agam, ashini ikol ishu ne abla anyiri abla abla ni. ²⁸Gu shini ripang uka so a tibi gu gaa besal ni gu sar beji, ge anyu pele rimana ra piyabi rimana Israila. ²⁹Gu shini ripang gaso nibe sele uziri gu lulle gungna az ne ribung ri kugo ni. Ne aMasarawa wa gule nungni, be nwenbi gu. ³⁰Gu shini ripang ni ivuu ayeriko muruii, nibe gu kannau ibung topper. ³¹Gu shini ripang ni iRahab ge kpe are kpu gi benyi ri kyiri gbana ni, ne angnar be sing ni inna inshu ni. ³²Shi sele ukyiri min ya ni? Ami ri kpa min ge pa abin iGidion, iBara, iSamson, iJepta, iDauda, iSamaaila, gi be tarba agwapan. ³³Gushini ripang ga so ya ulra betol ilam ge taana, gi gu ngnar isil. Be derbe nyi iZaki, ³⁴pel rigbana ula, leng ringan ginkyi yana, gulangna gu yuu, shini unlegu kon ulra, gu ya ulra gu ulra nibe gyu. ³⁵Bekyel villi ngnar ikum ikum ama nigu nyiya gakpu. Bezlenyi so impiya, nugu sang nwobi ilori beri kpele gu nyiya ge kpu ushushi. ³⁶Be zla nyi kum gu mag gei gissi kigu shi gu sarba ni ubang, nugu soro be sra, nugu sogu da gesra. ³⁷Be taabi ni igbang, be taabi ripaala, be pele bi ni gin kiyiyana. Be sing ne ankulu bete ge ankulu nin bung. Be shi bekubu, ya amina, lebi ikyi bibi. ³⁸Guyunyi gudemelgi gushi ma. Ni bebele gaya yedang gelubu gibe kong, gugu te'e ikpu yiribung. ³⁹Yenu beyanyanar Agwapan a ngarbi nugu she nenu don be ma ripang be de mabi ne bedinyar bi isulba. ⁴⁰Ne Agwapan atabi ulushu ujam umedil koda di sanya yoni, bedalebi geshishi ba.

Chapter 12

¹Ni dil be kanaya yi amenn akwkwung anyiri a yigri ripan, di nyiri gajug gubulu gu dinding gi ushuri saya gukpani, dizha gusun yagu chingri be saya ni yi ikwal inog. ²Bla ne andil kong iYesu, anwiri akum guma ripan ga chicheg gi gu bun gushii beti'u magu, ayob ikwal ye agagla, jug yu uwa'ah, ne ya kila yu nyu lywa gatol digwom Agwapan. ³Nun bla ushuri be leeuni, iya wari ayob ikwal gi benyiri begu bulubin ni, bere wa'abi gu ke'eu ni jang gna kpa beji nun jang gna wini ikwol guba. ⁴Gi yume gu kwang gi gubulu unsan kum a nanjog anwiri ari tong'u gu ke'en gunkri guga pe; ni. ⁵Nun jili igwi gu shualee Agwapan inyiri ij'i gna nibewen Agwapan, bewen mii nun gnal atong yigi gekar giri Agwapan sugu shi'e gna guni, nun jang gna be shiri ikwol anun guba gakar giri Agwapan sugu puru gha guni. ⁶Gi anyire Agwapan wa'ani anwoh ne nyiene shuau ashi awen gnani⁷Yob ikwal yu ushuri un pialang gu ubii ni, nung shua ashi Iching'u sugu yil atong. Gu shii unyiri unbla ni, gu yigri ashi, Agwapan sugu lee gagn'u ne awen gn'ani tii begu kum awen ri Ichi gna re yil lu atong gnani? ⁸Be gare yilbii atong iywari a yil atong nibe wen gnani, gu yigri nun sangna be wen gnaba, nun shi, bewen utura ba. ⁹Gu konogu, dishi ninchi yu yunyi inbiri benyiena yil atong andil gamel yugu dobo yani, yenu dil mire unlee ma'a. Gure kpagu ne dil ma ashu yuko ichi ulum gulan. ¹⁰Nin dri andil benyiena yil atong andil yume ugwen gakar gafien giri benba bla ashi uleen. Agwapan anyiene yil atong andil don dibili andil utal yume di-gwapan gnnani. ¹¹Besang be ishiyi gigu yil atong ri gushi ga linlemee yakar ni gu nyieni gushi gu pigu. Gu tii guba sumu iwen guywa gu shishi ga sisug yibe nyienri gulu bi anuni. ¹²Nana anyun yiri gbana anyiri ungag ye alung asu'un. ¹³Lee apiran utura ususug, iywari jug ushuri ugubunni ura kwaglau shi gushini ulan gn'anau. ¹⁴Wa'a gu-ywa'a gujam gi ikwogenyen, gi-ri-gwapan, ba'a anyiri ari ke'eh Ichi gusan Ishuya ni. ¹⁵Nun lee ganshi kwul gushi kwal gushi ayog anun be tag ushishi Agwapan, anang digbug jan'gn'a ko'ono ga'agnir abe ba yin kwom, iywari ara buglien amuna na gilanyi yumu anung ni. ¹⁶Nun bejag kwul gushi na kum anyu kur atag gi-anyie digang aku'u iywari Isuwa ashini, anyiri aleb di-kwung gna yibin ushu zhani. ¹⁷Nun ja ashi gakar giri anyie guwa'a ushuri ushu ugn'agu yasal ichi gn'ani, ni-beya daugu, ne are kum gakar gu gnar gukpa gn'ani, kone awa'a gu-gn'ar gukpa gn'a yibe ziri ni. ¹⁸Nun reba gn'a gekon giri nun ga piyani, gakong giri ula wiri yume ni, ga-mub, gadab, ga akan. ¹⁹Nun ba gn'a uko tara'gu nara, gu ukori rigwi shu'alee gu, gunkri be nyiri koggo ushuri rigwii pa'ani re-wa'abi igwiri di-gwii pa'ani, yamel gu shini be lugu kulu di-gwii di-nwuh gu shualee gubenba. ²⁰Besang'u bira guteng yiri gusel ko inam ga lubu ga biya gakong gn'ani shibe t'in yi gban. Agreek awal ashi ko inam galubu ga piya ga kong gn'ani beri ta'en yi-gban, na fulien akila. ²¹Unga ke'eni abin gu mire ri-bung'a iywari iMusa ga choni, "Ami kpabeji nemi ya kon-ribun. ²²Anun, nuba ga-kong asiyona ga giri-bun rilee Agwapan alang, a-Urushelima anyie gapan, ukori belum beshi sugu tag na pemeh ni. ²³Nun guba guchung di mana anwuri begu wel intuba gn'a yapan ni. Unba'a ukwo Agwapan agwom gu pa'a benyi gajug gatana, gi ulum anyi ripan awiri belee'u ga chicheg ni. ²⁴Nunba uko iYesu, anyiri anwoh shi akala andil ga gutii gu-shualeh giri begu tii, gigu sii beji, beji biri be shuale sellee benyie table iHaruna ni. ²⁵Nun jang gn'a tong gn'aanyiri ashualee ni. Di gare bura ya guleen anyiri a chuglo ya ifo'onyu ya yu anyi, anyie-pan nenun ba lee'u. ²⁶Ga gilee gakar rigwe gn'a di nyieni ma-ribun yu-yunyi, gi-kpegri agu maya ganyu, ya choshi, gakar bii ma, ba gu yunyi ga ungbem ne miri loglo ba, gi-gapan. ²⁷Ushuri amii pa'a ye abun, "ga gilee gakar ni," gunka'ashi gu-wini ishuri iloggo gu-yunyi gi gapan ni. Amin pa'a ishuri begu leeni, uywari ishuri iri loggo'in ni,ni ywang'a. ²⁸Nigu shi nenu ni, di-peme gankang, ne andil lee Agwapan digang ne'dil lugru yusang'a yiga kubu. ²⁹Ga Agwapan andil shini ula ri-fooloni.

Chapter 13

¹Bla ne gubiya beweneziri yagu song. ²Nun zangna jili gu ngnar besing, gunkri bezlenyi yigri gu ngnar be lum be ki nugu sang zabi. ³Nun kpu be nyu da gesra ne nug ba nibe lab gi bembani. Nun kpu ninyiri bese ipimpam ni ne nung shi gibemba ni gume rinam. ⁴Nun legu bal gume gediduk, ne nun tibi ukwu nana gubala ge winwung, Agwapan ri le getaana benyu kuratag gi be nyi guji. ⁵Nun zangshi benyu wa ikilli. Mile ni ikyi ri unkum ni, ge Agwapan ri kyi ngna toshi, "Ami ran wonung gun zung anung, ne mira ta nung untimi. ⁶Bla niri fugu gen dil, kum rigbana gu toshi, "Ici yashi anyu wel migu, mira kong mi ribung. shini anyenyi rilemi?" ⁷Nun bla be nyun song anung, benyiri be pang iwi Agwapan, nun bla ukyiule ma, nule inyolo gu le ripang ama. ⁸iYesu gezing unle, unbii, nugu sang amile. ⁹Be zangna lelnung ne unle gu lullu ri sing. Gufolo gu shi ni ri ma rigbana ne upe, nugu sangi kyi yari ira welli be nyu sing gi bembani. ¹⁰Dil shi ni idalla ri benyiri be gume ukwu tirbi ikyiulul sangbi u yani. ¹¹Beji inam gelumu ribe peleni ge abin abebi ni anyun songu lul yari bagu gume ukwo rigwapan. Ne beri kwunu anam ama ge tinni gela. ¹²iYesu so impimpam ga nyu gig riye untong ululle bewagu kwaraa benyin beji ngna. ¹³Numba ribe kanna ukwo ngna getini gela, ne bung uwa ngna. ¹⁴Dil sangna ne utongululen dil gufri, nenuu, diwa uzingri ubima ni. ¹⁵Gu ukwo ngna, nenuu, dile ipara gu dugo Agwapan gudogo ri gu shi iwen ginkyi alup ri aza intima ngna ni. ¹⁶Dil zangna jili gule rinzam ni gu wel be zle, ge ilo ipara ya mire Agwapan gu inna inshu. ¹⁷Nun lul ne gu ma ri kyi ni benyun song anung, gi be bla ulang anung ne bembari ma guza. Nun lul gibe nyun song anung ri leni ikol ikyi sang gu chugru. Gunkri gu ri ubel gu ukwo nung. ¹⁸Nun kyiele yama gu ukwo Agwapan, ge be daya ashen dil shini ikol winwung nendil wagu lo ripang gi kwo ge ling ikyi. ¹⁹Min ma nung rigbana nunle ukyiri ne miri villi ukwo nung gi kpegri. ²⁰Gikpegri bla ne Agwapan inna inshu anyi a villi gekpu anyu pi bete alelle, Ici iYesu, gebeji isil gu sang amile, ²¹Manung gediduk ikyi shishi gule gu wangna, le ilam gendil ni ukyi ri ushiu ni inna inshuni, gu ukwo iYesu Kristi anyiu shini upe kyengnun. ²²Gi kpegri amin mire nung rigbana, beweneziri nun lab ikol ne iwi gu ma ri gbana ri minwal nun ge fiyen ni. ²³Min zashi aweneziri andil iTimotawus akum gu leng, nenwa amiri yinung agebani. ²⁴Billi gediduk benyun song gebe nyu sang abin abebi Agwapan. Benyu shige iTaliya billi nung. ²⁵Bla ni upe shige nung gediduk.

James

Chapter 1

¹Yukwo iyakubu agan Agwapan, ga nyi iYesu kiristi, ka'abi ukwo ilum ukup yi bala inyiri izaga yiri abung gunyunyi ni. ²Ina weneziri mi jug gakar giri gumili gi iwiya gu pure gn'aguni, nun shua ashi abin gu shiri ikwal ya. ³Ga anun jashi gumili guma ripan anun gu nyieni gubii digbana ikwal anun. ⁴Nenu yo in digbana ikwal anun rikwal ilam gn'ani, nenun konah gankan, ga chichek, gusan tag ulushu. ⁵In ayog anun sang'nu gukpelani ne kulu Agwapan. Anyieri amire gusan pugru gn'ani, are liri anyieri anwoh mauni ne ma apan. ⁶she apan a liri guma ripang, gusan inan yume ikwal gn'a. Gi benyie inan yi ikwal ama shini galeng ishirni, ga kri jug ukwori uwuru pemeh ni unwoh niga ka'agi. ⁷Jug anyieri ashi inan yume ikwal gn'a; ⁸ne yare tiu ikwal gn'a ukwoguzin yi jug ushirii aleeni, ajang'na bun ikwal ashi arikum ulushi yukwo Agwapan. ⁹Jug aweneziri anwiri alalauni, alugu gugru yugu sag gu-lee ri Agwapan rimanni. ¹⁰Ne anye gukum lugu sa iywari beri bili yen woh aba gafien ni, ari kwag lau ne apugu abun ni. ¹¹Unum ga churni betan unum ri kwaglau gu niri jam gn'a lalgi Nenu yo ne anyie gukum sugu kwglau gu neshi ya chachi ishuri aleeni. ¹²Agwapan sugu sa anyieri aten apura gn'a apala ni yume gu mili ni, benshu be shashi aga yub ikwal yume gumili ni, beri mau ikal rigwom ulan, inyiri Agwapan abe choshi arima be nyieri be wauni. ¹³Jug anyieri be miliu ne jang'na choshi Agwapan yo miliu gi bera milibi Agwapan ye ishu ibebi ba, anwoh rishua nyu gn'a re miliu ayok ba. ¹⁴Nenu ishu ibibiri dil wa'ani inya talya gumili, ne-ya lelya. ¹⁵Gu wa'a ishu ibibi galee gubun ni, gunyieni gubii gubulu, gubulu ga konoh gu kwaragi ni, gu nyieni tala gukpu. ¹⁶Kwil gushini ayog lel gri'a ba beweneziri gu kugkogo mii. ¹⁷Gajug guma gujam, gi-guma gu-cho cheg gu-wulu yapan yo. Gu-sigri yuko ichi anyie use'e. Gun-kri gusangi gu-pigni, ya sangi gu-bili lee ko ga-fien ni. ¹⁸Agwapan a se'e gu-bii ya yume iwi ripan, iyuari andil rishi iwen gu-jana yume gajug ishuri alee ni. ¹⁹Ina weneziri gu-kukogo mii, ko ga alin anyie lee udidir gu-kon, ne lee ususii gu-shualee, ne konoh gu lee ususii gu-shualee, ne konoh gu lee ususii nibe nang. ²⁰Gi benan anyie-nyi releebi ilam ishishi a Gwapan ba. ²¹Nigu shinenu ni, kamah gajug gubulu, di-ligi, gi unlee ishu ibibi. Yume rishu rinog, nenun gn'ar iwi gu-tugru, inyiri iga nyieni gn'ar Iwil anung ni. ²²Bla nenun shi be-nyu lee ushuri iwi chori, ba be-nyu koggo ungben ba. gumel ashu anun guka'a. ²³Jug anyieri ashi anyu koggo gu-shuelee gu-gusan lee ushuri gu shuelee pa'ani, a nyu yo shini anyieri a bla rishu gn'a yi ushu bla iwiwil ni. ²⁴A bula ishii gn'a ya ingbem, ugwen gakar ga-fien neya jili iyuari anwoh shini. ²⁵Gajug anyiri bla

gudam ga'a, gu-nyia gukum rishu, neya pire yiri gbana ni, asang'u ba anyu kong ne nyia ataggu yuko yo ni, ashi anyu kong nelee yo. anyuyo berisau anyu beshu be-shashi yi gajug ushiri alee ni.²⁶ Anyieri abla ashi anwoh shi anyu yul yoni, neyare bungu'nu di-lum gn'ani asugu lel dishu gn'a yo. Guyul anyu yo shi abin Abel ya.²⁷ Guyul ripan yuyul gusan riligi yusung Agwapan ichi'dil, gunka'a shi guwel be-kubu gu, gibe kpil yume na miri ama'a gigu wini rishun gu yume gu nyunyi.

Chapter 2

¹Beweneziri mi, Jang'na bun guma ripan ye ichi iYesu kristi, ichi alee, yugu biya rishu gibe gilanyie. ²Di-gn'ashi aleyog a kana guchun anun neya sa gi kala gung'nu a-zinari, yasa a-kigri asheshi, ne agile anyie na mire ya kana ga a kagri di-ligi. ³Nun bla anyieri a chebi a kagri ashishi, nenun chu'u ashishu, "Anghu ba uribe kila yu kori ufoloni," ⁴Nenun ya cho anyina miri ashishu, "Agnu teng fo'o, nun kila yipar apira mi" nun relee gn'a betana yume na gilee yoga'a lee? Anun reba gn'a benyie na tana yi ikwal ibebi lee?⁵Nun kon beweneziri miri ami biya ni, ba Awapan no see benyie, na miri gu ywa unyi be ya ba benyie gu-kum yume guma ripan gibe awen ga para gun kri acho ashishu arima benyieri be biyau ni? ⁶Anun suru bi inmiri! Ba benyie gukummaba jili gn'ani? Ba beba'a yan gn'a ya para ga tanalee? ⁷Bare chograbi untuba injam biri be gilagn'a gu ni lee?⁸In, nun lee gajug gusel rigwom iywari gu shualee Agwapan chorii. "ungu biya anyie utur Iywari unbiya rishun ni." unlee ganshi. ⁹Nun ga folo begila nyie ni nun sugu lee gubulu, ga tana risha gn'a iywari ga nyiena zha anyieri a wire gusel guni. ¹⁰Gajug anyieri kon yayul gusel. shie anyieri akpa yu tura uzing ni gu yigri ashishu a wire gusel gu. ¹¹"Ge anyieri a choshi" Jang'na na gachel ri ba g'nuan ni Apan choshi "Jang'na pel ayok" in unga na'an gachel ayog, nun Yare pel ayok ni. un-wira gusel, Unshi ag'nu wira gusel yo. ¹²Nigu shi nenum nun lee iywari benyie biri bere lee bii ga tana yu tura gusel gukum-rishu. ¹³Ga tana gaba gusang ga kubu yibe nyie biri bere yigribi ga kubu ni ga kubu gazha rikwang ya tana. ¹⁴Rijam ashigu beweneziri me, ayog gachoshi ashishu guma ripan neya sang'nu ilam ni?guma ripang gn'a rifunun lee? ¹⁵Bla dig'nashi aweneziri ge ajun sag'nu alab ajam ne sang'nu ishuzha ubii. ¹⁶Bla ashishu anyie zing yume nun chobi ashishu, Kang yiri su'u, ga yua gusan usu nun koggo. nun gare mag'na bi ishuri anam ama'a wa'ani, rijam ashishu rika'a? ¹⁷Yu tura guzing, guma ripang gunzun rinka, ga snagi ilam ni, dikpu gi. ¹⁸"Jug anu a gile anyie ga choshi, unshi guma ripan, nemi yashishu ilam." yigri me guma repa gushan ilam, ga mii. ¹⁹Un gn'ar ashishu Agwapan shi azing; unlee ganshi. Nenu unchagra be gn'ar anu'u, ni beya kpa beji. ²⁰Unwa'a gukpele lee, anlagga, guma ripan gusang ilam shi abin abel ya. begilee be greek ukukor be wel naya pala ashishu. ²¹Ba Ibrahim ichidil azha rikwang yi ilam nega tara awen gn'a ishaku yusun guda guyul ni? ²²Unkee ashishu guma ripang gulee ilam gigu ma ripan, nenu ni ilam giguma ripang ya mile nugu konoh. ²³Gu shualee ga mile gi gun kri be choshi, "Ibrahim agn'ar Agwapan, Nibe beya pala ashishu ashishu anyie sisug," Nibe ya gilau ashishu anyienchin Agwapan. ²⁴Nun kee yi ilam ya ne anyienyi anyiene shigu ga sisug ba guma ripang ungbem ba. ²⁵Anuyo Irahab yume gushini ashishu gakpega bera shua'bu ashishu anyi ilam ishishu lee ne ma benyu dul ututugu ba ukwuna'ani, neya sabi beya chinbi yi-ugilee utura giri-tog ni? ²⁶Iywari dinam giri disangi iwil ukwumyoni, nenu yo guma ripan giri gusangi ilam ni gushi ukwum yo.

Chapter 3

¹Ina weneziri mi, unlee anun jang'na shi benyu yulu, ga nun ja ashi andiilri di yulu benyieni, beri leeya ga tana gusang ga kubu. ²Gajug andil digu kpa yi tura ga imime. In a nyienyi a leng yume gushuale gri'ani, anyuyo akwai anyienyi, aga nyienebun gujug unchag unchag dinam gn'a. ³Bla di-gn'ashi, diga sa ulig yucho ikaba ni, dinya'ani leenu indeh unchag rinam ikaba riyul ushuri andil wa'ani. ⁴Nun bla a komi, gun lee gn'a ga uwuru ngbana ri upiliu ni, yenu ugwing ichom gafien yo ne anyu yillu lee ilam gu, ya chigliu iywari awa'ani. ⁵Nenu yo bla rilum, di-ka'a shi gafe'en yume rinam anyienyi di-ka'a wiri yishu igwekung. Bla ula, gari shi gafien ni unga sa ya lubuni nu kwal uye. ⁶Dilum shi ula yo, yume rinam anyienyi dilum ga'ashi ga fien, din ka'a shi itiri unlee gumulee, gu bugru rinam, yigu lel ikwal anyie iya piyan, gasal ula ne pilli. ⁷Gajug inam galubu, ga ntinun, ga Inam ga, lubu ipi, ga inam na leng,ga anyienyi gajug anwoh leebi. ⁸Yenu besan be anyienyi ri aga lee rilum ni, difien ga din kri disang gi yenyune, dishi ushuguzing gi-bekan gupel anyienyi. ⁹Dilum ne andil juo ate gi ichi'dil, jug di-ka'a nedil chogra benyie gu, benbiri be le'ebi beshi ne Agwapan ni. ¹⁰Yi ganyu gazing na Juogu gan ka'a na chogra benyie gu, gure folo giba. ¹¹Ilon ga wiri yi nininbel in linleme ga in kpululu lee? Ti gikog ga suu apug lee? ¹²Ina weneziri mii, nun ke'e ni ganshi apug ga sumu iwen ga kog lee? Ti gikog ga sumu apug lee? Nenu yo ukpu ninminibel inshinshi sang'u wulu yi ninmininbel in kpululu ba. ¹³Nyien shi guji yigu pkele yume anun? yume guyu'agnar gu-shishi ne yigri ilam gn'a yiri shu rinog gi ushuri guja bii guni. ¹⁴Nun ga shi digbug gigu biya rishu ye ikwal anun ni, nun jang'gria gugru guba nun sugu buglu ripang gu. ¹⁵Iywa gunka'a guja ba gun kri gusir yapanno niba, guja gu nyunyi ga, gunyu biya ikwal, gunyie agwapan nin chagra. ¹⁶Gajug ukwori rigbug gagu biya rishu shiyo ni, gufo'o ni gupuru gi ilam gumulee gi iwiyya shiya. Ayok jang'na lelg'na ba, ina weneziri mi be biri amu wa'ani. ¹⁷Jug guma gu lullee, gigu ikyikyo ilillee gajug gwiri yapan yo, isigri yokwo ichi andil anyie usee, anwiri gu chigli gigu konogu sangiyakwo gn'a ni. ¹⁸Yume gu biya gn'a a baya yugu shualee ripang, iywari andil riba iwen gijana yume ishuri aleeni.

Chapter 4

¹Gepuru gigu kwang gu-wulu yeshi yume anun? Gura wulu gi yume ushuri anun wa'ani inyiri ikwang yume anung ni? ²Nun wa'a nun rekum gn'a, nenun ya lugu pelee, nun nyieni lee ninta'a gusan kum, nenun lugu puru nenun kwang. Nun nyie nenun tag bashi anun rekulu gn'aba. ³Nun nyieni kulu nenun tag, yi ikwal gushini lee rifin, nun wa'agu pelgu ye abin abal. ⁴Anyie rifin, anan rija gn'a ashi inyienchin gigu-nyunyi di-pibi ga, ga-Agwapan lee? Nigu shi nenu ni, Jug anyiri awa'a inyienchin gigu nyunyini, ashu'a dishu gn'a anyie di-pibi ga Agwapan yoga. ⁵Ti nun pa'ashi ye abin abal nigu shualee Agwapan chogu ashi, "Alum ri Agwapan asa yume andil ugag ya gakang?" ⁶Agwapan mire ya ishishi gankang nenu shualee Agwapan chogu, Agwapan shi benang ga anyie ucho ugbana, ne mire be nyi ashu anog ishishi. ⁷Nugu shinenu ni, nun ma Agwapan ashu anun teg yiri gbana ga agwom nin chagra, ari ching gn'a. ⁸Nun kunu ututur ga Agwapan, ga-Agwapan ri kunu aba ututur ga-nun, nun sega ishu lee anun, anun benyi ikwal ipala. ⁹Ikwat anun bung'i, nenun lee gubun gusil, nenun sa'a gankang. Gukala anun biugi gubung gusil, ikwal ishie anun, bilin, gunbung ikwal. ¹⁰nun yebe ucho gbana yuko Ichi'dil ga anwoh re-saggn'a. ¹¹Nun jang'gn'a pa'a abin aweneziri gn'ani, neya leu gatana ni, apang ap'a abin digwom ga'a, unga lee digwom ga tana ni, unsang anyu lee digwom, unshi anyu pa'a ga tana yo. ¹²Anyu mire ga tana shi anyie azing yo, anwoh shi anyu leegi, anwoh shi rigbana gu-funu giri nyu peleh. Agn'unshi inyien insugu lee aweneziri ga-tana. ¹³Benyieri bechoshi "yimbun di-kaya unwura utong, diga lee ga mileh ye-fira niri lee izeh di-zha ribili" ¹⁴Nenun rejang gn'a ushuri abun ribaguni, ulan shi ishiya? ushi ne abi'i ni, gakar gafi'en negu se'u. ¹⁵Gukpagu nenun choshi, Agwapan ga-biya, amel ya ulan ni, diri lee ayiri, ga anyira. ¹⁶Anuu biri nun sugu gugru giri gungun ribal giri nun lee ni jug iywa gu-gugru ya shi abin abebiya. ¹⁷Jug anyieri aja ushuri ufo'olo neya tong gn'u gulee ni alee gubulu.

Chapter 5

¹Nunba firi, agn'ari ushi gukum, be sa'a nun sire gunyu yi abin abebiri abii ukwong ni. ²Gukum gigu chaggi, ni akigrin agu kpa ituru. ³A zinariyan gibe saran bagu siribi ya si'ibi gu-siri gigu si'i ma shigu pa'a ripan yukong iri, zha rinam gu nu-ulani. Unga ti'i rishun guba ubung amile. ⁴Ke'e, di-bili ilam nibe nyiri be lee ilam yiri ilam giri unti'ini, dika'a di sa'a ye gn'u. gasa'a nibe gn'u lira guga mel atong Agwapan anwuri a tiyani. ⁵Ungu yua yume gukong ushishi yu-yuanyi, ya fo'olo rishun. Ungu ma ikwal rikogu yi unum guwa'a inam. ⁶Ungu muru yapel anyi ripang. Are ching'u ba. ⁷Jelli ikwal, ya'a beweneziri, bar gakar guba Agwapan bla iywari agn'u wulu anyiane yak iwen ishishiri atugru yume ribin ni, yume gu-Jellee ikwal yi ibila gu-jana, yabe mel ibla amile. ⁸Anun ri jelle ikwal anun, nenu tii ikwal anun gi-gbana gigu ba ichi'dil gushi ututur. ⁹Beweneziri, nun jang gn'a nyina yume na gilee anun. kwil gushi na lee gn'a ga-tana ke'e anyie tana awira a tegre yiri zha. ¹⁰Beweneziri nun yulu ye ishii ising ising, gigu jellee ikwal nibe tira Agwapan, bembiri be shualee yin tuba ichi ni. ¹¹Di- bla benyi biri be yob ikwal ni, bashi benyi nibe-shu be shashi ba nun gukong gu-yob ikwal Ayuba, Nenun ja gu-wa'a ichi, iywari ashi gu-biya gi-gakubu ni. ¹²Gu-selle gajug beweneziri mi nun jan gn'a silli yi gapan, yi ribun gi llin iywa ushi bla ne a "A'a" shi a "A'a" ni a "O'o" shi a "O'o" kwil gushi unbe kpa yume ga-tana. ¹³Ayog yume anun shiyi yame ishii izing gusang ulushu lee? ga kulu Agwapan, ayog anun dobo ahpag lee? Apan ga-tag anche gu-juoh. ¹⁴Ayog yume anun yu'u lee? Apan gila be gunchi guda guyul be kulu'u Agwapan ma'a, na tugu'u be-nyu yume nin tuba ichi. ¹⁵Gu-kulu guma ripan ri-langna ye-nyu sang ulan ne Agwenpan ri-saggn'u, agheshi agu lee gu-bulu ni, Agwapan ri-pla'u gubulu gn'a ma'a. ¹⁶Nun vugu be-gilee anun gu-bulu anun ma'a nenun kulu be-gilee anun Agwapan ma'a, iywari nun re-lang gn'ani gu-kulu anyien ripan lee ilam igbana. ¹⁷Iliya a-shi anyien chii yo ne'dil ni a kulu Agwapan yi ripan ashi ibulu jang gn'a chop yi ribun gn'a be milee be ta'a yi ipen ichunu. ¹⁸Ni Iliya ya konoh gu-kulu Agwapan. Ni gapan ya ma'a ibla ni ribung yama'a iwen gn'a. ¹⁹Beweneziri mii, Jug anyiri a-galau ya-gn'u ripan ni, ne ayog ya bili ya anwoh, ²⁰bla ne anyu yo kpeleh ashi jug anyiri a chigli anyiri alee gu-bulu ya-gn'u utura gubulu ni, ari funun yu-gukpu, ari pula gu-bulu gu-lul lee.

1 Peter

Chapter 1

¹iBitrus, atarba iYesu Kristi, kaa bi begwala ri be zigga gi ume Abuntus, Agalantiya, Akapadokuya, Asiya, gi Abitiniya. ²Ni gu shi gi me gu zama gu za Agwapan ichi, Gi ukwu'o ilam iwinwung alum, Gi gu te rikii gu le gu sal be jii iYesu Agam. ³Be kii be sha'ashi Agwapan ichi gesal andil iYesu Agam? Gi ume gekubu nga, andil kum ulang upar gu lo gu suro ikol gu nyia iYesu Kristi gu me guk pu. ⁴Gu gri ga shi gu luga gu ri gura kpu gi ni, ra sinni gi, ra lara gi. Be tibi ya ma'a ga pan. ⁵Anung ri rigam Agwapan a ler nga gu ma ripang gu kum gu funu ri be ri yiri gi amile gu lu'unyi. ⁶Nung shi ni ikol iki ge kin kan, geduk ni gu shi ripan ga nung le ikol ibibi ni nipimpam gi lilo. ⁷Gun kri gu kum gu ma gu mag gu ma ripang anung ya, gu ma ripan gri gu sele azinasiya ulip ni, answuri a bogro'u bege mag ni ula ni. Gun gri gu shi nuu gu shini gu ma ripang anung ba nung ni gu duggo ni unke ni rigam ga kar gu wulu iYesu Agam. Awa ri nung buya, kwo ne anung ne yi ngah'u ni, kwo ni anung re bla nga 'u gi kper gri ni, anung ma ripang gi anwa ikol ikii ri nung le ripang gufun gu kii ri e gu sele gu paa niri gam. ¹¹Gi pergri nung ngaa ribilli gu ma ripang anung, refunuh alum anung. Be tarba Agwapan bri be pa alla rifunu ri shi ri nung ni be wa'a nya bla geshishi ni ripang. Be wa gu za ta anyang a tage ning ge kar ni Alum Agam ri shi gi ume a maa ri yigri. Gu be shi nuu ga kar ri a ba sugu pa'a be ga kar ilo impiya ri Agam ri so ni ri gam ri di ri lu gun timt ni. ¹²Be yigri bi ashi, sang akii emaa ni be le'e ilam ma, anung ba. Anyiri ya shi ile ri be ke ni ikii ri be gu ya ngah'u ga nyhu ni be nyi bri Alum ashashi shi gi ben ba ni. An wuri a wulu ga pan ni. Anya shi anyiri belum besha'ashi be soro ikol be gigri bi. ¹³Ne nu'u nun mur gi ulang anung. Nung so ikol gi upe ri be ri ba nung gu ga kar gu be yigri iYesu Agam ni. Ni be wen gu bia abia abin ikol anung gu nga ibung gu sang za anung. ¹⁴Ni anwa ri azila nung ni anyi ni ben kii be sha'ashi ya, nung lo gu lo ri gwapan gu me ikii gule anung. ¹⁵Ni anwa ri azila nung ni anyi ni be sha'ashi ya, nung lo gu lo ri gwapan gu me ikii gule anung. ¹⁶Ni gu shi gu wal ni, "Nung lo ni ri gwapan, ni aming shi Di gwapan gu." ¹⁷Nung ge zila'u ashi, "A te" anwa ri a le ge ta'ana gusang see, gi ilo llam ri anyenyi le ni, nung lo gu lo rising anung ni gu bung ni gu ma gu me. ¹⁸Nung za ashi sang anbing a azurfa ta izinariya ni b funu nga gu, gu lo gu yiyio anyiri nung nga gi nichu anung. ¹⁹Gu shi ne nuu ni ulup najii Agam ni getulu gu sang inang ni. ²⁰Be segle Agam na re le qulu'unyi a yigri ya gushi nga ge amelle gu lu'unyi. ²¹Anung ri nung ma ripang ge Agwapan ge awuri anwa nyugnu'u gu kpu, ya ma'u digam gu ma ripang anung ni gu so ikol anung ligga ni ume Agwapan. ²²Ni gu shi ashi gu shi anung shi ni rigwapan gume gu te rikii nung yi ripang gu ka'a bi gubiya

beneneziri ripang. Nung biya be zile ni ikol ripang.²³ Gu shini be villi birii nga sang gi ume ilo ibibi ni gi umel ilo gu sang sha'i gu me kyiele Agwapan gulang gu nga gu sang lal.²⁴ Nenuu "Ididuk rinam shini abung ni, ulip nga shini infugu aboung ni.²⁵ Aboung anyi ne fangma'u, ni infugu nga'a ya gumu ya kap." Gu kyiele ichi gesal andil shiga ka'abi ge kar gu sang lal. Gun kri ga shi gu iyal ishihi ri be dam,nga ma ni.

Chapter 2

¹Anuu, nung kama ididuk rifen, in kwom, gi ilel, rifimi, abin abebi.² Ni be wen be wee ni , gu biri gupar,nung shi ni inta'a gu ngara bebara ulang ri gushi riprinpang ni, gushi ni nung kwono ha mel gufunu.³ Nung ga lenr ichi andil anga upe ni.⁴Nung ba ukwu'o nga igban ilang ri be nyanyi be tong bi ni, ishishi ya ni ulip gukwu'o Agwapan.⁵ Ni anung ya shi ni igban ilng ri be viana gu shi gesal gu shi digwapan gu shi ni nun shi be nyu lul Agwapan be nga ri-gwapan, gu shini nung le ipara rigwapan ishishi gi iYesu Agam.⁶Iwal to ashi, aming soro igban ni gi akyungo, besise ya shi ulup gi ume asiyona. "Anyiri amaripang gi anwa ni, a ra kong uwa."⁷Nung shi ni ulup anung ri nung ma ri-pang ni. Ni be nyi bri be tong be gu ma ripang ni,"Igbang ri be nyu vianaa be tong bi ni inya shi di nga akyung oh."⁸Ni,"igbang ri inya soro gu kpe nii." Be le gu kpa gu shini be tong be tong bi gu suglu rikii gu kyiele Agwapan, be tibi bi ne nuu.⁹Be sise nga ya, gi kup na nyu gun-song gu lul be nuu sang kong ri bung, Be nyi di-gwapan, be nyi Agwapan, gu shini nung pa'a ilam gu mire ri bung a nyiri a zila nga gu me umup bi nga ume usee gu mire gu kpa be jii.¹⁰ Nung bri nung sang nga be nyanyi gu ku'ukor, gi kper gri be nyi Agwapan ba shi nga , nung bere kum ngaa'a gu kong akubu, gi kper gri nung kum gu kong gekubu.¹¹Be mara mi,ming kulu nung ni besing ni gi be nyu shi gu me gusing,nun be ting ukiri rinam wa ni uwuri u kon ulura gi ulang ni. ¹²Nung lo gi ume gu lo gu shu'ushi gu mee na nyii, gu shini be ge wa gu bla ikii ibibi anung ni, ni be yii ishishi ri ishi gi ume annung na ma. Agwapan ri gam nga gi ubung ri a ba gu ni. ¹³Nung sugu-riki gi egam na nyanyi gushi ichi ondil, nu'u ni agam ni anea shi anyi gunsong. ¹⁴Ni be gam ri be tuma bi gu tala-atong ni be nyii ile ibibi, ni be duggon be nyu le ushu'ushi. ¹⁵Gun kri gashi gu wa Agwapan, gu le ushu'ashi fugru gu kyiele gu sang za na hga.¹⁶ Anung ri nung kum akii anung ni, zan be so gi ni gu kgri gu fallal rifen, nung ba be gen Agwapan. ¹⁷ Nung ma ma be nyanyi gu me ama, nung biya be weneziri nung kong ribung Agwapan.¹⁸ Anung be gen nung te rikii gi nin-chi gesal anung. ¹⁹Nung te rikii gi ni -chi inzam gi ni ichi ni too gi nin-chi gule ribii. Gu pame ga shi gu shini gu za Agwapan gu so a nyeyi gu mur ni ikol ibibi ga kar impiya gu sang ripan. ²⁰Di ning ribilin ga shi gume gu mur ni ge ta'ana ga kar gu tal atong gi ile ibib? Nung nya ne nung so impiya gi ile ishiishi ni anung ya mur. Gu shi abin gu shiri ikol ya gi ukwo Agwapan.²¹Gun ko so be pii nung, ni Agam a so ipimpam gi ri kii anung, ya nwo nga ufel, nung lul afra gu sing nga.²² A sang le'u gu kpa, be sang kong bi ilel ga nyu nga. Be tuggo'u a nya re pau geta. ²³Gu se ipinpam nga a re ligri'u. A nya nanna ri ki gi a nyu le getaana ri pripang.²⁴ Anwa rikii nga ya kyu'o ile ibibi andil gi ri nam nga kanu ge pan ginikii gu, gushini be zan be kum ya ni ile ibibi, ni andil le ripang Adana nga so dil lagna ya. ²⁵Ge diduk a nung ri nung vulu nung ni, nung kii ni be tee ri be vullu bi ni, gi kper gri nung villi nung ukwo anyu pii gi anyu yag ilang anung.

Chapter 3

¹Anu anung be kyel abullu, anung rikki gi be cii a hung , gu ge shi be zila cii re teh bi rikii gi gu kyeile Agwapan, ile ni be kyel ema'a soh bi gu sang lorah gu kyiele. ²Ni be gu yii ileh ripang a anung ni gu ma'a gu me. ³A nun zan'a nwu'o gusang anung gu shi gu ngala gu tigu ikii gi ukwu'o ten dikii, ikii azinari ta allab gu yang iyii. ⁴Nung blah ni gusung anyenyi shi gi ume ikol, ni gusung a shi gufollo gu sang yan amima, gu shu'ushi gu za gu lo agwapan, gun kri gu shi ni ulup gungang Agwapan. ⁵Amin bekel ri-gwapan lel gu sung ama'a Be nyilih ge Agwapan ni be tra-akii gi be cii ama'a . ⁶Ne nun ni isaratu be tep riki Ibrahim ya zilla'u ashi"ichi gesal mi " Gi kper gri nung shi be wen ngaa ba, nung ge lel ilam ishishi ni, nung gare kong nung ribung ipimpam. ⁷Iloh ri aming ya bekyel abullu ni nenuu ni be cii, nung lo gi be kyel ne nung zan ashi be sang be gbana be nyinsing gu lo ba be nyuh ngar guma gu lo in'unyi. Nung nya ninung le nun gu shini be kong gu kwu'o anung. ⁸Gu para, ge diduk nung chung amimah, nung, ba be nyuh bung ikol, be nyu yigri gu buya ni be weneziri ni be nyi ikol inug ni ri kii rih su. ⁹Nung zangabe pa rifen nifen ta gu tugo ni gutugo. Ni gu leh nenu ni, nung mre bi ben kii be sha'ashi , gi ukiri uso be zilal nya, gu shi ni anung kum gu uga ni be kii be sha'sashi. ¹⁰Anyiri age wa gu kon ushu'ushi gu lu 'unyi nga ne yi ibung gu shini upe ni ne fre rilum nga gi iki ibibi ni ibile gu kyiele ilel. ¹¹A kglil guntini gi ilelh refen ni a leh ileh ishishi . A wa gu lo ina inshishi a bung gi. ¹²Iyii ichi- gesal bla di-gwapaan ni tong gugoh gu gu sa'a amima anu'u iyii ichi-gesal le rinendug gi be nyi gule ikii ibibi. ¹³Nyang mile gu nug nga'a nung ge ta afra gi ile ishishi. ¹⁴Gu ge shi ashi nung se ipimpam gu se ripang ni, nung shi be nyi ni ben kii be sha'ashi ba. Nung za'a be kong ribung be kuggo ribung nga ni. Nung zang be bong ulang anung. ¹⁵Gu ge shi nun, nung tibi ich gesal gi umeh ikol anung ni gu za ashi shi anyi di-gwapang ya, sunung nung loo ni guu za ashi, nung ri ngar anyu lirbi nga gu so ikol anung ge Agwapan. Nung le nenu ni rikii risuh ni gu ma gu me. ¹⁶Nung lo gu shu'ushi inde be nyi bri be togro ile ishishi a nung gi ikristi ri kong uwa gushini be gu pa'a ibibi gi ri kii anung ni annung shi be nyu le ile ibibi ni . ¹⁷Guh ri shi gu shu'ushi gu so ipimpam gi ileh ushu'ushi , gu shi gubiya Agwapan, ni gu so ipimpam gi ileh ibibi . ¹⁸Agam a so ipimpam rizing mgbem gu leh i kii ibii ibili. Awah ri ashi anyi ripang ni a soh ipipim gri kii andil be nyuh sang ripang, gu shini dil ba ukwu'o Agwapan. Be nya pell'u gume rimam, ni a ya nyiya gi umeh ulang. ¹⁹Gi ume ulang ni a ge leh gu dam ilang bri be shi gi ume guda gesira ni. ²⁰Be re kpa bi rii kii ga kar ri ulang ushu'ushi Agwapan ayag bi gi ibung iNuhu ga kar gu se akoni nin mininbel, ni Agwapan ya winni be nyanyi ge fen ba beleng ben ba shi ilang ininaa umeh mininbel. ²¹Gun kri ga shi gu yigri gu sala gulul ri gu funu ya gi kper gri ni, sang ni gu kuraa iloh gu nya Idauda giri namni gu shi gu shini dil lo gu kwu'o Agwapan ni ikol ishishi gi gu nyah iYesu Agam gu kpuh. ²²A yang'u ge pan, A loh gi iyah Agwapan anyi di-gam, ni be gam ni benyi bung rigam be te rikii.

Chapter 4

¹Ni gu shi ashe, iYesu so ipimpam giri nam ni, dil lab ikii gu kan andil ni gu za ukii ridil wa gu le ni. Anyiri a soh ipimpm giriam ni a uwo ilel gu kpa. ²Gun ka so ilo anyia, anteg ibum, nga gi rinam, ze lo gu lo ikii auwa na nyanyi, mba gu wa Agwapan. ³Ge kar gusel gushini dil le ri gu sang amins, gu wa iki gi utral ububi, gu piyarah, uyaa, ni gu se beloag, gu leh rigen ukiri usang, Agwapan ni, ni ipur. ⁴Be paa ashi awin apar ya gu shini nyu sang gi ben ba gu lel ile ibibi, ni be tagrong. ⁵Nung ri palla ikii dule anung gun-song a nyiri alo gulo gu le be nya lang be nyiri be gu kpiri bi ni be taana. ⁶Gun ka so be le benyi lori be gu kpiri bi ni gudam, ni gu za be gu lel bi geta'ana gi ume rinam rinyenyi, be kum ulang Agwapan gi Alum. ⁷Amelle abin ri nyu bama. Nenu'u, nung ngal rinam, nung ngal ri nam gi abin ikol anung gu shini kyiele Agwapan. ⁸Gu-sele ikwu'o ge shi, nung lalo ikol nung biya be wenziri gusang inang ni gu biya paa gi gu kpa na zile. ⁹Nung nyaa be zile geshinshi gu sang ripen. ¹⁰Ilorih ri anung kum guma ni, nung le ilam ni guma nung wel be zile gu ni be nyu bung, repang gu Agwapan ni unwuri ama ya ikol gizing ni. ¹¹Alog ge sugu dan ni, gushi iwii Agwapan ni a paa, alog ge sugu le ilam ni, ale nirighbana Agwapan a ma'u ni, gu shini gi ume ididuk gule be ma'a Agwapan rigam'a ni nya ga ka'a bi ge gar gu sang lal. Gu kyen nenuu. ¹²Ina weneziri gu bibiya me, nung zam be paa ashi ipimpam ri be mag ngah gu ni, abin a pal ya, ta alebin apar ya ba ngah ma. ¹³Gu ge shi nenuu ni nung ge shi gi Agam gi ume ipimpam nga ni, nung lel ikol ikii, gu shini nung le gufung gu kii ni ikol ikii ga kar gri bre ri yigri ya'a rigam nya ni. ¹⁴Be ge togro nga gi intimal Agam ni, nung shi be nyi nan kii be sha'ashi ba, ni Alum rigam gi Alum Agwapan shi gi akii anung kwo inang. ¹⁵Gu shini alog anung zan'a be so ipimpam gi ile gu pel anyenyi, ta atugun, ta anyu lel rifen, gu tab iyii. ¹⁶Gu ge shi ashi alog se ipimpam gu shini auwal shi a nga Agam ni, a zan be kong uwa, ama Agwapan rigam gu shini intima a. ¹⁷Au'u ge gar ge le gushi geta'ana ri luggu gasal ni be wen Agwapan, gu ge a shi guri luggu gi andil ni, shishi ni be nyibri be ngar gu dam Agwapan ni? ¹⁸In anyenyi, "Anyi ripang a leng ni riler ni, shi ri ba anyu sang lul Agwapan gi anyi ikii ibibi? ¹⁹Anu be nyibri be gu so ipimpam gi intima Agwapan ni be ma llang amah gi ayiri pang gu le bi.

Chapter 5

¹Aming ri ningunei ri in shi gi ume anung, aming ri mi shi aweneziri anung gingunci ni anyu pa'a ipinpam ri Agam aso ni, ni aming yashi ni ribilli gume rigam ri be ri yigri ni. ²Nu'u anung kyiele gi anung ningunci, nung pii be wen Agwapan lori be shi ge nung ni, nung blah bi geshinishi, sang ri gbama gaa, gu wah gule anung ga, Gule Agwapan ga. Nung blah bi geshishe, gu sang so ikol giri leribilli ri bel gu shi gu bu biya ikol anung ga. ³Nung zan'a be yigri be nyanyi be shi gi anyi anung ni rigbana, Nu'u nung ba ukuyu lullu gi gikub'a. ⁴Ga kar gri be ri yigri anyi ale na nyu pii nung ri ngar rigam ni ulib gusang larah'u. ⁵Ne nu'u, anung be wen epar nung teh rikii gi ningunci, ge duduk anung lab ikol ni ripang, nung lul be zile, ni Agwapan re wah'u anyu sagra di kii, ni le b nyu le ripang upe. ⁶Nung yigri gu lalla anung a ume anyii Agwapan anga digam gu shini a duggo nung ga kar'a. ⁷Nung shi'u abin ikol anung, ni a bla nga. ⁸Nung ngal anam anung, nung lo gulo gu yag. Anendug, gichagra, ni gulunu izaki ni sugu kii, ni awa anyiri ari ya ni. ⁹Nung kii ni ripang nung le in-nendug ni gwapan. Nung kyen ni ri gbama gi ume maripang. Nung za ashi benyin sing guzing anung ri be shi gulu'unyi ni be mur ni ipipam ilo gu nung ri. ¹⁰Gu kol ipipam anung ga kar ge fien, Agwapan angah upe gu-sang lal, anwuri a zila nung gi rigam gu san lal nga gi ume Agam, Anwa ri kol ikwo geshi, a kinwu naa, ne ma nung ikol igbana. ¹¹Digam kyen gi anwa ka'awi ge kar gusang lal. Guken nenwu. ¹²Aming biya iSilivanus aweneziri gubibiya ni ya. Ya wal nung ma gi ukwo nga. Aming kyiele ya pa'a nga ashi aming shi ni gu wal upe Agwapan ri aming ma ripang nii Nung ta afra gi ume nga. ¹³Anyi-kyel ri ashi ge Ababila nibe sise'n a shi gi anuya, a billih nung, gi iMarkus, awen ni, a billi nung. ¹⁴Nung billin be zile ni gukuba gubiya. Ina inshishi ligga gi anung ge diduk anung ri nung shi gi ume Agam ni.

2 Peter

Chapter 1

¹iSiman iBitrus agen gi atarba Iyesu Kristi, ka'a bi be nyi bri be gu ngar ni, ma ripang gi ri pang Agwapan gi Afunu iYesu Kristi. ²Bla ni upe gi inna-in su konno gu mimag gu za Agwapan gi gu nga iYesu ichi andil. ³Gu me gu biya ribana Agwapan, ge diduk ikii ulang gi di-gwapan ri be gu ma y gi ume gu za andil gi gu nga Agwapan, an wuri a zilla ya gi ume rigam nga ni unle nga. Gu me anya a ichi ya gu sli gu le gi ushu'ushi geduk, indel dil ri kurbu gi ume di-gwapan. ⁴Ni andil pubbu ya gi ikii ibibi gu lu'unyi ri gu wa gi ume abin abebi a wa ga gu ni. ⁵Ni gu shi nenu'u ni kagra ni anung konnoh ile ishishi gi ume gu ma ripang, ni ile ishishi konno gu za gagu. ⁶Gu za, nung konno gu fre dikii, gu fre dikii, nung konno gu mur, gi gumur, ni ume gumur ni nung konno gulu Agwapan. ⁷Gi utural gu lul Agwapan, nung konno in gubiya ilo gu ngs ni be weneziri, gi ilo gubuya na weneziri ni, nung konno gubiya. ⁸Ilo abin ri ge shi gi ume nung ni, ya kwono gi ume ni, be ra kum bi ri kullu ta gu sang iwen gi ume gu za ichi gesal anung Iyesu Agam. ⁹Ni duk anyiri a tag ilo abin ri bin ri ashi gututur yai a fun;u Ni anya jili gu ashi be kura'u ya gi ume ikiyi ibibi uku'ukor nga. ¹⁰Auu, ma weneziri mi, nung taafra nung kagra, nung za gu zilla ni gu see anung. Nung ge le ne nuu ni, nng ra kpa nung geshang. ¹¹Gu le ne nuu ni anung ri kum gu kana ume rigam gu sang ameele gu naha ichi gesal andil ni Afunu iYesu Agam. ¹²Anuu aming lo mi ning yiyag sunun ubung gu kpiri nung alo abin ri, kwuo ni anung za bi ni, ni anung ya guba be gbana gi ume ripang gi kper gri. ¹³Ming tang gi ikol mi gu shi ushu-shi gu shini aming jii ikol anung nung kpu ilo abin a, ni aming wa gi umel rinam. ¹⁴Nu anung za gu ra moo gi mi ri nwo ri namri, ilo ri iYesu agam a be yigri nga ni. ¹⁵Ming ri le amelle gu kagra mi sunu-ubung gu shini a nung kpiri abimri, guntimi mi. ¹⁶Gu shini nuu, andil re lul ya iyal rilal gu yigri gu shi-amina gi umeh amaa, ilori dil be paa nung gushi rigam ni gu yigri ici gesal andil iYesu Agam, nuu andil shi be nyu shi gi ukwo gu le rigbana nga. ¹⁷A ngar rigbana ni ulup gi ukwo Agwapan ici ga kar ri riwii ga wulu gi rigam nga uliyo ashi, "Anwuri ya shi awen mi, anwu kikoggo mi, anwuri aming kuggo ushuu-shi nga ni ge zam. ¹⁸Dil ba kong riwii ri nga gu paa ukyi ri uri ba ni gu shi ri pang ge kinkang, nung le ge kigkeg ilo ri nung ri so ikol gi ri kyi a ma. ¹⁹A shi ni ula ri u mire u se gi ukwu u mub ni atakab gu shiya ukwo ni, gi amar a takab gu shiya ukwo nya gi ume ikol anung. ²⁰Nung zanna gu za nuu, ashi, kwo gu paa u kyi gu ba gun-song ri gu shi gu paa rinyenyi ni. ²¹A nuu kwo gu paa ukyi ri ubii ni unwuri uba gi ume gu wa anyenyi ne, nenuu Alum di Gwapan ya soro bi, be pa gu kyiele Agwapan.

Chapter 2

¹Be nyuu pa ukiri ba gun-song be ngha ri lal be ga ukwo ni be nyanyi, anuu ni be nyuu lullu rilal ba gu.² Gi inele ni be ri ba ngha ni angire-gulullu gu ngha gu kpu be ri nagra gu za ichi ri a yigaa bi. Be tal a kyi ama gu kpu ge didir.³ Be mame ri lul ufel ama, gi ukwo ama be ri ngagra iwen di pang. Gi ume ukpu gufung bi ri le ribli nu anung gi kyiele ilel ama. Gu kpiri ama ra moo gi, gu lab bi lul gu.⁴ Agwapan a bere segle u be lum be ki re be be le gukpa ni. Mi gu shi nenu, ne nya lab bi ni besira ya zinni bi gi ume umub ge sal ula, kaa bi unum ge ta a na. Ne nuu a re segle'u gulu'unyi gu kor.⁵ Gu shi ne nuu ni a nya segle iNuhu, anwuri a dam ripang, gi be nya-toppa, ga kar ri a be bani afuluci imininbel nya fla gu lu'unyi ni be nyu sang lul Agwapan.⁶ Ge karga ni Agwapan a kunu utong aSodama gi aGomara nu ula nya kunu ba ntung gun kri shi gu yigri gemag ikii ri uri ba be nyu sang lul.⁷ Ni anyu bung ripan iLutu, anwuri be dele'u ripang gi ikol nga gi ile ibib ni be nyanyi, ichi gesal nya winni'u.⁸ Yi anyu bung ri pang, anwuri a lo gi ume anung ri ulang nga bogro'u sunu-bung ni ikii ri abla ne kuggo ni.⁹ A nuu, Agwapan za ilori ari winni be nyu bung ripang gi gu kpa ga kar ge fre be nyi gu sang ripang ni gu kpa ga kar ge ta'ana.¹⁰ Gun kri ga shi ripring pang ga gi be nyi ri be ya gum song gi ile ikii ibib rinam nya surbu be nya ta'ana. Be shi ri kii ri gbana, ni ile gu biya ikol amaa.¹¹ Be re kper bi beji gu wa ri lal gi be nyuu shi ni rigam. Kwo ni belum be kyii shi ni ri gbana ni rigam sele bi ni, be ri yang bi ibon gu gunsong ici gesal.¹² Inam gu sang kpiri abun, be le bi gu shi ni be wiwa ya. Be le gu kper ni abin ri be re za bi ne. Be ri kpiri bi.¹³ Be ri kum ribli ile ibibi ama. Be pa ashi gu lo gu kong ushu-ushi ga we shi gu kong ushu-ushi. Ban ba be ma ripang ga, be kuggo ushun-ushyi ile gulel ama ga kar gu kuggo ushu-ushyi gi zing ge nung.¹⁴ Be shi ni iyii gu biya be kyel gu le gu jii, be re fugri be ni gule ikyii ibibi. Be lel be nyi bri be sang bi ni ikol lel ile ibibi, ni be nya so ikol ama gi uluham, be shi be wen gukpy ba!¹⁵ Be nywo gu lul utural ripang be tungbi gu lul utural ushu-ushyi nyal lul utura gichagra iBalaam awan iBiyor anwuri a biya ribilli gu sang ripang ni.¹⁶ Ni anya nghar gutogro gu le ikii ibibi nga. Dizigiki ri gire kyiele gi ni gi nya anytingunang anyu paa ukiri uri ba ni ni rwii a wen anyenyi.¹⁷ Ilo ni be nyi ba shini iyii ni imininbel bri nsang wi imininbel ni. Be shi ni amen ri uwuri daa ni umub ububi yag bi.¹⁸ Be shi be nyu kyiele gu sang amina ni ri kii ri dol ga. Be lel be nyayi ni soro ikol gu waa rinam.¹⁹ Be lel be nyi bri be wa gu leng gi be nyu lo gi ume gu vullu ni. Be silli bi isil gu kum kii, ni ban ba shi be gen gu kpa ba. Gun ka so anyenyi shi agen ya gi ukii ri u tala'u amina ni.²⁰ A nyiri a pubbu'u gi ululuga gu lu'unyi ni gu za ici gesal ni Afunu iYesus Agam, ya nya villi'u ume uluga ni, ale gi gu lell gu shini gu ri shi gu bubi gu selle gunsong.²¹ Gu ri gu sele gunshi ni be zan be za utura ushun-unshi ni gu za ya kigli guntimi gi shi gi utura di gwapan ri be gu ma bi ni.²² Benser gu kyiele ri shi ripang ga gi ri ama, "Giva gi villi sugu lii rikuu nga! Alede ri be salla'u ni a vill'u ume rivogo."

Chapter 3

¹Bebiya me, gi kper gri ni anung wal ankpak a ngha unpalla gu shini anung kpu nung ming villi intullu ikol anung ngha ripang.² Gu shini nung kpu iwen gu kyiele na nya paa abin ri a ri bani be sha'ashi be ya gu ku'ukor ni, ni iwii igbana ici gesal andil ni Afunu andil ri be ma ga nyu ni be tarba Agwapan anung ni.³Nung za gi gu zanna, ashi be nyi ser abin ri ba gi ibung gu nya gu lu'unyi. Be ri le ser abin gu ya gunsong gu yigri gi gubiga ama.⁴ Be ri le ashi, "Isil gu villi ngha shi ge shi? Gu nya ga kar gu kpiri ni be ka'a, ikwo ge shi villi ilori ishi ni, gu nya ga kar gu zanna gu le bi."⁵Gi rifen be jili gu ashi ge pan giri bung be shi gi ume ni imnibinbel, gu ku'ukor gu ya Agwapan.⁶Ni ashi gi ile ikyi gu lu'unyi ni gulu'unyi gra be kpu bi, ni afuluci imnibinbel.⁷ Ge pan giri bung ibungri, be le gu yag unum ge ta'ana gi gu pelle be nyi gu lo gusang di gwapan.⁸Anung zan be jili gu, ina nyi gu bibi ya mi, ashi, ge wee ge zing gi ukwo Agwapan shini be melee atade ukop ya, ni be melee atade ukob ya shi ni ge wee ge zing ni.⁹A chi ge sa re tal'u rinam ni gu silli ngha ni lo ri be zila nyi bla gu tal-rinam ngha ni. Gu ge shi nenu ni, a ahi ni ikol isu ni anung. A re wa'u gu shini anyi ge zing anung kum gu kpu'u. Ni ikwo ge nyang anung kum gu mel gu ngar gukpa ngha.¹⁰Ge nuu, unum ichi gesal ri ba ni atugu. Ge pan di nya gi ni gusan ri gbana ula ri ya ikwo ge shi, ni gulu'unyi ni ididuk ukeri ushi gi ume nga ni ri ya ula.¹¹Ni gu shini ididuk ikyi ri be ri pelee bi ne nu, ining ulo ni be nyi ba la gu ligga? Guu kpa gu in anung lo gu lo di agwapan ni ipara.¹² Nung lo gi ume gu bung ikol ni gu kagra kaa bi unum Agwapan.¹³Gi unum a, beri kunuu be pan in ula, ikwo ge shi ri se gi ni upii ugbana. Mi isil ngha ni, andil yag ge pan giri bung ripar. Ripang ge shi gu ni.¹⁴Anuu, be bibiya mi, ni anung soro ikol gi abin rini, nung kagra be kum nung be nyu sam a andan ni gu sang riligi gung song ngha gi ume inna-unshu.¹⁵ Ni anung kyo ikol ishuhu ici gesal gu kum gu funu ya, mi ilori a ngha gubbiya awaneziri andil iBulus a wal be wal nung ma gi ilo guma ri be mai'u ni.¹⁶iBulus a kyiele gi ulo abinri gi ume ankpag nga, gi ume ikii gu shini reler gu kpyiele shiga gu. Ba ligga gi be nyiri be sang bi gu fre di kii ni ya kigli gu kyiele naha, ni ilo ri be le anteg iwal Agwapan ni, gi shini bekum gu kpu bi.¹⁷Me nuu bi bibiya mi, ni anung za abinri ni nung bla giri kii anung gu shini be ba vuluu nung gu ni ilel na nyanyi ri be re lulbi iwor ni anung be tag gu shi ripang anung.¹⁸Gu konno nuu, nung kwono gi ume upe ni gu za ici gesal anung nu Afunu iYesu Agam. Bla ni rigam ligga gi anwa gi kper gi kaa b ge kar gu sang a melle. Gu kyen ne nuu.

1 John

Chapter 1

¹ushiri ushi yugu Jana night, uwuri andil gu kongni,uwuru andil gu gye yi ishi andil uwuri andil gu planning night, anyhu andil-agu piyani,yiabin guys shuelle ulang.²Gu konogu,be cho Abington ulang a'a be yaaayaaa jaa,ne andil being kiye neandil nyha MA dipang u didn't nyaa ulang ci usangyu amileni, uwuri ushi girl ichi, uwuri begun mayagu chaguni³Ushiri andil gu kiye nya kongni,unwooh ni andil shugu paa nyha iyan anung di su gu yul gebe gile ni. Gu yil be gle andil gu gi ichi,gi awen ngaa iYesu kristi.⁴ Gu konogu,andil sugu wel angaa ushuri nugu ja ni andil di kwol ilam andil guni.⁵Di tuba giri anddil kong yi ukwo ngaa ni gu kiri andil sugupaa angaa kwoo iting yo gu ,ko gefiyen⁶.Dil ge cho ashi andil shiyi imme gu yul ge anwoni ne andil ching yi imme iting ni,dil waa dil nal ga,ne andil diyulu angaa di paang.⁷Guyulgu,andil ge chieng yi umme usee ni,dil di shigu yul gi be waneziri ni beji iYesu awen ngaa di jiyana nyhaa ishu ibibi andil gu.⁸Andil ge cho shi ashi andil song ya yi ishu ibibini,dil shugu lel ashu andil yo,ni dipang sang gi yi umme andila,⁹ Gukonogu andil ge yigri gu kpah andil ashi dipang angaa shi ge sisuk iyari andi di jili gu kpah andil gu ni, ari piara yhaa ge jijuk ishu ibibi andil,¹⁰ Andil ge cho ashi andil sang yhaa yi gu kpah ni,andil,andil sau yiri lal,gu shuele angaa sang gi yu umme andil

Chapter 2

¹Innawen, Ammi wal angaa isuri magu, kuru shini nenung bulu angaa, Gu yulgu, ayenyi ge bulu ni, andil shi agwu welgu yi umme ikwo Ichi, iYesu Kristi awuri ashigu bung repang. ²Anwoo shi ushu gu maa domi gu pili dishu gu pira gu kpaa andil gu, ba gundil gu zung andil ba, guu lunyi geduk, ³Dil jah ashi andil jau inkaa andil yul gu seuele angaa ni. ⁴Anyiri acho ashi, "Ami jah Agwapan" nepang reting'u gu sile angaa ni, apang ashi yiri lal, ni ripang sang gi gen waa. ⁵Ne nyiri atiri iwhii angaa ni, gu umeme ngaa yi di pang gubiya Agwapan gu wol gu angaa gu iyuari yaa ni, andil jah ashi andil shi yi umme ngaa. ⁶Ge jijuk anyiri acho ashi apang ching ni, anwoo aching ilori aching ni. ⁷Benyu bibiyamii, ami re wal mi gu wal gusile gu par ga ba, gu krie, anung kum guu zanna ni, gusile gu korr gun kaa nenung gu kong ga. ⁸Gi kpergiri, amii sugu wal ngaa g, gusile gu paar, gun kiri gu shi repangga gu umme iYesu gu-umme nung, don iting sisilli ni kaayi, ni ripang usee ukyeng saana. ⁹Anyiri achoshi, ashi yu see, ne sang'u gubiya aweneziri ni, apang shigi ting.

¹⁰Anyiri abiya aweneziri ngaa ni, ashi gu umme useeh, a sang'u ne kar gutulu gu fra. ¹¹Ni, anyiri ade wau a weneziri ngaa ni, a shi gi ting, ne sing gu umme iting; a re zau okori, akaau ni, iting sou ufuk gi-yii. ¹²Ami shigu wal ngaa ma, anung, be wen, don be gu fila ngaa ikyi ibibi ga, don ntima ngaa. ¹³Ami sugu wal ngaa ma, anung nin-chii, don nun za anyiri awulu giri kung unyi ni. A mi sugu wal ngaa ma, anung be wene par, don anung gu yaa rikon na-nyia babi. Ami-gu wal ngaa ma, anung be wen, don anung za Ichie. ¹⁴Ami-gu wal ngaa ma, anung nin-chii, don anung za anyiri ashigu giri kung unyini. Ami gu wal ngaa, anung be wen, anung shi nun-gbaana. Ami gu wal ngaa ma, anung be wene par, don anung shini rigbana, gu kyiele Agwapan shigu ummee nung. ¹⁵Nun zaa biya ikyiri ishigu lunyini, in dei alok abiya ikyiri ishi gulunyi ni, gu biya Agwapan sanggi ge pang. ¹⁶Duk ushuri shiyi gu yhuini un ngaa nin kutaa ri nam gaa, nin kutaa iyyii, guu sagra rikyi gu lung, baa gun ngaa Ichiga, ne nuu, iloya bii gulunyi yaa. ¹⁷Gunlunyi, gi kyi gu lunyi, sisil-li. Ni, anyiri, alee ukyiri Agwapan waa ni, gu waa Agwapan re shi gen-wa geduk gibung unyi. ¹⁸Inaa wen, amile ge kar ge ba, ilori nung kong ni, benyu sang waa iYesu biima ni. gun kri andil zaa shi, bem-ba rewulu bi gu-ummendil. ¹⁹Bem-ba, gewuluni, nugun ka, yigri ashi bere wulu bi gu ukwo andil yo ba. Don inda be shiyi ukwo andil yo ni, da be tang gendil, nebe yaii wulubi ni, gu yigri ashi be wulubi yu umme andil yo. ²⁰A nung shini repap re-ngaa „nu digwapan, nung shi gu ja gu. ²¹Ammi de wel ngaa maa don anung de ja ngaa repang, don anung ja repang ngaa, ni ri lal, de nyuagi yu umme ripang. ²²Nyang shi anyu waa relal, imba aanyiri a nagrau ashi iYesu a waa shi iKristi ni? anyio anwaashi anyiri are wau iYesuni, tun ni anwoo Ichi ge awen ni. ²³Ba anyezingri a -ya inang ashi awen naa shi nee Ichini. ²⁴Ne nung ni, shini gu bila ushuri anung kong yi gu jana ni, u, shi genung, ushiri anung kong yi gu jana ni uyua ge nung, nung di ge awen gi umme Ichi, ²⁵Ushiri ammayani uwou-ulang gu sang amile, ²⁶Ammi gu wel ishuri don be anyiri bedi yagra ngaa gu ni, ²⁷Ne ung ngaar yi ukwo ngaa ni, nung de waa ngaa a le yok a di yulu ngaani. Gu piini ulum, di yulu ngaa ni di pang gaa, ba di lal ga ba, inyiri be yulu ngaa ni, nung yi umme ngaa. ²⁸Gi kpegri ina-wen nung waa umme ngaa, iyari ari yigri di shu ngaa gu ni. dil di yi ikol igbana, nen andil di kong ngaa uwa yi song ngaa yigubbili ngaar. ²⁹inka nung ja ashi gubung di pang ni, nung ja ashi duk anyiri a lee abin asheshe ni be biiu yi ukwo ngaa yo.

Chapter 3

¹Nung kia inyari gu bia ri Ichi yigri yaa ni,iyuari be gla ngaa ashi bewon Agwapan,ne nung yo e andil shigu. Don nenu,gu yhuyi de ja yaa,don gu yhuyi de jabi. ² Beyu bia,gikpergri andil shi bewon Agwapan,ne nung sang yigri bi ushiri andil di shiyi gusong ni ba, andil ja ashi akar diri iKristi bagu ni.gi andil dikiou iyuari anwuo shini, ³Ko ge nyang ri ashi gu sa ikol yi anwuo ni, akura di shu ngaa ye winwung iyari anwo shi ge winwung ni,⁴Duk anyiri a yua ge kassere ni a lee ishu ibibi,ishu ibibi shi gu sing gi gu yua ge kassere . ⁵Nun ja ashi iYesu a baa gushini a shua ishu ibibi gu shini a hua ishi ibibi gu,ni yu umme ngaa kwo ishu ibibi yogu. ⁶Ko anyiri ahi yi umme iYesu ri ga nyaani ashi yi umme ishu ibibini⁷ In a web,nung ja yua iyyok lee a sa ngaa nung yul utra ubel. Anyiri a lee ishu ishshi ni,in ashi a sheshi,iyari iKristi shi aheshi ni. ⁸Anyiri a lee ishu ibibi,a pang a wulu ya ukwo Agwom nin chagra yo, jana,Don nenu,ni be ngaa yigri awen Agwapan don be muru ilem Agwom nin chagra gu.⁹k anyiri be biu yin tuba Agwapan ni, ade leu ishu ibibi iyua ngaa Agwapan ihi yi umme Agwapan ara birau gu lee ishu ibibi tun ni be biu yi umme Agwapan ni. ¹⁰ Iyuari ya ni be wen Agwom shichagra de kap. Duk anyiri ade leeu abin asheshi ni,nenu yo ge angri ade waa aweneziri ngaa ni.¹¹Ga buta'a gu kaa gin kiri nung kong ni,tun yigu jana;Andil bia be gle.¹² Dil jaa be shi ni Kayinu,anwuri awulu yi ukwo nin chagra ni .ne anya pel aweneri ngaa. shi sa apel'u?.Illam ngaa ishi ibibi gu ni anyaa aweneziri ngaa ishi ishishi.¹³Nun jaa kpah bai inna weneziri,inka anunyi de waa'uni. ¹⁴Dil ja ashi andil gu selle gu kpuh nja kana yaa umme ulang,tun ne andil bia beweneziri ni, ¹⁵Duk anyiri ade yigriu gu bia ni,ashi yu umme gukpah.¹⁶Nenu yo ni andil ja gubia,don iKristi a ngaa ulang ngaa don andil,Gu kpagu shini andil ngaa ilang andil don beweneziri.¹⁷Duk anyiri a shi ishu gu wuyi ni,a bla aweneziri ngaa ri a waa ishu'e ni, ne apang nyaah gugru di sha ikol ngaa ge kub ngaa yi ukwo ngaa ni,gudi lee ne ni in gubia Agwapan shigu gen anwooh?. ¹⁸Inna wen dil jaa paa abin gubia yi ganyu amm yi ishu lee andil gi dipang. ¹⁹Nenii yo nen andil jaa ashi andil bii ye ukwo di pang.Nen andil ma di pang yi ikol andil.²⁰ Ikol andil ge waa gu kpanni Agwapan shi alle ikol andil.kuma a jan'a kong alebin. ²¹Be nyu bia inka ikol andil ide maya gu kpuni,andil dil shi yi ikol igbaana yiukwo Agwapan.²²Duk ushiri andil ling'ni, andil di ngaa yi ukwo ngaa tun nendil tiri guisle ngaa ni.andil lee abindiri awaa ni.²³Gusile ngaa gu kiri;Ashi andil ngaa gu tuba awon ngaa iYesu kristi nendil bia begle iyari iyuari amaya gusile nga ni. ²⁴ Duk anyiri a tii gusile Agwapan ni wuya yi umme ngaa ni kuma Agwapan shi yi umme apang.Nenu yo me andil jaa gu ashi ashi yi umme andil ye alum ngaa ri amma yaani.

Chapter 4

¹Benyu biyami nu-jangaar Alum abebi,di mak dike, ti a wulu yuko Agwapan-no,nenu benye genkani,sa-Alumandil dipanga, be kana gunyi gen kang.²Gikegri,nun-duja alumandil a ngaar ashi,iYesu aa ba yu umme di nam Agwapan.³ Suna alumdiri,a-re-angaaruni,ashi iYesu ashi awen Agwapan-noni,Alum'aa ben ba tongbi iYesu lullu gu lunyi,zang beyi Agwapan bal benyi biri be yigriashi iYesu a-ba yiri nam ni,sang benyi Agwapan ba,bem-ba gu vulubi gu lunyi.⁴Nun bii gu Agwapan,bewn,a nung gu ya rikon giri kyie maa,don anyiri a shigu umme nungni a shi alegu se-le anyiri a shigu lunyi. ⁵Bem-ba bii gu-lunyi; gu-lunyi ga kugo-bi. ⁶ Andil bii, gu-ukwo Agwapan. Anyiri a zaa Agwapan a kugo gukiele andil,Anyiri a-re biu, gu kwo Agwapan ni,a-ree kugo gu kyiele andil. Gun kiri andil zaa Digwa-pan dipang,giri Digwa-pan di lal.⁷Anyu biya,bila rebiya be zile,don gu biya bii gu ukwo Agwapan,duk anyiri,ashini gubiya-ni,an-waa zaa Agwapan. ⁸ Anyenyiri a-re yigri'u gubiya ni,apang re za'u,Agwapan ba,Agwapan-naa,shi gubiya.⁹Nugushi nenuni,gubiya Agwapan gu yigri gu-mendil,ashi,Agwapan tima awen ngaa gezing,aka-na gulunyi don andil di lee ulang don an-waa. ¹⁰ Gu-mme gubiyagiri,ba-shi,andil biya Agwapan ba,An-waa biya yaa,nenyaa,tima awen ngaa abe kurayaa ge-bin abebi andil.¹¹Benyu biyamii,inn,Agwapan biya yaa ge kinkangni,bila andil ma biya be zile.¹²Ba-anyiri aa' guyi,Agwa-panni,geshi ri biya be zile andil ni,Agwapan shigu ummendil,nigu biya ngaa, shi ge kyikyek guu ummendil.¹³Gu kiri,andil zaa ashi,andil shigu umme ngaa,nen waa shigu ummendil,don anwaa mayaa,dizile digwapan Naha. ¹⁴Nei andil gu yi,nyaa yigr ripang ashi,Ichi tima Awen ngaa,abe nghaar'aa gu lunyi.¹⁵Duk anyiri a kpurikyi, ashi, iYesu shi Awen Agwapan ngaa-ni, Agwapan shi gu umme apang. ¹⁶ Ni andilbiri zaa, niri nyaa maripang gubiya giri , Agwapan shi don andil ni.Agwapan shi gubiya ga,Anyiri akyeng gu umme gu biya ni, akyeng gu-umme Agwapan,ni Agwapan kyeng gu -mme ngaa.¹⁷Nenuya,gu-nkri gubiya gu,so yaa diba ge kyikyek,gu ummendil, don nenuu,andil shiniri ripang gu num getaana,don,ilori anwaa shini,nenuya nendil shigu lunyi.¹⁸Gu kpa beji sangi gu-umme gubiya, shee gushini gu ta' gu kpa bejigu,don,gukpa beji shini'ge taana ni,Nii, anyiri a kong ribung ni,a sang'u ge kyikyek gu umme gu biya.¹⁹Andil lee gubiya,don,Agwapan zan-na gu yigri yaa gubiya.²⁰ inn, alelok yaa-shi,"A min-biya Agwapan" ne tong'uaweneziri ngaa-ni,ahi anyiri lal gaa.don anyiri a sang'u gubiya aweneziri ngaa,awuri,and waa, bila ni,apang sang'u yigri gu-biya Agwapan diri,anwaa rebilau-ni.²¹Nenuu,gusile gaa,gu-kri andil nghar gu ko ngaa ni: Duk anyiri abiya Agwapan ni, a ribiya a weneziri ngaa.

Chapter 5

¹Duk,anyiri,amaa ripang ashi iYesu,ashi Kristi yaa ni,ashi gu bii, agwapan ga,ni,duk,anyiri abiya Ichie ni,apang biya maa biya,Awen niri e bii gu ko ngaa ni.² Ilori andil zaa shi,andil biya be wen Agwapan ni gu kaa: ³ Gun-kaa shi gu biya Agwapan,Andil ge biya,Agwapan ni,nendil lul isile ngaa ni, andil tibi isile ngaa. Ne,asile ngaa a sang'ii ni diler.⁴Don ikwo nyaan,awuri ashi gu bii Agwapan gaa ni, apang sori rigbana gu lunyi.Ni,rikon ngaa gun kiri gu sori gbana gu lunyi ni,kwoo,giripang andil maa. ⁵ Anyaan ngaa,awuri a sori regbana gu lunyi ni? Anyiria maripang ashi iYesu ashi Awen agwapan ni. ⁶ Anwaa,ashi,Anyiri,awuri,aa wulu,gin mininbel,gibeji ni: iYesu Kristi. A-ba,baagi mininbel ba dei kurum, a-ma,gu-umme ninmininbel gibeji. ⁷ Nenuu,benyaa ciyaa gu yaa, ripang shiga: ⁸ Digwapan,nmininbel,gibeji.Bnyaa ciyaa ba,shigumme gu fulu rikyii. ⁹ Andil ge nghar gu maripang nibe chii ni,nugu maripang Agwapan shigu lee.Anwaa bii ripang giri kyie awen ngaa. ¹⁰ Duk anyiri,a-ma ripang ge wen Agwapan ni,a yigri iokl ikyii ge-nwaa.ndei, alok,awuri a-remau ripang ge Agwapan ni,apang yigri ashi, anyirilal ga,don apang remau ripang gu yigri ukyiri Agwapan ma,giri kyie Awen ngaa ni.¹¹Nigu yigri dipang gu kri: Agwapan mayaa ulang u-ighir,nu lang ngaa, ushi uko Awen ngaa. ¹²Anyiri ashi ne Awen naa ni,apang shinu lang. ¹³Ami wal ngaa ikyiri nde anung rizaa ashi anung shinu ulang u-ighir-anung biri,nu ma ripang gintima Awen Agwapan ni.¹⁴Nenuu,gun kaa,shigu ma,ripang giri,andil shi,giri kyi ngaa ni,ndei andi lirbi uluki ilori ari kong'ngaa ni. ¹⁵Ni,ndei,andil zaa ashi akuoggo yaa ni-nn-shiniri kuwou ni,-andil zaa ashi andil kum gedididuk ukyiri andil libi-u ni.¹⁶Ndei alok'yi aweneziri ngaa,alee ikyibibiri,, ire melli gukpu ni,adole apang lee gu kuwoo,gee,Agwapan mau ulang.amin bila gi benyibiri,ikyibibi a maa,ire melli gu kpu ni; Ami repaami ashi,apang lee gu kuwoo ge-binna ba.¹⁷ Geduk benyi riliggi,ikyibibi yaa,nuu,ikyibibi shiga,iyiri,ire milli gu kpu ni. ¹⁸Andil zaa ashi,anyiri ashi gu bii,Agwapan ni,a-relee-u ikyibibi. Ni,anyiri ashi gu bii,Agwapan gaa ni, Agwpan anyi-ne yiga-u, ni benyebin abebi, sang bi, guu-kugu-u gu.¹⁹Andil zhaa, ashi duk gulunyi lee rilal,niri bgana nin chagra ba. ²⁰Nuu dei,andil zaa ashi,Awen Agwapan,a-ba ne nyaa maya gu kpee,nde andil di kpee'u,anyiri ashi niri pang ni. Nendil shigen'waa,anyiri pang, gu-umme Awen angaa iYesu Kristi.awuri yaa,ashi Ashi Agwapan dipang gu lang u-ighir. ²¹Inna-weewen,nun tibi akyii gunu-nung,gii kyie- akuh.

2 John

Chapter 1

¹Gu kwo nibe nyinin-gung,kaa bi be kyel nibewen,bem-biri ami biyabi niri pang ni-bashi ami ge zung mi ba,gibe-² don dipang giri, andil shi niri-nka gu umme andil ni.rinka rikyeng gen-dil,giri kung nyi. ³Upeh,gekubu,gii, nnaa, ishu,rikyeng ge-ndil gu ukwoo Agwapan,Ichi,iYesu Kristi,Awen Ichi,gu umme ripang ghigu biya. ⁴Ami,peeme, ge khinkang,nigu shini,ami kum,be zile bewen anung,besing gu umme ripang. gi ilor andil nghar Isile-ri gu ukwo Ichi ni. ⁵Gi kpekgr,ami kullu nghaa,bekyel-ba dei ashi ami sugu wal ngaa isile ipar ba,uwuri andil gu kong,gu ku-kor ni-ashi andil biya bezile. ⁶ Gun kaa shigu biya,gu kiri andil lee gusing,ilori isile ngaa shini. Gun kaashi isilee,ilori nun kong gu kukor ni,Nu sing gun kaa. ⁷ Benyu lel benyi, be gu ka-na gu lunyi,ni,bem-ba sang kpubi,rikyii,ashi iYesu Kristi,a-ba gu umme rinam.Bem-ba shi be nyii relal,benyu nagra bi iYesu. ⁸ Bila,akyenung,ilori anung raa>tag, ngaa ikyiri,andil ba lee ilam ni.Ndei nuyaa ni,anung ri nghar dibili ichinchang. ⁹ Anyiri ayaa gu song,nigu sing,ne pang rekeng'u, gu kyiri iYesu lullu'u ni,apang sang'u ne Agwapan. Ayiri,a kyeng gu lullu giri iYesu lullu ni,anyaa,shini Ichi,gewen'aa. ¹⁰Ndei,alokri,a-ba, ukwo nung gusang ba nigu lullu giri ni,nung zang nhar-ru gaa sal,nun za-nghaa bil-liu. ¹¹ Ndei,anyiri,a bil-liu ni,apang maa,shigu umme ni be nyu lee abin abebi. ¹²Ami shini ikyi gimi-me,iyiri, nwaa gu wal'nghaa maa ni,ami, rewaa-mi gu wal nen kpak gibe dulu ba.duk nenuu,Ami waa gu ba ukwo-nung,nbe,kyiele ge iyii ni yii,nde ikol ikyii andil reshi ge kikyek. ¹³Bewen,afung gu kikkiko nung,billi'aa.

3 John

Chapter 1

¹Be-gundii gi anya koggo mii iGaius, anyiri ami biya yiripan ni, ²benyi ku koggo mii ami kulu Agwapan ashi chin ganshi, ni agn'u shi ulan yiri nam, iywari ashi ganshi yi ulan ni. ³Ami koggo ganshi yankan igwari be-weneziri be yabe yigri guja ripang. ⁴Ami sang mi gubun gushii giri gu selle gun krini, gukong ashi bewen ne chin yume ripan. ⁵Benyi ku-koggo mi, nunlee ripang jug gakar geri nun lee beweneziri gibi ching ilam maguni. ⁶benbiri be yigri

ripang gu-biyan yusin guda guyul. Unlee ganshi, gushi nun sabi yu-tura iywari Agwapan wa'ani ⁷gushi intuba ba'a nibenba be wulugubere gn'abi ulushi yuko nanyi. ⁸Nigu shi nenuni, gukpagu shini dil gn'ar iywa nibe nyiba, undindin ama, diba benyien chin ilam gibenba yume ripang.⁹Ami wal benyie guda guyul ma'a, anwoh iDiyotarufis anwiri awa'a gusellee ikwogenyies yume ama'ani, neya tongn'u guyul gushielee. ¹⁰Nigu shinenuni, Ami gube bani, amire yigri ushiri aleeni, alan benyi atong ye abin anun, ne bugro intuba andil yuni anya are mileuni, neya tongn'u gubili beweneziri, ni da'abi yume guda guyul.¹¹Anyu ku-koggomi, Jang'a yulu ilam ibibi nun yulu ijam. Jug anyiri alee ilam ishishi ni, anyi Agwapan nu. Anyiri areleu ilam ishi shini agn'nyo rejau Agwapan ko gafi'en. ¹²iDimitiriyas ashi gu-yigri ripan yakwo iKwogenyan dipan giri shugn'a gigriu. Andil ja ripan gn'a unja gu yigri ripan andil sang'i inang.¹³Gu-kukur Ami shi ushuri amiriwal magu gankang nigu shi nenuni, gi-kpegri wapani guwal magu yenkpag ba. ¹⁴Ami sere ikwal ashi andil di-kuro yume gakar gi-fafien dibe shualee ishii ye ishii. ¹⁵Mire gira ina insu. Benyien chin andil bilin yo. Bili benyiechin andil yogu gajugjug.

Jude

Chapter 1

¹iYahuda, agen iYesu Kristi gii awenaziri iYakubu, nyiya kanbi ukwo nibe nyiu nghar gu zila, gubiya gume Agwapan Ichi, netibi iYesu Kristi ma. ²Bila ikol ge kubu gii inna-inshu gigu biya gu kon-no nghaa. ³Anyigu biya mi, gekar giri ami shigu lee gediduk gu bira mii ne ami wal nghaa giri ki guma ripang un wiri be ma be nyi gulul rizing ingbem gun kiri bere kon nobi gu ni. ⁴Be zile beci be kanu ue anung gutu-tugu ni bang be shibe nyibiri begu sobi iwal ingha gu lebi getana tungu kukor ni, be nyi gu sang amina, be nyibiri be kyukli abin asheshi Agwapan anyiya ba abebini ge anyiri a nagrau anyi gunsong andil ge zing gi Ichi iYesu Kristi. ⁵Gii-kpegiri ami waa gu kpung gediduk nii anwo zani ashi Agwapan agu winni be nyiya-nyii giri bung aMasar, gun timi nenyiya pele be nyibiri bere mabi ripang ni. ⁶Be lum bekii biri ber bungbi betol rigam amaa ni, nibe nyiya nwo ikwo gu loo amaa ni Agwapan agu tibi bi gumw nibe Sira se amel-legu lunyi gume iting isil soboni gekar getana. ⁷Be shiga ni iSaduma ge iGwamrata gii geduk itong ikikun ri ikan nabi ni be nyibiri be so aki amaa guji guma uwa gi gu lee guji guma uwa ni. Be ba nibe ri mag ge aki amaa be nyibiri be so wa ungha gu sang amile ni. ⁸Iloya ni be nyi gu nana alel-la be bogro anam amaa gu. Be surbu begam, geduk be paa iki ibibi geki nibe nyigu mire upe. ⁹Bila iMikailu Alum akii, gua kar giri abe tal-la gigu ya inang gigi cagra gisil giri ki ukum iMusa ni, abere mag gu gu to ile iwi ingha getana giri ki ngha ba. Segu shine toshi, "Bila ni ci gabang upi." ¹⁰Gediduk be nyibiri be bii ne abin abebi gi kiri bere kpele bini ilo amaa be nyi ikol inam ge lumu ya betal aki amaa gu kpu gaa. ¹¹Uwa amaa! Gibe sing gu utra iKayinu ya, beso aki amaa gume gu kpa iBal'amu gume gu waa ribili. Be kpubi gi ume ulira ilo ungha ikora. ¹²Be nyibiri beshig ting gutu-tugu gume abiki gu biya anung, nibe yigri gu kon ushushi gu sang uwa gin ghem. Be shi gu luru ibila gu sang imininbel, bem biri uwuru shigu dabi ni. Be shi ninki baa gu sang iwen, kigli ukpu ri pala gu me anang nghaa. ¹³Be shi ni kub uwuru ya ge aziri akekung a ngha gu ting gunang, be lee gu mile gume unfugu uwa amaa. Beshi nee amar ni anyiri a bele gume iting igbana ni un wiri be winni har amile ni. ¹⁴iAhnuhu, anyi untoppa tunge Adamu, apaa ikiri ibii gunsong ge aki amaa ni, atoshi, "Bila, Ichi bii ma gii gee atade ge meme angha nibe nyigu lul ripang. ¹⁵Awu riba abe lee ikwo ge nyi getana. Ashi nube kugru be nyi biri be sangbi ne Agwapan ni gi ilam ri be gu lee nigu utira ububi gi iwi ibibi ri gedidk be nyi gu lee abin abebi be gu paa giri ki ngha ni." ¹⁶Bemba shi benyu bii nigu saa gi ikima inyiri be lul iki ibibi amaa ni, be nyi bogro guu inde beri kum ribili akiue maa ni. ¹⁷Bila anung be nyiu biya mii, nun kpu iwi ri benyiu tarba iYesu Kristi be to ngha gu kukor ni. ¹⁸Be-be to ngha, "Gume ibung amile be rikum be nyi gu le abaa be nyiu biya aki amaa gitira ibibi." ¹⁹Ikiri ya bi nigu kab aki, ishi ingha gu lunyi nibe sangbi ni Ulum. ²⁰Bila anung be nyiu biya, nu juwana aki anung gume guma ripang gu winwung ni nun kuwo gume alum azam. ²¹Nun tibi aki anung gume gu biya Agwapan, ninu yang guma Ichi iYesu Kristi anwuri ama ngha ulang ungha gu sang amile ni. ²²Nun yigri ge kubu gibe nyiri be wa ni inang gi kol amaa ni, nun nghar be zile be nyi gu, gume gu shini nun karbi gu, gume ula. ²³Nun nghar bezile be nyi yu gume gu karbi gume ula. Be zile benyi kon ge kubu gigu kpabeji. Nu ton ngha gi ikiri iken ngha gi nam ni. ²⁴Gi kpegri kanbi ukwo anyiri aga bira gu tibi gilori anwo raglan ukpa ne song nii unkeng giri gam gun song nibe resabi ge anwa se ikol ikii. ²⁵Kanbi ukwo Agwapan anyi gu nghar ya ingbem gume iYesu Kristi Ichi, gu peme, gi gunsong, giri gam, gigu le rigam gu shi nenu, nibe kar san babi, gi kpegri gi gu kanbi amel-le gididuk. Gu kyen nenu.

Revelation

Chapter 1

¹Gu kri ga shi gu yigri ibun ri ubi gunsong iYesu Kristi ri Agwapan a ma'u a yigri begen ngha ukiri uri ba gu sang mee ni. A yigri gi nigu tima alum akii kaa bi ukwo agen ngha iYohanna. ²iYohanna a yigri iwii Agwapan ni gu yigri gu ma ripang iYesu Kristi, ni ididuk uki ri anwa yi ni. ³Anyi ni benki be sha'ashi ba shi anyiri a palla abin ri ubii ni anbung ni ri wii rilirile ni be nghal atong gi iwii gu pa abinri ari ba ni nya tee rikii ni ukiri be wal gi ume ni, gu shini ge kar ge ba gekaka. ⁴iYohanna, ka'a be ada gulul atopa gume aAsia:Upeh shi ge nung ni inna insu ba gi ukwo anyiri anwa shi, ni anwa ri a be shi ni, ni anyiri a bi ni, ni gi be lum be topa bri be shi gunsong getol rigam ngha, ⁵ni gukwo iYesu Krist, anwuri ashii anyu ripang ripripang ni, rimana gu ngha gukpu ni anyu bung rigam digam gulunyi. Gi anwa ri a biyah ya ni a winni ya gu me abin abebi andil ni beji ngha- ⁶a gu lee ya rigam, be nyi gunsong Agwapan gi Ateh ngha - rigma ni rigbana shi gu ngha ga ka'a bi ge kar gusang lal. Gu kyen nenuu. ⁷Yi, abi ma ni a'men; iyi gediduk ri yi'u, gi be nyi bri be kyong'u ni. Ge diduk ilum gu lu'unyi ri sa'u. Ripang, gu kyen nenuu. ⁸"Aming shi guzama ni gu para." Agwapan ya too nenuu, "anwa ri a shi gi kper ri, ni anwa ya shi gu, ni anwa ri villi a ba, a ngha Rigam." ⁹Ami iYohana - aweneziri anung ni anwa ri shi gi anung gi impiya ni rigam ni ikol isu gu mur ribe shi gume iYesu ni - be shi gi inkurmi ri be zila ashii iPatmos gu shi ni gu kyele Agwapan ni gu yigri ripang gi abin iYesu. ¹⁰Aming be shi gi ume alum ici gesal gi unum a.ing be kang guntimi mi riwi rilirile ni gu nara ni. ¹¹"Ri ngha ashii." Wal ukiri anwu yi gi ankpang ni nung gi ada gu lul atoppa-gi aEphasus, gi asimaima. Gi aPegamum. gi aTiatira gi aFiladelfia, ni gi be nyi aLaodicia." ¹²Aming kigli gu shinni ami yi anyiri ami koggo riwii ngha ni, ni aming kigli ni mi ya yii idalla ula atoppa angha azinariya. ¹³Ga caci idalla ula ni allong ni awen a nyenyi, atebe gu kigri gu nghir gri gu mel ipar afra ngha nya lab ikog ngha ni ulig azinariya. ¹⁴Rikii gi inkininki ngha shi ge pinpung ni difollo ni-ge pinpung ni atana ni-iyi ngha ya shi ni ilum ula ni. ¹⁵ipar afra ngha shi ni agwanaruwa ri be gu kana gu dumu ni, ni ri wii ngha ya san ni inunu inmininbel. ¹⁶Ashi ni a mar a toppa gu nyi iya ngha ni ginkyana ikinyo asinsang a palla wiri ga nwu ngha. Iyi ngha be sanna ni unum upi ni. ¹⁷Ga kar gri aming yiu ni, aming kpa gi afra ngha ni an kpu benyi ni. A nya tilla gu nyi iya ngha gi rinam ni nya too ashii, "Zang be kongribung Amin shi guzama ni gu para" ¹⁸ni anwa ri ashii alang ni, Amin be kpu ni, ilo ya bla, Amin shi unlang ka'a bi ge kar gusang lal! Ni Amin ya shi ni ikigu bir ikwo gekpu gi gesal ulah. ¹⁹Gu shi nuu ni wal nwu yi ni nwu tibi, ukiri ri u shi gu gi kper gri, gi ukiri uri shi gu gun timi anyiri ni. ²⁰Ni gu ngha gu za ri ishi gi melle angha amar atoppa ri anwu be yi gu nyi iyani, gi idalla ula azinariya atoppa: Amar atoppa ya shi alum akii ada gulul atoppa, ni idalla ula ya shi ada gulul atoppa."

Chapter 2

¹"Gi be lum bekii guda gulul gu ngha aEpheus iwii anwa ri a bung amar atoppa gi ani ngha ni anwa ri a sing gi ume idalla ula izinariya, ²Amin za ilee anung, ilam igbana anung, ni ikol isu gu mur, ni gu shini nung re ngha nung be nyi bri be shi abin abebi ni, ni anwu gu melle be nyibri be nghar gu shi be tarba rilal ni, ni anwu nya kum bi ni rilal. ³Anwu mur ni ikol isu ni gubung gikol gu shi intima mi, ni anwu re yigri nung riler. ⁴Ni gu shi nenuu ni gu kpang gu kri, ashi, anwu nwuo gu biya gu zannang gun timi. ⁵Be kpu gi ukwo ri anwu kpa ga ni. Nghar gu kang nung lee aki ri anwu bele gu zanna ni. inba nwu nghar gukpa ni, Ami ri ba ukwong ni ami be winni indala ulang gi ukwo loo ngha. ⁶Ni gu shi nuu ni. Anwu tong ilee ni be nyi aNikola, inyiri ami ri kii mi tong mi ni. ⁷Anyi ri a shi ni atong ni akong, kong ukiri alum a paa a da gulul ni. Gi anyiri aya rikon ni ami ri mau gu ya gi ume iwen gi inki ulang, unwuri ushi gi ume gesal Agwapan ni."⁸"Gi be lum bekii guda gulul gi aSimaima. Iwi anwa ri abe kpu'u ni anwa ri a villi shi alang ni: ⁹Amin za inpiya gi be miri anung ilori gu shi ni nung shi ni gu kum. Amin za ibong intima ni be nyi bri be too ashi be shi begyu ni, ni be nya sang bi. Be shi guda gule gulul gi chagra ya. ¹⁰Nung zang be kon ribung impiya ri gubi nung ma ni. Bla! Gichagra ngu fonnoh be zila anyi anung gu me guda ge sira inde be ri mag bi, anung ri piyalla gi ibung ukop. Bung ripang anung gemel gekpu ni anung ri ma nung gifulo rigam. ¹¹Anyiri ashi ni gutong ni a kong ukiri alum paa ada gulul ni. Antiri a yarikon ni gu kpu gu ngha unpalla ra piya bi."¹²Gi alum guda gulul angha aPegamum. iwii anwa ri ashi ni ginkyana gisansong a paa a palla ni: ¹³Amin za ukwo shi anung gi ukwo ni getol agam ninchagra shigu. Gushi nuu anung kyen gi intima me. Amin za ashi anung re tong nung gu nghar gu maripang gi a mi, gi ume ibung aAntifas anyu yigri ripang mi, anyi ripang mi, anwa ribe pel gi ume anung ni, gu ukwori agam ninchagra loo gu ni. ¹⁴Ni gu shi ashi amin shi ni abin gefien gi anung ni: Gi ume anung be zila nyi bri be bung gullul iBalaam ni ri gbana shi gi anung, anwa ri a lullu iBalak gu fonnoh igbang ilile gi be wen alSreila ilori be ri ya anya ipara Agwapan rilal gi gu shi be nyu kur atag. ¹⁵Gu shi nenu, nung shi be zila nyi bri be nghar gullulu ni be nyi aNikolaita. ¹⁶Nghar gu kpang ni gu shi nuu ni! Nwu ge tong ni, Ami ri ba ukwong ge didir, ni ami ri kon ulura gi ben ba ni ginkyana ga nyu mi. ¹⁷Ni anwa ri ashi ni gu tong ni, a kong ukiri Alum paa ada gulul ni. Nuu anyiri aya rikan ni, ami ri ma betankuna ri aming nele ni, ni ami ri ma igban ikii ni intima ga pan inya, intima gu shini alog sang zau insang anyi ri a ri nghar ni."¹⁸Gi alum gu da gulul aTiatira. Anya shi iwii Awen Agwapan, anwa ri a shiini iyi ni inlum ula ni afra ni agwanaruwa ri be tuglu ni: ¹⁹Amin za ilee anung: gu biya ni gu ma ripang ni gu ma riki ni ikol isu gu mur anung. Amin za ashi ukiri anung lee gikpergri usele ungha gu zanna. ²⁰Gu shi nuu amin shi gunka gi ri ki anung: Anung nghar a kyiele la iJezebel, anwa ri a zila riki ngha atarba ni Agwapan. Gu lullu ngha alel be gen ni le gu kur atag gi gu ya aya ipara Agwapan rilal. ²¹Amin mau gekar gukpa ile gu kur atag ngha. ²²Bla! Amin ri sou gu nama gu yuu ni ami shi gu so be nyi bri be le gu kur atag ge anwa ni gume impiya ge kinkang, inba be nghar gukpa ile ngha ni. ²³Amin ri pelle be wen ngha ni ididuk ada gulul ri za ashi ami shi anwa ri a bla ikol ni abin ikol ni. Ami ri ma ikwo ge nyang anung gu kpukpu ni ile anung. ²⁴Nuu ni anteg anung bi gulullu gri nya re a bi ukiri be zila nyi zila ashi ile agam ninchagra inlum ni - gi anung amin ya, Amin re soo mi ule ulub gi anung. ²⁵Gu ba shi nuu ni nung bung ripang anung ni anung yag gu ba mi. ²⁶Anwa ri a ya rikon nya bung ile mi be mel a mille ni, anwa ni ami ri mau rigbana gu so ri gbana abung a. ²⁷Ari le rigam ama ni rigbana, a ri zugro bi ge angengol ni giwi ri chum ni. ²⁸Ni ilo ri anung gi ukwo Ateh mi ni, Ami ri mau amar ge shiya. ²⁹Nwo ni anyu shi ni gutong, a kong ukiri alum paa ada gulul ni."

Chapter 3

¹Gi be lum be kii guda gulul gu ngha aSardis gukyiele anyiri a bung belum be toppa Agwapan gi amar atoppa. "Amin za ikyu gu lee anung, Amin shi ni intima gu shi ni anung shi be nya lang, ni anung gu kpiri nung. ²Sonno nung ma anteg bri be shi ga nyu gu kpu ni rigbana, ni ami sang ge kikeg. ³Nun kpu, gu be shi nenuu, ukiru nung gu nghar ya kong ni. Beting gi ni nwu nghar gu kpang. Ni anwu ga re nyang ni, ami riba ni atugu ni, anwu ra zan gekar gri amin ri bang ma ni. ⁴indai nung shi ni intima ge fien gi aSardis inbiri alab ama sangi riligi, ni be shi ni gu sing ge mi, be tebe alalo a kii, ni be mile gu kana ge sal Angwapan. ⁵Anwa ri a ya rikon ni ri shi gume alab akii, ni ami sang mi gu piara intima ngha gu gi akpag ulang, ni ami ri paa intima gunson Ateh, ni gunsong na lum be kii ngha. ⁶Bla ni anyu shi ni gutong, a kong ukiri alum paa ada gulul ni."⁷"Gi be lum be kii gu ngha guda gulul aRhiladelfiya ni iwii anwa ri a shi ni rigwapan ni ripang-anwa bung ukyu bir bir ukwo iDauda, a ge kri ni alog ra kugruu, age kugru ni alog ra bra'u gu kri. ⁸"Amin za ilee anung. Bla, ami soo nung gi ri ya ri ye gu shini alog ra kugru'u. Amin za shi nwu sang rigbana, gu shi nuu, anung ting iwii mi nya re nagra nung intima mi. ⁹Bla! Amin ri soo be nyi bri be shi be ngha gu da gulul gule agam ninchagra ge nyu, ben bri be zilla kyii ama begyu ni be ya sang bi ni, ni gu shi rilal ga-Ami ri soo bi gu be lugu giiteng afra anung, ni be ba za ashii anung biyah ngha'u. ¹⁰Ni gu shi ashii nung lul isile mi ni gu mur gute rikii ni, iri der nung gekar gu milli gri gu bi ga pan ididuk gu lunyi ni. ¹¹Ami bi ma gu sang bong gekar, bung ukiri a nwu shi ni guting gu shi ni alog re ngha'u gifilo rigam gu. ¹²Anwa ri a ya rikon ni ami ri le gikul gume guda gulul gule Agwapan mi. Asangu gu wulu'u gi ume ge shang, ni ami ri intima Agwapan mi ga pan ngha intima utung Agwapan me (aUrushelima apar, anwuri a sigri ma gapan gu kwo Agwapan mi ni), ni intima inpar mi. ¹³Bla ni anwa ri a shi ni gutong, a kong ukiri alum paa ada gulul ni."¹⁴"Gi be lum be kii guda gulul gu ngha aLaodishiya: 'Iwii gu ngha gu kye nenuu, gu nyilli ni gu yigri ripang, anyu bung rigam gule Agwapan. ¹⁵"Amin za ilee anung ni anung sang ngha besuu ta be pii. Gu wa mi gani ne nung sang ngha be suu ta be pii! ¹⁶Ne nuu, gu shi ni gu shi ashii anung shi geyulu-sang upii ta usuu-ami gu nyu kuu ga nyu mi. ¹⁷Inde nung re za nung ashii anung shi gi ume impiya akubu, bemiri, ufug, ni ge winwung. ¹⁸Anung kong riwii mi: Inde aZinariya ribe foo gi ula a wulu gi ami gu shini nung ri shini gu kum, ni a kigri akii gu lilleng gu shini nung ri tebe ilori nung ra yigri nung uwa riwinwung anung, nibe gen gu tugu ripep gi iyi gu shi ni nung bla ikwo. ¹⁹Amin ga'ba nung upii ni gu kye amina anyiri amin biya ni. Gube shini nenu, nung le ripang ni gu terikii. ²⁰Bla, amin kegre giri ya ni ami kpang riya. alog ge kong riwii mi nya kri riya ni, Ami ri kana gesal ngha ni ami ya ikyu ya gi anwa, ni anwa gu zing gi ami. ²¹Anwa ri a ya rikun ni ami ri mau rigbana gu sista gi ami gatol rigam mi, ni ilori ami ya rikon nya sista gi Ateh mi gatol rigam ngha ni. ²²Anwa ri ashii ni gutong ni, a kong ukiri alum paa ada gulul ni.""

Chapter 4

¹Guntimi anyiri abin amin bla, ni ami ya yi riya riye ga pan. Riwi gu zama gu kong mi kyiele ni guna'ara ni, ashi, "Ba ma gufri, ni ani ri yigrin ukri uri ba gun timi an yiri ni." ²Gume gekar ni ami ya shi gi ume alum, ni a mi ya yi getol rigam ga pan ge fa, gi alog ga pan a. ³Anwa ri aloo gapan a ashi ni igba izam gi inyiri be zila ashi aYakutu ni ubal be kanna getol rigam a. Gubal a shi ni ge sira gu sanna'a. ⁴Gu kana getol rigam a ni betol rigam isog-ipalla-ni rinaa loo ga pan a, be tebe alab akii, ni infugru rigam akii a'ma. ⁵Gatol a ni useh ge pan, inunu, ni gu kper gepan wiri ga gu. Inlum ula itoppa kullu gunsong getol rigam a, ila ba shi be lum be toppa Agwapan. ⁶Gunsong getol rigam a guziri ikyi gu bla ikwo ni, ni igbang gu leng ni. Ga caci getol rigam ni angan getol rigam a ikii ilang inaa, ni iwen iyii gunsong gi guntimi. ⁷Uki ulang gu zanna be shi ni izaki ni, unpalla uki ulang a be shi ni awen inag ni, ni a ngha unciya uluki ulang a ya shi ni gi peiyi ni anyenyi ni, ni un-naa uki ulang a ya shi ni ginung gi lille ri giting ga pan ni. ⁸Iki ilang inaa ishi ni afulu acecunuu, ya shi ni iyii ga pan gi ititeng. Ge tug ni ge we'e be nwuo be gu lee ashi. "Anyi digwapan, anyi digwapan, anyi digwapan ya shi ici gesal Agwapan angha Rigam anwa ri a shi guni, anwa ri a sugu shi anwa ri a shi guni, anwa ri a sugu shi guni, ni anwa ri a bii ni." ⁹Duk gekar gri iki ilang ya mire rigam, gubung rigam, a ni gu peme gi anwa ri aloo ga tol rigam, a ni, anwa ri a shi gu kab bi ge kar gusang lal, ¹⁰be nyinkung isog ipalla ni be naa ba nyi be kpa gi ribung gunsong anwa ri alo ga gi ribung gunsong anwa ri alo ga tol rigam ya le anwa ri a shi gu ka'a be ge kar gusang lal ipara. Be nya tirbi infulo rigam a ma gunsong getol rigam a ni be lee ashi, ¹¹"Anwu mile gu, Ici gesal gi Agwapan andil gu nghar rigam ni gu bung rigam a ni rigbana ni anwu ge diduk iki ilang ni gu wang ni be shi gu ni be nya lee bi."

Chapter 5

¹Gi kper gri ga ni ami ya yi gu nyi iya anwa ri a loo gatol rigam ankpag be wal iwal gunsong gi guntimi, nya bal ni iki gu bal itoppa. ²Ami ya yi alum akii a gig paa ni ri wii rigbana ashi, "Nyang mile gu Penne ankulu ri ne wagla ribal a?" ³Kwo alog ga pan ta ribung ta ititen ribung ri a bra gu penne ankpag a ta gu palla iwal inya. ⁴Aming saa ni gu bong ulang gushini kwo anyiri amille gu kri ankpag a ta gu palla iwal inya. ⁵Kwo ni anyi gezing gi ume ni benyi ninkung'a too me ashi, "Zang'a be saa. Bla! Izaki ilum aJuda, ufol iDauda, gu ya rikon. Agu bra gu kri ankpag a gi ripal ditoppa." ⁶Amin yi getee kyegre ga caci getol rigam a ga ka'a ni ume iki ilang inaa ni ume ni be nyi ming kung a. A lel ni be gu pel'u ni. Ashi ni atima atoppa ni iyii itoppa ben bri ben ba shi be lum be toppa bri Agwapan atima gi ume ididuk ribung ni. ⁷Anyi ge nama ankpag gu gunyi iya anwa ni a loo gatol rigam a. ⁸Ni a nghar ankulua ni, ni iki lang inaa gi benyi ninkum isog ipalla ni be naa ba nya kpa gunsong ketee kwo genyang a ma shi ni ilima ni gintiri a zianriya ni aturari getitog, benba be shi gu kyiele gi Agwapan. ⁹Be tag ante apar: "Anwu mille gu nghar ankpag ni gu kri ribal a. Gushini be pel, ni be jin nghar Agwapan be nyi maa gi anyi ididuk alum, ilum, penyanyi, ni ribung. ¹⁰A nwu nya so bi rigam ni benyi gunsong gulul gu shini bele Agwapan ipara, ni be ri shi loo giri bunga." ¹¹Ne nuu ami bla ni nya kong gu san ni be lum be kii bri be kanna getol rigam a ni iki ilang gi be nyinkung. Unle ama be shi atade ukob utra ukob. ¹²Be nya ligri ni ri wii ri lille ashi, "Getee ge mille, anwa ri be pel ni, gu shi ni a nghar rigam gukum, guza, rigbana, ulib, rigam gepan, ni gu yu'o." ¹³Amin kon ididuk uki ulang ri ushi gapan gi ribung ni iteng ribung ni imininbel-gediduk gi ume ama be paa ashi, "Gi anwa ri aloo gatol rigam ni getee nghar gujuo, ulib, rigam, ni gu shi gediduk ka'a bi gekar gusang a melle." ¹⁴Ikii ilang inaa be too ashi, "Gu kyeng ne nuu!" Ni be nyi ninkun ba nya kpa giri bung ya lul Agwapan.

Chapter 6

¹Ami be yi gekar gri Gete be penne uzing gi ume abal atoppa, ni ami nya kong azing gi ume ikii ilang inaa ya too ni ri wii gu shi ni gepan ni, ashi, "Ba!" ²Amin be bla ni ikaba ikii be shiga ni anyu yagra ikaba bung gintiri, ni be nya ma'u gifullo rigam. A be wulu ni anyiri aya rikon ri aya rikon ni. ³Ga kar ri Gete kri ribal gu nga unpalla ni, Ami ya kong riwii ikyu ulang nwu unpalla too ashi, "Ba!" ⁴Ga kar a ni izile ikaba isising ya wulu. Ni be nya ma ayagra ikaba gekar gu kyo inna inshinshi gu lunyi, gu shini be nyi nga ri pelle be zile ama. Be ma anwa ayagra ikaba ri angbong ginkyana. ⁵Ni gekar gri ge tee ge penne ribal unciya guni, Ni ami nya kong ukyu lang unciya too ashi, "Ba!" Ni ami ya yi ikaba isil, ni ayagra ya bung uki gu milli gi anyi nga. ⁶Ni ami ya kong ni ri wi ri zing gi ume ikii ilang inaa ya too ashi, "Gu mag a alikama adinari azing, gu mag ri aya gu nga sha'ir adinari azing. Ni gu shi nenuu ni, anung zang be bong ripep a ni agbe sa." ⁷Gekar gri Gete ge penne ribal gu nga unaa ni, Ami ya kong riwii uki ulang unaa ya too ashi, "Ba!" ⁸Ni ami ya yi ikaba gusang ulang. Ni a nyu yagra ri a shi gapang nga ni be zila'u ashi gukpu, gi gesal ula ni be lul'u. Be mabi rigbana giriki unzing ka'a bi unaa gu nga gulunyi be pel bi ni ginkyana, iyong ni ayu ni inam ge lumu gu lunyi. ⁹Gekar gri Gete penne ribal ungha ucuu ni, Ami ya yi giteng idanla ni alum ni be nyi bri be gu pele gushi gu kyiele Agwapan ni gu paa ripang ama ribe bung ni shi ga gu. ¹⁰Be saa ni ri wii ri lille ashi, "Ri mang, anyu bung rigam ididuk, di-gwapan ni ripang, be mel gu lee be nya lang gulunyi getana, ni gu mel gu paa geta beji andil le?" ¹¹Ni be nya ma gediduk ama gu kigri gu ngir gu kii, ni be nya too bi ashi be yag gekar ge fien ge mel gekar gri ididuk nibe nyu shi be gen gi beneweneziri ribe pelle, ilori be pelle bini, gure mel. ¹²Gekar gri Gete penne ribal ge nwu uncuunu gu ni. Ami ya bla ni ribung ya loglo ge kinkang. Unum nya sinni gelilig ni utekigri ni, ni upen ukinkili nya ba ni beji ni. ¹³Ni amar ume gepan, ya per ri ribung ilori iwen ginki anflug ibii nya ni gi sulu ga kar gri uwuru ugbana be loglo'i ni. ¹⁴A'men nya vulu'i ni gu kullu gu wal ri be kanna gu ni, ididuk bekong ni inkirmi be kunuu gi ikwo shi ama. ¹⁵Ni agam gu lunyi ni be nya kakun, ni be nyu yan gunsong, ni be ni nyi gukum, ni be nya gbana, ikwo ge nyang, be gen nibe nyi bri be winni bi gu giri gen ni, be nele gi aguntee ni be ka'a igbang ni bekong. ¹⁶Be too bekong ni igbang ashi, "Kpa gi akii andil! Nelle ya gi iyii anwa ri aloo ga tol rigam ni be nang gete. ¹⁷Ni unum ule ni be nang nga ba ma nyang ri kyyeng."

Chapter 7

¹Guntimi ni ami ya yi belum beshashi be naa gi akingho anaa gu lunyi, be bung giri gbana iwuru anaa gu lunyi ilori ulu wuru ra pem'eu gu lunyi gu, gapan imininbel inle, ta ginki. ²Ami ya yi azile alum akii bima gi ritri, anwa ri ashi ni ribal Agwapan alang ni. Asaa bri be ma bi rigbana gu kugu gu lunyi ni gu ziri ni: ³"Zanga be kugu gu lunyi, guziri, ta nin inki yag gu be mel gu shini andil so bi ge mag gi inyang ni begen Agwapan andil." ⁴Amin kong unle ni be nyibri be soo bi be mag gi inyang be shi ni: ⁵Atade ukob ni isog inaa niri naa ba ni be soo be mag gi uci ni be nyi aIsrala: ⁶atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci aJuda be kum ge mag a, atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci iRuben, atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci aAsher, atade ukob utura ukob ni ri ripalla gi uci aNaptali, atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci aManaseh, ⁷atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci aSiman, atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci alewi, atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci isaka, ⁸atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci iZebulu, atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci iZebulu, atade ukob utura ukob ni ri palla gi ilum iYusufu, ni atade ukob utura ukob ni ri palla gi uci iBenyami be kum be mag gi inyang ama. ⁹Guntimi aya ni ani ya yi, gu chung nibe nyi be mame ri alog ra brau gu palla gi abung a mame, uci be nyanyi, ni ilum kyege gunsong getol rigam ni gunsong Gete. Be tebe akigri akii anghen nghir nibe bung benkwono gi anyi ama, ¹⁰ni be lee ni ri wii rilitile ashi: "Refunu shi di ngha Agwapan andil ya, anwa ri alo gatol rigam, ni gi Gete!" ¹¹Gediduk belum be kii be kanna getol rigam ni be nya kpa fla iyii ama giri bung gunsong getol rigam. Be le rigen Agwapan. ¹²Ashi, "Gu kyeng nenuu! Gujuo, rigam, guza, gu yigri gupeme, ulub, rigbana, ni unle gu ngha Agwapan andil ya ka'a bi gekar gusang lal! Gu kyen nenu!" ¹³Ni anyi zing gi ume ni be nya kung a ya lirbi be tebe akigri anghir akii, nibe nya wulu ge shi? ¹⁴Ni ami ya tou ashi, "Ulang zinni gunsong, nwu za," ni a nya too mi ashi, "Ben bri ba shi benbri be wulu gi unum upii. Be gu kura a kigri ama nya nwo bi ge pinpung ni beji Gete." ¹⁵Gu be shi nuu, nibe shi gunsong getol rigam Agwapan, nibe yale rigen ngha ge wee ni getug gu da gulul gule. Anwa ni a loo getol rigam ri penne azana ngha a fla ya. ¹⁶Be sang bi gu villi be kong iyong, ta be kong gusuggo. Unum sangu gu follo bi, ta upi ugbana. ¹⁷Ni Gete ri ge shi ga caci getol rigam ni ri pii bi ari yag bi ge mel along inmininbel ulang ni Agwapan ri piara beziri iyi ema gu."

Chapter 8

¹Ni awen gechie Agwapan akir gu sa guhyu gu ungha untoppala, ni be nyaa sa ge linlang gu ngha gu kab gachi ge kar. ²Ne ammi bei kye belum be shii be toppalla ri be tegre yu gusong Agwapan ni be nyaa mabi anara a toppalla. ³Ni agle alum ashii nya baa ne anya brung gin tiri gi nghaa azinariya gi atulare, ne tegre yi idala gu kwo, ni be nya mau atulare ge kinkang iyuari ne adi ma Agwapan yi umme gu dam ge jijuk na nyi Agwapan ya tal di gwom Agwapan. ⁴Inchin atulare-gi gudan digwapan Agwapan, ne anyia yigu song Agwapan ye ayhu alum ashii. ⁵Ne allum ashii nya shua gintiri atulare, ne anya shua ula yi idala gu kwo. Ne anya fono gi yi guyunyi, ni su sa'a gu tara gepan, gu logo, gi nin jura ulla, gi gu loglo dibung. ⁶Belum be shii be toppalla biri be shi a narah ni, be yop alap amina don be chie bi. ⁷Alum ashi azing aya jee gu nara nyhaa ni ishie ising nya pili gi bejii. Ne be nyaa frou be yi gu yunyi. ⁸Alum ashii nya che gunara nghaa, ni alushuri ushiri gekon ge lelle ni ge shugu zha ulla ne, benya fono yi umme gu ziri gu lee. Ni untal unta'a gu ziri gullullii bei be beji, ⁹Ni untal unta'a ungyaa ishu illang gu ziri gu lullee bei kpiri bi, ni ntal untaa unghaa akwomi bei jokrorii. ¹⁰Ni allum ashii anghaa untaa bei che gu nghaa gunara, ne aram allelle bei wulu yapan ya kpa yidi bung, ne zha ulla ne umugni, yapan ungyaa untaa a ziri gi ukwo gu wiri nin bininbel. ¹¹Ni intuba amar nya imba shi, ashi ancha ginshi. Utal untaa ungha nin bibel nghaa bei chiglu ancha ginshi, ni benyi gei kinkang nya kpirii bi yi inbinibel biri imba ge kwululuk ni. ¹²Ni Allum ashii anghaa unnaa nya che gu nghaa gu nara, ni utal untaa ungha unum bei dubi unum yi gebang, nenu yo utal untaa ungha upen, gi utal untaa ungha amar. Ni utal utaa amaa nya chigliu iting, utal untaa untaa ungha ge whee gi utal untaa ngha ge tuk be sang be ulla. ¹³Ne emmi ngha bla ne ammi ngha kong ikol ni shugu ching ya pan nigi gla yi di yhii di linlle. "Allebin di pang, allebin dibang, allebin di bang gi be nyiri beshi yi gu wunyi ni, don anchak anara ri achak an nyiri unchak belum beshii bedede chia ni.

Chapter 9

¹Ni allum ashi angha un juu bei chie gunara nghaa. Amin kie amar ri a kpa yi guwunyi. Amar naa mau ushu kiri ukwo ungha ukpuh ri usanyhu ye mille ni. ²Ne angha kiri ukpuh gu sang amille, ni inching bei wulubii yi umme ukpuk ni inching ngha ulla ullule ni. Ni unun gi uwuru nyhia iching nyha ba ge lilik yi inching biri in wullu yi umme ukpuh yo ni. ³Umme ninching a'a ni ising bei ba gu yunyi, ni bei mah di gbana ni di ngha inang ni yi apan guyunyi. ⁴Nibe nyia chobi ashi be jan bong abung ri ashi yi guyunyi ni, gi gejjuk ninshshiri inshiri inshi alegesa gi kwo gi leng ginshiri, nibe kogru be nyiri be sang be yi gemag Agwapan ni ninyang ama'a ni. ⁵Be daa bi yi ipak gu shini be pel binyi ba, amma be mabi gu piya gunghaa iten ijuu. Ni gupia maa di shini gu tuba inang akar ri ituba ayok guni. ⁶Yi umme ibung ya benyi di waah gu kpuh beda kumbi. Bedi waa gushini be kpri bi ni gukpuh di chingbi. ⁷Ising ngha ishi ni ikabari be gyara don gu kwo uriya ni ye ashu maa ni illishu shuo ni ikal inyha azinariya ni, ni izhi ma ni ingha na nyi ni. ⁸Inshunishu amaa shini nghaa na chell ni ne aziri maa shini angha izaki. ⁹Be shi gunpil ikok ni gunpil ichomni, ni inunu apulu amaa nyha shi ni inunu inyin ikaba imime jijing kau lira ni. ¹⁰Beshi ishene ri ishi iku tira ni ingha inang ni umme ishene maa, be shi di gbana di kiri bege nyia na kugu ayokgu gu ngha ipen ichuu. ¹¹Be shi ge gwom ammaa awuri anwo shi allum ashii anyha ukpu gu sang amille. Intuba nghaa yi lum iBrus inbaa shi, Abaddon, ni illum Agrika be glau ashi Apollyon. ¹²Abin gu bii gu ngha inzing gu selle. Bla! Gunkiri gu selle, gu be yul gu aloba abela bii ma. ¹³Ni allum ashii anyha unchunu bei che gu nghaa gunara ne ammi kong di wiyi ni di bii ya nyu gu tuba gungha idira gu kuwo nyha azinariya, anwuri shi u gusong Agwapan ni, ¹⁴ne sugu pia allum ashii angha unchunu anwuri ashi gunaraa ni, "Nun bigri belum beshii benaa biri be derbi yi di zha guziri Eyufratis ni. ¹⁵Ni bellum beshii benaa ri begu tii bi yaa karga ni, ubung yo, yi upen yoo, yi ge melle gaa, be gai biri bi ni be ge pelle utal untaa angha na nyi gu yunyi. ¹⁶Unlle na nyu kwoo uliraa ri beshi beyee amilliya atade palla. Ami inkong iwen ammaa. ¹⁷Neni yo nemi kie ikabaa gu yi umme alla ni gi be nyiri be yagra bi ni. Gupil ikok amaa ashi ge mami, gi ting ni imbenebel ajajie, ni unya di shi ni geten gbulu ni. Ashiuu ikabaa alel ashuu izaki ni, ni be nyuomaa ulla wiri yo gu, inching gi ulla using. ¹⁸Utal untaa na nyie be gai pelle bi yi aloba a taa, ulla, gi inchin, gi ulla using ri uwiri yi benyu amaa ni. ¹⁹Di gbana ikaba dishi yi benyu amaa gi ishene maa-ishene maa ishini iyogoni, ni beshi ye anyiri be kugru benyi gu ni. ²⁰Unchak anyenyi, be nyiri bedee pelle bi yi alobarini, nya de nyarbi gukpa amaa yi illam anyu amaa, ni be nyia de pemmebi gu le digen yi ukwo nin cangra gi begwapan di lal angha azinariya, azurfa, agwaranuwa, igbang gi nin shi-ishuri ide blai ni, ni ide kogoi ni, bele gu ching. ²¹Ni ide yigri bi gukpa amaa yi gu pelle be nyi amaa, gu ching ukwo na бага maa gi gu kur atak maa gigu jiri amaa

Chapter 10

¹Ni ubal nya kye agle allum ashii allelle ne sir ya pan. Ne bei chebe akigri a'men ni be nya shi inna yi di shu nghaaa. Izhi shi nghaa ishi ni unum ni, ni a pra nyhaa ya shini inkul ullani. ²A bung agle ankulu gu wel afefien, anwuri apana ye ayu nyu ayhani. A nyha sa gupra inya nghaa yi gu ziri gu lulle ni gupra ipil nghaa yi dibung gu yunyi. ³Ne bei sa guyu ge kinkang ni gu logo genyu izaki ni. Ne aloglo ge nyu nyhaa ni, ni gepan nyha rigri yi dilum amaa. ⁴Gekar giri gukpa gepan gu toppalla gu rigri gu ni, ami shugu waa gu wel, ni ami nya kong diwi di kiri di wulu yapan ni nya cho mi ashi, "Ziri ishuri gu tara gepan gu toppalla ga gu cho ni. Jaa wel ulushi." ⁵Ne ami nya kye allum ashii ri a tegre yi guziri gululle ni gi di bung gu yunyi ya sag guyu uyua nga kau gepan. ⁶Ne anya silli ge anyiri ayua gu sang amille ni, a nyiri a yala ge pan gi duk ushuri shi yi umme ni, gu yunyi gi duk ishuri shi ya pan gunkarni gi guziri gululle gi gejjuk ishuri ishi yu umme gun kaa ni, ni allum ashii beyi cho ashi, "Gu bong gekar di sang gi yo gu." ⁷Guge shi nenuni ubungri allum asheshi anyhaa untoppalla di che gunara nyhaa guni, akar yoni azibi anyha Agwapan adi laligu, iyuari ne pana gu shuelle nghaa yi iyal ishinshi yibe gen nyhaa be tra Agwapan." ⁸Di wii giri ammi kong ya pan ni nyha di rigri gemmi, "Ching ge shua ni unpana ankpak gun kullu ri ashi inji ayu allum ashii ri a tegre yi gu ziri gu lulle gi di bung gu yunyi ni." ⁹Ne ami nya kang mi ukwo Allum asheshi ya ge chou ashi amami ankpak gu kullu ri a fefien. Na anya chomi ashi, nghar ankpak gun kullu ni unzha. Adi sha gupung ni gu ba ge pkululuk, yume ge nyung guri shi ge linleme nidi tong ni. ¹⁰Ami nya nyhar ankpak gun kullu ye anyu allum asheshi nya zha gu. Ne anya shi ge lilleme ya nyumi ni di tong ni, nenu ne ami zha ni gupung mi nya ba ge kpululuk. ¹¹Ne agle nyi bei chomi ashi, "Unshi gu shini u paa ushiri diba yusong ni yidishu n nyi gi be mami, abung gu yunyi, illum, gi begwom."

Chapter 11

¹Be mami achincheng ashi ami lee yi enwuo ni ubang ichom gu milli mi. Ni be nya chomi, "Nyinya ni umak guda gukullu gu lulle gu ngha Agwapan gi idala gu kwo, gi benyiri be le gu yul Agwapan yi umme ni. ²Nun ja'a be milli ge chini guda gu lulle gu lulle ni begu ma benshu. Ni bedi chagra utong digwapan yi ipen isok inaa yi palla. ³Ami di ma benyu yigri dipang mi be palla di gbana ni be paa ishuri uri ba yi gusongg ni-yi bung adubu azing ye tade apalla yi sok ichunu, be di sa anpee kigri. ⁴Be nyu yigri dipang be palla biri bemba shi ninshi azeitum gi apira a palla anghaa ibitilla anyiri a teng yi gu song Ichi gu lunyi. ⁵Inka aleyok age waa gu shini kugu bigu ni, ulla di wulu yi nyu ama ni ukunu be nechok amaa gu. Duk anyiri awaah gu kugu bigu mi, be di pelu yi utrari. ⁶Benyu yigri dipang biri be shi di gbana gu pla gipan iyuari ibla da chop ni yi umme ibung ri be di paa abin diri di bagu yigu song ni. Be shi di gbana gu shini be chigli imininbel ni imba beji gi kuma be gen suba gu wunyi yi kogi iling inya aloba duk akar ri be biya gu ni. ⁷Be ge kwol gu mire dipang amaa, inam gelubu illille, inyiri iwulu yi umme ukpu gu sang amile adi kwon ulara gi bemba. Adi ja dikon yi bemba ne pelle bi. ⁸Anam amaa di nana yi itra utong ullulle ukwori be pel Ichi maa gu nye agegla ni. ⁹Yi ume ibung itaa yi anchak benyi kogi ling illum, gi dibung di pla ikum amaa, beda wuobi ni be lang bi yi ume ikwaga. ¹⁰Duk benyiri be yua yigu wunyini bedi peme nibe tak. ¹¹Duk nenu, gutii ibung itaa yen anchak, gi piyana ulang ri gudi wulu yi ukwo Agwapan ni udi kana umme maa, ni bemba di teng ye aprama. Duk anyiri akyebe ni adi kpa beji. ¹²Bedi kong di wuyiri di wulu ya pan di giri di chobi ashi, "Nung ba firi!" Nenu yo na di kang bi gepan yu ume a'men, ni be nejog amma plabi. ¹³Akar yo ni gu loglo di bung gu lulle di ba gu, ni utal unkop utong ullulle idi murui. Brnyi a dubu atoppalla ba be di kpu be yi gu loglo gu yunyi, nibe nyiri be legni, bedi ma digwom ge Agwapan ri ashi yapan ni. ¹⁴Abin diri di ba yu song anyhaa unpalla ni ugu selleu. Bla! Abin gu baa yusong unyhaa untaa bii maa gu gedidir. ¹⁵Allum ashi anghaa untoppalla bei che gunara ngha, ne awunyi akwekung, bei shuelle ya pan ne bei cho ashi, "Digwom gu yunyi giri gigu ba digwom di nghaa Ichi gi di nghaa Kristi nenu yo ne adi bung di gwom har gu sang amile." ¹⁶Ni benyan kung isok ipalla yibe nyia naa, ben biri be wuya a tol digwom amaa yigu song Agwapan, benya kpa yigu song amaa nyha yigri gu le digen amaa yie Agwapan. ¹⁷Ni beba chou ashi, "Andil pemeng, Ichi Agwapan Anya di gbana gejijuk, awuri ashi gee anyuri ashini. ¹⁸Abung ya nyia benan, ni benang beba. Gekar giri beri paa be nyiri gatana ni ga lee, ni yiu ma agang a tira Agwapan dibili ilam gna gi benyi Agwapan benyi digwapan gi benyi biri be kper beji nin tuban ni gaju gi be nyi ri bili gi benyi kwagwun. Gekar gaba gan kri undu jogro be nyiri be jogro gu nyinyi guni. ¹⁹Nenu yo ni beyia kiri guda gu yul Agwapan gullulle anwuri ashi yapan ni, ni sanduki anyha alkawali Agwapan ni be nya kye yi umme guda guyul Agwapan gullulle. Ni be nya ashi yi ulla gu luleng, ulla gu logo, gataa ge pan, gigu logo gu wuyi gi uwuru ugbana.

Chapter 12

¹Ni beya ke'eh agilee abin guma ribun yapan: Anyinchel anwuri gajug a ishuri a chebe ni unum yo, gi upen yi ipar apira gna, gi-gibu-gru rigwom gu-nyie amar ukub ye-pala. ²Abe shi yigu pung, ne sugu sa'ah upi gupung gubii-yume ishising gubii. ³Ni beya rikeeh agilee abin gu mire ribun ya pan: Bla! ke'eh igilee ibana utong ilille, isin, ishi ashi a toppala gi atuba ukob. Ishi gi-bugru rigwom ukob ye-shu gn'a. ⁴Ni ushieni gna ya nyiere amar unta'a gu yapan, neya jiniche yu yunyi. Ne ibana itong gna tegre yusong achel gu-sa'ah gupung gubii ni, ibana utongna yag ashi agu bii ne gweng awenna gu. ⁵Ne achel ya yabii awen achi, awiri ari lee regwom gu yunyi, yi uban ichom. Nibe ya kar awenna gu yama'a Agwapan ya para gna, ⁶ne achella ya chingu kpau gallubu, ukori Agwapan agu leeu uko ywa'a ma'ani, ukori na piu gu ibung a dubu azing ye-tade pala yi isug-chonu. ⁷Gi-kpegri ulira shi yapan. iMakail gibelum beshii gna ya kwang gi ibana atong'a. ⁸Ni ibana atong gibe gn'aa belum besil ya-rikwang. ⁹Ibana atong isang'i digbana neyare zhau rikwang ba. Ne ya tag uku yu'a yapan anwo gi-belum gn'a besil. ¹⁰Ne ami yakon rigwi digbana wiri yapan gi kpegri gu funu gi-digbana yi-gwom Ichi andil Agwapan digwom iYesu Kristi gi anyu sa'ah ye-aweneziri andil be jiniu che. Anyiri achuagra bii yu song Agwapan ya-gwii gigatug. ¹¹Nibe ya lee ilam yibeji gi igwi ga-chieya leng'u bere wa'abi ulan ama'aba game yukpu. ¹²Gapan nunbe pemeh gi benyibiri ywa'a yume gapan ni dibun, gi beleng anun abung'i nenu yo ne-agwom nin chagra abiliu uko anungu yume nibe nang gakinkang neja'ashi gakar gn'a gachag fien. ¹³ibana utong ikpelee ashi begu jiniu che yu-yunyieni, neya da'ah achelri abii awen achii yani. ¹⁴Ni beya ma achel'la abulu apala anyie ikal igbana ya, ne achel'la ya nyie dogon yakang'u begu tiyu ma ya lubu ni ukori beri piu guni uwoh yume gakar, gi-gakar, yi-bekar, ga anfiglee gakar, ni iyogo sangi yo. ¹⁵Ni iyogo ya se'eh inminabel ya nyu gn'a niguziri, anwa'a gushini apuluchi nyieren akang'u gu. ¹⁶Ni-gu-yunyi yawal achel la gu. ¹⁷Niribung ya pana ga-nyu gn'a ya gwen aziri gu, ayiri ibana uton a se'e ya-nyu gn'ani. ¹⁸Ni ibana aton ya nyie benang ga achel'la ne ya nyie'u yaga chung ulira gi achel yo yi-benyi biri beyul ishiye Agwapan gi-gu shualee iyesu Kristi ni.

Chapter 13

¹Nemi yake inam gelubu iwulu yu ziri-gululle. Ishi atuba ukop, geshu atoppala, ye tuba, ashu arawani ukop, ye shuya gubon intima. ²Ye shu diri ami keni, ashi ne ikpini. Ne ibili apra shini agbu'u ni ibili aprani, ne genyu shini ni genyu izaki ni. Ikutong ima digbana ye getol digwom ne unle digbana yabung. ³Ne anye zing yi nam gelubu ni dikum gu kugu gulule gejuk guyunyi be kpa beji ne beya yul inam ge lulubu. ⁴Ne beya lugu guyul inam gelubu ne yama digbana yuko inam gelubu yo, nebeya sele, yugu pashi yanshi ne inam gelubu? Nyang kwan gu sang-agwapan? ⁵Inam gelubu yo be magi genyu'u ne shuelle abin-abebi. Ne ya ngnar nebe ya nwo ne ya yiri digbana yi-pen inaa ge chichek. ⁶Ni inam gelubu ya pana ge nyu ya shuele gu bon intuba agwapan gu, gubon intima gu ge ukutiri ishu Agwapan ge benyi ri shi yapan ni. ⁷Inam gelubu yo be mau ipak ne be yuh ulira gibe benyi Agwapan yakum dikwen yidi shuma. Yenu ne bema digbana gejjuk ilum, yi benyi ye dibubg. ⁸Gejjuk benyi biri shi yi yunyi ni di yulu, gejjuk anyiri intuba'a sang gi yi walani, yugu janani gu yunyi yume ankpag iwal ni, apang shigi ge chiye yo gan kiri begu wa ni. ⁹Gejuk ayenyi shi atoni, bila akong. ¹⁰Gejjuk anye yin diri beshu wa ne agen olura ni, akawu ukwo inam bari pel'u. bedi pelu yigi kyena. Ye gi kyena niberi pelgu, yu kori begila benyi okol isu gebe yun ma ripang ye Agwapan benyi biri shi gen wa ni. ¹²Ne miyake agle inam gelubu di wulu yi lunyi. Ashi atiba apalla ni gechie ni, ne shuelle ni aku atong ni. Ne ya yigri gejjuk di gbana ri inam gelubu ri uwulu yu ti ni, na ya sa gu lunyi gi benyi ri shi yi yunyi ya yul inam gelubu ri uwulu yu ti ni-be yiri be kugu bi ni adana ma a langna. ¹³Ne yale abinle anwuri akpa beji ni ne yasa ula'a usigri dibung yu yunyi unwuri uwulu ya pan ni, yusong ne benyi. ¹⁴Yege mak diri aleni, ne be yamu digbana inam gelubu, ne lel benyi biri yul-guyunyi ni, neya cho bi bele iwi wul ye madadi inam gelubu diri bekugun yini yigi churani. Nenu awagua. ¹⁵Yu menu benwo nepiyana yuko inam gelubu iwiwula dishule ni kuma ni sangeyu, gejuk benyi biri beton bi gu yululu inam geluboni, nebe pelu. ¹⁶Ne sa kungonar koda unde wani, yu shuri unlang da wa gi ni unle, anyu kum, ge yu sang'u, benwo ne be nyar ge mag, yugunyu nyua ko inyang. ¹⁷Gude yugi gushini anyenyi ne lep ko kuma gushini a libi gu, she pan ashi gemag inam gelubu diri ge yikri alama intubani. ¹⁸Gu gila guja. Anyiri shi ume ni bila ale gupala anumba inam gelubu ni anwo shi anyenyi alang, ga mag gna a woshi 666.

Chapter 14

¹Ami bla niya ke'e ga chi'e tegre yapan ga kon asyona. Ashigi benyie a dubu tade yi isugi naa yi benyie naa (144,000) be biri bewel intuba gn'a gi ingn'a Ichi gn'a yi inyeng ama'a. ²Ami kon rigwi wiri yapan, di-sa'a ni igobo a-puluchi ga-leng, nigu tara a'men ibla ni. Di-gileh di-wi giri ami kon ni di-sa'a ni benyu kpanyiluba, ba'a sugu kpanyiluba ama'a ni. ³Be sugu tag anche apar, yusun gatol di-gwom yusun shu ilan ina'a inyiri aleeni, yusun nibe gunchii ba'a, besanbi anyiri aga bira gu-yulu anche yani. Shi bemel benyie a dubu atade'e yi isuji na'a yi benyie na'a (144,000) ba'ari be funu bi yu-nyunyi ni. ⁴Be-nyiba ba shi be-nyi biri besang bi di-ligi gu-nana gibe chel na nyi ni. Bemba shi ga-wenwon benba'a yul awen ga-gulu jug ukori akau ni, benba na funu yume na nyinyie, ye-ashu ma'a na lee ga-yigri gupar gu, gunyie Agwapan, ga awen ga-gulu yo. ⁵Di lal sangi yibe nyuma'a, benba sanbi diligi ba. ⁶Nemi yake'e agilee alum ashi'e ne chichin yapan, yachi-uwuru, anwiri abii iyal ishishi inyie ulan gusan amilee inyiri a sugu pa'a gajug be-nyi biri be yu'a yu-nyunyi ni, ne paa gajug abung gu-nyunyi, ilum, ye alum gajug be-nyinyie. ⁷Ne ya sag riwi di-ghana ya choshi, "Nun kon ribun Agwapan, nun mau unlee gna gigakar ga-tana gna gaba gekaka, nun kulu'u, anwohri alee gapan giri bung ni gabe leng, gi-ikori beleng wiri guni guni." ⁸Ne alum ashii anyie unbala yaba ne lee ashi,, gu-kpa, gu-kpa, aBabila alee, anwiri asah gujug itong ilam gu-kur atag gu nana gibe chel gn'a. ⁹Ne alum ashii anyie unta'a yaba neya sag di-wi dilee, ya choshi jug anyieri akulu inam ga-lubu ya, ga-ginshi giri aseba gani, anyuyo a gn'a. ¹⁰Ari kro gi -ishii ising Agwapan, gu-jeb gu nyu sang isigsiri ri begu seeni, yume agboto nebe nang gna jug anyieri asa'ani beri shiu unyi yo ulah, yuson nibe tira Agwapan yusung ga-chiye. ¹¹Ganpung ga-shishii apan unyia gusang amilee, be nyiba sang bi gatug, gi gagwi'i gu-pemeh, be nyie biri be lee inam galubu'u di-gwapan gi-ninshi bori aseba ni gi-anyiri a gn'ar gushini be sau gamag ga'a yin-tuba gn'a ni. ¹²Gunkri ga'ashi gu-jelee ikwol nibe nyu san riligi, benyu koggo ishiye Agwapan, yiguma ripan iYesu. ¹³Nemi ya konoh gukon di-gilee diwi, dibi'i yapan dipa ashi. Benshu be-shashi siye ashu nibe nyieri begu kpri bini, inpa'a benyieri be sugu kpri yusong yi intuba Ichi ni. Ulu Agwapan choshi benyi niben-shu be shashi ba'a bekum gu-pemeh dilar ama'a iyuari ilam ama'a yulbi ni. ¹⁴Ami bla, nemi ya ke'eh a'men ashii, agilee anyi shini awen anyenyi ni a kila yapan a'men na'a, ashi ikal rigwom azinari yiri shu gn'a, gi-ilebeji illee ye-anyu gn'a. ¹⁵Ne alum ashii awulu yudah guyul ne gila anyiri aywa'a yapan a'men ni yi-rigwi di-ghana, ne-lee ashi, shua ilebeji inwah gi-gakar gu-wa'ah galeeh. Dibii gu yua' unyi di yigri ga-chinchang. ¹⁶Ne anyiri akila yapan a'men na ni, ya fonoh ilebeji gn'a yi yunyi, inya naya shua lira gunyunyi gu. ¹⁷Ne agilee alum ashi'i yume guda guyul yapan, anwoh rishi yi lebeji ililee. ¹⁸Ne agilee alum ashi'i ya wulu yuda yulul giri be walu aturare guni. inpa'a alum ashi'i ri ashi digbana ga anyie ilebeji ya chau'ashi shua ilebeji unwah iwen inabi ri igu kurani. ¹⁹Ni alum ashii ya fonoh labeji gn'a yu-yuanyi, ya wa'ah gajug iwen inabi yasa yume ushu miniri umini yibenan Agwapan ni. ²⁰Nibe ya shua ushu minie gi iwen inabi kang bii gachini gu, yaga mini, nibe-jii beri be wulu ni bemel ugnir ale kpag ganyu ikaba, anyiri amel ugnie gi-sub adubu ye atade achunu (1,600).

Chapter 15

¹Nemi ya bili ke'e ga gilee gamag ga-lallee yapan, ginyu mire ribun, belum beshii be toppala be-nyie, aloba'a a toppala, awiri arilee aloba ubun amile ni, benba'a shi amile niba nan Agwapan.²Nemi ya ke'e uglee ushu shi yume guziri gulee gi aglassri aligrien gi ulani, uteng yutur guziri gulee yutur nibe nyiri bezha rikwang yi inam gelubu ilee yani, gibe nyiri be ywa gu ywa'a gn'ani. Be nyiri be zha rikwang ni, bebun iloba ri Agwapan amabi ni.³Nibe tag anche iMusa agen Agwapan, gaweng gachi, ashi unlee gi-abin gukper beji ishu leen ya, Agwapan alee ripang giga tana anwoh shi, agwom ribun. ⁴Nyien rakpau bejin, gin tuban? Agn'u gajug gu-yunyi riban gube lee digan yusung, iyuari ishuleen ishishi iguggu ni.⁵Ami bili bla nin yake'e, ugila ukwoo ushi gawenwon be kri yuda guyul yapan. ⁶Nibe-lum beshii be toppala ba, benyie aloba'a atoppala yo wulu yume guda guyul, be chebe akigri awiwong, anyu sana gangang, ne alulen, be yop ikog ama'a yi gupil azinari.⁷Apun ama'a ya miilai yi-benang Agwapan, anwuri ashi ulang gusang amile ni. ⁸Ni gudaguyul-la'a ya mileegi yin-iching biri inwiri yume unlee giri-gbana Agwapan ni ayog sang'u bra gukana guda guyul ga'a shi aloba'a a-topppala yo gibe lum beshii be toppala ba'a be-lalbi

Chapter 16

¹Ami kong rigwi digbana ga chini guda guyul yacho belum beshii ashi nun ching nuga se'eh nin dong intoppala inyie ni benang Agwapan yu yuanyi.²Be nyie fo'oni ne alum ashii gujana yaga si'i ushuri ushi yume gindon gn'ani yu yunyi ni ikpara ibibi, ipi yawulu ye anam nibe nyiri beshi gamag inam gelubu ilillee yani gibe nyiri belee'u digang.³Alum ashii unpala ya sii ushuri ushi yi gign'a gindon yu ziri gulee ni imininbel ya chigli bi beji anyenyi ri agu kpu'u ni, nijug ushu ulang yume gu ziri ya kpu'u.⁴Alum ashii unta'a yabe sii ushuri ushi yi yi gagn'a gindong ye ikori galeng wiri guni, nin iminabel ya chigli gi beji.⁵Ne ami ya kono alum ashii ga leng ya choshi, unlee ripang yume gatanan giri. Ang'u anyie awinwong, angn'uri agn'u shi ubii gi ukukur.⁶Iyuari benyanyi be sii beji nibe nyu use'e gibe nibe nyu use'eh gibe tira Agwapan. Agn'un wiri unmabi beji besa dibili ilam ibibi ama dikpa.⁷Nemi yakon di gilee digwi yapan idalla gu kunu aturare, ashi Ichi dil Agwapan anyi ri gwom. Gatanan shi ga chicheg, yashi dipang.⁸Ne alum ashii un-naa ya sii ushuri ushi yigi ngn'a gindong, unum yo unwuri be mau digbana gu kunu benyienyi yu ula.⁹Ni beya kunu bigu yu ulah upi gankang, ni benba ya chuaga Agwapan, anwohri ashi digbana gulee gajug aloba yani bere chigli yayul Agwapan.¹⁰Alum ashii agn'a unchuu yabe sii ushuri ushu yume gindong ya para digwom inam gelubu illee ni iting ya pira digwom gn'a yamel gushini benyienyi yabe lugu lira ibele ama'a yi ishii ising.¹¹Ni beya chogra intuba Agwapan ri ashi yapan ni yumeh ishii sing ama'a ye adana ama'a, ni beya tongbi gu gna'ar gubulu ama'a.¹²Alum ashii anyu uncuunu yabe sii ushuri ushi yume gindong yume guziri gu lulle giri be gila ashi ayufiristi ni galeng gu ziri ya kwaglagi gushinibele utra ri agwom ri awulu yiri tiri ari sellee guni.¹³Ami ke'eh be gilee belum be lalig beta'a ben biri beshi ni'i ayula ni ne wiri yume ganyu ibana utong inyie inam gelubu ilee ya gibe tira agwom nin chagra.¹⁴Beshi belum nin chagra ba, benyu lee abin gukpar bejio be wiribi na ka'abi ukoh agwom gu yuanyi, gu shine achung bi ne yag unum ulira ulullee unyie Agwapan alee.¹⁵("Nun bla! Amiri ba ne atugu ni benshu be shashi shi yeshu nibe nyibiri bezha gusong guyag, naya tii a kigri ma'a ga-akkeka iyuari bera chinbi ga-bili gabel ni, iyuari bera ke'abi uwa'ari gakar gababi ga talau ma'ani.¹⁶Beba yi benba ukwo guzing unwuri be gila ashi Amargendon yi ilum ibrus ni.¹⁷Ni alum shii anyie untoppala ya sii ushuri ushi yume gign'na gindon ni yu uwuru ni digwi dilee wiri yumeh guda guyul, giga-para agwom niri gwi pa'ashi "Bekwal!"¹⁸Be-lee gu tara a'men gu gbang, gigu tara gapan gu gbana, gigu loglo ribun gu gbana, iywa gun kri besan ke'eh bini gajug gakar gri belee anyienyi gu yu yuanyi ni.¹⁹Utong ulullee yo beya kabbu rita'a. ni abiana iton ijam ama'a ya muru'i ne Agwapan yakpu utong ulee ri be gila ashi Ababila, yushuni sabi besah benang Agwapan be-pi gankang.²⁰Jug itongri ishi yachi galeng ni, ya sein nibe kong ya bulubi.²¹Igbang ikwikung ri ishi yapan agug inyiri udin din inya umel atalent azing niyo lugu sir ye ashu nibe nyienyi. Be ki'eh anuni, ne anam ama'a apiyanni nibe ya lugu chuagra Agwapan.

Chapter 17

¹Anyi zin umai bailum beshii atoppala a wuri abun nintiri intoppala, aba bai chomi bafri indi yigri gumurugu gun gna gekpe gelale gangri ge yuwa, yapan imininbel. ²Gen yanwo agwom gu yunyi akur atag genwo, yenu yo be bag gu kuratag bai yu yunyi bai kum gu piara gu. ³Yume nu ne alum ashii ya shuwami yume alum yakaya adanga lubu, ne mike achel sugu loo yume inam ippi iyiri shi intibani. ⁴Ne chela ya chebe akiri mininbel ajaje besira azinariya, anyi igban ijam, awuri abun yunyuni, ge cup anya azinariya diri be tungbini yi diligi di bibi dignu yul bachel. ⁵Yapan inyankya iwal inyele iyikri ababila unle aye nibepe ushuri benyi ching ni yi yunyi. ⁶Ne miyake a chela piara yi beji ni alum angnar be won Agwapan gi beji benyi iYesu. Ami ke'u ni ne mi kpa beji ne alum ashii chomi jang kpa beji. ⁷Yenu ne alum ashii ya chomi, "Shisa unkper beji yole? Indi chong gun yele anchela, gi nam gelubu diri sar ni inam gelubu shi ashu atoppala ni ge tuba ukob. ⁸Inam gelubu ri ga shu yo gu koni isang niyo gi kpergri, inam'a diba yuti ukpu, idimurugu, benyi biri shi yu yunyini, ge benyi biri intubama sanbi ye inkpak ulang ni yugu jana gu yunyi ni bede kpa beji begeke inam gelubu ni nugu shianu ni, agutaba gushi gi kpagri aderi le wu ba, nugu shenu ni adi riba. ⁹Gu gile ikol diri jani ishu atoppala shi ashu atoppala yapan gekongri, achela akilaguni. ¹⁰Beshi begwom be toppala gi be gwom be chu fdiri be kpa i, ne chakga sang babi, akardiri adi bagu ni, adi pu kila gekr gefien. ¹¹Inam gelubu gri gashigu ni gu kukori gikpargri kulu shu, har ubi begwom beni naba beshi gibenya toppala bedi muru bigu. ¹²Atubari unkeni ashi ukopya a anynar nebe gwom, benyi biri sang nyarbi ipara agwapan be di gnar dikpana nibe gwomni, yume gekar ge zing uko guzin gi nam gelubu. ¹³Dike ikol gizin ya, nema yume digbana yuko inam gelubu. ¹⁴Bedi le ulira ge wen gechie nenu gechie di chebi don geshi awan Agwom na gwom yo benyi biri shigen woni, bedi gilabi ashi guse guma dipang ama'a. ¹⁵Alum ashii achomi imininbel diri unga keni, ukwori bekpe bekilaguni benyi ba beshi bele yutong giluma genkang. ¹⁶Atuba ukop diri nukeni, inam gelubu ya be da wabi bekpe ba, bedisabi bebigri ishuma gu nebe nwobi ge bili gebel bedi nwo dinama anu bedi sau yula nu yawu. ¹⁷Agwapan asa yume ilangama beshuwa yugu gnar ama bema digbana gubung inam gelubu har akar diri gushuelle Agwapan gumele guni. ¹⁸Achel diri digakeni yutong uleni ushi digbana ri a dibun guni, ge be gwom gu yunyi gejuk.

Chapter 18

¹Ne anyiri sele ni amin yi azle alum akyii si gri gapan. Ashi rigbana rile, ne gulungyi sa'ana nugu le ripang'na. ²Ne nya san niri wi rilillee ashi, "Gukpa, gukpa aBabila ale aguba ukwo lo nin chagra, inele alum riligi ge inele ididuk ni nung riligi. ³Ribung gediduk gu so imininbel iwen ginki ikyi bibi. Be gam ulunyi gu kur atak genwa. benyi zegule ikilli niri gbana ge itor guloma. ⁴Ne minya kong ri zle ri wi ga pan pashi, "Wulung gume ngna, benyimi, ge nun ra kap nun gu vulu anung gen wa, genun ra ngnar nung abin abebi ngna. ⁵Gu vulu ngna gudilli ga Agwapan kpu ikkyi bibi ngna. ⁶Pau ilor anwa pa be zlan yini, villi gu pa ripala ge ikyiu lengna, gume ukboto gi wi ri aligri ni, ligri ri'u na ripala. ⁷Ilori amari men ri kyi ngna nelo gume gukum ni, mau ipim pam ilege ikol ibibi. Ge ikol gna, amin sista amin she akyel agam min sangmi akumu, amira sami ge kpu. ⁸Nenu unbung uzing ikol ibibi ngna bi ima gu kpu usa ge kpu, ge iyong, ula ri yau Ichi Agwapan shele anwa she nyu wa getana ngna. ⁹Be gam gulunyi ri be kuratak nibe sing gu sang anyu pirini beri sa nibe wi sha ge bangna be ge yi insing gu kwullu ni. ¹⁰Beri kyeng gu nu nung, be kugo ribung ipimpam ngna, nibe pa shi, "Rilal, rilal, untong ululle aBabila untong rigbana gekar ge zing ipimpam guba."¹¹Benyi ze gu lunyi sugu sa nugu sage kpungna ni kwo nyiri anwulibi ikyie ma ni- ¹²benyi ze azinariya, azurfa, igbang iwiwung, igbang gu ziri alap asheshi, ajeji, asililci, gididuk ninkyi inzam, kwogeling nintiri bele ne inki iwiwung ni, itam. ¹³acida, ititta, insing, insing afranka, imininbel iweng nkyi, benyi ingog, alikama, inak ge beteh, ikaba, ge ukyu ting ikaba, ge benyanyi ne ulum ni benyi. ¹⁴Twengin kyiri unwa ni ikol gediduk ni. Iri kanni inwong gediduk gulo rin zam gi gu folo vulun gnu usangnu kum mu. ¹⁵Benyi ze ikyiri iba ni ikilli genyi ngnani iri kyeng girin gangna, gu nu nung be ting gu kpa beji ge ipimpam, gu sani gu sage kpu ge kinkang. ¹⁶Beri toshi, "Rilal, rilal untong ululle ri utebe alab a zam ge ajaje ge uleng, nebe tebe zinariya. Be sra gu leng, ge igban gu sanna. ¹⁷Gume gekar ge zing gediduk gu kum ngna rishi ubel. Kwogeling anyu yil akome, kwogeling anyi ilam ishir be nyu sing gume guziri, gediduk benyu lo gu ziri kan bi unung. ¹⁸Be sa niri wi rigbana nibe yi inding gu kwunu ni. Be toshi, "Iling ilo untong ashi ne untong uleni? ¹⁹Be shi ben vuru ge a kyema, nya sa niri wi rigbana be sa nibe sage kpu." Rilal, rilal untong ululle, benyiri beshini a kome gi ishir kum ikilli gume gu kum ngna. ²⁰Nun le ikol ikyi giri kyingna ge pan, anung benyu leripang gibe wen gutarba nibe tarba Agwapa, ne Agwapan gu ba mi getana gi ri kyin ngna. ²¹Ididuk alum kyio igbang ne igbang gu kog ililleni nya fonno gume ishir, ne paashi, gutrari, ababila, untong ululle, be muru gu niri gbana be ra villi be yibi. ²²Isanri benyu tag ge benyu utak ante benyie iwulu, gi bunyu te anara bera villi be kong gume nung. ²³Ula ibitila ravilli usaana gume. Bera villi be kong bi, riwi anyi kyio akyel gi awene kyel gu kan gubal gu ukwo nung, gi benyi ize bashi bewen agam be kyel ungu lunyi ne be lel abung nirilal. ²⁴Gume naji be nyu tarba Agwapan nibe kum guu nibeji ididuk benyiri be pele gu lunyi ni.

Chapter 19

¹Ni ikyiri seleni min nya kong inunu ne iwi unle ni benyanyi gapan nibe zla, "Haliluya gu kum guleng, gu leripang ni rigbana ba gu kwo Agwapan. ²Getana ngna shiri pang ni gu maripang a le ge kpega getana ge sheshi anwuri a bung gu lunyi ne gu kur atakgna ni. A pageta beji nibe gengna gunyi ngna. ³Ising nya gu ukwo gna gu sang amile. ⁴benyinin kung isogi pala nibe pala gi ikyi ilang kpa gri bung nya kwo Agwapan ri asila ge tola agam, nibe paashi, "Be kyeng nung Alliya." ⁵Ni riwi be wulu gatol Agwapan ashi, "Di peme Agwapan, gediduk anung be gen ngna anung ri nung kugo ribung ni, gediduk be nye sangunle ge benya gbana." ⁶Ne min nya kong inunu ne iwi unleni byi, ne gu ting imininbel ne ukpa ge pan ni, niibe pa ashi, "Aleluya!" Ichi ya bung rigam, Agwapan andil anyi ume. ⁷Nunba ribe peme niri ya gun song niri mau unlengna, ne gu tak gu lab gubal qwen geteh ba ne akyel gu kan gu bal sugu yag. ⁸Be taoushi a tel, eikiy gu leng gi alab aseh" (ge alab gule abinri pang benyi ripang Agwapan). ⁹Alum akyi tomi ashi, "Wal ukyiri benkyi bashashi ba ni ballabi gutag gulab gubal awen geth." A konno gu tomi ashi, "Unkiri shi gu kyele ripang Agwapan Agwapan." ¹⁰Min kpa gribung nya kullu, nanya tomi ashi, "Zangna le ukyiri! Amin reshi agena ge nwo gibe weneziring ribe pa abin ri iYesu leuni. Lul Agwapan ge gupa ikyiule iYesu shi alum gutarba Agwapan." ¹¹Amin yi gepang penne ne min nya bla yi ikaba ikyi. Anyiri a yagra, ni be zlau anyu bu ngripang giripang. Gu lege taana ya shi getana ge gu pa ulira. ¹²Iyi ngna shine a wul ulani, nin flo rigam imime shigri kyingna. Be wal intima giri kye anwa za gun zungna. ¹³A tebe gu kigri gu sep gumena ci, be zla intima ashi iwi Agwapan. ¹⁴Be nyu kong utira gepan lulu ne ikaba ikyi, be tebe ikyi iwinwung, ikyi ge iwinwung. ¹⁵Ginki yana gisisan ri a kper abung gu, ari bung bi ne anyi ubangitam. A kyagra gu dele iwen ginkyi be nang ngna nibe nang Agwapan unle. ¹⁶Be wal intima a gu kigri ngna gi gu kol ngna. "Agam ni begam Ichi nin chi." ¹⁷Aminyi Alum akyi kyegre gume unum. A zla niri wi rigbana gediduk ni nung gu ful gapan akyendil, Nunba, nun chung ge gu tag gu lulle Agwapan. ¹⁸Ba beya inam nibe gam, inam nibe nyu song gukon ulra, ima be nyale, inam ikaba gibe nyu yagra, ge inam ididuk be nyi benya sal gi begen, benyu sang rigbana gi be nyi rigbana." ¹⁹Aminyi inam gelubu ne be gam gu lunyi gi benyu kongulra ma. Betorbo bezle betibi ilori be kabi gu kon ulra gibe nyiri yagra ikaba ni be nyu kon ulra ngna. ²⁰Be fre inam gelubu ge nyu tarba rilal Agwapan, bele ge mag gun song ngna. Nige mag be lel be nyiri be ngnar ge mag inam gelu mee ge anyiri be lul Agwapan rilal. Gun pala ma be fonno bi gi imininbel ipi. ²¹Be pel anteg ama ni ginkiyana nigi wulu ge nyu nyiri anyan ikaba ni. Gediduk ninung ya ukumi inamgna.

Chapter 20

¹Ne minbe yi Alum akyi sir gapan. Abung ukyu kri ukwo ukpu gu sang amile, abung uling uligitam genyi ngna.

²Akyo ikwutong, iwege ikung, unwuri ushi gi chagra gi agam ninchagra, be labu be mele atade ukob. ³A fonnou gume ukpu gu sang amile ne nya fla ukpu nya balu gume. Gushi nung unkaso be villi belel itong she mel bemele atade ukop selebi. Guse nung beri nwou ge gar gefafiyen. ⁴Ne mini ya yi betol agam. benyiri ribe sisla gani bamba ni be mabi rigbana gu wa getana, min villi yi ulangni be wa akyema gu pa abin iYesu ge iwi Agwapan. Be relulbi inam gelubu kwo agwapan rilal, be tong bi gu ngnar gemag gi inyang kwo anyi. Be ba mu ulnang, benya bung rigam gi Kristi be mele atade ukob. ⁵Unteg ni bi nyu kpu re babi nu ulang yu nwo bemele atade ukob sele bi unkri gashi gu nyo ngno unsong. ⁶Ben kyi beshashi gi gule abin ashashi ya ashi anyiri ashigu nyongno gu song ni! Ge pan gu kri gu nyongno unpala sangi niri gbana. Beri shi benyun song gu lul Agwapan ge ungna Kristi beri bung rigam gen wa be mele atade ukob. ⁷Ni be mele atade ukob seleni, beri bigri agam nin chagra guda gesra. ⁸Ari wulu unyi ne lel abung ge ichoglo ina gu lunyi, a go ge amagog be chung be ukwo gu zing gu kwo kong ultra. Beri shi be mame ni ishang guziri gululle. ⁹Be yang bi gepan use gu lunyi nibe kanna ukwo lobe nyu kon ulra gu le ripang Agwapan giri bung gu biya ula ba ga pan nya yabi gu. ¹⁰Agam nin chagra ri alel beni, be fonnou gume ilong ipi ukwori inam gelubu ge be tarba rilal shigu. Beri so ipimpam gewa gige tug gengnu sang amile. ¹¹Ne min nya yi getol agam ge lalle ne nye ziing lo gepan na. Ribung gigepan tingbi gunsong ama, be sangbi ne ukwu kanbi.

¹²Amin yi be nyiri be kpri bini be nyiri gbana ge nyu sang rigbana. Be kyegre gunsong getol rigam, benya penne anpak iwal. Ne benya penne azle an kpak -iwal, anpak iwal ulang. Benyiri be kpri bini be lebi getana ukyiri be wal tibi, gilo ikyiule ma. ¹³Gu ziri gulle gujili benyu bugu. Ni be nyu kpri bigi benyu bii jili benyu kpri be shi gume mani, be nyiri kpri bini be pabi getaana gi ikyiu lema. ¹⁴Ge kpu be nyu pii be fonno bi gu me ilong ula. Gunkiri gashi gu kpu ripaala ilong ula. ¹⁵Be gere kumbi intima alelok gume anpak iwal ulangni, be fonow gume ilong ula.

Chapter 21

¹A kye ge pan giri bun, a kye gu'uh injiyi ge pan giri bung, ne ya sele gu ziri gu lulai sagu-gu. ²Na yah kye ribung gu yul Agwapan, upar ribung aMasar, uwulu ya pan ukwo Agwapan, ba chunk ni achel apar be kabi gu ma'u achini. ³Ami inkun riwi choshi, "Bila ukuwu Agwapan ushi be yah lank, awo rishi gebeba beri ba be yiah, Agwapan di shi gi be ba Awo rishi Agwapan ama. ⁴A wo ri piara ya ba ziri gu yi izih, nu gukpu ri sagu-gu kwo gu bung ikwol gu sa'a, ishigu ti igu sele. ⁵A yiri ashiri yiri gwam ni choshi be, "Bila awo agu lai ikwogeshi ya bu upar." Awo cho, awal ne tibi iwal'a shi nga gu yul giri pang. ⁶Ya cho mi ishuri mi lai giri ni! Ami shi gu jana gigu mile (Alpha and the Omega.) Ayi shigu sogo ni mini ma mbilibel bagu par, nwulu yuko mbilibel ulang. ⁷Ayir a har ukwo ni, awo riba Agwapan, na yira riba awon. ⁸Ni gekar ba yiri pan, ba sa'a pele byi, beyu nana gebe chel nayi, beyu sibeji, beyu nan gibe yi, gi be yiri la'at, ukwo ri kwunu'u gu ba ukpu ripala. ⁹Aye zi yumaina be lum be toppala yabu ukomi, ashi ayiri awo shi ni tiri ntoppala ni a cho shi, aba awo be yiri achela para, achel ge chiye. ¹⁰Ne ya shuwa mi ge lum ya ge pan gekon, ge yiri mi ribun Agwapan, aUrushelima ya ba ge pan ukwo Agwapan. ¹¹aUrushelima ashi upel gu kwele ishu ne azifa ge igwan use. ¹²Ushi ukwu kuru inlir ukob yiri pala alum ukob yiri pala yu kwo gu kuru yu kwo gu kuru ba wal intuba nayi ukob di pala intuba ilim na woni aYahudawa. ¹³Yi di yen ukwu kuru ita'a yidi tiri ukwu kugru ita'a yidi aleh ukwu kugru ita'a gidi ate apira ukwu kugru ita'a. ¹⁴Ukwu-der-gasal utong na shi, ukwu biana ukob yiri pala gibe yu tuba Agwapan bayi ukob yiri pala. ¹⁵Ayiri ashule gani ashi yi ushuru gu mili, be lewu ye azurfa ya mili utong, ku kugru gi ukwu dar gasal. ¹⁶Utong be laiwu ge kinkili. Ungir shi ugu kpu gi upupil a mili utong gu ulik, a dubu ukob yiri pala ungir (ungir, upupil ushi ugu ukpukpu). ¹⁷A mili ukwu dar gasal ya a dubu azing ye tade ana'a yiri na'a, ge kpikiki gu mili udundin ayenyi (ushu guzing gi gu mili alum). ¹⁸Be biana uku der gasal 'a ga utong ye azurfa ge amedubi a wunwung. ¹⁹Ni ukwo biana gu dar ge sala'a ya biana ye igbang gu sana, ukwu ngiyi ushi ijaspa ni ukwu upala ushi sapphire, unta'a ushi ukwu der rina'a ushi emerald. ²⁰Di chu'u ushi chrysolite, di nina'a ushi beryl, utolla ushi topaz ukob ushi chrysoprased, ni ukob yiri zing ushi jacinth gi ukob yiri pala ushi Amethyst. ²¹Ku der ukob yiri pala ushi aPearls, ukob yiri pala kwo gu gile ku der ushi aPearls azing. ni utura gu kala utong ushi ga jijuk aZurfa asu-sana ni amedubi ni. ²²Mi kye utong usa'u ukwu kulu nga Agwapan ichi ge pan gu ku kulu awen'a. ²³Utong bare wabi inum ge upen gu shi use'e Agwapan uyiri biba kye use'e ibitila gu nga gechiye. ²⁴Gu yuyi rishi yu use'e untong. Be gwom ribun riba ye alibarka yiri bun ya. ²⁵Ukwu kuru rabe kuru ba yu num bari sanbi getuk ba. ²⁶Bari ba ye alibarka ma geyuni, ²⁷nenu ko ulushi ubibi ri kana koge ngna ni ba gu shini beri ayok kwo gu shini ba lailai yok, nenu shebe yiri ntuba ama'a bere wal bi ye akwk ulang.

Chapter 22

¹Ni be alum ba yiri mi guziri gu ugaa imininbel ulang, ishige wiwung niri pep aligi ni, insili yu ucho Agwapan gi ibitila ²kabi ge chachi utura utong. Kwo giri gan guziri gi nishi ulang, gi lai kwo gi yiri nwen ukob yi pala. Lai nwen kwogu lugu pen. Aja gishi alang be yi gu yuyi. ³Kwo gu jaraba. Di wi Agwapan ge alum ri shi yiu utong nga awani ilam ari bilaya. ⁴Beri kye izi ngna ni tuba ngna indi shiyu nya ashuma. ⁵Bari sanbi ge tuk ba, bara wabi ula ibitila gu unum, Agwapan dil mabi use'e, bari yuwa har guyuyi be nya gi. ⁶Nibe lum ya chobi, gu shuele shiri pang ga gu. Ni alum Agwapan gi be wan gu tuba ya tuba be lum be ge cho ushiri riba ni. ⁷Bila mi bima gi kpegri, beshu Agwapan shige yiri ama ripan yi gu shuelle awani gu tuba yu mai akwa. ⁸Ami iYahaya mi kon ya kye ishuri. Ne mi kon ya kyeni. Ami kwa yiri bun ya kulu, ye pira alum. Awo yiri mi ishuri ni. ⁹Ne ya chomi mi ja lai ba ge wo shi ayi yul ne mini, ge waneziri ayu tuba, gibe yiri ba ngnar gushuele Agwapan ya kulu Agwapan. ¹⁰Ne ya chomi, mi jan gu shini kuru gu shuele awen gu tarba Agwapa ge kar ge ba ututur. ¹¹Ne yiri awo sauri pang ni, ya gyagu song yu gu sa ripang, ne yiri ne alai zing ne gyagu song ge zing, ne yiri shiri pang ni. Ne ya gusong, ayiri ayul Agwapan. ¹²Bila ami bima age didir, ushuri amiri mani ushi ge mi, amiri pa ikwogenyan iyuari alai ni. ¹³Ami shi Alpha gi Omega, ami shi ngiyi gi gu mile gu fra gi gu kwel. ¹⁴Gu sibe shu'u Agwapan ma beyiri be kura ilik ama, beri gya yu ukwo ginshi ulang, nibe kana utong yu ku kana gu-gushini gu sabe shu'u Agwapan yibe yeri be kura lik ama yiri lim gu pala aYahudawa gu sibe shu'u Agwapan ma beyiri be lai gu ise ni. ¹⁵Niva shiya chini, inshi amina, beyiri wagu nama ge be chelni gibe yiri pele be yini gi be yiri lai abine abebi ni ge jiju benyiri wa gu yulu abine abebi ni. ¹⁶iYesu atubabi be ge mili abini ishu uku yul, awo shi ana'ak intiri idavid, be bagu ye amar ge ge shiya. ¹⁷Alum ashiyi acho shi, "Ba!" wo yiri ako acho, "Ba!" du ayiri akon gu sogo aba, ge yiri awani, be wo abe sah inbilibe ulang. ¹⁸Ami mili ikwo ge yan ayiri akon gu shuele alum Agwapan. ¹⁹Duk ayiri are shuwa gu shuele alum Agwapan ni beri wuni utal aga yi gishi alung yu utung gu pari pang be wal ye ankpag iwal be pala iwal be gile be pila, Agwapan ya shuwa ribili nga gu ye ankpag ulang yu utong ripang be wal ye ankpag. ²⁰Ayiri awo amili ishuwu ni, cho shi, ripang'a mi bima gi kpegiri, ijijia. iYesu awani Agwapan. ²¹Upe iYesu ushi ge nu gejjuk, ijijia be gele be pela ilim aYahudawa kwo ilim gu chili aYahudawa ge jiju be yu yul Agwapan.